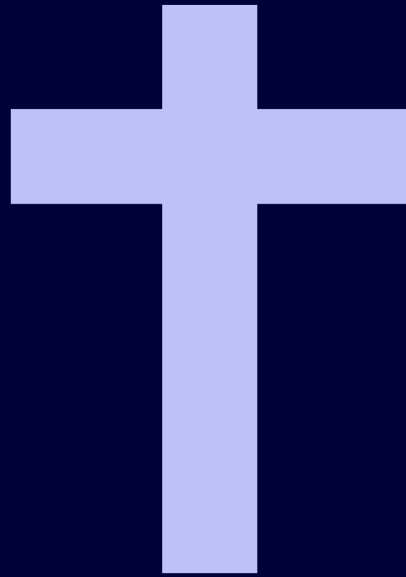

Hona Bible

The New Testament in the Hwana language of Nigeria: Hona
Bible

Hona Bible

The New Testament in the Hwana language of Nigeria: Hona Bible

copyright © 2023 The Seed Company in collaboration with Language Developers and Bible Translators Association

Language: Hona (Hwana)

Contributor: Language Developers and Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Jul 2025 from source files dated 18 Jul 2025

d942b897-c376-5386-bfaf-e0ce21c59136

Contents

MATTA	1
Markus	51
Luka	81
Yahaya	130
Tar fathlɔngya Yeeso . .	166
Romaya	213
1 Korontiyaya	233
2 Korontiyaya	252
Nggalatiyaya	264
Afisaya	271
Filibiyaya	278
Kolosiyaya	283
1 Tasalonikaya	288
2 Tasalonikaya	292
1 Timoti	295
2 Timoti	301
Titus	305
Filimon	308
Ibraniyaya	309
Yakubu	324
1 Mbiturus	329
2 Mbiturus	335
1 Yahaya	339
2 Yahaya	345
3 Yahaya	346
Yahuda	347
Səsən kukwaryirha . .	349

Matta Labara na Mbənggən aten Yeeso Katəra labara

Matta tal ahur fa fatsahaya Yeeso ndən chirethgha deleewar diya. Labara na Mbənggən aten Yeeso yi Matta pərangdə ndaarha kəm Yeeso Kərəsti ni. Ndəghənni tə hərəkrha ləđangna Faara dəf miighən a nafiyighən ahu Deleewar Faara tə Pedənda yi kətəm. Labardi na Mbənggən ya mbə a Yahudaya katendan wa, amma a kəshiirha kahad. Chireethleng Matta ənggina hai katəragha hai tətəl-tətəl. Katəranggən hai tə labar nggətta Yeeso, tə mbaptisəmadghən tə kəkərrəghən. Tə kəm kwamandı katərang nən pər labar Faara, tə tsahadghən ha, tə kənanngənda fiya a Nggalili. Pərdə labar wiid Yeeso thliinən a Nggalili dənən Urshalima də; tə əngya katəragha hai atənggən har tawang nanda də tə thliidghən sə ahu mərə. Labara na Mbənggən aten Yeeso yi Matta kyadda ndən a pəpal tə ndaarha Yeeso Kərəsti mamnda təmaləmnda ni. Nəghən tə səsəmnda yi fəlang nda Ngyakhrha Faara hai ma Musa.

Tsahang Matta hai pəmnnggən tuf:
1. Tsahad Yeeso ha a mbərha na dāngkam, aten əngya kamngga a tsauka wangya Kutəryid Faara (5-7). 2. Tsahang də fatsahayighən ha kumkap səri, kwamana kamngga a əna taara nda məməl (10). 3. Na karapu sə dədamən-dədamən tsahana Yeeso ha aten kutəryid Faara (13). 4. Kwamana na a tsauka tə mbu samad Yeeso (18). 5. Tsaha dāha aten mii ngwala kəshiirha tə əngya na a katərarha hai a fardi (24-25). Əngya na ahurghən.

Chichiiya Yeeso tə nggəttəghən hai
1:1-25; 2:23

Tarya ənana Yahaya tə Mbaptisəma 3:1-12

Mbaptisəmad Yeeso tə kəkərrəghən
3:13-17; 4:11

Tarya ənana Yeeso a chehweed Nggalili 4:12, 18:35

Mal Yeeso Nggalili dəgha Urshe-
lima də 19:1-30; 20:34

Mii ngwala tar Yeeso a Urshelima
21:1-46; 27:30

Taurha Yeeso də tə mərrəghən
27:32-66

Thlid Yeeso sə hu mərə tə kyatta
fadghən 28:1-20

Chichiiya Yeeso (Luka3:23-38)

¹ Kulo thləmngya chichiiya Yeeso Kərəsti ya, chichid Ndauda tə Ibrahim.

² Ibrahim nggətgha Ishaku,
Ishaku nggətgha Yakubu.

Yakubu nggətgha Yahuda tə wan
mangghən.

³ Yahuda nggətgha Peres tə Dzara.
Ma ndan ndəna Tamar.

Peres nggətgha Hesron,
Hesron nggətgha Aram,

⁴ Aram nggətgha Aminadab,
Aminadab nggətgha Nashon,
Nashon nggətgha Salmon.

⁵ Salmon Nggətgha Mboz. Man
ndəna Rahap.

Mboz nggətgha Obed. Man ndəna
Ruth.

Obed nggətgha Djeshi,

⁶ Njessi nggətgha kutəra Ndauda.

Ndauda nggətgha Sulemanu. Man
ndəna Mbasheba, nu mərə
Uriya.

⁷ Sulemanu nggətgha Rehobom,
Rehobom nggətgha Abidja,
Abidja nggətgha Asa,

⁸ Asa nggətgha Djehoshafat,

Djehoshafat nggətgha Djoram,

Djoram nggətgha Adzariya,

⁹ Adzariya nggətgha Djothlam,

Djothlam nggətgha Ahas,

Ahas nggətgha Hedzekiya,

¹⁰ Hedzekiya nggətgha Manasa,

Manasa nggətgha Aman,

Aman nggətgha Djosiya,

* **1:11 1:11 Djekoniya:** sən ndan kəm tə thləma "Djehoyakin". Kəlang 2 Kutərya 25:27

11 Djosiya nggətgha Djekoniya *
tə wanmanggighən, a sayiddi
kəsang ngganda nafiya Yahuda
ngyabang tsaurha nda kanda fa
hu chehweed Mbabila də.*

12 A kwasamaddi dəna nda tə
kanda a Mbabila də, Djokoniya
nggətgha Sheyaltiyel,
Sheyaltiyel nggətgha Dzerubabel,
13 Dzerubabel nggətgha Abihudu,
Abihudu nggətgha Eliyakim,
Eliyakim nggətgha Adzor,
14 Adzor nggətgha Dzado, Dzado
nggətgha Akim, Akim nggətgha
Eliyud, 15 Eliyud nggətgha
Eleyadza, Eleyadza nggətgha
Mattan, Mattan nggətgha Yakubu,
16 Yakubu nggətgha Yisufu,
chimad Mairamu.
Mairamu nggətgha Yeeso na
nda aarha Kərəsti.

17 Chichiiya kumkap fada a
thlakh mbəd Ibrahim dəgha
thlakh mbəd Ndauda də.
Thliirha a thlakh mbəd
Ndauda dəgha hu sayidda də
ngyabang nanda tsaurha kanda
fa a Mbabila, chichiiya kumkap
fada ni. Thiirha kəm a sayiddi
mal nanda Mbabila dəgha hu
sayidda də nggətgha nanda
Kərəsti chichiiya kumkap fada
ni.

Nggətgha Yeeso (Luka2:1-7)

18 Kulo kwaman nggətgha
Yeeso Kərəsti ya. A sayiddi
ngwanwa Yisufu Mairamu
man Yeeso, amma kanda kula
kakhra, kəlagha Mairamu hai,
nəghən ahur yi Səsəna tə
Pedənda.

19 Yisufu ka niifa ni mbə
midghən sə a fərang shilee
nən Mairamu a yid fiya wa,
ahu numadghən na midghən
sə a kalghənən hai bəbee.

20 Amma ndəghən hu
numaddi kee, bagha təthlənda
Faara thləmadghən ba hu
səsəniirha ndanggən, "Yisufu,
wan Ndauda, a tərəmna kakh

Mairamu wa, kəsər huryiddi
keeghən yi Səsəna tə Pedənda
ni.

21 Nən a nggətgha wee həshin,
dəfang thləma na Yeeso† Kəsər
ndəghən ni a hərgəng nafiya
ighən ahu dīmiiyd ndan."

22 Ənggini heu ya katəra
nən hai ka a ləfang ngganda
'ya ndana annabi.

23 "Na wutararha a dəfrha
hur nggətgha wee həshin nən
dəfang thləma nda Imaniyel."
Thləmđi ndaarha ni, "Faara
nəghən tə kəm ha."*

24 Mehenna Yisufu sə a beena,
takkwa ən danən pərangna
təthlənda Faara, kahanggən
Mairamu.

25 Amma səngwa ndən wee
nuwun wa, kəl a kwasamaddi
nggətgha nən wee həshin,
dəfang thləma nən Yeeso. *

2

Bad fasəngya ba a man kyad yanfaara

1 Akwasamaddi nggətgha
nanda Yeeso a Mbaitalami ahu
chehweed Yahudiya, a thlakh
mbəd kutəriyd Hirdus, bagha
fasəngya a Urshelima ba a
man kyad yanfaara ba.

2 Tsakh mee nda, "Ai wandi
nggətgha nanda kutər Yahudaya?
Na dan wufəngəghən a man
kyad yanfaara, ba nan ba ka
a tərang shilee nan in."

3 Hərəmna kutəra Hirdus
səkkən kee, billagha kaan,
heu tə nafiya Urshelima.

4 Tərgəgha wumanggən
mamngya firistaya ba, tə
fasəngya ngyakhrəgha Musa,
tsahang mee nən kanda, "A
yanggi na nda a nggətgha
Kərəsti?"

5 Ndang ngganda, "Ahu tal
Mbaitalami hu chehweed
Yahudiya, kəsər chirethlengga
annabi hai kee tə ndaarha:

6 'Amma sa kəm Mbaitalami
na hu chehweed Yahudiya,
kədiwa ahur kutəriyd wupəriya
Yahuda wa.

* 1:11 1:11 2 Kutəriya24:14-15; 2 Deleewar fa səngya36:10; Irmiiya27:20 † 1:21 1:21 Yeeso: Thləmđi
"Yeeso" tə mii Helenaya ni, ndəna "Djeshiwa" tə mii Ibraniyaya. Thləmđi ndaarha ni, "Faara tə hərəkrha
ni" * 1:23 1:23 Ishaya7:14 * 1:25 1:25 Luka2:21

Kəsər a fadwa na kutəra a kyarha ba,
nən a tsaurha tə lafrha nafina
Isəreela.' " *

⁷ Tərgha Hirdus aah fasənggina nən
ba bəbee, tsahang mee nən kanda
sayiddi na nanda wufəlngardi.

⁸ Thlən kanda nən Mbaitalami də
ndanggən kanda, "Dama də đun səye
labar wanda ba ya tə sammayirha. A
walangđun, bamaba bun pərekən ng-
gima diyadə di tərang shilee teena."

⁹ A kwasamaddi sək nanda labardi
ki kutəra, thlii nda wii fayindan nda.
Wufəlngardi 'wa nanda narha a man
kyad yanfaara ba nagha a mbendan
dəgha isha a mbədi na wanda sə.

¹⁰ Na nanda wufəlngardi tək
mbənda nda fa kaan.

¹¹ Kyana nda mindəda hai, na
wanda nda tə man Mairamu, bəra
nda hai tərang shilee nda teena.
Tərgha inang ngganda yawayindan
də fərang təfaasa nda tə urdi tə mur.

¹² Yanang ngganda kanda ahu
səsəniirha a wunda tə thləmad Hirdus
wa, nanən kee wudə nda tal ndan də
tə kwamana pak.

*Danda Yisufu tə Mairamu a Masar
də*

¹³ A kwasamaddi wiina fasənggini,
tərgha təthlənda Chinəm bagha
thləmad Yisufu ba hu səsəniirha
ndanggən, "Thliusə, tərang wandi tə
man daana tə kanda a Masar də.
Tsawama a mbədi kəl a pərang di
ndən kun, kəsər Hirdus nən a kada
wandi a bəlanggən."

¹⁴ Tərgha thliigha sə təranggən
wandi tə man a fədigdi wiigha Masar
də.

¹⁵ Tsawa nda a mbədi kəl merna
Hirdus. Əndiya katəra nən hai ka a
lədang ngganda əndi ndaana Chinəm
a mii annabi, "Aah yi waana ba a
Masar." *

*Bəlang Hirdus wangya həshya na
nggu-ngguchit a Mbaitalami*

¹⁶ Kəlana na Hirdus hai fasənggini
na a man kyad fara ba pəpələk
ndan hai, səbgha hurghən də

kaan. Thlənanggən sodjaya də
a bəlangganda wangya həshya də
na nggu-ngguchit a Mbaitalami
tə tulayighən, səlna hura yindan
səri tə fingya səlwawa, məməlla
sayiddi pərangna fasənggini kyana
wufəlngarda ba.

¹⁷ Tərgha 'ya thləkna annabi Djer-
miya ləghəddə:

¹⁸ "Səkdəm huhwaarha a Ramah,
tərha tə thlee hura,
Rachal a tərha ka wanggighən
kardə nggabrha fa,
kəsər mər wanggighən də." *

Wutta Nadzarat də

¹⁹ A kwasamaddi mərna Hir-
dus, tərgha təthlənda Chinəm kyad
fadghənən a Yisufu hu səsəniirha a
Masar,

²⁰ ndanggən, "Thliusə tərang
wandiya tə man wudana chehweed
Isəreela də, kəsər nafini na a kada
yibəd wandi mər nda də."

²¹ Tərgha Yisufu thliigha sə,
təranggən wandi tə man wuda nda
chehweed Isəreela də.

²² Amma səknən wan Hirdus, Ark-
ilus ni hu tsənggam chin, a əna
kutəryirha a chehweed Yahuda, tərəm
dərha nən mbədədə. Yanangganda
hu səsəniirha a dəda də wa, tərgha
kyalthgha chehweed Nggalili də.

²³ Dəgha tsaurha ahu tala na
nda aarha Nadzarat, ləghədgə 'ya
thləkna annabiya: "Na nda aaghən
Tənadzarat."

3

*Tsahad Yahaya Təbaptisəma
(Markus1:1-8; Luka3:1-18;
Yahaya1:19-28)*

¹ Akwasamad huraya Yahaya
Təbaptisəma a pər labar Faara a fiya
a kaheerha na a chehweed Yahuda,

² nagha a ndaarha, "Malaman
dimiyid nun, kəsər Kutəryid Talara
nduwusda ba."

³ Niif dani ndaana annabi Ishaya:

"Urarha a aah farha a kaheerha,

'Tangsaaman kwamana Chinəm sə,
pəpənaman kwaman sarya də a
ndəghən.' " *

⁴ Luwud Yahaya ənagha ndan tə was thləkhmu, kənanngən muwun tə paama. Ənnadghən mii mbeerha tə aam dee. *

⁵ Fiya na a Urshalima tə Yahudiya heu tə chehweeya kahad na a mii kufad Urdun dənda thləmadghən də.

⁶ Kanda a pər dīmiyid ndan, nagha a ənang mbaptisəma kanda a kufad Urdun.

⁷ Amma nana Yahaya Farisaya tə Sadukiyaya hangga a barha mbəda ba nən a ənang mbaptisəma fiya sə, ndanggən kanda, "Kun huthlingya! Wun kəsgha thləmad nun a da səsad Faara nun hai na bayi?"

⁸ Ənama 'ya kyadgha ndaarha malangdun dīmiyid nun.

⁹ A numadun ndon kee, 'Chichid nəm ni Ibrahim, mbə Faara a səsang kəm wa.' Niya ndang nda kun na Faara tə səsəmda ha na a ənang wundakhnaya nən Ibrahim sə tə fer-yini ya.

¹⁰ 'Wanda teena pangnda wurra a kul dərha, kala dərha mbuwa nggəta ngga nanda kyathlang nda də muwangganda ahu waarha də.

¹¹ Niyi a ənang mbaptisəma kun tə aama. Amma niifa sə na bayi kalgha nggi mu, tsəkki na a kwasanggi sahəd pahamggən hai wa, ndəghənggi banən ənang mbaptisəma kun tə Səsəna tə Pedənda tə waarha.

¹² Nəghən tə deng pəra ha, nən a pərang dīdīrha də ngwanggən wan hwalidghən ahu birukkun hai. Nən a njang nda dīdīdghən də tə waarha mbuwa mərə hai."

*Mbaptisəmad Yeeso
(Markus1:9-11; Luka3:21-22)*

¹³ Tərgha Yeeso thliigha a Nggalili dəgha kufad Urdun də ka a ənangga Yahaya mbaptisəma.

¹⁴ Amma Yahaya kardafa a ənang mbaptisəma nən Yeeso, ndəghən,

"Kamdə sani əne mbaptisəma. Kama na barha thləmanna ba?"

¹⁵ Nggəmanngga Yeeso ndəghən, "Nənənya ngwa tsauka kee, kəsər kamdə a lədfanggəm əngya heu na mid Faara." Tərgha nggəmanngga Yahaya fa.

¹⁶ Hərəm nanda ənang mbaptisəma Yeeso, kyanən sə ahur aamdī kee, tərgha talara inggadə na Səsən Faara nən a təra hai kəla tətīliurha tsauka a tenggən.

¹⁷ Sək urarha nda a talara hai, "Waana niya, nggəmni, niyi a tək mbəndəghən fa kaan."

4

*Kəkərang Sheetan Yeeso
(Markus1:12-13; Luka4:1-13)*

¹ Tərgha Səsəna tə Pedənda dəgha tə Yeeso a kaheerha də ka a kəkərangga sheetan. *

² Yeeso kardə aama yi beena kumnggit fada nda fədfgrha tə yan fara. Akwasamdghən kəsgha miirha ndən.

³ Tərgha sheetan bagha thləmadghən ba ndanggən, "Ana Wan Faara ni sa, tsawang feryini ya ka mburodi."

⁴ Amma nggəmanngga Yeeso ndanggən, "Nəghən chichirethlee hai hu deleewar Faara:

'Mbə tə mburodi kee na niifa kəra sə wa,
amma tə labaara na kyarha ba a mii Faara.'

⁵ Tərgha sheetan təranggən Urshe-lima də wupəri tə Pedənda, təranggən ten Kən Faara sə na a Urshelima.

⁶ Ndanggən, "Ana Wan Faara ni sa, puru hweede hai, kəsər nəghən chichirethlee hai hu deleewar Faara,

'Nən a ndang fathlənggighən a ng-gawo wa nda sə,
tə haryindan na nda a nggawo sə,
amana dəghang sarwa feera fa.'

7 Nggəmanngga Yeeso, “Nəghən chichireethlee hai, ‘a kəkərangna Chinəm Faarwa wa.’ ”

8 Nggərgħa Sheetan tərang nda a ten wumnda sə na nzang kyadang kutəryid kəshirha nən heu tə mamng-gitghən.

9 Ndanggən, “Ənggini heu ya niya furo kən, a bərna hai fəree mamng-girha na.”

10 Ndangga Yeeso, “Kalu kwa-manna hai, Sheetan! Kəsər nəghən chichireethlee hai hu deleewar Faara:

‘Tətani a dəfang shilee na Chinəm Faarwa in,
ndəghən katənggən na fərang mamnggirha.’ ”

11 Tərgħa Sheetan mal Yeeso nən. Bagħa fathləngya Faara ba kələghən ndaha.

Katərang Yeeso targħən hai a Nggalili
(Markus1:14-15; Luka4:14-15)

12 Səkna Yeeso muwang nda Yahaya hu porsəna də, mal Yahudiya nən dəgha Nggalili də. *

13 ‘Wa dərha nən Nadzarat də a wudgha Kafarnahum də na a mii wuri aama tə tsaurha, na a chehweed Dzebulu tə Naftali. *

14 Kəsər a ləđang ngganda ‘ya ndana annabi Ishaya tə ndaarha:

15 “Chehwed Dzebuluna tə chehweed Naftali,
kunna a kwaman wuri aama, tə kəsər kufad Urdun,
tə kəm chehweed Nggalili yi fingya mbuwa wa Yahudaya.

16 Nafiya na tsaurha a wula nanda kukwaryirha kaan,
Fingya na tsaurha a mishim mərta kyad kukwaryirha ba.”*

17 Ka a fardı ndən katərangna Yeeso pər labar Faara hai, naghā a ndaarha, “Malaman dımiyid nun,

* 4:12 4:12 Matta14:3; Markus6:17; Luka3:19-20
* 4:17 4:17 Matta3:2

kəsər Kutəryid Talara nduwusda ba.” *

Katərang Yeeso wur fatsahayighən hai

(Markus1:16-20; Luka5:1-11)

18 Nana Yeeso a wiirha hai a mii wuri aam Nggalili, na nafiya nən səri a wanmanggi nda Siman na nda aarha Mbiturus tə wanman Andərawus. Na nda a kəs təngya tə panggamnggi ndan ahu wuri aamdı kəsər fa kəs təngya ni.

19 Tərgħa Yeeso ndanggən kanda, “Mbuwama samadna, niya tsawang kun fa kəs fiya ba.”

20 Tsu a mbədi kee malangganda panggamnggi ndan mbu samadghən nda.

21 Chik nən dərha mbeedə, nggərgħən na nafiya səri a wan-manggi, Yakubu wan Dzabadi tə wanman na Yahaya. Kanda ahu kombuwol chii ndan Dzabadi, a tangsang panggamnggi ndan də, aaghā Yeeso kanda.

22 Tsu a mbədi kee malangganda kombuwol ndan tə chi ndan mbu samadghən nda.

Tsahad Yeeso ha tə kəm kənanng də fiya
(Luka6:17-19)

23 Yeeso wengdə chehweed Nggalili kahad naghā a tsahang fiya ha hu kən tsahad Yahudaya naghā a pər Labara na Mbənggən yi kutəryid Faara, tə kənanng nda fiya natə wan-haya dədamən tə beerha farha.

24 Labargħən dəda də inggun ta Suriya də. Bang haya nda ba, heu tə fingya natə wanhaya fa dədamən-dədamən, fingya kənanngna ənkaheeya kanda hai, tə kachelya tə fingya mərna fandan hai, kənannggən kanda heu.

25 Fiya hangga mbuwa samadghən, fingya a Nggalili ba, fingya hu chehweerha ba na nda aarha talya kum, fingya a Urshelima ba tə Yahudiya tə fingya kəm a pəm kufad Urdun ba.

* 4:13 4:13 Yahaya2:12 * 4:16 4:16 Ishaya9:1

5

Tsahad Yeeso ha aten parka a wumnda

¹ Hərəmna Yeeso na fiya wumnda hai hangga, tərgha wumnda sə tsauka hai. Bagha fatsahayighən thləmadghən ba,

² katəranggən tsahang kanda ha.

Parka r (Luka 6:20-23)

³ Fa parkayani nafiya sənggasə fa yamiya ni hu səsəna, kəsər Kutəryid Talara yi ndanni.

⁴ Fa parkayani nafiya na a tərha nanənya, kəsər na nda a nggab kanda.

⁵ Fa parkayani nafiya mbuwa tərang tendan sə, kəsər na nda a har langad kəshirha.

⁶ Fa parkayani nafiya na miirha a kəsə tə hushim nggayirha; kəsər nun a nggaala!

⁷ Fa parkaya ni nafiya na fiya a hadang kanda fa, kəsər na nda a hadang Faara fa.

⁸ Fa parkayani nafiya na hur ndan chahal, kəsər na nda ana Faara.

⁹ Fa parkayani nafiya na bang tsau dədəmnggirha, kəsər na nda aah kanda wangya Faara.

¹⁰ Fa parkayani nafiya na a səsəarha ka nggayirha, kəsər Kutəryid Talara yi ndanni.

¹¹ Fa parkayani kun, ana fiya a 'yar kun, səsəngganda kun, kanda a nggaba kun tə ndaarha fa mbəlfeyya ni kun, kəsər ka nggi.

¹² Ənama wutsəfayirha tə tək mbənda fa, nun wal kənaghən hangga a talara. Kəsər annabiya na kətəm səsəngganda kanda kee.

*Tsahad Yeeso ha aten fəsa tə kukwaryirha**(Markus9:50; Luka14:34-35)*

¹³ Kunni fəs kəshirha. Amma a tər mbənda fəsa də, kəkən nəm nggər nggərang ba? Balwa targhən sə wa, kəl iradə kee ishangga fiya hai.

¹⁴ Kunni kukwaryid kəshirha. Wupəri na a mbərha na dāngkam mbə bəbeerha hai wa.

¹⁵ Tə kəm mbəm njang patilla tsəbanggəm tə təba wa. A meghedghən nəm dəfang nda a mbəd wagrəghən tənən fərang kukwaryirha fiya na ahur mindədi.

¹⁶ Nəghən kee kəm, ngwa njargha kukwaryid nun hai a mbed fiya naghən nda, tənə kowunni fal Chinnun na a talara. *

Tsahad Yeeso ha aten ngyakhrha

¹⁷ A numadun ndon bəni ba ka bi weleng ngyakhrha Musa də tə yi annabiya wa. Bawi ba ka bi weleng kanda də wa, amma ka bi lədfang nda kanda.

¹⁸ Niya pərang kəkafek kun, kəl ma ngwala talara tə hweede, mbə 'yasə na ngguchit a kətta də hu ngyakhrha Musa wa, kəl ma ləghəddə heu.

¹⁹ Kala niifa tədfangga yandı na ngguchit ahu ngyakhkini teena ya, tsahang nggənən fiya ha kəm, nən a tsaurha ngguchit hu Kutəryid Talara. Kala niifa kəm ənagha taara tə ngyakhkiniya tsahanggən nən fiya ha kəm nən a tsaurha manggən hu Kutəryid Talara.

²⁰ Niya ndang nda kun, a kalwa nggayid nun yi fəsəngya ngyakhrha Musa tə yi Farisaya wa, mbun tam kyarha hu Kutəryid Talara də wa.

Tsahad Yeeso ha aten səbrha hura (Luka12:57-59)

²¹ "Səkdun 'ya ndang nanda chichiyinəm kaar tə ndaarha, 'A bəldun farha wa, kala niifa bəlgəha farha na a nda a ngwang kumarha sə.'

²² Amma nggi kəm niya ndang nda kun, kala niifa səbna hurghən də tə shadghən na nda a ngwang kumarha sə. Niya nggər ndang nda kun niifa ndangga shadghən, 'Ka wude,' na nda dərha təghən mbed fa ngwa kumaaya də. Amma niifa ndangga shadghən, 'Nura!' na nda a muwang nda hu waarha də mbuwa mərə hai."

* 5:16 5:16 1 Mbiturus2:12

23 “Tsaunən kee, a nanna a fər ən fərrəwa a Faara a mbəd sataka, a dālna teena hai səbang na hur shadwa də,

24 malu ən fərrəwa a mbəd sataka. Duwa də ‘wan dūn tangsang pathlang nun tə shadwa, tərgha a bana ba, ba dərha mbeedə tə fərrəwa.

25 A huhwad niifa sa, kađu kwamana na a tangsanggun pathlang nun kəkar kapa nun səla kən ngwa kumarha də. A karna fa, dənən tesa a mbed tə ngwa kumarha də. Tə ngwa kumarha kəm nən fərang sa wan səsalya. Wan səsalya kəm na nda muworha hu porsəna.

26 Niya pəro kəkafek, mba kyarhaba wa kəl tiina əndi kyo nanda heu.”

Tsaharha Yeeso ha aten kulafayirha

27 “Səkdun ndən tə ndaarha, ‘A ənanna kulafayirha wa.’

28 Amma nggi kəm niya ndang nda kun kala niifa kəlangga nuneefa sunaghənən ‘wadə teena ənadə kulafayirha tərghən ahurghən.

29 A kyo yidwa yisəma hu dīmiyirha hai, kutethleng sə muwangga də. A nggushi kədeng na patu tal a fadwa ma muwangganda fadwa heu ahu waarha də mbuwa mərə hai.

30 Ana harwa yisəma a kyorha hu dīmiyirha hai, kyathlang də muwangga də. A nggushi kədeng na patu tal a fadwa ma muwangganda fadwa heu ahu waarha də mbuwa mərə hai.”

Tsahad Yeeso ha aten mərakakhrha

(Matta19:9; Markus10:11-12; Luka16:18)

31 “Thlək ndan tə ndaarha, ‘Kala niifa kalgha nukkun hai tsawang dafa tətə a chireethleng deleewar nən sə yi kala hai.’

32 Amma nggi kəm niya ndang nda kun kala niifa kalgha nukkun hai a mbə aten dīmid kulafayirha wa,

kyang nən hu kulafayirha hai. Kala niifa kəm kakhka nuneefa kal nanda hai ənanən kulafayirha.”*

Tsahad Yeeso ha aten dəfmee

33 “Nggər dūn səkkən a mii chichiiyi nəm kaar tə ndaarha, ‘A tədang dūn ‘ya in ndaanun a Faara wa, amma kəsəama dəfmi nun ha əna nun a Chinəm.’

34 Amma nggi niya ndang nda kun, a dəf dūn mee tə thləm talara wa, kəsər mbəd tsawud Faara ni.

35 A dəf dūn mee tə thləm hweede wa, kəsər ndəna mbəd yibəd sar Faara. A dəf dūn mee tə thləm Urshalima wa, kəsər wupəri ni yi Faara, kutəra na manggən.

36 A dəf dūn mee tə thləm ten nun wa, kəsər mbun mbang nggərang was nun hai tsauka pəpet nduwa i’im wa.

37 ‘Ya kamngga kee, ‘Yoo’ tsauka ‘Yoo,’ tə kəm ‘Awo’ tsauka ‘Awo.’ Kala labaara kalgha yandamu ya kyaghən ba a mii təmbəfeddi.”

Tsahad Yeeso ha aten nggər haaramu

(Luka6:29-30)

38 “Səkdun ndən tə ndaarha, ‘Yirha a meghed yirha, thlaana a meghed thlaana.’ *

39 Amma niya ndang nda kun, a kardun tə mbəlfēerha fa wa. A mbi niifa sa hu kəməng wa yisəma, kyakhrang man patu ba kəm.

40 A huhwad niifa sa ka a thlanggən luwudwa, fərang kabad wa kəm.

41 A ngyabo niifa hu wiirha hai mel tal, weema də kyab mel səri.

42 Kala niifa hwanowa ‘ya, fərang, kala niifa kadagha kumarha a harwa a ‘yadang na wa.”

Nggəməma fa tsangginun

(Luka6:27-28,32-36)

43 “Səkdun ndən tə ndaarha, ‘Nggəməma tula yinun kar fatsan ngginun nun.’ *

44 Amma niya ndang nda kun, nggəməma fa tsangginun, hwana

* 5:32 5:32 Matta19:9; Markus10:11-12; Luka16:18; 1 Korontiyaya7:10-11 * 5:38 5:38 Kyarhaba21:24; Livitikus24:20; Deleewar fa ngwa kumaya19:21 * 5:43 5:43 Livitikus19:18

man Faara nafiya teena na a sasang kun.

⁴⁵ A nadun kee, nun tsaurha wangya Faara na a talara, kəsər nən fər yanfaara a ka nafiya tō fa mbəlfēeya. Nən bə 'yaara a nafiya na tō nggayirha fa tō fīngya mbuwa tō nggayirha fa.

⁴⁶ Ana dūn a nggəm nafiya na a nggəm kun kee, kəkən nun wal parka? Kō fathlə tsamngya ni ma mbəna nda ənaarha kee wa?

⁴⁷ A nadun a əna nggayirha a pashiyi nun kee, ma nun a ənaarha kalgha fīngya mu? Mbəna fa dahaya ənaarha kee wa?

⁴⁸ Amma tsawama lələgdə kəla nana Chinun na a talara lələgdə.”

6

Tsahad Yeeso ha aten ənfəra

¹ Kwarama a kyad dūn nggayirha a mbed fiya ka a na kun nda wa. A əna dūn kee, mbun wal kənaghən a har chinun na a talara wa.

² A nadun a fəra a kaldun miighən də kəla na fa thlərbuya ənaarha hu Kən Faara, tō ten kwamangya, ahur wure ka a fal kanda nda wa. Niya pərang kəkafek kun, 'Wanda teena thlənda yi ndan kəna.

³ Amma a nadun a fərang niifa 'ya na midghən, a nggəmdun fa səngga yi kawa 'ya na yisəma a fəra wa.

⁴ No a fəra bəbee, tərgha tsu na a na 'ya na a ənaarha bəbee nən a fəro kənaghən.

Tsaharha ha aten hwan Faara (Luka11:2-4)

⁵ “Anadun a hwan Faara, a əna dūn kəla fa thlərbuya wa. Kəsər kanda na mindan sə hwan Faara kət kəkəda a kəngya yi hwan Faara, tō kəm aten kwamangya ahur tala ka a naghā fiya kanda. Niya pərang kəkafek kun 'wanda teena wal nda kəna ndan.

⁶ Amma anadun a hwan Faara, kyama hur kənna də, nggəlang nggun kwatminda a hwanang nggun chinun, mbuwawa nəm a naarha. Tərgha Chinun, na a na 'ya bəbee, nən a fərang kənaghən kun.”

⁷ “Anadun a hwan Faara, a nggurbang dūn 'ya nun a thləkrha kəla nafiya səngwa Faara na a ənaarha wa. Tamngganda ndaarha na nda sək fandan a nanda a nggurbang pathla mu.

⁸ A tsaudun kəla kanda wa, kəsər Chinun səndə 'ya na minnun kapa nun tsahang mee.

⁹ Hwanama kiya.”

“Chinəm na a talara a chilbi thləm wa nəm ha.

¹⁰ Kutəryid wa bəgha bə.

'Ya na midwa a ənaghənən, hu kəshiirha kəla yandī na nanda a ənaarha a talara

¹¹ Fərang ənnadmīd par fara kan.

¹² Chahang dimiyid nan kandə, kəla nan chahanggən fīngyadə na a ənang dimiyirha kan fa.

¹³ A dənna tō kan hu kəkərra də wa, amma hərgəhang kan a haar təmbəlfeddi.”

¹⁴ Kəsər a chahang dūn dimiyindan fiyadə ənangga dimiyirha kun fa, Chinun na a talara kəm nən a chahang dimiyid nun kun də.

¹⁵ Amma a chahang nggun dimiyid ndan fiya də wa, Chinun na a talara kəm mbə chahang dimiyid nun kun də wa.

Tsaharha ha aten kar aama

¹⁶ “Anadun a kar aama, a ndeng dūn yid nun hai kəla na fa thlərbuya ənaarha wa, kəsər na nda ndeng yindan hai təna fiya səndasə na nda a kar aama. Niya pərang kəkafek kun, 'wanda teena thlənda kəna ndan.

¹⁷ Amma ana dūn a kar aama, tsətsədang was wa kəm fədeerha na aten wa,

¹⁸ amana fiya sənda sə nun a kar aama. Chinun mbuwawa nəm a naarha, na a na 'ya nəm a ənaarha bəbee, nən a fərang kənaghən kun.”

Tsaharha ha aten wumnda kəna a talara (Luka12:33-34)

¹⁹ “A dəfang dūn kəna alten nun də hu kəshiddiya, na məmēmngya tō həla səbang nda də, tō kəm na

ngaarya kyarha dɛ tɛrang ngganda wa.

²⁰ Amma dɛfa man kɛna altennun dɛ a talara, mbuwana mɛmemngya tɛ hɛla sɛbang dɛ, tɛ kɛm mbuwana ngaarya kyarha dɛ ngaara nda.

²¹ Kɛsɛr kala mbɛrha nana kɛnawa sɛ ndɛna mbɛd numad wa.”

Kukwaryid farha

(Luka11:34-36)

²² Yirha ndɛna kukwaryid farha, ana yidwa kanglang hai, fadwa na heu nɛn narha lɛlɛgdɛ tɛ kukwaryirha.

²³ Amma a mbɛ yidwa kanglang hai wa, fadwa na heu nɛn narha tɛ wula. Ana kukwaryirha na a fadwa wulani, fadwa na heu nɛn narha tikdik.

Manang nda Faara wa nduwa kɛna wa

(Luka16:13)

²⁴ “Mbɛ mafarha sɛ na ɛnang taara turaya sɛri wa. Tsaudɛ nɛn nggɛm tal kar tahadghɛnɛn, nduwa kɛm manangɛn tal sar tahadghɛnɛn. Mbɛ ɛnarha hai ɛnang taara nun Faara tɛ wudɛbɛla kyab wa.”

A billadun wa
(Luka12:22-31)

²⁵ Tsaunɛn kee, niya ndang nda kun, a billadun tɛ yibɛd nun wa, tɛ 'ya nun ɛnarhami tɛ sarha wa, nduwa fannun 'ya nun kala fa wa. Kalwa yibɛd nun ɛnarhami wa, nduwa kalwa fannun 'ya nun a kala fa wa?

²⁶ Kɛla man wudikkya lee! Mba nda hɛrha wa, mba nda haathla wa, mba nda tɛ kɛn ɛnarhami nduwa biriukya wa, ko nanɛn kee na Faara fɛrang ɛnarhami kanda. Sɛngun sɛ mamnggit nun kaldɛ yi wudikkya wa?

²⁷ Wunni ahur nun aten billadghɛn na mbang chik bɛnggɛn hu kɛshiirha?

²⁸ Kama nun billarha aten lukkya? Kɛla man fid dɛfya na tsɛrha. Mba nda ɛna taara, ko pu kabarha wa.

²⁹ Ko nanɛn kee, niya ndang nda kun, ko kutɛra Sulemanu tɛ mamnggitghɛn 'wa wa ngwarha fa kɛla tal ahur ndan wa.

³⁰ Ana Faara a ngwang nda fid dɛfya fa na a hee kiya, hwaliirha nasɛ a weeriya, a binda kɛm njigha dɛ, sakkwa kun nɛn ngwang kun fa. Kama nanun tɛ yamid fɛrkɛkafek?

³¹ “Nanɛn kee a billadun aten ɛngginiya tɛ ndaarha, ‘Ma nan ɛnarhami? Nduwa, ma nan saarha? Nduwa, ma nan kala fa?’ ”

³² Kɛsɛr nafiya sɛngwa Faara ndɛna kada tur ɛngginiya, Chinun na a talara sɛndasɛ na minnun sɛ ɛngginiya.

³³ Kadama kutɛryid Faara 'wan tɛ ɛna nggayirha, ɛnggini na heu kɛmya nɛn a fɛrangɛn kun.

³⁴ Tsaunɛn kee, a billadun tɛ binda wa, kɛsɛr binda nɛn a bɛrha bɛ tɛ billadghɛn. Kala parra yanfaara nɛghɛn tɛ billad altengɛn.

7

Tsahad Yeeso ha aten ngwang kumarha fingya

(Luka6:37-38,41-42)

¹ “A ngwangɛn kumarha fingya wa, kun nggima mba nda ngwang kumarha kun wa.

² Kɛsɛr na nda a ɛnang nda kun kɛla ɛnang nun fingya. Tasau nun a kɛkɛrang fiya sɛ ndɛna nda kɛkɛrang nda kun sɛ.

³ Mani na kɛlang hwaliirha na a yid shadwa, sa kula kɛɛng miwaarha dɛ na a yidwa?

⁴ Kɛkɛn na ndang nda shadwa, ‘Wanya ni a kɛɛdo hwaliirha dɛ a yidwa’ kula sa na miwaarha na yidwa?

⁵ Sa tɛthlɛrɛbu! Katɛrang kɛɛng miwaddɛ 'wan na yidwa tɛna na mana hai ngga, na a mbangga kɛɛng hwaliirha dɛ na yid shadwa.”

⁶ A fɛrang ɛn 'ya wudaya na chahal wa. A tsamang ɛn ɛn thlɛmaaya dɛ tɛ ɛn uraya natɛ wudɛbɛla fa a kɛlɛngarya dɛ wa. A ɛna ɛn kee, na nda ishang hai a kamu saryi ndan. Na wudɛ yini a kyaharra hai njarang ngganda kun dɛ kushir-kushir.

Tsaharha ha aten hwan Faara
(Luka11:9-13)

⁷ Naama a hwanda na nda fərang kun. Naama a kadaarha nun a waala. Naama a dək kwatminda, na nda inanggən kun hai.

⁸ Kəsər kala niifa hwangga, na nda a fərang, niifa kadagha kəm nən a waala. Kəmdarha kala niifa dəkka kwatminda nanda inanggən hai.

⁹ Wunni ahur nun, a hwanang wanggən mburodi fərang feera nən?

¹⁰ Nduwa a hwanang də tənə fərang hulthne nən?

¹¹ A tsaudə, kun na fa mbəlfeyya səndun 'ya nun fərang nda wangginun əngya na ngga, sakwata chinun a talara, nən fər əngya na ngga a nafiya na hwanda.

¹² Tsaunən kee, ənəman 'ya fiya kəla na mid nun a ənang ngganda kun. Kəsər tsahad ngyakhrha Deleewar Musa niya tə yi annabiya.

Tsaharha ha aten kwatkirma na i'yaba

(Luka13:24)

¹³ Kyarha hu kutəryid Faara də tətani kyana tə kwatkirma na i'yaba. Kwaman dərha hu waarha də nəghən manggən, kwatkirəm nggən kəm nəghən kəthleng, nafiya hangga wurgha kwaman di.

¹⁴ Kwatkirəm wal yibrha nəghən ngguchit, tə kəm kwamanggən nəghən pədaghən, nafiya na a kyarha sə na nda ngguchit.

Tsahad Yeeso ha aten annabiya fa nggabaya

(Luka6:43-44)

¹⁵ Kwarama tə annabiya fa nggabaya. Na nda barha thləmad nun ba tə lukrha fa kəla chauraya, amma hur ndan nəghən kəla məmereeya.

¹⁶ Nəm sənang kanda hai ahu ən ənad ndan kəla nəm sən dərha tə tur wanggighən. Mbəm dakh wan inabi ba a fad ndaha wa, nduwa wan shibarha a fad ndakh mbəlfeyya wa.

¹⁷ Dərha na ngga nən nggət wan dərha na ngga, dərha mbuwawa ngga nən nggət wan dərha mbuwawa ngga.

¹⁸ Dərha na ngga mbə nggət wan dərha mbuwawa ngga wa, tə kəm dərha mbuwawa ngga mbə nggət wan dərha na ngga wa.

¹⁹ Kala dərha mbuwa nggət wan dəfya ngga na nda kyathlang də muwang ngganda ahu waarha də.

²⁰ Nəghən kee, kəla nəm sənang dərha hai tə tur wanggighən, nəm sənang annabiya fa nggabaya hai kee kəm tə ən ənad ndan.

Tsahad Yeeso ha aten kyarha hu Kutəryid Talara də

(Luka13:25-27)

²¹ "Mbə fiya heu na a aah nggi, 'Chinəm, Chinəm,' na a kyarha hu Kutəryid Talara də wa, amma kəl nafini ənagha 'ya na mid Pəpa na a talara."

²² "Nafiya hangga na a ndeerha a fardī, 'Chinəm, Chinəm,' pər dan labar Faara tə thləmwa, tə kəm kyang dan ənkaheeya sə tə thləmwa, tə kəm əna dan ənwulteengya hangga tə thləmwa."

²³ "Amma niya nggərang kanda sə, 'wawi sən kun wa. Weema ma thləmadna kun fa mbəlfeyya!'"

Karapu aten fa təngya səri

(Luka6:47-49)

²⁴ Kala niifa kang ngga thləmaarha tsahad na fa əna taara nən sə nəghən ndəndəl, kəla niifa təngga wurighən aten feera.

²⁵ Bana 'yaara hai, ləghədgha ku-faarha, dəkka bəreu 'yaara wuridi amma mbangwa chang hai wa, kəsər təngga ndan aten feera.

²⁶ "Amma niifa səkka tsahad na ənawa taara sə wa, nəghən kəla nur niifa təngga wurighən aten chehweerha.

²⁷ Bana 'yaara hai, ləghədgha ku-faarha, dəkka bəreu 'yaara wuridi chang nggən hai hwaf."

²⁸ Ngwalang na Yeeso tsahadghən ha, fiya wumngga hai əna ənwulteena nda aten tsahadghən ha.

²⁹ Kəsər tsahadghən ha nəghən kəla niifa na tə səsəmnda, mbə kəla fatsahaya yi ngyakhrha wa.

8

Tsabang Yeeso niifa dā na tē wanhad termeerha

(Markus1:40-45; Luka5:12-16)

¹ Tərna Yeeso hai a wumnda, takkwagha fiya ndən hangga.

² Na niifa sē na tē wanhad termeerha fa, nanən Yeeso dēgha thlēmādhən dē, bērgħa hai a mbedghən hwānggən nən ndānggən, “Chinēm, a nggəmna fa na mbang tsabēedē.”

³ Tērgħa Yeeso fēr hargħənən dē tsuwargħənən fa ndānggən, “Nggēmđi fa a tsabana dē. Tsabudē!” A mbēđi tsu kee, termedđi ndēkka hai tēghən.

⁴ Tērgħa kēsgha Yeeso thlēmādhən ndānggən, “A pērang nan niifa wa, amma dūwadē kyadāng fadwa firis na sa nən. A əno sataka tēna fiya sēndasē tsabnadē kēla ndana ngyakhrha Musa.”

Yeeso kēnang dē mafad mamnda sodja Romaya

(Luka7:1-10)

⁵ Kyana Yeeso Kafarnahum hai, bāgha mamnda sodja Romaya thlēmādhən bā hwānggən nən ndānggən,

⁶ “Chinēm, mafadna kalth a wuri mbē kanglang wa, mēr fadghən hai nēghən a sēsarha kaan.”

⁷ Ndāngga Yeeso, “Niya dērhadē đi kēnang nda.”

⁸ Tērgħa mamnda sodja Romaya nggēmānggən Yeeso ndānggən, “Chinēm, tsēkki na a bāna minda kyana bā wa, amma a nggēmna fa kalu sē kee a mbēđi na nana na mafanna a kēnda.

⁹ Kēsēr nggi niyi akamu ngyakhrha niifa, kēmda tē sodjaya a kamuna. Ni ndāngnda yāndiya, ‘dūwadē’, nən dērhadē; yāndi taarha kēm ndānggi ‘bōba’, nən a bārha bā, ndānggi mafanna, əno kiya, ənagħa kēla ndāngni.”

¹⁰ Sēkna Yeeso ndən kee, wulāngga teena. Kyahargħa hai ndānggən nafini na a mbu samadghən, “Niya

ndang nda kun, ahur Isəreela ‘wawi wal niifa tē fēr kəkafek fa tē kanglang-girha kēla yāndiya wa.”

¹¹ “Niya ndang nda kun, fiya hangga na a bārha bā a man kyad yanfaara tē man hēmndēghən, na nda a tēr mbēđ tsawud ndan tē Ibrahim, tē Ishaku tē Yakubu ahu wutsəfayiddi hu Kutəryid Talara.

¹² Amma Isəreelaya hangga kya nanda əna Kutəryiddi ka kanda, nanda a muwāng kanda ahu wula dē, a mbēđani na nanda a tērha sē tē kēt mee.”

¹³ Tērgħa ndāngga Yeeso mamnda sodja Romaddi, “Wudu wureedē, ka fēr kəkafekkid wa ni ənagħa ndən katəra nən hai kee.” Mafaddi keegħən kēngga mēməlla sayiddi wu.

Kēnang Yeeso fiya hangga

(Markus1:29-34; Luka4:38-41)

¹⁴ Sēlna Yeeso a minda ki Mbiturus dē, dēgha wal thlābēr Mbiturus tēnuwunda fadghən bēe kalth hu sēra.

¹⁵ Tsuwargħa Yeeso hargħən fa, kēngga. Tērgħa thliigha sē fērang ənarhami nən.

¹⁶ Tsəna figrha hai, nafiya natē ənkaheeya fa hangga bā nda tē kanda thlēmādhən Yeeso bā. Kyānggən ənkaheeyina sē tē mee kee, tē kēm kēnānggən haaya heu.

¹⁷ Ənanən əndiya ka a lēghədgha labardī thlākna Chinēm tē mii annabi Ishaya, ndanən:

“Tērang dē beerha fayi nēm,
tē kēm kēdānggən wanhayi nēm
dē.” *

Pēđayid mbu samad Yeeso

(Luka9:57-62)

¹⁸ Kēlang na Yeeso fiya wumngga thlēmādhən bā, ndānggən fat-sahayighən a dēnda pēm wuri aama Nggalili dē.

¹⁹ Tērgħa tal ahur famalēmngya ngyakhrha Musa ndānggən, “Mala, niya mbusamad wa kala mbārha na a dērha saadē.”

²⁰ Nggērangga Yeeso sē, “Tsarwaya tē kwandan sē, wudikkya na hu

* 8:17 8:17 Ishaya 53:4

bereurha tē kəndan sə, amma Wan Niifa mbə mbədghən sə ko na a dəfanggən tenggən sahai wa.”

21 Tal ahur fatsahayighən ndanggən, “Chinəm, malee 'wan wudī wureedə dī pangnda pəpa.”

22 Amma ndangga Yeeso, “Mbuwu samanna nanənya! Malang mərya pang ngganda mərrəndan.”

*Yanang Yeeso bereu 'yaara
(Markus4:35-41; Luka8:22-25)*

23 Tərgħa Yeeso kyagħa hu kombuwol hai katəranggən tədang wuri aamdī teena tē fatsahayighən.

24 Kula səndəndan sə, bagħa bereu 'yaara ba na kanglang ahu wuri aam dāba katərangga aamdī kudufulla hai nagħa aama a pisha ahur kombuwol dā hai. Amma tərang beena Yeeso dē.

25 Dəgha fatsahayighən dē mekhneng ngganda sə ndang ngganda, “Chinəm, hərgħang kəm! Nəm a hwaarħa dē!”

26 Amma nggərangga Yeeso kanda sə, “Kama nun a tərəmnda? Kədī fərkəkafekkid nun!” Tərgħa thliigha sə yanaggən bereudī tē kudufulla aamdī, nggasgha mbərħa hai.

27 Kəsangga ənwulteena fatsahayighən tsakhmee nda, “Tur niif wunni ya? Ko bereurħa ni tē kudufulla aama na nda a takkwa 'ya ndanən!”

*Kənanng Yeeso nafiya səri na tē
ənkəheeya fa*

(Markus5:1-20; Luka8:26-39)

28 Səlħa Yeeso a pəm wuri aam dādə, na a man ki chehweed Ng-gadaraya, nafiya səri na tē ənkəheeya fa ba nda thləmadghən ba. Bagħa nda ba a mbəd ten kwaya, mbə niifa sə na mbang mbəradə tē mbədī wa, kəsər tsau nda ən tərəmnda.

29 Katərang ngganda huhwang nda hai na nda a ndaarħa, “Ma djidoyiwa tē kan, Wan Faara? Bana ba ka a səsangga kan kapa na far ngwa kumad nan tsərħa hai wa?”

30 Tsau tē mbədī na kələngarya sə na a lafrħa.

31 Hwangga ənkəheeyini Yeeso, “A kyang na kan sə, dāng kan ahur chibəd kələngaryina dē taarħa.”

32 Ndanggən kanda, “Daama dē!” Nanən kee kya nda sə dənda ahur kələngaryina dē. Chibəd kələngaryini kahat dāa nda ahur wuri aam dādə hwaa nda dē.

33 Nafini na a laf kələngaryini dāa nda hur tala dē pər ənda nda katəragħa hai heu, tē kəm əndī katəragħa hai tē nafini səri na tē ənkəheeya fa.

34 Tərgħa nafiya hur talđī heu kya nda ba ka ba nda na Yeeso. Na nanda Yeeso hwanggənda a mal chehweed ndan nən.

9

*Kənanng Yeeso niifa mərħa fadghən
hai*

(Markus2:1-12; Luka5:17-26)

1 Kyagħa Yeeso ahu kombuwol hai dəgha hu talghən dē mannən sə Kafarnahum.

2 Bagħa fingya nafiya ba tē niifa mərħa fadghən hai kalth ahu dənggəla. Nana Yeeso fərkəkafekkid ndan, ndanggən niifđī mərħa fadghən hai, “A billadna wa waana, chohonda đimiyidwa dē.”

3 Fingya famaləmgya ngyakrħa na nda a ndaarħa ahur ndan tē ndaarħa, “Kamshidfiya nəghən a sar Faara.”

4 Sənanngga Yeeso numad ndan hai ndanggən kanda, “Kama nun numad ən mbəlfērħa kiya ahur nun?”

5 Yanggini pəpa, a ndang nggi tē mərħa faddī, ‘Chohonda đimiyidwa dē wa,’ nduwa, ‘Thliusə wiu wa?’

6 Amma niya kyadāng ndaarħa kun, Wan Niifa nəghən tē səsəmnda ha hu kəshidđiya yi chakh đimiya.” Tərgħa ndanggən niifđī mərħa fadghən hai, “Thliusə, tərang dənggəlwa sə, wiina wureedə.”

7 Thliigha niifđa sə harad dəgha wureedə.

8 Nagħa fiya wumngga hai əndī katəragħa hai kəsangga ənwulteena kanda. Tərgħa manang ngganda

Faara tē thlənangga niifa ɓa natē səsəmnda fa kaan kiya.

Aah Yeeso Matta a mbu samadghən nən

(Markus2:13-17; Luka5:27-32)

⁹ Nana Yeeso diye mbeedē tē wiirha na niifa nən na nda aarha Matta, ndəghən tsau a mbəd thlē tsamnda. Tərgħa ndangga Yeeso, “Mbuwu samanna.” Thliigha sē mbu samadghən nən.

¹⁰ Tsəbaku, na Yeeso a hēb ənnarhami a wuri ki Matta, ɓagħa fa thlē tsamngya tē fadimiya hangga, hēb ənnarhami nda təghən tē fatsahayighən.

¹¹ Nana Farisayini ndən kee, tsahang mee nda fatsahayighən ha, “Kama na təmaləm ndənun hēbrha tē fathlē tsamngya tē fadimiya?”

¹² Səkna Yeeso ndən kee, nggəranggən kanda sē, “Nafiya na kəkanglang hai mba nda kadā təpurha wa, kəl nafiya mbuwa kəkanglang.

¹³ Nanənya, damadē dūn tsaha əndi na labar Faara a ndaarha, ‘hadang nda niifa fa ndəna minna a fannun, mbə sataka wa.’ Kəsər ɓayi ɓa ka a aah nafiya ni na a numad ndaarha na nda a əna nggayirha wa, amma kəl fa dimiya.”

Tsakhmee aten kar aama

(Markus2:18-22; Luka5:33-38)

¹⁴ Tərgħa ɓagħa fatsahaya Yahaya a thləmad Yeeso ɓa ndang ngganda, “Ma ənagħa ndən kan tē Farisaya a kar aama, amma fatsaha yiwa mba nda kar aama wa?”

¹⁵ Nggərangga Yeeso kanda sē, “Kəkən na hur pashiya wutsamnda səbrha dē ndəghən wutsamnda ɓaldē a thləmad ndan? Na fara ɓayi nanda a tərang wutsamnda ma kanda. A fardā ni na nanda a kar aama.

¹⁶ “Mbə niifa sē na mbuhwang suhurra lukrha tē weerənda ɓar kabaarha wa, kəsər na mbuhuddi a njarang nda luwudda dē, njarrəghən nən a kal yi kaar.

¹⁷ Tē kəm mbə niifa sē na irang nda weerənda aam inabi ahu suhurra samsamiya hai wa. A irang nda sa

hai, na samsamiyini a dathla dē, na aam inabidi a iraadē, samsamiyini na nda səbrha dē. Weerinda aam anab, kamdē a irang nggəm ahu weerənda samsamiya hai. A ənadəm kee na aam inabidi tē samsamiyini a ɓaala hai.”

Kənanng Yeeso wutarad Yayirus tē nuneefa

(Markus5:21-43; Luka8:40-56)

¹⁸ Yeeso ɓaldē a kalang kanda sē, ɓagħa mamnda kən tsahad Yahudaya ɓa ɓərgħa hai a mbedghən ndagħa, “Mərgħa wutarad na kukuling ya, ɓoɓa ɓa tsəwargħən fa, nən a thliirha sē tē yibrha.”

¹⁹ Thliigha Yeeso sē tē fatsahayighən mbu samadghən nda.

²⁰ Tərgħa na nuneefa sē ənagħa hurarha kumkap səri fara a ɓang fa hai. ɓagħa ɓa təman kəsərgħən tsuwar mii luwudghənən fa,

²¹ kəsər numaghən tē ndaarha, “Ko luwudghən tsuwar ni fa kee, niya kənda.”

²² Kyaharna Yeeso hai na nən ndən, ndagħa, “A ɓillanna wa, waana, fərkəkafekkid wa kənodē.” Tsu a mbədi kee kəngga.

²³ Kyana Yeeso minda ki mamndəda hai, na fa pi perəmngya nən tē fiya wumngga hai kanda a mbeela.

²⁴ Tərgħa ndagħa, “Kyama kəshaadē, mər wa wutaraddi wa, nən a shiirha ni kee.” Amma masangga fiya wumngga hai.

²⁵ Akwasamaddi rək nanda fiya kəshaadē, kyagħa dē kəs har wutaradda nən, thliigha sē.

²⁶ Labar ənwulteendiya weldadē ahu chehweddi kahat.

Kənanng Yeeso kwamaya tē niifa mbuwa mbang kaala sē

²⁷ Akwasamaddi malna Yeeso mbədi, kwamaya səri həshya mbu samadghən nda kanda a aaghən, “A hadəwan fa, Wan Ndauda!”

²⁸ Kyana Yeeso hur minda hai, tərgħa kwamayini dənda thləmadghən dē, tsahang mee nən kanda, “Fərdun kəkafek ni mbang

kənanɡ kun wa?” Nggərang ngganda sə “Ha i, Chinəm.”

²⁹ Tərgħa tsuwar yiya ndan nən fa ndagħa, “Kəsər ka fərkəkafekkid nun, nun a kənda.”

³⁰ Tərgħa yiya ndan inggadə. Kəsgha Yeeseo thləmad ndan kaan ndagħa, “A pərang dūn ndən niifa wa.”

³¹ Amma kya nda sə pər labar dāa nda ahu chehweddī kahat.

³² Kyana nda sə, na niifa sə natə ənkaheerha fa mbə mbang kalasə wa, ba nda təghən thləmad Yeeseo ba.

³³ Kyang na Yeeseo ənkaheedfa sə, niifdi mbuwa mbang kalasə kalgha sə. Fiya wumngga hai kəsgha ənwulteena kanda ndaa nda, “Waghəm tam na 'ya manggən kəla yandiya a Isəreela wa.”

³⁴ Amma ndagħa Farisaya, “Mamnda ənkaheeya fərangga səsəmnda kyang nda ənkaheeya sə.”

Kədi fatarya

³⁵ Yeeseo wengdə wupəriya hai tə talya heu a tsahang fiya ha ahu kən tsahad Yahudaya, tə pər Labara na Mbənggən yi Kutəryid Faara, tə kəm a kənanɡ nda fiya natə wanħaya dədamən-dədamən.

³⁶ Nana Yeeseo fiya wumngga hai, hadangga nafina fa, kəsər na nda hu səsəarha, mbə niifa sə na dang kanda sə wa. Na nda kəla chauraya na kula təlafra.

³⁷ Tərgħa ndanggən fətsahayighən, “Mul hathla hai, amma kədi fatarya.”

³⁸ Tsaunən kee, hwanama təheddi, thlən fatarya nən ba banda hathlang sə.”

10

Wur Yeeseo fəthləngya kumkap səri (Markus3:13-19; Luka6:12-16)

¹ Aagħa Yeeseo fətsahayighən kumkap səri a thləmadghən ba, fərang səsəmnda nən kanda a kyang ngganda ənkaheeya sə tə kəm kənanɡ ngganda wanħaya dədamən-dədamən tə beerha farha.

² Kulo thləm fəthləngya Yeeseo kumkap səri ya:

Siman nanda aarha Mbiturus, Andrawus wanman Siman, Yakubu wan Dzabadi, Yahaya wanman Yakubu,

³ Filibus,

Mbatalomi,

Toma,

Matta tə thlə tsamnda,

Yakubu wan Alfiyus,

Taddiyus,

⁴ Siman təsərək chehweedghən,

Yahuda Iskaryoti fərgħa Yeeseo də.

Thlən Yeeseo kumkap səri di (Markus6:7-13; Luka9:1-6)

⁵ Thləngga Yeeseo kumkap səri di ndanggən kanda, “A dūdūn thləmad fīngya də mbuwa Yahudaya, nduwa talya Samariyaya wa.

⁶ Amma dāama thləmad nafiya Isəreela də, chauraya Faara sahadgha.

⁷ Daamadə dūn ndangnda kanda nduwus Kutəryid Faara ba.

⁸ Kənaman haya, thleeman məriya sə, kənaman fīngya natə wanħad termeerha fa, kyanan ənkaheeya sə. Fərang nggandan kun ka, kun kəm fəramadghən ka kəla thlənun ndən!

⁹ A kəsđun wudəbəla ha hu panjakwan nun wa, ko təfaasa, nduwa wurirha, nduwa kala 'ya na kəla wudəbəla wa.

¹⁰ A kəsđun yawarha ha tə lukrha tə pakħma, nduwa səsəala wa. Kala 'ya fərang nanda kun a kardūn ndən wa, kəsər tətəara kamdə a wal ənnarħami nən.”

¹¹ Kala wupəri nduwa tala kyanun saħai, kadāama ka niifa tsawun ahur mindəghən ta far dādə nun a mal talđi.

¹² A kyadun hur minda hai, ndaama 'ya tə kəm fərang parka nun kanda.

¹³ Ana ka minda ni ngwa tsauka parkad nun sə. Amma a mbusə kee wa, ngwa wudgha parkad nun a fad nun ba.

¹⁴ Kala tala nduwa wure kyanun saħai, a thluwa nda kun fa wa, nduwa kar nda kang thləmarħa kun fa, anadun a wiirha paman tinid mbəda də na a fad sarnun.

15 Niya p̄rang k̄akafek kun, a far ngwa kumarha a nggushi nda Sodom t̄ Nggomara na nda a hadang kanda fa ma taldi.

Sasaarha na bayi
(Markus13:9-13; Luka12:11-12; 21:12-19)

16 Niya thl̄en kun k̄ela chauraya ahur m̄emereeya d̄e. Nan̄en kee tsawama thladwayirha k̄ela huthlingya t̄ k̄em tsawama m̄es̄el̄amnda nafiya k̄ela kataprakkyā.

17 Kwarama! K̄es̄er na nda a d̄erha t̄ kun mbed fa ngwa kumaya d̄e t̄ k̄engya tsahad Yahudaya tsada kun nda.

18 Nanda a d̄erha t̄ kun a mbed ngwamnaya d̄e t̄ kut̄erya k̄es̄er ka nggi. ̄ndaniya na f̄erang kwamana kun p̄rang k̄akafek nun kanda atenna.

19 Amma a k̄es̄ang nda kun a billadun t̄ 'ya nun a thl̄ekrha t̄ k̄ek̄en nun a thl̄ek̄en wa. K̄es̄er a m̄em̄ella sayiddi na Faara a p̄rang 'ya kun nun a thl̄ekrha.

20 K̄es̄er mb̄e kunni na a kaala s̄e wa, S̄es̄en Chinun ni na a kaala s̄e ahur nun.

21 "Wanmana n̄en a f̄er wanman a b̄elang ngganda. Chingya na nda a f̄er wanggindan, na wundakhnaya a thleng fa ngḡet yindan fa a b̄elang ngganda kanda.

22 Na fiya heu a kar kun k̄es̄er ka nggi. Amma kala niifa k̄er̄esgha, n̄en a h̄er̄ekrha.

23 A s̄es̄ang nda kun ahu yandi tala ya, daama hu tala d̄e pak. Niya p̄rang k̄akafek kun, Nggi, na Wan Niifa, ni a wutta ba kapa nun weng talya Is̄ereela hai heu."

24 "Wan t̄emakarantarha mb̄e kal t̄em̄al̄emnd̄egh̄en wa, t̄ k̄em mafarha mb̄e kal turigh̄en wa.

25 Wangya makarantaya kamd̄e a na nda k̄ela t̄em̄al̄emnd̄en ndan, mafaya k̄em a na nda k̄ela turi ndan. Nan̄en Nggi, na tuwuri di, anda nggi kogna ̄nkaheeya, wangya wuridi k̄em na nda aah kanda t̄ thl̄ema kalgha yina mu!"

Yandi kamngga a t̄er̄emngḡan̄em
(Luka12:2-7)

26 "Nan̄en kee, a t̄er̄em d̄un fingya na a s̄es̄ang kun wa. K̄es̄er na fargh̄en bayi kala 'ya na ngḡenḡḡela na nda a inang d̄e; kala 'ya na b̄ebee k̄em n̄en a kyarha p̄pal ba s̄ek̄k̄ena fiya heu.

27 'Ya p̄rang ni kun hu wula, t̄er̄aman urad nun s̄e p̄ergh̄en nun a yanfaara a d̄alth mb̄erha hai. 'Ya shishiwang ni kun hu thl̄emaarha hai, t̄erama ten k̄enna s̄e t̄eranggun urad nun s̄e p̄ergh̄en nun s̄ek̄k̄ena kowunni!

28 A t̄er̄em d̄un fingya na a b̄el farha wa; k̄es̄er mba nda mbang b̄elang shingnda wa. Amma t̄er̄mama Faara katenḡḡen, nd̄egh̄en na mbang b̄elang farha t̄ shingnda kyab ahu hwanga.

29 Mb̄e na nda heng wud̄ikkya d̄e s̄eri kobo tal wa? Amma a muk tal a hweede hai na Chinun s̄enda s̄e.

30 Ko was tengginun heu n̄egh̄en thl̄ethl̄eda.

31 Nan̄en kee, a t̄er̄em d̄un wa; kal d̄un wud̄ikkya hangga a mbed Faara."

Kyad s̄enda Yeeso a mbed fiya
(Luka12:8-9)

32 "Niya ndang nda kun, kala niifa ndagha s̄end̄e nggi a mbed fiya hu k̄eshiddiya, nggi k̄em niya ndaarha s̄endi nd̄en a mbed P̄pa na a talara.

33 Amma niifa k̄em ndagha s̄engwa nggi wa a mbed fiya hu k̄eshiddiya, nggi k̄em niya ndaarha s̄engwi nd̄en wa a mbed P̄pa na a talara."

Tsaharha ha aten tsawud d̄edemnggirha t̄ s̄asaarha
(Luka12:51-53; 14:26-27)

34 A numadun ndon bang ni tsawud d̄edemnggirha k̄eshiirha ba wa. Awo, bawi ba t̄ tsawud d̄edemnggirha wa, amma thlaukh k̄elara.

35 "Bani ba ka a bi wumang yanda a pathlang:

'Nda wee h̄ashin t̄ chin,
nda wutararha t̄ man,
nda nu wee t̄
thlab̄ergh̄en t̄ nuwunda.

36 Fa saryi nun,

na nda naarha ahur mindənun.’ ”

³⁷ A nggəmna tsu nduwa muwa ma nggi, tsəkka a tsawana yina wa. Tə kəm a nggəmna wundələd wa nduwa wutarad wa ma nggi, tsəkka a tsawana yina wa.

³⁸ Kala niifa kargha tər kadidghən fa mbu samadna nən, tsəkkwa a tsauka yina wa.

³⁹ Kala niifa nggəmngga yibədghən, nən a kədeng nda, tə kəm kala niifa kədengga yibədghən ka nggi nən a walghən.

*Tsaharha ha aten kəna
(Markus9:41)*

⁴⁰ “Kala niifa thləgha kun fa thlənən nggi, tə kəm kala niifa thləgha nggi fa thlənən Chindi thləngga nggi ba.

⁴¹ Kala niifa thləgha annabi fa kəsər ka nanən annabi, nən a wal kənaghən yi annabi. Kala niifa thləgha ka niifa fa, kəsər ka nanən ka niifa nən a wal kənaghən yi ka niifa.

⁴² Kala niifa fərangga aam saarha na shishiu ahu wuhuleurha a tal ahur fingsayini na nggun-ngguchit ahu fatakkwayina, kəkafek nən a wal kənaghən.”

11

*Labara aten Yahaya Təbaptisəma
(Luka7:18-35)*

¹ Ngwalang na Yeeso thləghang palthyini a fatsahayighən kumkap səri, kyagha sə ka dəgha tsahang fiya ha tə pər labar Faara hu fingsya a talya Yahudaya.

² Nana Yahaya tə Mbaptisəma ahu porsəna, sək labaara nən aten ənggini na Kərəsti a ənarha. Tərgha thlən fatsahayighən nən də da nda tsahang mee Yeeso.

³ Ndang ngganda Yeeso, “Sani Kərəsti di nan a kəlaarha fa wa, nduwa dan mbeedə tə kəla niifa fa pak wa?”

⁴ Ndangga Yeeso kanda, “Wudaama dun pəranggən Yahaya ‘ya nun a səkrha tə ‘ya nun a naarha.

⁵ Kwamaya a na mana hai, Səfəngya a wiirha hai, fa tərmeeya kanda a wal kənda, tebəngya a sək labaara, kanda a thləng mərya sə tə yibrha, tə kəm kanda a pər Labara na Mbənggən a fa yamiya.

⁶ Ndaaman, ‘A fərangga Faara parka fingsya kawaa kəsəra, kəsər ka nggi.’ ”

⁷ Nana fatsaha yini ki Yahaya a wiirha, katərangga Yeeso tsə labaara hai aten Yahaya ahu tərđi wumngga hai. Ndanggən kanda, “Tur yanggi niifa ni dunun ka kəlang nda a kaheerha də? Niifa ni na kyakhrang hutənggən hai kəla hwaliya na nzənzang na bəreurha a tsang ‘ya fa wa?”

⁸ Nduwa nuwun a numad ndaarha dunun ka kəlang niifa də ngwagha fa tə kari na tə wudəbəla fa ngga wa? Awo, nafiya na kal kari fa natə wudəbəla na nda tsaurha a kwakirəm kutəra, mbə a kaheerha wa.

⁹ Dunun ka kadə annabi wa? Yoo, kaldə annabi.”

¹⁰ “Kəsər Deleewar Faara tsədə labaara aten Yahaya ndanən,

‘Niya thlən təthləndəna ‘wagha mbeedə ma sa, nən a takso kwamana də kapa na barhaba.’ ” *

¹¹ Niya, pərang kəkafek kun, mbə niifa sə nggət nanda hu kəshiddiya kalgha Yahaya tə mbaptisəma mamnggirha wa. Amma ko yanda ni na ngguchit ahu Kutəryid Talara kaldə Yahaya mamnggirha.

¹² Ka a thləkh mbəddi katərangna Yahaya tə mbaptisəma pər labar Faara hai, ta weeri dāba ya, Kutəryid Talara aten dərha mbeedə tə kanglanggirha, ko nanən fa mbəlfeyya na nda a yanda təghən.

¹³ Kəsər kapa na Yahaya barha ba, annabiya heu tə Deleewar ngyakhrha Musa thlək nda ‘ya bagha katərarha hai.

* 11:10 11:10 Mal 3.1

14 A nadun a nggɛmfa tɛ 'ya ndaani, Yahaya ndɛghɛnni Ilya, yandɛ ndana annabiya nɛn a barha ba.

15 Kala niifa na tɛ thlɛmad sɛkrha, sɛkkɛnɛn.

16 Tɛ ma ni sakh nafiya kɛshiid weeriya? Nɛghɛn kɛla wundakhnaya na a bashaarha a pɛpal kasu, na nda a aah ndan tɛ ndaarha:

17 “ ‘Peng dan perɛma kunsɛ,
kardun rɛbrha fa,
ang dan amshi mɛrra kunsɛ,
kardun tɛrha fa.’

18 Bana Yahaya tɛ Mbaptisɛma ba mbɛ a hɛbrha tɛ saarha wa, amma kun a ndaarha, nɛghɛn tɛ ɛnkaheerha fa.”

19 “Wan Niifa ba dɛba, a hɛbrha, a saarha kun a ndaarha, ‘Tɛ yakh hɛbrha tɛ saarha, pashid fathlɛ tsamngya ni tɛ fa dimiya!’ Amma ana niifa tɛ sɛnda Faara na ɛn ɛnadghɛn kyadghɛn.”

Talya kargha malang dimiyid ndan
(Luka10:13-15)

20 Tɛrgha katɛrangga Yeeso kiki talyi na fa ɛnanɛn ɛnwulteengya sɛ hangga, kɛsɛr malangwa nda dimiyid ndan kyakhra nda thlɛmad Faara ba wa.

21 “Kawa Koridzin! Kawa Mbat-seda! Ana ɛnwulteengya dɛdamɛn ɛnanda ahur nun ndɛghɛn ɛnanda a Taya tɛ Sidon, kam kɛtɛm 'wad nafi ndan teena malang nda dimiyid ndan, kal kukwasharya nda fa tɛ kɛm kɛmang ngganda yid ndan tɛ fishe.

22 Niya ndang nda kun, a far ngwa kumarha, na Taya tɛ Sidon hadang nda Faara fa ma kun.

23 Kun kɛm nafiya Kafarnahum; tamngga ndaarha, nanda a mano a talara wa? Awo! Na dɛrha hu hwanga dɛ. Kɛsɛr ana ɛnwulteenggina ni ɛna nanda a kyanun ndɛn ɛna nanda a Sodom, ndɛghɛnni kɛm balgha sɛ ta weeri ba ya.

24 Niya ndang nda kun, a far ngwa kumarha, na Sodom a hadang nda Faara fa ma kun.”

Bamaba bun yibrha a thlɛmadna
(Luka10:21-22)

25 A sayiddɛ ndagha Yeeso, “Usadi sa Pɛpa, Chinɛm yi talara tɛ hweede, bɛbengna ɛnggini heu ya a nafiya na ndɛndɛl tɛ fa hutengya, kyadang nggɛna pakhtɛduya.

26 Nɛghɛn kee, Pɛpa, ndɛn kamogha yid!”

27 Fɛre Pɛpa ɛngya heu, kɛsɛr ndɛghɛnni katenggan sɛngga Wandɛ. Kɛkafek yandɛ sɛngga Chindɛ ndɛna Wandɛ. Amma Wandɛ na midghɛn sɛ pɛrang labaara nɛn fingya aten Chindɛ, tɛna nda sɛnggan kɛm.

28 “Bama thlɛmadna ba kun dakhna mid nun dɛ na tɛ rɛfrha in haaghɛn, niya yibang nda kun.

29 Tɛrang miiwadna a kakhpɛniwa tɛna tsaharha a fanna. Mɛsɛlɛmnda niifa ni nggi hu sɛsɛna tɛ sammayirha, kɛsɛr nun a wal yibrha.

30 Na tɛrra miiwadna pɛpa, rɛfɛddiya kɛm fɛrang ni kun nɛghɛn kaftang.”

12

Tsakhmee aten far Yibɛd Yahu-daya

(Markus2:23-28; Luka6:1-5)

1 Tsɛbaku, a sayiddɛ na Yeeso a mbɛra dɛ tɛ heerha a far Yibɛd Yahu-daya. Kɛsga miirha fatsahayighɛn, tɛrgha kɛs kya ten wan hwaliirha nda na nda a kiighɛn.

2 Amma nagha fingya Farisaya kanda ndang ngganda Yeeso, “Kulodɛ, fatsahayiwa a ɛna 'ya 'yadana ngyakhrha na nda kya wan hwaliirha a far Yibrha.”

3 Ndangga Yeeso kanda, “Karatang ngwanun ɛndɛ na hu Deleewar Faara ɛnana Ndauda kɛsna miirha ndɛn tɛ pashiyighɛn wa?”

4 Kyagha hu Kɛn Faara dɛ, kii mburodi nda dɛfang nanda dɛ ka a kiigha firistaya.

5 Nduwa karatang ngwa nun ahu ngyakhrha Musa ndanɛn nggɛmang

nda firistaya fa a əna taara ahu Kən Faara na a Urshalima a far Yibrha wa?

⁶ Niya ndang nda kun, kələma niifa ya kalgha Kən Faara na a Urshalima.

⁷ Amma andam kwang sənang dūn 'ya hai ndana Deleewar Faara, 'Na minna sə naghā fiya a hadang kun fa, mbə əna sataka wa, kam 'yarwun fatsahayina na ka nafiya wa,

⁸ Kəsər Wan Niifa Chinəm ni, heu tə far Yibrha!

Kənanng Yeeso niifa mərna harghən hai

(Markus3:1-6; Luka6:6-11)

⁹ Tərgħa wiirha Yeeso kyagħa hu kən tsahad Yahudaya də.

¹⁰ A mbədi na niifa sə mərna harghən hai. Tsahangga farisaya mee Yeeso, "Nggəm ngyakhrha fa a ənaghā niifa tar kənanng nda niifa a far Yibrha?" Tamngganda ndaarha na Yeeso a ndaarha ooh, tənā nda kəsang nda tə dimiyirha.

¹¹ Ndagngən kanda, "Ana chaurad nun sə mukka hu kwaarha hai a far Yibrha, mbun dərhadə dūn kədang sə wa?"

¹² Kal niifa chaurarha kaan, ha 'i nggəmang ngyakhrha niifa fa a əna 'ya na ngga a far Yibrha."

¹³ Tərgħa ndagngən niifdi, "Pəpənanng harwa də." Nanən kee pəpənanngga niifdi harghən də, nggərgħa hardi məməl kəla tahadghən.

¹⁴ Tərgħa wumngga farisayina hai ka a kədə kwaman bəlla Yeeso nda.

Yeeso ndəna mafad Faara wurnən

¹⁵ Sənanngga Yeeso numad ndan hai. Nanən kee mal mbəda nən, mbugħa fiya samadghən hangga, kənanngən fiya heu na fandan bēe ahur ndan.

¹⁶ Amma kəs thləmad ndan nən a pər nda təwunni ndəghən wa.

¹⁷ Tərgħa ləghədgha 'ya ndana Annabi Ishaya:

¹⁸ Kələman Mafanna wurni, nggəmđi ndən, nən əna 'ya mbənegħa, Niya fərang səsəna,

nən a əna nggayirha a fingya heu.

¹⁹ Mbə əna kakyathlaanga tə fiya, nduwa djargħa hai ahur fiya wa.

²⁰ Nən naarha tə sammayirha a fingya mbuwa kanglang, nən fərang kaali niifa mbuwa tə mbərsaarha.

Akwəsamadghən, kowunni nən a wal kwaman nggayirha.

²¹ Na thləmnggən a tsau yi mbərsad kəshirha kahat.

Yeeso tə kutər ənkaheeya

(Markus3:20-30; Luka11:14-23; 12:10)

²² Tərgħa bəng niifa nda Yeeso bə na tə ənkaheerha fa, na kwamarən tə kəm mbə mbang kalasə wa. Kənanngən niifdi mbangngən kaala sə tə na maana hai kyab.

²³ Fiya heu na ənwulteena nda tsakhmee nda, "Ndee mbə Yeeso dā na ya, na wan Ndauda wa?"

²⁴ Amma səkna Farisaya ənwulteendi ənanən, ndaa nda, "Mbə ngaala sə wa kyang də ənkaheeya sə. Kəsər walghən səsəmnda a ahar Sheetan kutər ənkaheeya."

²⁵ Sənanngga Yeeso numad ndan hai, nggərangngən kanda sə, "Kala kutəryirha ndəkka hai tə yanda mbə tam isha wa, tə kəm kala tala nduwa wure ndəkka hai tə kakyathlaanga nən weela də.

²⁶ Ana sheetan a kyang sheetan sə, nən a yanda tə altengngən. Mbə kutəryidghən a məndaha wa.

²⁷ Ana tə səsəmnda Sheetan ni kyan ənkaheeya sə, tə səsəmnda wun na fatakkwayinun kyang kanda sə? Fatakkwayinun ni a ngwang kumarha kun sə.

²⁸ Amma a kyangđi ənkaheeya sə tə Səsən Faara, nanən kee Kutəryid Faara baa də pathlang nun bə."

²⁹ Wunni na kanglang kaan na mbang kyaarha hu minda ki niifa hai na kanglang kəla Sheetan ngaarangngən ənggighən? Kəl 'wanən teena kənanngən niifda hai na kanglang 'wan a mbangngən har əngya na midghən.

³⁰ Kala niifa mbuwa tē nggi, nən a tsan nggi. A mba a dee sē wumang fiya ba wa, na a waleng kanda dē.

³¹ Niya ndang nda kun, kala tur yanggi dimiyirha ənana nduwa ndaana na nda a chahokən dē. Ko kalna sē yi 'yar Wan Niifa, na nda a chahokən dē. Amma a sarna Səsəna tē Pedənda, mba nda tam chahokən dē wa, ko nanənya nduwa kəshirha na bayi.

³² Kala niifa 'yargha Wan Niifa na nda mbang chahanggən dē, amma kala niifa 'yargha Səsəna tē Pedənda, mba nda tam chahanggən dē wa, ko nanənya nduwa kəshirha na bayi.

*Nəm sən dəfrha tē tur wanggighən
(Luka6:43-45)*

³³ Ana dəfrha ngga, na wanggighən naarha ngga. A mbə dəfrha ngga wa, mbə wanggighən narha ngga wa. Nəm sən dəfrha tē tur wanggighən.

³⁴ Kun huthlingya, kəkən na nafiya natē mbəlfēerha fa kəla kun thlək 'ya na ngga tē kəm kamngga? Kəsər 'ya na ahurwa ndəghən na a kyarha ba thləkkəna.

³⁵ Ka nafiya na nda əna 'ya na ngga ahur ndan sē, amma fambəlfēeya na nda kyang əngya ba mbuwa ngga ahur ndan sē.

³⁶ Niya pərang palthdi kun ya, a far ngwa kumarha tətani a ngwang kumarha nda kun sē aten 'ya na dimi ndaanun.

³⁷ Əndi kyagha ba a miiwa nən a həworha nduwa kənoghən.

*Famaləmgya ngyakhrha tē
Farisaya a kada ənsakhrha
(Markus8:11-12; Luka11:29-32)*

³⁸ Fardasə fīngya famaləmgya ngyakhrha Musa tē Farisaya banda thləmad Yeeso ba ndang ngganda, "Mala, na minnasə a kyadang sakh ənwulteena na kan na a kyad ndaarha furo Faara səsəmda."

³⁹ Amma nggərangga Yeeso kanda sē, "Nafiya kəshiid weeriya fambəlfēeya tē fa yamid fərkəkafek ndəna kada ənsakhrha yi wulteena, amma mbə ən sakhrha sē na nda

a kyadang kanda wa, kəl yandi ki annabi Yunana.

⁴⁰ Kəla ənana Yunana beena mahan tē paara mahan ahur təna, nanən kee na Wan Niifa a əna beena mahan tē paara mahan kəm ahu kwaarha.

⁴¹ A far ngwa kumarha na nafiya Nineba a thleng nafiya kəshiid weeri fa ya kyadang ndaarha nda kanda ənawa nda məməl wa, kəsər kanda malang nda dimiyid ndan, ka labar Faara thləghangna Yunana kanda. Nanənya, kulo niifa kalgha Yunana a mbədiya, amma kardun malang nda dimiyid nun!

⁴² A far ngwa kumarha, na Kwatam nda Sheeba a thleng nafiya kəshiid weeri fa ya kyadang ndaarha nən kanda ənawun məməl wa. Baghən ba a mbərha na inggun ka bagha sək sənda Sulemanu. Nanənya kulo niifa a mbədiya kalgha Sulemanu, amma kardun kang thləmaarha fa."

*Wutta Ənkaheerha ba
(Luka11:24-26)*

⁴³ "A kya ənkaheerha sē a fad niifa, nən dərha ka kada mbəd yibrha a kaheerha dē, amma mbə waala wa.

⁴⁴ Tərgha nən ndaarha, 'Niya wutta thləmad niifda dē kyani saba.' Nanən kee wudgha bagha wal wuridi mal nən mbə niifa sē wa, ngwa wurida dē ngga, tangsang nda.

⁴⁵ Tərgha na ənkaheeddi a kada ənkaheeya ba məd kalgha ndən mbəlfēerha kya nda hur niifda hai tsawa nda sē. A kwasamadghən, tsawud niifdiya səsəsadghən nən kal yi kaar. Nun a tsaurha kee kun fambəlfēeya kəshiid weeriya."

*Man Yeeso tē wanmanggighən
(Markus3:31-35; Luka8:19-21)*

⁴⁶ Nana Yeeso a ndikrha tē fiya wumngga hai, man tē wanmanggighən kəkət a kəshi, na minda sē a ndiya nda təghən.

⁴⁷ Ndangga niifa Yeeso, "Nda muwa tē wanmanggiwa a kəshi, na minda sē ndikrha tē sa."

48 Tsakhka Yeeso mee, “Wunni iiya? Mingya ni kəm wanmanggina?”

49 Tərgha kyad fatsahayighən nən də tə haara ndəghən, “Kələma nda iiya tə wanman nggina ha ya.

50 Tsaunən kee, kala niifa ənagha 'ya ndana Pəpa na a talara, ndəghənni wan pa, wanya tə kəm iiya.”

13

Karapu aten təhəfrha (Markus4:9; Luka8:8)

1 Tsu a fardi malgha Yeeso wuridi dəgha a mii wuri aam Nggalili də.

2 Wumngga fiya thləmadghən ba hangga, nanən kee kyagha hu kombuwol hai. Tsauka ahur kombuwoldi nagha a tsahang fiya ha na kəkət a mii wuri aamdi.

3 Tsədə əsədəya hangga tə karapuya, ndəghən: “Kama thləmaarha hai! Təhudaarha dədə ka həfrha də.

4 Nanən aten wash wiiddi, hərga fiyga hai aten kwamana, bağha wudikkya ba damangganda.

5 Hərga fiyga hu həreng keela hai, ka mbuwana chehweerha sə kaan kya nda sə kəkar.

6 Amma təkna yanfaara hai, hwara nda də mərə nda, kəsər kwa wa nda thlaara hai wa.

7 Fiyga wiyya həra nda pathlang ndakhkya hai 'yabangga ndakhkini kanda.

8 Amma fiyga həra nda hu chehweerha hai na ngga kyanda sə əna wee nda fiyga katəra kumnggit mahan-mahan, fiyga kəm kumnggit mikki-mikki har haru-haru.”

9 “Kala niifa na tə thləmad səkrha, səkkənən.”

'Ya ənagha ndən na Yeeso tsaharha ha tə karapu

(Markus4:10-12; Luka8:9,10)

10 Tərgha bağha fatsahayighən thləmadghən ba tsahang mee nda, “Kama na thlək karapuya a nanna a kalang fiya sə?”

11 Nggəranggən kanda sə, “Nggəmang nda kun fa na a sən 'ya

nun na Kutəryid Talara ahurghən, amma fiyga nggəmang ngwanda kanda fa wa.

12 Kala niifa natə 'ya ha na nda chighanggən tsəghanggən kaan, amma kala niifa mbuwana 'yasə a harghən, na nda a thlang ngguchit tədi na harghən.

13 Ndəghənni ni əna taara tə karapuya a nadi a kalang kanda sə kəsər,

na nda kəlaarha də, amma mba nda naghən wa,
na nda kathləmaarha hai, amma mba nda səkkən nduwa sənang ngganda hai wa.”

14 “Ndən na ləghətta 'ya ndaana annabi Ishaya:

'A səkdun 'ya ndaani,
Mbun sənang hai wa,
A nadun 'ya ənani,
mbun kukwalang hai wa.

15 Kəsər na ten ndan kakrak,
mbə thləmaayi ndan sək 'ya wa,
nggəlang nda yid ndan,
nanən kee mbə yid ndan na maana hai wa,
mbə thləmaayi ndan sək 'ya wa,
Mbə ten ndan sənang hai wa,
Mba nda kyaharra thləmadna ba wa,
ngwa kənang nggi kanda.' ” *

16 “Amma na yid nun tə parka, kəsər na nda namaana hai; tə thləmaayinun kəm, kəsər na nda sək 'ya.

17 Niya Pərang kəkafek kun, annabiya hangga tə ka fiya tərmindan na əndi nanun ya, amma nawa ndan wa. Tərmindan sək əndi sək nun ya, amma səkkwa ndan wa.”

Pər Yeeso ten karapudi kii tə həfrha (Markus4:13-20; Luka8:11-15)

18 “Nanənya kaama thləmaarha hai ngga, sək ten karapu danun kii təhəfəddi.

19 Fiyga səkka labar Kutəryid Talara amma sənangwa nda hai wa,

* 13:15 13:15 Ishaya6:9,10

na nda kɛla wiirha hɛrgaha hai a kwamana, baɣha Tɛbɛlfeedda ba thlanggɛn ɛnda dɛ hɛf nanda ahur ndan hai.

²⁰ Fingya wiiya hɛrgaha aten keela hai nɛghɛn kɛla fingya sɛkka labardi thlɛghɛn nda fa tɛ wutsɛfayirha.

²¹ Amma kwa wa thlaara hai ngga wa, mbɛ mɛnda ha wa. A ba billaarha ba nduwa sɛsaarha kɛsɛr ka labardi, mba nda kwas kyaharra hai wa.

²² Fingya wiiya hɛrgaha ahu ndakhkya hai, nɛghɛn aten fingya sɛkka labardi, amma billaarha yi kɛshiddiya tɛ nggɛmnda kɛna 'yabang nggɛn labardi' yadang tsɛrha nɛn fa mbɛ 'yasɛ na nda mbang ɛnaarha ngga wa.

²³ Amma fingya hɛf nɛn ahu chehweerha na ngga nɛghɛn aten nafiya sɛkka labar di, sɛnang ngganda hai wal chikrha nda fingya kumnggit mahan-mahan, fingya kumnggit mikki-mikki, tɛ kɛm fingya haru-haru."

Karapu aten wuthlaafa ahur wan hwaliirha

²⁴ Nggɛrgaha Yeeso thlɛghang karapu kanda sɛ, ndɛghɛn, "Kutɛryid Talara nɛghɛn kiya: Hɛf niifa wiirha ngga ahu hedghɛn.

²⁵ A fɛdikrha nana fiya a bɛena, baɣha tɛtsanda ba hɛf wuthlaafa nɛn a pathlang wiid wan hwalidda hai wii fayighɛn nɛn.

²⁶ Katɛrana wan hwaliddi tsɛrha tɛ yiwee, naghya wuthlaafdi kɛm a tsɛrha."

²⁷ Tɛrgaha baɣha fatarya tɛhedda ba ndang ngganda tɛheeddi, "Tuwuri nan, heddi hɛfang na tɛ wiirha ngga lɛghɛddɛ tɛ wuthlaafa! Kyagha nda ba a yanggi?"

²⁸ Ndagha tɛheeddi, " 'Tɛtsanda ni ɛnagha ɛndiya!' " Ndagha fataryini, "Dan kɛdang kanda dɛ wa?"

²⁹ Ndagha tɛheeddi, " 'Awo.' a ɛna dɛn kee nun dɛ kɛdang kanda dɛ heu tɛ wan hwaliddi.

³⁰ 'Malaman kanda tsɛnda kyab kɛl a shifiirha ana dɛm a halthghɛn. Tɛrgaha a ndanggi fahalthya wurang

ngganda wuthlaafa sɛ, kɛnang ngganda kanda djang ngganda dɛ, tɛrgaha wan hwalidghɛn iree kɛnda ahu birwa hai.' "

Karapu aten wiirha na kɛla wan parsɛna

(Markus4:30-32; Luka13:18,19)

³¹ Nggɛrgaha Yeeso pɛrang karapu kanda, ndɛghɛn, "Kutɛryid Talara nɛghɛn kɛla wan parsɛna tɛrangna niifa hɛfanggɛn hai ahu hedghɛn.

³² Wiirha ni na ngguchit kaan ahur wiiya, amma tsɛnɛn sɛ, tsauka dɛfrha ni na manggɛn kaan ahur dɛfya heu, taksaagha wudikkya kɛn ndan ahu wuharyighɛn."

Karapu aten mekhna

(Luka13:20,21)

³³ Nggɛrgaha Yeeso pɛrang karapu kanda ndɛghɛn, "Kutɛryid Talara nɛghɛn kɛla mekhna yangna nuneefa tɛ humbarha tasau mahan ana dɛ a ɛna mburodi. Ko nanɛn ɛnagghɛn mehendi sahai ngguchit kiya, nɛn chichadang hufgha sɛ."

Na Yeeso tsaharha tɛ karapu ka a lɛdanggɛn 'ya nda annabi

(Markus4:33,34)

³⁴ Kala tsaharha na Yeeso ɛnaarha a fiya wumngga hai kɛl tɛ karapu, mbɛ 'yasɛ nɛn thlɛghang kanda kula karapu wa.

³⁵ "Ndɛn lɛghɛdna labar Faara ndanɛn a mii annabi,

Niya kalang kunsɛ tɛ karapu,
niya pɛr 'ya na bɛbɛe, ka ɛna nanda kɛshiirha."

Pɛr Yeeso ten karapudi yi wan hwaliirha tɛ wuthlaafa

³⁶ Malgha Yeeso fiya a kɛshi kyagha hur minda hai. Ndagga fatsahayighɛn, "Nan a hwan sa pɛrang ten karapudi kan yi wan hwaliirha tɛ wuthlaafa na ahu heddi."

³⁷ Nggɛrangga Yeeso kanda sɛ, "Tɛheeddi ndɛna Wan Niifa hɛfgha wiirha na ngga.

³⁸ Heddi ndɛna kɛshiirha, wiirha na ngga ndɛna aten nafiya Kutɛryiddi. Wuthlaafa ndɛna nafiya Tɛbɛlfeeddi.

39 Tətsandədi həfgha wuthlaafdi a pathlang wan hwalidda də ndəna Sheetan. Halthdi ndəna mii ngwala kəshiirha, fahalthiyini kəm ndəna fathləngya Faara.

40 Kəla wurang nanda wuthlaafa sə djang ngganda də hu waarha, nən a naarha kee a mii ngwala kəshiirha.

41 Na Wan Niifa a thlən fathlənggighən, da nda kədang əngya də heu na ahu Kutəryidghən na bəng dimiyirha ba tə fīngya na a əna mbəlfēerha.

42 Na nda a muwang kanda ahu waarha də mbuwa mərə hai, a mbədani na nanda naarha tərha tə kətmeə.

43 Tərgħa fīngya ənagħa nggayirha na nda a djaara hai kəla yanfaara ahu Kutəryid Chi ndan. Kala niifa natə thləmad səkrha, səkkənən!”

Karapu aten kəna na bəbee

44 Nanən kee ndagħa Yeeso, “Kutəryid Talara nəghən kəla kəna na bəbee walang na niifa hu heerha. Nanən tə wutəfayirha nggərgħən bəbeng hai hu heddi, henggən ənggighən də heu ka a wal wudəbəla nən ngga henggən hedda sə.”

Karapu aten djamkwatar

45 Kəmda, Kutəryid Talara nəghən kəla təshafiliirha na a kada djamkwatar.

46 Kəla nən hai na djamkwatardi tə wudəbəla fa, henggən ənggighən də heu henggən sə!

Karapu aten panggaama

47 “Tə kəm, Kutəryid Talara nəghən kəla panggaama muwang nanda hu wuri aama də kəs təngya nən dədāmən-dədāmən.

48 Ləghədna panggamdi, kahang ngganda kəkəshbangnda ba. Tərgħa tsawa nda hai, wurang ngganda təngya sə na nggəngga ahu kutaasa hai, amma tsamang ngganda fīngyayina də mbuwa ngga.

49 Bənən naarha kee a mii ngwala kəshiirha. Na fathləngya Faara a baarha ba wurang ngganda nafiya də na a əna mbəlfēerha ahur nafiya na a əna nggayirha.

50 Na nda a muwang fa mbəlfēeya ahu waarha də mbuwa mərə hai, a mbədani na nanda naarha tərha sə tə kətmeə.”

Suhurra tə weerənda kəna

51 Tsahangga Yeeso mee fatsahayighən, “Sənanng dūn ənggina hai heu ya wa?” Nggərang ngganda sə, “Oh, sənanng dən hai.”

52 Tərgħa nggərgħən chikkən ndaagħa, “Kala təmaləmnda ngyakhrha tsauka tətsaharha ahu Kutəryid Talara nəghən kəla tuwure kyangga hurad tə weerənda ənggighən sə a mbərha də dəfnən kənagħən sə.”

Kar nda Yeeso a Nadzarat (Markus6:1-6; Luka4:16-30)

53 Ngwalangna Yeeso pər karapu yini mal mbəda nən.

54 Wudgha hu talghən də Nadzarat. Tsaha nən ha hu kən tsahad Yahudaya, fiya heu səkka ndən əna ənwulteena na nda, na nda a ndaarha, “Walgha niifdi tur səndədi tə səsəmnda əna ənwulteengya a yanggi?”

55 Tərgħa na nda a ndaarha, “Mbə wan kafinta dani ya, səndəm Mairamu man, tə wanmanggighən nda Yakubu tə Yisufu, tə Siman tə Yahuda?”

56 Kulo wanmanggighən nishya ya ahur nəm. Tsahagħən ənggini a yanggi ya?”

57 Nanən kee, kargħənda fa, fər wanda kəkafek təghən wa. Tərgħa ndangga Yeeso kanda, “Na nda manang nda annabi ko a yanggini kəl ahur talghən ahu nafiighən.”

58 Əna ənwulteengya nən ngguchit kee, kəsər ka yamid fərkəkafekkid ndan.

14

Mərra Yahaya Təbaptisəma (Markus6:14-29; Luka9:7-30)

1 A sayiddi Səkna Hirdus Kutər chehweed Nggalili labar Yeeso,

2 ndanggən fataryighən, “Yahaya Təbaptisəma ni ya thliigha sə hu mərə! Ndən nanən tə səsəmnda əna ənwultenggini ya.”

3 Nanənya Hirdus 'wadə teena kəsang də Yahaya, kəranggən, muwanggən hu porsəna də ka Herodiya nu wanman Filibus ka-hang nən.

4 Kəsər Yahaya nən naarha ndang nda Hirdus ahu ngyakhrha Yahudaya kamngwa a kahanggən Herodiya wa.

5 Na mid Hirdus sə a bəlanggən Yahaya, amma nəghən a tərəm fiya, kəsər fiya heu fər nda kəkafek tē ndaarha Yahaya Annabi ni.

6 Amma a far wutsəfayid ləghəttə ben nggəttə Hirdus, wutarad Herodiya rəbanggən kanda sə, mbəranggən Hirdus kaan.

7 Nggəmda fa har tē aah thləm Faara, kala 'ya na midghən nən a fəranggən.

8 Ndangga man wutaraddi dəgha ndaarha, "Ten Yahaya Təbaptisəma na minna ahu pəlee."

9 Kutərđi kəm əna masəndi kee nən aten 'ya ndanən, amma kəsər ka thləm Faara aah nən a mbed nafiya mbunən ba, ənang ənda nda ndanən.

10 Thləm sodjaya nən a kyathlang ngganda ten Yahaya ba ahu porsəna.

11 Bang ten da nda wutaradda ba ahu pəlee, danggənən man də.

12 Tsəbaku bagha fatsahaya Yahaya ba tərang ngganda mərrəghən ba pang ngganda, tərgha dənda də pəranggən nda Yeeso.

Həbang Yeeso nafiya haru kumng-git tuf

(Markus6:30-44; Luka9:10-17; Yahaya6:1-14)

13 Səkna Yeeso labərđi, kyagha hu kombuwol hai, mal mbəda nən dəgha mbərha də ka a tsauka katənggən. Amma səkna fiya mbədi nanən sə, mbu samadghən nda tē saara ahu talya ba hangga.

14 Tərna Yeeso hai ahu kombuwol di, na fiya nən hangga hadangganda fa, kəranggən haya.

15 Na figrha a tsərha hai, bagha fa tsahayighən a thləmadghən ba, ndang ngganda, "Kaheerha ni ya tē kəm tsə figrha hai, kalu fiya hai

dənda hu talya də, təna nda də hii ənnarhami."

16 Amma nggərangga Yeeso kanda sə, "Kamngwa a wii nda a miirha wa, fəraman 'ya kanda əna nda mii."

17 Ndangga nda, "Mburodi tuf ni kee a harnan, tē təngya səri."

18 Ndagha, "Bemadghən mbəda ba ya."

19 Tərgha ndanggən fiya tsawanda hai a ten hwaliirha, təranggən mburodi da sə tuf tē tənggini səri, kəlagha talara sə, dəfang parka nən in. Kyanggən mburodi da hai fəranggənən fatsahayighən ndəghang nggənda fiya.

20 Kii nda kanda heu kəla na mindan pa tsəghanggən kanda, tərgha fatsahayighən wumangga nda katəbghən kutasya kumkap səri.

21 Həshya kiigha mburodi di səl nda haru kumnggit tuf, thlədang ngwa nda nishya tē wundakhnaya wa.

*Wii Yeeso a ten aama
(Markus6:45-52; Yahaya6:15-21)*

22 Tsu a mbədi kee, ndangga Yeeso fatsahayighən kya nda hu kombuwol hai tədang ngganda wuri aama teena, ndəghənggi kəm ishgha hai kal fiya nən hai.

23 A kwasamad di kal nən fiya hai, tərgha wumnda sə katənggən ka a hwan Faara nən, tsəgha figrha hai ndəghən a mbədi katənggən.

24 Amma ahu sayiddiya kombuwol di inggun ma kəkəshbānda, fatsahayini a habbaarha tē bəreurha tē kuđufulla aama.

25 Takhna mbərha a dathla hai bagha Yeeso thləman ndan ba, a wiirha aten aama.

26 Nana fatsahayighən ndən a wiirha aten aamđi tərma nda. Ka hərəenga huhwa nda, tamngganda ndaarha mənda-mənda ni.

27 Amma tsu kee kalangga Yeeso kanda sə, "A tərəm dūn wa nggini kərsaama."

28 Ndangga Siman, "Chinəm, ana kəkafek sani, ndee di thləmad wa də a aten aamđi."

29 Ndangga Yeeso, "Ha'i, boba," tərgha siman tərgha hai ahu kombuwal di, kəs wiirha nən aten aamdi a thləmad Yeeso də.

30 Amma nanən bereu 'yaardi tərəmngga, nagma a timnda hai, huhwagha ndagha, "Hərye Chinəm."

31 Tsu kee Kəsgha Yeeso harghən kəsanggən ba, ndangga Yeeso, "Kədi fərkəkafekkid wa, kən fər waana kəkafek na mbang wiirha aten aamdi?"

32 Kyana nda ahu kombuwal hai, ishgha bereu 'yaardi.

33 Tərgha fatsahayighən dəfang shilee nda in, na nda a ndaarha, "Kəkafek Wan Faarani Sa."

Kənanng Yeeso haaya a Djanasarat (Markus6:53-56)

34 A kwasamaddi tədang na nda wuri aamdi teena, təra nda hai a Djanasarat.

35 Kukwalang na nafiya talda hai Yeeso ni, thlən farha nda ahu talya də na ahu chehweddi kahat. Nagha fiya a barha ba tə haaya, ka a kənanngən kanda.

36 Hwanggənda a malanggən haaya tsuwar mii kotodghənda fa kee, kala niifa tsuwargha ndən fa kəndə.

15

Tsahad chichiya ha (Markus7:1-13)

1 Tərgha fīngya Farisaya tə famaləngya ngyakhrha thliigha ba a Urshalima tsahang mee nda Yeeso,

2 "Kama na fatsahayiwə hwasang əntin shingginəm? Mba nda tsabang haryi ndan də a həb ənnarhami nda wa!"

3 Nggərangga Yeeso kanda sə, "Kama nun hwasang nda əngya ndaana Faara ka əntinggi nun?"

4 Kəsər ndagha Faara, 'Fərang mamnggirha nda muwa tə tsu' tə kəm 'Kala niifa sargha man nduwa chin tətani a bəlang ngganda.'

5 Amma nun tsaharha ha tə ndaarha ana 'ya sə a haar niifa na a danggən chin sə nduwa man, nən

ndaarha 'ya nun a kya waala a fanna dəfang di ndən Faara də.'

6 Ahu kwamana kiya Məməlwa a fərang mamnggirha nən fa nggətyighən təghən wa. Nanən kee kar labar danun fa ndaana Faara ka əntin nun.

7 Kun fathərbuya! Labar Faara ndaana Ishaya aten nun məməlwi:

8 'Nafiniya ahu mii ndan ni kee na nda fəre mamnggirha, amma huryi ndan nəghən inggun ma nggi;

9 ka ni kee na nda dəfee shilee teena, kəsər dəfang ngganda tsahad ngyakhkya fiya ha a mbee a meyed labar Faara.' **

Əngya na tsawang nda niifa dimi a mbed Faara (Markus7:14-23)

10 Tərgha aagha Yeeso nafini wumngga hai a thləmadghən ba ndəghən, "Keema thləmaarha fa tənun sən əndi niya thləkrha.

11 'Ya kyagha hur niifa hai mbə ndəna tsawang tə 'paarha' fa wa, amma kəl 'ya na a kyarha ba a miighən ndəna tsawang tə 'paarha' fa."

12 Tərgha fatsahayini ba nda thləmadghən ba tsahang mee nda, "Səna sə səb hur Farisayina də sək nanda labardi?"

13 Nggərangga Yeeso kanda sə, "Kala həfrha a mbə pəpa na a talara həfgha ndən wa, na nda a kədang də tə thlarghən.

14 Malaman kanda. Na nda kəla mangya kwamaya na nda a kəs səsal kwamaya. Ana kwamarha a kəs səsal kwamarha, kanda kyab na nda a mukrha hu kwaarha hai."

15 Ndangga Mbiturus Yeeso, "Pərang ten karapudi kan ya."

16 Tsahangga Yeeso mee kanda, "Bal wun kula sənang hai wa?"

17 Kala 'ya ənana niifa mii nən kyarha hurghən də nggərghən kyarha sə a fadghən.

18 Amma əndi na a kyarha ba ahu mee, kyaghən sə ahur niifa.

* 15:9 15:9 Ishaya29:13

Ndaghenni na tsawang nda niifa tɔ 'paarha' fa.

¹⁹ Kəsər ahur niifa sɛ ndəna numad mbəlfēerha kyarha bə, tɔ bəl farha, tɔ kulafayirha, tɔ pateyirha, tɔ ngaara, tɔ kənanang paama nggabaarha mu tɔ sɔb thləma.

²⁰ Əngginiya ndəna tsawang niifa tɔ paarha fa a mbed Faara, amma hɔb ənnarhami kula tsab haara mbə ndəna tsawang niifa tɔ paarha fa a mbed Faara wa."

Fərkəkafekkid nuneefa tɔ kan 'aniyarkat
(Markus7:24-30)

²¹ Tərgħa Malgha Yeeso Nggalili dɔgha hu chehweed Taya dɔ tɔ Sidon.

²² Na nuneefa sɛ tɔ Kan 'ana bəgha thləmadghən bə hwanggənən, "A hadoyi fa Chinəm, Wan Ndauda, kəsər wutarad na nəghən tɔ ənkəheerha fa nən naarha səsang nda kaan."

²³ Amma nggərang ngwa Yeeso sɛ wa. Tərgħa ndangga fatsahayighən, "Ndang a wiigha, nəghən a billa kəm tɔ hwanda."

²⁴ Nggərgħa Yeeso sɛ, "Thlənna nda nggi bə ka bi dɔng nda chauraya Isəreela sɛ sahadgha kee."

²⁵ Bəgha nuda bə bərgħa hai a mbedghən nggərgħən hwanggən, "Chinəm deesəl!"

²⁶ Nggərgħa Yeeso sɛ, "Kamngwa təranggəm ənnadmid wundakhnaya fəranggənəm wudaya wa."

²⁷ Nggərangga nuda sɛ, "Kəkafek ni Chinəm, amma ko wudaya ni na nda hɔb fəfəsərra ənnarhami hərgħa hai a mbəd dɔuyad turi ndan."

²⁸ Tərgħa nggərangga Yeeso sɛ, "Sa nuneefa na fərkəkafekkid wa manggən kaan, 'ya na midwa wal nan." Tsu kee kəngga wutaraddi keegħən.

Kənanang Yeeso nafiya hangga

²⁹ Malgha Yeeso mbədɔ dɔgha wuri aam Nggalili dɔ tərgħa wumnda sɔ tsauka hai.

³⁰ Wumngga fiya thləmadghən bə hangga. Bə nda bə tɔ sɔfəngya, tɔ kwamaya, tɔ fingya mənna fandan hai, tɔ fingya mbuwa mbang kaala

sə tɔ fingya haaya hangga. Dəfang ngganda kanda hai a mbed Yeeso, kənanang kanda heu.

³¹ Kəsangga ənwulteena fiya wumngga hai na nanda fingyayini mbuwa mbang kaala sɔ kanda a kaala sɔ, fingya mənna fandan hai wal nda kənda, sɔfəngya a wiirha hai tɔ kəm kwamaya a na maana hai. Na nda a fal Faara yi Isəreela.

Həbang Yeeso nafiya haru kumnggit fada

(Markus8:1-10)

³² Tərgħa aagħa Yeeso fatsahayighən bə ndanggən kanda, "Na nafini a hadēe fa ya. Beena mahan kanda a thləmadna a mbədiya, tahang ngwa 'ya kanda ha na a əna nda mii wa. Mbə minna sɔ kal kanda ni hai wii nda wuredə a miirha wa, asəmha dɔgha shiwid kanda teena a kwamana."

³³ Nggərangga fatsahayighən sɛ, "A yanggi dənəm wal mburodi bə a kaheddi ya na a tsəghanggən fiya hangga kiya?"

³⁴ Tsahangga Yeeso mee kanda, "Mburodi kurmi ni a har nun?" Ndang ngganda, "Məd tɔ təngya na mididi ngguchit."

³⁵ Ndangga Yeeso fiya wumngga hai a tsawa nda hai a hweede.

³⁶ Tərgħa haranggən mburodi yina sɔ məd tɔ tənggini, usa nən Faara, kyanggən hai kutelth-kutelth. Fəranggənən fatsahayighən ndəghang nggənda fiya dɔ.

³⁷ Kanda heu kii nda nggaala nda. Wumangga fatsahayini katəbghən kutasya məd.

³⁸ Nafiya həbgha ənnaddami həshya haru kumnggit fada kula thlədang nda nishya tɔ wundakhnaya.

³⁹ Akwasamaddi kalna Yeeso fiya hai, kyagħa ahu kombuwol hai dɔgha chehweed Manggadan dɔ.

16

Kada mamngya ənsakhrha
(Markus8:11-13; Luka12:54-56)

1 Fardasə Farisaya tə Sadukiyaya ba nda thləmad Yeeso ba ka a kəkərang ngganda, na mindan sə a kyadang ənsakhrha nən kanda yi wul- teena a talara hai tənə nda səndasə nəghən tə səsəmnda Faara fa.

2 Nggəranggən kanda sə, “A tsə figrha hai, a nadun fərahk amshi tsədə yiba, nun ndaarha na mbərha a naarha kukwar a binda.

3 A tsar kəm a nadun fərahk amshi yiba, nun ndaarha a weeriya na 'yaara a baarha. Kun a sənang əngya hai na a katərarha hai a fərahk amshi, amma mbun a sənang ənsakhkya kəshiid weeri hai ya wa.

4 Kəl fa mbəlfeyya, tə kulafaya kəshiid weeriya kandani na kafa ənsakhkya, amma ənsakhrha niya kyadang kanda ndənə yi annabi Yunana.” Tərgha malgha Yeeso kanda wii fayighən nən.

*Mehen Farisaya tə yi Sadukiyaya
(Markus8:14-21)*

5 Akwasamaddi tədang nanda wuri aam Nggalili teena kəlagha fatsahayina hai takhkwa nda mburodi ha ba wa.

6 Kəsgha Yeeso thləmandan, “Kwarama tə mehen Farisaya tə yi Sadukiyaya.”

7 Katərang ngganda ngaala hai tə ndan kəsər ka takhkwa nanda mburodi ha ba.

8 Sənangga Yeeso ənda hai na nanda a ndikrha atenggən, nanən kee ndanggən kanda, “Kədi fərkəkafekkid nun! Kama nda nun a ngaala tə ndan ka mbuwana mburodi sə a har nun?”

9 Bal wun kula sənang hai wa? Dal wun teena hai tə mburodi tuf həbang ni nafiya haru kumnggit tuf wa, tə kəm kutasya kurmi wumang nun katəpghən?

10 Nduwa mburodi məd həbang ni nafiya haru kumnggit fada, kutasa kurmi wumang nun katəpghən?

11 Mani sənangwa nun hai tə ndaarha mbə aten mburodi ni niya tsə labaa wa? Niya nggər ndaarha, ‘Kwarama tə mehen Farisaya tə yi Sadukiyaya.’ ”

12 Tərgha a mbədiya sənangga fatsahayina hai mbə a tsə labaa aten mekhna na ahu mburodi wa, amma aten tsahad Farisaya ni tə yi Sadukiyaya.

*Fər Mbiturus kəkafek Yeeso
ndaghənni Kərəsti
(Markus8:27-30; Luka9:18-21)*

13 Bana Yeeso chehweed Kaisariya Filibi ba, tsahang mee nən fatsahayighən, “Na fiya a ndaarha wunni Wan Niifa?”

14 Ndang ngganda, “Fingya a ndaarha Yahaya Tə Mbaptisəma, fingya Ilya, fingya kəm Irmiya nduwa tal ahur annabiya.”

15 Ndangga Yeeso kanda, “Amma kun wu nuwun a ndaarha wunni nggi?”

16 Ndangga Mbiturus, “Sani Kərəsti, Wan Faara natə yibrha ha.”

17 Ndangga Yeeso, “Tə parka ni sa, Siman wan Yunana, mbə niifa ni thləwogha əndiya wa, amma Pəpa ni na a talara.

18 Niya ndorha sa Mbiturus, aten ferdiya ndən niya tən kən hwan Faarna, mbuwana səsəmnda hwanga mbang chang hai.

19 Niya furo əncha kwatmingya yi Kutəryid Talara. Kala 'ya kənang nun hai ahu kəshirha nəghən kəkəna hai kee a talara, tə kəm kala 'ya kwasang nun hai hu kəshirha nəghən kukwasa hai kəm a talara.”

20 Tərgha kəs thləmad fatsahayighən nən a pərang ndan niifa ndaghənni Kərəsti wa.

*Thlək Yeeso kwaman mərəghən
(Markus8:31-38; 9:1; Luka9:22-27)*

21 Ka a fardi katərangga Yeeso pəranggən fatsahayighən a pəpal tə ndaarha tətə ni a dəgha Urshal- ima də dəgha səsəarha aten əngya hangga ahar shingya tə firistaya tə famaləmgnya ngyakhrha. Na nda a bəlang nda, amma a far beena yi mahan nən a thliirha sə ahu mərəra.

22 Amma dəgha Mbiturus təghən man patu də ndanggən, “A kaptangga

Faara dē, Chinəm, mbə tam katərarha hai tē sa kee wa!"

²³ Kyahargha Yeeso hai ndanggən Mbiturus, "Nduwu hai tē nggi sa Sheetan, tsauna fer kii saara ka nggi. Na a kəlang əngya kee na mid fiya, amma mbə yi Faara wa."

²⁴ Tərgha ndangga Yeeso fa tsahayighən, "Ana mid niifa sə tsauka tē mbusamad na, tətə ni malanggən nggəm altenggən, təranggən kadidghən sə mbu samad na nən."

²⁵ Kəsər kala niifa na midghən dəfang yibədghən dē nən a kədeng nda. Amma kala niifa kədengga yibədghən ka nggi, dəfang nən dē.

²⁶ Ma chighang nən niifa a waldə ən kəshirha heu kədenggən shingndəghən? Nduwa mani kalgha shingndəghən mu?

²⁷ Kəsər wan Niifa nən a barha ba ahu mamnggid Chin tē fathlənggighən ngwang kumarha nən fiya heu aten əngya ənana nda.

²⁸ Niya pərang kəkafek kun, na fiyga sə kəkət a mbədiya mba nda a mərə wa kəl ma nanda Wan Niifa bayi ahu Kutəryidghən."

17

Mamnggid Yeeso

(Markus9:2-13; Luka9:28-36)

¹ Akwasamad beena mikki tərangga Yeeso Mbiturus tē Yakubu tē Yahaya wanman Yakubu təraa nda wumnda sə, tənə nda narha katendan.

² A mbədi naghə fiya ndən nggərda hai a mbed ndan. Naghə pəmnggən a chimnda fa kəla yanfaara, tē kəm lukkighən tsawa nda pəpet kəla kukwaryirha.

³ Kula səndəndan sə kyagha nda Ilya ba tē Musa katərang ngganda ndikrha hai tē Yeeso.

⁴ Ndangga Mbiturus Yeeso, "Chinəm, nəghən ngga nanəm a mbədiya, a nggəmna fa, ngwa əna chama ni mahan-tal yiwa, tal yi Musa tē kəm tal yi Ilya."

⁵ Ndəghən aten ndikrha kee, bagha hashbe ba nggəlanggən kanda, sək

urarha nda hai ahur hashbidi tē ndaarha, "Waana niya, nggəmni. Kaaman thləmaarha fa!"

⁶ Səkna fatsahayini uraddi kee fəla nda hweedə hai ka hərəenga.

⁷ Tərgha bagha Yeeso ba tsuwar kanda nən fa ndanggən kanda, "Thleema sə, a tərəm dūn wa."

⁸ Tərang nanda tendan sə, kəla nda dē ko niifa, kəl Yeeso katenggən.

⁹ Na nanda a təraa hai a wumndədi, ndangga Yeeso kanda, "A pərang dūn 'ya niifa nanun wa, kəl a thlid Wan Niifa sə ahu mərə."

¹⁰ Tərgha tsahangga fatsahayighən mee, "Mani na famaləmggya ngyakhrha ndaarha annabi Ilya ni a 'wa wutta ba ma Kərəsti?"

¹¹ Nggərgəha Yeeso sə, "Kəkafek ni na Ilya a 'wa barha ba ka bagha tangsang əngya heu məməl.

¹² Amma niya ndang nda kun, 'wad Ilya teena bada ba, sənangwanda hai wa, amma ənang 'ya nda fa kəla tənə mid ndan. Nəghən kee kəm bana Wan Niifa səsəarha ahar ndan."

¹³ Tərgha fatsahayini sənang ngganda hai nəghən a ndikrha aten Yahaya Təbaptisəma.

Kərang Yeeso Wundəlaarha na tə ankaheerha fa

(Markus9:14-29; Luka9:37-43a)

¹⁴ A sar wumndədi, fiya hangga wumngga hai a kəla kanda fa. Bagha niifa thləmad Yeeso ba bərgəha hai ndəghən,

¹⁵ "Chinəm, a hadowa waana fa. Nəghən tē kacheela fa nən səsang nda kaan. Nən yakh muwang nda hu waarha hai nduwa ahu aama hai.

¹⁶ Bang di ndən fatsahayirha ba, amma mbang ngwanda kərang wa."

¹⁷ Ndaghə Yeeso, "Kun nafiya kəshiid weeriya, mbuwa tē fərkəkafek fa mbəfeeya! Pakwandə ni tsaurha tē kun? Tē kəm pakwandə ni kərəssa tē yamid fərkəkafekkid nun? Fəreema wanda ba."

¹⁸ Tərgəha Yanangga Yeeso ənkaheeddi na ahur wandi, kyagha sə mal wanda nən. Tsu a mbədi kee kəngga.

19 Akwasamadghən tsahangga fatsahayighən mee bəbee, “Mani ənagha ndən kyangwa nan ənkahedda sə?”

20 Ndangga Yeeso kanda, “Kədi fərkəkafekkid nun. Niya pərang kəkafek kun, ana fərkəkafek sə a fad nun ngguchit kəla wan parsəna, nun a ndang nda wumndədi ya, ‘Ndusu a mbədiya a mbəda də taarha,’ nən a nduwussa. Mbə ‘ya sə na kal kun mu wa.”

Nggər Yeeso ndikrha aten mərəghən

(Markus9:30-32; Luka9:43b-45)

22 Akwasamaddi nggər nanda wumnda hai a Nggalili, ndangga Yeeso fatsahayighən, “Na nda a fər Wan Niifa a har fiya hai.

23 Na nda a bəlang nda, amma akwasamad beena mahan na nda a thleng sə ahu mərta.” Ləghədgha fatsahayini tə səbrha hura.

Tii tsamnda Kən hwan Faara na a Urshalima

24 Bana Yeeso tə fatsahayighən a Kafarnahum ba, fathlə tsamngya Kən Faara na a Urshalima ba nda thləmad Mbiturus ba ndang ngganda, “Mbə təmaləm ndənun tii tsamnda Kən hwan Faara na a Urshalima wa?”

25 Nggəranggən kanda sə, “Ha’i, nən tiirha.” Kyana Mbiturus hur minda hai tsauna Yeeso sə, katərangga Yeeso kalang sə, “Siman, mana ndaarha aten tsakh miidi ya? A har wun na kutərya kəshiddiya thlə tsamnda, ahar wanggindan nduwa ahar nafiya pak wa?”

26 Ndagha Mbiturus, “Ahar nafiya pak.” Ndagha Yeeso, “Nənən kee mbə wanggindan tiirha wa.

27 Amma mbə minnəm sə kəsangganda kəm tə dimiyirha wa, duwa hu wuri aama də da muk nggal aama. Təna ‘wana kəsa, inang miighən hai na a wal wudəbəl wurirha na a tsək tii tsamndədi. Harang da tii tsamnduwa tə yina.”

18

Wunni manggən hu Kutəryid Faara (Markus9:33-37; Luka9:46-48)

1 Ahu sayiddiya bəgha fatsahaya thləmad Yeeso ba tsahang mee nda, “Wunni manggən hu Kutəryid Faara?”

2 Aagha Yeeso wundakhne ba na ngguchit ishanggən a madufun ndan.

3 Tərgha ndaagha, “Niya pərang kəkafek kun, a malanggən dīmiyid nun tsawun kəla wandi na ngguchit ya wa mbun tam kyarha hu Kutəryid Faara də wa.

4 Nənən kee kala niifa manangwawa altenggən tsauka kəla wandi na ngguchit ya ndəghən ni na manggən hu Kutəryid Faara.

5 Kala niifa thləgha wundakhne fa kəla yandiya ahu thləmna nggini thlənən fa.”

Əngya na kyang niifa hu dīmiyirha hai

(Markus9:42-48; Luka17:1-2)

6 Amma ana niifasə kyangga tal ahur wanggini na nggu-ngguchit ya fərgəha kəkafek a nggi ahu dīmiyirha hai, a nggushi wəghang nda fən hərəha ura mughang ngganda ahu wuri aama də.

7 Kawa kəshirha kəsər ka ənggini na nda ənaarha kyang ngganda fiya hu dīmiyirha hai. Ənggini na kyang nda fiya hu dīmiyirha hai tətani a bəgha ba, amma na səbrha hura a kəla niifda fa ənagha kee.

8 Ana harwa nduwa sarwa a kyorha hu dīmiyirha hai, kyathlang də muwangga də. A nggushi kyana hu ahu yibrha də mbuwa ngwalarha tə haara tal nduwa saara tal ma nana tə haara kyab nduwa saara kyab muwo wanda ahu waarha də mbuwa mərə hai.

9 A kyo yidwa ahu dīmiyirha hai, kədang də muwangga də. A nggushi kyana ahu yibrha də mbuwa ngwalarha tə yirha tal, ma muwo wanda ahu waarha də mbuwa mərə hai tə yidwa kyab.

10 Kwarama, a sardun wanggini na nggu-ngguchit ya wa. Kəsər niya ndang nda kun a talara wan thləngya

Faar ndan na nda naarha a mbed Pəpa na a talara.

¹¹ Kəsər Wan niifa banənba ka a hərhanggən fingya sahadgha.

Karapu aten chaurarha sahadgha (Luka15:3-7)

¹² Ana niifa tē chauraya haru tal, tərgha tal sahadgha, ma nən ənaarha? Mbə mal kumnggit wutarihe kap wutarihe a mbəd lafrha dəgha ka kada yandadə sahadgha wa?

¹³ A walang dāba, niya pərang kəkafek kun, nən tək mbənda fa kaan aten chauraddi tal ma kumnggit wutarihe kap wutarihe di sahadwa wa!

¹⁴ Nəghən kee kəm, mbə nggəmda hur Pəpa ni na a talara ko tal ahur wanggini na nggu-ngguchit ya sahadgha wa.

A əno shadwa dimiyirha fa (Luka17:3)

¹⁵ A əno shadwa dimiyirha fa, duwa thləmadghən də kyadang dimiyidghən, a pathlang nun kun səri. A kodə thləmaarha fa, wudang na ba.

¹⁶ Amma a kowa thləmaarha fa wa, turu niifa tal nduwa səri dun thləmadghən də təna labaara kyarhaba a mii nafiya səri nduwa mahan tsauka shedawaya atenggən.

¹⁷ A kardə kang thləmaarha kanda fa, pəranggən mamngya Kən Faara. A kardə kang thləmaarha mamngya Kən Faara fa, tsawang niifdiya tē takkwa dāharha ni nduwa tē thlə tsamnda.

¹⁸ Niya pərang kəkafek kun, kala 'ya kənanng nun hai hu kəshirha nəghən kəkəna hai kəm a talara. Kala 'ya kwasang nun hai hu kəshirha, nəghən kukwasa hai kee a talara.

¹⁹ "Niya nggər ndang nda kun, ana nafiya sē səri ahur nun hu kəshirha nggəmmngga fa aten 'ya nun a hwanda, Pəpa na a talara a fəranggən kun.

²⁰ Kəsər kala mbərha wumna fiya sa hai səri nduwa mahan ahu thləmna niyi a pathlang ndan."

Karapu aten mafarha kargha chakh dimiyirha fa

²¹ Tərgha bəgha Mbiturus thləmadghən ba tsahang mee nən, "Chinəm, saara kurmi ni chahanggən shadna də a əneedə dimiyirha fa? Saara məd wa?"

²² Nggərangga Yeeso sə, "Awo, mbə katəra məd kee wa, amma kumnggit məd katəra məd!

²³ Tsaunən kee, Kutəryid talara nəghən kəla kutəra na midghən kirassa kənaghən na a har mafayighən nzəmngga wudəbəla a harghən.

²⁴ Katərang nən hai kee, bəng niifa nda ba nən a takkwarha wudəbəl wurirha haru kumnggidghən tuf.

²⁵ Nanən mbə mbang tiighən wa, tərgha kutərđi ndəghən a heng ngganda də tē nukkun, tē wanggighən tē əngya nanən təghən ha heu a tii kumadda nən.

²⁶ Bərgha mafadda hai a mbedghən hwanggənən, 'Niya hwan sa, kərsu tē nggi, niya tiighən heu.'

²⁷ Tərgha kutərđi hadanggən fa, kalghənən hai chahang kumadda nən də."

²⁸ "Amma kyana mafaddi kəshaadə, dəgha wal shadghən mafarha nən a takkwarha wudəbəl wurirha haru tal. Kəsanggən, 'yabanggən, ndanggən, 'Tee kumad na.'

²⁹ Bərgha shadda hai keeghən hwanggənən, 'Kərsu tē nggi niya teukən.'

³⁰ Amma kargha fa kəsanggən muwanggən ahu porsəna də kəl tii nən wudəbəlđi heu.

³¹ Nana fingya mafaya əndi katəragha hai, səbgha hur ndan də. Dənda thləmad kutərđa də pərang ənda nda katəragha hai.

³² Tərgha kutərđi aah mafadda nən ba chahang nən kumarha də ndanggən, 'Sa ka wudī mafarha! Chahodī kumarha də na a tenwa ka hwanna nggi.

³³ Mbə shadwa mafarha hado fa kəla hadoni fa wa?"

³⁴ Tərgha kutərđi hu səbrha hura muwanggən hu porsəna də kəl a tii də kumaddi heu.

³⁵ Na Pəpa na a talara a ənanng kun kee a kowunni kargha chahang 'ya

shadghən də tē hura tal.”

19

Tsahad Yeeso ha aten bəlla kakhrha

(Markus10:1-12; Luka16:18)

¹ Ngwalang na Yeeso thlək ənggini ya, mal Nggalili nən dəgha hu chehweed Yahudiya də na a pəm kufad Urdun.

² Fiya hangga takkwagha samadghən kənanngən kanda a mbəfi.

³ Bagha finginga Farisaya thləmadghən ba ka a kəkərang ngganda. Tsahang mee nda, “Nggəm ngyahad nəm fa a kalgha niifa nukkun hai aten kala ‘ya ənanən wa?’”

⁴ Nggərangga Yeeso kanda sə “Karatang nggun ahu deleewar Faara wa? A katəra əna kəshiiirha ‘əna Faara nuneefa tē həshneefa.’ Nggərgħən ndaarha,*

⁵ ‘Ndəghən ni ənagha ndən na niifa malang nda man tē chin thləthləbanggən nukkun fa, kanda kyab tsau nda tal.’†

⁶ Nanən kee mba nda səri wa, amma tal ni. Tsaunən kee, ‘Ya wumangna Faara, a ndəghang niifa hai wa.’

⁷ Tsahang mee nda, “Kama nda ndaana Musa niifa mbuwana midghən nukkun a fərang deleewar kaala nən hai, ndanggən wiu?”‡

⁸ Nggərangga Yeeso kanda sə, “Ndaana Musa kee kəsər ka kakrakkid ten nun. Amma a katəradghən mbə kee wa.

⁹ Niya ndang nda kun kala niifa kalgha nukkun hai, a mbə nana nudi a əna kulafayirha wa, nggərgħən kakh nuneefa pak ənadə kulafayirha.”§

¹⁰ Ndangga fatsahayighən, “Ana ‘yasə kee a pathlang nda nuneefa tē chimadghən nggushi tsauna niifa kula kakhrha.”

¹¹ Amma ndagha Yeeso, “Mbə fiya heu na nggəm palthda fa ya wa, kəl finginga nggəmang na Faara kanda fa.

¹² Na finginga sə nggət nanda kulabrha, finginga sə kəm firang nanda kanda, finginga sə mbə mid ndan sə kakhrha wa kəsər ka Kutəryid talara. Yi na a mbang thlə labardi ya thləghənən.”

Dəfang Yeeso parka wundakhnaya teena

(Markus10:13-16; Luka18:15-17)

¹³ Tərgħa bang wundakhnaya nda Yeeso ba na nggu-ngguchit ka a dəfang parka nən kanda teena tē kəm hwangga aten ndan. Amma fatsahayighən na nda yanang nda nafini na a baarha ba tē wanggini.

¹⁴ Amma ndangga Yeeso kanda, “Malaman wundakhnaya ba nda thləmad na ba. A karang dūn kanda fa wa. Kəsər Kutəryid talara yi finginga ni na kəla wanggini ya.”

¹⁵ Dəfang haara nən kanda teena fərang parka nən kanda a wiigha.

Tə kəna

(Markus10:17-31; Luka18:18-30)

¹⁶ Bagha Niifa thləmad Yeeso ba tsahang mee nən, “Mala, mani ənaarha na ngga tēni wal yibrha mbuwa ngwalarha?”

¹⁷ Ndangga Yeeso, “Mani na tsahe mee aten ‘ya na ngga? Niifa tətəl ni kee na ngga. Ana mid wa yibrha mbuwa ngwalaarha, əno taara tē ngyakhkini.”

¹⁸ Ndangga niifdi Yeeso, “Yanggi?” Nggərangga Yeeso sə, “A bəlna farha wa. A ənanna kulafayirha wa. A ngaarna wa. A pərna nggabaarha aten niifa wa.*

¹⁹ Fərang mamnggirha nda muwa tē tsu. Nggəmu tuladwa kəla alten wa.”†

²⁰ Ndagħa wundəladdi, “Lafdi ngyakhkini ya heu. Ma takhka tsauka tətə a ənee?”

* 19:4 19:4 Katərarha 1:27; 5:2 † 19:5 19:5 Katərarha 2:24 ‡ 19:7 19:7 Nggurub Ngwa Kumaarha24:1-4; Matta 5:31 § 19:9 19:9 Matta 5:32; 1 Korontiyaya 7:10-11 * 19:18 19:18 Kyarhaba 20:13-16; Nggurub Ngwa Kumaarha 5:17-20 † 19:19 19:19 Kyarhaba 20:12; Nggurub Ngwa Kumaarha 5:16; Deleewar Firistaya 19:18

21 Ndangga Yeeso, “Ana mid wa sə tsawana lələgda, duwa də da heng ənggiwa də heu fərang wudəbəlghəna fa yamiiya, na wal mbəd dəfədghən a talara. Tərgħa ba na ba mbu samadna na.”

22 Amma hərəmna wundələddi səkrha kee, wii fayighən nən hurghən səsəba də, kəsər təkəna ni kaan.

23 Tərgħa ndangga Yeeso fatsahayighən, “Niya pərang kəkafek kun, nəghən pədaghən kyagħa təkəna hu Kutəryid Talara də.

24 Niya nggər ndang nda kun, nəghən pəpa kyagħa thləkhmu də tə kwat libra ma təkəna kyagħa hu Kutəryid Faara də.”

25 Səkna fatsahayighən kee, wulangga teena kanda tsakh mee nda, “A tsaudə kee wunni wal hərəkrha?”

26 Amma kələngga Yeeso kanda də ndəghən, “A fad niifa tə wasa in mbə ənaarha hai wa, amma a fad Faara nəghən pəpa.”

27 Tərgħa ndangga Mbiturus, “Malang dan əngya heu mbudan samadwa nan, ma nan waala?”

28 Ndangga Yeeso kanda, “Niya pərang kəkafek kun, ahu kəshirha na bayi, a sayiddi na Wan Niifa a tsaurha hu mamnggit tsənggam Kutəryidghən, kun mbuwa samadna nun a tsaurha hu tsənggamngya kumkap səri, non a ngwang kumarha turya kumkap səri yi Isəreela.‡

29 Kala niifa malgha wure nduwa wanmanggighən həshya nduwa wanmanggighən nishya nduwa chin nduwa man nduwa wanggighən nduwa ənggighən, ka nggi, nən a wal kənaghən katəra haru kum tə kəm nən a wal yibrha mbuwa ngwalaarha.

30 Amma fingya ‘wagħa kanda ni a nggəl mee, fingya nggəlgha mee kanda ni a tsaurha a mbee.” §

20

Karapu aten fatarya a hed inabi

‡ 19:28 19:28 Matta 25:31; Luka 22:33 § 19:30 19:30 Matta 20:16; Luka 13:30 * 20:8 20:8 Deleewar Firistaya 19:13; Nggurub Ngwa Kumaarha 24:15

1 “Kəsər Kutəryid talara nəghən kəla təheerha wargħa ka kada fatarya də ka ba nda ənang taara ahu hed in-abidghən.

2 Kənang nanda wudəbəl paara hai puwanggən kanda ahu hedghən də.

3 Tərna yanfaara sə, kyagħa sə dəgha wal fiya ahu kasu mbə ‘yasə na nanda a ənaarha wa.

4 Ndanggən kanda daa nda hudəarha ahu hedghən nən a teng kanda ‘ya kamngga ahu paara.

5 Nanən kee dənda də daa nda hudang sə. Yanfara a sərəkra tə kəm yarna yanfaara hai ənagħa kee.

6 A figrha dəgha wal fingya kəkət. Tsahang mee nən kanda, ‘Kama nanun kəkət a mbədiya mbə ‘yasə nun a ənaarha wa?’ ”

7 Nggərang ngganda sə, “Mbə niifa sə aagħa kan wa.” Ndangga təheddi kanda, “Tsaunən kee damadə dun wal fingya na a hudəarha hu hed na.”

8 Mukna yanfaara hai, ndangga təheddi niifdi na aten hedghən, “Ooh fatar yina ba teng wudəbəl paara na kanda, katərang hai tə fingya dəgha də a kwasamarha ta ten fingya də ‘wagħa də.” *

9 Fingya dəgha də a figrha teng ngganda kanda, kowunni wal də wudəbəl paara.

10 Fingya ‘wagħa də ba nanda ka thlə yindan ba, tamngganda ndaarha na yindan a kal yi fingya. Amma teng wudəbəl paara nda kanda kəm.

11 Thləna ndan katərang ngganda huhurumnda hai aten təheddi.

12 “‘Nafini ya bagħa nda ba a samarha amma tengga kanda məməl tə kan ənagħa taara ka a tsar ahu weng-weng nda yanfaara.’ ”

13 “Amma nggəranggən tal sə ahur ndan, ‘Pashidna, hukki sa wa! Mbə kənanggəm hai niya teurha wudəbəl paara na nda tiirha wa?

14 Thlu wudəbəl wa wiina. Hurna nggəmngga niya teng nda nafini

bagha ba a samarha mämөл kəla teu ni.

15 Kamngwa a əna 'ya ni tərna minna tə wudəbəl na wa? Na sərəkra ka dāng ni fīngya sə wa? ”

16 “Nənən kee yi nggəlgha mee ndəna a 'waarha, yi 'waagha ndəna a nggəl mee.”†

Nggər Yeeso thlək kwaman mərəghən

(Markus10:32-34; Luka18:31-34)

17 Na Yeeso a dərha Urshalima də, kyalthgha Yeeso man patu də tə fatsahayighən kumkap səri ndanggən kanda,

18 “Nəm a dərha ta Urshalima də, Na nda a fər Wan Niifa a har mamngya firistaya hai tə famaləmgnya ngyakhrha. Na nda a ngwang kummad mərta sə.

19 Tərgha na nda fərghən a har Romaya hai, waghən nda, tsadaghən nda tə kəm tawang ngganda də. Amma a far paara yi mahan nən a thliirha sə ahu mərə.”

Hwanda man Yakubu tə Yahaya
(Markus10:35-45)

20 Tərgha man wangya Dzabadi. Nda Yakubu tə Yahaya, bagha thləmad Yeeso ba tə wanggighən. Bərgha hai tə wadəghən ka a hwanang 'ya nən na midghən.

21 Tsahangga Yeeso mee, “Mana midwa?” Nggəranggən Yeeso sə, “Tsawang wanggini kyana na səri ya tal a yisəmad wa, tal kəm a yi kawad wa ahu Kutəryid wa.”

22 Amma nggərangga Yeeso kanda sə, “Sənggun 'ya nun a tsakhrha wa! Nun mbang saarha tə wuhuleudi dini saarha wa?” Nggərang ngganda sə, “Ha 'i nan mbang nda.”

23 Ndangga Yeeso kanda, “Nun mbang saarha tə wuhuleudi, amma tsaurha a yisəmanna nduwa yi kawad na mbə nggini fərghən wa. Taksaagha Pəpa mbəyini ya a nafini wurnən.”

24 Səkna fīngya fatsahaya kum əndi hwanna nda Yakubu tə Yahaya səbgha hur ndan də tə kanda.

25 Amma aagha Yeeso kanda thləmadghən ba ndanggən kanda, “Səndunsə kutərya na hu kəshiddiya mbuwa Yahudaya na nda kyad səsəmggit ndan aten nafi ndan, mamnggi ndan kəm na nda kyad səsəmda aten nafiya na a kamu ndan.

26 Amma ahur nun nən a naarha pak. Kala niifa na midghən tsauka ndəghənni mamnda tətani tsauka niifa ni na a ənang taara kun.‡

27 Kala niifa na midghən a nagha a mbee, tətani a tsauka mafad nun.§

28 Kəsər bad Wan Niifa ba mbə ka a ənang taara nda wa, amma a ənang taara nən fīngya tə kəm fər yibədgənən ka a hərghanggən fiya hangga.”

Kənang Yeeso kwamaya səri
(Markus10:46-52; Luka18:35-43)

29 Hərəmna Yeeso tə fatsahayighən mal Djeriko, mbuwa fiya samadghən hangga.

30 Tərgha kwamaya səri tsau ami kwamana. Səna nda sə na Yeeso a mbəra də tə kwamandi, katərang ngganda tərang urad ndan sə, “Chinəm, Wan Ndauda, a hadowan fa!”

31 Yanangga fiya kanda a nggasa nda hai, amma dənda mbeedə tə tərang urad ndan sə kaan, “Chinəm, Wan Ndauda, a hadowan fa!”

32 Səkna Yeeso kanda, ishgha hai aah kanda nən, “Mana minnun a ənanggi kun?”

33 Nggərang ngganda sə, “Chinəm, na minnan sə a na mana nan hai!”

34 Hadangga nafini Yeeso fa tsuwar yindan nən fa, tsu a mbədi kee na mana nda hai. Tərgha mbu samadghən nda.

† 20:16 20:16 Matta 19:30; Markus 10:31; Luka 13:30 ‡ 20:26 20:26 Luka 22:25-26 § 20:27 20:27 Matta 23:11; Markus 9:35; Luka 22:26

21

Kyad Yeeso Urshalima hai kəla kutəra

(Markus11:1-11; Luka19:28-40; Yahaya12:12-19)

¹ Na Yeeso tə fatsahayighən a takh ndusang Urshalima fa, ba nda hu tala ba na nda aarha Mbefafaji ahu Wumngya dəfya Dzaitun. Thləngga Yeeso fatsahayighən səri a 'wa nda mbeedə.

² Ndanggən kanda, "Dama hu talda də na a mbədi taarha, a kyadun sa hai, nun awal kwaara kəkəna hai tə wanggən a thləmadghən. Kwasaman kanda hai mbee kanda nun ba.

³ A tsahang niifa mee kun, ndaman kee, 'Na mid Chinəm sə kanda,' tsu a mbədi kee nən a malang kun dūn də tə kanda."

⁴ Katərana ənda haya ka lədfang ngganda 'ya ndaana annabi:

⁵ "Ndang nafiya Urshalima,
'Kulo, Kutər nun bayi thləmannun ba.
Niifa ni mbuwana tenggən kakrak bayi a kəsər kwaara,
Nəghən bayi a kəsər wan kwaara.' "*"

⁶ Dəgha fatsahayina də əna nda kəla ndangna Yeeso kanda.

⁷ Bang kwarda nda ba tə wan kwardi, lələbang ngganda lukki ndan a kəsər wan kwarda sə tsauka atənggən.

⁸ Lələbangga fiya lukki ndan hai aten kwamana a mbedghən, fngya kəm kyalth shiia nda ba lələbang ngganda a tən kwamana.

⁹ Nafiya 'wagha mbeedə ma ndəghən tə fngya na mbusamadghən tərang ngganda urayi ndan sə, kanda ndaarha:

"Faala a tsauka aten Wan Ndauda!
Parka tsaudə aten,
niifdi na bayi ahu thləm Chinəm!

Falama Faara na manggən a talar!"*

¹⁰ Kyana Yeeso a Urshalima hai, wupəri di kahad wulangga teena kanda, na nda tsakh miiya tə ndaarha "Wunni ya?"

¹¹ Nggəməngga nafini, "Yeeso ni, annabi di bagha ba a Nadzarat na a Nggalili."

Rəghang Yeeso fa shafiliya də a Wuri Faara

(Markus11:15-19; Luka19:45-48; Yahaya2:13-22)

¹² Kyagha Yeeso Kən Faara də na Urshalima katəranggən rəghang nda nafiya də na a hiirha tə həng nda mabiya də ka sataka. Changgələnggən tebərya fa mbeded wudəbəlyə də tə kulohod fngya na a heng kataprakkyə də.

¹³ Ndanggən kanda, "Ndagha deleewar Faara,

'Kəna nəm aaghən Kən hwanda Faara,'

† Amma tsawanggun mbəd bəbed ngaarya!"‡

¹⁴ Bagha kwamaya ba tə səfəngya a thləmadghən ba ahu Kən Faara, kənannggən kanda.

¹⁵ Amma nana mamngya firistaya tə famaləməngya ngyakhrha Musa ənwultənggini ənanən, wundakhnaya ma kanda a huhwarha a pəpal Kən Faara kanda ndaarha, "Faala tsaudə aten Wan Ndauda." Amma mamnggini səbgha hur ndan də.

¹⁶ Tsahang mee nda Yeeso, "Səkna əndi na wanggini ndaarha ya wa?" Nggəməngga Yeeso, "Həng, 'Wawa nun karatang nda deleewar Faara wa? Kəsər ndagha nda,

'Tsahang dūn wundakhnaya ha tə wufar waya,§
ka a fal kun nda.' "*"

* 21:5 21:5 Dzakariya9:9 * 21:9 21:9 Dzabura 118:25-26 † 21:13 21:13 Ishaya 56:7 ‡ 21:13 21:13 Irmiya 7:11 § 21:16 21:16 Dzabura 8:2 * 21:16 21:16 Dzabura 8:2

17 A mbædi kee mal kanda nən wudgha Mbetani də mənngga hai a mbædi.

*Shiwang Yeeso Dəf Shibaarha
(Markus11:12-14,20-24)*

18 Dalthna mbərha hai nanən a wutta Urshelima də, kəsgha miirha ndən.

19 Na shibarha nən a kəlar kwa-mana, dəgha thləmadghen də kəlagha hai ko wee a uradghən kəl shiyya kee. Tərgħa ndangghən shibaddi, “Ma nggərna tam nggətta balwa!” Tsu kee hwargħa dəfəddə də.

20 Nana fatsahayighən əndi katəragħa hai, kəsgha ənwulteena kanda kaan, ndanda, “Kəkən hwarna shibaddə də kəkər kee ya?”

21 Tərgħa ndangga Yeeso kanda, “Niya pərang kəkafek kun, anadun tə fərkəkafek fa ngaalanggun alten nun wa, nun a əna əngya kəla yandiyā, nduwa kalgha yandamu ya. Nun mbang ndang nda wumndədi ya, ‘Thliusə muwana hu wuri aamda də ya,’ nən a katərarha hai kee.†

22 Nun hwanang Faara kala ‘ya na minnun, a fərdun kəkafek, nun walghən.”

*Tsakhmee aten səsəmnda Yeeso
(Markus11:27-33; Luka20:1-8)*

23 Wudna Yeeso ahu Kən Faara də na a Urshelima katərangghən tsaharhaha, Mamnda Firistayini tə shingya nafini banda thləmadghən ba. Tsahang mee nda, “Tə səsəmnda wun na əna ənggini həu ya? Wun fərowa səsəmndədi ya?”

24 Nggəmanngga Yeeso kanda, “Niya tsahang mee kun ha tal. A nggəreedun sə, niya pərangghən kun tə wun fəreegha Səsəmnda niya əna əngginiya.

25 Wun fərangga kwamana Yahaya əna mbaptisəma nən? Faara fərangga wa, nduwa fiya wa?” Tərgħa thliigha ngaala sə a pathlang ndan, ndaa nda, “A ndaa dəm, ‘Faara fərangga,’ nən a tsakh mee, ‘Kama fərowa nun kəkafek təghən?’ ”

26 “Amma a ndadəm, ‘Fiya fərangga,’ nəm a tərəm fiya, kəsər fər nda kəkafek Yahaya annabi ni.”

27 A kwasamadghən nggərang ngganda sə, “Səngwan wa.” Tərgħa ndangghən kanda, “Nggi kəm mbi pərangghən kun wun fəreegha səsəmnda niya əna ənggini ya wa.”

Karapu aten wundəlaya səri

28 “Amma ma numa nun? Na niifa sə tə wundəlayighən səri, dəgha thləmad tə pamənda də ndangghən, ‘Waana, a weeriya dəwa də dā əna taara ahu hed inabi.’

29 Tərgħa ndagħa wundəladđi, ‘Mbi dərha də wa,’ amma numagħa dəgha də.

30 Tərgħa chin dəgha thləmad tahad wundəlad dādə ndangghən, ‘sa dəwa də,’ ndagħa wundəladđi, ‘həng pəpa, niya dərha də.’ Amma dəwa də wa.”

31 “A hur ndan na səri ya yanggi ənagħa ‘ya na mid chin?’ Nggəra nda sə, “Yandī ‘wanən thlənda.” Ndangga Yeeso kanda, “Niya pərang kəkafek kun, fathlə tsamngya tə susuwaya nanda ‘warha hu kutəryid Faara də ma kun.”

32 Kəsər Yahaya tə Mbaptisəma bada ba kyadang də kwamana kun na a tsawun ngga a mbed Faara, amma fər wun kəkafek wa, amma fathlə tsamngya tə susuwaya fər nda kəkafek təghən. Ko nanun ənggini a katərarha hai, kardun fa fərkəkafek nun təghən. 21:32 Luka 3:12; 7:29-30.

*Karapu aten fahudaya nzəmngga
hed inabi*

(Markus12:1-12; Luka20:9-19)

33 Nanənya kaaman thləmaarha asədərha fa pak. Na niifa sə pagħa wan dəfya inabi, kangghən tə kalthmaana, ra mbəd ‘yada wan inabi nən ahurghən, nggərgħən ra səfa na nzang na təkəla hedđə ha a tsaurha a tengghən. Tərgħa nzəmang hed inabi dā nən fahudaya ha wii tala nən.

34 Tsəna shifirha hai, thlən mafayighən nən dā nda thlang yighən ənnarhami ba.

† 21:21 21:21 Matta 17:20; 1 Korontiyaya 13:2

35 Amma fa nzəm heeyini kəsang ngganda mafayini; dək tal nda, bəlang ngganda tal, muk tahadghən nda tə ferya.

36 Tərgħa nggərgħən thlən fīngya mafaya thləmad ndan də, kalgha yanggini 'wa nən thlən nda də. Fa nzəm heddi nggərgħa nda ənang kanda kəla yi kətəm.

37 Akwasamadghən tə heddi thlən wan hurghən nən a thləman ndan də nəghən a numad ndaarha, " 'Mbə ngaala sə wa na nda fərang mamng-girha waana.' "

38 "Amma nana fa nzəm heeyini wandi keeghən bayi, ndang ngganda ndan, 'Yo, kulo tə har langaad heddi bayi ya. Taama bəlanggəm tənəm har langaad heddi.' "

39 Tərgħa kəsang ngganda, kahang ngganda kəsər kadda də, bəlang ngganda.

40 "A bad tə hedda ba, ma nən ənang nda fa nzəm heddi?"

41 Mamngya fatakkwayini ndaa nda, "Nən a bəlang fa mbəlfeyini tə səsaarha na pədaaghən, fərang hedda nən nafiya pak, na narha fərang yighən ənnarhami kala shifirha."

42 Tərgħa tsahangga Yeeso mee kanda, "Wawanun karatang nda ahu deleewar Faara wa? Ndanən:

'Ferdi karna fa təngya,
ndən tsaukwa ka feera.
Yandiya 'ya ni ənana Chinəm,
ənwulteena ni a yid nəm.' "‡

43 "Tsaunən kee, niya ndang nda kun, na nda a thlang nda kutəryid Faara a harnun, fərang nggənda chehweeya na fər wan dəfya ngga."

44 Kala niifa mukka ten ferda hai, nən hwasarha fa batal, batal, amma yi mukna ferdi tenggən hai nən a tsarang də.

45 Səkna mamngya firistayini tə Farisayini karapu di, walang ngganda nən a thlək asədaddi aten ndan kanda ni fahudayini na tə mbəlfedda fa.

46 Na mid ndan sə a kəsang ngganda, amma kanda tərəm fiya wumngga hai, kəsər na fiya a ndaarha annabi ni.

22

Karapu aten wutsəfayid kakhrha (Luka14:15-24)

1 Nggərgħa Yeeso pərang labara kanda tə karapu, ndəghən,

2 Kutəryid talara nəghən kəla kutəra ngwagha fa ka əna wutsəfayid kakhrha nən a wanggən.

3 Thlənanggən mafayighən də da nda aah nafina ba mbu nanda kanda ba, amma kar nafini barha fa ba.

4 Tərgħa nggərgħən thlən fīngya mafaya də tə ndaarha, "Ndaaman nafini mbu ni, ngwadi wutsəfayidda fa, thleedi urad thlaaya na ndəndaura tə kwelya, ngwadi fa, bamaba kəkar."

5 Amma nafini mbu nən dəf wanda teena sə wa, tal dəgha heedə, tahadghən kəm dəgha ka əna shafilidghən də.

6 Fīngya kəsang ngganda mafayighən hai, dək kanda nda tə kəm bəllang ngganda kanda.

7 Hufgha kutərdi hur kaan. Thlənanggən sodjayighən də bəllang ngganda fa bəl fayina də, tə kəm njang ngganda wupəri ndan də.

8 Tərgħa ndanggən mafayighən, 'Ngwala ngwa wutsəfayid kahadda fa, amma nafini mbu nəm ba mbə kanda ni kamngga a ba nda ba wa.

9 "Nanənya, daama hu kwaman hu wuraya də mbu fiya nun ba kala niifa nanun ba nda hu wutsəfayidda ba."

10 Nanən kee, dəgha mafayini ahu kwaman hu wuraya də mbu ka nafiya nda ba na nanda tə ndərwaya, ləghədgha kən wutsəfayid kahaddi tə rongya.

11 Amma kyana kutər da ba ka bagha na ronggi ni mbunən ba, na niifa nən kalwawa kari yi wutsəfayid kahaddi.

12 Tsahang mee nən, "Pashinna, kəkən kyana mbəda ba ya kula sa kal karid wutsəfayid kahadda fa?"

Amma mbangwa kamshidi nggərang sə wa.

¹³ Tərgħa kutərđi ndanggən nafiya na ənang taara, “Kənaman haargħən tə sargħən muwanggun kəshaadə ahu wula də mbəđi nanda a tərħa tə kət mee.”*

¹⁴ “Kəsər nafiya hangga aah nanda, amma ngguchit wurna nda hasə.”

Tsakhmee aten tii tsamnda a Kaiser

(Markus12:13-17; Luka20:20-26)

¹⁵ Tərgħa Farisayini wuma nda hai kada kwamana nda a dəfang takthleera nda Yeeso ka a thlək 'ya nən tənə nda kəsang nda.

¹⁶ Thlən fatsaha yindan nda də tə nafiya Hirdus ka a tsahang mee nda, ndaa nda, “Mala səndənsə ka niifa ni sa, na tsahang kwaman Faara fiya ha tə kəkafekkirha. Sa kəm mba wurahasə wa.

¹⁷ Nanənya pəranggən kan, mani numad wa aten əndiya, nəghən məməl a teng tsamnda nan kaiser wa nduwa awo?”

¹⁸ Amma Yeeso səndə numad mbəlfeddi na ahur ndan, ndagħa, “Kun fathlərbuya, kama na mid nun a dəfee takthleera?

¹⁹ Kedeema pene tii tsamndəđi. Fərang pene dā nda.”

²⁰ Tsahang mee nən kanda, “Shishingnda wunni tə thləm wun a tenggən?”

²¹ Ndang ngganda, “Yi Kaiser.” Ndanggən kanda, “Fəraman Kaiser 'ya tsauka yi Kaiser, tə kəm fəraman Faara 'ya tsauka yi Faara.”

²² Sək nanda kee, əna ənwulteena nda pa wii fayindan nda.

Tsakhmee aten thliirha sə ahu mərə tə kakhrha

(Markus12:18-27; Luka20:27-40)

²³ Tsu a fardī fīngya Sadukiyaya ndagħa mbə thliirha sə hu mərə wa bə nda thləmad Yeeso bə tə tsakhmee.†

²⁴ Ndang ngganda, “Mala, ndangga Musa kan, ‘A mər wan man niifa maldə nukun hai kula nggəttə, na

wan man tərangsə hu langaarha ka a nggədanggən sə.’‡

²⁵ Nanənya, na nafiya sə məd a wanmanggi. Tə pamənda kakhka mərgha kula wal wee, tərgha yi səri təranggən nudasə.

²⁶ Amma wan man yi səri mərgha kəm, yi mahan wai kee har ta ten yi məd də.

²⁷ Akwasamadghən, nudī kəm mərgha.

²⁸ Nanənya, ahu thliirha sə hu mərə na nudī tsaurha yi wun tsaunən kanda heu məd, tərang nda nudasə?”

²⁹ Nggərangga Yeeso kanda sə, “Numad nun mbə məməl wa kəsər sənggun Labar Faara na chichireethlee hai tə səsəməndəghən wa.

³⁰ Thliirha sə hu mərə mbə nishya tə həshya kakhrha wa. Nanda tsaurha kəla fathləngya Faara a talara.

³¹ Amma aten thliirha sə hu mərə, karantanggən 'ya ndang na labar Faara kun wa?

³² ‘Nggini Faara yi Ibrahim, Faara yi Ishaku, tə kəm Faara yi Yakubu’. Mbə Faara ni yi mərya wa, amma yi fīngya natə yibrha fa.”§

³³ Səkna fiya ndən wumngga hai, əna ənwulteena nda tə tsahayighən ha.

Ngyakhrha na manggən

(Markus12:28-34; Luka10:25-28)

³⁴ Amma səkna Farisayini tə ndaarha nggəlangga Yeeso miī Sadukiyayini tə labaara nggərang nən kanda sə, wuma nda hai ka a nggərə nda tsahang mee.

³⁵ Tal ahur famaləməngya deleewar Musa, na midghən sə a dəfang takthleera nən tsahang mee nən Yeeso,

³⁶ “Mala yanggini manggən ahur ngyakhkya heu?”

³⁷ Nggərangga Yeeso, “Nggəmu Chinəm Faarwa tə hurwa heu, tə shingnduwa heu tə hutən wa heu.*

³⁸ Yandīya ndəna katəra ngyakhrha na mam.

* 22:13 22:13 Matta 8:12; 25:30; Luka 13:28 † 22:23 22:23 Tar Fathləngya 23:8 ‡ 22:24 22:24

Nggurub Ngwa Kumaarha 25:5 § 22:32 22:32 Kyarhaba 3:6 * 22:37 22:37 Nggurub Ngwa Kumaarha 6:5

39 Yi səri kəm nəghən manggən: Nggəmu tuladwa kəla altenwa.

40 Ngyakhrha heu tə tsahad annabiya ha na nda aten ngyakhkini səri ya.”

Tsakh mee aten Kərəsti
(Markus12:35-37; Luka20:41-44)

41 Wumna Farisaya hai tsahangga Yeeso mee kanda,

42 “Mani numad nun aten Kərəsti? Wan wunni?”

Ndang ngganda, “Wan Ndauda ni.”

43 Nggərangga Yeeso kanda sə, “Kəkən na Ndauda tə səsəmnda Səsəna aaghən ‘Chinəm’? Kəsər ndagha Ndauda,

44 Ndangga Chinəm yina China:

‘Tsawu a yisəmanna, kəl a tsawangdi fatsanggiwa a kamu saryiwa.’†

45 Ana Ndauda a aah Kərəsti ‘Chinəm,’ kəkən nən tsaurha wanggən?”

46 Mbə niifa sə mbangga nggərang sə wa, ka fardī mbə niifa sə ndengga yidghən nggərhən tsahang mee wa.

23

Yanang Yeeso Famaləngya
ngyakhrha

(Markus12:38-39; Luka11:43,46; 20:45-47)

1 Tərgha Yeeso ndanggən fiya wumngga hai tə fatsahayighən,

2 “Famaləngya ngyakhrha tə Farisaya kanda ni nggəmang na nda kanda fa a pər ngyakhrha Musa nda.

3 Nanən kee tsahama tə kəm əna taara nun tə ‘ya ndang nanda kun, amma a ənađun kəla nanda ənaarha wa, kəsər mba nda əna ‘ya na nanda a tsaharhaha wa.

4 Nanda dəfang rəfrha fiya in na haghən, amma kanda tə alten ndan mba nda thlar kanda ko tə wan haara wa.”

5 Na nda əna tar ndan ka a nagha fiya kanda, nanda kən masparma natə chireethla labar Faara a

pəmnnggindan, na nda ndən pəratsan nzenzang a mii karindan.*

6 Yakh mid ndan tsaurha a mbəd tsaukya na nggəngga hu teera, tə kəm mbəd tsaukya natə thləma a kən tsahad Yahudaya.

7 Na mid ndan a ndang'ya nda kanda yi mamnggirha a nan nda a wiirha hai ahu kasu, tə kəm nagha fiya a aah kanda, Mala.

8 “A nggəmna fa a aah sa nda ‘Mala,’ wa kəsər təmaləmnda tətəl ni, kun heu nuwun tal a wanmanggi.

9 A aah đun kowunni ahu kəshiddi ya ‘Pəpa’ wa, kəsər Faara na talara ndəna Pəpa hu Səsəna.

10 A nggəmna fa aagha kowunni sa ‘Mala’ wa, kəsər təmaləmnda tətəli ni, ndəna, Kərəsti.

11 Yi na manggən ahur nun tətə ni a tsauka mafad nun.†

12 Amma kala nafiya manangga altenggindan nanda tsaurha ngguchit, tə kəm nafiya tsawangga altengginndan ngguchit nanda manang kanda.‡

13 “Amma kawama, kun famaləngya ngyakhrha Musa tə Farisaya, fathlərbuya! Nggəlanggun kwatminda kyarha hu kutəryid talara də ma fiya. Kun tafad nun kyawun sa də wa, ‘yadang kwamana nun fiya na mindan kyarha sa də.”

14 Kawama famaləngya Ngyakhrha tə Farisaya, ndirwiya, nun həb karid nishya mərna chimayi ndan, non naarha hwan Faara kaan ka a na kun nda. Tsaunən kee na nda a ngwang kumarha kun sə na pədaghən.

15 Kawama, famaləngya ngyakhrha tə Farisaya, fathlərbuya! Nun wii tala aten chehweerha tə wuri aama ka wal niifa nun malangga dimiyidghən, a malang də dimiyidghən, nun səbang nda də kaan kal kun nən dimiyirha.

16 Kawama, kwamaya na kyad kwamana! Nun ndaarha, “Kala niifa aagha thləm Faara tə Kən Faara, mbə billarha sə wa, amma kaala niifa aagha thləm Faara tə təfasa yi Kən

† 22:44 22:44 Dzabura 110:1 * 23:5 23:5 Matta 6:1; Deleewar Kirassa 15:38; Nggurub Ngwa Kumaarha 6:8 † 23:11 23:11 Matta 20:26-27; Markus 9:35; 10:43-44; Luka 22:26 ‡ 23:12 23:12 Luka 14:11; 18:14

Faara, tsau dē tēta a əna ənda nən aah nən Faara a tenggən.”

17 Kun nur kwamaya! Yanggi ni manggən, tēfasa wa nduwa Kən Faara na a Urshalima tsabangga tēfasa dē wa?

18 Nun ndaarha, “Kaala niifa aagha Faara tē ‘mbəd fər Sataka,’ mbə billarha sē wa, amma niifa aagha thlēm Faara tē ənfəra na a mbəd əna Sataka, tətani əna ənda nən ndanən nən a ənaarha.”

19 Kun kwamaya! Yanggini manggən, ənfərđi wa nduwa mbəd nji sataka tsabangga ənfər đadē wa?

20 Tsaunən kee, kala niifa aagha thlēm Faara tē mbəd nji ənfəra, aah nən Faara tē ‘ya na tenggən heu.

21 A anna thlēm Faara tē Kən Faara na a Urshalima, aah na thlēm Faara na tē tsaurha a mbədđi.

22 A anna thlēm Faara tē Talara, na aah tsənggam Faara, tē ndəghən na tē tsaurha ahu tsənggamđi. §

23 Kawama famaləmgya ngyakhrha Musa tē farisaya, fathlərbuya! Nun fər ən fərrē nun tal ahu kum yi shi chimbee amma malanggun əngya na nggəngga ahu ngyakhrha, ndəna, kəkafek, hadang ndan fa, tē nggayirha. Ənggina ni kamngga na nggəngga a ənon ya, a malang đun fīngya wa.*

24 Kun kwamaya fa kyad kwamana, nun kang aama hai amawa nun mudang kukwakhtaara amma nun mudang thlėkhmu.

25 Kawama, famaləmgya ngyakhrha Musa tē Farisaya, fathlərbuya! Nun tsabang kəsər wuhuleurha dē tē tasau, amma ahurghən nəghən lələgđa tē nggəm alteena tē hukrha!

26 Sa kwamad tēfarisarha! Tsabang hur wuhuleurha dē tē tasau ‘wan, tēna kəsərghən narha tsətsabadē kəm.

27 “Kawama, famaləmgya ngyakhrha Musa tē Farisaya, fathlərbuya! Nun Nuwun kəla ten kwaya kəmang nanda tē penti na pəpet, nagha ngga

hu yirha, amma hurghən lələgđa tē aal nafiya mərgha tē paarha dədāmən-dədāmən.†

28 Tē kəm ahu yirha naa fiya a na kun ka nafiya, amma ahur nun sē nuwun lələgđa tē thlərbuyirha tē mbəlfēerha.”

29 “Kawama, famaləmgya ngyakhrha Musa tē Farisaya, fathlərbuya! Nun tən ten kwaya a annabiya, tē kəm nun sakhdang nda ten kwaya yi ka fiya fərgha kəkafek a Faara.

30 Tərgha nun ndaarha, ‘Andam nəghəm sē a sayid chichiyinəm, kam dangwan kanda sē bəlang nda annabiya wa.’

31 Amma a nadun a ndaarha kee, nun a thlėghanggən altennun tē ndaarha kunni chichiya nafini bəlangga annabi yini.

32 Dama mbeedə ngwalanggən ‘ya katərangna chichiyi nun hai.”

33 ‡Kun huthlingya, wangya huthlingya na tē mbəlfēerha yid! Kəkən nun hərəkrha ma ngwa kumad hwanga?

34 Tsaunən kee niya thlənang annabiya kun dē tē fasəngya, tē famaləmgya ngyakhrha Musa. Amma nun a bəlang fīngya tē taurha dē, nun a tsada fīngya ahu kən tsahad Yahudaya, nun takkwa kanda tala-tala, kun a səsang kanda.

35 Tsaunən kee, niya thlənang nafina dē ya kəsər na hakked ka nafini bəlang nun a tsaurha a ten nun heu ka a sayi far Habila kaniifa dəgha ten Dzakariya wan Mberikiya, bəlang nun a pathlang Kən Faara na a Urshalima tē mbəd əna sataka. §

36 Niya pərang kəkafek kun, na ənggini a katərarha hai hu kəshiid weeriya.

Səb hur Yeeso dē aten Urshalima (Luka13:34,35)

37 Aiya Urshalima, Urshalima! Fa bəl annabiya tē muk fathləngya Faara tē feera thlənna nda thlėmadwa dē! Saara kurmi tərna

§ 23:22 23:22 Ishaya 66:1; Matta 5:34 * 23:23 23:23 Deleewar Firistaya 27:30 † 23:27 23:27 Tar Fathləngya 23:3 ‡ 23:33 23:33 Matta 3:7; 12:34; Luka 3:7 § 23:35 23:35 Kyarhaba 4:8; 2 Labarya 24:20-21

minna a wumanggi kun kamuna ba kēla na diyarha ngwang wangghen kamughen dē, amma kardun fa.

³⁸ Kēlama hai nanənya, malang nda wuri nun kun fa tsaudē kwad wure.*

³⁹ Kēsər niya pərangghen kun, mbun a nggər na nggi bal wa kəl fara nda-nun, "Tə parkani niifdi na a barha ba hu thlēm Chinəm."†

24

Əngya na a katərarha hai a mii ngwala kəshiiirha

(Markus13:1-2; Luka21:5-6)

¹ Na Yeeso a mal Kən Faara na a Urshalima, kyadangga fatsahayighen tur təngya Kən Faara.

² Amma nggərangghen kanda sə, "Nadun tur tənggini na heu ya? Niya pərang kəkafek kun, mbə feera sə ko tətal na nda a mala aten shadghen wa, kahad nanda chang nda kanda hai!"

Katəra səsəarha

(Markus13:3-13; Luka21:7-19)

³ Tsəbaku na Yeeso tsau a ten dəfyə wumnda Dzaitun, bagha fatsahayighen thləmadghen ba bəbee ndang ngganda, "Pərangghen kan a kwan na ənggini katərarha hai ya? Mani a tsaurha ənsakhrha wuttuwa ba tə ngwala mii kəshiiirha?"

⁴ Ndangga Yeeso kanda, "Kwarama, a nggəmdun fa nggabagha niifa kun wa,

⁵ kēsər nafiya hangga na a barha ba hu thlēmna, na nda a ndaarha, 'Nggini Kərəsti,' har na nda nggaba fiya hangga.

⁶ Nun a sək labar yangya, tə mii ndaama aten yangya, amma a tərəmdun wa, tsaudē tətani a katəragha ənggini hai, amma bəwa mii ngwaladghen ba 'wan wa.

⁷ Na tur a thleng tur fa tə yanda, na kutəryirha a thleng kutəryirha fa. Na miirha a narha sə tə rəprha kəshiiirha fa a mbəya dədəmən-dədəmən.

⁸ Amma heu əngginiya katəra mii səsarha ni kee."

⁹ "Na nda a kəsang nda kun, səsang ngganda kun tə kəm bəlang ngganda kun. Kəshiiirha heu na nda kar kun kəsər ka thlēmna.*

¹⁰ Fiya hangga na a mal fərkəkafekkid ndan, na nda a fər ndan tə kar ndan.

¹¹ Na annabiya fa nggabəya a kyarhaba hangga, nggaba fiya nda hangga.

¹² Na mbəfeerha a mulgha hai, nggəm ndan nən a tsaurha shishiu.

¹³ Amma kala niifa kərəsgha ta mii ngwaladghen də nən a hərəkrha.†

¹⁴ Labardi na Mbəngghen yi kutəryid Faara na nda a pərgən kahad hu kəshiiirha də, kəsər ka səkka talya ndən; a mbəra bagha mii ngwaladghen ba."

Səsəarha na bayi

(Markus13:14-23; Luka21:20-24)

¹⁵ "Nun a naa ən tsanda na rək fiya, kət hu Kənna na Chahal kəla ndaana annabi Ndaniyel. (Ngwa walangga tə karatarha),‡

¹⁶ Tərgha nafiya na ahur Yahudiya tətani danda wumngya sə.

¹⁷ Niifa na aten kənna a ndaa də nən a təra hai dəgha tər 'ya ba a wuri wa.

¹⁸ Niifa na hee a ndaa də nən wutta wure də dəgha tərang kootodghen ba wa.

¹⁹ Nən a tsaurha ən kawa a nishya na a hur tə nishya na tə waya kəsər ahu sayiddi!

²⁰ Hwanama Faara amana daddi naarha a sayid mbiirha nduwa afar yibrha Yahudaya wa.

²¹ Kəsər a fardi na səsarha a naarha sə kaan 'wawa tam naarha sə kee ka a far katəra kəshiiirha ta weeri dəba ya, mbə turghen a nggər naarha sə balwa.§

²² A mbə thlaghang nanda bənggina haadə ya wa, mbə niifa sə na a naarha tə yibrha wa. Amma

* 23:38 23:38 1 Kutərya 9:7,8; Irmiya 22:5 † 23:39 23:39 Dzabura 118:26; Matta 21:9 * 24:9 24:9 Matta 10:22 † 24:13 24:13 Matta 10:22 ‡ 24:15 24:15 Tar fathləngya 16:13; Ndaniyel 9:27; 11:31; 12:11 § 24:21 24:21 Ndaniyel 12:1; Səsənid Yahaya 7:14

kəsər ka nafiya wurna Faara ndən nanda thlahang benggina haadə.”

²³ “Ahu sayiddi a ndang niifa kun, ‘Kulodə, kulo Kərəsti diya!’ Nduwa ‘Kulo ndəghən taarha!’ A fərna kəkafek sə wa.

²⁴ Kəsər na fa nggabaya Kərəsti sə tə fa nggabaya annabiya a kyarhaba, na nda a əna ənsakhkya məmanggən tə ənwuteengya ka a nggaba fiya nda har tə fīngya wurna nda anaədə a ənaarha hai.”

²⁵ “Kələma hai, ‘Wadi teena yanangdi kun kətəm.”

²⁶ “Nənən kee a ndang niifa kun, ‘Kulo ndəghən taarha a kaheerha,’ a kyadun kəsha də wa; nduwa, ‘Kulo ndəghən ahur kəna ya,’ a fərdun kəkafek sə wa.

²⁷ Kəsər kəla na ‘yaara kyatta a man kyat faara nən djaara hai ta man həməndəghən də, nənən kee na wutta Wan niifa ba a narha kee.”*

²⁸ “Mbərha nana mərta sə, a mbədani na səkhdiya wumnda sa hai.”†

Wutta Wan niifa ba
(Markus13:24-27; Luka21:25-28)

²⁹ Akwasamad səsaddi ya,

“ ‘Na yanfaara a tsaurha wula,
ndəree kəm mbə a kyat kuk-
waryirha wa.

Na wufəlgarya mukrha hai a fərah-
amshi,
əngya na məmanggən na talara
nanda tsə ‘yafa.’ ”‡

³⁰ “Ahu sayiddi na nda a naa ənsakhrha a fərah-amshi yi Wan niifa. Nafiya kəshirha heu nanda tərha ka hərəenga. Nanda a na Wan niifa bayi ahu hashmbe a fərah-amshi hai, tə səsəmnda tə mamnggirha kaan. §

³¹ Nən a thlən fathlənggighən ba tə pi kodwomnda, na nda wumang nafighən ba na wuwura hu kudma fada na ahu kəshirha.”

Tsaharhaha a ten dəf shibarha
(Markus13:28-31; Luka21:29-33)

³² “Nənənya tsahama ‘ya a fat shibaddiya, ana wuhwaryighən a kyaharra hai, nən a tsətsəta, nun səndasə nduwus fegrha ba.

³³ Nəghən kee kəm, anađun ənggini heu ya, nun a sənda sə nduwus wuttəghən ba, nəghən a mii kwat-minda fa.

³⁴ Niya pərang kəkafek kun, nafiya kəshiddiya mba nda mərə wa, kəl ma katəra ənggina hai ya.

³⁵ Nda talara tə hweede na nda a ngwalarha hai amma Labarna mbə tam ngwalarha hai wa.”

Mbə niifa sə səngga far bad Kərəsti ba wa
(Markus13:32-37; Luka17:26-30,34-36)

³⁶ “Mbə niifa sə səngga fardi, nduwa sayi na ənggini a katərarha hai ya wa, ko fathləngya Faara na talara nduwa Wanggən tafadghən wa, kəl Chin katənggən.

³⁷ Kəla katəra nən hai a thlakh mbəd Nuhu, nən a naarha kee a far wutta Wan niifa ba.*

³⁸ A faryini kapa na aam afa afa di barha ba, fiya a hərbha tə saarha, kanda kakhrha tə fər wanggindan chimarha də, ta farda də kyana Nuhu hu kombuwol hai.†

³⁹ Səngwanda ‘ya na katərarha hai wa, har bana aam afa afa dəba hwanggən kanda də. Nən a naarha kee a far wutta Wan niifa ba.‡

⁴⁰ Nafiya səri a əna taara kyab a hee, na nda tər tal mal tahadghən nda.

⁴¹ Nishya səri a hərbha ahu fəna, na nda tərang nda tal mal tahadghən nda.”

⁴² “Tsaunən kee, tsawama ng-gungwa fa, kəsər sənggun fardi na Chinun a barha ba wa.

⁴³ Amma a sənunsə: A ndam na turi di a sən fardi na ngaara a barha ba a fidikrha, kam mbə a shirha

* 24:27 24:27 Luka 17:24; Matta 8:20 † 24:28 24:28 Luka 17:37 ‡ 24:29 24:29 Ishaya 13:10; 34:4; Ezikiyel 32:7; Djoyel 2:10,31; Dzafaniya 1:15; Səsənid Yahaya 6:12, 13; 8:12 § 24:30 24:30 Ndanियel 7:13; Dzakariya 12:10-14; Səsənid Yahaya 1:7 * 24:37 24:37 Katərarha 6:5-8 † 24:38 24:38 Katərarha 6:14 ‡ 24:39 24:39 Katərarha 6:24

malanggən ngaardi kyagha minda keeghən hai wa.

⁴⁴ Nanən kee tsawama nggugwafa, kəsər na Wan Niifa a barha ba a sayiddi səngwawa nun sə.”§

*Ka niifa tə ndərwid niifa
(Luka12:41-48)*

⁴⁵ “Wunni mafaddi na tə kəkafek fa, dəfang na turighən təkəla wurighən ha, na fərang ənnaarhami fīngya mafaya ahu sayiddi kamngga?

⁴⁶ Nən a naarha ngga a fad mafaddi a wud turighən ba bagha walghən a əna targhən.

⁴⁷ Niya pərang kəkafek kun, nən a dəfang nda tsauka mam a ten karidghən heu.

⁴⁸ Amma andam mafaddi tə mbəlfēerha ni, nən a ndang nda altenggən, “Turina mbə a wutta ba wet wa.’

⁴⁹ Tərgħa katəranggən dək fīngya mafaya hai, ndəghən a həbrha tə sarha tə fīngya na a nggal mbalya,

⁵⁰ a ənadə kee na turighən a wutta ba ahu sayiddi tə fardī səngwawa nən sə.

⁵¹ Nən a kyathlang nda də dawal-dawal tə kəm fərang mbərha nən a thləmad fa thərbuya. A mbədi na tərha sə tə kət mee.”

25

Karapu aten wutaraya kum

¹ Tərgħa ndagħa Yeeso, “Kutəryid talara nəghən kəla wutaraya kum tərang nanda patillad ndan ka dāa nda wal wutsamnda.*

² Tuf ahur wutarayini nurya ni, tuf kəm na nda ndəndəl.

³ Fīngya yini na nurghən takħkwa nda fədeerha hadə ka dāa nda ira hu patilla yindan hai wa.

⁴ Amma fīngyayini tuf na ndəndəl takħ nda fədeerha hadə ahu kəthlikrha ka patilla yindan.

⁵ Bawana wutsamnda ba wed, kəsgha beena kanda shii nda də.”

⁶ “A manad fədikrha thlii nda sə ka mbeela sək nanda. ‘Kulo wutsamnda ya thleema sə dūn hwathlagħən fa!’

⁷ Tərgħa wutarayini kum thlii nda sə tangsang ngganda patilla yindan.

⁸ Nurya wutarayini tuf tsahang fədeerha nda wutarayini tuf na ndəndəl, Nagħan a hwan kun, ‘Ənaman fəded nun kan ha ngguchit lee, kəsər na patilla yinan a mərə hai.’

⁹ Amma nggərangga fīngyayina sə, ‘Mbə tsəghang kəm heu wa. Dama də dūn hii yinun ba.’ ”

¹⁰ Wii nanda ka hii fədeddā də, a samad ndan bagħa wutsamnda ba. Tərgħa fīngya yini ngwagħa fa kya nda a mbəd wutsəfayid kahaddā də, chang ngganda kwakirma.

¹¹ Tsəbaku səlgha fīngya yina ba dəgha ka hii fədeddā də, isha nda a kəshi na nda a aah farha, “Chinəm! Chinəm! Inang kwakirma kan hai!”

¹² Amma nggərangga wutsamnda kanda sə, “Kəkafek, səngwi kun wa.”†

¹³ “Tsaunən kee tsawama nggungwa fa, kəsər sənggun fardī nduwa sayiddi niya wutta ba wa.”

*Karapu aten mafaya mahan
(Luka19:11-27)*

¹⁴ Tə kəm kutəryid Talara nəghən kəla niifa na a wii tala a mbərha də inggun. Aah mafayighən nən ba fərang kənaghənən kanda.

¹⁵ Fərang wudəbəl wurirha nən yi tal yawarha tuf, yi səri fərang wudəbəl wurirha nən yawarha səri, mafarha yi mahan fəranggən yawarha tal, kowunni məməl tə ‘ya nən a mbang nda. Tərgħa wii fayighən nən.

¹⁶ Yi mafarha thləgha wudəbəla yawarha tuf, əna shafili nən sə wal chikrha nən yawarha tuf.

¹⁷ Yi thləgha yawarha səri ndəghənggi kəm əna shafili nən sə wal chikrha nən yawarha səri.

¹⁸ Amma yi thləgha yawarha tal wiigha dəgha ra kwaarha bəbənggən wudəbəlđi ki turighən sahai.

¹⁹ Mənnən ha wudgha turi mafayina ba aah kanda nən ba a fərang

§ 24:44 24:44 1 Tasalonikaya 5:6; Luka 12:39-40

* 25:1 25:1 Luka 12:35 † 25:12 25:12 Luka 13:25

kirassa 'ya nda ənana nda tə wudəbəlghən.

20 Yi mafarha fərang nən wudəbəl wurirha yawarha tuf bagha ba ndəghən, “Turina, fərenna wudəbəl wurirha yawarha tuf ka a əna shafili ni sə, walđi chikrha yawarha tuf atenggən.”

21 Falghəna turighən, ndəghən, “Usakko ka mafanna. Ənanna kəkafekkirha ahu 'ya ngguchit. Niya dəforha aten əngya hangga. Boba ba əna wutsəfayirha tə nggi.”

22 Mafaddi thləgha wudəbəl wurirha yawarha səri bagha ba ndəghən, “Turina, fərenna wudəbəl wurirha yawarha səri, ənadi shafili sə, walđi chikrha yawarha səri atenggən.”

23 Ndangga turidi, “Usakko ka mafanna na tə kəkafek fa. Ənana kəkafekkirha ahu 'ya ngguchit, niya dəforha aten əngya hangga. Boba ba əna wutsəfayirha tə nggi.”

24 Tərgha yi mafarha thləgha wudəbəl wurirha yawarha tal bagha ba, ndəghən, “Turina, səndi sa na ngyangthlang, na hathla a mbərha həfwa nana tə kəm na wumang ənnarhami hai hudawana na. Sa kəm na midwa sə ən ka kaan.

25 Nanən kee tərəmdi radi kwarha bəbeng di wudəbəl wa sə. Kulo ndəghən ya thlu ənwa.”

26 Amma ndangga turighən, “Sa təmbəlfed mafarha na tə səbrha yid! Ashe kyanna sənda sə ni hathla a mbərha həfwa ni tə kəm ni wumang ənnarhami hai a mbərha hudawani,

27 mani dəfewana wudəbəl na hu mbanki? A wuddi ba kam niya thləghən har tə chikrha atenggən.”

28 Tərgha ndəghən, “Thlaama wudəbəldi na a harghən, fərang nggənun yandi natə wudəbəl wurirha yawarha kum.

29 Kəsər kala yandi natə 'yaha na nda chighanggən, tənən waala ha kaan. Amma kala niifa mbuwa təghən ha, ko yandi na ngguchit

nanən təghən ha na nda a thlang hai a haarghən.‡

30 Nanənya muwaman ka wudi mafaddiya a kəsha də, ahu wula də, a mbədani na nanda a tərha sə tə kət mee.”§

Far ngwala mii ngwa kumarha

31 A fara bana Wan Niifa ba ahu mamnggitghən, tə fathləngya Faara a thləmadghən, nən a tsaurha ahu tsənggam mamnggitghən a talara.*

32 Nafiya kəshiirha na nda a wumnda a mbedghən ba, nən wurang nda fiya də kəla na təlafrha wurang nda chauraya də ahur 'walya.

33 Nən a sang chauraya a yisəmadghən 'walya kəm a yikawadghən.

34 Tərgha na kutəra a ndang nda fingya na a yisəmadghən, “Bama ba, kun fərangna Pəpa parka, harama langaad kutəryiddi dəfang nanda ka kun ka ənana nda kəshiirha.

35 Kəsər kəs miirha nggi fəree dūn ənnarhami. Kəs hushimnda nggi fəree aam saarha nun. Tsaudi rongga, thlə nggi nun fa ahu wurayinun.

36 Niyi tawalth hai fəree ən kənda nun. Fanna bəe, pu nggi nun. Muwenda ahu porsəna də, dūn ka ndee 'yadə.”

37 “Tərgha ka nafiya na nda a nggərang sə, 'Chinəm, akwanni nanan sa a miirha fəro ənnarhami nan? Nduwa kəs hushimnda sa furo aam saarha nan?

38 Nduwa rongga ni sa thlə sa nan fa? Nduwa sa tawalth furo ən kaala nan?

39 Akwan nanan sa fadwa bəe nduwa ahu porsəna dən ndo'ya?’

40 Na kutərđi a nggərang kanda sə, 'Niya pərang kəkafek kun, a ənang dūn tal na ngguchit kaan ahur wanman nggini kyana ya, əna nun ndən a nggi.’

41 “Tərgha na kutərđi a kyaharra thləmad nafina də na a yikawadghən ndanggən kanda, 'Weema ma thləmadna, kun shiwangna Faara, dūn hu waarha də mbuwa mərə hai

‡ 25:29 25:29 Matta 13:12; Markus 4:25; Luka 8:18 § 25:30 25:30 Matta 8:12; 22:13; Luka 13:28

* 25:31 25:31 Matta 16:27; 19:28

tangsang nanda hai ka sheetan tō fathlōnggighən.

⁴² Kəsər nggi hu miirha, fəreewun ənnarhami wa. Kəs hushimnda nggi fəreewun aam saarha wa.

⁴³ Tsaudi ronggirha thlōwun nggi fa ahu wurayinun wa. Nggi tawalth hai, fəreewun ən kaala fa wa. Fanna bēe tō kəm nggi ahu porsəna dūwun ka ndee 'yadə wa.'

⁴⁴ "Kanda kəm na nda a nggərang sə ndaa nda, 'Chinəm, akwan ni nanan sa a miirha nduwa a hushimnda nduwa rongga ni sa nduwa tawalth nduwa fadwa bēe nduwa ahu porsəna, dōwan sə wa?'"

⁴⁵ Nən a nggərang nda kanda sə, 'Niya pərang kəkafek kun, a kardun dang nda wanmanggina sə na nggungguchit ya, kar nun deerha sə.'

⁴⁶ Tərgha na nda a dərha hu səsaaarha də mbuwa tam ngwalaarha, amma ka nafiya na nda a dərha hu yibrha də mbuwa tam ngwalaarha."[†]

26

Kənanng mamngya Yahudaya hai a bəlang ngganda Yeeso

(Markus14:1-2; Luka22:1-2; Yahaya11:45-53)

¹ Ngwalang na Yeeso thlək ənggini heu, ndanggən fətsahayighən,

² "Kəla sənnunsə, takhəkən bēena səri na a əna wutsəfayid tədəarha nda, na nda a fər Wan Niifa ka a tawang ngganda də."^{*}

³ Tərgha mamnda firistaya tō shingya na nda a wumnda hai a kwakirəm Firis na manggən, na thləmnggən Kayafa.

⁴ Kənanng ngganda hai na nda a kəsang Yeeso bəbēe bəlang ngganda.

⁵ Ndaa nda, "Amma mbə a sayid wutsəfayiddi wa. Nadə fiya əna kakyathlaanga."

Irang nuneefa fədeerha Yeeso teena a Mbetani

(Markus14:3-9; Luka7:37-38; Yahaya12:1-8)

⁶ Nana Yeeso a Mbetani, a minda kii Siman 'wana termeerha kəsə.

⁷ Nanən a həb ənnarhami, bagha nuneefa bə tō kəthlikrha urdi na sədghən mbənggən na tō wudəbəla fa kaan iranggənən Yeeso a tenggən.[†]

⁸ Amma nana fətsahayina ndən səbgha hur ndan də ndaa nda, "Yandiya səbrha ni də kee."

⁹ "A ndam kwang heng nda fədedda də na nda a wal wudəbəla sə kaan fərang wudəbəlghən nda fa yamiya."

¹⁰ Amma sənang na Yeeso ənda hai na nda a thləkrha ndanggən kanda, "Kama nun a billa nudiya? Ai ənadə 'ya na ngga a nggi."

¹¹ Kətsar na fa yamiya narha tō kun, amma mbi naarha kətsar tō kun wa.[‡]

¹² Iree nən urdi dā fa ya, ngwe nən fa ka yi panna.

¹³ Niya pərang kəkafek kun, Kala mbərha pərna nda labar Faara sə ahu kəshiddiya, əndi ənana nudiya mbə tam mbəta wa na nda naarha dəlghən teena."

Nggəm Yahuda fa a fər Yeeso nən (Markus14:10-11; Luka22:3-6)

¹⁴ Tərgha Yahuda Iskaryoti tal ahur fətsahaya Yeeso kumkap səri dəgha thləma mamnda firistaya də

¹⁵ tsakhmee nən, "Ma nun a fəreerha a fərangdi Yeeso kun?" Nanən kee fərang wudəbəl wurirha nda kumnggit mahan.[§]

¹⁶ Ka a fardi nagha Yahuda a kadā kwamana na a fərang Yeeso nən kanda.

Həb Yeeso ənnarhami yi Tədəarha tō fətsahayighən

(Markus14:12-21; Luka22:7-13; Yahaya13:21-30)

¹⁷ A katəra far wutsəfayiddi yi mburodi kula mekhna, bagha fətsahaya Yeeso thləmadghən bə tsa-hang mee nda, "A yanggi na midwa dan nggorha fa dəna həb ənnadmīd tədəarha sə?"

[†] 25:46 25:46 Ndaniyel 12:2 * 26:2 26:2 Kyarhaba 12:1-27 † 26:7 26:7 Luka 7:37-38 ‡ 26:11 26:11 Nggurub Ngwa Kumaarha 15:11 § 26:15 26:15 Dzakariya 11:12

18 Ndanggən kanda, “A kyadun hu wupəri da hai, na niifa sə nun a naarha. Ndaman, ‘Ndagha mala, nduwus sayid na ba, ni a həb ənnadmid Wutsəfayid Tədaarha tə fatsahayina a minda kyawa.’ ”

19 Nanən kee ənagha fatsahayini kəla ndangna Yeeso kanda ngwa nda fa tə ənnadmid Wutsəfayid Tədaarha a mbədi.

20 Tsəna figrha hai tsauka Yeeso hai həb ənnarhami nən tə fatsahayighən kumkap səri.

21 Na nanda a həb ənnarhami ndangga Yeeso kanda, “Niya pərang kəkafek kun, tal ahur nun nən a fər nggi.”

22 Səbgha hur ndan də nagma kowunni a ndang nda, “Nggini wa, Chinəm?”

23 Nggərangga Yeeso kanda sə, “Tal ahur nun həbgha ənnarhami tə nggi hu tasau tal nən a fər nggi.*

24 Kəsər tətani a mərgha Wan Niifa, kəla thləkna Deleewar Faara kətəm. Amma ən kawa ni a niifdi fərgha ndən. Nən a tsaurha a fad niifdi a nggushi nggət waana ndan.”

25 Tərgha Yahuda yandı na a fər Yeeso, ndəghən nggi kəm Tsakhmee nən, “Mala, nduwa nggini wa?”

Nggərangga Yeeso sə, “Sa ma thlək nan.”

Həb ənnarhami yi Chinəm
(Markus14:22-26; Luka22:14-20; 11:23-25)

26 Na nanda a həb ənnarhami, tərangga Yeeso mburodi sə usa Faara nən kyanggən hai fəranggənən fatsahayighən də ndanggən kanda, “Thlaama kyaman, thlu fanna ni ya.”

27 Təranggən wuhuleurha sə na tə aam inabi usa Faara nən atenggən. Fəranggənən kanda də ndəghən, “Saama kun heu.

28 Kəsər farna ni ya yi ləghətta dəfmee, irang nanda də ka fiya hangga yi chakh dimiyirha.†

29 Niya ndang nda kun, mbiya nggər sa aam inabidi ya wa, kəl a

fardi niya sa weerən ndəghən tə kun ahu Kutəryid Pəpa.”

30 Tərgha Yeeso tə fatsahayighən aah amshe nda, kya nda sə dənda wumnda dəfya Dzaitun də.

Na Mbiturus a ngaal sənda Yeeso
(Markus14:27-31; Luka22:31-34; Yahaya13:36-38)

31 Tərgha ndangga Yeeso kanda, “A fədik weeriya kun heu nun a daarha ma nggi. Kəsər nəghən chichirethlee hai ahu deleewar Faara,

‘Niya dək təlafəddi,
na chibəd chaukhrayini a weela
hai.’ ‡

32 “Amma a thliidi sə ahu mərta, niya ‘waarha ma kun a Nggalili də, a mbədani dənəm kəmarha sə.”§

33 Tərgha Ndangga Mbiturus, “Ko dad fiya heu ma sa, nggi kam mbi daarha ma sa wa.”

34 Nggərangga Yeeso sə, “Niya pəro kəkafek, Mbiturus, a fədik diya, kapa na kilngaara tətəarha, na a ngaal səndəna katəra mahan.”

35 Amma ndagha Mbiturus, “Ko nəm a mərə kyab, mbi tam ngaal sənduwa wa!” Fingya fatsahaya kəm ndaa nda kee.

Hwan Yeeso Faara a Nggetsəmani
(Markus14:32-42; Luka22:39-46)

36 Tərgha dəgha Yeeso tə fatsahayighən a mbərha də na nda aarha Nggetsəmani, ndanggən kanda, “Tsawama a mbədiya, dəni mbədədə taarha di hwan Faara.”

37 Tahanggən Mbiturus haadə tə wangya Dzabadi səri Yakubu tə Yahaya, nagma tə səbrha hura tə billaarha.

38 Tərgha ndanggən kanda, “Niyi tə səbrha hura kaan kəla ni mərə. Tsawama a mbədiya a shiidun wa nam a kəlaarha tə nggi.”

39 Nduwusgha mbeedə kwanggən tenggən hweede hai, hwan Faara nən, “Pəpa, a nadə a ənaarha hai, tərang wuhuleu səsaddiya ma nggi.

* 26:23 26:23 Dzabura41:9 † 26:28 26:28 Kyarhaba 24:8; Irmiya 31:31-34 ‡ 26:31 26:31 Dzakariya 13:7 § 26:32 26:32 Matta 28:16

Ko nanən kee, mbə nggəmənda hurna ni wa, amma nggəmənda hur wa.”

⁴⁰ Tərgħa wudgha thləmad fatsahayighən də dəgha wal kanda a shirha. Ndanggən Mbiturus, “Mbun mbang naarha a kəlaarha ko tsun tsəbaku wa?”

⁴¹ Tsawama a kəlaarha non a hwan Faara, amawa nun kyaarha hu kəkərra hai. Na mid səsəna sə, amma tsə thlu farha shishi!”

⁴² Wiigha Yeeso ma kanda yi səri hwan Faara nən, “Pəpa, a mbə a ənaarha hai tərgħa wuhuleu dadə ya wa kəl a saadi ndən, ngwa tsauka nggəmənda hurwa kee.

⁴³ Nggər nən wutta thləmad ndan də, dəgha wal kanda a shiirha, kəsər nggalang beena yid ndan.”

⁴⁴ Nanən kee nggərghən wiirha ka hwan Faara də yi mahan, naghā a thləkrha kəla ‘wanən thləkrha.

⁴⁵ Tərgħa wudgha thləmad fatsahayighən ba ndanggən kanda, “Daama mbeedə tə shiirha, yibun. Kəlama hai mbiya nduwus sayi ba, fər nda Wan Niifa a haar fadimiya hai.

⁴⁶ Thleema sə, tama wiim! Kulo niifdi fərgħa nggi bada ba!”

Kəsang nda Yeeso
(Markus14:43-50; Luka22:47-53; Yahaya18:3-12)

⁴⁷ Kapa na Yeeso nggəlang miighən, Yahuda tal ahur fatsahaya Yeeso kumkap səri səlda ba tə fiya hangga a samadghən kəs nda thləukh kəlara ha tə səsalya. Mamnda firistaya tə shingya thləngga kanda ba.

⁴⁸ Tə thlərbu di, Yahuda, saghang də kwamana kanda tə ndaarha, “Yandī fəbang ni niifda ni kəsəaman.”

⁴⁹ Dəgha Yahuda thləmad Yeeso də ndanggən, “Niyi a ndo‘ya Mala!” Tərgħa fəbanga Yahuda.

⁵⁰ Nggərangga Yeeso sə, “Pashinna, du mbeedə tə ‘ya boogha ba.” Tərgħa nafini kəsang ngganda Yeeso.

⁵¹ Amma tal ahur fiya na a thləmad Yeeso kədanggən thləukh kəlara sə kyathlanggən thləmad mafad firis də.

⁵² Ndangga Yeeso niifdi, “Wudang thləukh kəlar wa ahu kənggən hai, kəsər kala niifa tərgħa thləukh kəlara, thləukh kəlara ni a bəlang nda.

⁵³ Sənggun sə ni mbang hwan pəpa, puwanggən fathləngya Faara ba kalgha kiwad sodjaya kumkap səri wa?”

⁵⁴ Amma a ənadi kee, kəkən na labar Faara ləghəttā ndanən nən a katərarha hai kəla nanənya?”

⁵⁵ Tərgħa ndangga Yeeso fiya wumngga hai, “Tərwun nggi niifa ni na təmbəng, nun baarha ba tə thləukh kəlara tə səsalya ka a kəsəewun wa? Kətsar nggi a thləmad nun, nggi a tsaharhaha ahu Kən Faara na a Urshalima kəsəewun wa.*

⁵⁶ Amma katəragħən hai heu kee ka a ləghədgha ‘ya ndaana annabiya na chichirethlee hai ahu deleewar Faara.” Tərgħa fatsahayighən daa nda mal Yeeso nda.

Dənda tə Yeeso a mbed kognaya də
(Markus14:53-65; Luka22:54-55,63-71; Yahaya18:13-14,19-24)

⁵⁷ Tərgħa nafini kəsangga Yeeso dənda təghən a minda ki Kayafa də mamnda firistaya, a mbədani wumna famaləngya ngyakhrha sahai tə shingya.

⁵⁸ Amma Mbiturus mbudə samadghən də inggun ta pəpal minda mamnda firis də. Kyagha sahai tsauka hai a thləmad fa kəlara ha naghā a kəla ‘yaha na a katərarha hai.

⁵⁹ Mamnda firistayini tə kogna yini wumngga hai na nda a kada kwamana na a kəsangganda Yeeso tə ‘ya na dimi, təna nda bəlang nda.

⁶⁰ Amma walwa nda wa ko nanən fingya sə hangga nggəngga fa na nda a thləghang nggəbaarha fa ənawa nda taara tə palth ndan wa. Akwasamadghən kyagha nafiya ba səri

⁶¹ ndaa nda, “Ndagħa kamshidiya, ‘Ni mbang chang Kən Faara hai na a Urshalima nggər yi tənang ahu beena mahan.’ ”†

* 26:55 26:55 Luka 19:47; 21:37 † 26:61 26:61 Yahaya 2:19

62 Tərgħa thliigha mamnda firis sə ndanggən Yeeso, “Mba mbang nggəra sə wa? Ma na ndaarha aten pathdi thləkna nafini aten wa ya?”

63 Amma nggasgha Yeeso tip. Tərgħa ndangga mamnda firis, “Na minna sə ahu thləm Faara natə yibrha, pəranggən kan ana sa ni Kərəsti, Wan Faara,”

64 Nggərangga Yeeso sə, “Pər nan. Amma niya ndang nda kun heu a mbee nun a na Wan niifa tsau a yisəmad Faara Amshi tə kəm bayi ahu hashmbe a talara hai.”‡

65 Tərgħa mamnda firis di djaranggən luwudghən də, ndəghən, “Sardə Faara! Palthma nəm nggər kadaarha fadən? Səkdəm ndən hai a miighən labar sar Faara.§

66 Ma ndaa nun?” Kanda heu ndaa nda, “Kamdə a mərgha!”*

67 Tərgħa chahang yakhrha nda fa dəkkən nda. Fingya kəm mbighənda,†

68 na nda a ndaarha, “Kulang kansə, Kərəsti! Wun mbiigha sa?”

Ngaal Mbiturus sənda Yeeso
(Markus14:66-72; Luka22:56-62; Yahaya18:15-18,25-27)

69 Nanənya Mbiturus tsau a kəshi a pəpal minda, kyagha mafad wee nuwun ba ndanggən, “Sa na tal ahur nafini na a mbu samad Yeeso tə Nggalilad di.”

70 Amma ngaalghəna Mbiturus a mbed ndan heu. Ndanggən, “Səngwi əndi na a thləkrha ya wa,”

71 Tsəbaku kyagha kwakirma sə nggərgħa mafad wee nuwun naghən ndanggən fiya na a mbədi, “Niifdiya kanda ni tə Yeeso tə Nadzarat.”

72 Nggərgħa Mbiturus ngaalghən, har tə aah thləm Faara ndəghən, “Səngwi niifdi nun a thləkrha ya wa.”

73 Nggərna nda tsərha tsəbaku nafini na kəkət a mbədi dənda thləmad Mbiturus də ndang ngganda, “Sa mbə ngaala sə wa na tal ahur ndan, kəsər ahu labar wa kyaddə ndaarha tə Nggalilarha ni sa.”

74 Tərgħa nagħa Mbiturus a ang shiurha fadghən fa ba aah nən thləm Faara a Kanda ndaanən, “Səngwi niifdi wa!” Tsu kee tətəagħa diyarha.

75 Tərgħa dəlgha Mbiturus teena hai tə labar Yeeso ndang nən, “Kapa na diyarha tətəarha yi səri na ngaal səndəna katəra mahan.” Kyagħa kəshaadə təgha kaan.

27

Dənda tə Yeeso a mbed Mbilatus də
(Markus15:1; Luka23:1-2; Yahaya18:28-32)

1 A tsar kərət, mamnda firistaya tə shingya heu, wuma nda hai ka a kada kwaman bəlla Yeeso nda.

2 Kənanng ngganda, dənda təghən a mbed Mbilatus də, ngwamnad Romaya.

Mərra Yahuda
(Tar fathləngya1:18-19)

3 Kəlaana Yahuda hai fərgħa Yeeso, ngwang nda kumad mərra Yeeso sə. Tərgħa səbgha hurghən də, haranggən wudəbəl wuridda sə kumgit mahan wudanggənən mamnda firistaya də tə shinggini.

4 Ndanggən kanda, “Ənadi dimiyirha, kəsər fərdi niifa ənawa dimiyirha.” Ndang ngganda, “Mbə 'ya sə djidangwa kan wa, kəl 'ya ənana.”

5 Tərgħa Yahuda tsamanggən wudəbəlda hai ahu Kən Faara, wiigha dəgha waghəng altənggən sə.

6 Harangga mamnda firistaya wudəbəlda sə, ndaa nda, “Kamngwa a dəfanggəm wudəbəldi ya a mbəd dəfəd yi Kən hwan Faara wa, nanən wudəbəl kəna bəl farha ni.”

7 A kwasamadghən kənanng ngganda hai na nda a hii pəpal yi tabəd tən bəya sə tə wudəbəldi, tsawang ngganda mbədi, mbəd ten kwad rongya.

8 Ndən na nda aah mbədi, Pəpal fara.

‡ 26:64 26:64 Ndaniyel 7:13 § 26:65 26:65 Deleewar Firistaya 24:16 * 26:66 26:66 Deleewar Firistaya 24:16 † 26:67 26:67 Ishaya 50:6

9 Tərgha ləghədgha 'ya ndana annabi Irmiya ndanən, "Tərang ngganda wudəbəl wuridda sə kumggit mahan, wudəbəlđi kyana nafiya Isəreela.

10 Hii mbəd tabəd tən bəya nda sə kəla ndaana Chinəm".

Tsahang Mbilatus mee Yeeso
(Markus15:2-5; Luka23:3-5;
Yahaya18:33-38)

11 Nana Yeeso kət a mbed Mbilatus ngwamnad Romaya, tsahangga ngwamnadi mee, "Sani kutər Yahudaya wa?" Nggərangga Yeeso sə, "Ooh, kəla ndaana."

12 Amma nana mamngya firistaya tə shingya a 'yarghən, nagha Yeeso tip fayighən.

13 Ndangga Mbilatus, "Mbuwana a sək əndi na nda a thləkrha atenwa wa?"

14 Amma nggərang ngwa Yeeso kanda sə aten ənggini heu thlək nanda wa, kəsgha ənwulteena ngwamnadi kaan.

Ngwang nda kumad mərta Yeeso sə
(Markus15:6-15; Luka23:13-25;
Yahaya18:39,40; 19:16)

15 Nanənya əntin ngwamna da ni nən yakh kalang niifa kanda hai tal na ahu porsəna na min ndan a far wutsəfayid Tədaarha.

16 Ahu sayiddi na niifa sə na təmbəng, kənanəng na nda ahu porsəna, na nda aarha Mbarabas.

17 Tsaunən wum fiya hai a kwakirəm Mbilatus, tsahangga Mbilatus mee kanda, "Wun na minnun a kalang nggəni kun hai, Mbarabas wa, nduwa Yeeso nanda aarha Kərəsti wa?"

18 Sən da sə kəsang na shingya Yeeso kəsər ka sərəkrha.

19 Nana Mbilatus tsau a mbəd tsawud ngwa kumarha, thləngga nukkun farha a thləmadghən də a ndang ngganda, "Ma ənangna 'ya ka niifda fa ya wa kəsər səsəadi kaan hu səsəniirha atənggən a fədik weeriya."

20 Amma mamngya firistaya tə shingya shik fiya nda, a ndang ngganda a kal Mbarabas nən hai, bəlang ngganda Yeeso.

21 Nggərgħa kutər di tsakh mee, "Wun na minnun a kalang nggəni kun hai ahur nafiyni na kyab ya?" Tərangga fiya urad ndan sə, "Mbarabas!"

22 Ndangga Mbilatus kanda, "Mani ənaarha tə Yeeso na nda aarha Kərəsti?" Tərang ngganda urad ndan sə, "Tawaman də!"

23 Ndangga Mbilatus kanda, "Kama nda? Ma ənanən na dimi?" Amma nagha fiya a tərang urad ndan sə, "Tawaman də!"

24 "Kəlaana Mbilatus hai mbə 'yasə nən mbang ənaarha wa, na nda a katərang kakyathlaanga. Tərgha thlən farha nən a bəng aama nda ba tsabənggən harghən də a mbed fiya, ndagha, Nggi, mbə harna tsuwar faar ka niifa fa wa. Kun ndən səngga ənnun."

25 Nggərangga fiya heu, "Ngwa tsauka hakked farghən aten nan, kan tə wagginan!"

26 Tərgha Mbilatus kalang Mbarabas nən kanda hai. Fər Yeeso nən tsada ghənda tə wutəterha, fəranggənən sodjad Romaya ka danda tawang də.

Waa sodjaya Yeeso
(Markus15:16-20; Yahaya19:2-3)

27 Fingya sodjaya ngwamnadi tərangga nda Yeeso a mbəd tar ndan də, aah sodjaya nda ba heu.

28 Kədangga nda lukkighən hai, kalang kabərha nda fa yiba.

29 Yam wuhar ndakhkya nda kəla matuwel, panggənda atənggən, fərang səsəl kutəryirha nda a yisəmadghən. Bəra nda hai a mbedghən waaghən nda, na nda a ndang'ya, "Alvari, kutər Yahudaya!"

30 Chahang yakhrha nda fa, thlə səsəl da nda na nda a dəkkən sə a tənggən.

31 Dakhna mindan də tə waaghən, kədang ngganda kabəddə hai a fadghən, nggərgħa nda kalang yighən

lukrha fa. Tərgħa wii nda təghən ka da nda tawang də.

Tawang nda Yeeso də
(Markus15:21-32; Luka23:26-43; Yahaya19:17-27)

³² Nana nda aten wiirha, da nda wal tə Sayirarha, thləmnggən ni Siman, ngyabang tər kadidda nda fa.

³³ Səlna nda a mbərha ba nanda aarha Nggolggota, ndaarha ni mbəd balhwar teena,

³⁴ Fərangga sodja yini aam inabi nda kukurda tə 'ya na i'ikh, amma taarang nən, kar sad ghənən.

³⁵ A kwasamaddi tawang na nda də, ndəghang ngganda lukkighən hai tə əna chacha.

³⁶ Tərgħa tsawa nda hai a mbədi, nanda a kəlagħən ha.

³⁷ Chireelth ən sak dimiyidghən nda a man tenggən tə ndaarha, "KULO YEESO YA, KUTƏR YAHU-DAYA!"

³⁸ Na fathlee kwamangya sə səri tawang na nda kanda də a thləmadghən, tal a man yisəmadghən, tal a yikawa.

³⁹ Nagħa fiya na a mbəra də a huhwang nda, na nda a tsang 'ya ten ndan fa yi waa farha.

⁴⁰ Na nda a ndaarha, "Ndaana na mbang chang wuri Faara hai na a Urshalima tənangga sə hu paara mahan, ana Wan Faara ni sa, hərgħang altenwa lee təra na hai a ten kadiddiya!"

⁴¹ Mamngya firistaya tə famaləmgya ngyakhrha Musa, tə shingya kəm waa Yeeso nda.

⁴² "Hərgħang də fingya, amma mbangwa hərgħang nda altenggən wa. Ana ndəghən ni kutər Isəreela! Tərgħa hai a ten kadiddi nanənya lee, nəm a fərkəkafek a ndəghən.

⁴³ Fərdə kəkafek a Faara, ngwa hərgħangga Faara nanənya anadə na midghən sə! Kəsər ndəghən, Wan Faara ni nggi."

⁴⁴ Ko fa thlee kwaman nggina ni tawang na nda kanda də təghən, waa ghənda kəla ənana fiya.

Mərra Yeeso
(Markus15:33-41; Luka23:44-49; Yahaya19:28-30; Markus15:16-20; Yahaya19:2-3)

⁴⁵ Yanfara a sərəkħa, nggəlangga wula chehweddi heu har yargħa yanfaara hai.

⁴⁶ Yarna yanfaara hai kalgha Yeeso sə tə urarha manggən, "Eloi, Eloi, lama sabaktani?" Ndaarha ni, "Faarna, Faarna, kama karna nggi?"

⁴⁷ Fingya na kəkət a mbədi səngwa nda səwa tamngga nda ndaarha nanən a aah annabi Ilya.

⁴⁸ Dagħa niifa də tal ahur ndan tətənannggən soso tə aam inabi na chichakh, panggən hu səsaala hai fəranggənən sə ka a saagħa.

⁴⁹ Amma ndagħa fingya, malaman, kəlagħənəm ha, asəmha bana Ilya hərgħang nda.

⁵⁰ Tərgħa nggərgħa Yeeso tərang uradghən sə kaan təgha, mbə kal yibədghənən hai.

⁵¹ A məməlla sayiddi djargħa shishamar Kən Faara hai səri, a talara hai ta hweede hai. Rəbgha kəshiiirha fa, fəlgħa ferya də.

⁵² Ingga ten kwaya də, ka nafiya Faara hangga mərgħa, thlii nda sə.

⁵³ Kyanda sə ahu ten kwaya, a kwasamaddi thliina Yeeso sə ahu mərra, dənda ahu wupəri də tə pedənda, kyad fandan nda a fiya hangga.

⁵⁴ Mamnda sodja Romaya tə fingya sodjaya na a kəla Yeeso ha, nana nda rəbrha chehweddi tə əngya heu katərarha hai tərma nda, ndaa nda, "Kəkafek niifdiya Wan Faara ni!"

⁵⁵ Tə nishya hangga bəgha bə mbuwa samad Yeeso a Nggalili bə ka a ndang ngganda sə tə 'ya na midghən na nda a kəlarha bə inggun.

⁵⁶ Ahur ndan na Mairamu Magdaliya sə, tə Mairamu man nda Yakubu tə Yisəfu, tə man nda Yakubu tə Yahaya, wangya Dzabadi.

Pang nda Yeeso
(Markus15:42-47; Luka23:50-56; Yahaya19:38-42)

57 Tsəna figrha hai, na tē kəna sə bagha ba a Aramatiya, thləmnggən ni Yisəfu, tsauka tē takkwa Yeeso,

58 dəgha thləmad Mbilatus dē tsakh mərta Yeeso nən, ndagha Mbilatus fəraman ndəghən.

59 Tərangga Yisəfu mərđi fadanggən hu kabaarha hai na ngga pəpet.

60 Dəgha pang ahu yighən weerənda ten kwarha hai ranən ahu feera. Tərgħa kwatəranggən feera ba na manggən, nggəlanggən mii tenkwadda sə wiigha.

61 Nda Mairamu Magdaliya tē tahad Mairamu di kanda tsətsau a mii ten kwaddi kanda a naghən.

Fa kəla tenkwadda ha

62 Dathna mbərha hai a far yibəd Yahudaya, Mamnda firistaya tē farisaya dənda thləmad Mbilatus dē.

63 Ndang ngganda, “Alvari, dal dan teena hai aten ‘ya ndaana tənggabədi di ndəghən bəldə tē yibrha, ‘A kwasamad beena mahan nən a thliirha sə ahu mərta.’

64 Nanən kee furu kwamana a kəla ten kwadda ndaha yi beena mahan. A mbə kee wa bana fatsahayighən ngaarang, ndangganda fiya thliinən sə ahu mərta.”

65 Ndangga Mbilatus kanda, “Harama sodjaya kəla mbədaha, ngga.”

66 Nanən kee məldəng ngganda ten kwaddi, sə sodjaya nda sə na kəlagħən ha.

28

Thlid Yeeso sə ahu mərta
(Markus16:1-8; Luka24:1-12;
Yahaya20:1-10)

1 A kwasamad far yibəd Yahudaya, a tsar kərət a far ladi Mairamu magdaliya tē tahad Mairamu wii nda ka kəlang tenkwadda dē.

2 Kula səndəndan sə rəbgha hweede fa kaan, kəsər təthlənda Faara tərgħa hai a talara, kwatəranggən ferdī a man patu dē, tsauka a tenggən.

3 Nagha pəmnggən a chimnda fa kəla yan fara, lukkighən kəm pəpet kəla humba kabarha.

4 Təməngga nafini na a kəla ten kwadda ha, nagha fandan a rəbrha fa, muwa nda hweede hai, shiwit kanda nən in.

5 Tərgħa kalangga təthləndə di nishyina sə, ndəghən, “Ma tərəm dūn wa səndisə nun a kəda Yeeso, tawang nanda dē.

6 Mbə a mbədīya wa, thliida sə ahu mərta, kəla ndaanən nən a katərarha hai. Bamaba, bun na mbədī huna nən sahai.

7 Nanənya, weema kəkər dūn thləghanggən fatsahayighən tē ndaarha thliidasə ahu mərta, nən a mbed nun dənən Nggalili dē. Dənun naghən a mbədī. Dalama teena hai tē ‘ya ndang ni kun.”

8 Dəgha nishyini kəkər ma ten kwaddi, tərəm nda kaan amma naa nda ləlgəda tē wutsəfayirha fa, nagha pər labardi a kukwasang kanda fa pərang na təthləndədi kanda a fatsahayighən.

9 Ba Yeeso wal kanda, ndang ‘ya nən kanda. Ba nda thləmadghən ba, fəb saryighən nda fa, manangganda thləmnggən.

10 Tərgħa ndangga Yeeso kanda, “Ma tərəm dūn wa, dama dē ndanggun wanmanggina banda a Nggalili ba, bana nda na nggi a mbədī.”

‘Ya thləkna fa kəla ten kwadda ha

11 Nana nishyini a ten kwamana, fīngya fa kəla mbədaha dənda ahur wupəri dē thləghang ənda nda mamnda firistaya əndi katəragħa hai heu.

12 Aah shīngya nda wuma nda hai, kənangganda hai na nda a fərang wudəbəla kanda manggən.

13 “Ndang ngganda sodja yini, ‘A ndaama, fa tsahaya Yeeso bagha ba a fədīkrha nanan a beena, ngaarang ngganda mərreghən.’

14 A sək ngwamna labardiya, kan kəm nan a isha a mbed nun, amanun səsarha.”

15 Tərgħa sodja yini kəm thlə wudəbəlda nda əna nda kəla sagħang nanda kanda. Dəgha labar dādə inggun ahur Yahudaya, bagħa ta weeri daba ya.

Taara fərang na Yeeso fatsahayighən

(Markus16:14-18; Luka24:36-49; Yahaya20:19-23; Tar fathləngya1:6-8)

¹⁶ Tərgħa fatsahayini kumkap tal dənda Nggalili də, təra nda wumnda sə ndangna Yeeso kanda.*

¹⁷ Nana ndan manang ngganda thləmnggən, amma fəngya sə ngalgha ndən.

¹⁸ Bagħa Yeeso ba ndanggən fatsahayighən, “Fəreenda səsəmnggit talara tə yi hweede heu.

¹⁹ Tsaunən kee dāama də, dūn tsaħang fiya ha heu, ənang mbaptisəma nun kanda, hu thləm Pəpa tə yi Wee, tə yi Səsəna tə Pedənda.†

²⁰ Tsahaman kanda ha a əna taara nda tə əngya heu ndang ni kun. A sənunsə niyi tə kun kətsar ta mii ngwala kəshiirha də.”

* **28:16 28:16** Matta 26:32; Markus 14:28 † **28:19 28:19** Tar Fathləngya 1:8

Markus

Tangsang Yahaya t̄ Mbaptisma kwamanad̄
(Matta3:1-12; Luka3:1-9,15-17; Yahaya1:19-28)

¹ Kat̄era d̄eleewar t̄ Ped̄anda aten Yeeso K̄ar̄esti, Wan Faara.

² Chirethleng nda hai hu d̄eleewar annabi Ishaya t̄ ndaarha, "Niya 'wa thl̄on t̄ thl̄end̄ona d̄e ma sa,

na a takso kwamana d̄e" *

³ "Urarha a aah farha a kaheerha. 'Taksaman kwamana Chin̄em s̄e p̄ep̄enaman kwamana sarya d̄e a nd̄agh̄en.'" *

⁴ Yahaya kyagha ba a kaheddi nagma a ndang nda fiya a malang-ganda dimiyid ndan fanangḡen kanda yi chakh dimiyirha.

⁵ Kahad fiya na a chehweed Yahuda t̄ fiya heu na a Urshalima kyanda ba d̄enda thl̄emadgh̄en d̄e. Malang nda dimiyid ndan anangga Yahaya mbaptis̄ema kanda a kufad Urdun.

⁶ Yahaya kald̄e lukrha anana nda t̄ was thl̄ekhm̄u, k̄anangḡen muwun t̄ paama, mbeeya t̄ d̄ee nd̄ona anadgh̄en mii.*

⁷ Ndanḡen fiya, "Na niifa s̄e bayi a samadna na t̄ s̄es̄emnda fa kalgha nggi mu, sahad pahamgḡen ts̄akki na a kwasang nggi hai wa.

⁸ Ananggi mbaptis̄ema kun t̄ aama, amma nd̄agh̄enggi n̄on a anang mbaptis̄ema kun t̄ s̄es̄ona t̄ Ped̄anda."

Anang nda mbaptis̄ema Yeeso
(Matta3:13-17; Luka3:21-22)

⁹ A hu sayiddi kee baagha Yeeso ba a Nadzarat na hu chehweed Nggalili anangga Yahaya mbaptis̄ema a kufad Urdun.

¹⁰ Nana Yeeso a kyarha s̄e hu aamdi kee, k̄elagha hai talara ind̄ad̄e

nagma S̄es̄on Faara a t̄eraa tengḡen hai k̄ela t̄etiliurha.

¹¹ S̄ek urarha nda a talara hai, "Sani Waana, ngḡemni niyi a t̄ek mb̄enduwa fa kaan."†

K̄akarang Sheetan Yeeso
(Matta4:1-11; Luka4:1-13)

¹² Tsu kee t̄erangga S̄es̄ona t̄ Ped̄anda a kaheerha d̄e,

¹³ tsauka a kaheddi yi beena kumgit fada nagma sheetan a k̄akarang nda. Nd̄agh̄en a kaheddi t̄ thlukkȳa yi heerha, nagma fathl̄ongya Faara a anang taara.

Kat̄arang Yeeso targh̄en hai
(Matta4:12-17; Luka4:14-15)

¹⁴ A kwasamaddi muwang nanda Yahaya ahu pors̄ona d̄e, d̄egha Yeeso Nggalili d̄e nagma a p̄er labar Faara.

¹⁵ Nagma a ndaarha, "Bad sayidda ba, kut̄eryid Faara nduwusda ba. Malaman dimiyid nun f̄erk̄akafek nun t̄ Labardi na Mb̄enḡḡen."‡

¹⁶ Nduwusna Yeeso mii kufad Nggalili d̄e, na Siman n̄on t̄ wan man Andrawus a muk panggama a kufaddi k̄es̄er kanda fa k̄es̄ t̄engya ni.

¹⁷ Ndanḡa Yeeso kanda, "Bama ba, mbuwama samadna, niya tsawang kun fa k̄es̄ fiya ba."

¹⁸ Tsu a mb̄adi kee malangganda panggamgi ndan mbu samadgh̄en nda.

¹⁹ D̄an̄on mbeed̄e, na Yakubu n̄on t̄ wanman Yahaya wangya Dzabadi ahu kwambuwo, kanda a tangsang panggamnggi ndan d̄e.

²⁰ Nana Yeeso kanda aah kanda n̄on, mal chi ndan nda Dzabadi ahu kwambuwo di t̄ fingya nafiya na a dang kanda s̄e mbu samadgh̄en nda.

K̄anang Yeeso niifa na t̄ ankaheerha fa
(Luka4:31-37)

²¹ D̄enda Kafarnahum d̄e, nduwusna far yib̄ed Yahudaya ba, kyagha Yeeso K̄on Faara d̄e kat̄arangḡen tsaharhaha.

* **1:2 1:2** Malachi3:1 * **1:3 1:3** Ishaya40:3 * **1:6 1:6 2** Kut̄erya 1:8 † **1:11 1:11** Kat̄erarha 22:2; Dzabura 2:7; Ishaya 42:1; Matta 3:17; 12:8; Markus 9:7; Luka 3:22 ‡ **1:15 1:15** Matta 3:2

22 Nagha fiya ənwulteena a ten tsa-hadghən ha, kəsər tsahanggən kanda ha kəla niifa na tə ngyakhrha ha, mbə kəla fa maləmnnya yi deleewar Musa wa. *

23 Tərgħa ahu kən hwan Faardən na niifa sə na tə ənkaheerha fa huh-waagħa,

24 ndəghən, “Mana midwa tə kan, Yeeso tə Nadzarat? Bana ba ka bəlangga kan wa? Səndi sa, na chahal yi Faara!”

25 Yanangga Yeeso, “Nggəlang mi-
iwa! Kyosə a fadghən.”

26 Muwangga ənkaheeddi hweede hai, huhwaagħa, kyagħa sə a fadghən.

27 Fiya na a mbədi ka ənwulteena na nda a ndang nda ndan, “Tur maniya? Weerinda tsaharhaha tə ngyakhrha! Nən yanang ənkaheeya na nda a takkwa miighən.”

28 Labargħən weldadə kəkar ahu chehweed Nggalili.

*Kənanng Yeeso Fiya hangga
(Matta8:14-15; Luka4:38-39)*

29 Kyana nda hai ahu Kən Faara, nda Yakubu tə Yahaya dənda wuri ki Mbiturus də tə Andrawus.

30 Thlabər Mbiturus tənuwunda fadghən bəe kalth hu sərə, pərang nggənda Yeeso.

31 Dəgha Yeeso thləmad nudadə, kəs hargħənən thlenggən sə.

32 A figrha mukna yanfaara hai bagħa fiya thləmad Yeeso ba tə nafiya na fandən bəe tə fingya na tə ənkaheeya fa.

33 Nafiya na ahu talđi wuma nda kwatkirəm da ba.

34 Kənanng Yeeso fiya hangga na tə wanhaaya fa dədamən-dədamən. Kyanggən ənkaheeya sə hangga na a fad fiya, amma mbə malang ənkaheeyini kala nda sə wa kəsər sən ndan.

*Hwan Yeeso Faara a mbərha na
bəbee
(Luka4:42-44)*

35 A tsar kərət, ka pit mbərha ba, thliigha Yeeso sə dəgha mbərha də na bəbee hwan Faara nən.

36 Mbiturus tə ka wiyighən dənda ka kadadghən də,

37 walang nanda, ndang ngganda, “Fiya kahad a kada sa!”

38 Nggəmanngga Yeeso kanda, “Taama mbərha də pak ahu talya də na tsau təni də pər labardi a mbədi kəm. Ndəghənni bani ba ka manggən.”

39 Wənggən chehweed Nggalili hai nagħa a pər labar Faara ahu kən tsahad Yahudaya tə kyang nda ənkaheeya sə.

*Niifa na tə wanhad termeerha
(Matta8:1-4; Luka5:12-16)*

40 Niifa na tə wanhad termeerha fa bagħa thləmadghən ba bərgħa hai tə wadedghən hwanggənən, ndanggən, “A nggəmna fa, tsabee də.”

41 Hadangga niifdi Yeeso fa, tərangga Yeeso hargħən sə tsuwargħənən fa ndanggən, “Nggəmdifa, tsabudə.”

42 Tsu a mbədi kee, kyagħa termedda sə a fadghən kəngga.

43 Kəsgha Yeeso thləmadghən, ndanggən,

44 “A pərang nan niifa wa. Amma duwadə, a kyadang fadwa firis əna sataka na kəla ndana ngyakhrha deleewar Musa a kyadang ndaarha nən kanda tsabna də.” *

45 A megħedghən kyagħa niifda hai nagħa a pərgħən. Ndən ənagħa ndən, balwa Yeeso nggər kyarha hur tala hai a pəpal amma ishgha a kəsər wure a mbərha mbuwana niifa sə. Ko nanən kee na fiya naarha bərha thləmadghən ba a mbəya ba hangga.

2

*Kənanng Yeeso niifa mərna fadghən
hai
(Matta9:1,8; Luka5:17-26)*

1 Məngwaha wa, nggərgħa Yeeso kyarha Kafarnahum hai, səkka fiya ndaarha badə wure ba.

* 1:22 1:22 Matta7:28-29 * 1:44 1:44 Livitikus14:1-32

2 Wumngga fiyaba, ləɗang ng-ganda kəndi ta mii kwatminda ba, a nagma a pərang labar Faara kanda.

3 Bagha nafiya ba fada tə niifa merna fadghən hai.

4 Walwa nda kwamana wa kəsər ka hangnda fiya. Thləbangganda ten kənda də məməl tə man ten Yeeso fərgən nda hai tə dəngəldi hunang-ganda hai a mbed Yeeso.

5 Nana Yeeso fərkəkafəkkin ndan, ndanggən haddi na kath, “Waana chohonda dimiyidwa də.”

6 Nanən ya, fasəngya ngyakhrha tə Farisaya kanda a numarha tə ndaarha,

7 “Kama na niifdi ndaarha kee ya? Tə sar farha ni! Mbə niifa sə na chakh dimiyirha wa kəl Faara katənggən.”

8 Tsu kee səngga Yeeso əndi nanda a numarha ahur ndan, ndanggən kanda, “Kama nun a numarha aten əngginiya?”

9 Yanggini pəpa, ndanggəm tə mərta fadda hai, ‘Chohonda dimiyidwa də wa,’ nduwa ndam, ‘Thliusə, tərang dənggəl wa wiu wa?’

10 Amma a sənunsə Wan niifa nəghən tə səsəmnda ha hu kəshiddiya yi chakh dimiya.” Ndanggən niifdi merna fadghən hai,

11 “Ndoyi, thliusə tərang dəggəl wa wiina wuredə.”

12 Thliigha sə tərənggən dənggəlghən kyagha hai a yid fiya heu. Əndiya fərang də ənwulteena kanda na nda a fal Faara, na nda a ndaarha, “Wawum na tur əndiya wa.”

*Yeeso aahdə Lawi
(Matta9:9-13; Luka5:27-32)*

13 Nggərgħa Yeeso dərha mii ku-fad Nggalili də. Bagha fiya hangga thləmadghən ba, nagma a tsahang kanda ha.

14 Nanən a mbəra də, na Lawi nən wan Halfa tsau a thlə tsamnda. Ndanggən, “Mbuwu samadna.” Thliigha Lawi sə mbu samadghənən.

15 Nana Yeeso a həb ənnarhami a minda ki Lawi, fa thlə tsamngya hangga tə fa “dimiya” na nda a həbrha

təghən tə fatsahayighən, kəsər fiya hangga mbuwa samadghən.

16 Nana fa səngya deleewar Musa na Farisaya na nandan a həbrha tə fa “Dimiya” tə fa thlə tsamngya, tsahang mee nda fatsahayighən, “Kama nən a həbrha tə fa thlə tsamngya tə fa ‘Dimiya?’”

17 Səkna Yeeso kee ndanggən kanda, “Mbə nafiya na kəkanglang kada tə purha wa, Kəl haaya. Bawi ka aah nafiya ba na a əna nggayirha wa, amma fa dimiya.”

*Tsakhmee aten kar aama
(Matta9:14-17; Luka5:33-39)*

18 Fatsahaya Yahaya tə Farisaya na nda kar aama. Bagha fingya thləmadghən ba tsahang mee nda Yeeso, “Mani ənagha ndən, fatsahaya Yahaya tə yi Farisaya kanda a kar aama, amma finayiwa mba nda ənaarha wa?”

19 Nggəməngga Yeeso kanda, “Pashiya wutsamnda na nda kar aama wutsamnda bəldə a thləmad ndan wa? A bəl wutsamnda a thləman ndan mba nda ənaarha wa.

20 Na sayi bayi bana nda tərang wutsamndədi ma kanda. A mbədaniya ba nanda kar aama.

21 “Mbə niifa sə na njar bər kabərha ba mbuhənggənən suhurra lukrha fa wa. A əna də kee, mbuhuddi na tə kukwasharra bər kabəddi nən njaara hai a fad luwuddi kal yanda nən mu na kaar.

22 Mbə niifa sə na irang weerənda aam inabi ahu suhurra samsami hai wa. A əna də kee, na weerənda aam inabi di dathlang nda samsami də də. Nən iradə, səbgha samsami də də. Kamdə weerənda aam inabi nəm irangnda ahur weerənda samsami hai.”

*Tsakhmee aten far yibrha
(Matta12:1-8; Luka6:1-5)*

23 Na fərda sə, far Yibrha Yahudaya, Yeeso tə fatsahayighən tərnda kwaman heerha; tərgha fatsahayighən kya ten ənnarhami nda

* 2:23 2:23 Nggurub Ngwa Kumaarha 23:25

na kəla wan hwaliirha fahwang ngganda hai na nda a kiighən.*

²⁴ Ndagha Farisaya, “Mani na fatsahayiwa əna 'ya kee, 'yadana ngyakhrha Musa yi far Yibrha?”

²⁵ Nggəmanngga Yeeso kanda, “Karatang ngwanun əndi na hu deleewar Faara ənana Ndauda tə nafighən na miirha a kəs kanda wa?”

²⁶ A thlakh mbəd Abiyata mamnda firis, kyanən hu Kən Faara də tərənən mburodi sə dəfangna nda də ka firis katenggən, kiigha ənangən pashiya wiyighən ha.”*†

²⁷ Ndangga Yeeso kanda, “Əna nanda far yibrha ka niifa, mbə niifa ka far yibrha wa.

²⁸ Nanən kee, Wan Niifa Chinəm ni heu tə far Yibrha.”

3

Niifa mərna harghən hai a Kafar-nahum

(*Matta12:9-14; Luka6:6-11*)

¹ Na fardə sə faddən, kyagha Yeeso Kən Faara də, na niifa sə mərna harghən hai ahur kəndi.

² Na nafiya sə na mindan a kəsangganda Yeeso tə dimiyirha, kəlaghən nda ha tənən a kənanng nda niifdi a far yibrha.

³ Ndangga Yeeso niifdi mərna harghən hai, “Thliusə ba isha a mbed fiya.”

⁴ Tərgħa tsahangga Yeeso mee kanda, “Yanggini məməl a ənam a far Yibrha? Əna nggayirha nəm wa nduwa mbəlfēerha wa, a hərgħanggəm yibrha wa nduwa bəlanggəm wa?”

⁵ Kəlangga Yeeso kanda tə səbrha hura tə kəm ən kawani ka kakrakkid ten ndan. Ndanggən niifdi, “Pəpənanng harwa də.” Pəpənannggən harghən də, a mbədī kee nggərgħa harghən ba kəla kaar.

⁶ Tərgħa Farisayini kya nda kəshaadə də nda ndikrha tə nafiya Hirdus na a kada kwaman bəllang nda Yeeso.

Mbu fiya samad Yeeso

⁷ Yeeso tə fatsahayighən dənda mii kufad Nggalili də, fiya hangga mbuwa samadghən.

⁸ Hərəm nanda sək əngya ənanən heu, fiya hangga bəgha bə a Yahuda, tə Urshalima, tə Idomiya, tə fingya na a pəm kufad Urdun, tə nafiya Taya tə Sidon.

⁹ Ka hangnda fiya ndangga Yeeso fa tsahayighən a bəng kombuwol nda bə na ngguchit amana fiya 'yabang mbərha fa.

¹⁰ Kəsər 'wadə teena kənanng də fiya hangga, ndən ənagħa ndən fingya na tə wanhaaya fa kanda a 'waarha mbee bə ka a tsəwargħən nda fa. *

¹¹ Kala sayiddi nana səsən mbəlfēeya ndən, kəl na nda fəla hai a mbedghən na nda a ndaarha, “Wan Faara ni Sa.”

¹² Amma kəsədə thləman ndan a pər ndan tə wunni ndəghən wa.

Wur Yeeso fa thlənggighən kumkap səri

(*Matta10:1-4; Luka6:12-16*)

¹³ Tərgħa Yeeso wumnda sə, aah fingyayina nən bə na midghən, dənda thləmadghən də.

¹⁴ Wurgħa hasə ahur ndan Kum kap səri, aah kanda nən fathlənggighən, a tsawa nda təghən tə kəm a nagħa thlən kanda ka pər labar Faara də,

¹⁵ tə wal ngyakhrha na kyang-ganda ənkaheeya sə.

¹⁶ Kulo nafini kumkap səri wurnən ya.

Siman, dəfang na Yeeso thləma Mbiturus,

¹⁷ Yakubu wan Dzabadi tə wan-man na Yahaya.

Dəfangna Yeeso thləma kanda Mbuwadjis, ndaarha ni “Wangya Tə' yana.”

¹⁸ Andrawus,
Filibus,
Mbatalomi,
Matta,
Toma,

* 2:26 2:26 Livitikus24:9 † 2:26 2:26 Firistaya 24:9 * 3:10 3:10 Markus4:1; Luka5:1-3

Yakubu wan Halfa,
Tandawus,
Siman tē sārək chehweedghən.

¹⁹ Tē Yahuda Iskaryoti, fərgha
Yeeso.

Yeeso tē Mba'aldzabul
(*Matta12:22-32; Luka11:14-23;*
12:10)

²⁰ Tərgha Yeeso kyagha ahur
minda hai, nggərgha fiya wumnda
ba, ndəghən tē fa tsahayighən mba
nda wal kwaman əna 'ya mii wa.

²¹ Səkna hurfayighən əndi nən a
ənarha, dənda dē ka a kəsangganda,
kəsər na fiya a ndarha, "Kyahar
hutenggən hai."

²² Fa maləmgya ngyakhrha bagha
ba Urshalima ndaa nda, "Nəghən
tē Mba'aldzabul fa! Tē ngyakhrha
Mba'aldzabul ni nən a kyang
ənkahēeya sē." *

²³ Aagha Yeeso kanda ba thləghang
karapu nən kanda sē, "Na sheetan
kən na mbang kyang Sheetan sē?"

²⁴ A tsakh kutəryirha hai səri, mbə
kutəryiddi isha wa.

²⁵ A tsakh wure hai səri, mbə
wuridi isha wa.

²⁶ Ana Sheetan a yan altenggən tē
kəm tsakhka hai, mbə mbang isha
wa. Ba ngwala bənggən ba.

²⁷ Kəkafek, mbə niifa sē na kyarha
minda ki niifa hai na kanglang
wiigha tē ənggighən wa kəl ma
'wadē teena kəngəndē niifda hai na
kanglang 'wan. A mbanggən har
karid wurighən.

²⁸ "Niya pərang kəkafek kun,
dimiya na heu tē sarfaya ənana fiya
na nda chahanggən kanda dē.

²⁹ Amma kala niifa sargha Səsəna
tē Pədənda mba tam chahanggən dē
wa, ənadē dimiyirha yi pa kwandē."*

³⁰ Thləkna Yeeso ndən kee kəsər
na nda a ndarha, "Nəghən tē
ənkahēerha fa."

Man Yeeso tē Wanmangghən
(*Matta12:46-50; Luka8:19-21*)

³¹ Tərgha bagha man Yeeso ba tē
wanmangghən. Isha nda a kəshi
thlən farha nda dā nda aaghən ba.

³² Fiya wumngga hai muwang
nda madufu hai, ndang ngganda,
"Muwa tē wanmanggiwa kanda a
kəshi kanda a kada sa."

³³ Tsakhmēe nən, "Nda wunni iiya
tē wanmanggina?"

³⁴ Tərgha kəlanggən fiya muwangga
madufu hai ndəghən, "Kulo nda iiya
ya tē wanmanggina!

³⁵ Kala niifa ənagha taara tē 'ya na
mid Faara tsaudē wan pa tē wan nya
tē iiya."

4

Karapu aten təhəfrha
(*Matta13:1-9; Luka8:4-8*)

¹ Yeeso nggərghən dərha mbeedē tē
tsahang fiya ha a mii wuri aam Ng-
galili. Fiya wumngga thləmadghən
ba mulnda hai kaan pa kyagha hu
kombuwol hai fiya tsətsau a mii
kəkəshbang nda.*

² Tsahang dē əngya kanda ha
hangga tē karapuya. A hu tsa-
hadghən ha ndəghən,

³ "Kama thləmarha hai! Tē hudarha
dədē ka həfrha dē.

⁴ Nanən aten wash wiiddi, hərgha
fingya hai aten kwamana, bagha
wudikkya ba damangganda.

⁵ Hərgha fingya hərəng keela
hai, ka mbuwana chehweerha sē
ngga kya nda sē kəkər, kəsər mbə
chehweedghən kudimnggən wa.

⁶ Amma təkna yanfaara hai, hwara
nda dē, kəsər kwa wanda thlaara hai
wa.

⁷ Fingya həra nda pathlang
ndakhkya hai kya nda sē kal wanda
farha hai a pathlang ndakhkini wa
ko kanda əna wee.

⁸ Amma fingya həra nda hu
chehweerha hai na ngga kyanda sē
əna wee nda fingya katəra kumnggit
mahan-mahan, fingya kəm kumnggit
mikki-mikki har haru-haru."

⁹ Ndəghən, "Yi na tē thləmad səkrha,
səkkənən."

* 3:22 3:22 Matta9:34; 10:25 * 3:29 3:29 Luka 12:10 * 4:1 4:1 Luka 5:1-3

10 Sayiddi nanən katenggən, kumkap səri di tē fīngya na a thləmadghən tsahang mee nda ha aten karapu yini.

11 Ndanggən kanda, “Nggəmang nda kun fa na a sən 'ya nun na kutəryid Faara ahurghən, fīngya a mbə tē karapu wa mba nda sənggən wa.

12 Təna nda,
“ ‘Kəlaarha dē, amma mba nda kuk-walang hai wa,
na nda səkkən kəm, amma mba nda sənang hai wa.
Kam kyahar nda ba,
chahang dimiyid ndan nda kanda dē!’ ”*

*Pər Yeeso ten karapu di
(Matta13:18-23; Luka8:11-15)*

13 Tərgħa ndangga Yeeso kanda, “Ashe sənanggun karapu dā hai ya wa, kəkən nun sən fīngya karapuya?

14 Tē hēfəddi, labar Faara ni nən a pəra.

15 Wiiddi hərgħa aten kwamana hai nəghən aten nafiya səkka labardi, amma bəgha Sheetan bə təranggən labar dādə ahur ndan.

16 Fīngya, na nda kəla wiirha hēf nanda a hərəng keela, sək nanda labardi thləghən nda tē hura pəpet.

17 Amma mbuwana thlar ndan sē, məngwanda ha wa. A hərəm billarha nduwa səsarha bərha bə kəsər ka labardi mba nda kwas kyaharra hai wa.

18 Tē kəm na fīngya kəla wiirha hərgħa pathlang ndakhkya hai, səkka labardi;

19 amma kəsər billad kəshīirha, tē suna kəna tē nggəm ən kəshīirha thluranggən labardi ahur ndan tsauka mbə 'yani na ngga wa.

20 Wiirha hərgħa hu chehweerha hai na ngga, nafiyani səkka labar Faara thləghənda fa tē chīkrha katəra kumnggit mahan-mahan, kumnggit mikki-mikki tē haru-haru aten əndi hēf nanda.”

*Patilla tsətsəba tē təba
(Luka8:16-18)*

21 Ndangga Yeeso kanda, “‘Wad niifa bərha bə tē patilla tsəbanggən tē təba nduwa dəfanggən kasəra dē wa? Mbə nəm dəfang nda a mbəd dəfədghən wa?’*

22 Mbə 'yasə na bəbee mbuwa kyarha sē wa. Mbə 'yasə kəm na nggənggəla mbuwa wa kyarha pəpal bə wa. *

23 Kala niifa na tē thləmad səkrha səkkənən.”

24 “Kwarama tē sək pathla nun naarha səkrha, tur tasau kəkərđi nun a kəkərta sē, ndəghənni na nda a kəkərang kunsə kəm har kal yinun nən mu.” *

25 “Kala niifa na tē 'ya ha na nda a chīhanggən, kala niifa kəm mbuwa wa tē 'ya ha, yandī nanən təghən ha kəm na nda a thlang nda hai.”

Karapu aten wiirha na a tsərha

26 Nggərgħa Yeeso ndaarha, “Na kutəryid Faara kiya. Niifa washgha wiirha ahu hedghən dē.

27 Məngga ha, kyagħa wiidda sē, səngwa sē tē katəradghən hai kəkən wa.

28 Tē altenggən naghā a tsərha, katəradghən hai tē kwaafa, dəfgha hur iwee nən.

29 A hərəmdə nakhđaarha, nən a hwasang sē tē dəhwasarha kəsər tsē shīfirha hai.”†

Karapu aten wiirha na kəla wan parsəna

(Matta13:31-32-34; Luka13:18-19)

30 Nggərgħa Yeeso ndaarha, “Tē ma nəm sakh kutəryid Faara, nduwa tē tur yanggi karapu nəm sakhkən sē?”

31 Nəghən kəla wan parsəna na wanggən ngguchit ahur wiirha na heu nəm həfrha.

32 A həfang dəm hai nən tsərha tsauka dəfrha manggən kal fīngya nən na ahu hēddi ənaghā wudīkkya kəndan a wuhwaryighən.”

33 Tē fīngya karapuya kəla yandīya hangga thləhangna Yeeso kanda sē, tē fīngya na nda mbang sənang hai.

* 4:12 4:12 Ishaya6:9-10 * 4:21 4:21 Matta5:15; Luka11:33 * 4:22 4:22 Matta10:26; Luka12:2

* 4:24 4:24 Matta7:2; Luka6:3 † 4:29 4:29 Djoyel 3:13

34 Mbə 'yasə nən thləghang kanda kula karapu wa. Amma sayiddi nanən tə fatsahayighən nən fəlanggən kanda hai.

*Yanang Yeeso bereu 'yaara
(Matta8:23-27; Luka8:22-25)*

35 A fardī tsəna figrha hai, ndanggən fatsahayighən, "Tama pəm wuri aamda də ya."

36 Mal fiya nda a samarha, wii nda də təghən ahu kombuwol di nanən sə. Na fingya kombuwalya sə kəm a mbədi mbuwa samadghən.

37 Thliigha bereu 'yaara ba, nagma a pəshang aama ahu kombuwol ndan ba takhka a timnda hai.

38 Yeeso a beena a samad kombuwol di. Thlengga fatsahayighən sə ndang ngganda, "Mala, səngwa takh dəm a mərə wa?"

39 Thliigha Yeeso sə, yananggən bereu di, "Nggasu hai! Ishiu!" Isgha bereu di, nggasgha mbərha hai.

40 Tərgħa ndanggən fatsahayighən, "Mani tərəm nun? Ai fərkəkafekkid nun?"

41 Tər ma nda kaan, tsahang mee nda ndan, "Wunniya? Na bereurha tə kufulla aama fərang mamnggirha!"

5

*Kənanng Yeeso niifa na tə
ənkaherha fa*

(Matta8:28-34; Luka8:36-39)

1 Yeeso tə fatsahayighən dənda pəm wuri aamda də na a chehweed Ng-garasina.

2 Tərna Yeeso hai ahu kombuwol di, na niifasə tə ənkaherha fa, kyaghən ba a mbəd ten kwaya hwathla Yeeso nən fa.

3 Niifdiya nən mənda ahur kwad mərya, mbə niifasə na mbang kənanng hai ko tə wuyiwurra ni wa.

4 Kəsər na nda yakh kənanng nda hai nda harghən tə sarghən tə wuyiwurra, amma nən dəhang nda də hwasang nggən dəbəlyina də na a sarghən. Mbə niifasə na kanglang na mbang kəsang hai wa.

5 Nda yanfaara tə fədigrha nən naarha aten kwaya, tə ten ferya, nagma ahuhwaarha tə thleng nda fadghən də tə ferya.

6 Nanən Yeeso də inggun, dagħa də bəra hai a mbedghən.

7 Təranggən uradghən sə kaan huhwagħa ndəghən, "Mana midwa tə nggi, Yeeso, Wan Faara Amshi? Hwanni sa hu thləm Faara a səsenna wa!"

8 Thlək nən ndən kee kəsər ndangga Yeeso, "Kyosə a fad niifdiya, sa ənkaherha!"

9 Tərgħa tsahangga Yeeso mee, "Thləmwani kən?"

Ndəghən, "Hangga, kəsər nan hangga."

10 Nagma a hwan Yeeso a rəkdə kanda ma mbədi wa.

11 Na chibəd kələngarya sə a mbədi a lafrha tsau tə sar wumnda fa.

12 Hwangga ənkahēyini Yeeso, "Malang kan dan thləmad kələngaryina də ya, kyan hur ndan hai."

13 Nggəmənggən kanda fa, kya nda sə a fad niifdi də nda kyarha ahur kələngaryina hai. Chibəd kələngaryini səl nda haru kumnggit səri, də nda hu wuri aamda də mərə nda də.

14 Fa laf kələngaryini dan ndani wupəri də tə fingya talya də nda pər əndi katəragħa hai. Dagħa fiya ba, ba nda na əndi katəragħa hai.

15 Bana nda thləmad Yeeso ba, na niifda nda na tə ənkahēyina fa, tsau hai, kaldə lukrha fa ngga ba hutənggən ba, tər ma nda.

16 Nafini na a mbədi nagma əndi katəragħa hai, pəranggən nda kanda əndi katəragħa hai tə niifdi na tə ənkahedda fa tə kələngaryini kəm.

17 Tərgħa nafini hwan Yeeso nda a malənggən chehweed ndan.

18 Na Yeeso a kyarha hu kombuwol hai, niifdi na tə ənkahedda fa hwan Yeeso nən a dəgha də a samadghən.

19 Nggəməngwa Yeeso fa wa, amma ndanggən, "Duwa wuredə də wal nafiwa, pərang əndana kanda ənona Chinəm tə hadonən fa."

20 Tərgħa niifdi wiigha wuredə dəgha naarha pər əngya ənangna

Yeeso a talya kum. Fiya na heu na nda a na ənwulteena,

Nggərang Yeeso yibrha wutararha kafa tə kənanng nda nuneefa na faara a bang fa

(Matta9:18-26; Luka8:40-56)

²¹ Nggərna Yeeso dərha pəm wuri aamda də tə kombuwol, wumngga fiya thləmadghən ba hangga ndəghən baldə a mii wuri aamdi.

²² Tərgha tal ahur mamngya Kən hwan Faara sə na nda aarha Yayirus, ba də mbəda ba. Nanən Yeeso bərgha hai tə wadeghən,

²³ hwanggənən, “Wutarad na a mərə. Niya hwan sa boba ba dəfang haara teena tənən kənda wal yibrha nən.”

²⁴ Dəgha Yeeso də a samadghən. Fiya hangga mbuwa samadghən də tə kəm na nda a 'yabang mbərha fa.

²⁵ Na nuneefa sə a mbədi na faara a bang nda fa hai hurarha kumkap səri.

²⁶ Səsədə kaan ahar fa fər dəfya hangga tə kəm bəlang də ən huharghən də, a meghedghən 'ya kamngga a kəngga amma kəl chikrha.

²⁷ Səknən labar Yeeso, bagha ba tə man samadghən ahur fiya tsuwar kootodghənən fa,

²⁸ kəsər numadə, “A tsuwardi kootodghən fa kee, niya wal kənda.”

²⁹ A mbədi tsu kee ishgha fardi na a bang nda fa hai, təkənən fa a fadghən waldə kənda ahu səsadghən.

³⁰ Tsu sənangga Yeeso hai na səsəmnda sə kyagha də a fadghən. Kyahargha hai ahur fiya tsakhmee nən, “Wunni tsuwargha kootodna fa?”

³¹ Nggəmangga fatsahayighən, “Nanna fiya a 'yabo mbərha fa, nana a tsakhmee, 'Wun tsuwargha nggi fa?’ ”

³² Amma nagma Yeeso a kəlarha də tə wunni ənagha kee.

³³ Tərgha nudi, sənən 'ya katəragha hai təghən, bagha ba bərgha hai a mbedghən, nagma fadghən a rəbrha fa ka tərəmnda,

pərang kəkafek nən 'ya katəragha hai heu.

³⁴ Ndangga Yeeso nudi, “Waana, fərkəkafekkid wa kənədə. Duwadə hu dədəmnggirha yibna hu səsadwa.”

³⁵ Yeeso baldə a ndikrha fa kee, bagha fingya ba a minda ki Yayirus, ndaa nda, “Mər wutarad wa, kama nun nggər kətəlang tə maləmdədə fa?”

³⁶ Dəfwa Yeeso teena tə path nafini wa, ndanggən mamnda tə Kən Faara na ngguchit, “A tərəmna wa, furu kəkafek kee.”

³⁷ Malangwa fiya mbu samadghən nda wa, kəl Mbiturus, Yakubu tə Yahaya wanman Yakubu.

³⁸ Bana nda minda ki mamnda Kən Faara ba na ngguchit, kəlagha Yeeso fiya a tsə teena na nda a tərha tə huhwaarha kaan.

³⁹ Kyanən sa hai ndanggən kanda, “Kama nda nun a tsə teena tə huhwaarha kaan kee? Mərwa wandi wa amma nəghən a shiirha.”

⁴⁰ Amma masangganda.

A kwasamaddi kyang nən fiya kəsha hai, təranggən nda chin wandi tə man tə fa tsahayighən na a thləmadghən, kyagha hu kənda də na wanda sə.

⁴¹ Kəs harghənən ndanggən, “Talita kumi,” ndəna “Sa wutararha, thliusə!”

⁴² Thliigha wanda sə wiigha hai. Huradghən kumkap səri. Katərana ənda hai ya kanda heu əna ənwulteena nda.

⁴³ Kəs thləman ndan nən a sək niifa əndiya wa, ndanggən kanda a fərang ənnarhami nda ənagha mii.

6

Karnda Yeeso a Nadzarat (Matta13:53-58; Luka4:16-30)

¹ Malna Yeeso mbədi, dəgha hu talghən də tə fatsahayighən a samadghən.

² Bana far yibrha ba yi Yahudaya, katəranggən tsaharhaha ahu Kən Faara na ngguchit, Fiya hangga səkka ndən əna ənwulteena na nda, na nda a ndaarha, “Walgha niifdi ənggini a yanggi ya? Tur yanggi

sənda ni walnən, nən naarha əna ənwulteengya kiya?"

³ "Ndeye, mbə kafinta dani ya wa? Mbə wan Mairamu ni wanmangya Yakubu, tə Yisufu, tə Yahuda tə Siman wa? Wanmangghən nishya mbə kulu kəm tə kanda ya wa?" Səbgha hur ndan də təghən.

⁴ Ndangga Yeeso kanda, "Kəl ahur talghən, a pathlang hurfayighən tə hur mindəghən ndən mbuwana annabi wal mamnggirha." *

⁵ Ənawa Yeeso ənwulteena a mbədi wa, kəl haara dəfang nən fingya haaya fa, kənanngən kanda.

⁶ Fərang də ənwulteena, ka yamid fərkəkafekkid ndan.

*Thlən Yeeso kumkap səri di
(Matta10:5-15; Luka9:1-6)*

Tərgha Yeeso nagha a wiirha hai tala-tala a tsahang fiya ha;

⁷ Aah kumkap səri da nən thləmadghən ba, thlən kanda nən səri-səri fərang səsəmnda nən kanda aten ənkaheeya.

⁸ Ndanggən kanda, "A turdun 'ya ahu widdi ya wa kəl səsəala kee. A kəsfun mburodi ha, ko yawarha, ko wudəbəla ahu panjakwayinun wa.

⁹ Paama pakhma amma ma Kəsfun lukrha ha səri wa.

¹⁰ Kala minda 'wanun kyarha sahəi tsawama sə kəl fardī mal nun talđi.

¹¹ Kala mbərha thləwa nanda kun fa, nduwa kəm kangwanda thləmarha kun fa wa, a nadun a mal talđi tinid talđi na a sarnun pamandə ka a tsauka ən sakhrha aten ndan*†.

¹² Kya nda kəshaadə da nda pər labar Faara a fiya a malangganda dimiyid ndan.

¹³ Kyangganda ənkaheeya sə hangga a tə irang fədeerha fiya fa mbuwa wa kəkanglang kənannganda kanda." *

*Mərra Yahaya tə Mbaptisma
(Matta14:1-12; Luka9:7-9)*

¹⁴ Səkna Hirdus labardi ya, kəsər thləm Yeeso dəda də inggun. Fingya a ndaarha, "Yahaya tə Mbaptisma ni thliigha sə hu mərra, ndəghənni nanən tə səsəmnda fa yi əna ənwulteengya."

¹⁵ Fingya a ndaarha, "Annabi Ilya ni."

Ndagha fingya kəm, "Annabi ni, kəla tal ahur annabiya na kaar."‡

¹⁶ Amma səkna Hirdus labardiya, ndəghən, "Yahaya, niifdi kyathlangni tenggən də, thliida sə hu mərra!"

¹⁷ Kəsər Hirdus fərdə ngyakhrha a kəsangganda Yahaya, muwanggən hu porsəna də. Ənanən kee kəsər ka Herodiya, nu wanman Filibus, kahang nən.

¹⁸ Kəsər Yahaya nən naarha ndang nda Hirdus, "Kamngwa a kahangga nu wanmuwa wa."§

¹⁹ Herodiya səb hurghən də tə Yahaya, na midghənsə a bəlanggən amma mbə mbang wa.

²⁰ Kəsər Hirdus nəghən a tərəm Yahaya, nən naarha lafghən mbə midghənsə a walgha 'ya ndən wa, kəsər Yahaya ka niifa ni tə pedənda ni. A sək Hirdus fad Yahaya nən billaghən fa kaan, ko nanən kee nən naarha kang thləmarha fa.

²¹ A kwasamadghən wal kwamana nən, a fardī ənana Hirdus wutsəfayid ləghəta bən nggəttəghən hai, aah nən mamngghən ba tə mamngya sodjaya tə fingya mamngya na hu chehweed Nggalili.

²² Tərgha wutarad Hirdus kyagha ba rəpgha, mbənanngən Hirdus tə ronggighən nana nda a həb ənarhami.

Ndangga kutərđi wutaradđi, "Tsahe 'ya na midwa, niya furokən."

²³ Nggəmda fa har tə aah thləm Faara, "Kala 'ya tsakhna niya furokən ko mberra chehweedna ni!"

²⁴ Dəgha thləmad man də, ndanggən, "Mani tsahang nda?"

Ndangga man, "Ten Yahaya tə Mbaptisma."

* 6:4 6:4 Yahaya4:44 * 6:11 6:11 Luka 10:4-11 † 6:11 6:11 Tar Fathlengya 13:51 * 6:13 6:13 Yakubu5:14 ‡ 6:15 6:15 Matta 16:14; Markus 8:28; Luka 9:19 § 6:18 6:18 Luka 3:19-20

25 A mbædi kee thliigha kəkar a thləma kutəra də də ndanggən, “Na minnasə nanənya ten Yahaya tə Mbaptisma ahu pəlee.”

26 Tərgħa mərgħa fad kutərda hai, amma ka dəf miighən ənanən a mbed ronggighən, nggəmnngwa fa a hwasanggən wa.

27 Tərgħa thlən sodja nən dəgha bərha ba tə ten Yahaya. Dəgha kən porsəna də kyathlanggən ten Yahaya hai;

28 bəgha ba tə ten Yahaya ahu pəlee fəranggənən wutaradda də, wutaraddi kəm fəranggənən man də.

29 Səkna fatsahaya Yahaya əndi katəragħa hai, bə nda bə tərang ngganda merreghən hai pangganda.

Həbang Yeeso nafiya haru kumnggit tuf

(Matta14:13-21; Luka9:10-17; Yahaya6:1-14)

30 Fathləngya Yeeso wuma nda thləmadghən bə, pərang ənggina nda heu ənana nda tə tsahan ndan ha.

31 Tərgħa, kəsər ka nana fiya hangga na a bərha ba tə fingya a wiirha wal wa Yeeso tə fa tsahayighən kwaman əna 'ya mii wa. Ndanggən kanda, “Taama a mbərha də mbuwana fiyasə kəm katen nəm dūn yibrha.”

32 Təraa nda hu Kombuwol hai katendan dənda mbərha də mbuwana fiya sə.

33 Amma fiya hangga nagħa kanda a wiirha, kukwalangganda kanda hai də nda də tə saara tə hur talya heu 'waa nda mbəda də ma kanda.

34 Tərna Yeeso hai na fiya nən hangga hadangganda fa, kəsər na nda kəla chaukhraya kula tə lafrha. Katəranggən tsahang əngya kanda ha hangga.*

35 Tsəna figrha hai, bəgha fatsahayighən thləmadghən bə, ndang ngganda, “Kaheerha ni mbədiya kulo mbiya tsə figrha hai.

36 Kalu fiya hai təna nda dərha ahu heeya də tə talya na tsau a mbədiya də nda kada ənnarhami tapan ndan.”

37 Amma ndangga Yeeso kanda, “Kun tapan nun fəraman 'ya kanda ənna ndami lee.” Ndang ngganda, “Wudəbəla na ahar nan nən səl wudəbel rapathlaarha na nda teng niifa yi ndəree wuvada! Dan heng mburodi kanda bə təghən fəranggənən kanda əna nda mii wa?”

38 Tsahangga Yeeso mee kanda, “Mburodi kurmi ni ahar nun? A kəla man bə.”

Wuda nda bə ndang ngganda, “Mburodi tuf tə təna səri.”

39 Tərgħa ndangga Yeeso fiya a wumangganda tendang tsawa nda hai aten hwalirha.

40 Tərgħa wumangganda tendan tsawa nda hai fingya kumnggit tuf-tuf, fingya haru-haru.

41 Təranggən mburodi də sə tuf tə təndi səri, kəlagħa talara sə, usa Faara nən a kyanggən mburodi də hai. Fəranggənən fatsahayighən ndəghang nggənda fiya. Nggərgħən ndəghang tən də hai kowunni waldə.

42 Əna nda mii heu nggala nda.

43 Wumangga fatsahayighən katəpghən kutasya kumkap səri heu tə təndi.

44 Hang nda həshya ənagħa mburodi də mii haru kumnggit tuf ni.

Yeeso wiidə aten aama

(Matta14:22-33; Yahaya6:16-21)

45 Tsu a kwasamad əndiya, ndangga Yeeso fatsahayighən kya nda ahu kombuwol hai 'waa nda mbeedə tədangganda wuri aamdi teena a Mbatseda də, ndəghənggi kəm kal fiya nən hai.

46 A kwasamaddi kal nən fiya hai tərgħa wumnda sə ka dəgha hwan Faara.

47 Tsəna figrha hai, kombuwoldi a madufu wuri aamdi, ndəghən katənggən aten chehweerha.

48 Kəlagħa Yeeso hai fatsahayighən ahu billaarha kaan, kəsər bəreurha a tsang hura kanda fa ahar tsar, dəgha

* 6:34 6:34 Deleewar Kirassa 27:17; 1 Kutərya 22:17; 2 Labarya 18:16; Izikiyel 34:5; Matta 9:36

thlɛmad ndan dɛ, nagma a wiirha aten wuri aamdi. Tsɛgha kɛla nɛn a mbɛrang kanda hai.

⁴⁹ Amma nana ndan a wiirha aten wuri aamdi. Huhwaa nda ka hɛreenga, tamngganda ndaarha mɛnda-mɛnda ni. Huhwaa nda,

⁵⁰ kɛsɛr kanda heu nandan tɛr ma nda. Inanggɛn mighɛn hai kɛkar ndanggɛn kanda, “Kɛrsaama, nggini. A tɛrɛmdun wa.”

⁵¹ Tɛrgha kyagha ahur kombuwol dɛ hai tɛ kanda, nggasgha bɛreu dɛ hai. Kɛsgha ɛnwulteena kanda,

⁵² kɛsɛr bɛlgha nda kula sɛnang ɛnwulteena dɛ hai ɛnana Yeeso aten mburodi dɛ, kɛsɛr ka kakrakkit tendan.

⁵³ Tɛdang nanda wuri aamdi teena, sɛla nda Djanisɛrat dɛ, kɛnangganda kombuwol ndan hai.

⁵⁴ Kyana nda sɛ ahur kombuwol dɛ, kukwalangga fiya Yeeso hai.

⁵⁵ Da nda hai ahu chehweddi kahad na nda a bɛrha bɛ tɛ haaya ahu dɛnggɛlyɛ kala mbɛrha sɛknanda na Yeeso sɛ.

⁵⁶ Kala mbɛrha dɛna Yeeso sa dɛ, hu talya tɛ wupɛri tɛ kaheeya na nda hunang haaya hai hu kasu hwanggɛnda a tsuwar pɛpɛshaprha kabadghɛn nda fa. Kala niifa tsuwargha ndɛn fa wal dɛ kɛnda.

7

Tsahad Yeeso ha aten pɛpediyid hura

(Matta15:1-9)

¹ Farda sɛ bɛgha fingya Farisaya tɛ famalɛmngya ngyakhrha a Urshalima bɛ, wuma nda thlɛmad Yeeso bɛ.

² Kɛla nda hai fingya fatsahaya Yeeso kanda a hɛb ɛnnarhami haryi ndan tɛ “Paarha”, ndɛna haryi ndan kula tsabrha dɛ.

³ Kɛsɛr Farisaya tɛ Yahudaya mba nda hɛb ɛnnarhami kanda kula tsabang har ndan dɛ wa, kɛs nda ɛntin shingya ha.

⁴ Nɛghɛn kee kɛm mba nda kii ‘ya hiina nda bɛ ahu kasu wa kɛl tsabang na nda haryi ndan dɛ ‘wan. Na ɛntingya sɛ kɛm hangga na nda

lafrrha, kɛla tsab dɛngya tɛ bɛɛya tɛ tasaukya tɛ bɛleeya tɛ ɛnfuya.

⁵ Tɛrgha Farisayini tɛ famalɛngya ngyakhrha tsahang mee nda Yeeso, “Kama mbuwana fatsahayiwa takkwa ɛntin shingginɛm, na nda a ɛna ‘ya mii tɛ har paaya?”

⁶ Nggɛmangga Yeeso kanda, Kun fa thlɛrbuya! A ten nun ni thlɛkna annabi Ishaya pathdiya, kɛla nanɛn chichireethlee hai tɛ ndaarha,

“ ‘Nafiniya, ahu mii ndan ni kee na nda fɛre mamnggirha, amma hur yi ndan nɛghɛn inggun ma nggi;

⁷ ka ni kee na nda a tɛree shilee teena,

kɛsɛr dɛfangganda tsahad ɛntina a mbee,

ma ‘ya ndana Faara.’ ”*

⁸ “Malanggun ‘ya ndana Faara kɛs ɛntina nun ha ɛnana chichiya nun.”

⁹ Ndanggɛn kanda, “Kar ngyakhrha Faara nun fa ka a laf ngyakhrha ɛntin chingginun nun!

¹⁰ Kɛsɛr ndagha Musa, ‘Fɛrang mamnggirha nda muwa tɛ tsu,’ tɛ kɛm, ‘Kala niifa ‘yargha chin nduwa man na nda bɛlang nda.’

¹¹ Amma nduwun, a ndang niifa chin nduwa man, ‘Ya niya kya dang nda kunsɛ, ‘wadi teena dɛfangdi ndɛn Faara dɛ,’

¹² tɛrgha mbun malang niifdiya danggɛn chin sɛ nduwa man wa.

¹³ Tsawanggun labar Faara mbɛ ‘ya ni na ngga wa, ka ɛntin ngginun. Nun naarha ɛna ɛngya kee hangga.”

‘Ya na tsawang nda niifa tɛ dimiyirha fa a mbed Faara

(Matta15:10-20)

¹⁴ Fiya wumngga hai nggɛrgha Yeeso aah kanda thlɛmadghɛn bɛ, ndanggɛn kanda, “Keema thlɛmarha fa kun heu, a sɛn ɛndanun ya.

¹⁵ ‘Ya na a kɛshi kyagha hur niifa dɛ mbɛ ndɛna tsawang tɛ paarha wa, amma kɛl ‘ya na a kyarha

* 7:7 7:7 Ishaya29:13

sə ahurghən ndəna tsawang nda tə paarha fa.

16 Yi na tə thləmad səkrha səkkənən."

17 A kwasamaddi malna Yeeso fiya kyanən hur minda hai, fatsahayighən tsahang mee nda ha aten karapu di ya.

18 Tsahangga Yeeso mee kanda, "Sənanngun hai wa? Mbun a naghən wa 'ya kyagha hur niifa də a kəshi mbə ndəna tsawang nda tə paarha fa wa?"

19 Kəsər kyawa ahurghən hai wa amma ahu mbəbələmdəghən də, nggərgən kyarha sə a fadghən." (Thlək nən pathdiya a kyad ndaarha nən ənnarhami heu na nda ngga.)

20 Dəgha mbeedə tə ndaarha, "Ya na a kyarha ba ahur niifa ndəna tsawang nda tə 'paarha fa'.

21 Kəsər ahur niifa sə, ndəna numad ən mbəlfeyya kyarha ba, susuwayirha, ngaara, bəl farha, kulafayirha,

22 kwit hura, mbəlfeyya, nggabarha, suna, sərəkkihə, səb thləma, nggəm alteena, tə yamid huteena.

23 Ən mbəlfeyyini na heu ya na nda kyarha sə ahur niifa; nən tsawang niifa 'dimirha.' "

24 Tərgəha Yeeso mal Nggalili nən dəgha hu chehweed Taya də tə Sidon. Kyagha hur minda hai mbə midghən sə a səngga fiya sə wa, amma mbə mbang bəbeng bədgən ba wa.

25 A mbədi kee, nuneefa sə na wutaradghən tə ənkaheerha fa, səknən labar Yeeso bəgha ba bərgəha hai a mbedghən.

26 Nudī tə Helenarha ni, nggətgha ndan a Fənikiya a chehweed Suriya. Hwan Yeeso nən a kyanggən ənkaheedda sə a fad wutaradghən.

27 Ndangga Yeeso, "Malang wundakhnaya 'wan nggaala nda, kəngwa təranggəm ənnadmid wundakhnaya fəranggənəm wudaya wa."

28 Ndangga nudī Yeeso, "nəghən kee, Chinəm, amma na wudaya əna fəfəsərra ənnarhami na a hərə hai ahar wundakhnaya."

29 Ndangga Yeeso, "Kəsər ka labardi kyawa nggəreena sə ya, wiu fayiwa, ənkaheeddi kyada sə a fad wutarad wa."

30 Dəgha nudī wure də dəgha wal wutaraddi keegən kath hu sərə, dəkda hai tə ənkaheeddi.

Kənanng Yeeso Niifa na tebeng tə tip

31 Tərgəha malgha Yeeso chehweed Taya kyagha tə chehweed Sidon tə chehweerha na tə Talya Kum dəgha wuri aam Nggalili də.

32 Na nafiya sə bəgha ba tə niifa a Yeeso na tebeng tə kəm mbə mbang kaala sə wa. Hwanggənda a dəfang haara nən teena.

33 Dəgha Yeeso tə tebeng di man patu də ma fiya, panggən wan haryighən ahu thləmadghən də. Chakh yakhrha nən hai, tsuwar sheneu niifda nən.

34 Kəlagha Yeeso talara sə yibgha fa kaan ndanggən, "Ifata!" Ndəna "Inudə!"

35 Tərgəha ingga thləmad niifda də, kwasgha sheneukən hai naghə a ndikrha fa ngga.

36 Ndangga Yeeso kanda a pərang ndan niifa wa. Amma ndəghən aten yanang kanda, kanda aten pərgən də.

37 Kəsgəha ənwulteena fiya kaan na nda a ndaarha, "Ənadə əngya heu ngga, kənanngən tebengya tə fingya mbuwa mbang kalasə."

8

Yeeso həbang fiya haru kumnggighən fada

(Matta15:32-39)

1 Na farda sə nggərgəha fiya wumnda thləmad Yeeso ba, nanən mbə ənnarhami sə ahar ndan wa, aagha Yeeso fatsahayighən thləmadghən ba ndanggən kanda,

2 "Na nafini a hadee fa ya. Beena mahan kanda a thləmanna, takhkwa 'ya ahar ndan a əna nda mii wa.

3 A kal di kanda hai wii nda wureedə a miirha, dəna nda fəla hai a kwamana. Kəsər bəgha fingya ba a mbərha ba inggun."

4 Ndangga fatsahayighən, “Amma dənəm wal ənnaarhami ba a yanggi a kaheddiya na tsəghang kanda?”

5 Tsahangga Yeeso mee kanda, “Mburodi kurmi ahar nun?”

Ndang ngganda, “Məd.”

6 Ndanggən fiya a tsawa nda hweede hai. Haranggən mburodida sə məd, hwan parka Faara nən, kyanggən hai fəranggənən fatsahayighən də a ndəghang nggənda fiya də, əna nda kee.

7 Təna sə ahar ndan ngguchit kəm, hwan parka Faara nən atənggən, ndanggən fatsahayighən a ndəghangganda də.

8 Ənagha fiya mii nggaala nda. Akwasamadghən wumangga fatsahayighən kwasamadghən kutasya məd.

9 Həshya ənanda haru kumnggitghən fada. Kal nən kanda hai,

10 kyagha ahur kombuwol hai tə fatsahayighən dəgha a chehweed Dalmanuta də.

11 Bagha Farisaya ba katərang ngganda tsahang mee Yeeso ha. Ka a kəkərangganda, tsahang mee nda ha a kyad ənsakhrha nən a talara hai.*

12 Yibgha fa ndəghən, “Mani na nafiya kəshiid weeriya a kada ənsakhrha yi wulteena? Niya pərang kəkafek kun, mbə ənsakhrha sə nanda a kyatta wa.”†

13 Tərgha mal kanda nən, wudgha ahur kombuwol hai tədagha man patu də.

*Mehen Farisaya tə yi Hirdus
(Matta16:5-12)*

14 Fatsahaya Yeeso mbədang də kanda bawa nda ba tə mburodi wa, kəl tal ni kee ahur kombuwol di.

15 Kəsga Yeeso thləmandan ndəghən, “Kwarama tə mehen Farisaya tə yi Hirdus.”‡

16 Tsə labara nda atənggən a pathlang ndan, ndanda, “Kəsər mbuwana mburodi sə ahar nəm.”

17 Yeeso sənang də numan ndan hai ndanggən kanda, “Kama nun tsə

labara tə ndaarha mbə mburodi sə ahar nun wa?

18 Kun tə yirha mbun a naghən wa, tə thləman nun sə mbun a səkkən wa? Bal wun kula sənang hai wa?§

19 Kyang ni mburodi də hai tuf a fiya haru kumnggitghən tuf, Kutasya kurmi wumang nun kwasamadghən?”

Ndang ngganda, “Kum kap səri.”

20 Ndangga Yeeso kanda, “Kyang ni mburodi də hai məd a fiya haru kumnggitghən fada, kutasa kurmi wumang nun katəpghən?”

Ndang ngganda, “Məd.”

21 Ndanggən kanda, “Sənanggun hai wa?”

Kənanng Yeeso kwamarha a Mbat-saida

22 Ba nda Mbatsaida ba, bagha nafiya ba tə kwamarha hwan Yeeso nda a tsuwarghənən fa.

23 Kəs har kwamadda nən kya nda sə ma hur talđi dənda kəsər talđa də. Chakh nən yakhrha a yid niifđa də dəfang haara nən fa, tsahangga Yeeso mee, “Na ‘ya sə nana wa?”

24 Kəlagha sə ndəghən, “Nggi a na fiya, na nda kəla dəfya a wiirha hai.”

25 Nggərgħa Yeeso dəfang harghən a yid niifđa də. Tərgħa ingga yidghən də, nggərgħa yidghən ba, nagħa a kəlarha də ngga.

26 Wudangga Yeeso wureedə, ndanggən, “A nanna a wutta wureedə a kyanna hur talđa hai ya wa.”

Mbiturus fərdə kəkafek Yeeso ndəna Kərəsti

(Matta16:13-20; Luka9:18-21)

27 Yeeso tə fatsahayighən dənda hu talya də a Kaisariya Filibi. Nana nda a wiirha hu kwamana tsahangga Yeeso mee fatsahayighən, “Na fiya a ndaarha wunni nggi?”

28 Ndang ngganda, “Fingya a ndaarha Yahaya tə Mbaptisəma, fingya a ndaarha Ilya ni, fingya a ndaarha kəm, nəghən tal ahur annabiya.”

* 8:11 8:11 Matta 12:38; Luka 11:16 † 8:12 8:12 Matta 12:39; Luka 11:29 ‡ 8:15 8:15 Luka 12:1 § 8:18 8:18 Irmiya 5:21; Izikiyel 12:2; Markus 4:12

29 Ndangga Yeeso kanda, “Amma kun wu, nuwun a ndaarha wunni nggi?”

Ndangga Mbiturus, “Sani Kæræsti.”*

30 Kæsgha Yeeso thlæmandan a përang ndan niifa tæ wunni ndæghæn wa.

*Thlæk Yeeso kwaman mærræghæn
(Matta16:21-28; Luka9:22-27)*

31 Katæranggæn tsahang kanda ha tæ ndaarha Wan niifa tètani a sësaağa aten ængya hangga, na shingya, tæ mamnda firistaya, tæ famalæmngya ngyakhrha a karghæn fa, nanda a bæläng nda akwasamad bëena mahan næn a nggær thliirha sæ.

32 Thlækkæn pathdiya a pëpal.

Dægha Mbiturus tæghæn man patu dæ ndanggæn mæmælwa naghæ a thlæk 'ya kiya wa.

33 Amma kyahargha Yeeso hai kælånggæn fingya fatsahayighæn dæ yanaggæn Mbiturus, ndæghæn, “Nduwu hai tæ nggi sa Sheetan, mba a kæläng ængya na mid Faara wa, amma ængya kee na mid fiya.”

34 Tærgħa aah fiya næn thlæmadghæn ba heu tæ fatsahayighæn ndanggæn kanda, “Ana mid niifa sæ mbu samanna næn malånggæn nggæm altenggæn tæranggæn kadidghæn sæ, mbu samadna næn.†

35 Ana mid niifa sæ dæf yibædghæn dæ næn kædeng nda. Amma kala niifa færgħa yibædghæn ka nggi tæ yi labardi na mbænggæn ya dæfang næn dæ.‡

36 Ma chighang næn niifa a waldæ æn kæshiirha heu kædenggæn yibædghæn?

37 Nduwa kæm mana niifa færa a meghed yibædghæn?

38 A shidangwa niifa tæ labarna ahu kæshiid kulafayirha tæ dimiyirha wa, Nggi, na Wan Niifa, mbæ shideerha ka ndæghæn wa a badæ hu mamnggit Chin ba tæ yi fathlængya Faara tæ pefænda.”

9

1 Tærgħa ndanggæn kanda, “Niya përang kækafek kun, na fingya sæ kækæt a mbædiya nanænaya mba nda a taarang mæra fa wa na nda a naa Kutæryid Faara bayi tæ sæsæmnda mamnggitghæn.”

*Kyaharra fad Yeeso hai
(Matta17:1-13; Luka9:28-36)*

2 Akwasamad bëena mikki tærangga Yeeso Mbiturus tæ Yakubu tæ Yahaya tæraa nda wumnda sæ, kanda katendan. A mbædi kyahargha fadghæn hai a mbed ndan.

3 Lukkighæn kyakhra nda hai pæpet, pæpettæghæn kaldæ mbærha mu hu kæshiddiya.

4 Tærgħa kyagħa nda Ilya ba tæ Musa katærang ngganda ndikrha hai tæ Yeeso.

5 Ndangga Mbiturus Yeeso, “Mala, næghæn ngga nanæm a mbædiya, ngwa æna chama nan mahan-tal yiwa, tal yi Musa tæ kæm tal yi Ilya.”

6 Sængwa 'ya næn a thlækrha, kæsær kanda heu tæramnda kaan.

7 Tærgħa bægha hashbe ba nggælånggæn kanda, sæk urarha nda hai ahur hashbidi tæ ndaarha, “Waana niya, nggæmni. Kaman thlæmarha fa!”*

8 Kula sændændan sæ, kæla nda hai ko niifa bal, kæl Yeeso katenggæn.

9 Na nanda a tæraa hai a wumndædi, kæsgha Yeeso thlæmandan a përang ndan niifa 'ya na nanda wa kæl ma thlid Wan Niifa sæ ahu mærra.

10 Nanæn kee kæsghænda ha ahur ndan, na nda a ndang nda ndan tæmani “Thliirha sæ hu mærra.”

11 Tsahang mee nda ha, “Mani na famalæmngya ngyakhrha ndaarha tæta Ilya ni a 'wa baarha ba?”†

12 Ndangga Yeeso kanda, “Kækafekni, Ilya ni a 'wa barha ba, ka bægha tangsang ængya dæ heu. Kama nda chireethleng nanda hai Wan Niifa tètani a sësaağa tæ kæm karghænda fa?

* 8:29 8:29 Yahaya 6:68-69 † 8:34 8:34 Matta 10:38; Luka 14:27 ‡ 8:35 8:35 Matta 10:39; Luka 17:33; Yahaya 12:25 * 9:7 9:7 2 Mbiturus 1:17-18 † 9:11 9:11 Malachi 4:5; Matta 11:14 ‡ 9:13 9:13 Matta 17:13

13 Amma niya ndang nda kun, ba llya ba, əngang əngya nda fa tərna mindan, kəla nanən chichirethlee hai atenggən.”‡

Kəngang Yeeso Wundəlaarha na tə ankaheerha fa

(Matta17:14-21; Luka9:37-43a)

14 Tərnanda hai, ba nda wal fingya fatsahaya, kəla nda hai wum fiya thləmandan ba tə famaləmgnya ngyakhrha kanda a ngaala tə kanda.

15 Hərəmna fiya na Yeeso, tək mbənda nda fa daa nda də da nda ndang'ya.

16 Tsahangga Yeeso mee fatsahayighən, “Mani nun a ngaalang teena tə kanda?”

17 Ndagha niifa ahur fiya ba, “Mala, boni waana ba, nəghən tə ankaheerha fa har 'yadang də ndikrha fa.

18 A thliida ba, nən muwang hweeda hai. Nagha miighən a hufrrha fa, nagha a kət miighən hwargha fadghən də. Kalangdi fatsahayiwa sə, amma mbang ngwanda wa.”

19 Ndagga Yeeso, “Kun wangya kəshiid weeriya fa yamid fərkəkafekkyapa kwandə ni tsaurha tə kun? Pa kwandə ni naarha tə kun? Bee wanda ba.”

20 Dang wanda nda də. Nana ankaheeddi Yeeso, muwanggən wundələddi a hweeda hai nagha fadghən a rəprha fa tə miighən a hufrrha hai.

21 Tsahangga Yeeso mee chin wundələddi, “Beena kurmi ndəghən təghən kiya?”

Ndagha chin wandi, “Ka ndəghən ngguchit.

22 Na ankaheeddi naarha muwang hu waarha hai tə aama ka a bəlanggən. Amma a nanna a mbangnda a hadowan fa dang kansə.”

23 Ndagha Yeeso, “‘A nanna a mbangnda?’ ‘Ya na heu nəghən pəpa a fad niifa fərgħa kəkafek.”

24 Kəkar ndagha chin wandi, “Fərđi kəkafek, amma deesə tənə fərkəkafekkid na chikrha!”

25 Kəlana Yeeso hai fiya a daarha ka kəlarha ba, yananggən ankaheeddi, ndanggən, “Səsən tebeng tə tip, ndoyi kyosə a fad wandiya a Nggərna kyarha fadghən hai balwa!”

26 Tərgħa ankaheeddi huhwaagħa nagħa wandi a tsə'ya fa kaan a kyagħa sə. Tsauka wandi kəla mərna, kowunni a ndaarha, “Mərdə.”

27 Amma kəsgha Yeeso hargħən sə, thliigha sə kət.

28 A kwasamaddi kyana Yeeso wure hai, tsahangga fatsahayighən mee bəbee, “Mani mbangwa nan kyang ankaheedda sə?”

29 Ndagga Yeeso kanda, “Tur yandiya kəl tə hwan Faara ndənən kyarha sə.”

Nggər Yeeso ndikrha aten mərəghən

(Matta17:22-23; Luka9:43b-45)

30 Yeeso tə fatsahayighən malanganda mbədi kya nda tə Nggəlili. Mbə midghən sə a səngga fiya mbədi nanən sə wa,

31 kəsər nəghən a tsahang fatsahayighən ha tə ndaarha, “Wan Niifa na nda a fərgħən ahar nafiya hai. Na nda a bəlang nda. A kwasamad beena mahan nən a nggər thliirha sə.”

32 Amma sənangwanda tsahadda ha keegħən ya wa, kanda kəm a tərəm tsahang mee.

Wunni Manggən?

(Matta18:1-5; Luka9:46-48)

33 Ba nda Kafarnahum ba, nana nda ahur minda, tsahangga Yeeso mee kanda, “Mani nun a ngaalang teena a kwamana?”

34 Amma nggasa nda hai tətəp kəsər a kwamana na nda a ngaala aten wunni manggən. §

35 Tsauka Yeeso hai, aah kumkap səri danən ba, ndanggən kanda, “Kala niifa na midghən sə a tsauka a mbee, tətəni tsauka a samaarha heu tə mafad kowunni.”*

36 “Təranggən wundakhnee ba ishanggən a maɗufun ndan. Kəs harghənən ndanggən kanda,

37 Kala niifa thləgha wundakhnee fa ngguchit kəla yandiya ahu thləmna thlənən nggi fa, tə kəm kala niifa thləgha nggi fa thlənən Pəpa fa thləngga nggi ba.”†

Kala niifa mbuwa tsan kəm yinəm ni
(Luka9:49-50)

38 Ndangga Yahaya Yeeso, “Mala, na ɗan niifa a kyang ənkaheeya sə tə thləmwa, yanang ɗan kəsər mbə ahur nəm wa.”

39 Ndangga Yeeso, “A yanang ɗun wa, kəsər kala niifa ənagha ənwulteena tə thləmna akwasamadghən mbə thlək əngya mbuwa ngga atenna wa.

40 Kala niifa mbuwa tsan kəm, yinəm ni.‡

41 Niya pərang kəkafek kun, kala niifa fərangga aam saarha kun ko ahu wuhuleurha tal ahu thləmna kəsər ka tsaunun yina mbə tam kədeng wal kənaghən wa.§

Dimiyirha tə fərkəkafek
(Matta18:6-9; Luka17:1-2)

42 “Ana niifa sə kyangga tal ahur wangginiya hu dimiyirha hai, A nggushi waghəng nda fən hərha ura mughang ngganda ahu wuri aama də.

43 Ana harwa a kyorha hu dimiyirha hai, kyathlang də, a nggushi kyana hu kutəryid talara də tə haara tal ma kyana hu waarha də mbuwa mərə hai tə haara səri.

44 A mbədi waya na naarha kii kanda mba nda mərə wa, waddi kəm mba nda mbang bəlang hai wa.*

45 Ana sarwa a kyorha hu dimiyirha hai, kyathlang də. A nggushi kyana hu kutəryid talara də tə saara tal ma kyana hu waarha də tə saara səri.

46 A mbədi waya na naarha kii kanda mba nda mərə wa, waddi kəm mba nda mbang bəlang hai wa.

47 Ana yidwa kyorha hu dimiyirha hai, kədang də. A nggushi kyana hu kutəryid talara də tə yirha tal ma kyana hu waarha də tə yirha səri.†

48 A mbədi,

‘Wayini na kii kanda mba nda mərə wa, waddi kəm mba nda mbang bəlang hai wa.’”‡

49 “Kala niifa na nda a tsabang nda də tə waarha kəla na nda tsabang sataka də tə fəsa.”*

50 “Fəsa nəghən ngga, amma a tər mbəndəghən də, təma nəm nggər nggərang ba? Naama tə fəsa fa, tə kəm naama dədēm tə ndan,”§

10

Tsahad Yeeso ha aten bəlla kakhrha
(Matta19:1-12; Luka16:18)

1 Tərgəha malgha Yeeso Kafar-nahum, dəgha chehweed Yahuda də tə pəm kufad Urdun. Nggərgəha fiya naarha wumnda thləmadghən ba, tsahanggən kanda ha kəla nən tə ənaarha.

2 Bagha fingya Farisaya ba na mindan sə a dəfang takthleera nda. Tsahang mee nda ha, ndang ngganda, “Pəranggən kan, ahu ngyahad nəm məməlni a kalgha niifa nukkun hai?”

3 Tsahangga Yeeso mee kanda, “Ndagha deleewar Musa kən?”

4 Ndang ngganda, “Ndagha deleewar Musa a chirethlengga niifa deleewar nən nukkun sə kalghənən hai.”*

5 Amma nggərangga Yeeso kanda sə, ndəghən, “Ka kakrakid tennun ni ndangna Musa kun kee.

† 9:37 9:37 Matta 10:40; Luka 10:16; Yahaya 13:20 ‡ 9:40 9:40 Matta 12:30; Luka 11:23 § 9:41 9:41 Matta 10:42 * 9:44 9:44 Matta 5:30 † 9:47 9:47 Matta 5:29 ‡ 9:48 9:48 Ishaya 66:24 * 9:49 9:49 Livitikus 2:13 § 9:50 9:50 Matta 5:13; Luka 14:34-35 * 10:4 10:4 Deleewar Nggurub Ngwa kumarha 24:1-4; Matta 5:31 * 10:6 10:6 Katərarha 1:27; 5:2

6 Amma a katëra ëna këshirra, 'Faara ënadë hëshneefa të nuneefa.'

7 Ndën ënagha ndën na niifa mal chin të man thlëthlëbanggën nukkun fa,

8 sëri dë nanda tsau thlu farha tal. Balwanda sëri balwa, amma tsau nda tal.†

9 Tsaunën kee mbë niifa së na ndëghang 'ya hai wumangna Faara wa."

10 Wudnanda hur minda hai, nggërgha fatsahayini tsahang mee Yeeso aten labardiya.

11 Ndanggën kanda, "Kala niifa kalgha nukkun hai kakhka pak ënanën kulafayirha aten nudi.

12 Nëghën kee këm, kala nuneefa ndëkka hai të chimadghën, nggërghën kakh chimarha pak ënanën kulafayirha."‡

Dëfang Yeeso parka wundakhnaya teena

(Matta19:13-15; Luka18:15-17)

13 Na fardasë bagha fiya ba të wanggindan ka a dëfangga Yeeso parka kanda teena, amma fatsahayighën na nda a yanang kanda.

14 Amma nana Yeeso ëndë na nda a ënaarha, sëbgha hurghën dë ndanggën kanda, "Malaman wundakhnaya na nggun-ngguchit ba nda thlëmanna ba, a yanang dën kanda wa. Kësër Kutëryid Faara yi tur ndanni.

15 Niya përang këkafek kun, kala niifa thluwawa kutëryid Faara këla na wundakhnee ngguchit ënaarha wa mbë tam kyaarha sadë wa."§

16 Tërgha tëranggën wanggini a fad pëniyighën së dëfang haara nën kanda teena fërang parka nën kanda.

Të këna

(Matta19:16-30; Luka18:18-30)

17 Thliina Yeeso wiirha, dëgha niifa thlëmadghën ba bërgha hai të wadedghën a mbedghën ndanggën, "Ka tëmälëmnda, ma kamngga tëtä

a ënee tëni wal yibrha mbuwa ngwalarha?"

18 Ndangga Yeeso, "Mani na aah nggi ka niifa? Mbë ka niifa së wa kël Faara katënggën.

19 Sënnä 'ya ndaana ngyakhrha, 'A bëlina farha wa, a ënanna kulafayirha wa, a ngaarna wa, a nggabangna niifa fa ka wa, a huk na farha wa, fërang mamnggirha nda muwa të tsu,' **

20 Ndangga niifdi Yeeso, "Mala, ka nggi ngguchit lafdi ngyakhkini ya."

21 Këlangga Yeeso niifdi të yid nggëmnda ndanggën, "Taho 'yaha tal kamngga a ënana, dëwadë dë heng ënggiwa dë heu nana tëghën ha fërang wudëbëlg'hëna fa yamiiya, na wal mbëd dëfëdghën a talara. Tërgha a bana ba, ba mbu samadna."

22 A mbëdiya sëbgha hur niifdadë, wiigha të hurghën sësëba dë kësër të kënani kaan.

23 Kyahargha Yeeso hai këlagha dë, ndanggën fatsahayighën, "Nëghën pëdagghën a kyagha të këna ahu kutëryid Faara dë!"

24 Sëkna Fatsahayini pathdi kee fërang ënwulteena nën kanda. Amma nggërgha Yeeso ndang kanda, "Wanggina, nëghën pëdagghën kaan, na a kyagha niifa hu kutëryid Faara dë.†

25 Nëghën pëpa a kyagha thlëkhmu dë të kwad libra ma të këna kyagha hu kutëryid Faara dë!"

26 Nggërgha pathdi chighang ënwulteena fatsahayini na nda a tsahang mee ndan ha, "Anadë kee wunni a wal hërëkrha?"

27 Këlangga Yeeso kanda dë ndëghën, "Niifa të wasa in nëghën pëdagghën, amma mbë të Faara wa, kësër ëngya heu nëghën pëpa a fad Faara."

28 Tërgha ndangga Mbiturus, "Malang dän ëngya heu mbudan samadwa."

29 Nggërangga Yeeso së, "Niya përang këkafek kun, mbë niifa së

† 10:8 10:8 Katërarha2:24 ‡ 10:12 10:12 Matta 5:32; 1 Korontiyaya 7:10-11 § 10:15 10:15 Matta 18:3 * 10:19 10:19 Kyarhaba20:12-16; Deleewar nggurub Ngwa Kumarha5:16-21 † 10:24 10:24 PëdagghënFingya chireelthya yi kaar chik ndan të "tëkëna" nduwa "yandë mbërsagha të këna."

malangga wurighən nduwa wan manggighən həshya nduwa wan manggighən nishya nduwa man nduwa chin nduwa wanggighən nduwa heeyighən ka nggi tē labar Faara

³⁰ na kədeng wal kənaghən katəra haru aten, wuraya, wan mangya həshya, wan mangya nishya, mangya, waya tē kaari-tē səsaya. A hu kəshiirha na bayi na nda a wal yibrha mbuwa ngwalarha.

³¹ Amma fīngya 'wagha kanda ni a nggəl mee, fīngya nggəlgha mee kanda ni a 'waarha."

Nggər Yeeso thlək kwaman mərəghən

(Matta20:17-19; Luka18:31-34)

³² Kanda hu kwaman dərha Urshalima dē, Yeeso a mbee, fatsahayighən a na ənwulteena, fīya na a mbusamad ndan kəm kəsgha hərəenga kanda. Nggərghən dərha tē fatsahayighən man patu dē pərang 'ya nən kanda dēgha katərərha hai tēghən.

³³ Ndanggən kanda, "Dənəm Urshalima dē, dēna nda fər Wan Niifa a mamnda firistaya tē famaləmngya ngyakhrha. Na nda a ngwang kumad mərə fəranggənda fīngya mbuwa Yahudaya.

³⁴ Na nda a waaghən, chahang yakhrha nda fa, tsadaghən nda, bəlangganda. A kwasamad beena mahan nən a nggər thliirha sē."

Hwandən nda Yakubu tē Yahaya
(Matta20:20-28)

³⁵ Tərgha nda Yakubu tē Yahaya wangya Dzabadi, ba nda thləmadghən ba ndang ngganda, "Mala, na minnan sē a dangga kansē."

³⁶ Tsahang mee nən kanda, "Mana minnun a ənanggi kun?"

³⁷ Nggərangganda sē, "A dəd na hu tsənggam kutəryidwa dē ngwa tsauka tal ahur nan a yisəmadwa tal kəm a yikawadwa."

³⁸ Nggərangga Yeeso kanda sē ndəghən, "Sənggun 'ya nun a

hwanda wa! Nun mbang saarha tē wuhuleudfi niya saarha sē wa nduwa ənang mbaptisəma nda kun tē tur mbaptisəma əneena nda wa?"

³⁹ Ndang ngganda, "Ha'i, nan a mbang nda." Ndangga Yeeso kanda, "Nun a mbang saarha tē wuhuleu sanna tē kəm ənang mbaptisəma nda kun tē tur mbaptisəma əneena nda,

⁴⁰ amma tsaurha a yisəmadna tē yikawadna mbə nggini fərghən wa. Mbəyini ya yi fīngya ni ngwagha fa."

⁴¹ Tahad fīngya kum səknanda kee, səbgha hurndan dē aten nda Yakubu tē Yahaya.

⁴² Nanən kee, aagha Yeeso kanda ba heu ndəghən, "Səndunsə fīngya tsauka kutərya fīya hu kəshiddiya mbuwa Yahudaya sənna nda kanda tē kutəryirha, fīngya mamngya kəm kanda ni tē səsəmda ha heu aten fīngya na a kamu ndan.

⁴³ Amma ahur nun nən a tsaurha pak. Kala niifa na midghən tsauka ndəghənni mamnda tēta ni tsauka kəla mafad nun.‡

⁴⁴ Kala niifa na midghən a naghā a mbee, tətani a tsauka mafad kowunni.§

⁴⁵ Ko nggini na Wan Niifa, bawi ba mbə ka a ənee taara nda wa, amma ka ənang taara ni fīngya tē kəm fər yibəd nani a meyed fīya hangga."

Kənanng Yeeso kwamarha
(Matta20:29-34; Luka18:35-43)

⁴⁶ Tərgha ba nda Djeriko ba. Nana Yeeso tē fatsahayighən heu tē fīya na a mbusamad ndan a kyarha sē ahur taldfi, na kwamarha sē tsau a mi kwanana a hwanda thləmnggənni Mbartimawus wan Timawus.

⁴⁷ Səknən ndaarha Yeeso tē Nadzarat ni na a mbəradə, katəranggən huhwaarha hai, "Yeeso! Wan Ndauda! A hadoyi fa!"

⁴⁸ Fīya hangga njarghənda, ndang ngganda, "Nggasu hai."

⁴⁹ Səkna Yeeso ndən, ishgha hai ndəghən, "Ndaman a bəgha ba."

‡ 10:43 10:43 Luka 22:25-26 § 10:44 10:44 Matta 23:11; Markus 9:35; Luka 22:26

Aaghən nda, ndang ngganda, “No wutsəfayirha fa, thliusə nəghən a aah sa.”

⁵⁰ Tərgħa kwamaddi pərgħa sə, muwanggən kootodghən də, dəgha thləmad Yeeso də.

⁵¹ Tsahangga Yeeso mee, “Mana midwa a ənoyi?”

Ndangga kwamaddi, “Mala, na minnasə a namanani hai.”

⁵² Ndangga Yeeso, “Duwadə, fərkəkafekkid wa kənodə.”

Tsu a mbədi kee na mana nən hai mbusamad Yeeso nən.

11

Thləd fiya Yeeso fa tə wutsəfayirha a Urshalima

(*Matta21:1-11; Luka19:28-40; Yahaya12:12-19*)

¹ Takhna Yeeso tə fatsahayighən a ndusang Urshalima fa, ba nda Mbetafaji ba tə Mbetani na a Wumngya Dəfya Dzaitun, thləngga Yeeso səri ahur fatsahayighən a ‘wa nda mbeedə.

² Ndanggən kanda, “Daama ahu talda də na a mbennun taarha, a kyadun sahai, nun a na wan kwaara kəkəna hai ‘wawana nanda tərāa. Kwasaman hai, bon ba təghən.

³ A tsahang niifa mee kun, ‘kama nun a ənaarha kee?’ ndaman, ‘Chinəm ndagħa na midghənsə nən a wudang ba wed.’ ”

⁴ Dəgha fatsahayina də da nda wal wan kwardi a mii kwamana, kəkəna hai a kwatkirma. Na nanda a kwasang hai,

⁵ nafiya na kəkət a mbədi tsahang mee nda kanda, “Ma nun a ənaarha, kama nun a kwasang wan kwarda hai?”

⁶ Pər ənda nda thləghangna Yeeso kanda, malangga nafini kanda.

⁷ Bang wan kwarda nda Yeeso ba muwangganda parkoyindan a kəsərgħən sə.

⁸ Fiya hangga lələbangganda kootoyindan hai ahu kwamana, fngya kyath shiyya nda ba lələbangganda hai.

⁹ Nagħa fiya na a samadghən tə yi mbedghən ahuhwaarha,

“Falama Faara!

Tə parkani niifdi bağha ba ahu thləm Chinəm!”*

¹⁰ Parkani kutəryiddi na bayi yi chichit nəm Ndauda.

Falama Faara na a talara!”†

¹¹ Dəna Yeeso Urshalima də kyagħa ahu Kən hwan Faara də. Kələnggən mbəya heu, amma tsaunən həm yanfaara hai, kyagħa sə tə fatsahayighən dənda Mbetani də.

Shiwang Yeeso dəf shibarha (Matta21:18-19)

¹² Dathna mbərha hai na nanda a mal Mbetani, nagħa miirha a kəs Yeeso.

¹³ Kəla nən də na dəf shibarha nən də tə shee fa, dəgha kamughən də kələnggən tənən wal wanggən. Ndu-sang nən fa, mbə ‘yasə wal nən a uradghən wa kəl shiyya, kəsər shifidghənni wa.

¹⁴ Tərgħa ndanggən dəfəddi, “A nggər niifa kii dəfəd wa balwa pakwandə.” Səkkə fatsahayighən ‘ya ndanən.

Rəghang Yeeso fa shafiliiya də a Kən Faara (Matta21:12-17; Luka19:45-48; Yahaya2:13-22)

¹⁵ Səlna Yeeso tə fatsahayighən a Urshalima də, kyagħa a pəpal Kən Faara də katəranggən rəghang nda nafiya də na a əna shafilii a mbədi. Chaggələnggən tebərya fa mbeded wudəbəla tə kulohod fa heng kat-aprakkyā,

¹⁶ mbə malang niifa mbərgħa də tə ən shafilii tə pəpal Kən Faara wa.

¹⁷ Tsahanggən kanda ha ndəghən, “Nəghən chichirethlee hai ahu deleewar Faara tə ndaarha,

“‘Kənnə nəm aaghən

Kən Faara yi fiya heu.’

Amma tsawanggun mbəd bəbed ngaarya.”*

* **11:9 11:9** Dzabura 118:25-26
Irmiya7:11

† **11:10 11:10** Samaila 7:11-14

* **11:17 11:17** Ishaya56:7;

18 Mamnda firistaya tē famalēmngya ngyakhrha sək nanda əndi katəragha hai katərang ngganda kaḁa kwamana hai na a bəlangganda. Amma kanda a tərəmnggən, kəsər fiya heu tsahadghən ha nəghən a fərang ənwulteena kanda.

19 Tsəna figrha hai, Yeeso tē fatsahayighən kya nda sə a wupəri di.

Tsaharhaha aten shibaddi
(Matta21:20-22)

20 A tsar, na nanda a wiirha, na shibadda nda hwardadə tē thlaryighən.

21 Dalghəna Mbiturus ndən in ndanggən Yeeso, "Mala! Kulodə! Dəfəd shibaddi shiwangna na!"

22 Tərgha ndangga Yeeso fatsahayini, "Fərama kəkafek a Faara.

23 Niya pərang kəkafek kun, a ndang niifa wumndədi ya, "Dəwadə, ḁa muwang fadwa a wuri aama də," a ngaal wa ahurghən wa amma fərdə kəkafek tē ndaarha 'ya thləknən nən a katərarha hai, nanda a ənanggən.‡

24 Tsaunən kee niya ndang nda kun, kala 'ya na minnun a hwanang ḁun Faara, tē kəkafekkirha, nun a walghən.

25 A naḁun a hwan Faara, 'waama teena chahang ḁimiyid ndan nun finginga də ənangga ḁimiyirha kun fa, təna yinun Chiina na a talara chahang ḁimiyid nun kun də.

26 Amma a chakhkun ḁimiyirha wa, mbə yinun Chiina na a talara a chahang ḁimiyid nun kun də wa." *

Mamngya Yahudaya tsahang nda mee Yeeso

(Matta21:23-27; Luka20:1-8)

27 Nggərna Yeeso baarha Urshalima ba, ndəghən a wiirha hai a pəpal Kən Faara, Mamnda firistaya, famalēmngya ngyakhrha tē shingya baa nda thləmadghən ba.

28 Tsahang mee nda, "Tə tur yanggi ngyahadyi na əna əngginiya, wun furowa kwaman əna əndiya?"

29 Nggəmanngga Yeeso kanda, "Niya tsahang mee kun ha tal. A

nggəreedfun sə, niya pəranggən kun tē wun fəreegha kwamana niya əna əngginiya.

30 Wun fərangga kwamana Yahaya əna mbaptisəma nən? Faara fərangga wa, nduwa fiya wa? Pəreemadghən!"

31 Tərgha thliigha ngaala sə a pathlang ndan, ndaa nda, "A ndaa dəm, 'a talara ni hai,' nən a tsakh mee, 'Kama fərangwa nun kəkafek?'"

32 A ndaa dəm, Fiya fərangga." Na nda a tərəm fiya, kəsər sən fiya sə Yahaya annabini.

33 Ndang ngganda Yeeso, "Səngwan wa."

Ndangga Yeeso kanda, "Nggi kəm mbi pəranggən kun tē wunni fəreegha ngyakhrha niya əna əngginiya wa."

12

Karapu aten nafiya hudagha hu hed niifa

(Matta21:33-46; Luka20:9-19)

1 Katərangga Yeeso labara hai tē karapuya, ndəghən, "Na niifa sə ənagha hed wan dəfyā, kanggən raa mbəd 'yada wan dəfyina nən tē kəm tən mbəd kəla hedda nən ḁangkam. Dzəmanggənən fahudaya ha dəgha hu chehweerha də inggun." *

2 Tsəna shifirha hai thlən mafadghən nən thləmad nafina də nzəmngga heddi a ənang wan dəfyina nda ha.

3 Amma nafini nzəmngga heddi dəghangganda mafadda də wudangganda ko 'ya a harghən.

4 Nggərgħən thlənang mafarha kanda də, dəkən nda atənggən fərang shilee nda.

5 Yi mafarha nggərnən thlənda də bəlangganda. Dəgha mbeedə tē thlən mafayighən də finginga dək kanda nda, finginga bəlangganda kanda.

6 "Tahanggən ha tal nən a thlənda, wanggən nggəmnən kaan. Thlənanggən wanggən a thləmad

‡ 11:23 11:23 Matta 17:20; 1 Korontiyaya 13:2 *

11:26 11:26 Matta6:14-15 * 12:1 12:1 Ishaya5:1-2

ndan dā, ahu numadghən, “Dəna nda fərang mamnggirha waana.’ ”

7 “Amma ndangga fahudayini ndan, ‘Kulo tē har langad heddi bayiya, tama bəlanggəm tēna heddi tsaurha yinəm ya!’

8 Nanən kee, kəsangganda wan dā bā bəlangganda muwangganda kəshaadə ma heddi.”

9 Tsahangga Yeeso mee kanda, “Ma kamngga a ənagha tē heddi? Nən a bərhəbā bəlanggən nafina dē dzəmngga heddi fərang hedda nən nafiya pak.

10 ‘Wawun karatang əndiya ahu deleewar Faara wa?

‘Feera karna fa təngya ndən tsauka fer sar kəna.

11 Ənda ənana Faara ya, Nadghən ənwulteena ni.’ ”*

12 Tərgħa kada kwamana nda na a kəsangganda kəsər səndasə a tendan ni ənanən karapudiya. Amma kanda a tərəm fiya; nanən kee malangganda wii fayindan nda.

Tii tsamnda a Kaisar
(Matta22:15-22; Luka20:20-26)

13 Kanda sə, thlən Farisaya nda tē nafiya Hirdus a thləmad Yeeso dē a dəfang takthleera nda tē pathya tēna nda kəsang nda tē pathla dīmi.

14 Baa nda thləmadghən bā ndang ngganda, “Mala, səndansə ka niifa ni sa, Sa mba wurahasə wa fiya heu yiwa ni, Sa na thlək kəkafek. Kamdē ateng tsamnda nan Kaisar wa nduwa awo?

15 A ten wa nduwa awo?”

Amma Yeeso səndə thlərbuyindan, ndanggən kanda, “Kama nda nun a dəfee takthleera? Fəree ma pene dā bā kəlanggi.”

16 Bang pene dā nda bā, tsahang mee nən kanda, “Shishing nda wunni tē thləm wunni atənggən?”

Ndang ngganda, “Yi Kaisar ni.”

17 Tərgħa ndangga Yeeso kanda, “Fəraman ‘ya Kaisar tsauka yi Kaisar, a Faara tsauka yi Faara.”

Əna ənwulteena nda təghən.

Tsakhmee aten thliirha sə ahu merra tē kakhrha
(Matta22:23-33; Luka20:27-40)

18 Tərgħa Sadukiyaya bā nda thləmad Yeeso bā kanda ndagħa mbə thliirha sə hu mərə wa tē tsakhmee, *

19 ndang ngganda, “Mala, chireethleng Musa ndən kan hai tē ndaarha a mər wan man niifa mal nuneefa nən hai amma kula wundakhnaya, tətani a kahangga wan man nuu mərđi ka a nggədang waya nən wan mansə.†

20 Nanənya na wan mangya sə məd. Təpamənda kahanggən mərgha kula nggət wundakhnaya.

21 Yi səri kahanggən nu mərđi, amma mərgha kula mal wee hai. Nəghən kee kəm tē yi mahan.

22 Kanda heu məd kahang nda nudi mərə nda kula kanda mal wundakhnaya hai. A kwasamadghən nudi kəm mərgha.

23 Nanənya, ahu thliirha sə hu mərə na nudi tsaurha yi wun, tsaunən nafini məd kahang nda?”

24 Nggərangga Yeeso kanda sə, ndəghən, “Numad nun mbə məməl wa kəsər sənggun Labar Faara na chichireethlee hai tē səsəmnda Mamnggitghən wa.

25 A far thliirha sə hu mərə, na nda tsaurha kəla fathləngya Faara mba nda kakhrha wa.

26 Nanənya aten thlid mərya sə, a deleewar Musa, karatənggun labar nji waarha na a kaheerha ndangna Faara, ‘Nggini Faara yi Ibrahim, tē Ishaku tē kəm Yakubu’ wa? *

27 Ndəghənggi mbə Faarani yi mərya wa, amma yi fa yibya ni, kun sahaddun kaan!”

Ngyakhrha na manggən
(Matta22:34-40; Luka10:25-28)

28 Niifa tal ahur famaləmgəya deleewar Musa bəgha bā bəgha

* 12:11 12:11 Dzabura 118:22-23 * 12:18 12:18 Tar fathləngya23:8 † 12:19 12:19 Nggurub Ngwa Kumaarha 25:5 * 12:26 12:26 Kyarhaba3:6

wal kanda a ngaala. Kəlanən hai nggərang Yeeso kanda sə məməl, tsahang mee nən Yeeso, “A hu ngyakhkya heu, yanggini manggən?”

²⁹ Ndangga Yeeso, “Yandi na manggən nəghən kiya, ‘Səghamadghən, kun Isəreela! Chinəm Faarnəm ndəghənni Chinəm katenggən.

³⁰ Nggəmu Chinəm Faarwa, tə hurwa heu, tə yibədwa heu tə hutən wa heu, tə kanglanggid wa heu.’ ‡

³¹ Yi na a takkwaghən ndəna, ‘Nggəmu tuladwa kəla altenwa.’ Mbə ngyakhrha sə kalgha finayiniya wa.” §

³² Təmaləmnda deleewar Musa di ndanggən Yeeso, “Mala, thləknən məməl. Thləkna kəkafek ndana Faara tətəl mbusə pak wa.*

³³ Na a nggəmnnggə nəm, tə hurnəm heu, yibəd nəm heu, tə kanglanggid nəm heu, tə kəm nggəmu tuladwa kəla altenwa ndəna manggən na nji satakh mabiya tə fingya satakhkya.” †

³⁴ Nana Yeeso kamshiidi nggərang da sə ngga tə ndədəlyirha ndanggən, “Mbaa inggun tə kutəryid Faara wa.” A mbədi kee nggərwa niifa tsahang mee balwa.

Tsakh Yeeso mee aten Kərəsti
(*Matta22:41-46; Luka20:41-44*)

³⁵ Nana Yeeso a tsaharhaha a pəpəl Kən Faara, tsakh mee nən, ndəghən, “Mani na famaləmnngya ngyakhrha ndaarha Kərəsti wan Ndauda ni?

³⁶ Ndauda tafadghən, nanən lələgdə tə Səsəna tə Pedənda ndəghən,‡

“ ‘Chinəm ndanggən Yina China, Tsawu a yisəmanna kəl a tsawangdi fa tsanggiwa, a kamu saryiwa.’ ”§

³⁷ “Ndauda tafadghən aaghən ndən, ‘Chinəm.’ Kəkən nən tsaurha wanggən?”

Fiya wumngga hai na nda a kang thləmarha fa tə wutsəfayirha.

Yeeso yanangdə Famaləngya ngyakhrha

(*Matta23:1-36; Luka11:37-54; 20:45-47*)

³⁸ A hu tsahadghən ha, ndəghən, “Kwarama tə famaləngya ngyakhrha. Kanda na mindansə kal kabaya fa ana nda a wiirha hai a yid fiya tə kəm anagha fiya a ndang'ya kanda ahu kasu.

³⁹ Na nda naarha wur mbəd tsaukya na nggəngga a kəngya tsahad Yahudaya tə mbəd mbənafa.

⁴⁰ Na nda naarha huk nu mərya ahu wurayindan. Na nda djib hwan Faara tənə fiya ndaarha ka nafiya ni kanda. Tur nafiniya na Faara səsang kanda kaan ma fingya.”

Fal Yeeso fərra nu mərri
(*Luka21:1-4*)

⁴¹ Tərgəha Yeeso tsauka tsau tə mbədi na panjakwadəda sə naghə a kəlang kanda a Kən Faara. Fa kənaya hangga fər nda wudəbəlyə manggən.

⁴² Tərgəha bəgha nu mərri bə tə yamirha fər yighən nən anini səri.

⁴³ Aah fatsahayighən nən thləmadghən bə, ndanggən kanda, “Niya pərang kəkafek kun, fərrədi kii nu mərđiya kaldə yi fiya heu.

⁴⁴ Nafini na heu ya fərghanda ahu hangnda 'ya na nanda təghən ha, amma ndəghən nggi ahu yamidghən fərdə 'ya na a harghən heu.”

13

Əngya na a katərarha hai a mii ngwala kəshiirha

(*Matta24:1-2; Luka21:5-6*)

¹ Na Yeeso a kyarha sə ahu Kən Faara, tal ahur fatsahayighən ndanggən, “Mala! Kəlang feryini na məmanggən sakhdang nanda tənggina sə ya! Tur təngginiya ənwulteena ni!”

² Ndangga Yeeso, “Nanna tənggini na nggəngga ya? Nanda a chaggənləng kanda hai, mbə feera sə nanda a malang aten shadghən wa.”

‡ 12:30 12:30 Ngwa Kumarha 6.4 § 12:31 12:31 Livitikus 19.18 * 12:32 12:32 Nggurub Ngwa Kumaarha 4:35 † 12:33 12:33 Hodzaya 6:6 ‡ 12:36 12:36 Dzabura 1101 § 12:36 12:36 Dzabura 110:1

Katëra sësaaarha
(*Matta24:3-14; 21:7-19*)

³ Nana Yeeso tsau a mbëd dëfya Dzaitun kang hura nën Kën Faara fa, Nda Mbiturus, të Yakubu, të Yahaya të Andërawus tsahang mee nda Yeeso ha bëbee, ndang ngganda,

⁴ “Akwan na ënggini a katërarha hai ya? Mani ën sakhrëghën na a kyat lëghëttëghën nën?”

⁵ Ndangga Yeeso kanda, “Kwarama nadë niifa sakhdang kun.

⁶ Fiya hangga na a barha ba hu thlëmna, na nda a ndaarha kanda ni ‘nggi,’ naa nda a sakhdang fiya hangga.

⁷ A sëkdun yangya të fiya a tsë labar yangya, a tërëm dun wa. Tsaudë tëtani a katëragha hai, amma mii ngwaladghën baldë ‘wan.

⁸ Na chehweeya yanda të ndan, kutërya këm na nda yanda të ndan. Na chehweerha a rëprha fa a mbëya hangga, të miirha. Ængginiya katëra sësaaarha ni ‘wan.”

⁹ Amma kwarama. Kësër na nda a dërha të kun mbed mamngya dë na ahu këngya tsahad Yahudaya tsada kun nda, të këm muwangganda kun ahu porsëna dë. Nanda a dërha të kun a mbed ngwamnaya dë të kutërya ka thlëmna. Ændaniya na fërang kwamana kun pë rëkëfek nun atenna.

¹⁰ Labardi na mbënggën ya tëtani përgëndä hu këshiirha dë heu.

¹¹ Amma a kësang nda kun a billadun të ‘ya nun a thlëkrha ka a hërghanggun fannun wa. Thlëghaama ëndi ndangna Faara kun kee, kësër mbë kunni na a kaala së wa, amma Sësëna të Pëdënda ni.*

¹² “Na wan maana a fër wan man bëlangganda, chiina këm nën a fër wanggën. Wundakhnaya na nda a thleng chinggindan fa ka a bëlangganda kanda.

¹³ Na fiya heu a kar kun kësër ka nggi, amma kala niifa kërësgha ta mii ngwalarha dë nën a hërëkrha.”†

Sësaaarha na pëdaghën
(*Matta24:15-28; Luka21:20-24*)

¹⁴ “Na sayi bayi banun naa ‘Æn tsangya na barha ba të ndëkrha hai’ kët a mbërha kamngwa wa. Tërgha fingya na a Yahudiya a dëarha wumngya së.‡

¹⁵ Niifa na aten këna mbë tëra hai kyagha këndë ka a ngwagha fa wa.”

¹⁶ Niifa na a hee a wuddë ndaagha dënen tërang kootodghën wa.

¹⁷ Kawa ma nishya na ahur të fingya na të waaya kësër a faryiniya!

¹⁸ Hwanama Faara a katëra dë hai ahu mbiirha wa.

¹⁹ Kësër na sësaaarha a naarha së kaan ‘wawanda ënaarha, ka ënana Faara këshiirha ta hu sayiddä ba ya. Të këm mba nda nggër ëna turghën wa.§

²⁰ A mbënana Faara thleng bëngginiya wa, mbë niifa së na takh të yibrha wa. Amma kësër ka nafiyighën na wuwura, ndën tsang nën bënggini hwas.

²¹ “A sayiddiya a ndon niifa, ‘Kulo Kërësti ya,’ nduwa ‘Kulo ndëghën taarha,’ a kangna thlëmaarha fa wa.

²² Kësër na fa nggabaya Kërësti së të yi annabiya na a thliirha së ëna ënwuteengya nda ka a sakhdang ngganda fiya heu të fingya na wuwura yi Faara, a nadë a kya naarha së.

²³ Nanën kee, kwarama kësër ‘wadë teena përangdi ndën kun.”

²⁴ “A akwasamad sësaddi,
“ ‘Na yanfaara a tsaurha wulghën,
ndëree këm mbëgha njaara hai
wa.*

²⁵ Na wufëlgaarya a mukrha hai a fërakh amshi,
ëngya na mëmanggën a talara na
nda a tsë ‘yafa.’ †

* **13:11 13:11** *Matta 10:17-20; Luka 12:11-12* † **13:13 13:13** *Matta 10:22* ‡ **13:14 13:14** *Ndaniyel 9:27; 11:31; 12:11* § **13:19 13:19** *Ndaniyel 12:1; Tar Fathlëngya 7:14* * **13:24 13:24** *Ishaya 13:10; Izikiyel32:7; Djoyal 2:10; 3:4; 3:15; Tar Fathlëngya 6:12* † **13:25 13:25** *Ishaya13:10, 34:4; Djoyal2:10; Tar Fathlëngya6:13* ‡ **13:26 13:26** *Ndaniyel 7:13; Tar fathlëngya 1:7*

26 “A fardí na fiya a naa Wan Niifa bayi ahu hashbe tē sēsəmnda tē mamnggitghən.‡

27 Nən a thlən fathlənggighən dē dā nda wumang nafiğhən ba wurnən ahu kəshirha heu.”

Tsaharhaha aten dēf shibaarha
(Matta24:32-35)

28 “Walama tsaharhaha aten dēf shibaarha. A nadun ndən a tsətsəta, səndun sē nduwus feğrha ba.

29 Ko nanən kee, a nadun a naa əngginiya a katərarha hai, səndun sē nduwus dā ba tsau a mii kwatminda.

30 Niya pərang kəkafek kun, nafiya kəshiid weeriya mba nda a mərə wa kəl katərana ənggina hai ya.

31 Nda talara tē hweede na nda ngwalarha hai, amma labarna mbə tam ngwalarha wa.

Mbə niifa sē səngga fardí nduwa sayiddi wa

(Matta24:36-44; Luka17:26-30,34-36)

32 “Mbə niifa sē na a sən fardí nduwa sayiddi na ənggini a katərarha hai ya wa, ko fathləngya na a talara, nduwa Wandí, kəl chindi kee ndən səngga ndən.§

33 Kwarama! A sənunsə sənggun bad sayidda ba wa.

34 Nəghən kəla niifa na a wiirha, mal wurighənən ahar mafayighən, kowunni tē yighən taara fərang nən, ndənggən tē kəla kwatkirma ha a shiidə wa.*

35 Tsaunən kee, a shiidun wa kəsər sənggun fardí na tē wuridi a barha ba wa, tē a figrha, nduwa a manad fədikrha, nduwa ka tətad diyarha, nduwa a tsar.

36 A bada ba huhwam ba wa wal kun a shiirha wa.

37 Əndí pərang ni kun ya, pəranggi ndən kowunni kee, ‘A shiidun wa!’ ”

14

Kənanğ mamngya Yahudaya hai a bəlang ngganda Yeeso

(Matta26:1-5; Luka22:1-2; Yahaya11:45-53)

1 Takhkən beena səri a əna wutsəfayidda nda yi mburodi kula mekhna, mamnda firistaya tē famaləmgya ngyakhrha kanda a kada kwaman kəsang nda Yeeso bəbee ka a bəlangganda.

2 Amma ndaa nda, “Mbə a far wutsəfayiddiya wa, nadə fiya har kəm yanda.”

Kəmanğ nda fədeerha Yeeso teena a Mbetani

(Matta26:6-13; Yahaya12:1-8)

3 Nana Yeeso a Mbetani a həb ənnarhami a minda ki niifa na nda aarha Siman na tē wanhad termeerha fa, kyagha nuneefa ba tē kəthlikrha urdi na tē wudəbəla fa kaan, mbalanggən mii kəthlikrədədə irənggən fədēddi aten Yeeso hai.*

4 Fingya nanda a həb ənnarhami a mbərha tal tē Yeeso səbgha hur ndan dē ndaa nda, “Kama səbang nən fədēdda dē na ngga kee ya?

5 Andam heng dādə nən kal wudəbəl rapathlaarha yi hurarha tal, fərang nggənən fa yamiya.” Tərgha yanəngganda kaan.

6 Amma ndəngga Yeeso kanda, “Malaman lee, kama nun a billaghən ka ənanən ‘ya na ngga a nggi?

7 Na fa yamiya sē hangga ahur nun, kala faara nggəmna hur nun fəraman kanda. Amma mbə kakwanni nun naarha na nggi wa.†

8 Ənadə ‘ya nən a mbang nda. ‘Wa nən iree fədēdda fa ya ka yi panna.

9 Niya pərang kəkafek kun, kalla mbərha pər nda labar Faara saadə ahu kəshiddiya, ‘ya ənanən na nda a pərgən dē kəm, ka a dəlgənda teena.”

Nggəm Yahuda fa a fər Yeeso nən

(Matta26:14-16; Luka22:3-6)

10 Tərgha Yahuda Iskaryoti tal ahur kumkap səri di, dəgha thləmad mamnda firistaya dē ka a fər Yeeso nən a kanda.

11 Təkka mamnda firistayini mbənda fa sək nən ‘ya bəngga ba nggəma nda fa a fərang wudəbəla

§ 13:32 13:32 Matta 24:36 * 13:34 13:34 Luka 12:36-38 * 14:3 14:3 Luka 7:37-38 † 14:7 14:7 Nggər Ngwa Kumaarha 15:11

nda. Kəla sayi nən fa tə mbərha nən a fərang Yeeso kanda.

Həb Yeeso ənnadmid wutsəfayid tədaarha də heu tə fatsahayighən
(*Matta26:17-25; Luka22:7-14,21-23; Yahaya13:21-30*)

12 A katəra far Wutsəfayiddi yi Mburodi kula Mekhna, fardani na nda əna sataka tə wan kamnda yi Tədaarha. Tsahangga fatsahayighən mee, “A yanggi na midwa dan nggorha fa dəna həb ənnadmid wutsəfayid tədaarha sə?”

13 Tərgəha thləngga Yeeso səri ahur fatsahayighən ndanggən kanda, “Daama hur wupəri də, bəna niifa wal kun tsəb tə tsuliina ha, mbuwa ma samadghən.”

14 Ndaman tə wuridi kyanən sa hai, “Təmaləmda ni tsakhka mee, ‘Na kən rongya a yanggi, niya həb ənnadmid Tədaarha sə tə fatsahayina?’

15 Nən a kyadang kəna kun na manggən, na tə mbəd tsaukya sə hangga. Ngwaman kəm fa a mbədi.”

16 Wiigha fatsahayini a wupəri dādə, da nda walghən kəla thləghang na Yeeso kanda. Ngwa nda fa tə ənnadmid təfaddi a mbədi.

17 Tsəna figrha hai, səlgha Yeeso bə tə kumkap səri di.

18 Tsauna nda hai kanda a həb ənnarhami, ndangga Yeeso kanda, “Niya pərang kəkafek kun, tal ahur nun nən a fər nggi, yandı nani a həbrha təghən.”

19 Kanda heu səbgha hur ndan də na nda a ndang nda tətəl tətəl, “Mbə nggini wa, nduwa nggini wa?”

20 Ndanggən kanda, “A hur nun ni kun na kumkap səridi ya, yandı na harnan tal hu dəngnda.

21 Na Wan Niifa a wiirha kəla chireethleng nanda hai atənggən. Amma ən kawa ni a niifdi fərgha ndən! A fadghən a nggushi nggət wa na ndan.”

Həb ənnadmid Chinəm
(*Matta26:26-30; Luka22:14-23; 1 Korontiyaya11:23-25*)

22 Na nanda a həb ənnarhami, tərangga Yeeso mburodi sə hwan parkad Faara nən atənggən, kyanggən hai fəranggənən fatsahayighən də, ndəghən, “Thlamadghən; thlu fanna niya.”

23 Təranggən wuhuleu aam inabi sə usa Faara nən, fəranggənən kanda də, sangganda.

24 Ndangga Yeeso kanda, “Farna niya irang nanda də ka fiya hang. Fara lədangga dəfmi Faara.‡

25 Niya pərang kəkafek kun, mbiya nggər sa aam inabi bəlwa, kəl ahu kutəryid Faara ndən bəni sa weerindəghən.”

26 Ngwala nanda aah amshe, kya nda sə dənda wumnda dəfya Dzaitun sə.

Na Mbiturus a ngaal sənda Yeeso
(*Matta26:31-35; Luka22:31-34; Yahaya13:36-38*)

27 Ndangga Yeeso fatsahayighən, “Kun heu nun a kar nggi fa, kəsər nəghən chichireethlee hai tə ndaarha;

“ ‘Niya dək tə lafaddi,

na chaukhrayini a weela hai.’* ”

28 Amma a kwasamaddi thliini sə hu mərta, niya ‘waarha Nggalili də ma kun.”§

29 Ndaagha Mbiturus, “Ka kar nanda sa fa heu, nggi kam mbi naarha wa.”

30 Ndangga Yeeso, “Mbiturus, niya puro kəkafek, a fədik weeriya kapa na kilngaara tətəarha səri, na ngaal səndəna katəra mahan.”

31 Amma Mbiturus dəgha mbeedə tə ndaarha, “Ko nəm a mərə kəm kyab, mbi tam ngaal sənduwa wa.”

Fingya fatsahaya heu ndaa nda kee kəm.

Hwan Yeeso Faara a Nggetsəmani
(*Matta26:36-46; Luka22:39-46*)

32 Dənda mbərha də na nda aarha Nggetsəmani, ndangga Yeeso fatsahayighən, “Tsawama a mbədiya dəni ka hwan Faara də.”

‡ 14:24 14:24 Kyarhaba 24:8; Irmiya 31:31-34 * 28:16

14:27 14:27 Dzakariya13:7 § 14:28 14:28 Matta

33 Təranggən Mbiturus, tə Yakubu tə Yahaya nagma tə billaarha tə səbrha hura kaan.

34 Ndanggən kanda, “Səb hurna də kəla ni mərə. Tsawama a mbədiya a shiifun wa.”

35 Nduwusgha mbeedə, bərgħa hweeda hai hwan faara a nadə a ənaarha hai a ndəkka hai tə səsaddiya.

36 Ndagħa, “Pəpa, əngya heu nəghən pəppa a fadwa. A nggəmna fa tere səsaddadə ya. Mbə nggəmnda hurna wa, amma ‘ya nggəmna hurwa ndəna məməl.”

37 Tərgħa wudgha thləmad fatsahayighən ba, bağħa wal kanda a shiirha. Ndanggən Mbiturus, “Mbiturus, nun a shiirha? Mbun mbang tsaurha tsəbaku a kəlaarha wa?”

38 A shiifun wa, hwanama Faara amanun mukrha hu kəkərha hai. Minnun sə ənaarha, amma thlu fanun mərda hai.”

39 Tərgħa Yeeso mal kanda dəgha ka hwan Faara də, nggərghən thləkrha kəla ‘wanən hwanda.

40 Nggərghən wutta thləmandan ba bağħa wal kanda a shiirha fadən, kəsər ngwalang beena fandan. Səngwanda əndi na nda thləghang nda wa.

41 Wud nən ba yi mahan, ndanggən kanda, “Bal wun a shiirha tə yibrha? Tsəkde kee! Bad sayiddə ba. Fər nda Wan Niifa ahar fa dimiya hai.

42 Thleema sə! Taama wiim! Kulo tə fərrəna bayi ya!”

*Kəsang nda Yeeso
(Matta26:47-56; Luka22:47-53;
Yahaya18:3-12)*

43 Nana Yeeso aten ndikrha kee, kəlagħa hai ka Yahuda, tal na ahur fatsahayighən kumkap səri di kyagħa ba tə fiya hangga a samadghən ngwanda fa tə thləkh kəlaya tə səsalya. Thlənna mamnda firistaya kanda, tə famaləmgnya ngyakhrha tə shingya.

44 ‘Wad Yahuda teena sagħang da ndən kanda tə ndaarha, “Yandi ndang ni ‘ya tə fəbrha, niifda ni;

kəsaaman win təghən kəlagħənun ha ngga.”

45 Bana Yahuda thləmad Yeeso ba aaghənən, “Mala!” Fəbanggən.

46 Tərgħa kəsangganda Yeeso, kəsghənda ha ngga.

47 Amma niifa tal kədanggən thləukħ kəlagħən sə kyathlanggən thləmad mafad mamnda firistaya də.

48 Ndangga Yeeso kanda, “Tərwun nggi niifa ni na təmbəng, nun baarha ba tə thləukħ kəlaya tə səsalya ka a kəsəewun wa?”

49 Kətsar nggi a thləmad nun, nggi a tsaharhaha a pəpal Wuri Faara, kəsəewun wa. Amma katəra nən hai kee ka a ləghədgha ‘ya ndaana deleewar Faara.”*

50 Tərgħa fatsahayighən kowunni kəl daarha mal Yeeso nda.

51 Na wundəlarha sə tal ahur nafiya na a mbu samad Yeeso, mbə lukrha sə a fadghən wa kəl kooto kee ndən kaunən fa. Bana nafini ka kəsang Yeeso ba,

52 muwanggən kootodda də na a fadghən daagħa tawalth.

*Dənda tə Yeeso a mbed mamngya
(Matta26:57-68; Luka22:54-55;
Yahaya18:13-14; 19:24)*

53 Dənda tə Yeeso a minda ki mamnda firistaya də, a mbədani wumna fingya mamngya firistaya sə, tə shingya, tə famaləmgnya ngyakhrha.

54 Mbuwa Mbiturus samad ndən də a samarha inggun ta pəpal minda ki mamnda firistayina də. Tsauka hai a thləma fa kəlaya ha nagma a tək waarha fa.

55 Mamnda firistayini tə fingya wumngga hai na nda a kada kwamana na a kəsangganda Yeeso tə ‘ya na dimi, tənə nda bəlang nda, amma wal wanda wa.

56 Nggabangga fingya fa tə pathya hangga, amma bəwa mii ndən ba tal wa.

57 Tərgħa thliigha fingya sə pər labarya nda yi nggabaarha nda nda,

58 “Sək dan fadghən ndəghən, ‘Niya chang Kən Faara hai tənna fiya,

* 14:49 14:49 Luka 19:47; 21:37 † 14:58 14:58 Yahaya 2:19

təngga pak ahu beena mahan, mbə niifa ni a tēnggən wa.' †

⁵⁹ Ko nanən kee tərwa path ndan kwamana wa.

⁶⁰ Tərgha mamnda firistayini thliigha sə a mbed fiya tsahang mee nən Yeeso, "Mba mbang nggəra sə wa? Ma na ndaarha aten pathdi thləkna nafini aten wa ya?"

⁶¹ Amma nggasgha Yeeso tip, nggərwa sə wa.

Nggərgha mamnda firisyini tsahang mee, "Nduwa sani Kərəsti, Wan Faara amshi tē Parka?"

⁶² Ndangga Yeeso, "Nggini.

Nun a naa Wan Niifa tsau a yisəmad Faara Amshi na tē mamng-girha ha heu, nəghən bayi ahu hashmbe a talarai hai." ‡

⁶³ Tərgha mamnda firistayini djaranggən luwudghən də, ndəghən, "Palth ma nəm nggər kadaarha fadən?"

⁶⁴ Səkdəm ndən hai a miighən labar sar Faara nda nən. Ma ndanun?"

Kanda heu ndaa nda, a bəlangganda.

⁶⁵ Tərgha finginga katərang ngganda chahang yakhrha Yeeso fa; kənangganda yidghən mbighənda, ndang ngganda, "Kulo! Wun mbiigha sa hu sayiddi ya, annabi?" Fa kəla kən Faara ha dənda mbeedə tē dəkən.

Ngaal Mbiturus sənda Yeeso
(*Matta26:69-75; Luka22:56-62; Yahaya18:15-18,25-27*)

⁶⁶ Nana Mbiturus a pəpal mindədi a tək waarha fa, kyagha wee nuwun ba tal ahur mafaya mamnda firistayini.

⁶⁷ Nanən Mbiturus a tək waarha fa kəlanggən də ngga. Ndanggən, "Sa na tal ahur nafini na a mbu samad Yeeso tē Nadzarat di."

⁶⁸ Amma ngaalghənən. Ndanggən, "Səngwi əndi na a thləkrha ya wa," thliigha sə dəgha kwatkirma də. Tərgha tətəagha diyarha.

⁶⁹ Nggərna mafaddi naghən, ndanggən nafini na kəkət a mbədi, "Niifdiya nəghən tal ahur ndan."

⁷⁰ Nggərghən ngaalghən fadən.

Tsəna nda tsəbaku, nafini na kəkət a mbədi ndang ngganda Mbiturus, "Sa mbə ngaala sə wa na tal ahur ndan, kəsər tē Nggalilad ni sa."

⁷¹ Katəranggən ang shiurha tēnggən fa ba ndəghən, "Aahdi Faara, səngwi niifdi nun a thləkrha ya wa."

⁷² Tərgha tətəagha diyarha yi səri. Dalgha Mbiturus teena hai tē labar Yeeso ndang nən, "Kapa na kidngara tətəarha yi səri na ngaal səndəna katəra mahan." Kwanggən tēnggən hai naghə a tərha.

15

Dənda tē Yeeso a mbed Mbilatus də
(*Matta27:1-2,11-14; Luka23:1-5; Yahaya18:28-38*)

¹ A tsar kərət wumngga mamngya firistaya hai tē shingya tē famaləmgga ngyakhrha, tē finginga kognaya kənangganda path ndan hai. Kənangganda Yeeso dənda təghən a mbed Mbilatus də.

² Tsahangga Mbilatus mee, "Sani kutər Yahudaya wa?"

Nggəmanngga Yeeso, "Kəla thləkna na."

³ Tərgha mamnda firisdi naghə a dāhang pathya fa aten əngya hangga.

⁴ Nggərgha Mbilatus tsahang mee, "Mba nggəra sə ndeye wa? Səkkwa əndi nana nda a thləworha fa wa!"

⁵ Amma Yeeso kalwa sə wa, fərang ənwulteena nən Mbilatus.

Ngwang nda kumad mərta Yeeso
(*Matta27:15-26; Luka23:13-25; Yahaya18:39—19:16*)

⁶ Kala wutsəfayid tətəarha yakh Mbilatus kal niifa hai tal muwang nanda hu porsəna də yi hwanna fiya.

⁷ Na niifa sə thləmnggənni Mbarabas muwang nanda hu porsəna də ka təmbənggidghən 'wanən bəl niifa.

⁸ Wumna fiya thləmad Mbilatus ba, hwanggənda a kalang niifa nən

‡ 14:62 14:62 Ndaniyel 7:13

kanda hai na hu porsəna kəla nən tə ənaarha.

⁹ Nggəmənggən kanda ndəghən, “Na minnun sə a kalang kutər Yahudaya ni kun hai wa?”

¹⁰ Kəsər səndəsə ka sərəkkid mamnda firistaya ni bang nanda Yeeso ba.

¹¹ Amma Mamngya firistaya shighangganda fiya fa a kalgha Mbilatus Mbarabas hai a meghed Yeeso.

¹² Ndangga Mbilatus kanda, “Amma a kalangdi Mbarabas kun hai, niya ənaarha kən tə niifdi nun aarha kutər Yahudaya?”

¹³ Tərangganda urad ndan sə, “Tawaman də!”

¹⁴ Ndangga Mbilatus kanda, “Kama nda, dimid ma əna nən?”

Amma tərangga fiya urad ndan sə kaan, “Tawaman də!”

¹⁵ Nanən na mid Mbilatus sə a təkka fiya mbənda fa, kalang Mbarabas nən kanda hai. Tərga fər Yeeso nən a tsadaghən nda, a fəranggənən sodja Romaya tawangganda də.

Sodjaya wanda Yeeso

(Matta27:27-31; Yahaya19:2-3)

¹⁶ Sodja yini dənda tə Yeeso a mbəd tar ndan də, aah fingya sodjaya nda ba.

¹⁷ Kalang kabad kutəryirha nda fa na yiba, fadang ngganda ndaha na nzənzang panggən nda atənggən.

¹⁸ Tərga tərangganda urad ndan sə na nda a ndang'ya, “Alvari! Kutər Yahudaya!”

¹⁹ Na nda a dəkkən tə səsəala a tenggən, tə kəm na nda a chahang yakhrha fa. Bəra nda hai tə wadēeyi ndan wai na nda a fərang mamnggirha yi waa farha.

²⁰ Ngwalang na nda waaghən, kədangganda kabad kutəryidda hai na a fadghən kalang yighən nda. Tərga dənda təghən kəshaadə kəsər a daa nda tawang də.

Tawang nda Yeeso də

(Matta27:32-44; Luka23:26-43; Yahaya19:17-27)

²¹ Na nanda a wiirha tə Yeeso kəma nda tə niifa na nda aarha Siman tə Sayirarha chin nda Alizanda tə Rufus, bəghən ba a Sarin. Ngyabang tər kadid də nda fa.*

²² Ba nda tə Yeeso a mbərha ba na nda aarha Nggolggota ndəna mbəd balhwar teena.

²³ Fərang aam inabi nda kukurda tə mur,† amma kardə saarha fa.

²⁴ Tərga tawangganda Yeeso də ndəghangganda karidghən hai a pathlang ndan, Əna chacha nda aten lukkighən tə kurmi na niifa a waala.‡

²⁵ Tawangganda də tə tsar fa.

²⁶ A man tenggən chirethleng ngganda ənda hai dahang nanda fa, “KUTƏR YAHUDAYA.”

²⁷ Tawang ngganda fathlee kwamangya də səri, tal a yikawadghən, tal kəm a yisəmadghən§. Fingya chirethya yi kaar na nda tə mbədghən 28 tə ndaagha: “Ləghəta palthda ni tə ndaagha, ‘Səghang nda ahur fa dīmiya hai.’ ”*

²⁹ Fiya na a mbəradə na nda a thləghang pathya fa yi sar farha na nda a tsang'ya tendan fa na nda a waaghən, “Sa ndaagha na fəlang Kən Faara hai na manggən tənangga hu beena mahan,*

³⁰ Hərgang fadwa lee təraa na hai aten kadiddiya!”

³¹ Nəghən kee kəm, mamngya firistaya tə famaləmgnya ngyakhrha na nda a waaghən, “Hərganggən fingya, amma mbə mbang hərgang fadghən wa!

³² Ngwa na Kərəsti də nəm kutər Isərela, tərga hai a ten kadiddi naghənəm tənəm fərang kəkafek!” Ko fathlee kwamanggini tawang nanda kanda də təghən na nda a thləghang pathya fa mbuwa mbənggən.

* 15:21 15:21 Romaya 16:13 † 15:23 15:23 **Mur:** Dəf saarha ni na thlahang hatta fad niifa də ‡ 15:24 15:24 Dzabura 22:19 § 15:27 15:27 Ishaya53.12 * 15:27 15:27 Ishaya 53:12 * 15:29 15:29 Dzabura22:8; 109:25; Markus14:58; Yahaya2:19

Morra Yeeseo
(*Matta27:45-56; Luka23:44-49; Yahaya19:28-30*)

³³ Na yan faara a sərəkra wula nggəlanggən chehweddi heu ta figrha də.

³⁴ Tərga a fiyiddi tərangga Yeeseo Uradghən sə, “Eloi, Eloi, lama sabaktani?” Ndaarha ni, “Faarna, Faarna, kama nda malna nggi?” *

³⁵ Fingya na kəkət a mbədi səkkwa ndan ngga wa tamngganda ndaarha nəghən a aah annabi Ilya.

³⁶ Tal ahur ndan dəgha də tətənggən soso tə aam inabi na chichakh panggən hu səsaala fəranggənən sə ka a saagha. Ndaagha niifa, “Malaman, tama kəlaghənəm ha tə dəna Ilya tərang hai.”†

³⁷ Tərga nggərga Yeeseo tərang uradghən sə, a mərga.

³⁸ Shishamardi na ahur Kən Faara na manggən djaragha hai səri a talara hai ta hweede hai.‡

³⁹ Mamnda Sodja Romaya na kəkət a mbed Yeeseo fa nadə kwamandi mənən ndəghən, “Kəkafek, Wan Faarani ya!”

⁴⁰ Na fingya nishya sə a mbədi na kəkət inggun a kəlang 'ya na a katərarha hai. A hur ndan na Mairamu Makdaliya sə, Mairamu man Yakubu tə fewunda tə Yisufu, tə Salomi.

⁴¹ Ka a Nggalili ba takkwana nishyina ndən ba na nda a dāng sə tə tarya, na fingya nishya sə hangga a samadghən ka Urshalima ba. §

Pang nda Yeeseo
(*Matta27:57-61; Luka23:50-56; Yahaya19:38-42*)

⁴² Katəragha ənda hai ya a far demnda yi far yibəd Yahudaya, nanən tsə figrha hai.

⁴³ Na ka niifasə thləmnggənni Yisufu tə Aramatiya, nəghən ahur mamngya na kənanng pathla hai, Nəghən a kəla kutəryid Faara fa. Tərəm ngwa wa, dəgha thləmad Mbilatus də hwan mərta Yeeseo nən.

⁴⁴ Fərwa Mbilatus kəkafek mər Yeeseo wa, aah mamnda Sodja Romaya nən ba tsahang mee nən.

⁴⁵ Pərangga mamnda sodja də ndən, ndangga Mbilatus Yisufu a dəgha tərang mərđi.

⁴⁶ Hiigha Yisufu kabad pa mərta ba pəpet, təranggən fad Yeeseo ahur kadiddi, fadanggən Yeeseo tə kabaddi dəgha də panggən ahur kwarra raa nanda hu feera. Kwatəranggən feera ba na manggən nggəlanggən kwadda sə.

⁴⁷ Mairamu Magdaliya tə Mairamu man Yisufu na mbəda nda pang nanda Yeeseo sə.

16

Thlid Yeeseo sə hu mərta
(*Matta28:1-8; Luka24:1-12; Yahaya20:1-10*)

¹ Kyana far yibəd Yahudayina də, Mairamu Magdaliya tə Mairamu man Yakubu tə Salomi hii urdi nda na mindan sə də nda kəmang fad Yeeseo təghən.

² A tsar far katəra thlətta beena, yanfaara a kyarha ba kəs kwamana nda aten kwadda də

³ tsahang mee nda ndan ha, “Wunni a kwatərang ferđi kəm də na a mii kwaddi?”

⁴ Amma tərang nanda tendan sə kəla nda hai ferđi na manggən kwatərang nda də.

⁵ Kyana nda ahur kwadda hai kəla nda hai wundəlarha tə lukrha fa pəpet tsaua man yisəma, tər ma nda.

⁶ Ndanggən kanda, “A fiddun hai wa, nun a kada Yeeseo tə Nadzarat tawang nanda də. Thliida sə balwa mbədiya wa. Kəlaman mbədi hunang nanda sa hai ya.

⁷ Amma damadə dūn pəranggən fatsahayighən tə Mbiturus tə ndaarha, ‘Nən a 'waarha Nggalili də ma kun. Dənun naghən a mbədi kəla pərang nən kun.’ **

⁸ Thliigha nishyini tə daarha aten kwaddi naghə fad ndan a rəprha fa

* 15:34 15:34 Dzabura22:1 † 15:36 15:36 Dzabura 69:21 ‡ 15:38 15:38 Kyarhaba 26:31-33 § 15:41 15:41 Luka 8:2-3 * 16:7 16:7 Matta 26:32, Markus 14:28

ka hæreenga. Kalang ngwanda niifa sə wa, kəsər kəs hæreenga kanda.

*Kyad Yeeso fadghən a Mairamu
(Matta28:9-10; Yahaya20:11-18)*

⁹ Thliina Yeeso sə ahu mərri a far katəra thlätta beena 'waghən kyad fadghən a Mairamu Magdaliya nudi kyang nən ənkaheeya sə məd a fadghən.

¹⁰ Dəgha də pəranggən nafini na nanda təghən kaar na nanda tə səbrha hura kanda a tərha.

¹¹ Amma səkna nda na Yeeso tə yibrha, na da ndən, fər wanda kəkafek wa.

*Kyad Yeeso fadghən a fatsahayighən səri
(Luka24:13-35)*

¹² Akwasamadghən kyakhrangga Yeeso fadghən hai kyad fadghənən a fatsahayighən səri na nanda a kwaman dərha mbərha də.

¹³ Wudfa nda da nda pəranggən shayindan, amma fər wanda kəkafek tə path ndan wa.

*Fərang Yeeso taara fatsahayighən
(Matta28:16-20; Luka24:36-49; Yahaya20:19-23; Tar fathlängya1:6-8)*

¹⁴ Tsəbaku kyadgha Yeeso fadghən a kumkap tal di a sayiddi na nanda a həb ənnarhami. Tərgha yananggən kanda kəsər ka yamid fərkəkafekkid ndan tə kakrakkin tendan fərang ngwanda kəkafek nafini nagha ndən a kwasamaddi thliinən sə.

¹⁵ Ndanggən kanda, "Daama hu kəshirha də dūn pər labardi na mbənggən ya a fiya heu.†

¹⁶ Kala niifa fərgha kəkafek ənang mbaptisəma nda, nən a hərəkrha, amma niifa fərwa wa kəkafek na nda a ngwang kumarha sə.

¹⁷ Fingya fərgha kəkafek na nda a wal səsəmnda əna ənwuteengya hangga. Hu thləmna na nda a kyang ənkaheeya sə, tə kəm na nda a ndikrha tə fingya miiya pak.

¹⁸ Na nda a kəsang huthlingya tə haryindan, ko saa nanda warkami

mbə ənang 'ya kanda wa. Na nda dəfang haara haaya teena, kəna nda."

*Tərang nda Yeeso talara də
(Luka24:50-53; Tar fathlängya1:9-11)*

¹⁹ A kwasamaddi ngwalana Yeeso ndikrha tə kanda, tərang ngganda talara də tsauka a yisəmad Faara.‡

²⁰ Tərgha fatsahayighən dənda mbeedə tə pər labar Faara, Chinəm nəghən tə kanda ha nagha. Nən naarha kyadəng kəkafekkid labarghən kanda tə ənwuteengya nanda a ənaarha.

† 16:15 16:15 Tar Fathlängya 1:8 ‡ 16:19 16:19 Tar Fathlängya 1:9-11

Luka

Luka chirethleng dā deleewar Tiyafulus dā aten Yeeso

¹ Fiya hangga chirethgha aten ənggini ənana Faara a pathlang nəm.

² Kəla malang nandan kəm hai ahar nafini 'wagha naghən tə yindan kal nanda mii labar Faara dā.

³ Tsaunən kee, paba Tiyafulus, nggi tə altenna radi mu ənggina ha ya tə sammayirha ka a katəradghən, kələdi hai nəghən məməl a fanna a chireth-leu kəni hai tətəl-tətəl.

⁴ Na minna sə a sən kəkafekkid ənggina na tsaho nanda ha.

Tə Thlənda Faara kaldə mii nggəta Yahaya tə Mbaptisəma

⁵ A thlakh mbəd kutəryid Hirdus a Yahudiya, na firis sə thləmnggənni Dzakariya, nəghən ahu kiwad Firis-taya a wuri ki Abidja. Nukkun kəm Alisabatu turya Haruna ni.

⁶ Kanda kyab ka nafiya ni kanda a mbed Faara, na nda a laf ngyakhrha Faara na heu.

⁷ Amma mbu wan nggindan sə wa, kəsər Alisabatu kwarengani, tə kəm kanda kyab suhur nda.

⁸ Fara səmən far tar Dzakariya yi firistayirha a mbed Faara,

⁹ wurna ndan kəla ndana əntin firistaya, a kyagha hu Kən Faara dā na a Urshalima nji urdi nən na sədgən mbənggən.

¹⁰ Səlna sayid nji urdi dā ba, fiya heu wumnda ba, kanda a kəshi a hwan Faara.

¹¹ Kula səndəghən sə na tə thlənda Faara nən kət a yi səmad mbədi nanda nji urdi sə.

¹² Nana Dzakariya ndən, hargha kəfadghən, tərəmgga.

¹³ Amma ndangga tə thlənda Faara, "A tərəmna wa Dzakariya; sək Faara hwanuwa. Nuwa Alisabatu nən a nggədo wee həshin sə, dəfang thləma na Yahaya.

¹⁴ Nən a tsaurha ən wutsəfayirha kaan a fadwa, fiya hangga kəm

na nda əna wutsəfayirha kəsər ka nggəttəghən hai.

¹⁵ Nən a tsaurha niifa na manggən a mbed Chinəm. Mbəgha sa aam inabi ko mbaala wa. Ka far nggəttəghən hai nən a ləghəta tə Səsəna tə Pedənda.

¹⁶ Fiya hangga a Isəreela nən a wudang kanda a thləmad Chinəm farndan ba.

¹⁷ Nən a 'warha a mbed Chinəm dā, hu səsəna tə səsəmnda kəla annabi Iliya. Nən a bəng tsawud dədemnggirha ba a pathlang chingya tə wanggi ndan. Nən a kyakhrang fiya ba fingya na tə yamid fər mamnggirha tsawa nda nafiya natə nggayirha fa, nən tansang fiya a Chinəm."

¹⁸ Tsahangga Dzakariya mee tə thlənda Faara, "Kəkən ni sənda sə əndi thləkna ya nən tsaurha kəkafek? Kulo nggi, suhurdi nuuna kəm kee."

¹⁹ Nggəmangga tə thlənda Faara, "Nggini Djibirilla na kət a mbed Faara. Thlənna nda nggi ba, a bi puro labardi na mbənggən ya.

²⁰ Nanən ya na naarha tip, mba nggər kalasə wa kəl a fardi katəranən hai, kəsər sa karna fərəkafek fa tə pathna, bəgha tsaurha kəkafek a səl bənggən ba."

²¹ Nanən ya, fiya a kəla Dzakariya fa a kyagha ba, na nda a numarha tə mani tsənən tsəbaku kee ahu kən hwan Faardi.

²² Kyanən ba, mbangwa kalang kanda sə wa. Walangganda tə ndaarha kyadang Faara 'ya ahu kən hwan Faardi, kəsər nən naarha kyad haara a kanda, mbangwa kalasə wa.

²³ Ngwalang nən bən targhən, wudgha wuredə.

²⁴ Məngwaha wa nukkun Alisabatu dəfgha hur. Tsau fayighən nən a wuri mbə kyarha kəshaadə wa yi ndərə tuf.

²⁵ Ndagha Alisabatu, "Faara əneegha əndiya! A hu bəngginiya ndən hadang ni fa, keeda sə hu shilee a mbed fiya."

Tə Thlənda Faara kaldə mii nggəttə Yeeso

²⁶ Nana Alisabatu tə ndəre mikki, thləngga Faara tə thləndəghən Djibirilla ahu tala də a Nggalili, nanda aarha Nadzarat.

²⁷ A dəgha thləmad wutararha də na thləmnggən Mairamu, ngwanna niifa na nda aarha Yisufu, turya Ndauda.

²⁸ Dəgha tə thləndədi thləmadghən də ndanggən, “Niya ndo ‘ya, sa na tə parka teena! Chinəm nəghən tə sa ha.”

²⁹ Səkna Mairamu nda əndi, billagha kaan, nzəmnggənən tə tur nda ən mani ya.

³⁰ Amma ndangga tə thləndədi, “A tərəmna wa, Mairamu, walna nggayirha a mbed Faara.

³¹ Na a dəfrha hur,
nggət wee həshin na,
dəfang thləma na Yeeso. *†

³² Nən a tsaurha manda niifa,
nanda aaghən,
Wan Faara na tə səsəmnda ha heu.

Na Chinəm Faara a fərang tsənnggam kutəryid chichidghən Ndauda.

³³ Nən tsau kutəryirha aten nafiya Isəreela pa kwandə,
kutəryidghən mbə mii ngwaladghən sə wa.” 1:33 2 Samaila 7:12; 13; 16; Ishaya:haya 9:7 1:33, Ndaniyel 2:44; 7:27; Mika 4:7.

³⁴ Tsahangga Mairamu mee tə thlənda Faara, “Kəkən na əndi katərarha hai ya nggi kula sən həshnefa?”

³⁵ Nggəmangga tə thlənda Faara,
“Səsəna tə Pedənda nən a tərāa tenwa hai,
səsəmnda Faara Amshi nən a nggəlorha.

Tsaunən kee, Wandi tə Pedənda na a nggəttə ya,
nəm aaghən təpedənda Wan Faara.

³⁶ Kwana Alisabatu hurfidwa, nda nanda kwarenga ni, tə suhuryidghən nən a nggət wee. Nanənya nəghən ahur tə ndəre mikki.

³⁷ Kəsər mbə ‘yasə na pədagghən a fad Faara wa.”‡

³⁸ Ndagha Mairamu, “Yoo, nggi mafad Faara ni, a tsauka kəla tə thləkna na.” Tərgha tə thlənda Faara wiigha.

Mairamu wengdə tala Alisabatu

³⁹ A sayiddi, Mairamu ngwagha fa thliigha kəkər dəgha hu tala də na ahu wumngya chehweed Yahudaya.

⁴⁰ Səlnən də kyagha minda ki Dzakariya hai, ndang ‘ya nən Alisabatu.

⁴¹ Səkna Alisabatu nda əndi ki Mairamu, wandi na ahurghən tsə ‘ya nən fa. Alisabatu kəm ləghədgha tə Səsəna tə Pedənda.

⁴² Tərangga Alisabatu uradghən sə kaan, ndanggən Mairamu, “Tə parkani sa ahur nishya, tə kəm tə parkani wandi bana nggəttə!

⁴³ Mani na nggayirha barha tenna ba kee, na man China barha thləmadna ba?

⁴⁴ Hərəm ni sək nda ənwa, wandi na a hurna tsə ‘ya nən fa kaan ka wutsəfayirha.

⁴⁵ Tə parkani sa fərgha kəkafek aten ‘ya ndona Chinəm nən tsaurha kəkafek.”

Amshi Mairamu

⁴⁶ Ndagha Mairamu,
“Hurra nəghən a fal Faara

⁴⁷ yibəna nəghən a əna wutsəfayirha a Faara tə Hərəkəna,

⁴⁸ kəsər dəldə nggi in,
mafadghən mbuwa a mii ‘ya.

Nanənya fiya na heu yi weeriya tə na bayi nanda ndaarha tə parkani nggi,

⁴⁹ kəsər ka əngya na məmanggən əneena Faara Amshi,
thləmnggənni tə Pedənda.

⁵⁰ Na fiya hadang fa na a tərəmnggən,
Ka chichiiya na kətəm.

* **1:31 1:31 Yeeso** Thləmđi “Yeeso” na Helenaya aaghən “Djeshiwa” tə mii Ibraniyaya ndaarha ni “Hərəkha Faara”. † **1:31 1:31** Matta 1:21 ‡ **1:37 1:37** Kyarhaba 18:14

- 51 Ənadə əngya na məmanggən tə harghən;
welengdə fingya də na a manang alten ndan hu numan ndan.
- 52 Tərangdə kutərya hai hu tsənggam nggindan,
amma mananggən fingya mbuwa a mii 'ya."
- 53 "Nggalang də fingya na a mirha tə əngya na nggəngga,
amma rəghənggən fa kənaya də kula 'ya a harndan.
- 54 Dangdə mafadghən sə Isəreela,
tə dal teena hai hadang nda
- 55 Ibrahim fa tə chichiyighən pa kwandə
kəla ndang nən chingginəm na kaar."
- 56 Mairamu tsaudə a thləmad Alisabatu yi ndəre mahan a wudgha wuredə.

Nggəta Yahaya tə Mbaptisəma

- 57 Ləghədna ben nggəta Alisabatu, nggət wee həshin nən.
- 58 Tulayighən tə nggədayighən sək nanda kyadang Faara nggayirha, dangganda sə tə wutsəfayirha.
- 59 Ləghəna wandi beena uvada, ba nda ka thlee muwa ba, tə kəm na mindansə a dəfang thləm chin nda Dzakariya.
- 60 Tərgəha kalgha mansə ndəghən, "Awo! Nəm aaghən Yahaya."
- 61 Ndang ngganda, "Mbə niifa sə ahur nggədiyinin na tə thləmdiya wa."
- 62 Tərgəha tsahang mee nda chin wandi tə haara a pər thləm wanda nən nanda a dəfang nda.
- 63 Tsakh ən chirethla nən, chirethlenggən hai, "Thləmnggənni Yahaya." Fiya na heu na ənwulteena nda.
- 64 A mbədi kee ingga mighən hai tə kəm sheneukən kwasgha hai, katəranggən ndikrha hai naghə a fal Faara.
- 65 Tulayighən na heu nanda ənwulteena, tə kəm tərmanda, kəsər ka əndi katəragha hai. Kala mbərha heu na a wumngya chehweed Yahudaya naghə fiya a tsə labara atənggən.

- 66 Kala niifa səkka labardi kəl wulna teena, tə tsakh mee nən, "Bana wandi tsaurha kəkən ya?" Kəsər na Faara təghən ha.

Dzakariya faldə Faara

- 67 Chin na Dzakariya ləghədgha tə Səsəna tə Pedənda katəranggən thlək pathla hai kyadang na Faara tə ndaarha,
- 68 "Tama fal Chinəm nəm, Faara yi Isəreela,
kəsər banən ba ka bagha pəl nafiyighən.
- 69 Fərdə tə ngyakhrha na a hərgəhang nda kəm
a wuri ki mafadghən Ndauda.
- 70 Kəla 'wanən thləkrha kətəm a mii annabiyighən tə pedənda
- 71 hərəkrha ahar fa tsangginəm na heu.
- 72 Əngginiya ənanən ndən a kyadang nggayirha nən chingginəm
tə dal teena hai hu dəf mighən tə pedənda əna nən.
- 73 Dəf mighən əna nən a chichin nəm Ibrahim,
- 74 a pəl kəm nəm ahar fa tsangginəm,
tənəm dəfang shilee teena kula hərəenga,
- 75 anam tsətsabadə tə nggayirha a mbed Faara ahu tsawun nəm hu kəshiirha."
- 76 "Sa kəm waana, nanda aah sa annabi yi Faara Amshi,
kəsər na 'warha mbeedə ma Chinəm a tangsang kwamana na də,
- 77 a fərang huteena nən nafiyighən
aten kwaman hərəkrha
ahu chakhrha dimiyid ndan də,
- 78 kəsər ka hadang nəm Faara fa,
kukwaryid hərəkrha nən a njaara tennəm hai a talara hai.
- 79 Nən a njaara aten fingya hai na ahu wula,
tə fa tsaukya na a mishim mərə,
nən a laf kəm ahu kwaman dədəmnggirha."
- 80 Yahaya mangga sə, naghə kanglang hu farha tə huteena, tsaukən a kaheerha kəl fardi kyanən

pəpal ba ka a pər labarghənən a nafiya Isəreela.

2

Nggənda Yeeso a Mbaitalami

¹ A hu bəngginiya Kaisar Anggusta kaldə mee a thlədangganda fiya na hu kutəryid Roma.

² Ndəna katəra thlətta fiya ənanda, a sayiddi tsauna Karniwus ngwamna a Suriya.

³ Fiya na heu wunda hu talyi ndan də ka a thlədangganda kanda.

⁴ Yisufu ndəghənggima maldə tal Nadzarat na hur Nggalili dəgha hu tal Mbaitalami də na hur Yahudiya, tala nggənda kutəra Ndauda sə. Yisufu dəfdə mbədəfdə, kəsər nggədit Ndauda ni.

⁵ Wiighən tə Mairamu ngwannən ka a thlədangganda kanda kyab, ahu sayiddi ndəghən ahur.

⁶ Na nanda a Mbaitalami di ləghədgha bən nggəttəghən.

⁷ Nggət wan 'wadghən nən həshin, lələbānggən tə pam kəndəghən, hunānggən ahu nggam mābiya hai, kəsər walwanda kənna a min rongya wa.

Falafya tə Fathləngya Chinem

⁸ A kəsər taldi na fa lafya sə, na nda mənda a pəpal, na nda a kəla mābiyindan ha a fədfgrha.

⁹ Kula səndəndan sə, tə thlənda Faara bagha thləmandan ba, tərgha mamnggit Faara yangga hai, tərmanda kaan.

¹⁰ Tərgha, wan thləndəfdi ndānggən kanda, "A tərəm dūn wa ba ni ba tə labara na mbənggən yandī na fiya heu ana pəpetyid hura kaan.

¹¹ A weeriya ahur tal Ndauda nggəfang nda tə Hərəkra kun hai, Kərəsti Chinəm. *

¹² Əndiya ndəna a kyadāng ənsənda kun, dūnun wal wufarwee lələbāng nda tə pam kəndəghən, hunāng nda hai ahu nggama."

¹³ Kula səndəndan sə, tərgha Fathləngya Faara hangga na a amshi, banda hai, ba nda wal yandī 'wagha hai, kanda heu a fal Faara nanda a ndaarha,

¹⁴ "Mamnggit Faara na talara, tə na hu kəshirra ngwa tsauka dədemnggirha a thləma nafiya na Faara a tək mbəndə ndan fa."

¹⁵ Malna Fathlənggini kanda, wudə nda talara də, ndāngga fa lafyini ndan "Tama Mbaitalami də dəm na əndi katəragha hai tə pərangna Chinəm kəm."

¹⁶ Thliinda kəkar danda wal Mairamu tə Yisufu, na wanda nda kath ahu nggam mābiya.

¹⁷ Nana fa lafyini wandī, pər labar də nda thləghangna tə Thlənda Faara kanda.

¹⁸ Səkna fiya labar di, kowunni kəl kəs mee nanda ənwulteena ka əndi ndana fa lafyini.

¹⁹ Mairamu kəsəfdə ənggina haya ahurghən, naghā a numarha atənggən.

²⁰ Fa lafyini wudə nda, na nda a aah amshe yi fal Faara ka əndi səkna, tə na nanda, nəghən kəla thləkna tə Thlənda Faara.

Dəfang nda thləma Yeeso

²¹ Ənana wandī beena uvada, thləng muwa nda, kəmda dəfang thləma nda Yeeso, thləmdī dəfna tə Thlənda Faara kapa na nda dəfghən hur.

Fər nda Yeeso ahu Wuri Faara

²² Ndukna fardā ba, Mairamu tə Yisufu ənanda əndi thləkna ngyakhrha Musa tə ndaarha, a tsabāngganda altəndan də, tərāng ngganda Yeeso, dənda təghən Urshe- lima də kəsər a fərghənda a Chinəm.

²³ Kəla nanən chichrethlee hai ahu ngyakhrha Faara, "Kala wan 'warha nggən nanda, nanda fərānggən Faara."

* **2:11 2:11Kərəsti** Nduwa Kərəsti Ibraniyaya na nda aaghən, "Mashiha," Helenaya kəm na nda aaghən, "Kərəsti." Kərəsti diya, ndaarha ni, "Niifa na wuwura," tə kəm mbədghən 26.

24 Na sataka nda kɛla thlɛkna ngyakhrha Chinɛm tɛ ndaarha, "Titil-iukya sɛri ko wan kataprakkyia sɛri ndɛna nda thleerha."

25 A fardi, na niifa sɛ nɛghɛn tɛ tsaurcha a Urshelima, nanda aaghɛn Simiyon. Ka niifa ni, nɛn naarha dɛfang shilee Faara teena. Kɛmda nɛghɛn a kɛla fardi nanda a hɛrghang nda Isɛreela. Nɛghɛn tɛ Sɛsɛna tɛ Pedɛnda.

26 Sɛsɛna tɛ Pedɛnda ndanggɛn niifdi, mba a mɛra wa kɛl fardi nana Kɛrɛsti tɛ yidwa.

27 Nagha Sɛsɛna tɛ Pedɛnda a shikkɛn, kyagha Kɛn Faara dɛ, mɛmɛl tɛ sayiddi ba na fa nggɛtya Yeeso ba tɛghɛn a Kɛn Faara ba, kɛla ndana hai ngyakhrha a ɛna nda.

28 Simiyon thlɛ wanda nɛn fal Faara nɛn, ndɛghɛn,

29 "Na nɛn ya, China, kalu mafadwa hai wiigha hu dɛdɛmnggirha, kɛla tɛ thlɛkna na,"

30 "Kɛsɛr yinna nadɛ hɛrɛkrɛwa,

31 hɛrɛkrha ɛna na a mbed fiya heu,

32 Kukwaryirha kyadna a fiya mbuwa Yahudaya, tɛ mamnggirha a nafiwa Isɛreelaya."

33 Chin wandi tɛ man kɛsangganda mii ndan kanda ana ɛnwulteena tɛ ɛndi thlɛkna Simiyon aten wandi.

34 Simiyon dɛfandɛ parka kanda teena, ndanggɛn Mairamu man wandi "Wur Faara wandiya kɛsɛr a tsaukwa fɛlla finginga hai, tɛ thlid finginga sɛ hangga ahur Isɛreela, nɛn tsaurcha ɛnsakrha a thlɛma Faara mbuwa na mid fiya sɛ hangga.

35 Nanɛnke, ɛn ɛnandan na ahur tendan nɛn kyarha pɛpal ba. ɛndiya nɛn hatta fa kaan, kɛla kuthla thlaukh kɛlara."

36 Na suhurra annabi sɛ nuwun, thlɛmnggɛn ni Hanatu, wan Famuwel turya Ashiru. Tsaudɛ a chimarha yi hurarha mɛd kee.

37 Tɛrgha chimadghɛn mɛrgha. Nanɛn ya, huradghɛn kumnggit uvada kap fada. Mbɛ malang Kɛn Faara wa, nɛn naarha manang thlɛm

Faara nda fɛdigrha tɛ yan fara ahur hwanda tɛ kar aama.

38 Mɛmɛlla sayiddiya, kyagha ba nagha a usa Faara, kɛmda thlɛkdɛ pathla aten wandiya a nafiya na a kɛla fardi na Faara a fɛrang alteena Urshelima.

39 Yisufu tɛ Mairamu ngwalang nanda 'ya ndana ngyakhrha Chinɛm, wuda nda tal ndan dɛ Nadzarat na a Nggalili.

40 Man wandi, nɛghɛn tɛ kanglang-girha, lɛlɛgdɛ tɛ sɛnda, nggayid Faara kɛm nɛghɛn tɛghɛn ha.

Yeeso, wundakhne ngguchit ahur Kɛn Faara

41 Kafad hurarha fa, fa nggɛtya Yeeso nanda dɛrha Urshelima dɛ kɛsɛr ka wutsɛfayid kyarhaba ahur sɛsaarha.

42 Lɛkdangna Yeeso hurarha Kum kap sɛri tɛ nggɛtta hai, dɛnda hu wutsɛfayirha dɛ kɛla tɛ sɛsɛnna nda sa hai.

43 Ngwalana wutsɛfayiddi, kɛs kwaman wutta nda wure dɛ. Tɛrgha Yeeso ishgha hai a samarha a Urshelima, kula sɛnda chin sɛ tɛ man.

44 Na nda a ndaarha asɛmha nɛghɛn ahur fiya, kɛs wiirha nda yi paara tal. Katɛrang ngganda kadaghɛn hai ahur shayindan tɛ kɛm pashiyi ndan,

45 nawa ndan wa. Nanɛnke, wuda nda Urshelima dɛ, kɛsɛr a kadaghɛnda a mbɛdi.

46 A far beena yi mahan, danda walghɛn tsau ahur Kɛn Faara a thlɛmad famalɛmnggya, ndɛghɛn a ka thlɛmarha hai, nagha kɛm a tsahang mee kanda ha.

47 Fiya na heu a mbɛdi nanda a kang thlɛmarha fa, kanda a kɛs mee, wulanggɛn kanda tɛ tur sɛndɛghɛn tɛ nggɛmnda nɛn a nggɛmang kanda sɛ.

48 Chin tɛ man wulang teena kanda na nandan a mbɛdi. Ndangga man, "Waana mani ɛnangna kan kee? Nggi tɛ tsu tsɛ fannan chichakh kaan, nawanan sa."

49 Nggɛmanggɛn kanda tɛ ndaarha, "Kama nun kada nggi? Sunggun sɛ kamdɛ a tsawi a wuri ki Pɛpa wa?"

50 Səngwanda numadghən tə pathdiya wa.

51 Thliigha mbu saman ndan nən, wuda nda Nadzarat də heu. Nən naarha a na fa nggətyighən hai, man kəm, kəs əngginanən haya ahurghən.

52 Yeeso kəl chikrha tə ndəndəlyirha tə tsərha, hu pəmnggən pəpet a mbed Faara tə fiya.

3

Yahaya tə Mbaptisəma tangsang də kwamana Yeeso də

1 Ahu hurarha kumkap tuf yi kutəryid Kaisar Təmbariyani; Mbuntus Mbilatus ndəna ngwamna Yahudiya, Hirdus ndəna kutər Nggalili, wanman na Filibus ndəna kutər Ituriya tə Tarakunitas, Lisaniyas ndəna kutər Ambiliya.

2 Nda Hanana tə Kayafa ndəna Mamngya Firistaya. A faryini ndikka Faara tə Yahaya wan Dzakariya a hee.

3 Tərgħa Yahaya wənggən chehweed yina hai na a mii kufad Djodan ndəghən a thlək labar Faara a fiya tə ndaarha, a malangganda dimiyindan ka a fanangganda kanda tənə Faara chahang dimiyindan kanda də.

4 Kəla nanən chichirethlee hai ahu deleewar annabi Ishaya tə ndaarha, "Urarha a aah farha a kaheerha tə ndaarha,

'Taksaman kwamana Chinəm sə, katəraman pəpənang nda kwamangya də.

5 Njighaman suhwadya heu, fələman mbəya də na dangkam, dangkam tə wumngya.

Pəpənaman kwamangya də na kəkəba, kəkəba tsawa nda ndip,

kwasangya na kukuchang nanda ngga.

6 Fiya na heu nanda a na hərəkrha Faara! "

7 Kəsərke, nəghən a ndang nda fiya na baarha ba ka a fananggən kanda, "Kun huthlingya! Wun kəsgha thləmannun kəsər ka səbrha hur Faara na bayi?"

8 Nama 'ya kyadgha ndaarha malangdun dimiyinnun. A numadun ahur nun ndon Ibrahim ndəna Chinun wa. Niya ndangnda kun Faara nən mbang ənang wundakhnaya Ibrahim sə tə feryini ya.

9 'Wanda teena pangnda wurra a kul dəfrha, kala dəfrha mbuwa nggəta nanda kyathlang nda də muwangganda ahu waarha də."

10 Tsahangga fiya mee ha tə ndaarha, "Ma nan ənaarha mbiya?"

11 Nggəmanggən tə ndaarha, "Niifa na tə lukrha səri tərənggən niifa ha mbuwana yighənsə, niifa na tə ənnarhami ha, naghə kee ndəghən nggima."

12 Fa thlə tsamngya kəm ba nda ba na a fananggən kanda, tsahang mee nda, "Mala, ma nan ənaarha?"

13 Ndanggən kanda, "A thlədun 'ya kalgha yandamu tə thləghang nanda kun wa."

14 Sodjaya kəm tsahang mee nda ha, "Kanggiwu ma nan ənaarha?" Ndanggən kanda, "A ngyabangdun fiya a fərang wudəbəla nda kun wa. A nggabədun kanda kəsər a fərang 'ya nda kun wa. Usama Faara tə 'ya na nda a teng nda kun."

15 Nana fiya a kəla bad Kərəsti fa ba, tərgha fiya na heu kanda a numarha ahur ndan tə ndaarha, ko Yahaya ndəna Kərəsti di.

16 Ndangga Yahaya kanda, na heu, "Niya fanang nda kun tə aama. Amma niifa sə na bayi na tə səsəmda fa kalgha nggi mu, tsəkki na a kwasanggi sahad pahamggən hai wa, ndəghənggi banən fanang nda kun tə Səsəna tə Pedənda tə waarha.

17 Nəghən tə deng pəra ha, nən a pərang didiirha də ngwanggən wan hwalidghən ahu birukkun hai. Nən a njang nda dididghən də tə Waarha mbuwa mərə hai."

18 Tə yiyi thləmarha hangga, Yahaya thləkdə labar Faara na ngga a fiya.

19 Yahaya yanang də Hirdus, kəsər Hirdus kahang də Hirudiya nu wan-

man, tē kəm ənədə əngya mbuwa ngga.

²⁰ A kwasamadghen Hirdus nggərdə səbang nda də tē ngyakhrha fərnən a kanda heu. A kəsangganda Yahaya changganda kəndə.

Fanang Yahaya Yeeso

²¹ A kwasamaddi fanang nda fiya, Yeeso ndəghən nggima fanangganda. Tərgħa nanən a hwan Faara, frakh amshi inggadə,

²² Səsəna tē Pedənda tərgħa atenggen hai kəla titiliurha, sək urarha nda a talara hai tē ndaarha, “Sani na waana tətali nggəmni, təkdi mbənduwa fa kaan.”

Turya Yeeso

²³ A fardi katərangna Yeeso targħən hai yi tsaharhaha, nəghən a kada hurarha kumnggit mahan ahu kəshirha. Tərgħa fiya ndən tē ndaarha wan Yisufuni, na wan Heli,

²⁴ Heli wan Mattaat, Mattaat wan Lawi, Lawi wan Malki, Malki wan Yanna, Yanna wan Yisufu,

²⁵ Yisufu wan Mattaatiya, Mattaatiya wan Amos, Amos wan Nahum, Nahum wan Asaliya,

Asaliya wan Nanjaya, ²⁶ Nanjaya wan Ma'ata, Ma'ata wan Mattaatiya, Mattaatiya wan Shimeya,

Shimeya wan Njosek, Njosek wan Yahuda,

²⁷ Yahuda wan Yowanan, Yowanan wan Refaya,

Refaya wan Dzarubabel, Dzarubabel wan Sheyaltiyel,

Sheyaltiyel wan Niri, ²⁸ Niri wan Malki, Malki wan Addi, Addi wan Kosama, Kosama wan Almadama, Almadama wan Er,

²⁹ Er wan Djoshuwa, Djoshuwa wan Eliyeser,

Eliyeser wan Yorim, Yorim wan Mattaat,

Mattaat wan Lawi, ³⁰ Lawi wan Simiyon,

Simiyon wan Yahuda, Yahuda wan Yisufu,

Yisufu wan Yonana, Yonana wan Eliyakim,

³¹ Eliyakim wan Malaya, Malaya wan Mainana,

Mainana wan Mattaata, Mattaata wan Natan,

Natan wan Ndauda, ³² Ndauda wan Njessi,

Njessi wan Obida, Obida wan Mbuwasa,

Mbuwasa wan Salmon, Salmon wan Nashon,

³³ Nashon wan Amminadab, Amminadab wan Aram,

Aram wan Hesruna, Hesruna wan Feresa,

Feresa wan Yahuda, ³⁴ Yahuda wan Yakubu,

Yakubu wan Ishaku, Ishaku wan Ibrahim,

Ibrahim wan Tera, Tera wan Nahor, ³⁵ Nahor wan Serug, Serug wan Reyu,

Reyu wan Feleg, Feleg wan Eber, Eber wan Shela,

³⁶ Shela wan Kenan, Kenan wan Arfakshad, Arfakshad wan Shem,

Shem wan Nuhu, Nuhu wan Lamek, ³⁷ Lamek wan Metusela, Metusela wan Enok,

Enok wan Yared, Yared wan Mahalalel,

Mahalalel wan Kenan, ³⁸ Kenan wan Enosh,

Enosh wan Shitu, Shitu wan Adamu, Adamu kəm wan Faara.

4

Sheetan kəkərangdə Yeeso

¹ Yeeso lələgdə tē Səsəna tē Pedənda wud nən ba a kufad Urdun, nagħa Səsəna a shikkən a kaheerha də.

² A mbədi kəkərangga sheetan yi beena kumnggit fada. Akwasamadghən kəsgha mirha ndən, kəsər ənawa 'ya mii wa.

³ Ndangga sheetan, “Ana Wan Faara ni sa tsawang ferdiya ka mburodi.”

⁴ Nggəmanngga Yeeso, “Nəghən chichireethlee hai ahu deleewar

Faara mbə tə ənnarhami kee na niifa kərasə wa.”

⁵ Tərgħa sheetan dəgha təghən a mbərha də na dāngkam kaan, kyadāng kutəryid kəshīirha nən ahu shīrha yirha.

⁶ Ndangga sheetan, “Sa niya furo səsəmnda kutəryid dīya tə mamng-gitghən, kəsər nggi fəreena ndan, a nggəmdī ni fəranggən niifa nggəmna hurna.

⁷ Na heu niya furokən a dəfenna shilee teena.”

⁸ Nggəməngga Yeeso, “Nəghən chichireethlee hai tə ndaarha, “‘dəfang shilee Faarwa teena, ndəghən katənggən.’ ”

⁹ Tərgħa sheetan dəgha tə Yeeso a Urshelima də, təranggən talakh ten Kən Faara sə ndanggən, “Ana Wan Faara ni sa, puru hweedə hai.

¹⁰ Kəsər nəghən chichireethlee hai tə ndaarha,

‘Nən fərang səsəmnda fathlənggighən a laf sa nda, kəla sa nda ha.

¹¹ Tə kəmdaarha, nanda a nggawo sə tə haryindan, kəsər nadə dəghang sarwa feera fa.’ ”

¹² Ndangga Yeeso, “Nəghən chichireeth-lee hai,

‘A kəkərangna Chinəm Faarwa wa.’ ”

¹³ Akwasamaddi ngwalangna sheetan kəkərang nda Yeeso, ndekka hai təghən ‘wan.

Yeeso Katərang də Tsaharhaha a Nggalili

¹⁴ Yeeso wuddə a Nggalili də lələgdə tə səsəmnda Səsəna tə Pedənda, labarghen weldə hu talya də na hu chehweddi.

¹⁵ Tsahadaha ahu Kən Faara hangga ko wuni falda ndən.

Kar nda Yeeso fa a Nadzarat

¹⁶ Dəgha Nadzarat də mbədi mannənsə, kyagħa Kən Faara də a far yībəd Yahudaya kəla səsənnən sa hai. Thliigha sə nən a karatarha,

¹⁷ fərang deleewar annabi Ishaya nda. Inanggən deleewar də hai, wal

mbərha nən chireethleng nanda hai tə ndaarha,

¹⁸ “Səsən Chinəm nəghən tə nggi ha, kəsər wurdə nggi, na a bāng labar Faara ni fa yamiya ba.

Na a kalmii kalla nafiya ni kənanagna dimiyirha kanda hai.

A inanggi yid kwamaya də.

A kal fiya ni hai njithlang nanda kanda hai.

¹⁹ Tə kəm, a thləghang ndaarha ni fiya na heu, bad beena ba na Chinəm a hərgħang nafiyighən.”

²⁰ Ngwalang nən karataarha, nggəlanggən deleewardi fəranggənən niifda də na a kəla kənda ha tsaukwa hai. Fiya heu na a kəndi irang yirha nda fa,

²¹ katəranggən ndangnda kanda, “Aweeriya labar dīya ləghəddə ahu thləman nun hai.”

²² Kanda heu na a mbədi tək nda mbəndəghən fa, kanda a na ənwulteena tə labarya na mbənggən na a kyarhaba a miighən, na nda a ndaarha, “Ndeye, mbə wan Yisufuni ya wa?”

²³ Ndangga Yeeso kanda, “Səndisə nun thləye tur karapu dafa ya, ‘tə purha kənanang fadwa’ non a ndeerha ‘əno əndi tə səknan ənanna a Kafar-nahum ahu taldi kyawa ya lee.’ ”

²⁴ Nggərgħən ndang kanda, “Niya thləghang kəkafek kun, mbə annabi sə na nda thləghən fa ahu talghən wa.

²⁵ “Keema thləmarha fa, nəghən kəkafek na nishya sə mərna chimayi ndan hangga a Isəreela athlakh mbəd annabi lliya, ba waana ‘yaara hurrarha mahan tə ndəre mikki. Kyagħa miirha hu chehwedda hai kaan.

²⁶ Ko nanən kee, thlən ngwanda Iliya a thləmad ko tal də ahur ndan wa, thləngga ndan a thləmad nuneefa də mərna chimadghən a Nzarifat na a chehweed Sidon.

²⁷ Athlakh mbəd annabi Ilesha kəm, na fa termeyya sə hangga a Isəreela. Mbusə ko tətal kənanang nanda wa, kəl Na‘aman tə Suriyarha katənggən.”

28 Sək nanda labardi kee, fiya heu na a Kən Faara səbgha hur ndan də.

29 Thlii nda sə kyang ngganda Yeeso sə ma hur talđi, dənda təghən ten ferda də tənna nda talda sə. Min-dan sə a muwang ngganda hweede hai.

30 Amma kyagha tə pathlang ndan wii fayighən nən.

Kənanng Yeeso niifa na tə ankaheerha fa

31 Tərgħa wiigha Kafarnahum də, ahu tala də na a chehweed Nggalili, naghā a tsahang kanda ha a far yibəd Yahudaya.

32 Tsahadghən ha a ənanng ənwulteena kanda, kəsər labarghən nəghən tə (səsəmnda) ngyakhrha.

33 Ahu kən hwan Faardi na niifa sə na tə ənkaheerha fa. Təranggən uradghən sə kaan ndaagħa,

34 "Iyau! Miwa tə kan Yeeso tə Nadzarat? Ba na ba ka a rək kanna wa? Səndi sa, sani (tə Pedənda) na Tsətsabadə Wan Faara."

35 Yanangga Yeeso ənkaheeddi ndanggən "Nggasu hai kyosə ahur niifdiya." Tərgħa tərangga ənkaheeddi niifda sə muwanggən hweede hai a mbendan, ambəra ndəkka hai təghən malanggən niifdi kula wal wundərha fa.

36 Nafini na heu kəsangga ənwulteena kanda na nda a ndangnda ndan "Tur mani kee? Tə kanglanggirha, tə səsəmnda niifdiya ndanggən ənkaheeya kyanda sə, pa kya nda sə."

37 Əndi ənana Yeeso ya, kanda a tsə labarghən ko a yanggi ni ahu chehweddi.

Yeeso kənanngdə fiya hangga

38 A kwasamaddi kyana Yeeso hai a Kən Faara, kyagħa wuri ki Siman hai. Thlabər Siman tə nuwunda tə beerha farha, hwan nggənda a danggən sə.

39 Ishgha Yeeso atenggen, yananggən wan haddi a ndəkka hai təghən, ndəkka wanhadfa hai təghən. Thliigha sə kadang ənarhami nən kanda sə.

40 Tsəna figrha hai bagħa fiya ba tə pashiyi ndan na tə wanhaya dədamən-dədamən, dəfang haara nən kanda teena, kənanngən kanda heu.

41 Ənkaheeya kəm, kyanda sə a fad fiya hangga, kanda ahuhwaarha tə ndaarha, "Sa Wan Faara ni," njaranggən kanda də, 'yadang ndikrha nən kanda fa kəsər sənda sə ndəghən ni Kərəsti.

Yeeso thləkdə labar Faara ahu kəngya hwan Faara

42 Dalthna mbərha hai, dəgha Yeeso a mbərha də mbuwana fiya sə. Naghā fiya a kadagħen, walang ngganda, hwan nggənda na a tsaukwa tə kanda.

43 Amma ndangga Yeeso kanda, "Kamdə adi tə Labardi na Mbənggən ya, yi Kutəryid Faara ahu talya də pak, kəsər nden thlən nanda nggi ba kamanggən."

44 Tərgħa dəgha mbeedə tə thlək labarghən ahu kəngya hwan Faara a chehweed Yahudiya.

5

Yeeso katərangdə aah fatsə hayighən

1 Na farda sə Yeeso kət a mii Wuri Aam Nggalili. Nduwusgha fiya thləmadghen ba hangga kanda 'yabang mbərħafa ka a sək labar Faara nda.

2 Yeeso na kombuwalya nən səri a mii wuri aamdi. Fa kombuwalyini kyanda sə kanda a tsabang panggamnggindan də.

3 Tərgħa ahur tal hai, yi Siman, ndanggən a puwanggən kombuwalgħən ahu aamda hai ngguchit ma kəkəshbangnda. Tsauka ahurghən naghā a tsahang fiya ha.

4 Ngwalanən ndikrha, ndanggən Siman, "Puan kombuwal di a mbəd kudimnda də, muwanggun panggam da hai, kəs tənə nun."

5 Nggəmanngga Siman, "Paba, ka a fədigrha kan a mukrha, mbə 'ya sə walnan wa. Amma ndana kee, niya muwang panggam di sa hai."

⁶ Muwangganda panggamdi kyan-dan sa hai, kəs təna nda hangga, nagha panggamdi a thluwussa.

⁷ Tərgħa aah pashiyi ndan nda ba na ahu tahad kombuwaldi a ba nda dang kanda sə. Lədfang ngganda kombuwalya səri tə təna, nagha kombuwal yini a timnda hai ka haarha.

⁸ Nana Siman Mbiturus əndi katəragħa hai bərgħa hai a mbed Yeeso ndagħa, "Mala, kalu kwamanna hai, kəsər tə dīmiyirħa ni nggi!"

⁹ Kəsər ndəghən tə nafiya na nanda heu, wulang teena kanda ka təndi kəs nanda.

¹⁰ Nanən kee, nda Yakubu tə Yahaya wangya Dzabadi, pashiya tar Siman Mbiturus. Ndangga Yeeso Siman Mbiturus, "Ma tərəmna wa; nanən ya fiya na a kəsə ba mbə təna wa"

¹¹ Kahangganda kombuwal yin-dan kəkəsh bangnda ba, malang-ganda 'ya na heu mbu samad Yeeso nda.

Yeeso kənanğdə tə termeerħa

¹² Fara səmən na Yeeso ahu tala a chehweed Nggalili, na niifa sə na wanhad termeerħa a səsangnda. Nanən Yeeso, bəgha ba, bərgħa hai a mbedghən, hwanggən nən ndanggən, "China, a nggəmna fa, tsabedə."

¹³ Tərgħa Yeeso fər hargħənən də, tsuwargħənən fa ndanggən, "Nggəmdi fa a tsabanadə. Tsabudə!" A mbədi kee, termeddi ndəkka hai təghən.

¹⁴ Kəsgha Yeeso thləmadghən, ndanggən, "A pərangnan niifa wa duwadə kyadang fadwa firis na sa nən. A əno sataka təna fiya səndasə tsabnadə kəla tə ndana Musa."

¹⁵ Nanən kee, labar Yeeso kəl chik dərħa mbeedə, fiya hangga aten bərħa ba kəsər a kang thləmanda fa tə kəmđa a wal kənda nda ahu wanhayindan.

¹⁶ Amma, Yeeso nən naarħa dərħa mbərħa də katənggən mbuwana fiyasə nagħa a hwan Faara.

Yeeso kənanğdə niifa mərna fadghən hai

¹⁷ Fardə sə Yeeso a tsaharħaha, fin-gya Farisaya tə fa səngya ngyakħrħa tsətsau a mbədi. Bagħa nda ba ahu talya Nggalili tə Yahudiya tə kəm ahu tal Urshelima. Səsəmnda Chinəm nən təghən ha kəsər a kənanğgən nafiya na tə wan haya fa.

¹⁸ Kanda sə, bəgha nafiya ba tə niifa mərna fadghən hai, kath aten dənggəla. Na nda a kadə kwamana a dənda təghən wure hai a hunang ngganda hai a mbed Yeeso.

¹⁹ Walwa nda kwamana wa ka hangnda fiya. Kəla nda hai mbə kwamana sə wa, thləbangganda ten kəna də fərgħən nda hai tə dəngəldi hunangganda hai a madufud fiya a mbed Yeeso.

²⁰ Nana Yeeso fərkəkəfəkkin ndan, ndanggən haddi na kath, "Pashinna chohonda dīmiyidwa də."

²¹ Fasəngya ngyakħrħa tə Farisaya kanda a numarħa tə ndaarħa, "Wun-niya na thlək labar sarfadđiya a Faara? Ai Faara katənggən ndəna chakh dīmiyirħa."

²² Walangna Yeeso əndi nanda a numarħa, ndanggən kanda, "Kama nda nun əna tur numadđiya?"

²³ Yanggi ni pəpa, 'Ndarħa chohonda dīmiyid wa də wa,' nduwa 'Thliusə wiu wa?'

²⁴ Amma na minna sə a sənunsə tə ndaarħa Wan Niifa nəghən tə ngyahad chakh dīmiyirħa ahu kəshidđiya." Ndanggən tə mərħa faddi, "Ndoyi thliusə, tərang dənggəlwə wiu wure də!"

²⁵ A mbədi kee, thliigha niifdə sə a yid fiya, təranggən dənggəlgħən sə nən hunaarħa sə kətəm wiigha wure də nagħa a fal Faara.

²⁶ Kanda na heu dəf haara nda mii, ka ənwulteena nana nda na nda a fal Faara. Lələgdə tə tərəmnda na nda a ndaarħa, "A weeriya na dən ənwulteena!"

Yeeso aah də Lawi

²⁷ A kwasamaddi kyana Yeeso sə, na niifa nən tə thlə tsamnda thləmnggənni Lawi tsau a thlə

tsamnda ndangga Yeeso, "Mbuwu samanna,"

²⁸ Lawi malanggən 'ya na heu, thli-igha sə mbusamadghən nən.

²⁹ Tərgħa Lawi ngwagħa fa əna wutsəfayirħa nən manggən a wuri keegħən. Yeeso ndən na ronga na manggən. Fa thlə tsamngya hangga tə fingya nafiya kanda a həb ənnarħami tə Yeeso.

³⁰ Amma Farisaya tə Fasəngya ngyakħrħa, katərang ngganda huhurumnda hai ndang ngganda fatsahaya Yeeso, "Kama na nun a həbrħa tə sarħa tə fa thlə tsamngya tə fa dīmiya?"

³¹ Nggəməngga Yeeso kanda, "Nafiya na kəkanglang mba nda kada tēpuurħa wa, kəl haaya.

³² Bayi ba ka fiya na əna 'ya ngga wa, kəl fa dīmiya, a malangganda dīmiyindan."

Tsakhmee aten kar aama

³³ Fingya nafiya sə ndang ngganda Yeeso, "Fa fatsahaya Yahaya tə Mbaptisəma, nanda kar aama kətsar tə hwan Faara, na Farisaya kee. Fənyaiwa kanda həbrħa tə sarħa parang."

³⁴ Nggəməngga Yeeso kanda tə ndaarħa, "Nun mbang ngyabang kar aama pashiya wutsamnda fa ndəghən bəldə a thləmandan wa?"

³⁵ Na fərgħən bayi na nda a tərang mal kanda nən. A fardī ndənanda a kar aama."

³⁶ Tərgħa Yeeso fərang karapu nən kanda tə ndaarħa, "Mbə niifa sə na njar kukwasharraba a fat lukrħa na ngga mbuhwang nggənən kukwasharra fa wa. A əna də kee, kəl njarang nən luwudda də na ngga, kəsər mbuhuddi mbuhwang nən suhurra luwudda fa tə yandī na ngga mbə kamang wa.

³⁷ Tə kəm mbə niifa sə na irang weerənda aam inabi ahu suhurra samsami hai wa. A əna də kee, na weerənda aam inabi dī dathlang nda samsami də də. Nən iradə, səbgha samsami də də.

³⁸ Kamdə weerənda aam inabi nəm irangnda ahur weerənda samsami hai.

³⁹ Mbə niifa sə na nggəm weerənda aam annab a kwasamaddi sanən yandī məngga də wa, 'Ai, nən ndaarħa yandī məngga də kal də ndən mbənda.' "

6

Tsakhmee a tən laf far Yibrħa

¹ Na fara səmənsə, far Yibrħa Yahudaya, Yeeso tə fatsahayighən tərnda kwaman heerħa; tərgħa fatsahayighən kya ten ənnarħami nda na kəla wan hwaliirħa fahwang ngganda hai na nda a kiighən.

² Ndagħa fingya Farisaya, "Mani nun əna 'ya kee 'yadana ngyakħrħa Musa yi far Yibrħa?"

³ Nggəməngga Yeeso kanda tə ndaarħa, "karatang ngwanun əndi na hu deleewar Faara ənana Ndauda tə nafighən na miirħa a kəs kanda wa?"

⁴ Kyana Ndauda a Kən Faara də tərənən mburodi sə dəfangna nda də ka firis katənggən, kiigha har ənangən pashiya wiyighən ha."

⁵ Ngwalənggən pathdī tə ndaarħa, "Ai, Wan Niifa Chinani har tə far Yibrħa."

Niifa mərna hargħən hai

⁶ A fara səmən far Yibrħa Yahudaya fadghən, Yeeso kyadə Kən Faara də a tsaharħaha. Na niifa sə a mbədi mərna hargħən a yisəma.

⁷ Tərgħa fa maləngya ngyakħrħa tə Farisaya kanda a kəla Yeeso ha tə nən a kənanng nda fiya a far Yibrħa kəsər a kəsəngganda tə dīmiyirħa.

⁸ Yeeso sən də əndi nanda a numarħa. Ndənggən niifdī wu, "Thliusə bə isħa a mbədiya." Tərgħa niifdī thliigha sə isħa a mbədi.

⁹ Ndəngga Yeeso kanda, "Niya tsahang mee kun ha, ma kamngga a nam a far Yibrħa? Əna nggayirħa nəm, nduwa mbəlfēerħa wa? A hərgħənggəm yibrħa, nduwa bələnggəm wa?"

¹⁰ Tərgħa kələnggən kanda na heu; akwasamadghən ndənggən

niifidiwu, “Pəpənanng harwa də.” Ndəghən nggi kəm pəpənanngən harghən də. Tərgħa hardi pəpəngga də.

¹¹ A mbədiwu hur Farisaya tə fa maləmgya səbgha də kaan, katərang ngganda thlək pathla hai aten 'ya na nda ənaarha tə Yeeso.

Wur Yeeso fathləngya Kum kap səri.

¹² A hu bəngginiya, Yeeso tərđə ten feera sə ka a hwangga. Mənggən ka hwan Faara.

¹³ Dalthna mbərha hai aah fatsahayighən nən ba, wurgha hasə ahur ndan Kum kap səri, aah kanda nən fathlənggighən.

¹⁴ Kanda na Siman, dəfang na Yeeso thləma Mbiturus, tə wanman Andərawus, tə Yakubu, tə Yahaya, tə Filibus, tə Mbatalomi,

¹⁵ tə Matiyu, tə Toma, tə Yakubu wan Halfa, tə Siman na nda aarha tə sərək chehweedghən,

¹⁶ tə Yahuda wan Yakubu, tə kəm Yahuda Iskaryoti, tə tsaukwa tə thlərbu.

Yeeso Tsahangdə Fiya ha tə kəm kənanng də kanda

¹⁷ Tərgħa Yeeso tərāa hai tə kanda ishgha a pəpal tə fiya hangga na mbusamadghən. A mbədi kəm fiya hangga bəgha ba a Yahudiya tə Urshelima, tə kəm chehweed Taya tə Sidon na tsau tə wuri aama.

¹⁸ Bəgha nda ba ka a sək labərgħən nda tə kəm awal kənda nda ahu wan hayindan. Kənanngən fiya na ənkaheeya a səsang kanda.

¹⁹ Fiya na heu a kadə kwamana na a tsuwargħən ndafa kəsər səsəmnda a kyarhaba a fadghən na a kənanngən kanda.

Wutsəfayirha tə səsaarha

²⁰ Yeeso kələnggən fa tsahayighən sə ndanggən kanda, “Nafiya ni kun na tə parka, kun na fa yamiya; kəsər Kutəryid Faara yinun ni!

²¹ Nafiya ni kun na tə parka, kun na miirha a kəs kun nanən ya; kəsər nun a nggaala! Nafiya ni kun na tə

parka, kun na a tərha nanən ya; kəsər nuna maasa!

²² Kun fa parkayani, na fiya a karkun, kanda a wurang kun də, kanda 'yar kun tə ndaarha kun fa mbəlfeyya ni kəsər ka Wan Niifa!”

²³ “Nama wutsəfayirha a katəra ənda haya, tə kəm rəbama ka wutsəfayirha kəsər nun wal kənaghən hangga a talara. Kəsər kətəm nangga chichiyindan annabiya kee.”

Ən Kawa

²⁴ “Kawama nafiya, kun na tə kəna ha nanən ya, kəsər 'wadun teena tək dūn mbəndafa!

²⁵ Kawama nafiya nggalgha nanən ya, kəsər ba na miirha kəs kun! Kawama, kun na maasa nanən ya, kəsər na hur nun a səbrha də non a tərha!

²⁶ Kawama, kun na fiya a faala kəsər nangga chichiyindan annabiya fa nggabaya kee.”

Kyadaman nggəmnda nafiya na tsan kun.

²⁷ “Niya ndang nda kun na sək fanna, nggəmama fiya na tsan kun. Nama 'ya na ngga a fiya na karkun.

²⁸ Dəfaman parka fiya teena na 'yarkun, tə kəm hwana man Faara fiya teena na səsang kun.

²⁹ A mbi niifa sa ahu yandi kəmənga ya, kyakhrang man patu ba. Athlang niifa kapad wa, kədang yanda hai na ngguchit.

³⁰ Kala niifa hwanowa 'ya, fərang, niifa kəm thlangga ənwa a ndangna a nggəro kənən ha wa.

³¹ Ənaman 'ya fiya kəla na minnun a ənang ngganda kun.”

³² “A nadun a nggəm nafiya na a nggəm kun kee, kəkən nun wal parka? Fa dīmiya kəm na nda nggəm nafiya na nggəm ka nda kee.

³³ Kəm darha anadun a na 'ya na ngga ka fiya na nang kun kee, kəkən nun wal parka? Fa dīmiya na nda naarha kee.

³⁴ Tə kəm ana fiya na mbang teng kun kee, ndənun fərang kumarha kanda, kəkən nun wal parka? Fa dīmiya na nda fərang kumarha fa

dimiya kəsər ateng ngganda kanda məməl.

³⁵ Nanən kee, nggəmama nafiya na tsan kun tə kəm ənaman 'ya kanda na ngga. Fərama kumarha mbə ka atenggənda kun wa. A nadun a naarha kee nun wal kənaghən hangga, tə kəm nun tsaurha wangya Faara Amshi, kəsər nəghən nang 'ya fiya na ngga mbuwa usa Faara tə kəm fa mbəfeeya.

³⁶ Tsawama nafiya na fiya hadang kun fa, kəla nana Chinəm Faara, na fiya a hadang fa."

A Fərangdun dimiyarha Fiya wa

³⁷ "A fərangdun dimiyirha fiya wa, kun nggima mba nda fərang kun wa. A ngwangdun kumarha fiya wa, kun nggima mba nda ngwang kumarha kun wa. Chahaman dimiyin dan fiya də, kun nggima nanda chahang dimiyin nun kun də.

³⁸ Fərama, kun nggima nanda fərang nda kun tasau lələgdə hərha hai, irang tahadghən nda kun ahu har luwun nun hai. Tasau nun a kəkərang fiya sə ndəna nda kəkərang nda kun sə."

³⁹ Yeeso fərang də karapu kanda tə ndaarha, "Na kwamarha kəs səsal kwamarha wa? Anadə kee, kanda kyab na nda mukrha ahu kwarha hai.

⁴⁰ Mbə wan tə tsaharhaha sə, kalgha təmaləm ndəghən wa. Kəsər, wan tə tsaharhaha a ngwalang də tsahadghən ha, nən tsaurha kəla təmaləm ndəghən."

⁴¹ "Mani na kəlang hwalirha na a yid shadwa, sa kula kədang miwaarha də na a yidwa?

⁴² Kəkən na ndang nda shadwa, 'Wanya ni a kədə hwalirha də a yidwa,' kula sa na miwaarha na yidwa? Sa tə thlərbu! Katərang kədang miwad də 'wan na yidwa kəsər ana manana hai ngga, na a mbangga kədang hwalirha də na yid shadwa."

Nəm sən dəfrha tə tur wanggighən

⁴³ "Dəfrha na ngga mbə nggət wee mbuwa ngga wa, dəfrha kəm mbuwa ngga mbə nggət wee na ngga wa.

⁴⁴ Nəm sən dəfrha tə wanggighən. Mbə naarha hai dakh wan shibarha nəm a fad ndaha wa, nduwa wan inabi a fad ndakh mbəfeerha wa.

⁴⁵ Ka niifa nən əna əngya na ngga, kəsər əngya na ngga ndəna ahurghən. Tə kəm, tə mbəfeerha nən əna əngya mbuwa ngga, kəsər əngya mbuwa ngga ndəna ahurghən. Kəsər 'ya na ahur niifa ndəna kyarha ba a miighən."

Fa təngya səri

⁴⁶ "Kən nun aah nggi, 'Pəpa, Pəpa,' kun a kar 'ya ndang ni kun a non?"

⁴⁷ Kala niifa bagha thləmanna ba, a sək 'ya niya thləkrha tə kəm ndəghən a əna 'ya dani, niya pərang tur niifdi kun.

⁴⁸ Nəghən kəla niifa na a tən wurighən, ranggən sarghən sə kudimnggən, tə kəm dəfanggən sar kəndi aten feera. Ləghədna kufarha dək nən wuridi mbangwa tsang'ya fa wa, kəsər dəfanggən sarghən aten keela.

⁴⁹ Kəsər niifa səkka pathna nawa taarasə wa, nəghən məməl tə niifa təngga wurighən kula tansang sar kənggən ngga. Ləghədna kufarha mbən nən wuridi chagha hai hərəm, chat wuri də hai, 'ya ni mbuwa ngga kaan."

7

Yeeso kənanğ də mafad mamnda sodja Romaya

¹ A kwasamaddi ngwalangna Yeeso pathla a fiya aten ənggini na midghən sə a pəranggənən kanda, widghən ni Kafarnahum də.

² A mbədi, na mamnda sodja Romaya sə na mafadghən hadghən kaan tsau tə mii mərə fa. Mamnda sodja Romaya diwu nggəmdə mafaddi keeghən kaan.

³ Səknən labar Yeeso, thlən finğya fa maləmgya Yahudaya nən də nda hwanggən baa kənanğ nda mafadghən.

⁴ Famalømgini dænda thlæmad Yeeso dæ, hwanggænda kaan ndang ng-ganda, "Niifdiya kam dæ a dangga sæ!

⁵ Nggæmdæ nafinan har tænanng dæ Kæn Faara kan sæ."

⁶ Wiigha Yeeso tæ kanda. Dænda dæ, kanda tsau tæ wuri di, mamnda sodja Romaya di, thlæn pashiyighæn næn ndang ngganda Yeeso, "Paba, a kætælangna fadwa ka nggi wa, kæsær tsækki na a bana wuri kyana ba wa.

⁷ Ndæghænni ndani tsækki na di thlæmad wa dæ wa, kalusæ kee na mafanna a wal kændæ.

⁸ Kæsær nggi niyi akamu ngyakhrha niifa, kæmdæ tæ sodjaya a kamuna, ni ndaa nda yandiya, 'duwa dæ', næn dærha dæ; yandi kæm ndanggi 'boba', bagha ba, ndanggi mafanna, æno kiya, ænagha kee."

⁹ Sækna Yeeso ndæn kee, wulangga teena. Kyahargha hai ndanggæn nafini na a mbu samadghæn, "Niya ndang nda kun, ahur Isæreela 'wawi wal niifa tæ færkækafek fa tæ kanglang-girha kæla yandiya wa."

¹⁰ Nafini thlæn nanda dæ wu wunna nda a wuri ki mamnda sodja Romaya dæ, dænda wal mafaddi kændæ.

Yeeso thleng dæ wan nuneefa sæ mærna chimadghæn

¹¹ Tsuwa tsæbaku wa Yeeso dægha ahu tala dæ na nda aarha Nayin, fatsahayighæn tæ fiya hangga mbu samadghænda.

¹² Nduwus na nda a kwakiræm talda ba, tærga (na) nafiya (nda) a kyarhaba tæ mærra wundelarha, ndæghænni tætal nggænna (ahar) man, chimadghæn (nudi) kæm mærdæ. Nafiya hangga ahu taldi kanda a dæfangdæ.

¹³ Nana Yeeso nudi, hadanggæn fa, ndanggæn, "A tænna wa!"

¹⁴ Dægha dæ tsuwar alkau dæ næn fa, nafini na tæghæn ha isha nda hai. Ndagha Yeeso, "Wundælad diya ndoyi thliusæ!"

¹⁵ Tærga wundælad di mærga thli-ighasæ tsaukwa tsau, katæranggæn ndikrha hai. Yeeso kæm færanggænæn man dæ.

¹⁶ Tærga tærmænda kanda na heu, manangganda thlæm Faara nanda a ndaarha, "Kækafek, bat mamnda annabi ahur næn ba! Ba na Faara ba ka a hærghanggæn nafiyighæn."

¹⁷ Labar ændi æna na Yeeso ya, dæda dæ inggun ahu Yahudiya tæ tu-layighæn.

Fathlængya Yahaya tæ Mbaptisæma

¹⁸ Tærga fatsahaya Yahaya pærang ænggina nda na heu, aagha Yahaya særi ahur ndan.

¹⁹ Thlæn kanda næn thlæmad Chinæm dæ tæ Tsakhmæe, "Sani na a bæddæba wa, nduwa kæla niifa nan pak wa?"

²⁰ Sælna fa tsahayini a thlæmad Yeeso dæ, "Ndang ngganda Yahaya tæ Mbaptisæma ndæghæn thlængga kan a thlæmad wa ba, nan a tsaho mæe, sani na a bæddæba wa, nduwa kæla niifa nan pak wa?"

²¹ A mbædi tsu kænangga Yeeso nafiya mbuwa kækanglang, tæ ænkaheeya. Kwamaya hangga kæmdæ kanda ana mana hai.

²² Tærga nggæmangga Yeeso kanda ndæghæn, "Damadæ dæn pæranggæn Yahaya ændi sæknun tæ ændi na nun. Sæfængya a wiirha, fa termæeya kanda a wal kændæ, tebængya a sæk pathla, kanda a thleng mærya sæ kæmdæ kanda a færlabar Faara a fa yamiya.

²³ Faara næn færlarka a fiya ng-galgha tæ færkækafek nanda tæghæn atænna."

²⁴ Akwasamad di wiina fathlænggini ki Yahaya, tærga Yeeso katæranggæn tsælabar Yahaya ahu terdi ngwagha hai, ndagha, "Kæladma dænun ka kæladdæ a kaheerha? Hwaliiya na dzang na bæreurha a tsang 'ya fa wa?"

²⁵ Yoo, kæladma dænun ka kæladdæ? Nduwa ngwadda fa ngwanda fa ya wa? Ai kæmdærha fa ngwaya fa na ngga, na nda tsaurha kwakiræm kutæra.

²⁶ Yoo, kæladma dænun ka kæladdæ? Annabi wa? Kækafek niya pæranggænæn kun har kaldæ annabi.

27 Yahaya ndəna labar Faara chichirethlee hai tē ndaarha, “Iya, thləndi tē thləndəna ‘wa dē mbee masa, yandi na a takso kwamana kapa na barhaba,

28 Niya, pəranggən kun ahu fənayini na heu nggət na nishya mbə yanda sē kalgha Yahaya mamnggirha wa, nanən kee yandi na ngguchit ahu kutəryid Faara kalda ndən mamnggirha.”

29 Nafiya səkka əndiya heu tē fa thlə tsamngya səndasə kwaman Faara ndəna məməl, kəsər kanda ənnanda mbaptisəma yi Yahaya.

30 Amma Farisaya tē fa sən dēleewar ngyakhrha, kar nda dəfang shilee əndi na mid Faara nang nda kanda, kəsər kar nda fa a nangga Yahaya mbaptisəma kanda.

31 Dəgha Yeeso mbeedə tē ndaarha, “Yoo, tē manda nəm sakh nafiya kəshiid weeriya? Na nda kəkən?”

32 Na nda kəla wundakhnaya na tsaurha a kasu, nanda aah ndan, kanda a ndaarha,
 “ ‘Peng dan perəma kunsə
 kardun rəbrha fa,
 angdan amshi mərri kunsə,
 kardun tərha fa!’ ”

33 “Yahaya tē Mbaptisəma ba nən ba mbə a həb ənnarhami wa, mbə a sa aam inabi wa, amma kun a ndaarha, ‘Nəghən tē ənkaheerha fa!’

34 Wan Niifa ba da ba, a həbrha, a sarha, kun a ndaarha, ‘Na dun ndən tē yakh həbrha tē saarha, pashid fa thlə tsamngya tē fa dimiyirha ni!’

35 Nanən kee, nafiya nggəmnngga fa tē ndəndəlyid sənda Faara, kanda kəl ndaarha nəghən tē kəkafek fa.”

Yeeso a minda ki Saminu tē Farisarha

36 Tē Farisarha sē aagha Yeeso ka həb ənnarhami a wuri keeghən dē, tərgha kyagha ki tē Farisadda hai, tsaukwa hai a həb ənnaddami.

37 A hu taldiya na nuneefasə mbuwana ən ənadghən ngga, səkənən ndaarha na Yeeso a həb ənnarhami a ki tē Farisarha bağha ba tē kəthlikrha fədeerha na tē wudəbəla fa.

38 Ishgha aman kəsərghən təman sarghən fa, nagha a tərha, tərgha aam yidghən nagha a tsətsaarha aten sarghən hai fəbanggən sardi, panggən dē tē was tenggən, kəmanggən tē fədeerha na tē sədghən mbənggən.

39 Nana tē Farisaddi aagha ndən ndagha ahurghən, “Ana niifdiya annabi ni kam səndə tē wunniya, tē kəm ndaarha tur nu wunniya na a tsuwarghən fa kəsər tē dimiyirha ni.”

40 Nggəmnngga Yeeso ndanggən, “Saminu, na ‘yasə niya puro,” ndəghən kəm dərha, “Mala puruwun.”

41 Ndagha Yeeso, “Niifasə a takkwa nafiya səri kumarha, tal wudəbəl wurirha haru tuf, tahadghən kəm kumnggit tuf.

42 Pəđangna tidghən kanda, tərgha chahanggən nən kanda dē ngwad kyab. Yoo, ahur ndan yanggini nggəm nggən kaan?”

43 Nggəmnngga Saminu ndanggən, “Ai yandi chahang na nda dē na hangga.” Ndagghən, “Nggəmnngga məməl.”

44 Kyahar nən thləmad nuda dē, ndanggən Saminu, “Nanna nudiya? Kyadi kyawa hai fəre wa aam tsab sara wa, amma ndəghənggi irang dē aam yidghən aten saryina hai, panggən dē tē was tenggən.

45 Sa fufubwa nggi wa, ndəghənggi kəm ka kyani mbəda baya malangwa fəb sarghən wa.

46 Kəmang ngwa tenna tē fədeerha wa amma ndəghənggi kəmang dē sarna tē fədeerha na sədghən mbənggən.

47 Nanən kee niya purokən, pat dimiyini keeghən na hangga chahang ndandə, kəsər nəghən tē nggəmnnda na hangga yandi chahang nanda dē ngguchit kəm nggəmnnda ngguchit nən waala.”

48 Tərgha ndangga Yeeso, nudi, “Dimiyid wa chahon ndan dē.”

49 Nafini na a həbrha təghən, na nda a ndangnda ndan, “Wunni yandi kəmya na chahang dimiyirha dē.”

⁵⁰ Tərgħa ndangga Yeeso nudi, “Fər kəkafekkid wa hərwo də duwa də hu dədəmnggirha.”

8

Fingya nishya takkwanda Yeeso

¹ Mənggaha wa na Yeeso a Pər labar kutəryid Faara tala-tala, fat-sahayighən na Kum kap səri a thləmadghən,

² tə fingya nishya ndəghang nda kanda hai tə ənkaheeya tə fingya wan haya. A hur ndan na Mairamu sə nanda aarha Magdaliya ndəghang nda hai tə ənkaheeya məd.

³ Tə Yowana nu Kudza tə thlənda Hirdus, tə Sudzanatu tə fingya hangga dangga kanda sə tə rəfyindan.

Karapu aten tə həfrha

⁴ Wumna fiyaba hangga, nafiya aten chikrha ba, tala-tala kanda a barha thləmadghən ba. Thləghang karapu nən kanda sə ndəghən,

⁵ “Na niifasə dəgha ka həfrha də, ndəghən aten wash wiirha, fingya həra nda hai aten kwamana is-hangga fiya hai tərgħa damangga wudikkyā.

⁶ Hərgħa fingya hai ahu həreng keela hai, kya nda sə təkna yan faara hai hwara nda də kəsər mbə ləssa suwa.

⁷ Fingya həra nda pathlang ndakhkya hai kya nda sə kal wanda farha hai a pathlang ndakhkini wa.

⁸ Hərna fingya hai ahu chehweerha hai na ngga kyanda sə ngga tə chikrha haru-haru.” Ndanən kee tərənggən uradghən sə ndagħa “Yi na tə thləmad səkrha səkkənən.”

Ten karapu di

⁹ Fa fatsahaya Yeeso tsahang mee nda aten karapu diya.

¹⁰ Ndənggən kanda, “Nggəmang nda kun fa na a sən 'ya nun na kutəryid Faara ahurghən, fingya a mbə tə karapu wa mba nda sənggən wa, naarha nandan, kanda mba nda kukwalang hai wa, səkrha kəm sək ndan, kanda mba nda sənggən wa.”

Yeeso pərdə ten karapu di ki tə həfəddi

¹¹ Ndəghən “Karapu diya nəghən kiya, Wiirha labar Faara ni.

¹² Fingya hərgħa hai ahu kwamana nəghən aten nafiya səkka labar Faara, tərgħa bagħa Sheetan ba tərənggən labar də də ahur ndan amana nda fərkəkafek na a wal hərəkrha nda.

¹³ Yi həreng keela nəghən aten fingya a hərəmna nda sək labar Faara nanda thləghən tə hura pəpet, mbə mbəd tsawudghən sə ahur ndan wa, kəsər nanda fərkəkafek yi beena ng-guchit, a wal nda kəkərra mba nda kwas kyaharra hai wa.

¹⁴ Fingya hərgħa ahu ndakhkya hai, ndəna aten fingya səkka labar di, kəsər nda weeriya tə binda ka ən kəshiirha, tə kəna tə ən mbəndayirha fa yi kəshiid diya thluranggən kanda kəsər mbə 'yasə nanda mbang ənaarha ngga wa.

¹⁵ Fingya həf nən ahu chehweerha na ngga ndəna aten nafiya səkka labar di, kəsghənda ha ngga tə hura tətəl, kərsa nda na 'ya nda na ngga.”

Patilla tsətsəba tə təba

¹⁶ “Mbə niifa sə na njang patilla tsəbanggən tə təba wa, tə kəm dəfanggən kamu wusəra də wa. Nəm dəfang nda a mbəd dəfrha na a pəpal kəsər ka nafiya na kyarha ba na kukwaryirha nda.

¹⁷ Mbə 'yasə na bəbee mbuwa kyarha sə wa. 'Ya kəm na nggənggəla nən kyarha pəpal ba.

¹⁸ Kwarama tə sək pathla nun a naarha səkrha a sənunsə niifa na tə 'ya ha nanda chighanggən, yandī mbuwa tə 'ya anadə a numarha nəghən təghən ha nanda thlang nda.”

Man Yeeso tə wanmangghən

¹⁹ Man tə wanmangghən dənda thləmadghən də, wal wanda səla thləmadghən də wa kəsər ka hangnda fiya.

²⁰ Ndang ngganda, “muwa tə wan-manggiwa kanda a kəshi na min-dansə na sa.”

21 Nggëmanggən kanda ndəghən “Nafiya na sək labar Faara thlənangganda də kanda ni iya tə wanmanggina.”

Yeeso yanang də bereu 'yaara

22 Na fara sə kyanən hur kombuwal hai tə fatsahayighən, ndanggən kanda, “Tama pəm wuri aamda də ya.” Thlii wiirha nda.

23 Nanda aten wiirha tərangga beena də. Tərgha bereu 'yaara thliigha ba, kombuwal ndan takh də a ləghəttə tə aama, tərmanda.

24 Dənda də thlengganda sə a beena, ndang ngganda, “Paba-paba nəm a mərə!” Thliigha sə yananggən bereu 'yaardi tə kudəfəlla amdī ng-gasa nda hai tip.

25 Ndanggən kanda, “Ai fərkəkafekkid nun?”

Tərgha tərma nda tə wulteena, na nda a ndangnda ndan, “Wunniya na bereu 'yaara tə aama dəfang shilee in?”

Yeeso kənanng də niifa na tə ankaheerha fa a Nggarasina

26 Dənda mbeedə tə wiirha a Nggalili tə Nggarasina də na a pəm wuri aama.

27 Tərnda hai a mii wuri aamdi, na niifasə tə ənkaheerha fa, kyagha ba ahur talđi hwathla kanda nən fa. Məndaha 'wawa kal kabarha fa wa. Mbə tsaurha a wuri wa kəl a mbəd ten kwaya.

28 Nanən Yeeso tərgha huhwagha, fəlgha hai a mbedghən təranggən uradghən sə ndəghən, “Ma njidoyiwa tə nggi Yeeso Wan Faara Amshi? Niya hwan sa a səsenna wa.”

29 Thlək nən ndən kee, kəsər Yeeso 'wadə teena yanang də ənkaheeddi a ndəkka hai tə niifdi. Sara hangga na ənkaheeddi naarha dəghang niifda hai, na fiya kənanng hai tə wuyiwurra nən dəhang də dangga ənkaheeddi a heedə.

30 Tərgha Yeeso tsahang mee nən ha, “Thləm wani kən?” Ndəghən, “Hangga.” Kəsər ənkaheeya hangga kyangga fa.

31 Na nda a hwanggən a dangdə kanda hu kwadadə na kudimnggən wa.

32 A mbədi wu na chibət kələngarya sə a lafrha a wumnda, hwanggən nda a kya nda ahur ndan hai, nggëmanggən kanda fa.

33 Tərgha ən kaheeyini ndəghang nanda kanda hai tə niifdi kyanda hur kələngaryina hai. Tərgha kələngaryini thlii nda sə tə darha kya nda hu wuri aamda hai, mərə nda sə.

34 Fa laf kələngaryini nanda əndi katəragha hai, dandan ni wure də na nda a pərghən tala-tala.

35 Tərgha fiya kya nda ba ka na ənda nda katəragha hai ba nda thləmad Yeeso ba, banda walghən tə niifdi ndəkna ənkaheeyina hai təghən tsau a mbedghən kaldə lukrha fa, ba hutenggən ba. Tərgha tərmanda.

36 Na nafiya sə ənana Yeeso əndi a yindan thləghanggən nda kanda kwamandi kənanng nda tə ən kaheeddi.

37 Nafiya Nggarasina kahat hwan Yeeso nda na a ndəkka hai tə kanda, kəsər kəs hərəenga kanda kaan. Tərgha Yeeso ahu kombuwal hai wiigha.

38 Niifdi ndəkna ənkaheeyina hai təghən hwanggənən na a wii nda kyab. Tərgha ndanggən,

39 “Wudfu wuredə də thlək əndi ənona Faara.” Widghən ni hur tala də nagha a thlək əndi ənangna Yeeso.

Wutarad Yayirus tə nuneefa na fara bang fa

40 Wunna Yeeso ba, fiya hangga hwathlagha ndən fa, kəsər nanda a kələghən fa.

41 Tərgha na niifa sə thləmnggən ni Yayirus mamnda niifa ni a Kən Faara, mbərgha hai a mbed Yeeso hwanggənən a dəgha wuri keeghən də.

42 Na wutaradghən sə tətal huradghən ənadə Kum kap səri a mərə. Tərna Yeeso kwamana, fiya hangga a ngyabang mbərha fa.

43 A hur ndan na nuneefa sə səsagha yi hurarha kumkap səri fara

aten ßang ndafa hai, ßelang d   n hu hargh n d  ka kada puurha, walwa k nda wa.

⁴⁴ T rgha kyagha t  man k s rgh n tsuwar p p shiprha parkwadgh n n fa. A mb di wu fardi na ßang fa hai t rgha.

⁴⁵ Ndagha Yeeso, “Wunni tsuwargha nggi fa?” Ngaalanganda, t rgha Mbiturus t  fingya na a thl madgh n ndang ngganda, “Paba na fiya hangga na puworha  a kanda a ngyabo mb rha fa.”

⁴⁶ Ndagha Yeeso, “Na niifa s  tsuwargha nggi fa k s r na s s mnda s  kyagha d  a fanna.”

⁴⁷ K laana nuda hai mb  mbang beerha wa, Nduwusgha thl madgh n d  nagma fadgh n a r brha fa, b rgha hai a mbedgh n p rgh n n a mbed fiya na heu  ndi nagma nd n tsuwarn n nd n fa t  wal k nda wal n n a mb di.

⁴⁸ Ndagga Yeeso nudi, “Waana f rk kafekkid wa k nod  wiu fadwa ahu d d mnggirha.”

⁴⁹ Nd gh n aten f r labara, bagha niifa  a a wuri ki Yayirus mamnda K n Faara ndangg n, “Wutaradwa m rd  a s sangna t  mal mnd  d d  wa.”

⁵⁰ S kna Yeeso nd n, ndangg n mamnd di, “A t r mna wa furu k kafek kee n n a k nda.”

⁵¹ Ndukn n hur wurida d  ngg mangwa fiya fa mbusamadgh nda wa, k l Mbiturus, t  Yahaya, t  Yakubu t  k m chin wandi t  man.

⁵² Fiya aten t rha t  huhwaarha ka m ra wutaraddi. Ndagha Yeeso, “Malaman t rha, m rgha wa n gh n a shiirha.”

⁵³ T rgha masangganda yi sarfarha, k s r s ndas  m rd .

⁵⁴ Nd gh nggi k m k s n n har wandi t rangg n uradgh n s  nd gh n, “Waana thliu s .”

⁵⁵ S s ngg n wudgha  a thliigha s , ndangg n kanda f raman  nnarhami h bg a.

⁵⁶ Fa ngg tyigh n wulangga teena kanda. Yi yang thl marha n n

kanda teena a p rang ndan fiya  ndi kat ragha hai wa.

9

Thl n Yeeso fatsahayigh n Kum kap s ri di

¹ Aah n n fatsahayigh n kumkap s ri d   a, ndangg n kanda, f rangdi s s mnda kun na a k nanggun fiya na t   nkaheeya t  wan haya d dam n,

² t  k m thl n kanda n n d a nda p r labar kut ryid Faara, t  k nang nda haaya.

³ Ndangg n kanda, “A thliidun wiirha ma t rdun s sala, t  yawarha, t   nnarhami, t  wud b la, t  k m lukrha s ri wa.

⁴ A d dun d , wuridi ‘wanun kyarha sahai, tsawama s  pa far wutt nun  a.

⁵ Kala nafiya thl wa nanda kun fa, a nadun a mal taldi tinid taldi na sarnun pamand  ka a tsauka  n sakhrha ni a tendan.”

⁶ Thlii nda, wengganda talya hai hangga, kanda a p r labar Faara t  k nang nda fiya ko a yanggini.

Thl wul ten Hirdus aten Yeeso

⁷ Hirdus kut r Nggaliliya, s kd  ‘ya na a kat rarha hai ahu chehweedgh n, k r dd d n fa kaan, k s r fingya na nda a ndaarha Yahaya t  Mbaptis ma ni thleng nanda s  ahu m rra.

⁸ Fingya k m ndaa nda Iliya ni kyagha  a, fingya a ndaarha tal ni ahur annabiya na kaar thliigha s .

⁹ Ndagha Hirdus, “Yahaya kyathlangdi tengg n d , wunni k m mbiya ni a s k  nggini d dam n atengg n ya?” Nan n kee, midgh ns  a na Yeeso n n.

Yeeso h bang d  fiya haru kumngitgh n tuf

¹⁰ Wunna fatsahayigh n  a p rang  nggina nda  nana nda. T rgha thliigha t  kanda katendan d nda ahu tala d  nanda aarha Mbatseda.

¹¹ S nna fiya mb di n n a d rha sad , mbu samadgh n nda. Thl  kandan n fa, p rang labar kut ryid

Faara nən kanda, kənanngən fīngya na mindan kənda.

¹² Yarna fara hai, Kum kap sərīdī baa nda thləmadghən ba ndang ngganda, “Kamdə nanən ya kal fiya na hai kya nda hur tala də danda kada ənnarhami tə mbəd mənda kəsər mbədi nanəm sə ya mbə fiya sə wa.”

¹³ Ndangga Yeeso kanda, “Kun tə altennun fəraman ənnarhami kanda lee.” Ndang ngganda, “ya na a har nan mburodi ni tuf tə tənə səri kee, a mbə nanan kyarha hur tala də dan heng ənnarhami fiya ba na heu wa.”

¹⁴ Həshya ənanda haru kumnggit tuf. Ndangga Yeeso fatsahayighən, “Ndaman fiya tsawanda hai, wumangganda tendan kumnggit tuf.”

¹⁵ Fatsahayighən tsawangganda fiya hai kəla ndanən.

¹⁶ Tərgəha haranggən mburodi di tuf tə tən di səri, təranggən tenggən talara də, usa Faara nən, kyanggən hai, fəranggən nən fatsahayighən ndəghanggən nda fiya.

¹⁷ Fiya na heu ənanda mii nggal nda. Tərgəha fatsahayighən wumangganda kwasamadghən kutasya kumkap səri.

Yeeso ndana Kərəsti

¹⁸ Na fardə sə Yeeso a hwan Faara katenggən tə fatsahayighən a thləmadghən, tsahang mee nən kanda, ndəghən, “Na fiya ndaarha wunni nggi?”

¹⁹ Nggəmangganda, “Fīngya a ndaarha Yahaya tə Mbaptisəma, fīngya Iliya, fīngya kəm a ndaarha tal ni ahur annabiya na kaar thliigha sə.”

²⁰ Ndanggən kanda, “Kun tə altennun nun a ndaarha wunni nggi?” Tərgəha Mbiturus nggəmanggən ndəghən, “Sani Kərəsti yi Faara.”

Yeeso thləkdə kwaman səsadghən tə marrəghən

²¹ Yeeso yiyang thləmarha nən fatsahayighən, a pərang ndan niifa labar di thləghang nən kanda wa.

²² Ndangga Yeeso kanda, “Kəkafek ni, Wan Niifa nən a səsarha ahar

shingya, tə mamnda firistaya, tə kəmdə fasəngya ngyakhrha, nanda a karghən fa, bəlang ngganda, a far beena yi mahan nən a thliirha sə.”

²³ Ndanggən kanda na heu, “Ana mid niifasə mbu samanna kəl karnən altenggən təranggən kadidghənsə ka fad dathla mbərha fa hai ndənən mbang mbu samanna.

²⁴ Niifa na midghənsə a hərghanggən yibədghən nən a kədeng nda, kala niifa kədengga yibədghən ka nggi nən a wal yibrha mbuwa ngwalarha.

²⁵ Kəmdə, ma chighang nən niifa a waldə ən kəshiid weeriya heu kədenggən yibədghən?

²⁶ Kala niifa niya shidang tə labarna, Wan Niifa kəm nən a shidang nda tə ndaarha səngwa ndən wa abadə hu mamnggitghən ba yi Chin tə yi fathləngya Faara tə pedənda.

²⁷ Kəkafek niya pərang nda kun, na fīngya sə kəkət a mbədiya mba nda a mərə wa, nanda a naa kutəryid Faara tə yindan a mərə nda.”

Fatsahaya Yeeso mahan nan nda mamnggitghən

²⁸ Akwasamad beena uvada tə thlək palthdiya, Yeeso təranggən Mbiturus tə Yahaya tə Yakubu tərāa nda wumnda sə kəsər a hwan Faara nda.

²⁹ Ndəghən aten hwan Faara, kəla nda hai pəmnggən a chim nda fa, lukkighən tsaukwa pəpet naghə ahar yirha.

³⁰ Kula səndəndan sə na nafiya nda səri a thləmadghən, kanda a tsə labara təghən. Nafiniya nda Musa ni tə Iliya.

³¹ Banda thləmadghən ba tə mamnggirha, na nda a tsə labara tə Yeeso ahu ləghəttə 'ya na mid Faara aten mərəghən a Urshelima.

³² Mbiturus tə fīngya na a mbədi kanda a beena. Mehen na nda ba, tərgəha na mamnggitghən nda, tə kəmdə nafini səri kəkət a thləmadghən.

33 Na nafini səri a ndəkrha hai təghən, tərgha Mbiturus ndanggən Yeeso, “Paba, nəghən ngga nanəm a mbədiya, na chama nan mahan, tal yiwa, tal yi Musa, tal kəmɗa yi Iliya.” Səngwa əndi nən a thləkrha wa.

34 Ndəghən a ndikrha kee, kəla nda hai hashmbe nggəlanggən kanda. Nggəlangna hashmbidi kanda tərmanda.

35 Sək urarha nda hai ahur hashmbidi tə ndaarha, “Waana niya wurni, səgha madghən.”

36 Akwasamad sək uraddi, na Yeeso nda kət katənggən. Fatsahayighən nggasanda hai titib, a sayiddiya pərangwandan niifa əndi katəragha hai wa.

Kənanɡ Yeeso wee na tə ankaheerha

37 Daltna mbərha hai, Yeeso tə fatsahayighən tərna nda hai a wumndədi, wumngga fiya thləmadghən ba hangga.

38 Na niifa sə ahur nafini wumngga ba aaghənən ndəghən, “Paba ni a hwan sa kəlang waana thlarghəna, kəsər ndəghənni tətal a harna.

39 Na ənkaheerha tsang hurafa, nən huhwarha, dəghənggən hai, naghə fadghən a rəpəha fa, naghə miighən kəm a hufəha. A fara səmən mbə malang wa kəl səsəngnən kaan.

40 Hwan di fatsahayiwə a kənanɡ ngganda, mbang ngwanda wa.”

41 Nggəməngga Yeeso ndəghən, “Kun nafiyə kəshiid weeriya fa mbəlfeyə, mani kədiina fərkəkafekkid nun? Pa kwandə nəm tsaurha, nggi aten kərəsta tə kun? Botəghən wandi kyawa.”

42 Na wandi bayi tərghə ənkaheeddi dəghənggən hai naghə fadghən a rəpfa. Tərghə Yeeso njarənggən ənkaheedda də, kənanɡgən wandi wudənggənən chin ha.

43 Fiya na heu a mbədi wulangga teena kanda aten mamnggit tar Faara.

Yeeso nggərdə thlək kwaman mərəghən

Na fiya heu aten na ənwulteena aten əndi əna na Yeeso, ndanggən fatsahayighən.

44 “A mbəfandə kun tə pathdi niya pərang nda kun wa, nanda a fər Wan Niifa ahar fiya hai.”

45 Kanda hwathlang ngwanda numadghən hai wa, bəbeng ndan kanda kəsər amana nda kukwalang hai. Kanda kəm a tərəm tsahang mee aten path diya.

Wunni manggən ahu kutəryid Faara?

46 Tərghə thliighə ngaala sə a pathlang fatsahayighən aten wunni ahur ndan na manggən.

47 Sənnə Yeeso numan ndan tərghə kəs har wee nən ba ngguchit ishanggən a thləmadghən.

48 Ndanggən kanda, “Kala niifa thləghə wanda fa ya ka nggi, nggi thlənən. Niifa thləghə nggi kəm, thlənən niifdi thləngga nggi ba. Nanən kee, niifa na ngguchit ahur nun ndəna manggən.”

Niifa mbuwa tsan kun yinun ni

49 Ndangga Yahaya, “Paba, na dan niifa a kənanɡ ənkaheerha tə thləm wa, ‘yadəng dandən fa kəsər mbə ahur nəm wa.”

50 Nggəməngga Yeeso kanda, “A ‘yadəng dundən fa wa, kəsər niifa mbuwa tsan kun yinun ni.”

Samariyaya ahu tala karnda thlə Yeeso

51 Nduwusna bənggən ba nən a wutta talara də, dəf də teena kaan tə dərha Urshelima də.

52 Thlən farha nən a ‘wanda mbee ahu tala də na a chehweed Samariya, da nda ngwang əngya fa a mbədi.

53 Amma nafini na a mbədi kar thlədghənda fa, kəsər səndasə na midghən dərha Urshelima də.

54 Tərghə fatsahayighən, nda Yakubu tə Yahaya, kəlana nda hai kee, tsahang mee nda Yeeso, “Chinəm, na midwasə aah waarha nan hai a talara njənggən kanda də wa?”

55 Amma kyahargha Yeeso hai yanənggən kanda.

⁵⁶ Dənda hu taladə tə səmən.

Nafiya mahan na mindan mbusamad Yeeso

⁵⁷ Kanda aten wiirha ahu kwamana, ndangga niifa Yeeso, “Niya mbu samadwa kala mbərha na a dərha sadə.”

⁵⁸ Nggəməngga Yeeso ndəghən, “Tsarwaya tə kwandan sə, wudikkya tə kəndan sə, amma Wan Niifa mbə mbəd məndəghənsə wa.”

⁵⁹ Ndanggən niifa pak, “Mbuwu samanna.”

Amma nggəməngga niifdi ndanggən, “Paba, malee ‘wan di pang nda pəpa.”

⁶⁰ Ndangga Yeeso, “Malang mərya panggan nda mərrəndan, sa kəmda duwa də də pər labar kutəryid Faara.”

⁶¹ Na niifa sə kəmda ndanggən Yeeso, “Paba, niya mbu samad wa, malee ‘wan di ndang nafina wiidi.”

⁶² Ndangga Yeeso, “Kala niifa katərangga hudarha hai, anadə a kəlarha samarha də, məməl wa tə tar kutəryid Faara wa.”

10

Yeeso thləndə nafiya kumnggit məd kap səri

¹ Akwasamad yandiya, chinəm wurdə nafiya kumnggit məd kap səri, thlən kanda nən səri-səri, a ‘wanda mbeedə, dənda hu talya də dədamən na ndəghən nggi a dərha sadə.

² Ndanggən kanda, “Hathla sə hangga fa taryighən kədin nda. Nanən kee, hwanama tə heerha puwanggən fa hathya ba, hathlanganda sə.

³ Nanən ya, weema niya thlən kun kəla wan chaukhraya ahur məmereeya də.

⁴ A tərdun wudəbəla, tə ənnarhami, tə pakhma wa. A mbəddun hai ka nda ‘ya tə niifa a kwamana wa.

⁵ Kala minda kyanunsa hai, ndama, ‘Koomaa, nafiya wuridiya!’

⁶ Ana nggəm nda sə afad nafini ahur mindədi, ngwa tsaukwa parkad nda ənnun ahur ndan, a mbə kewa nən a nggəra thləman nun ba.

⁷ Tsawama ahur mindədi, kala ‘ya bangnda kun ba ənamami. Tə taara

kamdə teng thləthlən ndəghən nda, ma nadun a kya wure-wure wa.

⁸ Kala tala kyanun sahai a thlənda kun fa, kala ‘ya bangnda kun ba ənamami.

⁹ Kənaman haaya ahu talđi, ndanggən nafini kutəryid Faara nduwusda ba tsau tə kun.

¹⁰ Kala tala kyanun sahai a thləwa nda kun fa wa, kyama tə kwamangya, ndon,

¹¹ tənid talnun tsauka a fad sarnan pang dan ndən kun hai. Kəl a sənunsə kutəryid Faara ndusang də kun fa.

¹² Niya pəranggən kun a far ngwala kəshiirha na Saduma hadang nda Faara fa ma tal diya.

Talya malangwa dimiyid ndan

¹³ “Kawa Koridzin! Kawa Mbat-seda! Ənwulteena dədamən ənanda ahur nun ndəghən ənanda a Taya tə Saduma, kam ‘wanda teena malang nda dimiyid ndan, kalnda kukwasharya fa tsawa nda hai, na nda a irang fishe fandan fa.

¹⁴ A far ngwala kəshiirha, na Taya tə Saduma hadang nda Faara fa ama kun.

¹⁵ Sa kəm Kafarnahum; tamngga ndaarha, nanda a mano a talara wa? Awo! Na dərha hu hwanga də.

¹⁶ Kala niifa səkka kun, nggini səknən, niifa kargha kun nggi karnən, kala tə karrəna, karnən niifdi thləngga nggi ba.”

Wutta kumnggit məd kap səri da ba

¹⁷ Nafini kumnggit məd kap səri di wunda ba tə wutsəfayirha fa, ndang ngganda Yeeso, “Chinan, kahat tə ənkaheeya nanda sək kan a ndangdan kanda kyama sə ahu thləm wa!”

¹⁸ Ndangga Yeeso kanda, “Na di Sheetan mukda hai a talara kəla kyatta ‘yaara.

¹⁹ Kama thləmarha hai, fərang di səsəmnda kun na a ishanggun huthlingya hai tə ngərdaya, nun a kal fa mbəlfeyya mba nda nang ‘ya kun fa wa ko ngguchit.

²⁰ Ma tsəfun wutsəfayirha nanən ya ka səkna ənkaheeya kun wa, ənama

wutsəfayirha fa kəsər chirethleng nda thlēm nun hai a talara.”

Tək Yeeso mbəndafa

21 A sayiddiya ləghəddə tə mbənafarha fa a fad Səsəna tə pedənda, ndəghən, “Usadi sa Pəpa, china yi talara tə hweede, kəsər bəbengna tur əngginiya a Fasəngya tə fa hutengya, kyadang nan wundakhnaya nəghən kee Pəpa, kəsər əndiya ndə kamogha.

22 Pəpa fəredə 'ya na heu, mbə niifasə səngga wandi wa kəl chin kee, tə kəmda tə səngga wunni chin di, kəl wandi tə niifa na mid wandi kyadanggənən.”

23 Kyahargha thləmad fatsahayighən ba, ndənggən kanda katendan, “Kun nun tə parka katərana ənggina hai ya a yinnun!

24 Niya pəranggən kun, annabiya tə kutərya hangga mindan sə na əndi nun a naarha nanən ya, nawa ndan wa, tə kəm sək ənda nda nun a səkrha ya, səkkwandan wa!”

Wunni tulat na?

25 Na niifa sə tə sən deleewar tə chireelth na Musa, ishgha sə kət nən a kəkərang nda Yeeso. Ndənggən, “Mala, ni naarha kən na a wal yibrha ni mbuwa ngwalarha?”

26 Ndəngga Yeeso, “Mani chirethleng nanda hai ahur deleewar di? Na karataghən kəkən?”

27 Nggəmənggən, “Nggəmu Chinəm na Faara tə hurwa heu, tə yibəd wa heu, tə kanglanggid wa heu, tə hutən wa heu. Nggəmu tulat wa kəla alten wa.”

28 Ndəngga Yeeso, “Nggəməngna məməl, əno kee na wal yibrha.”

29 Kamshidiwu, na midghənsə na hərgənggən fadghən tsahang mee nən Yeeso, “Wunni tulat na?”

30 Nggəməngga Yeeso tə labara, “Na niifa sə thliigha a Urshelima dənən Djariko də, mukka ahar fa thlee kwamangya fa hai, dəkkənda kədanggan nda hai tawalth, malghən nda a pathlang yibrha tə mərə.

31 Na firis sə tərgha kwaman di, ba walghən kalth mbərgha də tə man patu.

32 Na tə Lawirha sə kəm tərgha kwaman di. Na nən ndən kalth, ndəghən nggima mbərgha də tə man patu.

33 Na tə Samariyarha sə tərgha kwaman di, ba a walghən kalth, hadənggən fa.

34 Dəgha thləmadghən də, tsabang wundədghənən də tə aam annab, irang fədeerha nən sə, kəngənggən nən. Təranggən a kəsər kwarghən sə dəgha təghən a kən rongya də.*

35 Dalthna mbərha hai harənggən wudəbəl wurirha sə səri fəranggənən tə mindədi, ndənggən, ‘Kəlee niifda ha ya 'ya bəlangna heu a kwasamad əndi furo ni ya, a wuddiiba ba bani nggerokən ha.’ †

36 Tərgha Yeeso ndənggən, “A hur nafini na mahan ya, wunni tulat kamshidi mukka ahar fathlee kwaman nggina fa?”

37 Ndəngga tə səndədi, “Niifdi hadəngna niifda fa, ndəna tuladghən.” Ndəngga Yeeso, “Duwadə a əno kee.”

Yeeso weng də tala Marthla tə Mairamu

38 Yeeso tə fatsahayighən kanda aten wiirha, ba kyarha hu tala hai, na nuneefa sə thləmnggən ni Marthla. Thləghənən fa a minda keeghən.

39 Na wanman Marthla sə, thləmnggən ni Mairamu, bəgha ba tsauka hai a thləmad Yeeso ndəghən a kang thləmarha fa.

40 Marthla kəm tar ənnarhami tərang də tenggən də. Tərgha baa thləmad Yeeso ba ndənggən, “Paba, mba naghən wa yina wanmana maledə tar ənnarhami fa katenna? Ndəng bəgha dee sə lee.”

41 Ndəngga Yeeso, “Marthla! Marthla! Sa a kətəlang fadwa fa aten fingya əngya hangga.

42 'Ya tətal ni kee nanda kadfaarha, Mairamu wurdə 'ya na ngga, kəsər

* 10:34 10:34 Kən rongya, Kən hunaarha nəm tiirha † 10:35 10:35 Pene: wudəbəl tə ra pathlarha yi paara tal

mbə niifa sə na mbang thlang a harghən wa.”

11

Tsahad Yeeso ha aten hwan Faara

¹ Farda sə, Yeeso a hwan Faara a mbərha. Ngwalanən, tərgha tal ahur fatsahayighən ndanggən, “Paba, tsahang kwaman hwan Faara kan ha, kəla tsahangna Yahaya tə Mbap-tisəma fatsahayighən ha lee.”

² Ndangga Yeeso, kanda, a nadun a hwan Faara ndama,

“Chinəm na a talara, *

a chilbi thlēm wa nəm ha, kutəryid wa bagha ba.†

³ Fərang ənnarhami kan yi weeriya tə yi bəngya na bayi.

⁴ Chahang dimiyin nan kandə, kəla nan chahanggən fingsadə ənangga dimiyirha kan fa. A dənna tə kan ahū kəkərra də wa.”

⁵ Nggərgha Yeeso ndangnda fatsahayighən, “Ndam tal ahur nun nəghən tə pashirha, dəgha thlēmaddghən də a manad fədigrha ndanggən, ‘Wayee əne kumad mburodi ha mahan lee.

⁶ Kəsər, na pashinna sə baa ba ka wiirha tərda hai a kyana nanən ya. Kəmda mbə ənnarhami sə a har na wa.’

⁷ Tərgha, andam pashiddi kadagha kumarha a harghən, nggəmnngga ba a kən ndəghən, ‘A billanna nggi wa. ‘Wadi teena changdi kwatminda, kan tə wanggina hunadan hai, mbi mbang thliirha sə furo ‘ya ni wa?’

⁸ Niya ndangnda kun, a mbə a thliirha sə fərang ‘ya nən ka tsaunən pashidghən wa, nən thlid sə fəranggən tə kurmi na midghən. Kəsər pashidghən kəswa shilee ndən tə hwandədi hwanang nən wa.

⁹ Niya ndangnda kun, hwanama nanda fərang kun. Kadama nun a waala. Nama a dək kwatminda, nanda inanggən kun hai.

¹⁰ Kəsər kala niifa hwangga, nanda a fərang, niifa kadagha kəm nən a waala. Kəmdarha kala niifa dəkka kwatminda nanda inanggən hai.

¹¹ Wunni ahur nun, a hwanang wanggən tənə fərang huthne nən?

¹² Tə kəm a hwanang wanggən ng-gal diyarha fərang ngərdarha nən?

¹³ A tsaudə, kun na fa mbəlfeyya səndun ‘ya nun fərangnda wangginun əngya na ngga, sakwata chinun a talara, nən fər Səsəna tə Pəfənda a nafiya na hwanda.”

Yeeso tə Mba'aldzabul

¹⁴ Yeeso kənangdə niifa kənanagna ənkaheerha miighən, hərəmna ənkaheeddi kyarha sə a fadghən, katəranggən ndikrha hai. Tərgha fiya ngwagha hai na ənwulteena nda.

¹⁵ A mbədi na fingsya nafiya sə ndaa nda, “Mba'aldzabul ni kutər ənkaheeya fərangga ngyakhad diya yi kyang ənkaheeya sə?”

¹⁶ Fingsya sə na mindan sə kəkərangganda Yeeso, ndang ng-ganda, a əna ənwulteena nən kyadgha ndaarha na Faara təghən ha.

¹⁷ Tərgha Yeeso walang də numan ndan, ndanggən kanda, “Kala kutəryirha dəkka hai səri, nanda yanda tə ndan, kutəryiddi mbə isha wa. Nəghən kee kəm a dək wure hai səri kanda a yanda, wuridi nən weela də.

¹⁸ A ndək Sheetan hai mbədghən səri, nən yan altenggən, kəkən na kutəryirha dərha mbeedə? Nduwun tə ngyakhrha Mba'aldzabul ni kyangnda ənkaheeya sə.

¹⁹ Anadə tə ngyakhrha Mba'aldzabul ni kyang ənkaheeya sə, fa tsahayinun wu? Tə ngyahad wun nanda kyang nda sə? Fa tsahayinun ni ngwang kumarha kun sə aten yandfiya.

²⁰ Anadə tə səsəmda Faara ni kyang ənkaheeya sə, tsaudə kutəryid Faara badə thləman nun ba.

²¹ Niifa na kanglang, a ngwada fa ngga, ndəghən a kəla wurighən ha,

* **11:2 11:2** Fingsya deleewarya na nda tə, † **11:2 11:2** Fingsya deleewarya bagha ba. ‘Ya na midwa a ənaghənan hu kəshirha kəla nanda a ənarha a talara

kari wurighən mbə 'ya sə walghən wa.

²² Abad niifa ba kəm kalgha ndən mu kanglanggirha, harghənən yanda, dəghanggən hai, thlanggən kari yandədi mbərsənən sə, tərgha ndəghanggən kari dādə thlang nən.

²³ Niifa mbuwana midghən nggi, nəghən a tsan nggi. Niifa dēwa sə wumndəghən, tə waleng nda ni də.”

Wutta ənkaheerha tə imənda ba

²⁴ “A kyad ənkaheerha sə tə imənda a fad niifa, nən naarha wiirha hai a mbəəya mbuwana aama sə ka a wal mbəd yibrha nən. A walwa wa, nən ndaarha, ‘Ni wutta wuri da də kyani sa ba.’

²⁵ A bada ba waldə wuridi ngwangnda də, tangsangnda wuridi ngga,

²⁶ nən a wutta dəgha ngwangnda ənkaheeya ba məd kalgha ndən mbəlfēerha, baanda tsaurha a mbədi. A kwasamadghən, tsawud niifdiya səssadghən nən kal yi kaar.”

Parka yi kəkafek

²⁷ Na Yeeso a thlək əngginiya, tərangga nuneefa uradghən sə a pathlang fiya ndanggən, “Tə parka ni nudi nggətgha sa, har kəronən sə ya!”

²⁸ Nggəməngga Yeeso ndanggən, “Ha’i nəghən kee, amma parkayirha kaldə tsaurha afad nafiya na a sək labar Faara, kanda na taara sə.”

Mid fiya sə na ənwulteena

²⁹ Na fiya aten chik baarha thləmad Yeeso ba, ndəghən, “Nafiya kəshiid weeriya fa mbəlfēeya ni. Na mindansə a kyadang ənwulteena nda kanda, mbə ənwulteena sə nanda kyadang kanda pak wa kəl yi Yunana.

³⁰ Kəla tsauna Yunana ənwulteena a nafiya Nineba, Wan Niifa kəm nən tsaurha kee a nafiya kəshiid weeriya.

³¹ A far nggwala kəshiirha, kwatamnda man ki pəlasarya, nən a thliirha ba heu tə nafiya kəshiid weeriya, kyadang ndaarha nən kanda ənawun məməl wa. Baghən ba a mbərha na inggun ka bagha sək

sənda Sulemanu. Nanən ya kulo niifa kalgha Sulemanu a mbədiya.

³² A far nggwala kəshiirha, Ninebaya nanda a thliirha sə tə nafiya kəshiid weeriya kyadang ndaarha nən kanda ənawa nda məməl wa, kəsər kanda malangnda dimiyindan, ka labar Faara thləghangna Yunana kanda. Nanən ya, kulo niifa kalgha Yunana a mbədiya!”

Kukwaryit farha

³³ “Mbə niifa sə na njangnda patilla bəbənggən wa, nduwa tsəbānggən tə təba. Kəl nən dəfang nda a pəpal na a kya niifa ba, na kukwaryirha nən.

³⁴ Yirha ndəna kukwaryit farha, ana yidwa kanglang hai, fadwa na heu nən naarha tə kukwaryirha. A mbə yidwa kanglang wa, fadwa na heu nən naarha hu wula.

³⁵ Kulo sa hai, kukwaryirha nana təghən mbə wulani wa.

³⁶ Ana fadwa na heu tə kukwaryirha, mbə mbərha sə na tə wula wa, fadwa na heu nən njaara hai, kəla na kukwaryit patilla ənaarha.”

Yeeso yanangdə Farisaya tə Fasəngya ngyakhrha

³⁷ Ngwalana Yeeso labara, tərgha tə Farisarha mbu Yeeso nən wuri keeghən də ka həb ənnarhami də. Dəgha Yeeso də tsauka hai a həb ənnadda mii.

³⁸ Kəla na tə Farisadda hai katərang Yeeso həbrha hai kula tsabang harghən də wulangga teena.

³⁹ Ndangga Chinəm, “Kun Farisaya, nun tsabang kəsər tafarha də tə dēngnda naghə hur nun lələgdə tə hukrha tə mbəlfēerha.

⁴⁰ Nurya kee, mbə Faarani ənaghə kəsərđi tə hurđi wa?

⁴¹ Amma fərama 'ya na a har nun a fa yamiya, 'ya na heu na yinun nən naarha tsətsabadə.

⁴² Kawa ma, Farisaya! Nun fərangnda Faara tal ahu kum shi chimbee tə fingya shi kyahangya na heu. Malanggun tar kəkafek tə nggəmənda Faara. Tur ənggina niya

kamngga ənon, kamngwa malanggun fingsya wa.

⁴³ Kawa ma Farisaya! Na minnun sə a fərang mbəd tsaurha nun kun na ngga ahu Kən Faara tə kəmda nagma fiya a ndang 'ya kun ahu kasu.

⁴⁴ Kawa ma! Nuwun kəla kwat mərya na fiya a wiirha atənggən ka yamid sənda."

⁴⁵ Tərgəha niifa tal ahur Fasəngya ngyakhrha, ndənggən Yeeso, "Mala, a ndanna kee, 'yarna kan kəm!"

⁴⁶ Nggəməngga Yeeso ndəghən, "Kawa ma kun Fasəngya ngyakhrha! Fərang rəfrha nun fiya na haghən, kun tə alten nun 'wawun tsuwarghən fa tə wan haara tal a thlar kanda nun wa.

⁴⁷ Kawa ma, təndun ten kwaya na nggəngga ka a mananggun annabiya Faara, bəlangna chichiyinun kanda də.

⁴⁸ Kun tə alten nun nadun ndən, kəmda nggəmdun fa tə 'ya ənana chichiyinun. Bəlangganda annabiya, kun kəm tənanggun ten kwayindan.

⁴⁹ Nanən kee, ndən ndana sənda yi Faara, niya thlərang annabiya kanda də tə Fatsahaya, nanda a bəlang fingsya, səsəngganda fingsya.

⁵⁰ Tsaunən kee, na Faara a ngwang kumarha nafiya kəshiid weeriya aten bəla, bəlang na nda annabiya də na heu, ka katəra kəshirha.

⁵¹ Ka aten far Habila dəgha hu yi Dzakariya də bəlang na nda a pathlang mbəd sataka tə mbərha na Tsətsaba də ahu Kən Faara. Niya pəranggən kun nanda a ngwang kumarha nafiya kəshiid weeriya kəsər ka nafini na heu ya.

⁵² Kawa ma, Fasəngya ngyakhrha! Kəsfun ən cha kwatmin sənda ha. Kun tə alten nun kyawun sadə wa, malanggun fiya na mindan kyarha sa də, kya nda də wa."

⁵³ Malangna Yeeso mbədi, Fasəngya ngyakhrha tə Farisaya katərang ngganda tsandəghən hai, na nda a dzəranggən tə tsakh miiya.

⁵⁴ Na mindansə dəfang takthleera nda ka a thlək 'ya nən mbuwa məməl.

12

Yiyi thləmarha aten thlərbuyid Farisaya

¹ Wumna fiya ba hangga har kanda ishang ndan hai, katərangga Yeeso tsə labara 'wan tə fatsahayighən, ndəghən, "Kwarama tə mehen Farisaya ndəna thlərbuyirha.

² Mbə 'yasə na nggənggəla mbuwa indadə wa, tə kəm mbə 'yasə na bəbee mbuwa kyarha pəpal ba wa.

³ Kala 'ya thləknun bəbee na fiya səkən a pəpal, 'ya thləknun kəkədək nanda a kalmiighən də səkəna fiya.

Faara ndən kamngga a tərənggənəm

⁴ "Niya ndang kun shayina, a tərəmdun nafiya na a bəl farha wa, a kwasamaddi bəlang na nda, mbu 'yasə nanda naarha bal wa.

⁵ Niya pərang niifa kun nun tərəmda, tərəmma Faara na tə səsəmda bəlang nda farha, a kwasamadghən muwanggən ahu hwanga də. Kəkafek niya pəranggən kun tərəmma Faara!

⁶ Mbəna nda heng wudikkya də tuf pene səri wa? Ko tətali ahur ndan mbərangwa Faara wa.

⁷ Ko was tengginun ni ma nəghən thləthləda. A tərəmdun wa, kəsər kaldun wudikkya kaan!"

Kyad sənda Kərəsti a mbed fiya

⁸ "Niya ndang nda kun, kala niifa ndagha səndə nggi a mbed fiya, Wan Niifa kəm nən a ndaarha sənda ndən a mbed fathləngya Faara.

⁹ Niifa kəm ndaarha səngwa nggi wa a mbed fiya, nggi kəm ni ndaarha səngwi ndən wa a mbed fa thləngya Faara wa.

¹⁰ Kala niifa na thlək pathla mbuwa ngga aten Wan Niifa na nda chahənggəndə. Amma niifa sargha Səsəna tə Pədənda mba nda chahənggən də wa.

¹¹ A dən nda tə kun a mbed mamngya Kən Faara də, tə fa ngwa kumaya, tə kutərya, a billadun tə kwamana nun a kyang altənnun sə wa, ko tə pathla nun a nggərang kanda səwa.

12 Kəsər Səsəna tē Pedənda nən a tsahang 'ya kun ha kamngga a thləwun."

Karapu aten nur təkəna

13 Tərgħa niifasə ahur fiya ndanggən Yeeso, "Mala, ndang wan mana fəre yina langaarha nən malang na mərə chinan kan hai."

14 Tərgħa Yeeso ndanggən, "Kaiya wayee, wun dəfegħa tē ngwa kumarha, ni dək langaarha?"

15 Tərgħa ndanggən kanda, "Kwarama fa, nama inggun tē 'ya na barha ba tē kwit hura, kəsər yibəd niifa kaldə ən kəshiiirha."

16 Fərang karapu nən kanda ndəghən, "Wad tē kəna naarha sē walgha ənnarhami ahu hedghən kaan."

17 Ndagħa, 'Mbə mbəd dəf ənnaddami sē kyana wa. Mani naarha?"

18 "Ndəghən, 'Yoo! Səndi 'ya niya naarha. Niya fəlang biriukina də ya, tən fiyga ni na məmanggən, iranggi ənnannami sa hai tē karinna heu."

19 Ndanggi altenna, "Kai! Na əngyasə na nggəngga tē ənnarhami dəfangna də yi huraya hangga. Yibu, həbu, saana tək mbənda na fa."

20 "Amma Faara ndanggən, 'Sa nura! A fədigdi ya na nda a kada yibədwa. Karidi dəfangna də ya nən a tsaurha yi wun?"

21 Ngwalangga Yeeso pathdiya tē ndaarha, "Nən tsaurha kee tē niifa wumangga kəna hai a altənggən, amma a mbed Faara tē yaminni."

Ndangga Yeeso fatsahayighən ma billadun wa

22 Ndangga Yeeso fatsahayighən, "Niya ndang nda kun, a billadun tē yibəd nun, tē 'ya nun ənnarhami, tē kəm 'ya nun kala fa wa."

23 Kəsər yibrha kaldə ənnarhami, farha kəm kaldə lukkyā.

24 Kəla man wudikkya lee! Mba nda həfrha wa, mba nda hathla wa, mba nda tē kən ənnarhami ko biriukya wa, ko nanən kee na Faara fərang ənnarhami kanda. Səngunsə

mamnggit nun kaldə yi wudikkya wa?

25 Wunni ahur nun aten billadghən na mbang chik bənggən, ko yi beena tal ahu kəshiiirha?

26 A mbun a mbang əna 'ya ngguchit kəla yandiya wa, kən nun billarha aten fiyga əngya na mid nun?

27 "Kəla man fid dəfya na nda tsərha. Mba nda na taara, ko pu kabarha wa. Nanən kee, niya ndang nda kun, ko kutəra Sulemanu tē mamnggitghən 'wa wa ngwarha fa kəla tal ahur ndan wa."

28 Ana Faara a ngwang nda hwalirha fa na a hee kiya, hwalirha nasə aweeriya, a binda kəm njigha də, sakkwa kun nən ngwang kun fa? Kun fa yamid fərkəkafek!

29 A nadun a numarha aten ənnarhami ko ən sarha wa, ma billadun aten ənggini ya wa."

30 Nafiya səngwa Faara na nda kada tur ənggini ya, amma Chinun səndə 'ya na minnun."

31 Kun nggi kadama kutəryid Faara, ənggini na heu kəmya nən fəranggən kun."

Tsaharhaha aten dəfrha kəna də a talara

32 "Kun chiərha na ngguchit, a tərəmdun wa, kəsər Chinəm nən a tək mbəndafa a fərang kutəryidghən nən kun."

33 Heeman 'əngginun də na heu, fərang wudəbəlghən nun fa yamiya. Dəfaman kəna altənnun də mbuwa ngwalarha, kəna mbuwa səbrha də a talara, mbərha mbuwana ngaara kyarha də dəgha tərang, tē mbərha mbuwana məməngya səbang də."

34 Kəsər mberha na kənawa sē, ndəna mbəd numad wa."

Ngwama fa ka wutta Yeeso ba

35 "Ngwama fa ka taara, patillan nun njinji."

36 Tsawama kəla mafaya na kəla turi ndan fa na wutta ba ahu wutsəfayid kakhrha. A Wudda ba dək kwatminda nən, nanda inanggən hai wet."

³⁷ Nən naarha ngga a fad mafayini a wud turi ndan ba, a badə wal kanda a kəlarha ka taara. Niya ndang nda kun, nən a kalang kabadghən hai kal yi taara nən, ndangghən kanda tsawama hai, fərang ənnarhami nən kanda.

³⁸ Nən naarha ngga a fad mafayini a wud turi ndan ba a manad fədiqrha, ko ahar tsar abadə wal kanda nggungwa fa.”

³⁹ Nggərgħa Yeeso thləghang karapu kanda, ndəghən, “A sən ture sayiddi na ngaara a kyarha wuri keeghən hai, mbə malang nda kyagha sa hai wa.

⁴⁰ Kun kəm tsawama nggungwa fa, kəsər Wan Niifa nən a wutta ba a sayiddi səngwa nun sə.”

Wunni mafarha na tə kəkafek?

⁴¹ Ndagħa Mbiturus, “Paba, karapu diya aten nan ənana nan wa, nduwa aten fiya na heu wa?”

⁴² Nggəmanngga Chinəm ndəghən, “Tsawama kəla mafaddi na tə kəkafek na ndəndəl kəm, dəfangna turighən aten mafayighən, na fərang ənnarhami kanda a sayiddi kamngga.

⁴³ Nən naarha ngga a fad mafaddi bana turighən walghən a əna targhən məməl.

⁴⁴ Kəkafek niya pərangghən kun, nən dəfang mafaddi aten karidghən na heu.

⁴⁵ Amma a ndang mafaddi al-tengghən, ‘Turina bawaba wet wa,’ tərgha katərangghən dək mafaya nishya tə həshya, kyagha hu həbrha hai tə sarha nagha a tərang teena.

⁴⁶ Turi mafadiya nən a wutta ba a fara səngwanən sə. Turidi wu nən dəkkən kaan wumangghən tə nafiya na dimi.”

⁴⁷ “Mafaddi səngga ‘ya na mid turighən a ənagħa, amma ngwawafa wa, tə kəm ənawa əndi ndang nanda a ənagħa wa, na nda a tsadagħən kaan.

⁴⁸ Amma niifa səngwawa sə, a nadə ‘ya kamngga a tsətsəlgħən nda, na nda dəkkən ngguchit. Kala niifa fərang nda ‘ya hangga, na nda kada ‘ya hangga a harghən. Niifa fərang

nda ‘ya hangga kaan, nanda kada ‘ya hangga a harghən kaan.”

Labar Yeeso nən tsahang fiya hai

⁴⁹ Tərgha ndagħa Yeeso, “Bani hu kəshirha ba tə ngwa kumarha na kəla waarha. Ana nggəməndəna ni kam njang nda də!

⁵⁰ Na mbaptisəma səsəarha sə na nda a əneerha, billadi kaan na a əneekən nda!

⁵¹ Tamnggun ndaarha bang ni tsawud dədemnggirha kəshirha ba wa? Awo! Niya ndang nda kun, baniba tə tsakhrha hai.

⁵² Nanən ya, ahu wure tal nafiya tuf nanda tsakhrha hai pəmngghən səri, nafiya mahan a tsan nafiya səri, nafiya səri kəm a tsan nafiya mahan.

⁵³ China nən tsan wangghən. Wandi kəm nən tsan chin. Man nən tsan wutaradghən, wutaraddi kəm a tsan man. Thlabərta nən tsan nu wangghən, nu wandi kəm nən tsan thlabərghən.”

Sənda ‘ya na mid Faara ənana ahu bengginiya

⁵⁴ Tərgha ndangghən fiya, “A nadun hashmbe a man həmənda faara ba, nun ndaarha ‘Na ‘yaara bayi,’ bagha hai.

⁵⁵ A na bəreurha bayi manki pəlasarya ndon ‘Na kərta a naarha sə’, tərgha naghasə.

⁵⁶ Fa thlərbuya! Mbangdun səng kyaharra mbərha hai na a hweede tə fərah-amshi, amma sənda ən bengginiya sənggundun wa.

Taksaman Pathlang nun

⁵⁷ “Mani mbuwa nun numarha əna ‘ya nun na ngga kun tə alten nun?”

⁵⁸ Ndagħa Yeeso, “Kəla ndam, a huhwad niifa sa, kadu kwamana na a tangsanggun pathlang nun a kwamana. A karna fa, dənən təsa a mbed tə ngwa kumarha də. Tə ngwa kumarha kəm nən fərang sa wan səsalya. Wan səsalya kəm na nda muworha kəndə.

⁵⁹ Niya ndorha, mba kyarhaba wa kəl tiina əndi kyo nanda heu.”

13

Malaman dimiyin nun amanun mæra

¹ Nanən ya fɪngya sɛ a mbɛdi, pɛranggən nda Yeeso labar Ng-galilaya ndana Mbilatus a bɛlang ngganda kanda. Tɛrgħa sodjaya bɛlangganda nafini a fardi nanda a fɛr satakh ndan a Faara.

² Nggɛmangga Yeeso kanda, ndɛghən, "Ka bɛlang nanda Ng-galilayini kee, tamnggun ndaarha kalnda fiya na heu dimiyirha a Nggalili wa?"

³ Awo! Niya pɛranggən kun, a malanggun dimiyid nun wa, kun na heu nun a mæra kɛla kanda.

⁴ Nduwa kɛm, kɛla nafini na kumkap uvadadi chana tɛndɛdi na dzang a tendan hai a Siluwan, bɛlanggən kanda, tamnggun ndaarha kalnda fiya na heu a Urshelima dimiyirha wa?"

⁵ Awo! Niya pɛranggən kun, a malanggun dimiyid nun wa, kun na heu nun a mæra kɛla kanda."

Karapu aten shibarha mbuwa nggatta

⁶ Tɛrgħa Yeeso fɛrang karapu nən kanda, ndɛghən, "Wad niifa naarha sɛ na tɛ shibarha ahu hedghən, bɛgha ba ka a dakh wanggənən hai, walwa ko tɛtal wa.

⁷ Tsaunən kee, ndanggən niifdi na a kɛla hedda ha, 'Kulo a weeriya hurarha mahan nggi a baarha ka kada wan shibadda ba ya, 'wawi wal wee atenggən wa. Kyathlang dɛ! Kama nda nəm malang sɛ 'wanggən mbərha hai ka?"

⁸ Tɛrgħa tɛ kɛla hedda ha ndanggən, 'Paba, malang sɛ, hasang chehweerha ni mu, irang thlii 'walya ni mu ahu huraddiya.

⁹ A nggɛddɛ a mbee tsaukwa sɛ, a nggɛtwa wa a kyathlanggəm dɛ.' "

Yeeso kɛnangdɛ nuneefa a far yibrha

¹⁰ Fardasɛ Yeeso a tsaharhaha a Kən Faara a far yibrha.

¹¹ Na nuneefa sɛ ɛnangna ɛnkaheerha wan haarha fa,

sɛfnanggən yi hurarha kumkap uvada. Nɛghən kɛkɛba hai mbɛ mbang pɛpɛnda sɛ wa.

¹² Nana Yeeso ndən, aaghənən ndanggən, "Sa nudiya, kənonda ahu wan hadwa."

¹³ Tɛrgħa dɛfang haara nən teena, a mbɛdi tsu, pɛpɛnggasɛ dɛfang shilee nən Faara teena.

¹⁴ Tɛrgħa mamnda kən hwan Faardi sɛbgha hurghən dɛ, kəsɛr ka kɛnangna Yeeso nudi a far yibrha. Ndanggən nafini na a mbɛdi, "Far taara mikki kamngga ana taara nəm, bamaɛa hu bɛngginiya kɛnangganda kun mbɛ a far yibrha wa."

¹⁵ Ndangga Chinəm kanda, "Fa thlɛrbuya kee! Ashe, mbun kwasang thladnun sɛ tɛ kwarnun dən kyadang aama a far yibrha wa?"

¹⁶ Nudiya chichid Ibrahim ni, kɛnangna Sheetan hai, a weeriya hurarha kumkap uvada. Ashe, mbɛ mɛmɛl kɛnanggəm a far yibrha wa?"

¹⁷ A kwasamaddi thlɛkna Yeeso labardiya, fɪngya na a tsanggən a mbɛdi shidanggən kanda. Fɪngya nafiya kɛm, kɛl ɛna wutsɛfayirha nda heu, kəsɛr ka ɛnwulteena ɛna nən.

Karapu yi wan parsəna

¹⁸ Tɛrgħa ndagħa Yeeso, "Na kutɛryid Faara kɛkɛn? Tɛma nda ni sakhkɛn sɛ?"

¹⁹ Kutɛryid talara nɛghən kɛla wan parsəna na wanggən ngguchit ahur wiiya na heu, tɛrang na niifda sɛ hɛfanggən hai ahu hedghən. Mangga tsauka dɛfrha, wudikkya ɛna kɛnna nda ahu wuhwaryighən."

Karapu aten mekhna

²⁰ Yeeso nggɛrgħən tsakh mee, ndɛghən, "Tɛma ni sakh Kutɛryid Faara?"

²¹ Nɛghən kɛla mekhna yangna nuneefa tɛ humbarha tasau mahan, tɛrgħa mehen di wu chichadanggən."

Kwamana hu Kutɛryid Faara dɛ nɛghən kɛla kwatminda na I'yaba

²² Kəsna Yeeso kwamana dənən Urshelima dɛ, kyagħa hu talya hai na manggən tɛ na ngguchit nagħa a tsahang fiya ha.

23 Tsahangga niifa mee ha tē ndaarha, “Mala, nafiya ngguchit ni kee na wal yibrha?” Ndangga Yeeso kanda,

24 “Habbama na a kyon sa hai tē kwatminda na i'yaba, kēsər na minna sē a sənunsə, nafiya hangga na a kada kyarha sa hai, mba nda mbangnda wa.

25 A thlid tuwure sē 'wadə teena nggəlangdə kwatminda, kun nggi kəm nun a isha a kəshi non a dək kwatminda dī, non a ndaarha, 'Ture inang kwatminda kan hai!' Ndəghənggi kəm nən a nggəməng kun ndagha, 'Səngwi mbədi kyanun saba wa!'"

26 “Tərgha nun a ndaarha, 'Haba! Kəm həbəm, sam təsə, har tsahanaha ahu talyi nan.'

27 Amma nən a ndangnda kun, 'Səngwi mbədi kyanun saba wa, ndəghama hai tē nggi, fa mbəlfeyini ya.'

28 “Anadun Ibrahim tē Ishaku tē Yakubu, tē annabiya na heu, ahu Kutəryid Faara, kun kəm nanda a rək kun, a mbədani nun a tərha tē kəd mee.

29 Nafiya a bərhaba a man kyad fara tē man həməndəghən, man ki pəlasarya tē man ki wufaya, tsawanda a mbəd mbənafarha fa ahu Kutəryid Faara.

30 A mbədaniya, fīngya na a samarha, nanda a tsaurha a mbee, fīngya na a mbee kəm, nanda tsaurha a samarha.”

Səb hur Yeeso də kaan aten Urshe- lima

31 A kwasamaddi ngwalana Yeeso labara, fīngya Farisaya baa nda ba ndang ngganda Yeeso, “Thliu a mbədiya, kēsər Hirdus na midghənsə a bəloghən.”

32 Tərgha ndanggən kanda, “Damadə dūn pəranggən tē thlərbu dī tē ndaarha a weeriya ni a kyang ənkəheerha sē, tē kəm ni a kənannganda fīya, abinda kəm wai kee, a shikka ndə ni a ngwalang tarna.

33 Ko nanən tsawee dafa a dī mbeedə tē winna nda weeriya tē binda, dəgha shikka də. Kamngwa annabi mərgha a mbərha pak wa, kəl a Urshelima.

34 Sa! Urshelima! Urshelima! Fa bəl annabiya tē muk fīya thlənna nda thləman nun ba. Sara kurmi na minna wumanggi kun kəla na dīyarha ngwamang wanggighən a kamughən də, amma kardun fa!

35 Kulo mbiya wuri nun mbə niifa sē wa! Ni a pəranggən kun, mbun nggər na nggi wa, kəl fara ndanun tē 'Parkani tē bagha ba hu thləm Chinəm.' ”

14

Yeeso kənanngdə niifa a far yibrha

1 A far yibəd Yahudaya, dəna Yeeso ka həb ənnarhami a minda ki mamnda tē Farisarha də, djang yirha nda fa.

2 A mbədi kəlagha hai niifa kət a mbedghən, saryighən tē haryighən həhəthla hai.

3 Tsahangga Yeeso mee Farisayini tē fasəngya ngyakhrha, “Ngyakhad Musa nggəmdafa a kənanngəm niifa a Far Yibrha wa?”

4 Amma nggasa nda titib. Kəsga Yeeso har niifdi, kənanngən ndanggən wiu fayi wa

5 Tərgha tsahangga Yeeso mee kanda, “Ndam ahur nun na niifasə na tē wanggən* nduwa thladghən, mukdə hu kwat aama hai afar yibrha, mbun dərhadə dūn kədang sē kəkər wa?”

6 Mbangwanda kalasə wa.

Tsahad Yeeso ha tē ndaarha a manangna altenwa wa

7 Kəla na Yeeso hai nafini mbunanda ba, wurnda mbəd tsaukya na nggəngga, thləghang karapu də nən kanda sē ya.

8 “A mbud niifa sa ahu wutsəfayid kakhrha də, ma tsauna a mbəd tsawud mamngya wa. Nən ba naarha mbunda niifa ba kalgha sa mu mamnggirha.

* 14:5 14:5 Fīngya deleewarya ndagha nda kwara a meyed wee

9 Anadə kee, niifdi mbuwa kun kyab, bagha ndorha, 'Fərang mbəd tsawud wa niifdiya.' Tərgħa a mbədīya na shilee kəsorha, na thli-irha a mbəd tsaurha də na ngguchit.

10 Amma a mbunda sa, wuru mbəd tsaurha na ngguchit, a bad niifda ba mbuwa sa nən ndorha 'Pashi, kulo mbəd tsaurha na ngga ya.' Tərgħa na wal mamnggirha a mbed shayiwa na heu mbuna nda ba.

11 Kəsər kala niifa manangga al-tenggən nanda tsawang nda ngguchit, yandī manangwawa altenggən kəm nanda manang nda."

12 Tərgħa ndangga Yeeso niifdi aagħa ndən, "A anna niifa ka həb ənnarhami ba, ko ngwannā wutsəfayirha fa, a mbunna pashiyi wa ba kee wa, ko wan manggiwa, tə hurfayirha, tə tulayirha fa kənaya wa. A ənanna kee, a fara səmən nanda a aah sa kanda nggima, teu ənda nda ənangna kanda.

13 Amma a nanna a mbu fiya hu wutsəfayirha ba, mbuwu fa yamiya, tə nafiya mərna fandan, tə səfəngya tə kwamaya,

14 na wal parka, ko nanən mba nda mbang teukən wa, Faara ni a teukən afar thlid fiya sə hu mərə ənagħa nggayirha."

Karapu aten wutsəfayirha na mam

15 Na niifasə tal ahur nafini na a həb ənnarhami tə Yeeso səknən pathdiya, ndanggən, "Tə parkani niifa bagħa həb ənnarhami yi mbənarfa fa hu kutəyid Faara."

16 Nggəmanngga Yeeso, "Na niifa sə ngwagħa fa əna wutsəfayirha nən manggən mbu fiya nən hangga.

17 A far wutsəfayiddi, thlən mafadghənən dəgha ndang nda nafini mbunən ba, "Bama ba, kəsər ngwadi fa nanənya."

18 "Amma kanda na heu na nda a 'warha hai. Yi tal ndəghən, 'Hiifdi heerha dīni kəlang nda ba, hwanni sa a kəsana.'"

19 "Yandəsə kəm ndəghən, 'Hiifdi thlad hudaya nggarma tuf, niyi hu

kwaman kəkərang kanda, hwanni sa a kəsana.'

20 Tahadghən kəm ndəghən, 'Kakhki ahu bəndīya, tsaunən kee mbiya dərha də wa.'"

21 "Wudgha mafadda ba pərang əngginənən turighən thləkna nafini. Tərgħa turidī səbgha hurghən də, ndanggən mafadghən, 'Duwadə kəkər tər kwaman hudarha na tə kwaman sarya dəgha hu talya də, bəna ba tə fa yamiya, tə səfəngya, tə kwamaya tə nafiya mərna fandan hai.'

22 Ndagħa mafaddi, 'Paba, ngwalangdi əndi ndaana, kulo mbiya takh mbərha.'"

23 "Tərgħa ndangga turidī mafadghən, "Duwadə turu kwaman hudaya dəgha hu talya də, ndangga kanda bəna ba tənə wurina ləghəta.

24 Niya pəranggən kun, mbə niifa sə ahur nafini 'wani mburha ba na taarang wutsəfayidda fa kyana ya wa.'"

Pədayid mbu samad Yeeso

25 Fardəsə, fiya hangga a mbu samad Yeeso, tərgħa kyahargħa hai ndanggən kanda,

26 "Kala niifa na midghən mbu samadna a nggəmgwa nggi kal yi chin nən tə man, nukkun tə wang-gighən, wan manggighən həshya tə nishya, tə altenggən wa, mbə mbang tsaurha wan tə tsahanna wa.

27 Kala niifa mbangwa tərang kadidghən sə mbu samanna nən, mbə mbang tsaurha wan tə tsahanna wa."

28 "Andam na niifa sə ahur nun na midghən sə tən kənna na dzang, mbənən 'warha teena tsauka hai thlədanggən əngya hai na ngwalang təndədi 'wan wa, kəlanggən tə na wudəbəla sə a hargħən ngga na mbang ngwalang təndədi wa?"

29 A mbuhangda hai mbangwa mishilang wa, na fiya naarha waghən,

30 nanda a ndaarha, "Kələma kamshida hai katərangdə tənda hai mbangwa mishilang wa."

31 “Nduwa kəm ana kutəra sə na midghənsə yanda tə shadghən kutəra. Mbənən tsaurha hai numagha kəlanggən tənə sodjayighən haru kumnggit kum mbang pa kəfarha tə ka yandəghən na bai tə sodjaya haru kumnggit səri wa?”

32 A mbə a mbang wa, nen ‘warha teena thlən nafiya də ka yandəghən baldə inggun də nda kada kwaman tsawud dədemnggirha.

33 Nəghən kee kəm, kala niifa ahur nun a malangwa əngya nanən təghən heu wa, mbə tsaurha tə tsahanna wa.”

Tərra mbənda fəsa də

34 “Fəsa ‘yani na ngga, amma a tər mbəndəghən də, tə ma nəm nggərang mbəndəghən ba?”

35 Balwa targhənsə hu heerha na a məthlanggən wa, kəl iradə kee.

“Yi na tə thləmad səkrha səkkənən.”

15

Karapu aten chaukhrarha sahadgha

1 Nanən ya fa thlə tsamngya tə fīngya fa dīmīya kanda heu a wumnda thləmad Yeeso ba ka a kang thləmanda fa.

2 Amma Farisaya tə Fasəngya ngyakhrha na nda a huhurumnda, “Kəlaman niifdiya kəl thlə fa dīmīya fa tə kəm nagha a həbrha tə kanda.”

3 Tərgha Yeeso fərang karapu dənən kanda ya.

4 “Ndam na niifasə ahur nun tə chauraya haru tal, sahadgha tal ahur ndan. Mbə malang kumnggit wutar-ihe kap wutarihe dī a mbəd lafrha, dəgha ka kada yandədə sahadgha kəl ma walangdəba wa?”

5 A walang dəba, tə wutsəfayirha nən a tərang a fad uradghən sə

6 dəgha wure də. Tərgha aah pashiyighən ba tə tulaya heu, ndanggən kanda, ‘Deemasə wutsəfayirha, walangdī chauraddi kyana sahadgha.’

7 Niya pəranggən kun, nanda əna wutsəfayirha fa kaan kee a talara aten tə dīmīyirha tətali malangga

dīmīyidghən, ma fīngyayini na kumnggit wutarihe kap wutarihe na tə kəkafek fa.

Karapu aten wudəbela sahadgha

8 “Nduwa kəm ndam nuneefasə tə wudəbəl wurirha kum sahadgha tal. Mbənən njang patilla, ngwanggən mindədədə djib kadadghənən wa?”

9 A walang də, nən a aah wukwayighən ba tə tulaya, ndanggən kanda, ‘deemasə wutsəfayirha fa, walangdī wudəbəldi kyana sahadgha.’

10 Niya pəranggən kun, na wutsəfayirha fa sə kee, a mbed fa thləngya Faara aten tə dīmīyirha tətali malangga dīmīyidghən.”

Karapu aten nggəmnda china

11 Yeeso dəgha mbeedə tə pathla ndəghən, “Wad niifa narhasə tə wundəlayighən səri,

12 tə fewunda ndanggən chin, ‘Pəpa fəre yina langaarha ba.’ Tərgha chindi ndəghang kənaghənən kanda.”

13 Məngwa ha wa, təfewundədi ngwanggən ənggighən na heu, dəgha ahu chehweddə na inggun. A mbədi bəlanggən kənaghən də hu əngya kəlara tə pateyirha.

14 A kwasamaddi ngwalana kənədə hai keeghən, kyagha mirha hu chehweddə hai kaan, kəsangga yamirha.

15 Kada taara nən ahar wan tə chehweddə, ndəghən nggi kəm fərang laf kələngarya nən.

16 Nən naarha kada nggushir kələngaryini a ənagha mii, amma mbə niifasə fərangga ndən wa.

17 “Bana hutenggən ba, ndəghən, ‘Kai! Fa tarya pəpa heu kanda a nggaala tə ənnarhami kaan kulo nggi a mərə tə mirha!’

18 Niya thliirha nanənya, wudī thləmad pəpa də, ndanggi; Pəpa, ənangdī dīmīyirha Faara fa, ənodī fa kəm.

19 Kamngwi a aah nggina wan wa balwa, tsawe kee tal ahur fa tar yiwa.’”

20 Thlidghənni, dəgha wal chin.

Amma ndəghən bəldə inggun, naghəna chin də, dāghadə hwath-laghən fa; dāghadə dəgha wal wanggən, fəbanggən.

21 “Ndangga wandi, ‘Pəpa, ənangdi dimiyirha Faara fa, ənodi fa kəm, kamngwi a aah nggi nda wanwa balwa.’ ”

22 “Amma chindi ndanggən mafayighən, ‘Damadə kəkar! Tərama kabərha ba na ngga kalanggunun fa. Paman wulenduwa a wan harghən tə pakhma a sarghən.

23 Kəsama wan kwel ba, thleng-gun uradghən, kim, əna wutsəfayirha nəm.

24 Kəsər wandi kyana ya mərdə, nggərdə yibrha kəfa; sahaddə walang dəm.’ Tərgħa dənda mbeedə tə wutsəfayirha fa.

25 “Katərana ənggina hai ya wanggən tə pamənda nəghən a hee, ndusang nən wure fa, sək dək kangkar nən, fiya a rəbrha.

26 Tərgħa aah mafad wuri ndan nən ba tal, tsahang mee nən ha, təma tsəgha hai.

27 Ndangga mafaddi, ‘Wan muwa bəgha ba, tsu thlengdə urad wan kwel sə, kəsər wudda ba kanglang hai.’

28 “Tə paməndədi səbgha hurghən də kaan kar kyarha nən fa wure hai. Kyagħa chinsə, ləmggənən fa.

29 Amma ndanggən chin, ‘Kulo hai! Huraya hangga nggi a əno taara kəla mafarha ‘wawi karo mee fa wa. Amma ‘wawa fəre ko wan ‘wala əna wutsəfayirha ni tə pashiyina wa.

30 Amma wunna wandəba kyawa ya, səbanga kənawa də afad səsəwaya thleng urad wan kwel na sə!’ ”

31 Ndangga chin, “ ‘Waana, ka fad dathla mbərha fa hai kəm kyab, ‘ya na yina heu yiwa ni.

32 Amma ‘yani kamngga əna wutsəfayirha nəm, tək mbənda nəm fa, kəsər wan mandi kyawa ya mərdə, nggərdə yibrha kəfa. Sahaddə walang dəm.’ ”

16

Tsahad Yeeso aten thladwayid kəla kəna ha

1 Ndangga Yeeso fatsahayighən, “ ‘Wad tə kəna naarha sə na fiya a kiki mamnda tə targhən fa tə ndaarha nəghən a səbang kənaghən də.

2 Aagħa tə kənadi tə tardi keeghən tsahang mee nən, ‘Path ma niya səkra atenwa? Fəre kirassa tarwa əna nana, kəsər mba nggər tsaurha mamnda tə tarna balwa.’

3 Ndangga mamnda tə tardi al-tenggən, ‘Mani ənaarha nanənya? Kulo na turina a rək nggi ahu tarna. Nggi mbiyi kanglang na a huđee wa, kee hu hwanda hai nən shideerha.

4 Səndi ‘ya niya ənaarha, a kəden nda hai ma tarna təna fiya thlə nggi fa ahur mindəndan.’ ”

5 “Tərgħa aah fa kumaya turighənən tətəl, tətəl. Tsahang mee nən yi tal, ‘Kurmi na turina a takkwa sa kumarha?’ ”

6 Ndanggən, “Fədeerha kəthlikrha haru uvada.” Ndangga mamnda tə tardi, “Thlu deleewar, tsawu hai kəkar, chirethlengga hai haru fada.”

7 Tərgħa tsahang mee nən yi səri, ndanggən, “Kumarha kurmi a harwa?”

Ndanggən, “ ‘Yawarha haru kum yi wan hwalirha.’ ” Ndanggən, “Thlu deleewar chirethlengga hai haru uvada.”

8 “Turidi fal mamnda tə tarda nən keeghən mbuwa wa tə kəkafek fa ka thladwayidghən. Kəsər nafiya kəshiid weeriya hu tsawundan tə fiya yi kəshin ndan kalnda nafiya na tə kəkafekkirha thladwayirha.”

9 Niya pəranggən kun, ənama taara tə kəna nun yi kəshiddiya tənun wal pashiya, kəsər a fara ngwalanən hai, nanda thlə kun fa a talara pak-wandə.

10 “Niifa na fiya fərkəkafek təghən ahu ‘ya na ngguchit, tə kəkafekni kəm ahu ‘ya na manggən. Niifa mbuwana kəkafek sə a fadghən ahu ‘ya na ngguchit, mbə kəkafek sə kəm a fadghən ahu ‘ya na manggən wa.

11 A ənawun kəkafekirha hu kəssa kəna kəshiirha wa, wunni fərkəkafek tə kun aten kəna yi kəkafek na a talara?

12 A ənawun kəkafekkirha aten ən niifa wa, wunni fərang yi altennun kun?

13 “Mbə mafarha sə na ənang taara turaya səri wa. Tsaudə nən nggəm tal kar tahadghənən, nduwa kəm man-anggən tal sar tahadghənən. Mbə ənaarha hai ənang taara nun Faara tə wudəbəla kyab wa.”

Yiyang Yeeso thləmarha Farisaya teena

14 Farisaya na ngyingyiləm tə wudəbəla, sək nanda ənggini heu, nanda a chang yirha Yeeso fa.

15 Ndanggən kanda, “Kunni man-ang nda fannun a yid fiya, amma Faara səndə huryinun. ‘Ya nggəmna fiya kaan, ən tsandani a yid Faara.

16 “Ngyakhrha tə deleewar annabiya ndəna fiya takkwarha dəgha hu kəshiid Yahaya tə Mbap-tisəma də. Ka a fardı, labardı na ngga yi kutəryid Faara pərndan, nagma kowunni a kada kwamana na kyagha sa hai.

17 Nəghən pəpa nda talara tə hweede ngwalanda hai, ma ‘ya ngguchit hu deleewar ngyakhrha Faara kyagha də.

18 “Kala niifa kalgha nukkun hai nggərgən kakhrha ənanən kulafayirha. Niifa kəm kakhka nuneefa kalnanda hai, ənanən kulafayirha.”

Liyadzuru tə təkəna

19 Ndangga Yeeso kanda, “Na tə kəna sə, nən naarha kal kabarha fa na nggəngga ka fad dathla mbərha fa hai nən naarha tək mbəndayidghən fa.

20 A kwatkirəmnggən, na tə hwanda sə thləmnggənni Liyadzuru fadghən na heu wundəyani.

21 Na midghənsə nagma a dan fəfəsərra ənnaddami hərgəha hai ahar tə kənadi. Wudəya nanda naarha bərha bə nanda a nii wundiyni keeghən.

22 “Tsəgha fardə hai mərgəha Liyadzuru, tərangga wangya thlənda Faara a thləmad Ibrahim də. Tə kənadi kəm mērgəha pangganda.

23 Ndəghən ahu hwanga a səsaarha, təranggən tenggən sə kəlagha də, na Ibrahim nən də inggun tə Liyadzuru a thləmadghən.

24 Tərgəha aaghənən də, ‘Pəpa Ibrahim a hadoyi fa, thlənu Liyadzuru bə bagha pang wan harghən hu aama hai tsətse kənən mii hai mbidənggən sheneuna də, kəsər ni a səsaarha kaan ahu waddiya.’

25 “Amma ndangga Ibrahim, ‘Waana dalu teena hai tsawudwa hu kəshiirha, walna ən kəshiirha təkna mbənda fa, Liyadzuru kəm səsədə. Amma kulo nanənya a tək mbənda fa a mbədiya, sa a səsaarha.

26 Mbə kee ma wa, pathlang nan tə sa na kwarhasə manggən kudimnggən, fingya na mindansə dərha thləmannun də amana nda mbang nda, tə kəmda, ahur nun mbə niifa mbang tədaarha thləmannan bə wa.’

27 Ndagha tə kənadi, ‘Nanən kee, niya hwan sa pəpa, thlənu Liyadzuru a minda ki pəpa də;

28 kəsər na wanmanggina sə tuf həshya. Dəgha yiyi thləman ndan, amana nda bərha hu səsadda bə ya kəm.’

29 “Ndangga Ibrahim, ‘Na ngyakhrha Musa sə, tə yi Annabiya, kang thləmanda kanda fa lee.’

30 Ndagha tə kənadi, ‘Mbə kewa pəpa Ibrahim, amma a thlid niifa sə ahur mərya dəgha thləmandan də nanda fərkəkafek.’

31 “Ndangga Ibrahim, ‘A səkkwanda ‘ya chirethna Musa tə yi Annabiya wa, ka thliina niifa sə ahur mərya, mba nda kang thləmarha fa wa.’ ”

17

Thlək Yeeso pathla aten dimiyirha tə chakhrəghən də

1 Ndangga Yeeso fatsahayighən, “Əngya na kyang niifa hu dimiyirha

hai nən bārha ba, amma kawa a niifdi bagha ba tēghən.

² A nggushi waghang nda fən hērha ura mughangganda ahu wuri aama dē, ma kyanggən tal ahur wangginiya hu dimiyirha hai.

³ Yoo, kwarama altennun.”

“A ənad shadwa dimiyirha, yanang, a nda dē cheeda hai, chahanggən dē.

⁴ A ənədə dimiyirha fa sara məd hu parra fara, sara məd a wutta thləmad wa ba, ndəghən, ‘Cheeda hai,’ chahanggən dē.”

Chihang fərkəkafek kan

⁵ Fathlängya Yeeso ndang ngganda, “Chihang fərkəkafek kan.”

⁶ Ndanggən kanda, “Ana fərkəkafek sə a fannun kəla wan parsəna, nun ndangnda dēfəddi na manggən ya, ‘Kədusə dā rarha hai hu wuri aama dē,’ nən takkwa miwa.

Tsawud nggayid mafarha

⁷ “A ndam tal ahur nun na mafadghən sə na a hudang sə nduwa na a lafang chaukhrayighən. Nən ndangnda mafaddi a wuddaba a hee, ‘Boba nanən ya ba tsau hai həbaana?’

⁸ A megheedghən kamngwa a ndagha, ‘Fuweesə ‘wan ngwana fa kəla nggina ngwala həbrha ni tē sarha adā həb yiwa tē sarha wa?’

⁹ Nən usa mafaddi, kəsər ka ənənən taara ndangnanda ənagha wa?

¹⁰ Nuwun kee kəm, a ngwalang dūn əngya ndang nanda kun ənən, ndaama, ‘Mafaya ni kan kee, ənənən tar nan.’ ”

Yeeso kənangdā fa termeyya kum

¹¹ Nanən ya na Yeeso a dərha Urshelima dē, tərghən kwamana kyagha tē ten sərək chehweed Samariya tē Nggalili.

¹² Takh nən a kyarha hu tala hai, nafiya kum na tē wanhad termeerha ba nda ba isha nda dē inggun

¹³ aaghən nda dē tē urarha manggən, “Yeeso, Paba, a hadowan fa!”

¹⁴ Nanən kanda, ndəghən, “Damadē dūn kyadang fannun firistaya.”

Kanda aten wiirha kee, kəla nda hai kənda.

¹⁵ Tal ahur ndan, kəla nən hai kəndə, wudgha ba, təranggən uradghən sə kaan nagha a fal Faara.

¹⁶ Baa bərgha hai a mbed Yeeso, usaghənən. Ndəghənggi kəm tē Samariyarha.

¹⁷ Tsakhka Yeeso mee, “Mbə kanda kum heu kəngga wa? Ai fingya wutarihe?”

¹⁸ Mbusə ko tē tətal wudgha ba baa usa Faara wa kəl rongdiya?”

¹⁹ Tərgha ndangga Yeeso, “Thliu sə wiu; fərkəkafekkid wa ni kənowa.”

Tsakh mee aten bad Kutəryid Faara ba

²⁰ Na fardā sə, Farisaya tsahang mee nda Yeeso, “A kwan na kutəryid Faara a bārha ba.” Nggəmangga Yeeso kanda ndəghən, “Ai bad kutəryid Faara ba, mbun naghən tē yirha wa.

²¹ Mbə fiya ndaarha, ‘Kulo ndəghən ya,’ nduwa, ‘Kulo ndəghən taarha,’ wa. Kəsər kutəryid Faara nəghən ahur nun.”

²² Tərgha ndangga Yeeso fatsahayighən, “Na fara bayi na minnun ba tərāa nang yirha Wan Niifa fa ko yi paara tal, amma mbun naghən wa.

²³ Na fiya ndang nda kun, ‘Kulo ndəghən taarha!’ nduwa, ‘Kulo ndəghən ya!’ a dadun dē a samandan wa.

²⁴ Kəsər Wan Niifa a far wuttəghən ba, nən naarha kəla kyatta ‘yaara na djaara hai a fərah amshi tsuwar mbəya nən fa heu.

²⁵ Amma nən a ‘wa taarang səsaarha fa dədāmən-dədāmən, tē kəm nafiya kəshiid weeriya nanda a karghən fa.

²⁶ “Kəla ‘wanən katərarha hai a thlakh mbəd Nuhu, bənən naarha kee kəm a far wutta Wan Niifa ba.

²⁷ Fiya a həbrha tē sarha, həshya a kakhrha, kanda a fər nishya a chimaddə ta fardadə kyana Nuhu ahu kwambuwol hai. Tərgha bagha aam afa afa ba bəlanggən kanda dē heu.”

²⁸ Nəghən wai kee a thlakh mbəd Lutu. Fiya a həbrha tē sarha, kanda a

hiirha tē hengnda dē, kanda a hēfrha tē tēnda.

²⁹ Amma a fardī malna Lutu Sodom, irr nda waarha hai tē tsal waarha a talara, 'yanggən kanda dē heu.

³⁰ "Banən naarha kēla yandiya a far wutta Wan Niifa ba.

³¹ A fardī, mbə niifa naarha aten kənggən, tē karidghənsə a kən, mbə tēraa hai bəgha harang wa. Tē kəm, mbə niifa dərha heedə ndagha nən wutta wure dē ka dēgha har əngya wa.

³² Dalama teena hai tē 'ya walgha nu Lutu!

³³ Kala niifa nggəmnngga yibədghən nən kədengnda, yī kədengga yibədghən, dəfang nən dē.

³⁴ Niya pəranggən kun, a fədikdi na əndi a katərarha hai ya, nafiya səri kanda kalth ahu sərə tal, na nda a tēraa tal mal tal.

³⁵⁻³⁶ Nishya səri a hē hwarma kyab, nanda tēraa tal takhka tal. Na həshya səri naarha a hee, nanda a tēraa tal mal tal nda."

³⁷ Tsahang mee nda, "A yanggi na əndi katərarha hai ya, Chinəm?" Ndanggən kanda, "Mbəd mərta 'ya, mbəd wumnda səkdiyani."

18

Karapu aten nu mərta tē təngwa kumarha mbuwa tərəm Faara

¹ Tərgha Yeeso fərang karapu nən fatsahayighən na a tsahanggən kanda ha a dənda mbeedə tē hwanda Faara kafad dathla mbərha fa hai, ma təkde kanda wa.

² Ndəghən, "Na tē ngwa kumarha sē hu tala mbə tərəm Faara wa, tē kəm njidəngwa 'ya tē fiya wa.

³ A hu taldi na numərta sē nən naarha bərha thləmadghən ba tē hwanda, 'Nggo kumad kəkafekkirha a pathlang nan tē niifdi ya.'

⁴ A hu katəradghən kardə fa. Amma akwasamadghən ndanggən altənggən, 'Ko nanən mbi tərəm Faara wa tē kəm njidəwa 'ya tē fiya wa;

⁵ kəsər ka nudi billagha nggiya, niya ngwang kumad kəkafekkirha amanən nggər dāhang minna dē! "

⁶ Ndagha Chinəm, "Səghama 'ya ndana ndirwid tē ngwa kumaddi.

⁷ Ashe, Faara mbə mbang ngwang kumad kəkafekkirha nafiyighən wurnən, na a hwanggən nda yan fara tē fədikrha wa? Nən kukwasa hu dang nda kanda sē wa?

⁸ Niya pəranggən kun, nən kəlarha hai walnda ngwa kumad kəkafekkirha kəkər. Amma, a wud Wan Niifa ba, ba nən wal fərkəkafekkirha ahu kəshiddiya wa?"

Karapu aten tē Farisarha tē tathlə tsamnda

⁹ Aten fingya na numarha na nda tē kəkafek fa na nda a sarang fiyadə, thləhangga Yeeso karapudi kanda sē ya.

¹⁰ Ndəghən, "Nafiya səri, kyanda hu Kən Faara dē na manggən ka a hwan Faara nda. Tal tē Farisarha ni tahadghən kəm tē thlə tsamnda.

¹¹ Tē Farisaddi thliigha sē hwan Faara nən ka altənggən, ndəghən, 'Faara usadi sa mbuwani kēla fingya nafiya tsauka ngaarya, fa mbəlfeyya, kulafaya, tē kəm mbiyi kēla tē thlə tsamdədiya wa.

¹² Ni kar aama sara səri ahu beena məd tē kəm ni fər tal ahu 'ya kum walni ha heu.'

¹³ "Tē thlə tsamndədi ishgha dē inggun. Mbə kəlarha talara dēwa, amma nagha a dək kəfadghən ka sərba hura ndəghən, 'Faara a hadoyi fa, kulo nggiya tē dəmiyirha, dee sē!'

¹⁴ "Niya pəranggən kun, tē ndaarha niifdiya mbə kēla tē Farisaddi wa, wiidə wuredə tē nggayid Faara a fadghən. Kəsər kala niifa manangga altənggən nanda a tsawangnda ngguchit, tē kəm niifa tsawangga fadghən ngguchit nanda a manang nda."

Dəfang Yeeso Parka Wun-dakhnaya Teena

¹⁵ Nagha fiya a bərha ba tē wang-gindan a thləmad Yeeso ba ka dəfang

parka nən kanda teena. Kəlana fat-sahayighən hai kee, nanda a yanang kanda.

¹⁶ Amma Yeeso aah wanggina nən a thləmadghən ba, ndəghən, “Malaman wanggini na nggu-ngguchit banda thləmanna ba, a 'yadang dūn mana kanda wa. Kəsər kutəryid Faara yi tur ndan ni.

¹⁷ Niya pərang kəkafek kun, kala niifa thləwa wa kutəryid Faara fa kəla na wundakhnee ngguchit ənaarha wa, mbə tam kyarha sahai wa.”

Tə kəna tə kutəryid Faara

¹⁸ Na mamnda Yahudaya sə, tsa-hang mee nən Yeeso, ndəghən, “Ka təmaləmnda, mani ənaarha tənə wal yibrha mbuwa ngwalarha?”

¹⁹ Ndangga Yeeso, “Mani na aah nggi ka niifa? Mbə ka niifa sə wa kəl Faara katenggən.

²⁰ Sənnə 'ya ndana ngyakhrha Musa, a ənanna kulafayirha wa, a bəlna farha wa, a ngarna wa, a pərna 'ya aten nggabaarha wa, no tsu hai tə muwa.”

²¹ Ndangga niifdi, “Ka nggi ngguchit lafdi əngginiya.”

²² Səkna Yeeso ndən, ndanggən, “Taho 'yaha tətəl. Heng ənggiwa də heu fərang wudəbəlghəna fa yamiya, na wal mbəd dəfrəghən a talara. A banaba ba mbu samanna.”

²³ Səknən pathdiya, səbgha hurghən də kaan, kəsər niifani na tə kəna kaan.

²⁴ Kəlangga Yeeso də, ndəghən, “Nən naarha pədəghən na a kyagha tə kəna hu kutəryid Faara də!

²⁵ Nən naarha pəpa na a kyagha thləkhmu də tə kwad libra, ma tə kəna na a kyagha hu kutəryid Faara də.”

²⁶ Nafiya səkka pathdiya tsahang mee ndaha, “Anadə kee, wunni wal hərəkha?”

²⁷ Nggəmanngga Yeeso ndəghən, “'Ya mbuwana fiya mbang ənaarha, na Faara mbang ənəghən.”

²⁸ Ndangga Mbiturus, “Kulo kanya, malangdan əngginan heu mbudan samadwa!”

²⁹ Ndangga Yeeso kanda, “Niya pərang kəkafek kun, mbə niifasə na malang wure, nduwa nukkun, nduwa wanmanggighən, nduwa fa nggətyighən, nduwa wanggighən kəsər ka kutəryid Faara

³⁰ na kədeng nda walla əngya hangga kal yi kətəm nən hu kəshiid weeriya wa. A talara kəm nən wal yibrha mbuwa ngwalarha.”

Nggər Yeeso ndikrha aten kwaman mərəghən

³¹ Tərgha Yeeso dəgha tə Kum kap səri di man patu də, ndanggən kanda, “Dənəm Urshalima də, a mbədi 'ya chirethleng na annabiya hai aten Wan Niifa nən a ləghəta.

³² Na nda a fəranggən nafiya mbuwa Yahudaya. Nanda a waghən, kyalanda təghən, chahang yakhrha nda fa tsadəghənda kaan tə kəm bəlangganda.

³³ A far paara yi mahan nən a thliirha sə.”

³⁴ Fatsahayighən hwathlang ngwanda pathda hai ki Yeeso wa. Bəbeng nda ten labardi kanda, ndəghənni hwathlang ngwanda pathda hai nən a thləkrha.

Kənanng Yeeso kwamarha təhwanda

³⁵ Ndusangna Yeeso Djariko fa, na kwamarha sə tsau a mii kwamana a hwanda.

³⁶ Səknən fad fiya hangga a mbəradə, tsakh mee nən, mani katəragha hai?

³⁷ Ndang ngganda, “Yeeso tə Nadzarat ndəna a mbəradə.”

³⁸ Təranggən uradghən sə kaan, ndəghən, “Yeeso, Wan Ndauda a hadoyifa.”

³⁹ Fingya na a mbee njarghənda a nggasgha hai. Amma nggərgghən tərang uradghən sə kaan, ndəghən, “Wan Ndauda a hadoyi fa!”

⁴⁰ Ishgha Yeeso hai ndagha a baa nda təghən thləmadghən ba. Nduwusnən ba tsahangga Yeeso mee,

⁴¹ “Mana midwa a ənoyi?” Nggəmanngga kwamaddi, ndəghən, “Paba, na minna sə a namana ni hai.”

⁴² Ndangga Yeeso, “Yoo, no mana hai, ferkəkafekkid wa kənodə.”

⁴³ A mbədi kee, namana nən hai mbu samad Yeeso nən, nagma a fal Faara. Fiya heu na nanda əndi katəragha hai, fal Faara nda kəm.

19

Yeeso tə Dzakka

¹ Kyagha Yeeso hur Djariko hai, nən a mbəra mbeedə tə hur talđi.

² A mbədi na niifasə thləmnggənni Dzakka, mamnda fa thlə tsamngyani tə kəm tə kəna ni.

³ Na midghənsə ana niifdanən nanda aarha Yeeso, amma ka nanən kwakhmarha mbangwa nadghən wa, kəsər ka hangnda fiya.

⁴ Nanən kee, dādgħənni mbeedə dāgha təraa ura dəfrha sə na manggən ka a naghənən tsaunən na Yeeso a mbəradə tə kwamandı.

⁵ Səlna Yeeso mbədədə, kəlagha ura dəfəddasə ndanggən, “Dzakka, turu hai kəkər. Kəsər rong wa ni nggi a weeriya.”

⁶ Tərgħa hai kəkər thləghənən fa tə wutsəfayirha.

⁷ Nana fiya əndiya, katərang ngganda huhurumnda hai, tə ndaarha, “Kələma hai, tsaudə rong tə ‘dimirha.’”

⁸ Amma Dzakka thliigha sə ndanggən Chinəm, “Kuloəba, Paba! A mbədiya nanənya, niya fərang mberra ‘ya nani təghən ha a fa yamiya, a ‘wadi huk niifa, niya tenggən katəra fada aten əndi thləni a hargħən.”

⁹ Ndangga Yeeso, “A weeriya hərəkrha kyadə mindəda hai ya, kəsər niifdiya kəm chichid Ibrahim ni.

¹⁰ Kəsər Wan Niifa bənən ba ka bagħa kada ‘ya sahadgha, ka a hərgħanggən.”

Karapu aten kutəra tə mafayighən kum

¹¹ Na fiya aten ka thləmarha hai, dāgha mbeedə tə thləghang karapu kanda sə, kəsər ndusangdə Urshe-
lima fa. Tə kəm fiya numanda

tə ndaarha kutəryid Faara nən a barhaba a səl nda Urshelima də.

¹² Ndəghən, “Wad kogna naarha sə wiigha hu chehweed nafiya də inggun a dāa nda fadang kutəra, wudgha ba.

¹³ Kapa nən wiirha, aah mafayighən nən ba kum, fərang wudəbəla nən kanda hangga* Wudəbəl taara yi ndəre mahan. Ndanggən kanda, ‘Ənama shafili sə kapa ni wutta ba.’”

¹⁴ Amma nafiyaghən tsandan. Nanən kee, thlən fiya nda a samadghən tə ndaarha, “Mbə minnan sə kamshidiya tsauka kutər nan wa.”

¹⁵ “Ko nanən kee, fadang kutəryidda nda, wudgha wureəba. Ka kyadghən wure hai, thlən farha nən a ang mafayighən nda ba na heu fərang nən wudəbəla kanda, kəsər a sən ‘yanən tə kurmi wal nanda chikrha atenggən.

¹⁶ Yi tal bagħa ba ndanggən, ‘Alvari, ənadi taara tə wudəbəlwa walđi chikrha katəra kum.’”

¹⁷ Ndangga turighən, “‘Yauwa ka mafanna! Kəsər ka kəkafekkid wa ənana ahu ‘ya na ngguchit, tsawu kutəra aten tala kum.’”

¹⁸ “Yi səri bagħa ba ndanggən, ‘Alvari, walđi chikrha katəra tuf.’”

¹⁹ Nggəmanngga turighən, “Sa, tsawu kutəra aten tala tuf.”

²⁰ “Tərgħa bagħa tahad mafarha ba, ndəghən, ‘Alvari, kulo wudəbəl wa ya; kənanğđi hu kukwasharra hai bibengđi.

²¹ Təramđi sa, kəsər na ngyangthlang. Midwa ənka kaan, tə kəm na hath ‘ya həfwa nana.’”

²² “Ndangga turighən, ‘Niya nggo kumarha sə aten ‘ya thləkna tə miwa, ka wudi mafarha! Kyanna sənda sə, niyi ngyangthlang, minna ənka, tə kəm, ni hath ‘ya həfwa ni?’

²³ Mani fərangwana ndən fa shafil-
iya a wuddi ba təni ba thləghən tə chikrha?’”

* 19:13 19:13 Na Nggirkaya aaghən “mina.”

24 “Tərgha ndanggən fīngya na kəkət a mbədi, ‘thlama wudəbəldi na a harghən fəranggunun tə kum də.’ ”

25 “Ndang ngganda, ‘Alvari, ai na kumsə a harghən!’ ”

26 “Nggəmənggən kanda, ndəghən, ‘Niya pəranggən kun kala niifa na tə ‘yaha, nanda chighanggən. Amma yandi mbuwa tə ‘yaha, ko yandi na ngguchit a harghən nanda thlang nda.

27 Amma fa tsanggina mbuwana mindansə nggi a tsawi kutər ndan, bama tə kanda mbəda ba ya, bəlanggun kanda də a mbenna.’ ”

Yeeso kyadə Urshalima hai

28 Ngwalana Yeeso thlək pathdiya, dəgha mbeedə tə wiirha a Urshelima də.

29 Ndusang nən talya Mbetafadji fa tə Mbetani na aten wumnda nanda aarha Wumnda dəfya Dzaitun, thlən fatsahayighən nən səri, ndagha,

30 “Dama hu talda də na ngguchit a mbennun ni, a kyadun sa hai, dūnun wal wan kwara kəkəna hai a mbədi, ‘wawanda təraa. Kwasaman ba.

31 A tsahang niifa mee kun ‘kama nda nun a kwasang hai?’ Ndaman Chinəm ndagha na midghən sə.”

32 Fatsahayini səri thlənnanda, dənda də danda walghən kəla thləghang nən kanda.

33 Na nanda a kwasang hai kee, nafiya wan kwardi, tsahang mee nda kanda, “Kama nda nun a kwasang wan kwarda hai?”

34 Ndang ngganda kanda, “Chinəm ndagha na midghən sə.”

35 Bang nggənda Yeeso ba, lələbāngganda lukkindan kəsər kwarda sə, tərang ngganda Yeeso a kəsərghən sə.

36 Ndəghən aten wiirha, naghā fiya a lələbāng lukkindan hai aten kwamandi.

37 Banən ba tsau tə kwamandi na yiyirakh tə wumnda dəfya Dzaitun fa. Tərgha fatsahayighən tə fiya na heu, tərang ngganda urandan sə na

nda a fal Faara tə wutsəfayirha aten ənwulteena hangga nana nda.

38 Kanda a ndaarha, “Tə parkani kutərđi bāgha ba hu thləm Chinəm!”

“Tsawud dədəmnggirha naghā a talara, tə manang nda thləm Faara kəm!”

39 Fīngya Farisaya na ahur fiya ndang ngganda Yeeso, “Mala, ndang fatsahayirha nggasanda hai!”

40 Nggəmənggən kanda ndəghən, “Niya pəranggən kun, ka nggasna nda hai, ferya tafandan na nda a fal nggi.”

Yeeso tədə kəsər ka səsarha na bayi ten Urshelima ba

41 Banən kakən Urshelima ba, nanən talđi, tanggən teena.

42 Ndəghən, “Andam kwang a weeriya, səndun ‘ya na bāng tsawud dədəmnggirha kun ba! Amma kulo mbiya bəbeng nda ma yinnun.

43 Na fara bayi na fa tsangginun a tərang hur shee kun teena muwangganda kun a madufu hai ‘yabāng mbəya nda kun fa.

44 Nanda a dəghang kun hweede hai, kun tə wangginun na ahur talnūn. Mbə ‘yasə nanda a tahang wa, kəsər sənggun fardi bāna Faara thləmannun ba wa.”

Rəghang Yeeso fa shafiliya də a Kən Faara na manggən

45 Tərgha Yeeso kyagha a pəpal Kən Faara də na manggən, katəranggən rəghang fiya də na a heng əngyadə a mbədi.

46 Ndanggən kanda, “Nəghən chichirethlee hai tə ndaarha, ‘Kənna nən tsaurha kən hwandəna,’ amma tsawanggun mbəd bəbed ngaarya.”†

47 Ka fat paara fa, nən tsaharhaha a pəpal kən Faardi na manggən. Amma mamnda Firistaya, fasəngya ngyakhrha tə fīngya mamngya na ahur fiya, nanda a kada kwaman bəlləghən.

48 Ko nanən kee, walwanda kwamanggən wa, na nda a tərəm fiya na

† 19:46 19:46 Ishaya 56:7; Irmiya 7:11

a kang thlamarha fa, kəsər labarghən kyadə huden ndan hai.

20

Mamngya Yahudaya tsahang nda mee Yeeso

¹ Fardā sə Yeeso a tsaharhaha a pəpal Kən Faara tē thlək labar Faara na mbənggən a fiya. Tərgħa mamnda firistaya tē fa səngya ngyakhrha, tē fīngya shingya, wuma nda thləmadghən ba.

² Ndang ngganda, “Pəranggən kan tē yanggi ngyahadyi na a əna əngginiya. Wunni furogha ngyahaddiya?”

³ Nggəməngga Yeeso kanda, ndəghən, “Nggima na Tsakhmee sə a miina. Pəremadghən,

⁴ mbaptisəma ənana Yahaya, Faara fərangga ngyakhrha wa, nduwa fiya wa?”

⁵ Tərgħa tsə labara nda atənggən, ndaa nda, “A ndaa dəm, ‘Faara fərangga,’ nən a tsakh mee, ‘Kama fərwa nun kəkafek təghən?’

⁶ Amma a ndaa dəm, ‘Fiya fərangga,’ fiya na heu nanda a mukəm tē ferya, kəsər fiya na heu nggəməndafa tē ndaarha, Yahaya annabi ni.”

⁷ Tsaunən kee, ndang ngganda, “Səngwan mbədi banən sa ba wa.”

⁸ Ndangga Yeeso kanda, “Nggi kəm mbi pəranggən kun tē yanggi ngyahadyi niya əna əngginiya wa.”

Karapu aten nafiya hudagha hu hed niifa

⁹ Dəgha Yeeso mbeedə tē thləghang karapu di kanda sə ya, ndəghən, “Na niifa sə pagha dəfya inabi, dzəmənggənən fahudaya ha, wiigha hu chehweddə pak məngga ha.

¹⁰ Tsəna shifirha hai thlən mafadghən nən thləmad nafina dē nzəməngga heddi a ənang ən hedda nda ha. Tərgħa nafini nzəməngga heddi dəghangganda mafadda dē wudangganda ko ‘ya a harghən.

¹¹ Nggərgħən thlən mafarha dē, dəkkən nda kətəlangganda wudangganda kula ‘ya a harghən.

¹² Nggərgħən thləndadə yi mahan, ənang wundərha nda fa muwangganda kəsha dē.

¹³ “Tərgħa tē heddi ndəghən, ‘Mani ənaarha? Niya thlənang waana dē nggəmni kaan; asəmha nanda fərang mamnggirha.’

¹⁴ “Amma nana nafini nzəməngga heddi wandi, tsə labara nda atənggən. Ndaa nda, ‘Yauwaa! Kulo tē har langad heddiya, nggushi bəlang nəm, təna heddi tsaurha yinəm!’

¹⁵ Tərgħa kyangganda sə ma heddi, bəlangganda.

“Mana tē heddi ənang nda kanda?”

¹⁶ Nən a barha ba bəlanggən nafina dē nzəməngga heddi fəranggənən nafiya pak.” Səkna fiya ndən kee, ndaa nda, “A kaptangga Faara dē.”

¹⁷ Kəlangga Yeeso kanda hu yidsə ndəghən, “Labardi chireethleng nanda hai manən a ndaarha,

“‘ferdi karna fa təngya, ndəghənni tsauka fer sar kənnā’”?

¹⁸ “Kala niifa mukka ten ferda hai, nən hwasarha fa, amma yi mukna ferdi tənggən hai nən a tsarang dē.”

¹⁹ Fasəngya ngyakhrha tē mamnda firistaya kada kwaman kəssa Yeeso nda a mbədi, kəsər səndasə karapudi thləknən ya a tendanni. Amma kanda kəm a tərəm fiya.

Tsakh mee aten tii tsamnda a Kaisar

²⁰ Nanda a lafghən, thlən fa harmuya nda dē, a tsawa nda kəla ka nafiya na tē kəkafek fa. Na mindansə a kəsəngganda Yeeso tē dimiyirha təna nda dənggən ngwamna dē na tē səsəmnda ha.

²¹ Fa harmuyini thlən nanda tsahang mee nda Yeeso tē ndaarha, “Mala, səndansə pathwa tē tsahadwaha nəghən məməl, sa kəm mba wurahasə wa, amma na tsahang kwaman Faara fiya ha tē kəkafekkirha.

²² Nəghən məməl a fannan atəng tsamnda nan Kaisar wa, nduwa awo?”

23 Kəlagha Yeeso hai na mindan dəfang takthleera, ndanggən kanda,

24 “Kyadeema pene dī ki Romayini. Shishingnda wunni tə thləm wunni atənggən?”

25 Nggəməngganda, “Yi Kaisar ni.” Ndanggən kanda, “Fəraman Kaisar 'ya tsauka yi Kaisar, tə kəm fəraman Faara 'ya tsauka yi Faara.”

26 A mbədi kəm mbəngwanda kəsang tə 'ya thləknən a mbed fiya wa. Na ənwulteena nda tə tur nggəməndədi nggəməng nən kanda pa, nggasa nda hai.

Tsakhmee aten thliirha sə ahu merra tə kakhrha

27 Fingya Sadukiyaya, ndagha mbə thliirha sə hu mərə wa, ba nda thləmad Yeeso ba tə tsakh mee.

28 Ndang ngganda, “Mala, Musa chireethleng dā ndən kan hai tə ndaarha, ‘A mər wanman niifa maldə nukun hai kula nggəta, na wanman tərang sə hu langaarha ka a nggəfanggən merra wanman sə.’

29 Nanən ya, na nafiya sə məd a wanmanggi. Tə pamənda kakhka mərgha kula wal wee.

30 Yi səri təranggən nudasə mərgha kula wal wee.

31 Yi mahan wai kee. Kanda na heu məd tərang nda nudasə mərə nda kula nudī nggəfang kanda sə.

32 Akwasamadghən, nudī kəm mərgha.

33 Nanənya, ahu thliirha sə hu mərə na nudī tsaurha yi wun tsaunən kanda heu məd, tərang nda nudasə?”

34 Ndangga Yeeso kanda, “A hu kəshiddi ya həshya a kakhrha, kanda a fər nishya a chimaddə.

35 Amma nafiya kamngga a thlii nda sə hu mərə tə kəm tsawanda ahu kəshirha na bayi, həshya mba nda kakhrha wa, mba nda fər nishya a chimaddə wa.

36 Kanda kəm mba nda nggər mərə wa, kəsər na nda kəla fathləngya Faara. Tsau nda wangya Faara kəsər thliinda sə hu mərə.

37 Amma aten labar dəfəddi na ngguchit kəsgha waarha, ko Musa ma kyadda ndən a pəpal tə ndaarha, na thliirha sə ahu mərə, kəsər aaghən Chinəm, ‘Faara yi Ibrahim, Faara yi Ishaku tə kəm Faara yi Yakubu.’

38 Mbə Faara ni yi mərya wa, amma yi fa yibya ni, ahu yighən kanda heu nanda tə yibrha.”

39 Fingya fasəngya ngyakhrha ndang ngganda, “Mala, thləkna pathla ngga!”

40 A mbədi, mbə niifasə nggərgha tsahang mee balwa.

Tsakh Yeeso mee aten Kərəsti

41 Tərgha Yeeso ndanggən kanda, “Kən nanda ndaarha Kərəsti Wan Ndauda ni?”

42 Ndauda tə atənggən ndəghən ahu Dzabura,

“ ‘Chinəm Faara ndanggən China, “Tsawu a yisəmanna

43 kəl ma tsawangdi fa tsanggiwa a kamu saryiwa.” ’ ’*’

44 “Aagha Ndauda nden, ‘Chinəm.’ Kəkən kəm na nda ndaarha Wan Ndauda ni?”

45 Ndanggən fatsahayighən a mbed fiya,

46 “Kwarama tə Fasəngya ngyakhrha. Kanda na mindansə kal kabaya fa a nanda a wiirha hai a yid fiya. Na mindansə a ndangga fiya 'ya kanda ahu kasu. Na mindansə kəm a fərang mbəd tsaukya nda kanda na nggəngga ahu kəngya hwan Faara tə mbəya wutsəfayirha.

47 Kanda ni na həb langad nishya mərna chimayindan, na nda djib hwan Faara təna fiya ndaarha ka nafiya ni kanda. Tur nafiniya na Faara səsang kanda kaan ma fingya.”

21

Fərra nuneefa mərna chimadghən

1 Tərangna Yeeso tenggənsə, na fa kənaya nən banda ba tə fəryindan kanda a irangnda ahu panjakwad Kən Faara hai na manggən.

* 20:43 20:43 Dzabura 110:1

² Na nuneefa nən mərna chi-madghən kəm tə yamirha fər yighən nən anini səri.

³ Ndagha Yeeso, “Kəkafek niya pəranggən kun, fərrədi ki nudi tə yamidđiya kaldə yi fingya na heu.

⁴ Nafini na heu ya fərghanda ahu hangnda ‘ya na nanda təghən ha, amma ndəghən nggi ahu yamidghən fərdə ‘ya na a harghən heu.”

Tsahad Yeeso ha aten ‘ya na a katərarha hai a mbee

⁵ Tərgha fingya fatsahayighən katərang ngganda tsə labara hai aten tən kən hwan Faardi na manggən tə ferya na nggəngga, sakhdang nanda sə tə ən fərya a Faara. Amma ndagha Yeeso,

⁶ “Kəla nanun feryini ya, yoo! Na farghən bayi mbuwanda malang feera aten shadghən. Ko yanggini ahur ndan nanda a changgəlang kanda hai.”

⁷ Tsakh mee nda, “Mala, akwan na ənggini a katərarha hai ya? Tə kəm mani ən sakhrha na a sənansə nduwus bəndaba ya?”

⁸ Ndəghən, “Kwarama kanda, amana nda sakhdang kun. Kəsər fiya hangga na a bərhaba ahu thləmna na nda a ndaarha, ‘Nggini Kərəsti,’ tə ndaarha kəm ‘nduwus bəndaba.’ Ma mbudun samandan wa.

⁹ A tərəmdun wa, a səkdun labar yangya tə kakyathlanga. Kəkafekni a katəragha ənggina hai ya ‘wan, amma mii ngwaladghən balghən kula bərha ba.”

¹⁰ Tərgha ndanggən kanda, “Tur nən thleng tur fa, kutəryirha kəm nən thleng kutəryirha fa.

¹¹ Na kəshirha a rəbrha fa kaan, tə mirha, tə patal a mbəya dədamən. Na əntərəmgya a naarha sə tə kəm nun na ənsakrha yi wulteena hangga a fərah amshi.

¹² “Amma kapa na ənggini katərarha hai ya, nanda a kəsang kun, səsangganda kun. Nanda a dərha tə kun ahu kəngya hwan Faara də, tə kəm muwangganda kun ahu porsəna də. Nanda a dərha tə kun a

mbed kutərya də tə ngwamnaya ka thləmna.

¹³ Əndaniya na fərang kwamana kun pər kəkafek nun atenna.

¹⁴ Amma tsaunən kee, ‘wama teena nggon fa ahur nun ma billadun tə kwaman thlang fannun sə a mbed fa ngwa kumaya wa.

¹⁵ Kəsər niya fərang pathla kun tə sənda, ko tal ahur fa tsangginun mba nda mbang kyakhrang labarnun hai, nduwa ngaalanganda kun wa.

¹⁶ Ko fa nggət yinun, tə wanmangginun, tə hurfayinun, tə pashiyi nun na nda a fər kun. Na nda a bəlang nda fingya kəm ahur nun.

¹⁷ Fiya na heu nanda a karkun kəsər ka nggi.

¹⁸ Amma ko tal ahu was tennun mbusə na a sahatta wa.

¹⁹ A kərəsdun, nun a hərəkrha.”

Pər Yeeso kwamandi na Urshelima a fəla hai

²⁰ “Anadun sodjaya tərang nda hurshə Urshelima teena, a sənunsə takh nda a chang hai.

²¹ Tərgha fingya na ahu Yahudiya, daa nda wumngya sə. Fingya kəm na a wupəri kya nda sə, fingya kəm, na hu talya a dənda wupəri də wa.

²² Kəsər sayiddiya ben səsəarha ni, tə ləghəta əngya heu chireethleng nanda hai.*

²³ Kawama nishya na ahur, tə fingya na wanggindan a iirha! A fardiya, na səsəarha a kyarha hu chehwedda hai tə səbrha hur Faara aten nafini ya.

²⁴ Nanda a bəlang fingya tə thlaukh kəlara, kəsangganda fingya tsawa nda porsəngya hu chehweeya də pak. Fingya mbuwa Yahudaya, nanda thlə Urshelima səsangganda kəl ma ləghəd ben ndan.

Wutta Wan Niifa ba

²⁵ “Nun a na ən tərəmgya a fad yanfaara, ndəre tə wufəlgarya. A hu kəshirha kəm, na fiya a peela hai ka hərəenga kəsər ka hufrha tə yanda wuri aama.

* 21:22 21:22 Hodzaya9:7

26 Nən a shiwid fiya teena ka tərəmnda, na kəfayindan a haara ka əngya na a barha hu kəshirha ba, kəsər əngya na məmanggən a fərakh amshi nanda a tsə 'ya fa.

27 A fərđi, nanda a na Wan Niifa bayi ahu hashmbe tə səsəmnda tə mamnggirha kaan.

28 Ana ənggini a katərarha hai ya, thlema sə təranggun tennun talara sə, kəsər far hərəkrənun nduwusda ba.”

Tsaharhaha aten dəf shibarha

29 Thləghang karapu da nən kanda sə ya, “Kəlaman shibarha tə dəfya na heu.

30 A hərəmna nda katərang tsətsəta hai, kun tə altennun səndunsə nduwus feqrha ba.

31 Nəghən kee kəm, anadun ənggini a katərarha hai ya, səndunsə Kutəryid Faara nduwus da ba.

32 “Niya pərang kəkafek kun, nafiya kəshiid weeriya mba nda a mərə wa, kəl katərana ənggina hai ya 'wan.

33 Nda talara tə hweede nanda a ngwalarha, amma labarna mbə tam ngwalarha wa.

Yiyi thləmarha aten tsaurha nggu-ngwa fa

34 “Kwarama, amana hur nun mərə tə mbəna farha fa, tə sa əngya na tərang kun in, tə billad tsawud kəshirha. A mbə kewa, bana fərđi wal kun kula səndənun sə kəla takthleera.

35 Kəsər nən barha ten fiya ba heu na a tsaurhahu kəshirha.

36 Tsawama nggu-ngwa fa, kətsar. Hwan Faara nun tə nun wal hərəkrha aten ənggini na ba katərarha hai, amana shilee ba kəsang kun isha a mbed Wan Niifa.”

37 Ka fad par fara fa, na Yeeso tsaharhaha hu Wuri Faara. Ka fad firha fa kəm nən kyarha sə, dəgha mənda a wumnda nanda aarha Wumnda dəfya Dzaitun.

38 A tsar kərət, na fiya dərha hu Kən Faara də na manggən ka a sək labarghən nda.

22

Yahuda nggəmdafa a fər Yeeso nən

1 Nanənya, far Wutsəfayirha yi Mburodi kula Mekhna, nanda aarha Tədaarha a nduwussa ba.

2 Mamnda Firistaya tə famaləmgya ngyakhrha nanda a kada kwaman bəlang nda Yeeso bəbee, kəsər nanda a tərəm fiya.

3 Tərgha sheetan kyagha ahur Yahuda hai, nanda aarha Iskaryoti, tal ahur kumkap səri di.

4 Yahuda dəgha thləmad mamnda firistaya də tə mamngya na a kəla Kən Faara ha na manggən, ndiya nda aten kwamana nən a fər Yeeso a kanda.

5 Tək mbənda nda fa kaan, nggəma nda fa a fərang wudəbəla nda.

6 Yahuda kəm nggəmdafa kee, kəla sayidda nən fa mbuwana fiyasə a fər Yeeso nən a kanda.

Həb Yeeso ənnarhami yi Tədaarha tə fatsahayighən

7 Tərgha nduwusna far Wutsəfayidda ba yi Mburodi kula Mekhna. Far da na nda na sataka tə wan kamnda yi Tədaarha.

8 Thləngga Yeeso Mbiturus tə Yahaya ndanggən kanda, “Damadə dun ngwang nda kəmfə dəm həb ənnadmid ter wutsəfayid Tədaarha.”

9 Tsahang mee nda ha, “A yanggi na midwa sə dan ngwadda fa?”

10 Ndanggən kanda, “A kyadun hur talda hai, bana niifa wal kun tə tsulina ha. Mbuwama samadghən ta mindəda də nən a kyarha sa hai.”

11 Ndanggun tə wuridi, “Təmaləmda ni tsakhka mee, ‘Na kən rongya a yanggi, niya həb ənnadmid Tədaarha sə, tə fatsahayina?’

12 Nən a kyadang kənna kun na manggən, na tə mbəd tsaukya sə hangga. Ngwama fa a mbədi.”

13 Wii nda danda walghən məməl kəla pərangna Yeeso kanda. Ngwandafa a mbədi tə ənnarhami yi wutsəfayid Tədaarha.

14 Tsəna sayidda hai, Yeeso tə wan thlənggighən tsawa nda hai ka a həb ənnarhami nda.

15 Ndanggən kanda, “Nəghən a kukwase fa na a həb ənnadmid Tədaarha ni tə kun kapa ni səsaarha.

16 Niya pəranggən kun, mbiya nggər həbghən balwa, kəl ma bad ləghəttəghən ba ahu kutəryid Faara.”

17 Akwasamadghən təranggən wuhuleu aam inabi sə, usa Faara nən, ndanggən kanda, “Thlama, ndəghaman hai.

18 Niya pəranggən kun, mbiya nggər sa aam inabi balwa, kəl ma bad kutəryid Faara ba.”

19 Təranggən mburodi sə, usa Faara nən, kyanggən hai, fəranggənən kanda, ndagha, “Thlu fanna niya fər nda ka kun. Nama kee non a däl nggi in.”

20 Nəghən kee kəm, akwasamad ənnaddami, təranggən wuhuleuda sə, ndagha, “Wuhuleudiya, yi weerənda kən pathnani ahu farna, irgha də ka kun.

21 Amma niifdi na a fər nggi kan nan a mbərha tal a həbrha.

22 Wan Niifa nən a mərə kəla tə ndana nda, amma ən kawa ni a niifdi tə fərgha ndən.”

23 Katərang ngganda tsahang mee ndan ha tə wunni ahur ndan na mbang əna tur əndiya.

Fatsahaya Yeeso ngalnda aten wunni manggən

24 Thliigha ngaala sə kəm a pathlang ndan tə wunni ahur ndan na a tsaurha manggən.

25 Ndangga Yeeso kanda, “Kutərya fīngya səngwa Faara tə mamngya, nanda kyadang ngyakhrha fiya, tə kəm nanda tər fandan fa dangya fiyasə.

26 Amma a tsaudun kee wa. Ameyedghən, yandī na manggən ahur nun tsauka kəla ndəghən ni ngguchit, tə kal mbeerha kəm tsauka kəla mafarha.

27 Yanggini manggən, yandī tsauka hai na a həbrha wa, nduwa yandī fərgha ənnarhami də wa? Mbə yanda

ni tsauka hai na a həbrha wa? Amma niyi a pathlang nun kəla mafarha.

28 Kunni ishgha tə nggi ahu kəkərra sanifa.

29 Fərang dī kutəryirha kun, kəla yandī fərena Pəpa.

30 Tsaunən kee, nun a həbrha tə sarha a thləmanna hu kutəryidna tə kəm nun a tsaurha aten tsənggamngya, ngwang kumarha nun turya kumkap səri yi Isəreela.”

Mbiturus nən a ngaal sənda Yeeso

31 “Mbiturus, Mbiturus! Hwan sheetan kwamana na a kəkəranggən kun na heu kəla na tə hudarha pər wan hwalirha.

32 Amma hwanodī Faara teena Mbiturus, amana fərkəkafekkid wa kədiirha. A kyaharna ba, kalang wanman nggiwa sə kəm.”

33 Amma nggəmanngga Mbiturus ndəghən, “Paba, niyi nggungwa fa a dəm hu porsəna də kyab, ana ən mərə ni, mərəm kyab!”

34 Ndangga Yeeso, “Niya Purokən Mbiturus, kapa na diyarha tətəarha a fədikdiya na ngal səndəna katəra mahan.”

Ngwaman fannun fa ka səsaarha na bayi

35 Tərgha Yeeso tsahang mee nən fatsahayighən, “Thlənni kun kula wudəbəla, kula ənnarhami, kula pakhma, kədeng dūn ‘ya wa?”

Ndanda, “Awo!”

36 Ndanggən kanda, “Amma nanənya ana wudəbəla sə a har nun kəsamadghən ha, tə kəm ənnarhami. A mbə thlauh kəlara sə a harwa wa, heng luwudwa də hiina.

37 Nəghən chichireethlee hai tə ndaarha, ‘Wumangnda tə fa dīmiya,’ niya pəranggən kun tətani a ləghədgha atenna. Kəsər əndī chireethleng nanda hai atenna takhdə a ləghəttə.”*

38 Ndangga fatsahayighən, “Paba kuloba! Thlauh kəlarya səri ya.”

Ndangga Yeeso kanda, “Tsəkədə kee.”

* 22:37 22:37 Ishaya53:12

Hwan Yeeso Faara a Wumnda dāfyā Dzaitun

³⁹ Kyagha Yeeso sə kəla nən tə ənaarha, tərgha hu Wumnda dāfyā Dzaitun sə tə fatsahayighən a samadghən.

⁴⁰ Səlnən mbədadə, ndanggən kanda, “Hwanama Faara amanun də mukrha hu kəkərra hai.”

⁴¹ Nduwusgha mbeedə ma kanda, bərgha hai hwan Faara nən.

⁴² Ndagha, “Pəpa a nggəmnafa tere səsadādiya, mbə nggəmnanda hurna wa, amma ‘ya nggəmnanda hurwa ndəna məməl.”

⁴³ Bagha tə thlənda Faara thləmadghən ba a talara hai fərang kanglanggirha nən.

⁴⁴ Ndəghən hu səsaarha kaan, dəgha mbeedə tə hwan Faara tə kəkəfekkirha naghā thləthləndəghən a tsəsaarha hweede hai kəla fara.

⁴⁵ Thliinən sə ka hwan Faara, wudgha thləmad fatsahayighən də dəgha wal kanda a shiirha ka səbrha hura.

⁴⁶ Tsahang mee nən kanda, “Kama nun a shiirha? Thlemasə hwan Faara nun amawanun mukrha hu kəkərra hai,”

Kəssang nda Yeeso

⁴⁷ Ndəghən aten thlək pathla bagha fiya ba hangga, tə niifdi na nda aarha Yahuda. Nəghən tal ahur kumkap səri di, ndəghənni a kal mbeerha. Dəgha thləmad Yeeso də ka a fəbanggən.

⁴⁸ Tərgha Yeeso tsahang mee nən, “Yahuda ashe tə fəbrha na a fər Wan Niifa?”

⁴⁹ Fatsahaya Yeeso kəla na nda hai na ‘ya sə na a katərarha hai tsahang mee nda Yeeso, “Paba, kyath kanda nan tə thləukh kəlyari nan wa?”

⁵⁰ Tərgha tal ahur ndan kyathlanggən thləmad mafad firis də na manggən a yi səma.

⁵¹ Ndangga Yeeso fatsahayighən, “Malaman kanda!” Tsuwar thləmadda nən fa ki niifdi kyathlang nanda də kənanggən.

⁵² Tərgha ndangga Yeeso mamnda Firistaya, tə mamngya fa kəla

Kən Faara ha na manggən, tə fiingya shingya bagha ba ka ndəghən, “Tərwun nggi niyi təmbəng nun bārha ba tə thləukh kəlyari, tə səsaalya ka a kəsewun wa?”

⁵³ Kətsar nggi a thləman nun a pəpal Wuri Faara kəsewun wa, amma nanən ya sayid nun ni na Sheetan a əna taara tə kun.”

Mbiturus ngaldə sənda Yeeso

⁵⁴ Tərgha kəsangganda Yeeso dənda təghən minda ki Firis də na manggən. Mbiturus kəm mbu samandan nən də inggun ma kanda.

⁵⁵ Amma dzək na nda waarha a pəpal wuridi, tsawa nda hai kanda na heu a thləma waddi, bagha Mbiturus ba tsauka hai ahur ndan.

⁵⁶ Tal ahur wangya nishya na əna taara ahur wuridi na Mbiturus nən tsau a thləma waddi. Irang yirha nən fa, ndəghən, “Niifdiya, kanda ni tə Yeeso.”

⁵⁷ Amma Mbiturus ngalghənən ndagha, “Sa nudiya, nggi fa səngwi ndən wa.”

⁵⁸ Tsəbaku na niifasə naghā Mbiturus, ndagha, “Sa kəm na tal ahur ndan.”

Ndangga Mbiturus, “Sa pashi! Mbə nggi ni wa.”

⁵⁹ Tsənən tsəbaku fadən, nggərgha niifa ndaarha, “Mbə ngaala sə wa, niifdiya kanda ni təghən, kəsər tə Nggalilarha ni.”

⁶⁰ Ndagha Mbiturus, “Sa pashi! Səngwi əndi na a thləkrha ya wa!” Ndəghən kula nggəlang mighən tətəagha diyarha.

⁶¹ Chinəm kyahargha hai kəlanggən Mbiturus də. Tərgha Mbiturus dal teena nən hai tə əndi thləghang na Chinəm, “Kapa na diyarha tətəarha a fədik weeriya na a ngal səndəna katəra mahan”.

⁶² Tərgha Mbiturus dəgha kəshaadə təgha kaan.

Fa kəlaya ha wanda Yeeso

⁶³ Fa kəlaya Yeeso ha katərang ngganda waghən hai na nda a dəkəkən kəm.

⁶⁴ Kənannganda yidghən ana nda a tsahang mee ha, “Kulo, wunni dəkka sa.”

⁶⁵ Nanda a 'yarghən tə labar sarfaya a ndəghən.

Yeeso a mbed mamngya Yahudaya

⁶⁶ Dathna mbərha hai wumngga mamngya Yahudaya ba. Kandani na mamngya firistaya, tə fasəngya ngyakhrha. Ba nda tə Yeeso a mbed ndan ba.

⁶⁷ Ndang ngganda, “Ana sani Kərəsti, pəranggən kan.”

Nggəməngga Yeeso kanda, “A pərangdi ndən kun, mbun a fərkəkafek wa,

⁶⁸ tə kəm a tsahangdi mee kun ha mbun a nggəresə wa.

⁶⁹ Amma ka a weeriya, na Wan Niifa a tsaurha a yisəmad Faara na tə ngyakhrha ha heu.”

⁷⁰ Kanda na heu tsahang mee nda ha, “Wan Faara ni sa wa?”

Nggəmənggən kanda, “Pərdəndən, nggini.”

⁷¹ Tərgħa ndaa nda, “Kama nəm nggər kada pathya atənggən? Səkdəm ndən hai a mighən.”

23

Dənda tə Yeeso a mbed Mbilatus də

¹ Tərgħa mamngya Yahudayini heu thliinda tə Yeeso a mbed Mbilatus də.

² Katərang ngganda dəhang nda fa, “Dəghən wal niifdiya a tsang teena nafinəm. Nagħa a ndang nda kanda a teng nda tsamnda Kaisar wa, tə kəm wai ndəghənni Kərəsti, kutəra.”

³ Tsahangga Mbilatus mee Yeeso, “Sani na kutər Yahudaya wa?”

Nggəməngga Yeeso ndəghən, “Nəghən kee, kəla thləkna.”

⁴ Tərgħa ndangga Mbilatus mamnda firistaya, tə fiya na heu a mbədi, “Nggi nawi niifdiya tə dimiyirha fa wa.”

⁵ Dənda mbeedə tə dəhang fa tə ndaarha, “Tsahadghən ha nəghən a tsang teena fiya a chehweed

Yahudiya na heu. Katəranggen hai a Nggalili har ta mbəda ba ya.”

Mbilatus thlənanng də Yeeso a mbed Hirdus də

⁶ Səkna Mbilatus ndən kee, Tsakhmee nən tə ndaarha, “Tə Nggalilarha ni wa?”

⁷ Səknən ndaarha kyagħa Yeeso ba a mandī na Hirdus a əna kutəryirha sə, thlənanngən Yeeso a thləmad Hirdus də, kəsər a fardi nəghən a Urshe-lima.

⁸ Nana Hirdus Yeeso, tək mbənda nən fa kaan, kəsər ka kətəm na midghən sə a nang yirha nən fa. Aten əngya 'waa nən səkrha atənggən, na midghən sə a əna ənwulteena nən.

⁹ Hirdus tsahang miya nən ha hangga, amma Yeeso kalwa sə wa.

¹⁰ Mamnda firistaya tə famaləngya ngyakhrha kanda a mbee kəkət a dəhang pathya fa.

¹¹ Tərgħa Hirdus tə sodjayighən sarangganda də tə kəm waghənda. A mbədi kalang kabərha nda fa yi kutəryirha, wudangganda thləmad Mbilatus də.

¹² Hirdus tə Mbilatus afar dani tsaunanda pashiyi, kəsər ka kətəm mba nda kalang ndan sə wa.

Ngwang nda kumarha Yeeso yi mərə

¹³ Mbilatus aah mamnda firistaya nən ba, tə mamngya tə fiya na həu.

¹⁴ Ndanggən kanda, “Beenun niifda ba ya tə ndaarha nəghən a tsang teena fiya. Nanənya, radi mu pathda haya tə tsakh miya tsahang ni a mbennun, walanggi tə 'ya na dimi tə ndanun wa.

¹⁵ Hirdus kəm nawa ndən tə dimiyirha fa wa, ndəghən dani wudang nən thləmad nəm ba. Mbə 'yasə ənana kamshidiya tsəkka a bəlanggəm wa.

¹⁶ Nanən kee, niya tsadaghən kee kalghəni hai.”*

¹⁸ Kanda heu tərang ngganda urandan sə tə ndaarha, “Bəlamam

* **23:16 23:16** Fingya chirethya na kaar na nda tə mbədgħən 17 kiya, “A far wutsəfayid tədaarha ba, ka fad hurarha fa nən naarha kal niifa hai ahu porsəna hwanang nanda.”

kamshidiya! Kalamana Mbarabas kan hai!"

¹⁹ Muwangganda Mbarabas kəndə ka təbənggidghən əna nən ahu taladə na manggən, tə bəlang nən niifa.

²⁰ Mbilatus na midghənsə a kal Yeeso nən hai, nggərgħən kalang kanda sə.

²¹ Amma karnda fa na nda a huhwarha tə ndaarha, "Tawaman də! Tawaman də!"

²² Katəra mahan Mbilatus a kalang kanda sə, "Kama nda? Dimiyid ma əna na kamshidiya? Nggi nawi ndən tə dimiyirha tsəkka a bəlang nggəm wa. Niya fərgħən tsadaghən nda kalghən nda hai."

²³ Amma isha nda aten path ndan, na mindan sə tawangganda də. A kwasamadghən huhwan ndan kaldə mbərha mu.

²⁴ Mbilatus kəm ənagha kəla na mindan.

²⁵ Kal niifda nən hai tə muwang nanda hu porsəna də ka təbənggidghən əna nən, tə bəlang nən niifa kəla tsakhna nda. Fərang Yeeso nən kanda, kəla na mindan.

Tawang nda Yeeso də

²⁶ Na nanda a wiirha tə Yeeso, kəma nda tə niifa nanda aarha Siman tə Sayirarha. Ndəghən bayi ahu tala na ngguchit, ngyabang tər kadidda nda fa, təranggən mbu samad Yeeso nən.

²⁷ Fiya hangga mbuwa samadghən, ahur ndan kəm nishya sə na a tərha tə huhwarha ka ndəghən.

²⁸ Kyahargha Yeeso hai, ndanggən kanda, "Nishya Urshelima, a təfun ka nggi wa, tama ka alten nun, tə wangginun.

²⁹ Kəsər na fara bayi, ba nun ndaarha, 'Fa parkayani kwarengya, tə hurya 'wawa wa nggətta tə bee iwana wee iirha!'

³⁰ Tərgħa "Na fiya a ndang nda wumngya, "Muwa ma tennan hai!"

Ndang ngganda mbəya na dangkam, dangkam, "Nggəlaman kan!" *

³¹ A əna fiya əngginiya ndəghən dəfrha baldə nduwun, mani katərarha hai a hwardə?"

³² Nafiya səri, fa mbəlfeyya, wii nda tə kanda ka a bəlangganda kanda tə Yeeso.

³³ Ba nanda mbəda ba na nda aarha Mbəd Balhwar Teena, a mbəda ni tawang nanda də tə fa dimiya səri, tal a yisəmadghən tal kəm a yi kawadghən.

³⁴ Ndagħa Yeeso, "Pəpa, chahanggən kanda də, kəsər səngwanda əndi nanda a ənaarha wa." Əna wura nda aten lukkighən.

³⁵ Ishgha fiya hai kanda a kəlarha. Mamngini kəm kanda a waghən, nanda a ndaarha, "Hərgħanggən fingya, a hərgħanggən altenggən kəm lee, ana ndəghənni Kərəsti, Wurra Faara!"

³⁶ Sodjaya kəm ba nda ba nanda a waghən. Fərang aam inabi nda sə na chichakh.

³⁷ Ndang ngganda, "Ana kutər Yahudayani sa hərgħang altenwa lee!"

³⁸ Aman tenggən kəm chirethlengganda hai, "KUTƏR YAHUDAYA NI YA."

³⁹ Tal ahur fa mbəlfeyini tawangnda kanda də təghən thləghang pathya nən sə na i'ikh nagħa a ndang nda, "Mbə sani na Kərəsti wa? Hərgħang altenwa tə kan kəm lee!"

⁴⁰ Amma tahad tə mbəlfeddi djaranggən də ndagħa, "Mba tərəm Faara wa, sa walgha wadghənfa məməl təghən?"

⁴¹ Ənangganda kəm məməl, kəsər kəna 'ya əna nəm ndə walnəm. Amma niifdiya mbə 'yasə ənanən na dimi wa."

⁴² Tərgħa ndagħa, "Yeeso, dalu nggi teena a banna hu kutəryid wa ba"

⁴³ Nggəmanngga Yeeso, "Niya puro kəkafek, a weeriya dəna naarha a thləmanna a talara."

Mərra Yeeso

⁴⁴ Fara a sərəkra, tərgħa wula nggəlanggən chehweerha heu, har yargħa yanfaara hai.

* 23:30 23:30 Hodzaya10:8; Səsənid Yahaya6:16

⁴⁵ Kəsər yanfaara malang də djaara hai. Shishamardi na a mbədi na tsətsaba də kaan hu Kən Faara djargha hai səri.

⁴⁶ Tərangga Yeeso uradghən sə kaan ndagha, “Pəpa, ahu harwa hai niya fər yibəna.” Thləknən ndən kee, mərgha.

⁴⁷ Mamnda sodja di na kət a mbədi nanən əndi katəragha hai, fal Faara nən ndagha, “Kəkafek niifdiya ka niifa ni.”

⁴⁸ Nafini ngwagha hai ka kəlarha, na nanda əndi katəragha hai, kanda na heu wuda nda wuredə kanda a dək kəfayindan hu səbrha hura.

⁴⁹ Amma nafini na heu səngga Yeeso tə nishyini mbuwa samadghən ba, ka ahu chehweed Nggalili ba, isha nda də inggun, nanda a kəlang əndi na a katərarha hai.

Pangnda Yeeso

⁵⁰ Na niifasə thləmnggənni Yisəfu, nəghən ahur mamngya na kənanng pathla hai, ka niifa ni.

⁵¹ Nggəmgwa fa tə əndi kənanng na nda hai wa. Baghən ba ahu tal Aramatiya na a chehweed Yahudaya tə kəm nəghən a kəla kutəryid Faara fa.

⁵² Dəgha thləmad Mbilatus də hwan mərri Yeeso nən a panggən.

⁵³ Tərga təranggən hweede hai, fəranggən hu kabad pa mərri hai, dəfanggən hu kwadda hai rana nda ahu feera, yandi 'wa wanda pa mərri sə.

⁵⁴ Far ngwarha ni fa yi yibrha Yahudaya, takh nda a kyarha hu far yibəddə hai.

⁵⁵ Nishyini baa ba a samad Yeeso ka a Nggalili ba, mbu samad Yisəfu nda, na ten kwadda nda, tə mbədi hunang nanda sa hai.

⁵⁶ Tərga wuda nda wuredə ngwa nda fa tə urdi tə fədeerha na sədghən mbənggən. Amma yiba nda a far Yibəddi ka fərang mamnggirha nda 'ya ndana ngyakhrha.

24

Thlid Yeeso sə ahu mərri

¹ A hu katərad par fara yi beena məd, a tsar kərət, nishyini tərang ngganda kariyi ni na sədghən mbənggən, ngwana nda fa dənda təghən a ten kwadda də.

² Da nda wal ferdi nggəlang na nda mii kwadda sə kwatərdə man patu də.

³ Amma kyana nda sa hai, nawa nda mərri Yeeso wa.

⁴ Nana nda a numarha aten əndi katəragha hai kee, kula kanda səndasə na nafiya nda səri tə lukki ndan a chimnda fa nagha ahar yirha kəkət a thləman ndan.

⁵ Ka tərəm nda, nishyini kwangganda tən ndan a hweede hai, amma ndangga nafini kanda, “Kama nun a kada tə yibrha, a pathlang mərriya?”

⁶ Balwa a mbədiya wa, thliida sə! Dalama teena hai tə 'ya thləghang nən kun, ndəghən bəldə tə kun a Nggalili.

⁷ 'Wan Niifa nən a mukrha ahar fa dimiya hai, tawanganda də, a far paara yi mahan nən a nggər thliirha sə.' ”

⁸ Tərga däl teena nda hai aten pathghən.

⁹ Wud nanda ba aten kwaddi, pərang ənggina nda heu a Kum Kap Taldı tə fingya fiya.

¹⁰ Nda Mairamu tə Magdaliya, tə Yowana tə Mairamu man Yakubu, tə fingya nishya nananda a mbədi, kanda ni pərangga ndən fa thləngya Yeeso.

¹¹ Amma fərwanda kəkafek tə path nishyini wa, keser tərga nda path ndan kəla bəsharha ni.

¹² Mbiturus thliighasə tawad dāgha ten kwadda də. Bərga a mii kwaddi kəlagha sa də, na kabadda nən pang nandasə a man patu. Wudgha, ənwulteena nən tə əndi katəragha hai.

A kwaman Imawus

¹³ Nanənya tsu a fardi səri ahur nafiya na a mbu samad Yeeso kanda a kwaman dərha ahı tala də nanda aarha Imawus, na iundəghən mel məd tə Urshelima.

14 Kanda a tsə labara aten ənggini katəragha hai.

15 Na nanda a tsə labara aten ənggini kee, Yeeso tə altənggən dəgha thləman ndan də wii nda də.

16 Amma nggəlang nda yindan, amana nda kukwalang hai.

17 Tsahang mee nən kanda, "Labar ma nun a tsərha kee kun aten wi-irha?"

Isha nda hai kəkət, kəlagha Yeeso hai na hur ndan səsəba də.

18 Tal ahur ndan, na thləmnggən Kilobas, tsahang mee nən, "Sa ndəna ronga kee a Urshelima səngwa əndi katəragha hai a mbədi ahu bəngginiya wa!"

19 Tsakh mee nən, "Mani ənggini?"

Ndang ngganda, "Ənggini tsəgha hai aten Yeeso tə Nadzarat. Annabini, ən ənadghən tə labarghən nəghən tə səsəmnda a mbed Faara tə fiya na heu.

20 Mamnda firistaya tə mamngginəm fər ndan a ngwang kumad merra nda, tawangganda də.

21 Amma nan a numarha ndəghənni bəgha hərəhang nda Isəreela. Ma takhka bal, kulo, a weeriya bənggən mahan tə katərana ənda hai ya.

22 Mbə kee mawa, fingya nishya fərangnda ənwulteena kan. War nda aten kwadda də a tsar weeriya,

23 amma nawa nda mərəghən sə wa. Ba nda ba ndang ngganda kan, nanda fathləngya Faara, ndaa nda nəghən tə yibrha.

24 Tərgha fingya ahur nan dənda aten kwadda də ndaa nda nəghən kəla thləkna nishyini, amma ndəghən nggi nawa ndan wa."

25 Ndangga Yeeso kanda, "Hai, kama tsaunun nurya kee, mani kədiina fərkəkafekkid nun aten 'ya thləkna annabiya!

26 Ashe, kamngwa a səsagha Kərəsti aten inggini ya a kyagha ahu mamnggitghən də wa?"

27 Katəradghən tə Musa tə annabiya na heu, pərang da ndən kanda 'ya thləkna deleewar Faara aten Kərəsti.

28 Ndusang nanda talda fa nanda a dərha sadə, tsəgha Yeeso kəla nən a mbəra mbeedə.

29 Amma hwanggənda kaan tə ndaarha, "Tsawu a thləman nan, tsət figrha hai, kulo yanfaara həmda hai." Dəgha də tsauka tə kanda.

30 Tsau nən hai nən a həb ənnarhami tə kanda, təranggən mburodi sə, usa Faara nən, kyanggən hai fəranggənən kanda də.

31 Tərgha ingga yindan də kukwalangganda hai, a mbədi kee sahadgha ma yindan.

32 Tsahang mee nda ndan, "Mbə tək dəm mbənda fa ahur nəm na nən a kalang kəmsə a kwamana, inang nən labar Faara kəm hai wa?"

33 Thliinda sə kəkər wudə nda Urshelima də. A mbədi danda wal Kum Kap Tal di tə fingya nafiya wumngga hai.

34 Nanda a ndaarha, "Kəkafek ni! Chinəm thliida sə har kyadang də fadghən Siman!"

35 Tərgha nafini na səri pər ənda nda katəragha hai a kwamana, tə kukwalang nanda hai kyang nən mburodi hai.

Yeeso kyadang də fadghən fatsa-hayighən

36 Kanda bal nda a tsə labara aten əndi kee, Yeeso tə altənggən ishgha a madufun ndan ndanggən kanda, "A fifidfun hai wa!"

37 Tər ma nda naghə fandan a rəbrha fa, kanda a numarha mənda-mənda na nanda.

38 Ndanggən kanda, "Kama tərəm nun? Kama kəm nun a kwana nggi ahur nun?"

39 Kəla man haryina tə saryina. Nggi ni tə altenna! Tsuwarama nggi fa nawunun, kəsər mənda-mənda mbə thluwa sə a fadghən tə ala kəla nanun nggi təghən fa wa."

40 Thləkna Yeeso əndiya, kyad haryighən nən tə saryighən a kanda.

41 Ko na nanda tə wutsəfayirha fa tə ənwulteena, ngwalangwanda fərkəkafek thliida sə wa. Tərgha tsahang mee nən kanda, "Na ənnarhami sə a har nun a mbədiya wa?"

⁴² Fərang təna nda fifi.

⁴³ Thləghənən kiigha, kanda a kəlang nda.

⁴⁴ Ndanggən kanda, “Ənda pərang ni kun ya nggi bəldə tə kun. ‘Ya na heu kəl ma ləghəddə chirethleng nda hai a tenna ahu ngyakhrha Musa tə yi annabiya tə kəm Dzabura.”

⁴⁵ “Tərgəha dəthlanggən hutən ndan də, tənə nda sən ‘ya na chichirethlee hai ahu dəleewar Faara.”

⁴⁶ Ndanggən kanda, “Kulo, əndi chirethleng na nda hai ya, Kərəsti nən a səsəarha, nən a thliirha sə hu mərə a far paara yi mahan.

⁴⁷ Mal dīmiyirha tə chakhrəghən də nanda a pərgən də ahu thləmnggən a kəshirha na heu, nən a katərarha hai a Urshelima.

⁴⁸ Kunni nagha əngginiya tə yin-nun, pəramadghən.

⁴⁹ Dəni thlənang Səsəna tə Pədənda kun bə ndana Pəpa. Amma tsawama a Urshelima, kəl nggəlang səsəmnda Faara kun a talara hai.”

Tərang nda Yeeso a talara də

⁵⁰ Kya nən sə tə kanda ma Urshalima dənda mbərha də tsau tə Mbetani fa, a mbədi haranggən haryighən sə dəfang parka nən kanda teena.

⁵¹ Nanən a dəfang parka kanda teena, dəkka hai tə kanda tərang ngganda a talara də.

⁵² Tərgəha dəfang shilee nda teena, wuda nda a Urshelima də lələgdə tə wutsəfayirha kaan.

⁵³ Ka fat paara fa na nda naarha fal Faara ahu Wuri Faara.

Yahaya

Kərəsti ni labardi mbuwa ng-walarha

¹ Ka a katəradghən na Labar da sə, na Labardi tə Faara, Labar di Faara ni.

² Ka a katəradghən nəghən tə Faara.

³ Tə Labar da ni ənana Faara əngya heu; mbə 'yasə əna nanda kula ndəghən wa.

⁴ Na Labar di fər yibrha a əngya heu ənana nda, yibəddi ya kəm kukwaryid fiya ni.

⁵ Na kukwaryiddi djaara hai hu wula, wuldi kəm mbə səsəmnda sə a fadghən wa.

⁶ Na niifa sə thlənna Faara ba, thləmnggən ni Yahaya.

⁷ Tə kalmee ni, banən ba ka a kalmii kukwaryidda nən, təna fiya heu sək labar kukwaryiddi fərkəkafek nda tə kalmii di keeghən.

⁸ Mbə Yahaya tafadghən ndəna kukwaryiddi wa, amma banən ba ka a kalmii kukwaryidda nən.

⁹ Ka kukwaryirha na a fərang kukwaryirha nən kowunni, nəghən bayi hu kəshirha ba.

¹⁰ Na kukwaryiddi hu kəshirha, ko nanən ənagha nda kəshirha təghən, amma səngwa kəshirha ndən wa.

¹¹ Ba kukwaryiddi ahu chehweedghən ba, amma nafiyighən thləwa ndan fa wa.

¹² Amma kala nafiya thləgha kukwaryidda fa, fərkəkafek nda təghən, fərang də kwamana kanda a tsawa nda wangya Faara.

¹³ Tsau nda wundakhnaya mbə ka nggət na niifa kanda wa, mbə tə nggəmnda niifa wa, amma tə nggəmnda Faara.

¹⁴ Labardi tsaudə niifa, tsaukən ahur nəm. Nadəm mamnggitghən, mamnggit wee na katənggən a thləmad chin, nəghən lələgda tə nggayirha tə kəkafek.

¹⁵ (Kal Yahaya mighən, tərənggən uradghən sə tə ndaarha, "Niifda ni

pərang ni kun ya, ndaa ni, 'Na niifa sə bayi a samad na kalgha nggi mu, kəsər nəghən sə kapa na nda nggət nggi.' ")

¹⁶ Ka nggayidghən mulgha hai, nən naarha fərang parka kəm kətsar.

¹⁷ Fər Faara ngyakhrha a manki Musa, amma nggayirha tə fərkəkafek bəghən ba a manki Yeeso Kərəsti.

¹⁸ Mbə niifa sə 'wagha na Faara wa, amma yandi ndəghən tafadghən Faara ni, tə kəm nəghən a tsau dədəmnggirha tə Chin, ndən kyadgha Faara.

Thlək Yahaya Təmbaptisəma labara aten Yeeso

¹⁹ Kulo kalmidi ki Yahaya ya a sayiddi thlənna Yahudaya Firistaya tə Lawiya a Urshalima ba, ka da nda tsahang mee ha, "Wunni sa?"

²⁰ Ngalwa Yahaya wa, amma kyagha pəpal ba ndənggən kanda, "Mbə nggini Kərəsti wa."

²¹ Tsahang mee nda, "Nanən kee, wunni sa? Sani Ilya wa?" Ndənggən kanda, "Mbə nggini wa." Nggəra nda tsahang mee, "Sani annabi di nan a kəlarha fa wa?" Ndənggən kanda, "Awo."

²² Tərgha ndang ngganda, "Wunni sa? Nggərang kan sə ka dan pəranggən nafini thləngga kan ba. Mana mbəng thləkrha a ten wa?"

²³ Nggərangga Yahaya kanda sə tə labar annabi Ishaya, "Nggini urarha na a aah farha a ka-heerha, 'Pəpənaman kwamangya də a Chinəm.' "

²⁴ Tərgha Farisayini thlənna nda ba,

²⁵ tsahang mee nda ha, "Kama nda na a əna mbaptisəma a mbə sani Kərəsti, nduwa Ilya, nduwa Annabiddi wa?"

²⁶ Nggərangga Yahaya kanda sə ndəghən, "Nggi tə aama ni əna mbaptisəma, amma na niifa sə kət a path-lang nun səngwa nun.

²⁷ Ndəghənni na bayi a samad na di, nggi tafanna tsəkki na a kwasanggi sahad pahamnggən hai wa."

28 Katəragha ənda hai heu ya a Mbetani a pəm kufad Urdun, na Yahaya a əna mbaptisəma sə.

Yeeso ni Wan kamnda Faara

29 A bindayidghən nagma Yahaya Yeeso bayi thləmadghən ba, ndagha, “Kəlaman wan Kamnda Faara ya, na a tərang dīmiyid kəshirha də!

30 Niifda ni pərang ni kun tə ndaarha, ‘Na niifa sə bayi a samad na kalgha nggi mu, kəsər nəghən sə kapa na nda nggət nggi.’

31 Nggi tafanna səngwi ndən wa, amma niyi a əna mbaptisəma tə aama təna nafiya Isəreelaya sənggən.”

32 Tərgha ndagha Yahaya, “Nadi Səsəna bayi hai a talara kəla tətiliurha tsauka hai a fadghən.

33 Səngwi ndən wa, amma Faardi thləngga nggi ba ka bi əna mbaptisəma tə aama, ndəghən ndeegha, ‘Niifdi nana Səsəna tərde tenggən hai tsauka sə, ndəghən ni na a əna mbaptisəma tə Səsəna tə Pədənda.’

34 Nadi əndi katəragha hai tə Yeeso, nəghən kee, kaldi mee tə ndaarha, niif diya Wan Faara ni.”

Fatsahaya Yeeso 'wanən wura

35 A bindayidghən nggərgha Yahaya isha a mbədi tə fatsahayighən səri a thləmadghən.

36 Nanən Yeeso a mbərədə, ndagha, “Kələma Wan Kamnda Faara ya!”

37 Səkna fatsahayina ndən keeghən səri 'ya ndaanən, mbu samad Yeeso nda.

38 Kyaharna Yeeso hai, nanən kanda a mbu samadghən, tsahang mee nən kanda, “Mana minnun?” Ndangganda, “Rabbi, (ndarha ni Mala) na tə tsaurha a yanggi?”

39 Nggərangga Yeeso kanda sə, “Bama ba bun naghən.” A figrha ni mbu nanda samadghən ta mbədədə nanən sə tə tsaurha ngwalangga nda paara təghən.

40 Andərawus, wan man Siman Mbiturus nəghən tal ahur nafini səri səkka 'ya ndana Yahaya tə kəm mbuwa samad Yeeso.

41 Tsu kee tərgha Andərawus kadə wanman nən Siman pəranggənən tə ndaarha, “Walang dan Kərəstidi.”

42 Bagha tə Siman thləmad Yeeso ba, Kəlang na Yeeso ngga ndəghən, “Sani Siman wan Yahaya. Amma nanənya na nda a aah sa Kefas,” (ndəna Mbiturus).

Aah Yeeso Filibus tə Nataniyel

43 A bindayidghən na mid Yeeso sə a dəgha Nggalili də. Na Filibus nən, ndanggən, “Mbuwu samadna.”

44 Filibus niif tə Mbatsaida tal nda Andərawus tə Mbiturus.

45 Walang na Filibus Nataniyel ndanggən, “Nadən niifdi chirethna Musa a tenggən ahu ngyakhrha, tə kəm chirethna annabiya a tenggən thləmnggən ni Yeeso tə Nadzarat, wan Yisufu.”

46 Tsakhka Nataniyel mee ndəghən, “Nadzarat! Na 'ya sə ngga na kyarha ba a Nadzarat wa?” Nggərangga Filibus sə, “Boba ba naghən.”

47 Nana Yeeso Nataniyel bayi thləmadghən ba, ndanggən, “Kulo ka wan Isəreela ya na tə kəkafek fa.”

48 Tsahangga Nataniyel mee Yeeso, “Kəkən sənna nggi?” Nggərangga Yeeso sə, “Nadi sa a kamu dəf shibaarha kapa na Filibus aah sa.”

49 Tərgha ndagha Nataniyel, “Mala, sani Wan Faara; Kutər Isəreela.”

50 Ndangga Yeeso, “Fərna kəkafek kəsər ka ndoni nadi sa a kamu dəf shibaarha wa? Na nggər na əngya kalgha fingya yina mu ya.”

51 Nggərghən ndaarha, “Niya puro kəkafek, na a naa talara indədə, tə fathləngya Faara a təra sə tə təra aten Wan Niifa hai.”

2

Kən kakhrha a Kaana na a Nggalili

1 A far beəna yi mahan, əna wutsəfayid kakhrha nda ahu tala na nda aarha Kaana a chehweed Nggalili, tə kəm man Yeeso a mbədi.

2 Tərgha mbu Yeeso nda tə fatsahayighən ahu wutsəfayid kahadda də.

³ Ngwalana aam inabi da hai, ndangga man Yeeso, "Mba nda tɔ aam inabi bal wa."

⁴ Nggɛrangga Yeeso sɛ, "Nudɛiya ma njidangga kɛm? Sayid na ba wa ba 'wan wa."

⁵ Amma ndangga man Yeeso nafini na a ndɛk ɛnnarhami, "Kala 'ya thlɛghang nɛn kun ɛnama."

⁶ A mbɛdi na tsulingya sɛ mikki tɛn nanda tɔ feera. Na Yahudaya naarha ɛna taara tɔ tsulinggini ka a tsabang fandan saadɛ. Kala tsulina nɛn tɛr kɛthlikrha kumnggit sɛri dɛgha hu kumnggit mahan dɛ.

⁷ Ndangga Yeeso nafini na a ndɛk ɛnnarhami, "Lɛgdaman tsulinggini tɔ aama." Lɛdang ngganda kanda ta miighɛn sɛ.

⁸ Tɛrgha ndanggɛn kanda, "Tsaama ha sɛ dang nggɛnun mamnda ter da dɛ ya." ɛna nda kee kɛla thlɛghang nɛn kanda.

⁹ Mamnda terdi taarang nɛn aamdi kyakhrang nanda ahu aam inabi dɛ, sɛnangwa mbɛda hai kyanɛn sa ba wa, (ko nanɛn nafini na a ndɛk ɛnnaddami sɛn ndan). Tɛrgha aah wutsam ndɛ danɛn a man patu dɛ ndanggɛn,

¹⁰ "Na fiya 'wa fɛr aam inabi na mbɛnggɛn, akwasamaddi saana fiya, a kyanggɛn yanda ba mbuwa wa mbɛnggɛn. Amma sa bɛbengga yandi na mbɛnggɛn kɛl nanɛnya!"

¹¹ Yandiya ndɛna katɛra ɛnwulteena ɛnana Yeeso, ɛnaghɛn ndɛn a Kaana na hu chehweed Nggalili. Kyaddɛ mamnggidghɛn a mbɛdi, tɔ kɛm fatsahayighɛn fɛrkɛkafek nda tɛghɛn.

¹² A kwasamaddi dɛgha Kafar-nahum dɛ heu nda man, tɔ wan manggighɛn, tɔ fatsahayighɛn, mɛna nda ha ngguchit a mbɛdi.

Chilbang Yeeso Kɛn Faara dɛ (Matta 21:12-13; Mar 11:15-17; Luka 19:45-46)

¹³ Nduwusna far wutsɛfayid Tɛdaarha hai, dɛgha Yeeso a Urshal-ima dɛ.

¹⁴ A pɛpal Kɛn Faara, dɛgha wal fiya a heng thlaaya dɛ, tɔ chauraya,

tɔ kataprakkyaya yi sataka, tɔ fingingya tsɛtsau a fɛr mbeded wudɛbɛla.

¹⁵ Yamngga Yeeso wutɛterha tɔ sakhrha rɛghanggɛn kanda dɛ ma Kɛn Faara, heu tɔ chauraya tɔ thlaaya, changgɛlanggɛn mbɛd mbeded wudɛbɛl da dɛ welgha wudɛbɛldi hweede hai.

¹⁶ Tɛrgha ndanggɛn nafini na a heng kataprakkyaya dɛ, "Kyaman ɛnggina hai ma mbɛdiya, a tsawang dun wuri Pɛpa kasu wa."

¹⁷ Tɛrgha fatsahayighɛn dal teena nda hai tɔ 'ya ndaana dɛleewar Faara, "Nggɛmndɛna a wuri wa nɛghɛn a kɛsa sɛ a hurna kɛla waarha."

¹⁸ Tɛrgha mamngya Yahudayini ndangganda Yeeso, "ɛnwulten ma na kyadang nda kan tɛnan sɛnda sɛ na tɔ sɛsɛmnda ɛna ɛndiya?"

¹⁹ Nggɛrangga Yeeso kanda sɛ ndɛghɛn, "Chaman Kɛn Faar da hai ya, ahu beena mahan niya nggɛr tɛnang sɛ."

²⁰ Tsahangga Yahudayini mee, "Tɛnang nggan Kɛn Faar da sɛ 'yahu hurarha kumnggit fada kap mikki, ndaana wai na nggɛr tɛnang sɛ hu beena mahan?"

²¹ Amma kɛn Faar di nɛn a thlɛkrha pofadghɛn ni.

²² A kwasamaddi thliinɛn sɛ ahu mɛra, fatsahayighɛn dal teena nda hai thlɛkdɛ 'ya kiya. Fɛr nda kɛkafek tɔ labar Faara, tɔ labardi thlɛkna Yeeso.

Sɛn Yeeso hur kowunni

²³ Nanɛn a Urshalima ahu wutsɛfayid Tɛdaddi, fiya hangga nagma ɛnwuteengya kyad nɛn fɛrkɛkafek nda tɛghɛn.

²⁴ Amma nggɛmngwa Yeeso fa tɔ kanda wa, kɛsɛr sɛndɛ fiya heu.

²⁵ Mbɛ 'ya sɛ na nda thlɛghang nda a ten niifa wa, kɛsɛr sɛndɛ hur niifa.

3

Yeeso tɔ Nikodimus

¹ Na niifa sɛ thlɛmnggɛn ni Nikodimus, tɔ Farisarha ni, mamnda ni ahu Yahudaya.

2 Bagha thləmad Yeeso ba a fidikrha ndanggən, “Mala, səndansə sa təmaləmnda ni thləna Faara ba. Mbə niifa sə na mbang əna ənwulteena kəla yandı na a ənaarha ya wa a mbə nana Faara təghən ha wa.”

3 Nggərangga Yeeso sə, “Niya puro kəkafek, mbə niifa sə na kyarha hu kutəryid Faara də wa kəl nggər nanda nggədang hai.”

4 Tsahangga Nikodimus mee, “Kəkən na nda nggər nggədang nda niifa hai ndəghən suhur də? Kəkafek mbə nggər kyarha ahu shiwad man hai nggərgən nggədang hai yi səri wa!”

5 Nggərangga Yeeso sə tə ndaarha, “Niya puro kəkafek, mbə niifa sə na kyarha ahu kutəryid Faara də kanda kula nggədang hai hu aama tə Səsəna wa.

6 Thlufarha nən nggət thlufarha, amma Səsəna, nən nggət Səsəna.

7 A wulo teena ka ndoni, ‘A nggərgəha nda nggədo hai wa.’

8 Na bəreurha piirha a mbəda də na midghən. Kəla na sək pidghən də, amma mba mbang pər mbədi ba nən sa ba tə mbədi nən a dərha sadə wa. Nəghən kee kəm mba mbang pər kwamandı na nda nggədang niifa hai hu Səsəna wa.”

9 Tsahangga Nikodimus mee, “Na əndi ənaarha hai kəkən ya?”

10 Ndangga Yeeso, “Sa təmaləmnda Isərelaya ni, amma sənangwa ənggina hai ya wa?”

11 Niya puro kəkafek, nan a thlək ‘ya sən nan, nan sakh ‘ya kəm na nan, amma pa ya kardun thlə ənda fa pərang nan kun.

12 A puro di əngya na ahu kəshirha, amma fər wa kəkafek wa. Kəkən na fərkəkafek a puro di labar əngya na talara?

13 Mbə niifa sə ‘wagha dərha talara də wa, amma kəl niifdi bagha hai a talara, ndəna Wan Niifa.

14 Kəla ‘wana Musa tərang nda dəbəl hulthne sə a kaheerha, na nda a tərang nda Wan niifa sə kee kəm.

15 Nanən kee, kala niifa fərgəha

kəkafek a Wan Niifdi nən a wal yibrha mbuwa wa ngwalarha.

16 Kəsər Faara nggəmdə kəshirha kaan fər nən Wanggən katənggən, kala niifa fərgəha kəkafek a ndəghən mbə tam mərə wa, amma nən a wal yibrha mbuwa ngwalarha.

17 Thləngga Faara Wanggən hu kəshirha ba mbə a ngwang kumarha nən wa, amma a walgha kəshirha hərəkrha a fadghən.

18 Kala niifa fərgəha kəkafek a Wan Faara mba nda ngwang kumarha sə wa, amma kala niifa fərwa wa kəkafek ‘wa də teena ngwang də kumarha sə, kəsər fər wa kəkafek a Wan Faara katənggən wa.

19 Na Faara a ngwan kumarha fiya sə kəsər kukwaryirha kyadə hu kəshirha ba, amma fiya nggəmdə wula kaan ma kukwaryirha, kəsər ən ənad ndan yi mbəlfəerha ni.

20 Kala niifa na a əna tar mbəlfəerha karnən kukwaryiddi, mbə baarha ahu kukwaryidda ba wa ka hərəenga nadə tar mbəlfedghən kyaarha pəpal ba.

21 Amma kala niifa na tə kəkafek fa, ba nən ahu kukwaryidda ba, tənə fiya naghən a pəpal tə ndaarha ‘ya nən a ənaarha nəghən a əna ‘ya na mid Faara.”

Fərang Yahaya Təbaptisəma mam-nggirha Yeeso

22 A kwasamad palthdiya, thliigha Yeeso tə fatsahayighən dənda chehweed Yahudiya də tsənda tsəbaku a mbədi naghə a ənang mbaptisəma fiya.

23 Yahaya kəm a əna mbaptisəma a aam Ainoṅ tsau tə Salim fa kəsər na aama sə kaan a mbədi, na fiya naarha barha ba ka ənang mbaptisəma nda kanda.

24 (Katəragha ənda hai ya kapa na nda mughang nda Yahaya ahu porsəna də.)

25 Thliigha ngaala sə a pathlang fatsahaya Yahaya tə niif Yahudiya a ten chilbi farha.

26 Nanən kee bagha fatsahaya Yahaya thləmadghən ba ndangganda,

“Mala, dalna niifdi teena 'wana tsaurna tēghən a pəm kufad Urdun, thlækna pathla a tenggən, nēghən a əna mbaptisəma fiya hangga a dərha thləmadghən də.”

²⁷ Nggərangga Yahaya kanda sə, “Mbə niifa sə na wal 'ya wa kəl fərang na Faara ndən hai na a talara.

²⁸ Kun tafad nun səkdun əndi thləghang ni kun a pəpal, ‘Mbə nggini Kərəsti wa, 'wa ni mbee ba ka a kalang mee ni fiya kapa nən bərha ba.’

²⁹ A far wutsəfayid kakhrha, wuronga yi wutsamnda ni. Pashirha dēgha hu kahad wutsamnda də, nən kəlaghən ha, kang thləmaarha nən fa, nən tək mbənda fa a səkdə urad wutsamnda. Wutsəfayiddi a weeriya yina ni, nanənya ləghəddə.

³⁰ Təta ni nagma aten chikrha kaan, nggi kəm ne a tsərha ngguchit.”

³¹ Yandi bagha hai a talara kaldə kowunni mu, yandi kyagha ba ahu kəshirha kəm yi kəshirha ni, tə kəm nən thlæk əngya na hu kəshirha kee. Amma yandi bagha hai a talara kaldə kowunni.

³² Nən naarha thlæk 'ya nanən tə səknən kəm, amma mbə niifa sə thləgha labarghən fa wa.

³³ Kala niifa thləgha labarghən fa, səndasə na Faara tə kəkafek fa.

³⁴ Kəsər yandi thlənna Faara ba labar Faara ndən nən a thləkrha, kəsər fərang Faara Səsəna mbuwa ngwalarha.

³⁵ Na Chindi nggəm Wanggən tə kəm fərang də əngya heu ahu haarghən hai.

³⁶ Kala niifa fərgha kəkafek a Wandī nən wal yibrha mbuwa wa ngwalaarha, amma kala niifa fərwa wa kəkafek a Wandī mbə tam wal yibrha wa, kəl səbrha hur Faara ndəna naarha a tenggən.

4

Yeeso tə nuneefa na a Samariya

¹ Nanənya sən Yeeso sə Farisaya sək nda labara atenggən nēghən a əna mbaptisma a wal fatsahaya ma Yahaya,

² (ko nanən, mbə Yeeso ni na a əna mbaptisəma wa, amma fatsahayighən ni.)

³ Walang na Yeeso 'ya na Farisaya a thləkrha atenggən, thliigha mal Yahudiya nən wudgha a Nggalili də.

⁴ Tsawang da fa təta a kyagha tə Samariya.

⁵ Bagha ahu tala ba na nda aarha Sikar na a chehweed Samariya, tsau tə pəpal da fa fərang na Yakubu wanggən Yisufu kətəm.

⁶ A hu talđi na Kwat aam Yakubu sə, təkna widdi Yeeso tsauka hai a thləmad kwat aamđi. Yanfaara a sərəkra.

⁷ Bagha nu tə Samariyarha ka tsə aama ba, ndangga Yeeso, “Ənee aama ha see.”

⁸ (Ahu sayiddi Yeeso nēghən katenggən kəsər fatsahayighən kyanda hur tala hai ka danda hii ənnarhami.)

⁹ Kəsgha ənwulteena nudi ndanggən, “Sa tə Yahudarha ni, nggi nu tə Samariyarha. Kama nda na tsahe aam saarha?” (Kəsər Yahudaya na nda tsan Samariyaya.)

¹⁰ Nggərangga Yeeso sə, “A ndam kwang sənna fərra Faara a sa, tə kəm tə wunni tsahowa aam saarha, kam ndangna a ənoğhən ha, kam nən a fəro aam fər yibrha.”

¹¹ Ndangga nudi, “Paba, mbə ən tsə aama sə a harwa wa kwat aamđi kəm ya nēghən kudimnggən. Na wal aam fər yibəddi a yanggi?”

¹² Kalna chinan Yakubu rangga kwat aamđi kansə ya, saagha, ndəghən tə wanggighən, heu tə chibəd mabiyighən wa?”

¹³ Nggərangga Yeeso sə, “Kala niifa saagha aamđiya na hushimnda nggər kəsghən,

¹⁴ amma yi saagha aamđi niya fərang nda mbə hushimnda nggər kəsghən wa. Aamđi niya fərang nda nən a tsawang fa mbəd ngətta aama na fərang yibrha pa kwandə.”

¹⁵ Ndangga nudi Yeeso, “Paba, fəree tur aamđi ya lee amawana hushimnda nggər kəs nggi tən malang bərha ka tsə aama mbəda ba ya.”

16 Ndangga Yeeso, “Duwa dā, dā aah chimad wa bon ba.”

17 Nggərangga nuda sə, “Mbə chimad na sə wa.” Ndangga Yeeso, “Thləkna kəkafek ndana mbə chimadwa sə wa.”

18 Pərna kəkafek, chimaya tuf 'wagha kahorha, niifdi nana təghən nanənya mbə chimadwa ni wa.”

19 Ndagha nudi, “Paba, mbə ngaala sə wa Annabi ni sa.”

20 Nanən kee pəreekən, chichiya nan tərang nda shilee Faara teena a wumndədi ya, amma kun Yahudaya nduwun mbərha kamngga a tərang shilee nəm Faara teena a Urshalima ni.”

21 Nggərangga Yeeso sə, “Sa nudiya, furu kəkafek tə palthdi niya thləworha ya, na sayi bayi mbuwa na fiya tərang shilee Pəpa in a wumndədi ya nduwa a Urshalima.”

22 Kun Samariyaya nuwun a tərang shilee 'ya teena səngwa wa nun, kan nan tərang shilee 'ya teena sən nan, kəsər na hərəkrha a kyarha ba a fad Yahudaya.

23 Amma na sayi bayi, 'wadə teena bada ba, fiya na tərang shilee Pəpa teena hu kəkafek na nda a tərang shilee teena hu Səsəna tə kəkafek, kəsər tur nafina ni na Pəpa a kadaarha ya.

24 Faara səsəna ni, nafiya na a tərang shilee teena kəl a ənaghənda hu səsəna tə kəkafek.”

25 Ndangga nudi, “Səndisə Kərəsti na nda aarha Kərəsti nəghən bayi. A bada ba, banən pərang əngya kan heu.”

26 Tərga ndangga Yeeso, “Nggini Ndəghən.”

27 A sayiddi na nanda a ngwalang pathla kee, tərgha bəgha fatsahayighən ba kəsgha ənwulteena kanda na nandan a ndikrha tə nuneefa. Amma mbə niifa sə tsakhka mee, “Mana midwa wa?” Nduwa “Kama na a ndikrha tə nudiya wa?”

28 Tərga malangga nudi bəd tsə aamnggən a mii kwat aamdi dəgha hur tala də ndanggən fiya,

29 “Bamaba bun na niifa pəreegha əngya heu 'wani ənaarha! Tə ndəghən dani na Kərəsti?”

30 Nanən kee, kyagha fiya ba ahur talđi ba nda thləmad Yeeso ba.

31 Na inggini a katərarha hai ya, hwan nggəna fatsahayighən, “Mala, əno 'ya mii.”

32 Amma ndanggən kanda, “Na ənarhami sə a haar na səngwa nun.”

33 Tərga ndangga fatsahayighən ndan, “Na niifa sə bəngga ənarhami ba wa?”

34 Ndagha Yeeso, “Ən nanna mii, a əna ənda ni ndeena niifdi thləngga nggi ba tə kəm ngwalanggi tərghən.

35 Mbə nduwun, ‘Takh ndəree fada a katərang ngganda haathla hai wa?’ Niya ndang nda kun, inaman yid nun də kəlanggun heeya də ngga! Tsək nda haathla.

36 Ko nanənya tə haathla nən a wal kənaghən, nanənya ma hathlang də ənarhami hai yi yibrha mbuwa ngwalaarha, təna tə həfrha tə təhaathla əna wutsəfayirha kyab.

37 Karapu di ya kəkafek ni, ‘Niifa a həfrha, niifa pak a hathla.’

38 Thlənni kun ka halth heerha də həfwa wa nun. Nafiya pak ənagha tardi, amma kun kəm tək dun mbənda tarda fa əna nanda.”

39 Samariyaya hangga kyagha ba hu talđi fərga kəkafek tə Yeeso kəsər ka palthdi kii nudi ndanən, “Pəree də əngya 'wani ənaarha heu.”

40 Bana Samariya yini thləmadghən ba, hwanggənda a tsauka tə kanda, əna beena nən səri.

41 Kəsər ka labarghən səkna fiya, nggərga fingya hangga fərkəkafek tə Yeeso.

42 Ndangga Samariya yini nudi, “Fər nan kəkafek mbə ka palthwa kee wa, amma kəsər kan ma sək dan ndən tapan nan, kəkafek səndansə niifdiya ndəghən ni təhərgang nda kəshirha.”

Kərang Yeeso wan mamnda

43 A kwasamaddi əna nən beena səri dəgha mbeedə tə wiirha a Nggalili də.

⁴⁴ Yeeso tafadghən 'wadə ndaarha mbə annabi wal mamnggirha ahu chehweedghən wa.

⁴⁵ Ko nanən kee, səl nən Nggalili də, thləgha Nggalila yini ndən fa, kəsər nanda əngya heu ənənən a Urshalima hu wutsəfayid Tədaarha dəna nda sadə.

⁴⁶ Nggərghən dərha tal Kaana də na a chehweed Nggalili, a mbədi kyakhrang nən aama tsauka aam inabi. A mbədi na mamnda sə na fad wanggən bee a Kafarnahum.

⁴⁷ Səkna niifdi mal Yeeso Yahudiya səl də Nggalili ba, dəgha thləmadghən də hwanggənən bəgha kənanng wanggən na tsau tə mii mərfa fa a Kafarnahum.

⁴⁸ Ndangga Yeeso, "Kun nafiya a nawun ənwuteengya tə ənsakhkya wa, mbun tam fərkəkafek wa."

⁴⁹ Ndagha mamndədi, "Paba, ta wim kapa na waana mərə."

⁵⁰ Nggərangga Yeeso sə, "Na mbang wiirha. Na wan wa a kənda." Niifdi fərkəkafek nən tə palth Yeeso wiigha wureedə.

⁵¹ Ndəghən bəldə hu kwamana, bə mafayighən walghən ndangganda, "Wan wa kəndə."

⁵² Tsahang mee nun kanda sayiddi kən nən. Ndangganda, "Kalgha wan-hadda ndən hai a bərarha yanfaara a sərəkra."

⁵³ Tərgha chin wandi kəlagha hai na sayiddi məməl ndangna Yeeso, "Na wan wa a kənda." Tərgha ndəghən heu tə fa wurayighən fərkəkafek nda.

⁵⁴ Ndən na ənwulteena yi səri kyadna Yeeso mal nən Yahudiya dənən Nggalili də.

5

Kənanng Yeeso sáfənda

¹ A kwasamadghən, dəgha Yeeso Urshalima də kəsər ka far wutsəfayid əntin Yahudaya.

² A Urshalima tsau tə kwatkirəm chaukhraya fa na wutambarra aama sə na Ibraniyaya aarha Mbetasda kang nanda tə məthləmngya tuf.

³ A ka məthləm nggini ya fingya mbuwa kəkanglang, kwamaya, tə səfəngya tə fingya mərna fandan hai ndəna nda hunaarha sə.

⁴ (Na nafini naarha kəla far dā fa na nda a rəbang nda aamdi. Kəsər sayi sayi na təthlənda Faara bərha bə rəbanggən aamdi. Kala niifa 'wagha ahu aamda hai nən wal kənda ahu kala tur yanggi wanharha.)

⁵ A mbədi na niifa sə na tə wanhaarha fa hurarha kumnggit mahan kap wuvada.

⁶ Nana Yeeso ndən kalth sənang dā hai məndaha tə wanhaddi tsahang mee nən, "Na midwa sə a kəna na wa?"

⁷ Ndangga haddi, "Paba, mbə niifa sə na a deesə kee hu aamda hai a sayiddi tsənən 'ya fa wa. A nadi a kyarha sa hai, 'wagha niifa ma nggi."

⁸ Tərgha ndangga Yeeso, "Thliusə, tərang dənggəl wa wiina!"

⁹ Tsu a mbədi kee kəngga niifdi; təranggən dənggəlghən wiigha. Katəragha ənda hai ya a far yibəd Yahudaya.

¹⁰ Ndangga Yahudayini niifdi kəngga, "Far yibrha ni a weeriya, 'Yada ngyahad nəm taara a far yibrha tə kəm məməlwə a tərangga dənggəl hunad wa sə wa!"

¹¹ Amma nggərangga niifdi kanda sə ndəghən, "Niifdi kəneegha ndən ndeegha, a təranggi dənggəl na wii."

¹² Tsahang mee nda, "Wunni niifdi ndowa a tərangga dənggəlwa wiina?"

¹³ Niifdi kənanng nanda səngwa niifdi kənanng wa, kəsər Yeeso timdə ahur fiyadə na a mbədi.

¹⁴ A kwasamadghən dā Yeeso naghən ahu Kən Faara ndanggən, "Kəna nanənya, a nggəna əna dimiyirha wa a mbə kee wa na 'ya a wal sa kalgha yanda mu ya."

¹⁵ Wiigha niifdi kada Yahudayina nən ndanggən kanda Yeeso ni kənanng.

¹⁶ Nanən kee, kəsər ka ənggini na Yeeso a ənaarha a far Yibrha, katərangga Yahudayini mbəlfəeghən hai.

¹⁷ Ndangga Yeeso kanda, “Kətsar na Pəpa narha əna taara, nggima niyi kee.”

¹⁸ Nanən kee, kəsər ka tur palth yini thlək nən, tərgha Yahudayini dənda mbeedə tə kadā kwamana na a bəlangganda. Mbə ka tədang nən ngyakhrha far yibəd Yahudaya teena wa, amma ka nda nən chin ni Faara, tə kəm tsawanggən fadghən məməl tə Faara.

Fərang Faara səsəmnda Wanggən

¹⁹ Tərgha pərang nggəna Yeeso kanda ndəghən, “Kəkafek niya ndang nda kun, mbə 'yasə na wandi ənaarha tə altenggən wa; nən əna 'ya nanən na Chin ənaarha, kəsər kala 'ya na Chindi ənaarha wandi kəm nən ənaarha kee.

²⁰ Kəsər Chindi nəghən a nggəm Wandi, nən kyadang əngya heu ənanən. Na chindi kəm nggər kyadang əngya na məmanggən kalgha yandiyā, tənun na ənwulteena.

²¹ Kəsər kəla na Chindi thleng nda mərya sə fərang yibrha nən kanda, na wandi kəm fər yibrha a niifa nggəmna hurghən.

²² Kəmdaarha, mbə Chindi ngwang kumarha niifa wa, amma fərang də səsəmnda ngwa kumarha Wanggən.

²³ Təna kowunni fərang mamnggirha wandi, kəla na nda fərang mamnggirha Chindi. Amma kala niifa kargha fərang mamnggirha wanda fa, kar nən fərang mamnggirha chindi thlengga ndən ba.

²⁴ “Niya pərang kəkafek kun, kala niifa səkka palth na fərkəkafek nən a Faara thlengga nggi ba nən wal yibrha mbuwa ngwalaarha. Mbə ngwa kumarha sə a tendan wa, kəsər 'wanda teena tədang nda mərri in ahu yibrha də.

²⁵ Niya pərang kəkafek kun, na farghən baghai, nanənya ma 'wadə teena bada ba. Na mərri a sək urad Wan Faara. Fingya səkka ndən na nda a wal yibrha.

²⁶ Kəla nana Chindi tafadghən ndəghənni tə kwaman yibrha ha, nanən kee kəm fərang də səsəmnda

Wanggən nagha tə kwaman yibrha ha.

²⁷ Tə kəm fərang də səsəmnda na a ngwa kumarha nən kəsər ndəghənni Wan Niifa.

²⁸ “A kəs ənwulteena kun a ten əndiyā wa, kəsər na sayi baghai mərya na ahu ten kwaya na nda a sək urad Wan Niifa.

²⁹ Kya nda sə, fingya ənagha ngga na nda a thliirha sə ahu yibrha də mbuwa ngwalarha, fa mbəlfeyā kəm na nda a thliirha sə ngwang kumarha nda kanda sə.

³⁰ Mbi mbang əna 'ya katenna wa; niya ngwa kumarha kəla thləye Faara. Ngwa kumanna yi kəkafek ni, kəsər nəghən a ten nggəmnda hur Faara thlengga nggi ba, amma mbə yi altenna ni wa.

Fingya fərga kəkafek aten Yeeso

³¹ “A nadi a fer shedawa a tenna, 'ya niya thləkrha mbə tsaurha yi kəkafek wa.

³² Amma ana niifa sə kəm fərga shedawa a tenna, səndisə palth di nən a thləkrha a tenna kəkafek ni.

³³ “Thlən dūn fiya a thləmad Yahaya də, ndəghənggi kəm pərangdə kəkafek kun.

³⁴ Ko nanən kee mbərsa wii tə shedawa niifa a tenna wa, thləkni ndən kee tənun wal hərəkrha.

³⁵ Yahaya nəghən kəla patilla na a kəsa fər kukwaryirha nən, tə kəm tək dūn mbənda labarghən fa ahu sayi ngguchit.

³⁶ “Amma shedawa a tenna kaldə yi Yahaya. Kəsər tardī fərena Pəpa a ngwalanggi, ndəghənni nani a ənaarha ya, ndən kyadgha ndaarha Pəpa ndən thlengga nggi ba.

³⁷ Tə kəm Pəpa thlengga nggi ba, ndəghənni tafadghən na a fər shedawa atenna. 'Wawun sək uradghən wa nduwa nawunun tə yirha wa,

³⁸ tə kəm labarghən tsaukwa ahur nun wa, kəsər fər wun kəkafek a niifdi thlən nən ba wa.

³⁹ Nun naarha karata Deleewar Faara, kəsər nuwun a numad ndaarha ahurghən nən a fərang yibrha kun mbuwa ngwarha.

Deleewar yina ni na a fər shedawa a tenna a kun.

⁴⁰ Ko nanən kee, kardun fa a bon thləmanna ba tənun wal yibrha.

⁴¹ “Mbi thlə faala a fad nafiya wa,

⁴² kəsər sənđi kun. Sənđi sə mbə nggəmnda Faara sə ahur nun wa.

⁴³ Bayi ba ahu thləm Pəpa, kar nya nun fa; amma a bad niifa ba pak ahu thləm altenggən, nun a thləghən fa.

⁴⁴ Kəkən nun fərkəkafek a nadun a thlə faala a ten kun ndan, amma mbuwun a kada thlə faala na a kyaarha ba a thləmad Faara katenggən wa?

⁴⁵ “A numadun niya huhwa kun a mbed Pəpa wa. Niifa na a huhwa kun ndəna Musa, kyanun kya shang teena fa.

⁴⁶ Andam fərdun kəkafek a Musa, kam fərdun kəkafek a nggi, kəsər chireelth də 'ya a tenna.

⁴⁷ Amma fər wun kəkafek aten 'ya chireelth nən wa, kəkən nun fərkəkafek a ten 'ya thləkni?”

6

Həbang Yeeso fiya haru kumnggit tuf

¹ A kwasamadghən, təđangga Yeeso wuri aam Nggalili teena na nda aarha wuri aam Tibariyas.

² Fiya hangga mbuwa samadghən kəsər nanda ənwulteengya kənan nən fingya mbuwa wa kəkanglang.

³ Tərgha Yeeso wumnda sə tsauka hai tə fatsahayighən a thləmadghən.

⁴ Wutsəfayid Yahudaya yi tədaarha nduwusda ba.

⁵ Kəlana Yeeso də na fiya nən hangga a barha thləmadghən ba, tsahang mee nən Filibus, “A yanggi nəm hii mburodi ba nəm fərang nda nafiniya kii nda?”

⁶ Tsahangna Yeeso mee Filibus kee ka a kəkəranggən, kəsər 'wadə teena sənđə 'ya nən a ənaarha.

⁷ Nggərangga Filibus sə, “Ai ko wudəbəl rapathlaarha yi beena haru səri mbə heng mburodi ba na a walgha kowunni ngguchit ənagha mii wa!”

⁸ Tərgha tal ahur fatsahayighən na thləmnggən Andrawus, wanman Siman Mbiturus ndəghən,

⁹ “Kulo wundakhnee ya tə mburodi tuf ənana nda tə humbad wan hwaliirha na nda aarha mbale, tə təna nggun-ngguchit səri, amma ma nən ənang nda fiya hangga kiya?”

¹⁰ Ndangga Yeeso fatsahayighən, “Ndaman fiya tsawa nda hai.” Na hwaliya sə a mbəđi tsawa nda sa hai, həshya ənanda haru kumnggit tuf.

¹¹ Tərgha harangga Yeeso mburodi yina sə usa Faara nən, ndəghang nggənda fiya də tsauka hai. Ənagha kee kəm tə tənđi. Kowunni ənagha mii kəla na midghən.

¹² A kwasamaddi ənana fiya mii nggal nda, ndangga Yeeso fatsahayighən, “Wuma man katəbghən ba a səb 'ya də wa.”

¹³ Nanən kee wumangga fatsahayighən katəbda ba ləđanggən kutasya kumkap səri, wato kukutethla mburodi di tuf ənana nda tə humbarha kiina fiya.

¹⁴ A kwasamaddi nana fiya ənwulten di ənana Yeeso, katərang ngganda ndaarha hai, “Kəkafek Annabi dani ya na a baarha hu kəshirha ba.”

¹⁵ Kəlana Yeeso hai na mindan sə tətə a fəđang ngganda kutəra, ngərgha hai nggərghən təra wumnda sə katenggən.

Wii Yeeso a ten aama

¹⁶ Tsəna figrha hai, dəgha fatsahayighən a mii wuri aamda də.

¹⁷ Kya nda ahu kombuwol hai katərang ngganda təđang aamdi teena ka a dənda Kafarnahum də. Wula a tsərha hai Yeeso kula wutta ba.

¹⁸ Tərgha thliigha bəreurha ba nagha tsang 'ya aamda fa.

¹⁹ Hur nanda kombuwol dādə mel mahan nduwa fada, kəla nda hai Yeeso a wiirha a ten aama, bayi thləmad kombuwol da ba, tərma nda.

²⁰ Amma ndanggən kanda, “Nggini; a tərəmdun wa.”

21 Tərgħa Fatsahayini na mindan sə a kyangganda ahu kombuwol də hai, amma kəla nda hai tsu kee səl nda a mbədadə na mindan dərha saadə.

Kada fiya Yeeso

22 Dalthna mbərha hai fīngya fiya wumngga hai a pəm wuri aamdī kəla nda hai kwambuwal tal bagħa mbəda ba kee, Yeeso kəm kyawa ahur kombuwol də hai tə fatsahayighən wa, amma wiigha fatsahayighən katen ndan.

23 Kombuwolya hangga bagħa ba a Timbariyas, isha nda hai tsau tə mbədi kiina fiya mburodi də sə a kwasamaddi usana Chinəm Faara.

24 Kəlana fiya də wumngga hai nawa nda Yeeso wa, nduwa fatsahayighən a mbədi wa, kya nda hu kombuwolyina hai, dənda Kafar-nahum də ka a kada Yeeso nda.

Yeeso ni mburodi yi fər yibrha

25 Dəna fiya walghən a pəm wuri aamdī, tsahang mee nda, “Mala, a kwan bana mbəda ba ya?”

26 Nggərangga Yeeso kanda sə, “Niya pərang kəkafek kun, nuwun a kada nggi, mbə ka sənang nun ənwulteengya hai wa, amma ka kii nun mburodi di nggal dūn.

27 A ənadun taara ka ənnarhami na a səbrha də wa, amma ənama taara yi ənnarhami na fər yibrha mbuwa ngwalaarha, na Wan Niifa a fərang kun. Kəsər Faara, na Chindi ndən fərangga kwaman fər yibrha.”

28 Tərgħa tsahang mee nda, “Ma nan ənaarha na a təranggan hur Faara sə?”

29 Nggərangga Yeeso kanda sə, “Ya tətəl ni kee na mid Faara a ənon, fərəma kəkafek a niifdi thlən nən ba.”

30 Ndangganda, “Kyadang ənwulteenanun. kan ana midwa sə fəro kəkafek nan. Mana a ənaarha?”

31 Chichiyyi nan kin nda manna a kaheerha, kəla nanən chichirethlee hai: ‘Fərang də mburodi kanda a talara hai a əna nda mii.’ ”

32 Ndangga Yeeso kanda, “Niya pərang kəkafek kun, mbə Musa ni fərangga mburodi di kun na a talara

hai wa, amma na Pəpa naarha fərang ka mburodi kun hai a talara.

33 Ka mburodi yi Faara ndəghən ni bagħa hai a talara, na fər yibrha a kəshirha.”

34 Ndangganda, “Paba, no naarha fərang tur mburodi di kan ya kətsar!”

35 Tərgħa Yeeso nggəranggən kanda sə, “Nggini mburodi yi fər yibrha. Kala niifa bagħa thləmanna ba mbə miirha nggər kəsghən wa, kala niifa fərgħa kəkafek tə nggi balwa hushimnda kəsghən wa.

36 Amma kəla pərang ni kun, nadun nggi, ta weeri dāba ya balwun kula fərəkəfek.

37 Kala nafiya fəree na Pəpa na nda baarha thləmanna ba, nggi kəm mbi tam kar kanda wa.

38 Kəsər bayi hai a talara mbə ka əna tar altenna ni wa, amma ka əna tar də ni na mid Faara thləngga nggi ba.

39 Əndani na mid niifdi thləngga nggi ba ya, a sahad tal ahur nafini fəree nən ba wa, amma a thlənggi kanda sə tə yibrha a far ngwala kəshirha.

40 Kəsər ‘ya na mid Pəpa ndəna kala niifa kəlangga Wanda də fərəkəfek nən təghən, nən a wal yibrha mbuwa ngwalaarha, tə kəm ni a thləng sə a far ngwala kəshirha.”

41 Tərgħa Yahudayini katərangganda huhurumnda hai a tenggən kəsər ndanən, “Nggini mburodi yi fər yibrha bagħa hai a talara.”

42 Ndaa nda “Kamshidi ya mbə Yeeso dani na wan Yisufu, sən nəm nda man tə chin ya wa? Kəkən nən ndaarha, “Bagħən hai a talara’?”

43 Nggərangga Yeeso kanda sə, “Malaman huhurumnda a pathlang

44 Mbə niifa sə na baarha thləmanna ba wa kəl Pəpa thləngga nggi puwangga thləmanna ba, nggi kəm niya thləng sə a far ngwala kəshirha.

45 Nəghən chichirethlee hai ahu deleewarya Annabiya: ‘Kanda heu Faara ni a tsahang kanda ha.’ Kala niifa kangga thləmaarha Chinda fa, tə

kəm tsahagha a haarghən, nən bārha thləmanna ba.

⁴⁶ Mbə niifa sə nagma Chindi wa, kəl niifdi bagha hai a thləmad Faara, ndən nagma Chindi.

⁴⁷ Niya pərang kəkafek kun, kala niifa fərga kəkafek nəghən tə yibrha mbuwa ngwalaarha.

⁴⁸ Nggini mburodi yi fər yibrha.

⁴⁹ Chichiyinun kin nda manna a kaheerha, amma mər nda heu.

⁵⁰ Amma kulo mburodi yi fər yibrha ya bagha hai a talara, kala niifa kiigha mbə mərə wa.

⁵¹ Nggini mburodi bagha hai a talara yi fər yibrha. A kii niifa mburodi diya, nən a tsaurha pa kwandə. Mburodi diya thlu fadna ni, niya fərə tənə kəshirha wal yibrha.”

⁵² Tərga Yahudayini katərangganda ngaala hai a pathlang ndan aten əndi ndanən tsakh mee nda, “Kəkən na niifdi fərang thlu fadghən kəmya kim?”

⁵³ Ndangga Yeeso kanda, “Niya pərang kəkafek kun, a kiiwun thlu fad Wan niifa tə kəm sa fərgə nun wa, mbun wal yibrha mbuwa ngwalarha wa.

⁵⁴ Kala niifa kiigha thlu fadna tə sa farna, nən tsaurha tə yibrha fa mbuwa ngwalaarha, niya thleng kanda sə a far ngwala kəshirha.

⁵⁵ Kəsər thlu fanna ka ənnarhami ni, farna kəm ka ən saarha ni.

⁵⁶ Kala niifa kiigha thlu fanna tə sa farna, nən naarha a hurna nggi kəm ahurghən.

⁵⁷ Kəla na Chindi tə yibrha thləngga nggi ba, kəsər ka ndəghənni nani tə yibrha, nəghən kee kəm, kala yandi na a həbrha a fanna, kəsər ka nggi, nən wal yibrha.

⁵⁸ Yandiya ndəna mburodi di bagha hai a talara, kala niifa kiigha mburodi di ya nən wal yibrha pakwandə. Mbə tur mburodi dani kiina chichiyi nun wa, ko nanən kee mər nda də.”

⁵⁹ Thləkka Yeeso ənggini ya heu ya ahu sayidfi nanən a tsaharhaha ahu kən tsahad Yahudaya na a Kafar-nahum.

Fatsahaya hangga mal nda Yeeso

⁶⁰ Səkna fa tsahayighən ndən kee, ndanda, “Tsahadda ha ya nəghən pədaghən kaan. Wunni mbang kang thləmaarha fa?”

⁶¹ Sən Yeeso sə na fatsahayighən a huhurumnda, ndanggən kanda, “Tsahadda ha ya səbang nən hur nun də wa?”

⁶² Ma nun a numarha a nadun Wan Niifa a tərə a mbədadə banən sa ba?”

⁶³ Səsəna katənggən ni kee na fər yibrha; mbə yasə na thlu farha mbang ənaarha wa. Palthdi thləghang ni kun Səsəna ni tə kəm yibrha.

⁶⁴ Amma ahur nun na fingya sə fərwa wa kəkafek tə nggi.” (Kəsər Yeeso səndə fingya fərwa kəkafek təghən, tə kəm səndə niifa na a fərgən ka a bəlang ngganda.)

⁶⁵ Dəgha mbeedə tə ndaarha, “Ndəghən dani ndang ni kun mbə niifa sə na baarha thləmanna ba wa, kəl a fərə Pəpa kanda.”

⁶⁶ Kəsər ka palthdi thləkna Yeeso ya, fa takkwayighən hangga malang ngganda mbu samadghən.

⁶⁷ Tərga tsahangga Yeeso mee kumkap sərifdi, “Kun kəm na minnun sə wiirha wa?”

⁶⁸ Nggərangga Siman Mbiturus sə, “Chinəm, a dan thləma wun də? Sa ni na tə labar yibrha ha mbuwa ngwalaarha.

⁶⁹ Fər dan kəkafek tə kəm səndansə sa ni tə Pedənda yi Faara.”

⁷⁰ Tərga Yeeso nggəranggən sə, “Nggi ndən wurgha kun kumkap səri. Amma tal ahur nun Sheetan ni.”

⁷¹ Nəghən a thlək labar Yahuda, wan Siman Iskaryoti, tal ahur kumkap səri di, na a fərgən a bəlang ngganda.

7

Yeeso tə wan manggighən

1 A kwasamadghən, wiigha Yeeso hai ahur Nggalili, amma mbə midghən sə a dəgha Yahudiya də wa, kəsər na mid Yahudaya sə a bəlangganda.

2 Nanənya far wutsəfayid Chamngya yi Yahudaya nduwusda ba.

3 Tərgħa wan mangya Yeeso ndang ngganda, “Malang mbədiya dəna Yahudiya də təna fatsahayiwa na ənwuteengya na a ənaarha.

4 Mbə niifa bəbeng 'ya hai nən a ənaarha wa, ana midghən sə səngga fiya ndən wa. Nanən naghā a əna əngginiya, kyadang fadwa kəshirha.”

5 Kəsər ko wan manggighən ni fər wanda kəkafek a ndəghən wa.

6 Tsaunən kee ndangga Yeeso kanda, “Bawa yina sayi ba 'wan wa. Kun kam kala sayi məməl ni a fad nun.

7 Mbə nafiya kəshirha kar kun wa, amma na nda a kar nggi fa, kəsər ka ni naarha ndaarha na nda a əna tar mbəlfeyya.

8 Kun dāama hu wutsəfayidda də. Mbiya dərha hu wutsəfayidda də wa, kəsər ba wa sayid na ba 'wan wa.”

9 Akwasamaddi thlək nən palth diya, tsauka a Nggalili.

Tsahad Yeeso ha hu Kən Faara

10 Amma a kwasamaddi wiina wan manggighən hu wutsəfayidda də, dəgha Yeeso də kəm, mbə a pəpal wa, amma bəbee.

11 A hu wutsəfayiddi naghā Yahudayini a kadaghən, na nda a tsakhmee, “Na niifdi a yanggi?”

12 A hu terdi naghā fiya a kikighən fa. Fingya a ndaarha, “Ka niifa ni.”

Fingya kəm a ndaarha, “Awo, nəghən a nggaba fiya ni kee.”

13 Amma mbə niifa sə na mbang ndikrha a tenggən a pəpal wa, kəsər na nda a tərəm Yahudayani.

14 Kanda a madufud wutsəfayiddi, tərgha Yeeso dəgha ahu pəpal Kən Faara də katəranggən tsaharha ha.

15 Yahudayini kəsgha ənwulteena kanda tsakhmee nda, “Kamshidiya 'wawa nda tsahang ha wa, kəkən walnən sənda kiya?”

16 Nggərangga Yeeso kanda sə, “Ənggini niya tsaharha ha ya mbə yina ni wa, amma yi Faara ni thləngga nggi ba.

17 Kala niifa wurgha əna 'ya na mid Faara, nən a səndasə tsahad na ha yi Faara ni, mbə yina ni wa.

18 Kala nafiya na a ndikrha yi al-tendan, na mindan sə a falgha fiya kanda kee. Amma kala niifa na a əna taara ka a falgha fiya niifdi thləngga ndən ba, nən pər kəkafek, mbə nggabaarha wa.

19 Fərangwa na Musa ngyakhrha kun wa? Amma mbə niifa sə ahur nun ənaghā taara tə ngyahaddi wa. Kama na minnun sə a bəleewun?”

20 Ndangga fiya, “Na ənkaheerha sə a fad wa, wunni na midghən sə a bəloghən?”

21 Nggərangga Yeeso kanda sə, “Ənadi ənwulteena tətal a far yibrha, kəsgha ənwulteena kun.

22 Malang Musa ngyakhrha kun yi thlee muwa (ko nanən kyawa ba a mii Musa wa, amma yi chichiya nun ni), kulo hai mbiya nun thlee muwa a far yibrha.

23 Anadun a thlee muwa a far yibrha, kəsər amanun təđang ngyakhrha Musa in, kama na hur nun səbrha də tə nggi kəsər ka kəđang ni niifa a far yibrha?

24 A ngwa dūn kumarha yi yirha wa, amma ngwama kumarha yi kəkafek.”

Yeeso ni Kərəsti?

25 Fingya na tə tsaurha a Urshalima katərangganda tsahang mee ndan ha, “Mbə niif dani na mindan bəlang nda ya wa?

26 Kulo ndəghən ya! A ndikrha a pəpal, mbangwanda kalang sə tə 'ya dīmi wa. Nduwa mamnggini fər nda kəkafek ndəghənni Kərəsti wa?

27 Amma səndəm mbədi bāna niifdi saba ya. A bād Kərəsti ba, mbə niifa sə na a sən mbədi kyanən saba wa.”

28 Nana Yeeso a tsaharhaha ahu pəpal Kən Faara, təranggən uradghən sə, “Nəghən kee, səndun nggi, tə kəm səndun mbədi kyani saba. Mbə nggi bāngga altenna ba wa, yandi thləngga nggi ba tə kəkafek ni tə kəm sənggun ndən wa.

²⁹ Amma sændi ndən kəsər bayi ba a thləmadghən, ndəghən thləngga nggi a thləmad nun ba.”

³⁰ Tərgħa mamnggini na mindansə a kəsangganda; amma mbə niifa sə mbangga dəfang haara fa wa, kəsər bawa sayidghən ba 'wan wa.

³¹ Amma fīngya hangga ahur fiya wumngga hai fərkəkafek nda təghən ndanda, “A ba Kərəsti ba, banən əna ənwuteengya tə ənsakhkya hangga ma kamshidiya wa?”

Mamngya Yahudaya kadan nda kwamana a kəsangganda Yeeso

³² Sək na Farisaya fad fiya a shishi-warha tə ndan aten Yeeso, tərgħa mamnda firistaya tə Farisaya thlən fa kəla Kən Faara nda a daa nda kəsang nda.

³³ Ndangga Yeeso kanda, “Niya tsərha tsəbaku tə kun, a nggəryi wutta thləmad yanda də thləngga nggi ba.

³⁴ Nun a kada nggi, amma mbun waleerha wa; mbədi nani sə mbun mbang dərha sadə wa.”

³⁵ Ndangga Yahudayini ndan, “Na mid niifdi dərha yaadə ya, ndanən mbəm mbang walang wa? Nduwa nən a dərha mbədadə welna nafiən saadə tə tsaurha ahur Helenaya, ka dəgha tsahang nda Helenaya ha wa?”

³⁶ Mana midghən ndaarha, ‘Nun a kada nggi, amma mbun waleerha wa,’ tə kəm, ‘Mbədi nani sə, mbun mbang dərha sadə wa?’”

Suhwadya yi fər aam yibrha

³⁷ A far ngwala wutsəfayiddi, ndəna manda far terdi, thliigha Yeeso sə təranggən uradghən sə ndəghən, “Ana niifa sə na tə hushimnda fa, bagħa thləmadna ba bagħa saarha.

³⁸ Kala niifa fərgħa kəkafek a nggi, kəla ndana Deleewar Faara, suhwadya na fər aam yibrha nən a ngəttə ba ahurghən.”

³⁹ A mbədiya na Yeeso a ndaarha Səsən Faara ni, na fīngya a thlərha fərgħa kəkafek a ndəghən. Amma fər wanda Səsəna 'wan wa, kəsər

fərangwa Faara mamnggirha Yeeso wa.

Ngal fiya aten Yeeso

⁴⁰ Səkna fiya palthdi ndanən, ndaagħa fīngya, “Kəkafek, niifdiya annabi dani.”

⁴¹ Ndaagħa fīngya, “Ndəghənni Kərəsti.” Nggərgħa fīngya tsakh mee, “Amma mbə ənaarha hai kee wa! Kəkən na Kərəsti kyarha ba a Nggalili ba?”

⁴² Mbə ndaagħa Deleewar Faara, na Kərəsti a baarha ba ahu turya Ndauda, nggətghən nda a Mbaitalimi, tala tsauna Ndauda sə wa?”

⁴³ Tsaunən kee, tsakhka mii fiya hai wumngga hai kəsər ka Yeeso.

⁴⁴ Fīngya na mindan sə a kəsangganda, amma mbə niifa sə dəfangga haara fa wa.

Mamngya Yahudaya kar nda fərkəkafek fa

⁴⁵ Wudna fa kəla Kən Faara a thləmad mamnda firisya də tə Farisaya, tsahang mee nda kanda, “Kama kəsang ngwa nun ba?”

⁴⁶ Nggərang ngganda mamngya firistaya sə tə Farisaya, “Mbə niifa sə 'wagħa ndikrha kəla niifdiya wa.”

⁴⁷ Ndangga Farisayini fa kəla kənda ha, “Kun kəm nggabədə kun wa?”

⁴⁸ Na niifa sə tal ahur mamngya Yahudaya nduwa Farisaya fərgħa kəkafek a ndəghən? Awo!”

⁴⁹ Amma nafini wumngga hai shi-wang nda kanda kəsər səngwanda 'ya aten ngyakhrha Musa wa.

⁵⁰ Nikodimus 'wagħa dərha thləmad Yeeso də, nəghən tal ahur ndan, tsakh mee nən,

⁵¹ “A hu ngyahad nəm məməl ni ng-wang kumarha nəm niifa kəm kula ramu 'ya ha əna nən wa?”

⁵² Nggərang ngganda sə, “Bagħa ba a Nggalili kəm wa? A karatang na Deleewar Faara ngga na səndasə tə ndaarha 'wawa Annabi kyarha ba a Nggalili wa.”

⁵³ Tərgħa kowunni wudgha wure də. *

* 7:53 7:53—8:11 Mbusə ahur fīngya deleewarya kaar wa

8

Kəsang nda nuneefa a əna kulafayirha

¹ Tərgha Yeeso dərgha wumnda dəfya Dzaitun də.

² A tsar kərət nggərghən wutta a pəpal Kən Faara də, wumngga fiya thləmadghən ba, tsauka hai naghā a tsahang kanda ha.

³ Tərgha fa maləmngya ngyakhrha tə Farisaya bəng nuneefa nda ba kəsang nanda a əna kulafayirha. Is-hang ngganda a madufun fiya wumngga hai.

⁴ Ndangganda Yeeso, “Mala, kəsang dan nudiya a əna kulafayirha.

⁵ A hu Deleewar ngyakhrha Musa ndəghən tətani a muk tur nishyina nan ya tə ferya mərgha. Nanənya, ma ndaana?”

⁶ Tsahang nanda tur miidi ya ka a dəfang takthleera nda, təna nda wal kwamana a kəsang ngganda tə dimiyirha. Amma bərgha Yeeso hai chirelthgha a hweede tə wan haarghən.

⁷ Dəna nda mbeede tə tsahang mee ha, nggərghən thliirha sə ndanggən kanda, “Ana niifa sə ahur nun ənawa dimiyirha, katəranggən mukken hai tə feera.”

⁸ Nggərghən bəra hai naghā a chireethla a hweede.

⁹ Səknā nda kee ngəra nda hai tətəl, tətəl ka a ten shing ndən ndan dərgha hu yanda də na ngguchit. Mal Yeeso nda tə nudi kət a mbədi.

¹⁰ Tərgha Yeeso nggərghən thliirha sə ndanggən nudi, “Nudiya ai kanda? Asə tal ahur ndan mbangga nggo kumarha wa?”

¹¹ Ndangga nudi, “Paba, mbə niifa sə wa.”

Tərgha ndangga Yeeso, “Ko nggini ma nggo yi kumarha sə wa, wiu fayiwa a nggərna əna dimiyirha wa.”

Yeeso ni kukwaryid kəshirha

¹² Nggərgha Yeeso ndang nda fiya, “Nggini kukwaryid kəshirha. Kala niifa mbuwa samadna mbə tam wiirha hai hu wula wa, amma nən wal kukwaryid yibrha.”

¹³ Ndangga Farisayini, “Na thlək pathla yi alten wa kee, mbə kəkafek sə hu ‘ya na a thləkrha wa.”

¹⁴ Nggərangga Yeeso kanda sə, “Ko nanən nggini a thləkkən tə altenna, palthdi niya thləkrha atenna kəkafek ni. Kəsər səndi mbədi kyani saba tə mbədi niya dərha saadə. Amma kun sənggun mbədi kyani saba tə mbədi niya dərha saadə wa.

¹⁵ Nuwun a ngwe kumarha sə yi thlu farha, amma nggi mbə niifa sə ngwang ni kumarha sə wa.

¹⁶ Amma a ngwadi kumarha ma, ‘ya niya thləkrha məməl ni, kəsər mbə nggi katenna na a ənaghən wa. Amma nggi tə Pəpa thləngga nggi ba na a ənaghən.

¹⁷ A hu deleewar ngyahad nun nəghən chichirethlee hai tə ndaarha, nafiya səri a fər nda sheeda kəkafek ni.

¹⁸ Nggi fərđi sheeda a tenna, Pəpa thləngga nggi ba kəm fərđə sheeda atenna.”

¹⁹ Tərgha tsahang mee nda, “Ai tsu?” Nggərangga Yeeso kanda sə, “Tsaunən sənggun nggi wa, Pəpa ma mbun sənggən wa. Andam səndun nggi, nun sən Pəpa kəm.”

²⁰ Thləkka Yeeso palthyini ya nanən a tsaharhaha a pəpal Kən Faara, tsau tə mbədi na nda dəf wudəbəl fəra sə a Faara. Amma kəsang ngwanda wa, kəsər bəwa sayidghən ba wa.

²¹ Tərgha nggərgha Yeeso ndang nda kanda, “Niya wiirha, bənun kadā nggi, nun a mərə kee hu dimiyid nun. Mbədi niya dərha saadə mbun mbang dərha də wa.”

²² Tərgha tsakhka mamngya Yahu-dayini mee, “Na midghən sə a bəlanggən fadghən wa? Mani nən a ndaarha, ‘Mbədi niya dərha saadə mbun mbang dərha də wa?’”

²³ Nggərangga Yeeso kanda sə, “Kun nuwun a hweede ba, amma nggi niyi a talara hai. Kun yi kəshirha ni, nggi mbə yi kəshidda ni ya wa.

24 Ndəghən ɗani ndang ni kun wu nun a mərə hu ɗimiyid nun; kəl a fərɗun kəkafek tə ndaarha nggini ndani nggini, a mbə kee wa nun a mərə ahu ɗimiyid nun.”

25 Tsahang mee nda, “Wunni sa?” Nggərangga Yeeso kanda sə, “Nggini kəla ni naarha pərang nda kun ka kətəm.

26 Na fɪngya əngya sə hangga na minna thləkrha a tennun, tə kəm ngwang kumarha ni kun sə a tenggən. Amma mbiya ənaghən wa, kəsər thləkki 'ya kee sək ni hai a mii niifdi thləngga nggi ba, tə kəm tə kəkafek ni.”

27 Amma səngwanda sə nəghən a thləghang 'ya kanda a ten Chin wa.

28 Ndaagha Yeeso, “A sayiddi tərang nun Wan Niifa a ten kaɗiirha sə, a mbəɗa ni nun a sənda sə nggini. Mbə 'yasə ni mbang ənaarha tafanna wa, amma ni thlək 'ya tsahe na Pəpa ha kee.

29 Amma niifdi thləngga nggi ba nəghən a thləmanna; malwa nggi katenna wa, kəsər ni naarha əna əngya mbənanngga hur.”

30 A hu sayiddi nən naarha thlək ənggini ya, fɪngya hangga fərgha kəkafek təghən.

Kəkafekkirha ndəna a hərəworha

31 Ndangga Yeeso nafini fərgha kəkafek təghən, “A kəsɗun tsahad na ha kunni na fatsahayina yi kəkafek.

32 Nun a sən kəkafek, na kəkafek ɗi kəm a hərəghang kun.”

33 Nggərangganda sə, “Kan chichiya Ibrahim ni, 'wa wan tsau mafayirha aki niifa hu kəshiddiya wa. Kəkən na ndaarha na hərəghang kan?”

34 Nggərangga Yeeso kanda sə, “Niya pərang kəkafek kun, kala niifa na əna ɗimiyirha mafad ɗimiyirha ni.

35 Mafarha mbə mbəd tsawudghən ni ahu wure pakwandə wa, amma wan wure wurighən ni pakwandə.

36 Ana Wanda ni hərəghangga kun, kəkafek wal ɗun hərəkrha.

37 Səndisə kun chichiya Ibrahim ni. Amma na minnun sə a bəleewun,

kəsər labar na kyawa hur nun hai wa.

38 Niya a pərang 'ya kun kedee na Pəpa, amma kun nuwun a əna 'ya ndang na chinun kun.”

39 Ndangganda, “Ibrahim ni chinan.” Nggərangga Yeeso kanda sə, “Ana wangya Ibrahim ni kun, kam ənadun ənggini ənana Ibrahim.

40 A meghedghən na mid nun sə a bəleewun ka pərang ni kəkafek kun pəree na Faara. Ənawa Ibrahim kee wa.

41 Nuwun a əna ənggini ənana china.” Nggərangga nafini Yeeso sə, “Kan mbə wangya məterya ni wa, Chinan tal ni ndəna Faara tafadghən.”

Wangya Sheetan

42 Ndangga Yeeso kanda, “Andam Faara ndəna chinun, kam nggəmdun nggi fa, kəsər bayi ba a thləmad Faara nanənya, kulo nggiya. Bayi ba tə səsəmnda altenna wa; amma ndəghən thləngga nggi ba.

43 Mani mbuwa nun a sənang ənda hai niya thləkrha? Kəsər mbun a mbang kərəs sək tsahad na ha wa.

44 Kun yi chinun, sheetan ni, na minnun sə a əna əndanun na midghən. Ka a katəradghən tə bəl farha ni, djiɗangwa 'ya tə kəkafekkirha wa, kəsər mbə kəkafek sə a fadghən wa. Anadə a nggabaarha, pər nən ən ənadghən, kəsər tə nggabaarha ni, chin fa nggabaya kəm.

45 Ka pərang ni kəkafek kun, ndən kar nun fərəkafek tə nggi!

46 Wunni ahur nun na mbang kyad 'ya 'wani əna ɗimiyirha a tenggən? A nadi a pər kəkafek, kama nda mbuwa nun fərəkafek tə nggi?

47 Niifa na yi Faara nən sək ya na Faara a thləkrha. 'Ya ənagha ndən mbuwa nun a səkən kəsər mbə yi Faara ni kun wa.”

Kal Yeeso Ibrahim

48 Ndangga Yahudayini, “Nanən kee, kəkafek ni nda nan tə Samariyarha ni sa naa tə ənkaheerha fa.”

49 Nggərangga Yeeso kanda sə, “Mbə ənkaheerha sə a fadna wa, ni fərang mamnggirha Pəpa, amma kun sardfun nggi.

50 Mbiyi a kadan mamnggirha altenna sə wa; amma na yanda sə na midghən sə a maneegha nda, ndəghənni tə ngwa kumarha.

51 Niya pərang kəkafek kun, kala niifa kəsgha labarna ha, mbə tam mərə wa.”

52 Ndangga Yahudayini, “Nanənya səndansə na tə ənkaheerha fa! Mər Ibrahim tə kəm mər annabiya, amma nana a ndaarha, kala niifa kəsgha labar wa ha mbə tam mərə wa.

53 Na a ndaarha kalna chinan Ibrahim wa? Mərdə, annabiya kəm mər nda. Naa a ndaarha wunni sa?”

54 Nggərangga Yeeso kanda sə, “A manang di altenna, mamnggid diya mbə a mii 'ya wa. Amma pəpa ndanun ndəghənni Faar nun, ndəghənni na a maneerha.

55 Ko nanən sənggun ndən wa, amma səndi ndən. A nda di səngwi ndən wa, niya tsaurha tə nggabaarha kəla kun, amma səndi ndən tə kəm kəs di labarghən ha.

56 Chinun Ibrahim kukwasang da fa ka a naa bad na nən ba. Na da ndən, tə kəm təkədə mbənda fa.”

57 Ndangga Yahudayini “Səlwa hurad wa kumggit tuf wa, kəkən na ndaarha nanna Ibrahim?”

58 Nggərangga Yeeso kanda sə “Niya pərang kəkafek kun, kapa na nda nggət Ibrahim, niyi sə!”

59 Thləkna Yeeso palthdi ya kee, haar ferya nda ka a mukkən nda. Amma bəbeegha Yeeso kyagha sə ma Kən Faara.

9

Kənanng Yeeso niifa nggət nanda kwamarən

1 Nana Yeeso a wiirha hai, na niifa nən nggət nanda kwamarən.

2 Tsahangga fatsahayighən mee, “Mala, yanggini ənagha dimiyirha nggət nanda niifdiya kwamarən, ndəghən wa nduwa fa nggətyighən?”

3 Ndangga Yeeso kanda, “Mbə niifdiya nduwa fa nggətyighən ənagha dimiyirha wa, amma nggət na ndan kwamarən tənə nda kyad tar Faara a tenggən.

4 Nanən balgha yanfaara sə, tətə ni a fad nəm a əna tar niifda nəm thləngga nggi ba. Fədikrha a tsərha hai, mbuwana niifa mbang əna taara a fədikrha.

5 Nani hu kəshiirha, nggini kukwaryid kəshiirha.”

6 Tərgha chakh yakhrha nən hweede hai, tətənggən tabrha tə yahadghən, kəmanggən a yid niifdi.

7 Ndanggən niifdi, “Duwa də da tsabang yidwa də ahu wutambar Siliyom” (Siliyom ndaarha ni thlənda) tərgha dəgha niifda də tsabanggən yidghən də, wudgha ba naghə a na mana hai.*

8 Tulayighən tə fingya nafiya na naarha naghən a hwanda tsakh mee nda, “Mbə niifda ni ya na tsaurha hai naghə a hwanda wa?”

9 Ndagha fingya ndəghənni.

Fingya kəm ndanda, “Awo, mbə ndəghən ni wa thlənən ndən kee.”

Amma ndəghənggi naghə a ndaarha, “Nggini niifdi.”

10 Tsahang mee nda, “Mani nanənya na a naa mana hai?”

11 Ndanggən kanda, “Niifdi na nda aarha Yeeso tətənggə tabrha kəmee kənən a yidna ndeeghən, ‘Duwa hu kufad Siliyom də tsabangga yidwa də.’ Diyadə tsabanggi yidna də, hərəm ni tsabang yidna də, kəlee hai kee nggi a na mana hai!”

12 Tsahang mee nda, “Nəghən a yanggi nanənya?” Nggəranggən kanda sə, “Səngwi mbədi nanənsə wa.”

Tsahang Farisaya mee niifdi kwamandı kənnən

13 Tərgha dənda tə niifdi tamngga kwamarən a thləmad Farisaya də.

14 A far yibəd Yahudaya ni tətəngən na Yeeso tabaddi inang nən yid niifda də.

* 9:7 9:7 Kufad Silom na fiya barha sa ba ka a wal kənda nda

15 Tsaunən kee, Farisayini kəm tsahang mee nda kwamaddi walgha kənda. Ndangga niifdi kanda, “Tətənggən tabrha kəmee kənən a yidna, dəni tsabang nda də kəlee hai kee nggi a na mana hai!”

16 Ndagha fingya Farisaya, “Niifdiya bəwa ba a thləmad Faara wa, kəsər nəghən a əna taara a far Yibrha.”

Ndagha fingya, “Amma kəkən na tə dīmirha əna ənwulteena kəla yandiya?” A mbədiya tsakhka mii ndan hai.

17 Tərgəha nggərgəha Farisayini tsahang mee niifdi, “Tsau nən inang də yidwa də, sa a naa mana hai, mana mbang ndaarha aten niifdi kənowa ya?”

Nggəranggən kanda sə, “Annabi ni.”

18 Yahudayini fərwanda kəkafek kwamarha ni niifdiya kaar na a naa maana hai nanənya wa, thlən farha nda a aah fa nggətyighən nda ba.

19 Tsahang mee nda kanda, “Wanun niya wa? Ndawun nggət wun ndən kwamarən, kəkən nən a naa maana hai nanənya?”

20 Nggərangga fa nggətyighən kanda sə, “Səndansə wanan ni ya tə kəm nggətghan ndən kwamarən.

21 Amma kan kam səngwan kwamandi wal nən, nən a na maana hai nanənya wa, nduwa niifdi inangga yidghən də wa. Tsahaman mee lee, mbə wundakhne ni wa, nən mbang thləkkən tə miighən.”

22 (Thləkna fa nggətyighən ndən kee kəsər na nda a tərəm Yahudaya, kəsər nggəmnda fa tə ndaarha kala niifa ndagha Yeeso Kərəsti ni na nda a rəghang də ma kən tsahad Yahudaya.)

23 Ndən ndaana fa nggətyighən, “Mbə wundakhne ni wa; tsahaman mee.”

24 Nggərgəha nda aah niifda ba nggət na nda kwamarən kaar, ndangganda, “Fərang mamnggirha Faara pər kəkafek na, kəsər səndansə niifdi kənogha ya tə dīmirha ni.”

25 Nggəranggən kanda sə, “Tədīmirha ni nduwa mbə tədīmirha ni wa mbi sənda wa. Amma ‘ya sənni sə, kaar niyi kwamarən, nanənya nggi a na mana hai!”

26 Tərgəha tsahang mee nda, “Mani əno nən? Kəkən inang nən yidwa də?”

27 Nggəranggən kanda sə, “Wadi teena pərangdi ndən kun, nggəmnggun fa wa. Mani na mid nun a nggər wun səkkən fadən? Nduwa kun kəm na mid nun sə a tsawun fatsahayighən wa?”

28 Tərgəha ‘yarghən nda, ndanda, “Sa ndəna tə tsahadghən, amma kan fatsahaya Musa ni.

29 Səndansə ndik Faara tə Musa, amma niifdiya səngwan mbədi kyanən saba wa.”

30 Nggərangga niifdi kanda sə, “Kulo ənwulteena a weeriya! Ine yidna nən də amma ndən sənggun mbədi kya nən saba wa?”

31 Səndəm sə Faara mbə kang thləmaarha fadimiya fa wa, amma nən kang thləmaarha nafiya fa na a fərang mamnggirha tə kəm əna ‘ya nda na midghən.

32 Ka ənana nda kəshīirha ‘wa wum sək ndaarha na niifasə ‘wagha inang yid kwamarha də wa.

33 A mbə bəna niifda ba a thləmad Faara ya wa, mbə mbang əna ‘ya kiya wa.”

34 Nggərang ngganda sə, “Sa nggət nanda tədīmirha, na midwa sə a tsahangga kan ha wa?” A mbədi kee rəkkən nda kəshaadə ma kən tsahadda ha.

Kwamayid Səsəna

35 Səkna Yeeso ndaarha rək ndan, dəgha wal niifdi ndanggən, “Fərna kəkafek tə Wan Niifa wa?”

36 Nggərangga niifda sə, “Paba, wunni niifdi? Pərekən tənī fərkəkafek a ndəghən.”

37 Ndangga Yeeso, “Nanənya nannan, ndəghənni na a kalo sə nanənya.”

38 Tərgəha ndagha niifdi, “Chinəm, fərdi kəkafek.” A mbədi kee tərang shilee nən Yeeso in.

³⁹ Ndangga Yeeso, “Bani ka ngwa kumarha hu kəshiiirha ba, təna kwamaya na maana hai fingya na a naa maana hai tsawa nda kwamaya.”

⁴⁰ Fingya Farisaya na tsau tə thləmadghən sək nanda kee tsahang mee nda, “Yo! Naa a ndaarha kan ma kwamaya ni wa?”

⁴¹ Nggərangga Yeeso kanda sə ndəghən, “Ana kwamaya ni kun, kam mbuwun tə dimiyirha fa wa. Amma nanənya nuwun a ndaarha nuwun a naa maana hai, dimiyid nun tsaudə.”

10

Karapu a ten təlafra

¹ Dəgha Yeeso mbeedə tə ndaarha “Niya pərang kəkafek kun, kala niifa kyagha hu chibəd chauraya hai mbə tə kwatkirma wa, amma kyagha sa hai tə mbərha pak, ngaara ni tə kəm təfasa farha.

² Amma niifdi kyagha sahai tə kwatkirma ndəna tə laf chaukhrayini.

³ Təkəla kwatkirəm da ha nən a inanggən hai, chaukhrayini sənda uradghən. Nən aah chaurayighən tə thləm ndan kyanggən kanda kəshaadə.

⁴ A kyang də yighən chaukhraya kəshaadə heu, nən a naarha a mbee mbu samadghən nda, kəsər sənda uradghən.

⁵ Amma mba nda mbu samad rongha wa, kəkafek na nda daarha ma thləmadghən kəsər sənang ngwanda urad rongha hai wa.”

⁶ Tə karapu thləghang na Yeeso labardi kanda sə ya, amma sənangwanda ten karapu da hai ndanən wa.

Yeeso ni ka təlafra

⁷ Nanən kee, nggərgħa Yeeso ndaarha, “Niya pərang kəkafek kun, nggini kwatkirəm chaukhrayini.

⁸ Nafiya heu ‘wagha ba ma nggi ngaarya ni tə fa fasa faya, amma chaukhrayini kangwanda thləmaarha kanda fa wa.

⁹ Nggini kwatkirəm di; niifa kyagha ba tə thləmanna nən a wal

hərəkra. Na nda a kyarha sahai kya nda sə, na nda a lafrha.

¹⁰ Na ngaara kyarha də ka dəgha ngaara, bəl farha nən tə kəm səbanggən əngya də. ‘Ya beegha ba ka a fər yibrha ni, yibrha na lələgdə.

¹¹ “Ka niifa ni nggi mbangga lafrha. Niifa mbangga lafrha nən fər yibədghən ka chaurayighən.

¹² Tə laf wudəbəla, mbə təlafra ni wa, tə kəm mbə yighənni chaukhrayini wa. A nadə məmeere bayi, nən daarha mal chaurayina nən. Tərgħa məmeere di nən kəsang kanda həhathlanggən kanda də.

¹³ Tə laf wudəbəlđi daa nən kəsər banən ka laf wudəbəla ba kee, mbə ‘yasə djidangga tə chaukhrayini wa.

¹⁴ “Nggini təlafra na ngga, səndi chaurayina, chaurayina kəm sənda nggi,

¹⁵ kəla sənna Chindi nggi; nggi kəm səndi Chindi tə kəm fərdi yibədna ka chaukhrayini.

¹⁶ Na fingya chaurayina sə mbuwa ahur chibəd diya. Tətani kəm a beeba tə kanda. Na nda kang thləmaarha uradna fa, na nda a tsaurha chibrha tal, təlafra kəm tal.

¹⁷ Kəsər ka əngginiya ndən nggəmna Chindi nggi, kəsər nggəmđi fa a fər yibədna ni, təni nggər thləghən ba.

¹⁸ Mbə niifa sə na thlang sə a harna wa, kəsər nggi tə altenna ni na a fərgħən. Na səsəmnda sə a harna na a fərgħən ni, tə kəm nggəryi thləghən ba. Səsəmndə diya thləyi ndən ahar Pəpa.”

¹⁹ Thləkna Yeeso labardi kee, nggərgħa mii Yahudayini tsakhrha hai səri.

²⁰ Fingya hangga ahur ndan ndanda, “Na ənkaheerha sə a fadghən, tə kəm təpabirha ni. Kama nda nun kang thləmaarha fa?”

²¹ Amma nagħa fingya a ndaarha, “Niifa na tə ənkaheerha fa mbə thlək pathla kiya wa! Kəkən na ənkaheerha inang yid kwammarha də?”

Karnda Yeeso fa

22 Nanənya ndəri mbiirha ni, a Urshalima na nda a əna wutsəfayid fər Kən Faara.

23 Yeeso a wiirha hai hu kən Faardi a mbərha na nda aarha Məthləm Sulemanu.

24 Tərgəha Yahudayini wuma nda a thləmadghən heu, ndang ngganda, "Pakwandə na mal kan ahu wula? Ana sa ni Kərəsti pəranggən kan a pəpal lee."

25 Nggərangga Yeeso kanda sə, "Pərangdi ndən kun, amma fər wun kəkafek wa. Əngya ənani ahu thləm Pəpa ndən kyadgha ndaarha tə wunni nggi.

26 Amma fər wun kəkafek wa, kəsər mbə chaurayina ni kun wa.

27 Chaurayina na nda sək 'ya niya thləkrha, səndi kanda, tə kəm na nda mbu samadna.

28 Fərang di yibrha kanda mbuwa ngwalaarha, mba nda tam mərə wa, mbə niifa sə na thlang kanda sə a harna wa.

29 Pəpa fəreegha kanda kaldə kowunni heu, mbə niifa sə na mbang thlang kanda sə a haar Chindi wa.

30 Nggi tə Chindi nan tal."

31 Nggərgəha Yahudayini har ferya ba ka a mukəkən nda.

32 Amma ndangga Yeeso kanda, "Kyadang di tarya kun hangga na nggəngga a thləmad Pəpa ba. Aten yanggini na minnun muk nggi kamanggən?"

33 Nggərang ngganda sə, "Mban a muk sa ka əngya na nggəngga ənana wa, amma ka labar sar farha ənana a Faara, kəsər sa niifa ni kee, nana a məməlang fadwa tə Faara."

34 Nggərangga Yeeso kanda sə, "Mbə nəghən chichireethlee hai ahu deleewar Ngyahad nun ndaana Faara, 'Ndayi, faarya ni kun!'

35 Mba tam ngal Deleewar Faara wa, a ndik Faara tə nafini, aah kanda nən faarya,

36 nggi kam, Pəpa wurgha nggi thlən nən nggi hu kəshiiirha ba. Kəkən nun ndeerha sardi Faara kəsər ka ndaani, 'Nggini Wan Faara' wa?

37 A fərđun kəkafek a nggi wa, a mbi a takkwa 'ya ndeena Pəpa a ənee wa.

38 Amma a ənadi kanda, ko nanən fəreehun kəkafek wa, kamdə a fərkəkafek nun tə ənwultenggini ənani, tərgəha nun a səndasə tə kəm kukwalang nggun hai tə ndaarha Pəpa nəghən a hurna, nggi kəm ahur Pəpa."

39 Na mindansə a nggərgəha nda kəsang nda, amma thlə farha nən a haar ndan.

40 Tərgəha Yeeso wudgha samaarha də a pəm kufad Urdun də a mbədədə 'wana Yahaya əna mbaptisəma sə. Tsauka a mbədi 'wan.

41 Bagha fiya thləmadghən ba hangga. Ndanda, "Ko nanən 'wawa Yahaya əna ənwulteena wa, amma əngya heu 'wana Yahaya thləkrha a ten niifdiya kəkafek ni."

42 A mbədi fiya hangga fərgəha kəkafek a Yeeso. Yeeso.

11

Mərra Liyadzuru

1 Na niifa sə thləmnggənni Liyadzuru mbə kanglangwa. Nəghən tə tsaurha a Mbetani tal nda Mairamu tə Marthla.

2 Mairamu diya ndəna wanman na Liyadzuru na kalth hadghən, ndəghənni irangga urdi Chinəm fa a sarghən panggən də tə was tenggən.

3 Wutarayini kyab na a wanmanggi ya thlənang labara nda Yeeso də tə ndaarha, "Chinəm, niifdi tə nggəm nana mbə kanglang wa."

4 Səkna Yeeso labardi ndəghən, "Wanhad diya mbə a bəlang wa. Katəra nən hai kee ka a manangganda Faara, tə kəm walgha Wanggən mamnggirha a fadghən."

5 Nggəm Yeeso Marthla tə wanman, tə kəm Liyadzuru.

6 Ko nanən səkdə ndaarha mbə Liyadzuru kanglang wa, nggərgəhən tsaurha yi beena səri a mbədi nanən sə.

7 Tərgəha ndanggən fatsahayighən, "Taama wudəm Yahudiya də."

8 Ndangga fatsahayighən, "Amma Mala, ahu bənggini mbərgəha də na mid Yahudaya sə muk sa tə ferya,

na midwa sə a nggərgha wutta mbəfadə?”

⁹ Ndangga Yeeso kanda, “Mbəna sayi kumkap səri ahu paara wa? Niifa na wiirha hai a yanfaara mbə kisaara wa, kəsər nəghən a na maana hai tə kukwaryid kəshiddiya.

¹⁰ Amma ana niifa a wiirha hai a fədikrha, nən kisaara, kəsər mbə tə kukwaryirha wa.”

¹¹ A kwasamaddi thləknən palthdiya, dəgha mbeedə tə ndang nda kanda, “Pashid nəm Liyadzuru a shii beena; amma niya dərha mbəfa də di mekhngeng sə.”

¹² Ndangga fatsahayighən, “Chinəm, ana nən a shii beena, nən a kənda.”

¹³ Yeeso nəghən a ndaarha ni mərna Liyadzuru, amma fatsahayighən na nda a numad ndagha Yeeso nəghən a shii beena ni.

¹⁴ Tərgha pəranggənən kanda a pəpal, “Mər Liyadzuru.

¹⁵ Kəsər ka kun mbuwa ni a mbədi təkdi mbənda fa, kəsər nun a fərkəkafek, nanən katərana ənda hai ya mbi a mbədi wa. Amma tama thləmadghən də.”

¹⁶ Tərgha Toma (na nda aarha Mudhaarha), ndanggən shayighən fatsahaya, “Taama dəm də kəm, dəm mərə heu tə Yeeso.”

Yeeso ni yibrha tə thliirha sə hu mərə

¹⁷ Səlna Yeeso də, ‘wanda teena pang nda Liyadzuru tə beena fada.

¹⁸ Mbetani nəghən tsau tə Urshalima, səldə kilomita mahan.

¹⁹ Yahudaya hangga bagha ka nggab nda Marthla ba tə Mairamu ka mərna wanma ndan Liyadzuru.

²⁰ Səkna Marthla ndaarha Yeeso baghai, kyagha kəshaadə dəgha hwathlaghən fa, amma Mairamu tsauka a wuri.

²¹ Ndangga Marthla Yeeso, “Chinəm, andam kwang naa a mbədiya, kam mərwa wanmana wa.

²² Amma səndi sə ko nanənya na Faara furo kala ‘ya tsahang nana.”

²³ Ndangga Yeeso Marthla, “Na wanmuwa a nggər thliirha sə.”

²⁴ Nggərangga Marthla sə, “Ha’i, səndisə nən a nggər thliirha sə a mi ngwala kəshiirha na mərna a thliirha sə.”

²⁵ Ndangga Yeeso, “Nggini na thləng mərna sə, nggini yibrha. Kala fingya fərgha kəkafek a nggi ko mərna nda na nda a thliirha sə.

²⁶ Yandi balgha tə yibrha fərgha kəkafek a nggi mbə tam mərə wa. Fərna kəkafek tə palthdi ya wa?”

²⁷ Ndangga Marthla, “Ha’i, Chinəm, fərđi kəkafek sani Kərəsti, Wan Faara, na a barha hu kəshiirha ba.”

Təd Yeeso

²⁸ Akwasamaddi ndaana Marthla kee, wudgha aah wanman nən Mairamu a man patu də ndanggən, “Ba mala ba, na midghən sə a naa sanən.”

²⁹ Səkna Mairamu kee, thliigha kəkər dəgha walghən.

³⁰ Səl wa Yeeso hur tal da hai wa, amma tsauka a mbədi kəma nən tə Marthla.

³¹ Yahudaya na tsətsau a thləmadghən ahur minda kanda a nggabghən, kəlana nda hai thliida sə kəkər kyagha kəshaadə, mbu samadghən nda tamngganda ndaarha dənən ka tərha aten kwaarha də.

³² Səlna Mairamu a mbəfadə na Yeeso sə nanən ndən, fəlgha hai a mbedghən ndanggən, “Chinəm, a ndam nagh a mbədiya, kam mərwa wanmana wa.”

³³ Nana Yeeso ndən a tərha, tə fingya Yahudaya mbuwa samadghən ba kanda kəm a tərha hadanggən fa, səbgha hurghən də billagha kaan.

³⁴ Tsakhka Yeeso mee, “Panggun a yanggi?” Ndang ngganda, “Boba ba naghən.”

³⁵ Təd Yeeso.

³⁶ Ndagha Yahudayini na kəkət mbəda, “Kəlama hai nggəmđa ndən kaan!”

³⁷ Amma fingya ndang ngganda ndan, “Niif diya inang də yid kwaraha də a mbədi taarha. Mbuwa nən mbang ‘yadang mərna Liyadzuru fa wa?”

Thleng nda Liyadzuru sə ahu mærra

³⁸ Nggærghən hur Yeeso səbrha də kaan dægħa tenkwadda də. Kabeerha ni nggəlang nanda miighən tē feera.

³⁹ Ndangga Yeeso kanda, “Kwatəra man ferda də.” Amma Marthla wanman niifdi mərgha ndanggən Yeeso, “Chinəm, nanənya nən sərha, kəsər mərghən tē beena fada.”

⁴⁰ Nggərangga Yeeso sə, “Mbə ndoyi a fərna kəkafek na a naa mamnggit Faara wa?”

⁴¹ Nanən kee kwatərang ngganda ferda də. Tərgha kəlagħa Yeeso talara də ndəghən, “Pəpa, usadi sa səkna hwardəna.

⁴² Səndisə kətsar na sək hwardəna, amma thlək ni yandiya ka nafini na kəkət a mbədiya, təna nda fərkəkafek, səna nda sə sa thləngga nggi ba.”

⁴³ Ngwalang na Yeeso thlək palth diya, təranggən uradghən sə kaan ndəghən, “Liyadzuru kyo ba!”

⁴⁴ Niifdi mərgha kyagħa ba, nda hargħən tē sargħən kəkəna tē djarra kabad paarha, rabang nda yidghən tē kabad paarha. Ndangga Yeeso kanda, “Kwasaman hai wiigha!”

Wumang nda mee a bəlang ngganda Yeeso

⁴⁵ Tsaunən kee, Yahudaya hangga na a thləmad Mairamu naa nanda əndi katəragħa hai fərkəkafek nda təghən.

⁴⁶ Amma fīngya ahur ndan dənda thləmad Farisaya də da nda pərang 'ya kanda ənana Yeeso.

⁴⁷ Tərgha mamnda firistaya tē Farisaya aah farha nda wumang ngganda kognaya hai. Tsahang mee nda ndan, “Ma nəm a ənarha? Kəkafek niifdiya ənadə ənwulteengya hangga.

⁴⁸ A malang dəm nagħa a dərha mbeedə, tsəbaku kowunni nən a fərkəkafek təghən. Tərgha na Romaya a barha ba, na nda a thlang Kən Faarnəm na chahal heu tē nafinəm.”

⁴⁹ Amma tal ahur ndan na nda aarha Kayafa mamnda firis ni ahu huraddi ndəghən, “Sənggun 'ya nun a thləkrha wa!

⁵⁰ Sənggun sə wa a nggushi mərna niifa tal ka fiya, ma bəlang ngganda fiya də kahad.”

⁵¹ Labardi thləkna Kayafa ya mbə yi altənggən ni wa. Tsaunən ndəghən ni firis na manggən a sayiddi, thlək nən ndaarha bəna Yeeso mərə ka Yahudaya.

⁵² Mbə ka Yahudaya kee wa, amma ka a wumanggən ten wangya Faara ba heu welgha hu kəshiirha də.

⁵³ Nanən kee ka a fardi, ndən katərang na mamngya Yahudaya kada kwamana a bəllang ngganda Yeeso.

⁵⁴ Tsaunən kee, nggərwa Yeeso wiirha hai a pathlang Yahudaya a pəpal wa. Mal Urshalima nən dægħa a mbərha də tsau tē kaheerha fa, ahu tala na nda aarha Ifraimu, tsauka a mbədi tē fatsahayighən.

⁵⁵ Nanənya nduwus far wutsəfayid Tədarha ba yi Yahudaya, fiya hangga ahu chehweddi kahad 'wanda teena dənda Urshalima də beena hangga kapa na far wutsəfayiddi baarha ba ka a tsabang ngganda alten ndan də.

⁵⁶ Na nda a kada Yeeso, kanda kəkət ahu Kən Faara na nda a tsahang mee ndan, “Kəla wun hai kən? Mbə a baarha hu wutsəfayidda ba wa?”

⁵⁷ Nanənya mamnda firistaya tē Farisaya pərang ndan fiya tē ndaarha, kala niifa nagħa Yeeso, pərghənən, təna nda kəsang nda.

12

Irang Mairamu urdi Yeeso fa a Mbetani

¹ Takhkən beena mikki a əna Wutsəfayid Tədarha nda, dægħa Yeeso Mbetani də tsauka a minda ki Liyadzuru, niifdi thleng na Yeeso sə ahu mərə.

² Fughang ngganda Yeeso sə. Marthla ndəna a fər ənarhami də, Liyadzuru kəm nəghən ahur nafini həbgha ənarhami tē Yeeso.

³ Tərgha Mairamu təranggən kwalaba urdi sə na sədghən mbənggən na tē wudəbəla fa əna nanda tē 'ya na nda aarha nardi, iranggən a

kəsər sar Yeeso hai panggən də tə was tenggən. Tərgha ləghədgha hur mindədi tə mbənda səd urdi di.

⁴ Amma tal ahur fatshayighən na nda aarha Yahuda Iskaryoti, (na a fər Yeeso),

⁵ ndəghən, “Na urdi di tə wudəbəla fa kaan ya, səldə wudəbəl rapath-laarha yi paara haru mahan. Kamdə a hiigha də, fərang wudəbəlghənda fa yamiya.”

⁶ Thlək nən palthdi ya mbənana fa yamiya a hadang fa wa, amma ngaara ni, nanən ndəghən ni na a kəs wudəbəl ndan ha, nən naarha ngaara hasə danggən altenggən sə.

⁷ Nggərangga Yeeso sə, ndanggən, “Malang, tənən dəfang də ka far panna.

⁸ Kətsar na fa yamiya naarha ahur nun, amma mbun naarha tə nggi kətsar wa.”

Wumang nda mee a bəlang ngganda Liyadzuru

⁹ Wumna Yahudaya hai hangga sək nanda ndaarha də Yeeso mbəda də, thlii nda heu ka da nda naghən, mbə ndəghən katenggən wa amma Liyadzuru thleng nən sə ahu mərə.

¹⁰ Tərgha mamngya firistaya kada kwaman bəlla Liyadzuru nda kəm,

¹¹ kəsər ka ndəghən ni Yahudaya hangga malgha kanda fərkəkafek nda tə Yeeso.

Kyad Yeeso a Urshalima hai

¹² Dalthna mbərha hai, fiya hangga wumngga Urshalima ba ka wutsəfayid tədaarha, sək ndaarha nda na Yeeso a kwamana bayi Urshalima ba.

¹³ Nanən kee, kya shii temburu nda kya nda sə da nda hwathlaghən fa tərang ngganda urad ndan sə na nda a ndaarha, “Falama Faara! Tə parka ni niifdi bagha ba ahu thləm Chinəm. Tə parka ni Kutər Isəreela!”

¹⁴ Walgha Yeeso wan kwaara tərgha kəsərghən sə, kəla chireethleng nanda hai,

¹⁵ “A tərəm dūn wa nafiya Isəreela. Kələma də Kutər nun bayi taarha, a kəsər wan kwaara.”

¹⁶ A katəradghən fatsahayighən sənangwa nda ənda hai ya wa. Amma akwasamaddi manang nanda Yeeso, a dal teena nda hai əndi katəragha hai ya 'wan nda chireethla atenggən. Tə kəm ənang ənda nda fa ya.

¹⁷ Fiya wumngga hai na nda tə Yeeso a sayiddi aah nən Liyadzuru a ten kwaarha, thleng nən sə ahu mərə, kanda ni na a pəranggən fiingya də əndi ənana Yeeso.

¹⁸ Ndəghənni ənagha ndən kyana fiya ba hangga ka hwathlaghən nda fa kəsər ka ənwulteena ənanən.

¹⁹ Tərgha ndangga Farisayini ndan, “Mbə 'ya sə nəm mbang ənaarha wa. Kələma hai, kəshiirha heu dən nda də a samadghən!”

Fingya Nggirkaya kadan nda Yeeso

²⁰ Na nafiya Nggirkaya sə ahur nafini bagha ka tərang shilee Faara teena a far wutsəfayid Tədaarha ba.

²¹ Dənda thləmad Filibus də, bagha ba a Mbatsaida na a chehweed Nggalili. Ndang ngganda, “Mbarkama, na minnan sə a nang yirha nan Yeeso fa.”

²² Dəgha Filibus ka pəranggən Andrawus də. Tərgha kanda kyab dənda thləmad Yeeso də pəranggən nda.

²³ Nggərangga Yeeso kanda sə ndəghən, “Bad sayi ba nanənya na a manang ngganda Wan Niifa.

²⁴ Niya pərang kəkafek kun, a həfang ngwanda wan hwaliirha hai mərgha wa, nən tsaurha katenggən. Amma a mərdə nən fər wiya hangga.

²⁵ Niifa na a nggəm yibədghən nən a kədeng nda, niifa kəm kargha yibədghən hu kəshiddiya nən wal yibrha mbuwa ngwalarha.

²⁶ Kala niifa na a əne taara, tətə ni a mbu samadna nən, kala mbərha nani sə ndəna mafadna naarha sə. Kala niifa na a əne taara, na Pəpa a manang nda.

Thlək Yeeso kwaman mərəghən

²⁷ “Nanənya na yibədna tə billaarha, mani mbang ndaarha? Ndo a ndee 'Pəpa, hərye ahu sayi

səsaddiya?' Amma ənda ni bani ba kamanggən ya!

²⁸ Pəpa, manang thləm wa!" Tərgəha sək urarha nda hai a talara, tə ndaarha, "Wadī teena manang di, niya nggər manang nda."

²⁹ Fiya wumngga hai səkna nanda uraddi, tamngga fīngya ndaarha tər 'yaana ni, fīngya kəm a ndaarha təthlənda Faara ni a kalang sə.

³⁰ Tərgəha ndagha Yeeso, "Uraddi ya banən ba ka kun ni, mbə ka nggi wa.

³¹ Nanənya sayi ni na a ngwang kumarha nda kəshīirha, nanənya kəm na nda a rək kutər kəshiddiya.

³² Nggi kəm, a tərən nda talara də ma kəshiddiya, niya ndusang fiya thləmadna ba."

³³ Thlək nən ndən kee ka a kyad kwaman mərəghən nən.

³⁴ Ndangga fiya wumngga hai, "Ndangga Deleewar Ngyahad nəm kəm na Kərəsti a tsaurha pakwandə. Kama na ndaarha na Wan Niifa a mərə? Wunni 'Wan Niifdi' wan?"

³⁵ Tərgəha nggərangga Yeeso kanda sə, "Na kukwaryirha narha tə kun yi sayi ngguchit kee. Weema hai ahu kukwaryiddi ndəghən baldə tə kun, amawana wula tsərha hai. Niifa na a wiirha hai ahu wula mbə sən mbədi nən a dərha sadə wa.

³⁶ Fərama kəkafek tə kukwaryiddi ndəghən baldə tə kun, tənun tsaurha wangya kukwaryiddi."

Yamid fərkəkafekkid Yahudaya

Akwasamaddi thlək nən ənggini ya, wiigha Yeeso fayighən bəbənggən fadghən ma kanda.

³⁷ Ko nanən nən yakh əna ənwulteengya a yid ndan, balgha nda kula fərkəkafek təghən.

³⁸ Katərana ənda hai ya ka a lədfang ngganda 'ya ndaana annabi Ishaya tə ndaarha, "Chinəm, wun fərgəha kəkafek tə labar nəm? Wunni pərang na Chinəm səsəmnngitghən?"

³⁹ Ndəghən dani mbangwa nanda fərkəkafek kəsər annabi Ishaya 'wadə teena pər də ndən tə ndaarha,

⁴⁰ "Kwamang Chinəm yid ndan, tə kəm tsang də hur ndan kakrak,

amawa nanda naa maana hai, tə kəm sənang ngganda hai, ba nda thləmanna ba kənang nggi kanda."

⁴¹ Thləkna Ishaya palthdi ya kəsər nadə mamnggitghən, ndən thlək nən 'ya a tenggən.

⁴² Fīngya hangga ahur mamnggini fər nda kəkafek təghən. Amma kanda a tərəm thləkkən a pəpal, kəsər amana Farisaya rək kanda ma kən tsahad Yahudaya.

⁴³ Kanda mindan sə a falgha fiya kanda ma yi Faara.

Ngwa kumarha aten labar Yeeso

⁴⁴ Tərgəha tərangga Yeeso uradghən sə ndəghən, "Kala niifa fərgəha kəkafek tə nggi mbə nggi kateenna fəree nən kəkafek wa, amma fər nən kəkafek tə niifdi thləngga nggi ba.

⁴⁵ Kala niifa nagha nggi, nadə niifdi thləngga nggi ba.

⁴⁶ Bani ba kəla kukwaryirha hu kəshīirha, nanən kee kala niifa fərgəha kəkafek tə nggi mbə tam naarha hu wula wa.

⁴⁷ Kala niifa səkka labarna ənawa taara sə wa, mbi ngwang kumarha wa. Kəsər bayi ba ka bi ngwang kumarha kəshīirha wa, amma a hərghang nggi.

⁴⁸ Amma kala niifa kargha nggi fa tə kəm thləwa labar na fa wa, na niifa sə na a ngwang kumarha sə. Labar di thləkni, ndəna nda a ngwang kumarha sə, a far ngwala kəshīirha.

⁴⁹ Mbiyi a thlək 'ya tə səsəmnda altenna wa, amma Chindi thləngga nggi ba ndən ndeegha thlək ənda ni niya thləkrha.

⁵⁰ Səndisə a nadi a əna taara tə 'ya ndanən nən bəng yibrha ba mbuwa ngwalarha. Nanən kee, niyi a thlək kala 'ya ndeena Chindi."

13

Tsabang Yeeso sar fatsahayighən də

¹ Kapa na wutsəfayid Tədfaddi baarha ba, sən Yeeso sə sayid bənggən yi mal kəshiddiya wudgha thləmad Chin də nduwus dəba. Nggəm də fatsahayighən ahu

kæshiddiya, kyadang dæ nggæmnda kanda pakwandæ.

² A sayiddi na Yeeso tæ fatsa-hayighæn a hæb ænnarhami a figrha, 'wad Sheetan teena kyadæ hur Yahuda Iskaryoti hai wan Siman ka a fæ Yeeso næn.

³ Sæn Yeeso sæ Chindi færang dæ ængya heu ahu harghæn hai, tæ kæm sændasæ baghæn ba a thlæmad Faara, næn a nggær wutta thlæmad Faara dæ.

⁴ A sayiddi na nanda a hæb ænnarhami, thliigha Yeeso sæ kædanggæn luwudghæn hai na manggæn kæn æn pafarha næn mu.

⁵ Irr aama næn ahu ndaro hai, katæranggæn tsabang nda sar fatsa-hayighæn dæ nagma pang nda saryi ndan dæ tæ æn pafaddi kæn næn a mughæn.

⁶ Bana Yeeso thlæmad Mbiturus ba, ndangga Mbiturus, "Chinæm, Sa ni tsabang sarna dæ wa?"

⁷ Nggærangga Yeeso sæ, "Nanænya mba sænang ænda hai niya ænaarha ya wa, amma a mbee ba na sænggæn."

⁸ Ndangga Mbiturus, "Sa, mba tam tsabang sarna dæ wa." Nggærangga Yeeso sæ, "A tsabanggi sarwa dæ wa, mba nggær tsaurha tætsahad na wa."

⁹ Ndangga Siman Mbiturus, "Chinæm, mbæ sarna katænggæn na tsabang dæ wa, amma tsabee haryina dæ tæ tenna kæm."

¹⁰ Nggærangga Yeeso sæ, "A 'wad niifa teena fandæ, chilbi fadghæn dæ. Balwa midghæn sæ fanda wa, kæl a tsabanggæn saryighæn dæ kee. Kun nuwun chahal, amma mbæ kun heu wa."

¹¹ Kæsær sændæ niifdi na a færgæn, ndæn ndanæn, "Mbæ kun heu ni na chahal wa."

¹² Akwasamaddi ngwalang na Yeeso tsabang saryi ndan dæ, kalang nggæn luwuddi na manggæn tsauka hai. Tsahang mee næn kanda, "Sændun ændi ænani ya wa?"

¹³ Nun aah nggi 'Mala' tæ kæm 'Chinæm,' mæmæl ni, kæsær ndæghæn dæ nani.

¹⁴ Nanæn kee, Nggini Chinæm tæ Tæmalæm ndænun tsabang di saryi

nun dæ, kun kæm kamdæ na a tsabang nggun sar ndan dæ.

¹⁵ Æna ni kee kæsær kun ma a ænon kæla ænang ni kun.

¹⁶ Niya pærang kækafek kun, mafarha mbæ kal turighæn wa, tæthlænda kæm mbæ kal niifdi thlængga ndæn ba wa.

¹⁷ Nanænya hæræm nun sæn ænggini ya, a æna dæn taara sæ nun wal parka.

Thlæk Yeeso kwaman mærræghæn

¹⁸ "Mbæ aten nun heu niya thlæk labardi ya wa, sændi fingya yini wurni hasæ. Amma tætanæ a læghædggha labar Faara ndaagha; 'Yandi na a hæb yadna kyakhree dæ fa ba.'

¹⁹ Niya pæranggæn kun nanænya kapa næn katærarha hai, a katæra dæ hai nun a færkækafek tæ ndaarha nggini Kærestæ.

²⁰ Niya pærang kækafek kun, kala niifa thlægha yanda fa thlænni dæ thlænæn nggi fa; tæ kæm kala niifa thlægha nggi fa thlænæn niifda fa thlængga nggi ba."

²¹ Akwasamaddi thlæk næn palthdiya, billadæ Yeeso fa kaan ahurghæn ndæghæn, "Niya pærang kækafek kun, niifa tal ahur nun næn a færggi."

²² Tærggha nagma fatsahayini a kælæng ndan, wulgha tendan tæ wunni næn a thlækrha.

²³ Tal ahur fatsahayini nggæmna Yeeso tsau a thlæmadghæn.

²⁴ Tærggha ndangga Siman Mbiturus yandi nggæmna Yeeso kaan, "Tsahang mee wunni næn a thlæk pathla a tenggæn."

²⁵ Nanæn kee ndusangga tætsahaddi Yeeso fa ndanggæn, "Chinæm, wunni niifdi?"

²⁶ Nggærangga Yeeso sæ, "Yandi niya færang kyad mburodi tawang ni hu aam kyakhna hai ndæghænni." Tawanggæn kyad mburodi ahu aam kyakhna hai færanggænæn Yahuda wan Siman Iskaryoti dæ.

²⁷ Hæræm na Yahuda thlæ kyad mburodi di kee, kyaggha Sheetan ahurghæn hai. Tærggha ndangga Yeeso

Yahuda, “Əndi na midwa ənaarha, ənoghən wed.”

²⁸ Amma ahur ndan mbə yandə sə səngga təmani ndang na Yeeso kee wa.

²⁹ Tsaunən Yahuda ni tə panjakwa wudəbəla ha, fɪngya ahur fətsahayini tamngganda ndaarha na Yeeso a ndang nda a dəgha heng ənnarhami kanda ba ka wutsəfayiddi, nduwa a dəgha fərang wudəbəla fa yamiya.

³⁰ Hərəmna Yahuda thlə mburodi di kee kyagha hai kəkər a fədikdi.

Thlək Yeeso kwaman ngaalla Mbiturus

³¹ Akwasamaddi wiina Yahuda ndagha Yeeso, “Bad sayi ba na Wan Niifa a dərha hu mamnggidghən də, kəsər a fadghən ni na nda a manang nda Faara.

³² A wal Faara mamnggirha a fadghən, Faara tə altənggən nən a fərang mamnggirha Wandı, tsu kee na Wandı a wal mamnggirha.

³³ Kun wanggina, takhkən sayi ngguchit kee niya tsaurha tə kun. Nun a kada nggi, amma kəla ndang ni mamngya Yahudaya, niya pəranggən kun kee kəm nanənya. Mbədi niya dərha sadə, mbun mbang dərha sadə wa.

³⁴ Niya fərang weerənda ngyakhrha kun, nggəmama ndan. Kəla nggəmni kun, tsaudə tətə a nggəm ndan nun.

³⁵ A nadun a nggəm ndan, na fiya heu səndasə fətsahayina ni kun.”

³⁶ Tsahangga Siman Mbiturus mee, “Chinəm, dənə yaadə?” Nggərangga Yeeso sə, “Mbədi niya dərha sadə, mbun a mbu samadna nanənya wa, amma tsəbaku ndən nun a mbu samadna.”

³⁷ Tsahangga Siman Mbiturus mee, “Chinəm, mani mbuwa ni mbang mbu samad wa nanənya? Ngwadi fa a məri ka sa.”

³⁸ Nggərangga Yeeso sə, “Na a mərə ka nggi? Niya pəro kəkafek, kapa na kilngaara tətəarha na a ngaal səndənə katərə mahan.”

14

Yeeso ni kwamana a thləmad Chində də

¹ Ndangga Yeeso fətsahayighən, “A billadun wa. Fərama kəkafek a Faara, tə kəm fərama kəkafek a nggi.

² A wuri ki Pəpa na kəngya sə hangga. A mbə nanən kee wa, kam pərang di ndən kun. Niya dərha mbəda də ka di tansang mbərha kun sə.

³ A didi tansang mbərha kun sə, niya wutta ba bi dərha tə kun thləmanna də. Tənun tsaurha a mbədi nani sə.

⁴ Mbədi niya dərha sadə səndun kwamana.”

⁵ Ndangga Toma, “Chinəm səngwan mbədi na a dərha sadə wa, kəkən nan sən kwamana?”

⁶ Ndangga Yeeso, “Nggini kwamandı, nggini kəkafek di, tə kəm nggini yibəddi. Mbə niifa sə na dərha thləmad Chin dādə wa kəl tə thləmad na.

⁷ A səndun nggi, nun sən Pəpa. Nanənya səndun ndən, tə kəm nadun ndən.”

⁸ Tərgha Filibus ndanggən, “Chinəm kyadang Chindı kan, tənə ten nan dathla.”

⁹ Nggərangga Yeeso sə, “Məndi ha tə kun, amma Filibus balgha kula sən nggi? Kala niifa naghə nggi nadə Chindı. Kama nda na tsahe mee, kyadang Chindı kan?”

¹⁰ Fərwa kəkafek niyi hu Chindı, tə kəm Chindı ahur na wa? Labardi niya pərang nda kun mbə labar altenna ni wa. Amma Chində ni na a hurna, na a əna targhən.

¹¹ Fəreema kəkafek a nda di niyi hu Chindı, Chindı kəm ahur na. Nduwa kəm fərama kəkafek tə nggi a ten ənwulteengya nanun ənani.

¹² Niya pərang kəkafek kun, kala niifa fərgə kəkafek tə nggi nən a əna tur tardı ənani. Nun a əna əngya na məmanggən kalghə fɪngya yina mu ya, kəsər niya dərha thləmad Chində də.

¹³ Kala 'ya hwan nun hu thləmna niya ənaghən, tənə Chindı wal mamnggirha a fad Wandı.

¹⁴ Kala 'ya hwan nun ahu thlēmna, niya ənanggən kun.

Dəfmee yi bad Səsəna tə Pedənda ba

¹⁵ “Ana dun a nggəm nggi, nun a əna taara tə 'ya pərang ni kun.

¹⁶ Niya hwan Pəpa, ndəghən kəm nən a nggər fərang Təthlaara kun na a tsaurha tə kun pakwandə.

¹⁷ Ndəna Səsəna yi kəkafek. Mbə kəshirha a thləghən fa wa, kəsər 'wawa nda naghən wa nduwa sənggənda wa. Amma kun səndun ndən, kəsər nəghən tə kun tə kəm nən narha tə kun.

¹⁸ Mbiya mal kun kəla wumirya wa, niya bərha thləmad nun ba.

¹⁹ A mbee shedda balwa kəshirha nggər na nggi wa, amma kun nun a na nggi. Nanən niyi tə yibrha kun kəm nun a tsaurha tə yibrha.

²⁰ A fardi nun a səndasə niyi ahur Pəpa, kun kəm ahur na, nggi ahur nun.

²¹ Nafiya səkka 'ya ndani əna taara nda sə, kanda ni nggəmngga nggi. Nafiya nggəmngga nggi, na Pəpa a nggəm kanda, nggi kəm niya nggəm kanda, kyadang fanna ni kanda.”

²² Tərgħa Yahuda (Mbə Yahuda Iskaryoti wa) ndəghən, “Chinəm, kama na kyad fadwa a kan kee mbə a kəshirha kahad wa?”

²³ Nggərangga Yeeso sə, “Nafiya nggəmngga nggi, əna taara nda tə 'ya ndani. Na Pəpa a nggəm kanda, niya baarha thləmad ndan ba tsawi tə kanda.

²⁴ Yi nggəm ngwa nggi mbə a əna taara tə 'ya ndani wa. Labardi sək nun ya mbə nggi thləkka ndən wa, amma yi Pəpa ni thləngga nggi ba.

²⁵ Pərang ni ənggini kun ya nggi baldə tə kun.

²⁶ Amma təthlaara, na Səsəna tə Pedənda, na Pəpa a thlərang ba ahu thləm na, nən a tsahang əngya kun ha heu, dalang ənggina nən kun in pərang ni kun.

²⁷ Mal di kun tə dədemnggirha. Dədemnggid na ni fərang ni kun. Fərang ni ndən kun mbə kəla na

kəshirha fəra wa. A billadun wa tə kəm a tərəm dun wa.

²⁸ Sək dun 'ya ndaani, 'Niya wiirha tə kəm niya nggər wutta thləmad nun ba.' A nggəm dun nggi, nun a əna wutsəfayirha kəsər niya dərha thləmad Chin dadə, kəsər Chin di kaldə nggi mu.

²⁹ Pərang ni ndən kun nanənya kapa nən katərarha hai, kəsər a katəra da hai nun a fərkəkafek.

³⁰ Mbiya nggər kalang kun sə hangga wa, kəsər kutər kəshiddiya nəghən bagħai, mbə 'ya sə nən mbang ənaarha a tenna wa.

³¹ Amma niyi a əna 'ya ndeena pəpa, təna kəshirha səndasə nggəm di Chindi. Thlema sə tama wiim ma mbədiya.”

15

Yeeso ni ka dəf inabi

¹ Dəgha Yeeso mbeedə tə ndang nda fatshayighən, “Nggini ka dəf inabidi, Pəpa ndəna təheddi.

² Kala wuhwaara mbuwa nggəta, na Pəpa a kyathlang də. Amma kala wuhwaara na a nggəta, na Pəpa a tansang, tənən nggər chik nggəta kaan.

³ 'Wanda teena tangsang nda kun tsaudun chahal kəsər ka labardi pərang ni kun.

⁴ Tsawama ahur na, nggi kəm niya tsaurha ahur nun. Kəla mbuwa na wuhwara mbang nggəta katənggən, kəl a nadə a fad kulghən. Kun kəm nuwun kee, mbun mbang əna 'ya ngga wa kəl a nadun ahur na.

⁵ “Nggini dəf inabi, kun ni wuhwarya. Ana niifa ahur na, niya naarha ahurghən, nən a nggət wan dəfya hangga. Amma a mbə tə nggi wa, mbə mbang əna 'ya wa.

⁶ A mbə niifa ahur na wa, nəghən kəla wuhwar dəfrha kudmang na nda də hwargħa, bagħa fiya ba wumang ngganda hwaridghən, muwangga nda hu waddə, djang ngganda də.

⁷ Amma anaadun ahur na, labar na kəm ahur nun, nun hwan kala 'ya na minnun, na nda a fəranggən kun.

⁸ Ana dun a fər wan dəfya hangga, na Pəpa wal mamnggirha, nən a kyad ndaarha kun fatsahayina ni.

⁹ Nggəmdī kun kəla nggəmna Pəpa nggi. Nanən kee tsawama a ten nggəmdə di kyadang ni kun.

¹⁰ A kəsdun labarna ha, nun a tsaurhahu nggəm ndəna, kəla kəs ni labar da ha pəree na Pəpa, tsaudi kəm ahu nggəm ndəghən.

¹¹ Pərang ni ənggina kun ya tə nun wal tur wutsəfayid na, wutsəfayid nun kəm tsauka lələgda.

¹² Kulo 'ya ndang ni kun ya, nggəmama ndan kəla nggəmni kun.

¹³ Mbə nggəmdə sə kalgha yandīya wa, na a fərgha niifa yibədgən ka pashiyighən.

¹⁴ Pashiyina ni kun, ana dun a əna əndi pərang ni kun.

¹⁵ Balwi nggər aah kun mafayina wa, kəsər mafarha səngwa 'ya na turighən a ənaarha wa. Ameyedghən, niya aah kun pashiyina kəsər pərang di əngya kun heu pəree na Pəpa.

¹⁶ Mbə kun wurgha nggi wa, nggi ndən wurgha kun, ndanggi kun daamadə dun fər wan dəfya hangga na tsaurha pakwandə. Tərgħa kala 'ya hwanang nun Pəpa hu thləmna nən a fəranggən kun.

¹⁷ Kulo 'ya ndang ni kun ya, nggəmama ndan.

Na kəshirha a tsan kun

¹⁸ "A tsan kəshirha kun, a sənunsə tsandə nggi kapa nən tsan kun.

¹⁹ Andam kun yi kəshiid da ni ya, kam nggəm kəshirha ənggən. Amma tsaunən mbə yi kəshidda ni kun ya wa, wur yi kun sə hu kəshirha, ndəghənni tsanna kəshirha kun.

²⁰ Dalama teena hai tə pathla ndang ni kun, mbə mafarha kal turighən wa. A səsənda, kun kəm na nda a səsang kun. Andam ənanda taara tə 'ya ndang ni kanda, kam ənanda taara tə 'ya pərang nun kanda kəm.

²¹ Na nda a ənang tur ənggina kun fa heu ya kəsər ka thləmna, kəsər səngwanda niifdi thləngga nggi ba wa.

²² Andam bəwi ba bi kalang kanda sə wa, kam mbə dimiyirha sə a fad ndan wa. Amma nanənya, mba nda fəlmee aten dimiyindan wa.

²³ Kala niifa tsangga nggi, tsan nən Pəpa kəm.

²⁴ Ənadi əngya hangga ahur ndan 'wawana niifa ənaarha. Andam ənawi ənggini ya wa, kam mbə dimiyirha sə a fad ndan wa. Amma nanənya nanda ənggini ənani, ko nanən kee tsan nda nggi tə Pəpa kəm.

²⁵ Ləghəd labardi na chichireethlee hai ahu ngyahad ndan, ndanən, 'Tsan nda nggi fa, kula nggi əna 'ya dimi.'

²⁶ Amma a ba təthlaara ba, Səsəna na a tsahang kəkafekkid labar Faara kun ha, niya thlənang nda kun ba aki Pəpa, nən a pər 'ya heu a tenna.

²⁷ Kun kəm nun a pəranggən fīngya ənggini ənani kəsər ka a katəradghən nuwun tə nggi.

16

¹ "Pərang ni ənggini kun ya amawa nun kyathla hai ma kəkafek.

² Na nda a rək kun ahu kəngya tsahad Yahudaya. Mbə ngaala sə wa, na sayi bayi kala niifa bələngga kun nən a numad ndaarha tar Faara nən a ənaarha.

³ Na nda a əna əngginiya, kəsər səngwanda Chin di nduwa nggi wa.

⁴ Pərang ni ənggini kun ya, a tsə sayi hai, nun a dal teena hai tə ndaarha 'wadī pəranggən kun. Pərang ngwi ənggini kun ya ka a katəradghən wa kəsər bal yi tə kun.

Tar Səsəna tə Pedənda

⁵ "Amma nanənya niya wiirha a thləma niifda də thləngga nggi ba, mbə niifa sə ahur nun tsahegha mee dini yaadə wa.

⁶ Kəsər ka pərang ni ənggini kun ya ndən ləghədna hur nun tə səbrha hura.

⁷ Amma niya pərang kəkafek kun, nən a tsaurha ngga a fad nun a wiifdi. Kəsər a wii yi wa mbə təthlaara a baarha ba wa, kəl a wii di. Amma a wiifdi, niya thlənanggən kun ba.

8 A bada ba, nən a kyadang kəkafekkirha nafiya kəshiddiya aten dimiyirha, nggayirha tə ngwa kumarha.

9 Aten dimiyirha, kəsər kar nda fərkəkafek tə nggi.

10 Aten nggayirha, kəsər niya wirha thləmad Chinda də, mbun a nggər na nggi balwa.

11 Aten ngwa kumarha, kəsər 'wad Faara teena ngwang də kumarha kutər kəshiddiya.

12 Na əngya sə hangga na minna pərang nda kun, amma mbun mbang kəsgən ha nanənya wa.

13 A bad Səsən kəkafek ba, nən a kyadang kwaman kəkafek kun heu. Kəsər mbə labar altənggən nən a pərang kun wa, amma nən a pər 'ya sək nən, tə kəm nən a pərang 'ya kun balgha bayi.

14 Nən a fəree mamnggirha, kəsər nən tərang 'ya thlək ni Pəranggənən kun.

15 Kala 'ya tsauka yi Pəpa yina ni. Ndəghən da ndani, na Səsəna a pərang 'ya ndani kun ndani.

16 "Akwasamad sayi ngguchit mbun a nggər na nggi wa, akwasamad sayi ngguchit kəm nun a nggər na nggi."

Səbrha hura tə wutsəfayirha

17 Fingya fatsahayighən ndang ngganda ndan, "Mana midghən ndaarha ndang nən kəm, 'Akwasamad sayi ngguchit mbun a na nggi wa, akwasamad sayi ngguchit kəm nun a nggər na nggi'? Tə kəm ndəghən, 'Niya dərha thləmad Chinda də?'"

18 Dənda mbeedə tə tsakh mee, "Ma nən a ndaarha 'Akwasamad sayi ngguchit'? Səranggəm ənda hai nən a thləkrha ya wa."

19 Sərangga Yeeso hai na mindan sə tsahang mee aten labardi thlək nən, ndanggən kanda, "Nuwun a tsahang mee ndan ha aten labardi ndaani, 'Akwasamad sayi ngguchit mbun a na nggi wa, tə kəm Akwasamad sayi ngguchit nun a nggər na nggi'?"

20 Niya pərang kəkafek kun, nun a tərha tə səbrha hura, kəshirha kəm nən a əna wutsəfayirha. Na hur nun a səbrha də, amma na səbrha hur nun a tsaurha ən wutsəfayirha.

21 Ana nuneefa a nggətta hai nən tək hatta fa kaan, kəsər bad sayid nggəttəghən ba. Amma a nggədadang də wufar wee hai, na hatta nggəttədi mbədadang nda, kəsər ka wutsəfayirha nggəddə wufar wee hu kəshirha hai.

22 Nən a tsaurha kee tə kun. Nanənya sayid səbrha hur nun ni, amma niya nggər na kun, nun a tsaurha tə wutsəfayirha fa, mbə niifa sə na thlang wutsəfayid nun hai wa.

23 A fardi mbun a nggər tsahe 'ya wa. Niya pərang kəkafek kun, na Pəpa a fərang kala 'ya kun hwanang nun hu thləmna.

24 Pa ka weeriya 'wawun tsakh 'ya tə thləmna wa. Hwanama nun a waala, tənə wutsəfayid nun ləghətta.

Kaldi kəshirha mu

25 "Thləkki əngginiya tə karapuya. Amma na sayi bayi niya nggər kalang kun sə a pəpal a ten Pəpa, mbiya nggər thlək karapu wa.

26 A fardi nun a hwan əngya ahu thləmna. Mbə nggi ni a nggər hwan Pəpa a meyed nun wa.

27 Chindi tafadghən nəghən a nggəm kun, kəsər nggəmdun nggi tə kəm fər dun kəkafek tə ndaarha bayi ba a thləmad Faara.

28 Bayi ba a thləmad Chindi ahu kəshiid dāba ya, nanənya niya mal kəshiddiya wudī thləmad Chinda də."

29 Tərga ndagha fatsahayighən, "Yauwa! Nanənya na a tsə labāara a pəpal mbə tə karapu wa.

30 Nanənya səndansə sənna əngya heu. Kamngwa a nggərgha niifa tsaho mee ha wa. Ndəghən dani fər nan kəkafek tə ndaarha bagha ba a thləmad Faara."

31 Nggərangga Yeeso kanda sə, "Fər dun kəkafek nanənya wa?"

32 Amma na farghən bayi, nanənya ma bada ba, nun a weela hai, kowunni nən a dāarha wuri keeghən də. Nun a mal nggi katenna. Amma

mbiyi katenna wa, kəsər nagma Pəpa a thləmanna.

³³ Pərang ni ənggini kun heu ya tənun wal dədəmnggirha ahur nun. Nun a səsaarha kaan ahu kəshiidi diya. Amma 'wadi teena kal di kəshiirha mu."

17

Hwanda Yeeso

¹ Akwasamaddi ngwalang na Yeeso thlək əndiya, kəlagha talara sə hwan Faara nən ndəghən, "Pəpa bad sayi ba na a manang nda Wandı, wandı kəm manoghən.

² Kəsər fərang na səsəmnda aten kowunni, tənən fər yibrha mbuwa ngwalarha a nafini fərang na.

³ Kwaman da na yi wal yibrha sə mbuwa ngwalarha ya, a sən sa nan, Faara yi kəkafek, tə Yeeso Kərəsti thlənanang na hu kəshiirha ba.

⁴ Manang di thləmwa hu kəshiirha, tə ngwalang nda tardı fəree na a əne.

⁵ Nanənya, Pəpa, mane a mbed wa tə tur mamnggiddi nani təghən kapa na nda əna kəshiirha.

⁶ 'Wadi teena kalđi mee atenwa a nafini fəree na ahu kəshiddiya. Nafiwa ni, fərenna kanda ənanda taara tə palth wa.

⁷ Nanənya səndasə kala 'ya nani təghən ha kyaghən ba a haar wa,

⁸ kəsər labarđi pəree nana pərang di ndən kanda. Thlən ndan, tə kəm səndasə bayi ba a thləmad wa, fər nda kəkafek sa thləngga nggi ba.

⁹ Niyi a hwanda ka kanda, mbiyi a hwanda a kəshiddiya wa, amma a nafini fəree nana kəsər nafiwa ni.

¹⁰ Kala 'ya nani təghən yiwa ni, tə kəm kala 'ya nana təghən ha yina ni, ni wal mamnggirha a fad ndan kəm.

¹¹ Nanənya balwa tsawud na sə hu kəshiirha wa, amma na nda ahu kəshiddiya, nggi kəm niya dərha thləmad wa də. Pəpa tə Pedənda, lafu kanda tə səsəmnda thləmwa, thləmdı fəree nana, tənə nda tsaurha tal kəla nanəm tal.

¹² A sayiddi nani tə kanda, lafdı kanda tə səsəmnda thləmwa, thləm di fəree nana. Kələdi kanda ha,

tə kəm mbusə sahadgha wa kəl tal ahur ndan kee, kəl yandı wurgha fadghən a sahadgha. Sahad nən ka a ləghədgha labar Faara na chichirethlee hai.

¹³ Nanənya niya dərha thləmad wa də. Amma thlək ni əngginiya nggi baldə ahu kəshiirha tənə nda wal wutsəfayirha lələgdə ahur ndan kəla nani təghən ha.

¹⁴ Fərangđi labar wa kanda kəshiirha kəm kardə kanda fa, kəsər mbə yi kəshiirha ni kanda wa, kəla nani mbə yi kəshiirha ni nggi wa.

¹⁵ Mbi a hwan sa a tərangga kanda ma kəshiirha wa, amma ndəghang kanda hai tə təmbəlfeddi.

¹⁶ Kanda mbə yi kəshiddə ni ya wa, kəla nani mbə yi kəshiddə ni ya wa.

¹⁷ Tsawang kanda chahal tə kəkafekkid wa, kəsər labar wa kəkafek ni.

¹⁸ Kəla thləna nggi hu kəshiirha ba, thləndı kanda kəm ahu kəshiirha də.

¹⁹ Kəsər fər di fanna kəla ən sataka kəsər ka kanda, tənə nda naarha chahal hu kəkafekkid wa.

²⁰ Mbiyi a hwanda ka kanda kee wa, amma a fingya heu fərgha kəkafek tə nggi hu labar ndan.

²¹ Pəpa niya hwanda a tendan heu a tsawa nda tal, kəla nana ahur na nggi kəm ahur wa. Ngwa tsawa nda tal ahur nəm tənə kəshiirha fərəkafek sa ni thləngga nggi ba.

²² Fərangđi mamnggiddi kanda fəree nana, tənə nda tsaurha tal kəla nanəm tal.

²³ Niya naarha ahur ndan, sa kəm ahur na, tənə nda tsaurha tal kula ən 'yaara fa, tənə kəshiirha səndasə sa ni thləngga nggi ba tə kəm nggəmna kanda kəla nggəmna nggi.

²⁴ Pəpa, na minnasə nafini fəree na ya, a na nda a thləmanna a mbədi nanisə, tənə nda naa mamnggiddi fəree nana, kəsər nggəmna nggi kapa na nda əna kəshiirha.

²⁵ Pəpa na tə nggayirha, ko nanən səngwa kəshiirha sa wa, amma səndı sa; nafini ya kəm səndasə sa ni thləngga nggi ba.

²⁶ Kyadang di sa kanda kəla nana, niya naarha pəranggən kanda. Tənə

nggəməndədi nggəməna nggi naarha tə kanda tə kəm nee ahur ndan.”

18

Kəsang nda Yeeso

(*Matta26:47-56; Markus14:43-50; Luka22:47-53*)

¹ A kwasamaddi ngwalang na Yeeso hwan Faardi, mal Urshalima nən təđanggən suhwad Kidron teena heu tə fatsahayighən. A pəm suhwaddi na hed dəfya dzaitun sə, kyagha sahai tə fatsahayighən.

² Yahuda fərgha ndən kəm səndə mbədi, kəsər na Yeeso yakh naarha wumnda hai tə fatsahayighən a mbədi.

³ Nanən kee, dəgha Yahuda ahu hedda də tə sodjaya a samadghən, tə fa kəla Kən Faara, thlənanng na mamngya Firis ba tə Farisaya. Kəs nda patilla ha, tə tochi, tə kari yanda.

⁴ 'Wad Yeeso teena səndə əndi dəgha katərarha hai təghən, kyagha pəpal ba tsahang mee nən kanda, “Wun nun a kadaarha?”

⁵ Nggərang ngganda sə, “Yeeso Tə Nadzarat.” Nđangga Yeeso kanda, “Nggini ndəghən.” Yahuda təthlərbu di kət a pathlang ndan.

⁶ A sayiddi ndana Yeeso, “Nggini ndəghən,” wudfa nda samarən, samarən fəla nda hweede hai.

⁷ Nggərghən tsahang mee kanda, “Wun nun a kadaarha?” Nđang ngganda, “Yeeso Tənadzarat.”

⁸ Nđangga Yeeso kanda, “Nđanggi kun nggini ndəghən. Ana nggi nun a kadaarha, malaman nafiniya wii nda.”

⁹ Katəra nən hai kee ka a ləđanggən labar di ndanən, “A hur nafini fəree na mbusə kəđeng ni wa.”

¹⁰ Tərgha Siman Mbiturus kəđanggən thləukh kəlarghən sə kyathlanggən thləmad mafad Firis də na manggən a yi səma. (Thləm mafaddiya Malkus).

¹¹ Amma nđangga Yeeso Mbiturus, “Wudfang thləukh kəlar di hu kənggən hai. Mbuwani mbang saarha tə wuhuleu səsaarha fəree na Pəpa wa?”

Dənda tə Yeeso a mbed Mamnda firis də

(*Matta26:57-58; Markus14:53-54; Luka22:54*)

¹² Tərgha Sodja yini, tə mamnda ndan tə fa kəla Kən Faara kəsang ngganda Yeeso kənanng ngganda.

¹³ 'Wa dərha nda təghən thləmad Hanana də, kəsər thləbər Kayafa ni na manda firis a sayiddi.

¹⁴ Kayafa ndən nđangga fingya mamngya Yahudaya, məməl ni a mərgha niifa tal ka fingya fiya.

Katəra ngaalla Mbiturus

(*Matta26:69-70; Markus14:66-68; Luka22:55-57*)

¹⁵ Tərgha Siman Mbiturus mbu samad Yeeso nən, niifa tal ahur fatsahayighən kəm mbu samad Yeeso nən. Tətsahad di ki Yeeso ya sən firis ndən na manggən, ndəghənggi kəm kyagha hu chelleeru firis də na manggən tə Yeeso.

¹⁶ Amma Mbiturus ishgha hai a kwakirma. Tahad tətsahad di sənna firis ndən na manggən, wudgha, kalanggən nuda sə na a kəla kwakirma ha, a kyagha hai tə Mbiturus.

¹⁷ Nudi na a mii kwakirma nđanggən Mbiturus, “Sa mbəna tal ahur fatsahayighən wa?” Nđangga Mbiturus, “Awo, mbə nggini wa.”

¹⁸ Kəsər na mbiirha sə, mafaya hur minda tə fakəlaya ha kanda a tək waarha fa. Mbiturus kəm a thləman ndan a tək waarha fa.

Mamnda firistaya tsahang də mee Yeeso

(*Matta26:59-66; Markus14:55-64; Luka22:66-71*)

¹⁹ Tərgha firis na manggən tsahang mee nən Yeeso aten fatsahayighən tə tsahadghən ha.

²⁰ Nggərangga Yeeso sə, “Thləkki labaara a kəshiirha a pəpal. Ni naarha tsaharha ha hu kən tsahad Yahudaya, tə Kən Faara nəm yakh wumnda sahai. Mbə 'yasə thlək ni bəbee wa.”

²¹ Kama nda na a tsahe mee ha? Tsahang mee fingya səkka fanna. Sənda 'ya ndani.”

22 Ndana Yeeso kee, tal ahur mamnggini na tsau tēghən fa mbi Yeeso nen, ndanggən, “Na nggərang nda firis sə na manggən kiya wa?”

23 Ndangga Yeeso, “Ana 'yasə thlək ni na dīmi puruwun. Amma ana kəkafek thlək ni, kama mbina nggi?”

24 Tərgħa Hanana thlənanggən Yeeso a thləmad Kayafa də na mamnda firis kəkəna.

Ngaalla Mbiturus yi səri tə yi ma-

han
(*Matta26:71-75; Markus14:69-72; Luka22:58-62*)

25 Nana Mbiturus kət a tək waarha fa, tsahang mee nda, “Sa mbəna tal ahur fatsahayighən wa?” Ngalgha Mbiturus ndəghən, “Awo mbiyi ahur ndan wa.”

26 Tal ahur mafaya manda firis na hurfidghən ni niifdi kyathlang na Mbiturus thləmadghən də, tsahang mee nən Mbiturus, “Mbə nadi kun tēghən ahu hed dzaitun wa?”

27 Nggərgħa Mbiturus ngaalghən. Tsu kee tətəagħa diyarha.

Yeeso a mbed Mbilatus
(*Matta27:1-2; 11:14; Markus15:1-5; Luka23:1-5*)

28 A tsar kyang na nda Yeeso sə a minda ki Kayafa dənda tēghən minda ki Mbilatus də ngwamnad Romaya. Kyawa nda tēghən a minda ki ngwamna dā hai wa. Na mindan sə a tangsang ngganda fad ndan chahal tənə nda həb ənnadmid tədəarha.

29 Nanən kee kyagħa Mbilatus thləmad ndan ba tsakh mee nən, “Ma ənana kamshi diya huhwa nun ndən?”

30 Nggərang ngganda sə, “A əna wa kamshidi 'ya mbuwa ngga ya wa, kam bowan ndən ba wa!”

31 Ndangga Mbilatus kanda, “Daama də tēghən dūn ngwang kumarha tafad nun tə yinun ngyakhrha.” Nggərangga Yahudaya sə, “Ai, fərang ngwanda səsəmnda kan na a bəlanggan niifa wa.”

32 Katərana ənda hai ya ka a lədfang ngganda labardi ki Yeeso sakh nən tə kwaman mərəghən.

33 Tərgħa Mbilatus nggərgħa hur minda hai, aah Yeeso nən də tsahang mee nən, “Sani kutər Yahudaya wa?”

34 Nggərangga Yeeso sə, “Tsakh mii huden wa niya wa, nduwa na fingya sə purowa labara aten na wa?”

35 Nggərangga Mbilatus sə, “Mbə tə Yahudarha ni nggi wa, nafiwa ni, tə mamngya firistaya bagħa tə sa thləmad na ba. Mani ənana?”

36 Ndangga Yeeso, “Kutər yidna mbə yi kəshiid dā ni ya wa. Andam kutəryid na yi kəshidda ni ya, kam na fatsahayina a yanda amawana Yahudaya kəseerha. Amma kutər yidna mbə yi kəshidda ni ya wa.”

37 Ndangga Mbilatus, “Ashe kutəra ni sa wa!” Nggərangga Yeeso sə, “Sa ndagħa, kutəra ni nggi. Nggət na nda nggi hu kəshiddiya ka tardi ya, a thlək kəkafek ni. Kala niifa na midghən kəkafek, nən kee thləmaarha fa.”

38 Tsahangga Mbilatus mee, “Mani kəkafek?”

Ngwang nda kumad mərta Yeeso
(*Matta27:15-31; Markus15:6-20; Luka23:13-25*)

Tərgħa kyagħa Mbilatus kəsha də ndanggən Yahudayini wumngga hai, “Mbə 'ya sə dīmi wal ni a fad kamshidiya wa.

39 Amma na əntin nun sə kala far wutsəfayid Tədəarha, ni kalang niifa kun hai tal kənanng nanda ahu porsəna. Na mid nun sə a kalang kutər Yahudaya ni kun hai wa?”

40 Amma tərang ngganda urad ndan sə, “Mbə niifdiya wa, Mbarabas na mid nan!” Mbarabas kəm tə fasa farha ni.

19

1 Tərgħa Mbilatus fər Yeeso nən a sodjaya tsadagħən nda.

2 Taksaagħa sodjaya ənfatta teena tə ndaaha pang nggənda teena. Tərgħa ba nda ba tə kabaarha tur yi kutəryirha kalang nggənda fa.

3 Ba nda thləmadghən ba na nda a ndang'ya yi waa farha, “Alvari, kutər Yahudaya!” Mbiighən nda.

4 Nggərgha Mbilatus kyaarha ɓa ndanggən Yahudayini, “Nanənya niya kyang Yeeso kun ɓa, na minna sə a sənunsə kəsang nggi tɛ dimiyirha fa wa.”

5 Kyagha Yeeso sə tenggən fəfada tɛ ndaaha, tɛ tur kabad kutəyirha a fadghən, ndangga Mbilatus kanda, “Kələma niifdiya.”

6 Nana mamngya firistaya ndən tɛ fa kəla Kən Faara tərang ngganda urad ndan sə, “Tawaman dɛ! Tawaman dɛ!” Ndangga Mbilatus kanda, “Damadɛ dɛn tawang dɛ tafan nun, nggi kam nawi ndən tɛ ‘ya na dimi fa wa.”

7 Tərgha Yahudayini nggərang ngganda sə, “Na ngyahad nəm sə, ‘ya ndaana ngyahaddi kamdɛ a mərgha, kəsər aaghən fadghən Wan Faara.”

8 Səkna Mbilatus kee nggərgħən chik tərəmnda.

9 Nggərgħən kyaarha tɛ Yeeso ahu chelleru dɛ tsahang mee nən ha, “Bagha ɓa a yanggi?” Amma nggərangwa Yeeso sə wa.

10 Ndangga Mbilatus, “Karna fa a kaleegha sə? Səngwa sə niyi tɛ səsəmnda ha na a kal sani hai nduwa tawo wanda dɛ wa?”

11 Nggərangga Yeeso sə, “A mbə Faara fərowa səsəmnda wa mbə ‘ya sə na mbang əneerha wa. Yandɛ fərgha nggi ahu harwa hai kal dɛ sa dimiyirha.”

12 Hərəm na Mbilatus sək labardi ya na midghən sə a kal Yeeso nən hai, amma Yahudayini na nda a tərang urad ndan sə, “A kal na niifda hai ya, mbə pashid Kaisar ni sa wa. Kala niifa ndaagha kutəra ni təsər Kaisar ni.”

13 Səkna Mbilatus labaryini kee, kyagha ɓa tɛ Yeeso. Tərgha Mbilatus tsauka aten tsənggam ngwa kumarha sə, a mbərha na nda aarha “feera na ngga”, Ibraniyaya na nda aaghən “Nggabbata.”

14 A far demnda wutsəfayid Tɛdaarha ni yanfaara a sərəkra. Ndangga Mbilatus Yahudayini, “Kələma kutər nun ya!”

15 Amma Yahuda yini tərang

ngganda urad ndan sə, “Bələman, bələman, tawaman dɛ!” Tsahangga mbilatus mee kanda, “Na mid nun sə tawang nggi kutər nun dɛ wa?” Nggərangga mamnda firistaya sə, “Mbə kutər nan sə pak wa kəl Kaisar.”

16 Tərgha Mbilatus fərang Yeeso nən kanda ka a tawang ngganda dɛ. Nanən kee wii nda tɛ Yeeso.

17 Təranggən kadidghən tafadghən a mbərha dɛ na nda aarha mbəd ɓalhwad teena. Ibraniyaya na nda aaghən, “Nggolggota.”

18 A mbəda ni tawang na nda Yeeso saadɛ tɛ nafiya səri, tal a yisəmadghən, tal kəm a yikawadghən.

19 Chirelthgha Mbilatus tɛ ndaarha, “YEESO TƏNADZARAT, KUTƏR YAHUDAYA.” Tawang ngganda chireethdi a man ten kadiddi.

20 Yahudaya hangga karatangga chireelth di kəsər mbədi tawang na nda Yeeso saadɛ nəghən tsau tɛ Urshalima fa. Chireelth diya ənagha ndan tɛ mii Yahudaya, tɛ mii Romaya, tɛ kəm mii Helenaya.

21 Tərgha mamngya firistaya ndang ngganda Mbilatus, “A chireethleng na hai ‘Kutər Yahudaya wa,’ amma chireethleng hai, ‘Niifdiya ndanggən fadghən kutər Yahudaya ni.’”

22 Nggərangga Mbilatus kanda sə, “Ya chireethleng ni hai, chireethleng di hai.”

23 Akwasamaddi tawang na sodja yini Yeeso dɛ, harang ngganda karidghən ndəghang ngganda hai mbədghən fada kowunni tɛ yighən. Ənagha nda kee kəm tɛ kabadghən tsəna nda a uradghən hai ta sarghən dɛ.

24 Ndangga sodja yini ndan, “A njarang dəm kabad dadɛ ya wa, amma tama əna chacha nəm a tenggən tɛ wunni a həbang.” Katərana ənda hai ya ka a lətang ngganda ‘ya ndaana Deleewar Faara, “Ndəghang ngganda karidna hai a pathlang ndan, əna chacha nda aten kabad na.” Ənda ni ənana sodjaya.

25 Nafiya ishgha tsau tɛ kadidda

fa nda man Yeeso, tē wanman, Mairamu nu Kilobas, tē Mairamu magdaliya.

²⁶ Nana Yeeso man tē tētsahaddi keeghən nggəm nən kət tsau tēghən fa, ndanggən man, “Kulo wanwa ya.”

²⁷ Tērgħa ndanggən tētsahaddi, “Kulo muwa ya.” Ka fardī dēgha tētsahaddi tē man Yeeso wuri keeghən dē.

Merra Yeeso

²⁸ Sən Yeeso sē nanənya ngwalang dē targhən. Ka a lēghədgha 'ya ndaana Deleewar Faara, ndēghən, “Na hushimnda fanna.”

²⁹ Na kəthlikrha sē a mbēdi lələgdā tē aam inabi chichakh. Nanən kee tētənang ngganda soso tē aam inabi na chichakh, pang ngganda hu səsaaala nzang pang nggənda Yeeso mii sē.

³⁰ Taarang na Yeeso ndēghən, “Ngwala dē!” Tērgħa kwanggən tenggən hai kal yibēdghənən hai.

Kulth nda Yeeso tē peela

³¹ Nanənya dēmnda far wutsəfayid Tēdaarha ni, a dalth mbərha hai ndəna far yibēddi, Kəsər mamnda Yahudayini mbə mindan sē naghā mərya nafini aten kadīirha a far yibēddi wa, kəsər far yibēddi fara ni na manggən. Tērgħa Yahudayini hwan Mbilatus nda a hwasang ngganda ndələngya nafini, tē kəm tērang ngganda məryina hai.

³² Dēgha sodjaya dē dā nda hwasang ndələngya nafini səri tawang na nda kanda dē tē Yeeso.

³³ Amma bā na nda thləmad Yeeso bā kəla nda hai 'wadē teena mərdə hwasang ngwa nda ndələnggighən wa.

³⁴ Tal ahur sodja yini kulth Yeeso nən tē peela a kəlarghən tsu kee kyagħa aama bā tē faara.

³⁵ Niifdi naghā ən dī katəra hai ndən pərgha ndən. Əndi pər nən kəkəfek ni, pər nən ndən kee tənun fərəkəfek.

³⁶ Katəra na ənda hai kee ya ka a lēghədgha labar Faara ndaa nən, “Mbə alghən sē tal hwasagħa wa.”

³⁷ Na labar Faara sē kəm ndaagħa, “Na nda a kəlang yandī kuthlang na nda.”

Pang nda mərta Yeeso

(*Matta27:57-61; Markus15:42-47; Luka23:50-56*)

³⁸ Akwasamad əngginiya, Yisufu niif Aramatiya tētsahad Yeeso ni bəbee kəsər nēghən a tərəm Yahudaya, bəgha thləmad Mbilatus bā na a fērang kwamana nən a dēgha tērang mərta Yeeso hai. Fērang na Mbilatus kwamana, dēgha dē tēranggən merra Yeeso hai aten kadīddi.

³⁹ Niifdi na nda aarha Nikodimus 'waghā dərha thləmad Yeeso dē a fədīkrha, takkwa dē Yisufu kəsədē urdi ha na nda aarha mur tē alos səlha hadghən kilo kumnggit mahan (30).

⁴⁰ Tērgħa nafini kyab ya fadang ngganda mərta Yeeso hu kabaarha na pəpet irang urdi nda fa kəla na Yahudaya ənaarha.

⁴¹ A mbēdi tawang na nda Yeeso sē na heerha sē, ahu heddi na kwad mərta sē rana nda, 'wawa na nda pa mərta sē.

⁴² Tsaunən far dēmnda far yibēd Yahudaya ni, nanən na kwarha sē tsau a mbēdi, Pang ngganda Yeeso a mbēdi.

20

Thlid Yeeso sē ahu mərta
(*Matta28:1-10; Markus16:1-8; Luka24:1-12*)

¹ A tsar kərət a far ladi, mbərha liwid-liwid, Mairamu Magdaliya dēgha ten kwad Yeeso dē, kəlagħa hai kwatərang nda fer dādē na a mii kwaddi.

² Tērgħa thliigha tē dāarha thləmad Siman Mbiturus dē tē tētsahaddi nggəmna Yeeso ndanggən kanda, “Tērang nda Chinəm sē ahu kwarha, sənggum mbēdi dēfang na nda sadē wa.”

³ Tērgħa nda Mbiturus tē tahad tētsahaddi katərangganda dərha a ten kwadda dē.

⁴ Kanda kyab kəs dāarha nda, amma yandī tētsaharha kaldē Mbiturus dāarha 'waghā a ten kwadda dē.

⁵ Børgha hai kəlagha hu kwadda də na kabad pa mərda nən, amma kya wa hur kwadda də wa.

⁶ Tərgha Mbiturus bəgha a ba a kwasamarha, kyagha hur kwadda hai. Na kabad pa mərda nən a mbədi.

⁷ Tə kəm na kabadda nən fadang na nda ten Yeeso sə ta a man patu.

⁸ Tərgha yandi tətəsarha 'wagha ten kwadda də ma Mbiturus kyagha hur kwadda hai kəm, nanən ənggini heu ya fərkəkafek nən.

⁹ Pa ka weriya sənang ngwanda 'ya hai ndana Deleewar Faara, na Yeeso a thliirha sə hu mərə wa.

¹⁰ Tərgha fatsahayini wuda nda wure də.

Kyad Yeeso fadghən a Mairamu magdaliya

¹¹ Amma Mairamu Magdaliya ishgha a ten kwaddi nagha a tərha. Ndəghən aten tərha bərgha hai kəlagha hur kwadda də.

¹² Na fa thləngya Faara nən səri tə lukkyā fa pəpet-pəpet kanda tsətsau a mbədi pang nanda Yeeso sə, tal a man tenggən tal a man sarghən.

¹³ Tərgha tsahangga fa thləngya Faara mee nudi, "Sa nudiya mani na a tərha?" Ndanggən kanda, "Tərang nda yina Chinəm sə, səngwi mbədi dəfang na nda saadə wa."

¹⁴ Ndəghən a nggəlang miighən kee, kyahar nən hai kəlagha hai Yeeso kət. Amma sənangwa hai Yeeso ni wa.

¹⁵ Tərgha tsahangga Yeeso mee, "Sa nudiya, mani na a tərha? Wun na a kadaarha?" Tamnggən ndaarha tətəara ni na ahur heddi. Ndanggən, "Ana sa ni tərangga, pəre mbədi dəfang na saadə di tərang ba."

¹⁶ Tərgha ndangga Yeeso, "Mairamu!" Kyahargha Mairamu man thləmad Yeeso də ndəghən tə mii Aramaya, "Rabboni!" Ndaarha ni "Mala".

¹⁷ Ndangga Yeeso, "A tsuwar na nggi fa wa, kəsər dəwi thləmad Pəpa də 'wan wa. Amma duwa thləmad wan manggina də ndangga kanda, niya dərha thləmad Chinda də tə yinun China, Faar na tə kəm yinun Faara."

¹⁸ Tərgha Mairamu dəgha thləmad fatsahayina də ndanggən kanda, "Nadi Chinəm!" Pərang labar da nən kanda ndang na Yeeso.

Kyad Yeeso fadghən a fa tsa-hayighən

(*Matta28:16-20; Markus16:14-18; Luka24:36-49*)

¹⁹ Tsu a fardi a figrha a far ladi, fatsahaya Yeeso wumnda hai a mbərha tal, chang ngganda kwaminda a tendan də, kəsər na nda a tərəm Yahudaya. Kula səndəndan sə kəla nda hai Yeeso kət a madufun ndan ndəghən, "A tsauka dədəmnnggirha tə kun."

²⁰ Akwasamadghən thlək nən labardi ya kyadang haaryighən nən kanda tə kəlarghən. Tərgha fatsahayini ləgda nda tə wutsəfayirha, kəsər nanda Chinəm.

²¹ Nggərgha Yeeso ndang nda kanda, "A tsauka dədəmnnggirha tə kun. Kəla thləna Pəpa nggi ba, niya thlən kun kee kəm."

²² Tərgha peng bəreurha nən kanda fa ndəghən, "Thlaama Səsəna tə Pedənda.

²³ Kala niifa chahang nun dimiyidghən də, chahang ndan də, kala niifa kəm chahang ngwa nun dimiyidghən də, mba nda chahanggən də wa."

Nda Yeeso tə Toma

²⁴ Ahu sayiddiya, Toma tal ahur fatsahayini na thləm bashadghən Mudaarha, mbə ahur ndan wa a sayiddi ba na Yeeso ba.

²⁵ Nanən kee, ndang ngganda, "Nadan Chinəm." Amma ndangga Toma kanda, "Mbi fərkəkafek wa kəl a nadi kwat kusa di a haarghən, pang nggi haar na sadə tə kəlarghən wa mbi tam fərkəkafek wa."

²⁶ Akwasamad beena uvada fa tsahayini kanda a mbərha tal, Toma kəm nəghən ahur ndan kwaminda chicha. Amma kula səndəndan sə kəla nda hai Yeeso kət a madufun ndan ndəghən, "A tsauka dədəmnnggirha tə kun."

²⁷ Tərgha Yeeso ndanggən Toma, "Pang wan haar wa mbəda hai ya,

kəlang harna. Tsəwaru kəlar na fa, tənə malang ngaala, fərkəkafek na.”

²⁸ Ndangga Toma, “Yina Chinəm, tə yina Faara!”

²⁹ Ndangga Yeeso, “Ka nana nggi ndən fər na kəkafek? Fa parkaya ni nafiya nawa nggi, amma fər nda kəkafek.”

Kama nda chireelth nanda deleewar diya

³⁰ Əna Yeeso ənwulteengya hangga a yid fatsahayighən chireethleng ngwana nda hai ahu deleewar diya.

³¹ Amma chireethleng na nda ənda hai ya tənun fərkəkafek tə ndaarha Yeeso ni Kərəsti, Wan Faara. A hu fərkəkafekkid nun a ndəghən, nun a wal yibrha ahu thləmnggən.

21

Kyad Yeeso fadghən a fatsahayighən məd

¹ Tsəbaku kyadna Yeeso fadghən a fatsahayighən a mii wutambar Tibariya. Katəraghən hai kiya.

² Nda Siman Mbiturus, tə Toma na nda aarha Mudarha, tə Nataniyel bagha ba a Kaana yi Nggalili, tə wangya Dzabadi, tə fingya fatsahaya səri, kanda heu a mbərha tal.

³ Tərgha ndagha Siman Mbiturus, “Dəni ka təmnda də.” Ndangga fingya fatsahaya, “Kan ma nan a dərha də a samadwa.” Wii nda, tərə nda hu kombuwol hai. Amma a fədikdi mbə 'yasə kəs na nda wa.

⁴ A tsar kərət, ishgha Yeeso a mii kəkəshbangnda, amma fatsahayighən kukwalang ngwa nda hai təwunni wa.

⁵ Tərgha ndangga Yeeso kanda, “Wundəlaya, tənə sə a haar nun wa?” Nggərang ngganda sə, “Awo.”

⁶ Ndangga Yeeso kanda, “Muwa man panggam nun hai tə man yisəmad kombuwol di nun a waala.” Nanən kee muwang ngganda hai kəla ndang na Yeeso kanda, kəs tənə nda mbang ngwa nda kahang nda ahur kombuwol da ba wa kəsər ka hang nda tənə.

⁷ Tərgha tətəshaddi nggəmna Yeeso kaan ndanggən Mbiturus, “Chinəm ni!” Hərəmna Siman Mbiturus səkrha, “Chinəm ni,” kalanggən luwudghən kəsər kalang da hai. Tərgha pərgha ahu aamda hai a mii kəkəshbangnda də.

⁸ Fingya fatsahaya dənda man patu də tsau tə kəkəshbangnda ahu kombuwol. Na nda a kahang panggam da sə na lələgda tə tənə. Kəsər mba nda inggun tə chehweerha wa, kəla thlətta saara haru kumnggitghən mahan.

⁹ Səl na nda kəkəshbangnda də, na tsal waarha nda a mbədi tə tənə a tenggən tə kəm mburodi.

¹⁰ Ndangga Yeeso kanda, “Bama ba tə fingya təngya kəs nun kukuling ya.”

¹¹ Tərgha Siman Mbiturus kyagha hu kombuwol hai kahanggən panggam di a mii kəkəshbangnda də. Nəghən lələgda tə təngya na məmanggən haru tal tə kumnggit tuf kap mahan, heu tə hang nda tənggini thluwus wa panggam di wa.

¹² Ndangga Yeeso kanda, “Bama ba bun həb ənnarhami.” A hur fatsahayini mbusə ndengga yidghən tshang mee nən, “Wunni sa wa?” Kəsər səndasə Chinəm ni.

¹³ Tərangga Yeeso mburodi sə fəranggənən kanda, ənagha kee tə təndi kəm.

¹⁴ Nanənya sar Yeeso yi mahan ni nən naarha kyad fadghən a fatsahayighən a kwasamaddi thleng nanda sə ahu mərə.

¹⁵ A kwasamaddi ngwalang nanda həb ənnarhami tsahangga Yeeso mee Mbiturus, “Siman wan Yahaya, nggəmna nggi ma fingyayini ya wa?” Nggərangga Mbiturus sə, “Ha'i, Chinəm, sənnasə tafadwa nggəmdi sa.” Ndangga Yeeso, “Fərang ənnarhami wan chaurayina.”

¹⁶ Nggərgəgha Yeeso tsahang mee yi səri, “Siman wan Yahaya, nggəmna nggi wa?” Nggərangga Mbiturus sə, “Ha'i, Chinəm, sənnasə tafadwa nggəmdi sa.” Ndangga Yeeso, “Lafu chaurayina.”

17 Nggərgħa Yeeso tsahang mee yi mahan, “Siman wan Yahaya, nggəmna nggi wa?” Səbgha hur Mbiturus də ka tsahang na Yeeso mee yi mahan aten ndaarha, “Nggəmna nggi wa?” Ndanggən, “Chinəm sənna əngya heu, sənnasə kəm nggəmđi sa.” Ndangga Yeeso, “Fərang ənnarhami chaurayina.

18 Niya puro kəkafek, a sayiddi nana wundəlarha, na ngwarha fa dənə a mbərha də na midwa, amma a suhur na, na harang haar yiwa sə nggowa niifa fa dəgha tə sa a mbərha də mbuwa na midwa dərha saadə.”

19 (Thləkna Yeeso ndən kee ka a kyad tur kwaman dā nən na Mbiturus a mərə sə ka mananggən thləm Faara.) Tərgħa ndanggən, “Mbuwu samanna.”

20 Kyahargħa Mbiturus hai na tətshadda nən nggəmna Yeeso kaan a mbu samad ndan. Yandə ni təngsangga Yeeso fa a sayiddi na nanda a həb ənnarhami yi Wutsəfayid Tədarha tsahang nən mee Yeeso, “Chinəm wunni na a fər sa?”

21 Nana Mbiturus ndən, tsahang mee nən Yeeso, “Chinəm, niifdiya wu?”

22 Nggərangga Yeeso sə, “Ana minna sə malang nggi tə yibrha ta far wuttəna ba, ma njidowa? Sa mbuwu samanna.”

23 Tərgħa labardī ya welgha də a mii fa takkwaya Yeeso tə ndaarha tətshaddi ya mbə a mərə wa. Amma ndawa Yeeso mbə a mərə wa, 'ya ndanən, “Ana minna sə malang nggi tə yibrha ta far wuttəna ba, ma njidowa?”

24 Tətshadda ni ya, nagħa ənggini heu, chirethleng nən hai tə kəm 'ya ndanən kəkafek ni.

25 Na fingya əngya sə hangga ənana Yeeso. A ndam chirethleng nda kanda hai heu, kam mbə kəshirha mbang kəs dəleewar yina ha chirelth nanda wa.

Tar fathlängya Yeeso

Ndaagha Yeeso nän a thlän Säsəna ba tə Pədənda

¹ Tiyafulus ahu deleewar na 'wani chirethleu də chirethleu di ənggina hai katəra na Yeeso ənaarha heu tə tsahadghən ha,

² ta fardadə tərang nanda talara də kapa na nda tərang nda talara də kalang də fathlänggighən sə tə thlarra Səsəna tə Pədənda.

³ A hu bəndi kumnggit fada a kwasamaddi tawang nanda də kyaddə fadghən a fathlänggighən sayi-sayi tə kəm ahu kwamangya hangga kyadang nən ndaarha kanda nəghən tə yibrha fa. A hu bənggini ya pərang də labara kanda aten kutəryid Faara.

⁴ Ndəghən bəldə tə kanda ahu sayiddi na nanda a həb ənnarhami ndənggən kanda, "A mal dūn Urshalima wa kəl a thləng Pəpa əndi kun ba ndənən. Dalama teena hai 'wadi pərang əndi kun ya.

⁵ Ənagha Yahaya mbaptisəma tə aama, amma ahu bəngya na bayi tə Səsəna tə Pədənda na nda a ənang mbaptisəma kun."

Tərang nda Yeeso a talara də

⁶ Tərgha wumngga fathlänggighən hai a thləmadghən na nda a tsahang mee ha "Chinəm na a kal Isərela hai nanənya nggərgha wudang kutəryirha kan ha wa?"

⁷ Ndənggən kanda, "Faara katənggən ndəna tə səsəmda əna bəngya, amma fərang ngwanda kwaman səndəghən kun wa.

⁸ Amma a bəd Səsəna tə Pədənda aten nun ba kun naghə ndən tə yid nun, nun a wal səsəmda na a pər labar na nun a fiya ko a yanggi ni a Urshalima, tə chehweed Yahudiya, tə Samariya dəgha ta mii ngwala kəshirha də."

⁹ A kwasamaddi thləknən əngginiya, tərang ngganda talara sə, kanda a kəlang nda, timngga hu hashmbe də.

¹⁰ Nana nda a tutuk yirha talara də ka a naghən nda. Kula səndə ndan sə kəla nda hai nafiya səri tə lukkya fa pəpet kəkət naghə a pathlang ndan.

¹¹ Ndəngganda kanda, "Nafiya Nggalili, kama na nun kəkət a kəlarha talara də? Yeeso tərang nda ma kun dənda təghən talara də. A fara səmən kəm kəla nanun ndən a wiirha, nən a nggər wutta ba keel!"

Mattes ndən nggərgha a mbəd Yahuda

¹² Fa thləngya Yeeso na nda a wumnda dəfya Dzaitun katərana ənda hai ya, wuda nda Urshalima də na iundəghən takh də a səl mel tal.

¹³ Tərgha kya nda hu kənda də tənna nda aten shadghən nana nda sə tə tsaurha. Kulo thləm nafini ya na a mbədi: Mbiturus, tə Yahaya, tə Yakubu, tə Andrawus, tə Filibus, tə Toma, tə Mbatalomi, tə Mattiyu, tə Yakubu wan Halfa, tə Siman (təsərək chehweedghən) tə Yahuda wan Yakubu.

¹⁴ Wuma nda hai heu na nda naarha hwan Faara, tə fəngya nishya hangga, heu tə Mairamu man Yeeso, tə wan mangya Yeeso həshya.

¹⁵ Na farda sə wumna fatakkwaya Yeeso hai takh nda a səl haru tə kumnggit səri, tərgha Mbiturus thliigha sə ndaagha:

¹⁶ "Wan manggina, kamdə a ləghədgha 'ya ndana deleewar Faara aten Yahuda, dəgha də tə fa kəla Kən Faara ha na manggən ka a kəsang ngganda Yeeso. 'Wad Səsəna tə Pədənda thləkkən kətəm a mii Kutəra Ndauda.

¹⁷ Yahuda nəghən tal ahur nəm, yi wurna nda ka əna tar da nəm ya təghən."

¹⁸ (Yahuda hiidə heerha tə wudəbəl di thlənən ka thlərbuyidghən, mukka hai tə man tenggən, dalthgha hurghən kyagha hadighən kəshi.

¹⁹ Labar mərəghən welda də kəkər a fiya heu na a Urshalima, dəfang thləma nda mbədi tə mii Aramaya "Akeldama," ndaarha ni "Pəpal Fara.")

20 Dəgha Mbiturus mbeedə tə ndaarha, kəsər nəghən chichireeth-lee hai hu deleewar Dzabura tə ndaarha,

“Ngwa tsauka wurighən kwadwure; ko niifa ahurghən tə tsaurha tə kəm, Ngwa tərangga niifa pak mamnggit-ghən.”

21 “Tsaunən kee, tətani a wur niifa nəm na a tsaurha a mbəd Yahuda. Tətani kəm niifa ni na narha tə kəm ka a sayidfi heu nanəm tə Chinəm Yeeso.

22 Ka a fardfi ənang na Yahaya mbaptisəma ta bagha fardfa ba tərangna nda ma thləman nəm dənda təghən talara də. Kala niifa wur nəm nən a wum teena tə kəm hu pər labar thlid Yeeso sə ahu mərta.”

23 Aah thləm nafiya nda səri: Yisufu na thləmnggən Mbarsaba na nda aarha kəm Yustus tə Mattes.

24 Tərgħa hwan Faara nda aten niifa kamngga a wura nda, ndaa nda, “Chinəm sa səngga hur nafiya heu, ahur nafini səri ya kyadang yandfi kan wur nana,

25 a tsauka tə thləndəwa a meghed Yahuda tə thlərbu ahu tar wa, kəsər kardə kan fa dəgha mbədədə kamangga fa.”

26 Tərgħa əna wura nda aten ndan, wur Mattes nda tsauka tə thlənda Yeeso tə fingya na kumkap tal.

2

Bad Səsəna ba tə Pədənda

1 A far wutsəfayirha na nda aarha pentikos, wumngga fatakkwaya Yeeso hai a mbərha tal.

2 Kula səndəndan sə sək fad 'ya nda a riirha kəla bəreu 'yaara a fərahk amshi hai ləđanggən wuridfi nana nda sə tsətsau.

3 Tərgħa na 'ya nda kəla sheneu waarha kyagħa sə a pathlang ndan a ndəkrhadə tə kəm tərgha ten nggin-dan hai.

4 Ləđangga Səsəna tə Pədənda kanda heu tə kəm katərang ngganda ndikrha hai tə fingya mi-iyə dədamən-dədamən, kala yandfi fərangna Səsəna tə Pədənda kanda.

5 Yahudaya na a tərəm Faara, bagħa ba ahu chehweeya dədamən na nda ahu Urshalima a sayidfi.

6 Sək na fiya wumngga hai riirha əndfi kee, tərgha daa nda ba ka ba nda na əndfi katəragħa hai. Kəsangga ənwulteena kanda kəsər ko wunni səkdə kanda a ndikrha tə miyi ndan a mii fatakkwaya hangga wumngga hai.

7 Əna ənwulteena nda, tsakhmee nda, “Nafini heu naa a ndikrha ya, mbə Nggalilaya ni wa?

8 Kəkən kəm kowunni ahur nəm a sək 'ya nanda ndikrha tə miighən?

9 Kulo kan kəm ya Fartiyaya, tə Mediyaya, tə Elamayaya, tə nafiya chehweed Mesofotamiya, tə Yahudaya, tə yi Kafadokiya, tə yi Fantus, tə yi Asiya,

10 tə yi Firijiya, tə yi Famfiliya, tə yi Masar, tə kəm yi na tsau tə chehweed Libiya dəgha Sayirin də. Rongya bagħa ba a Roma,

11 Yahudaya tə kəm fingya kya-hargħa hai na takkwa Yahudaya Kərəstaya, tə Larabaya. Kəm heu səkdəm nafiniya a ndikrha tə mii nəm aten əngya na məmanggən ənana Faara!

12 Kanda heu na ənwulteena nda tsangga teena kanda, tsahang mee nda fandan, Tur mani ya?”

13 Amma fingya na ahur fiya wumngga hai na nda a waa farha ndaa nda, “Kanda heu tərangna mbaala kanda in!”

Mbiturus pərdə labar Faara a fiya wumngga hai

14 Tərgħa Mbiturus thliighasə tə fathlängya kum kab taldfi, təranggən uradghən sə ndanggən fiya wumngga hai, “Kun heu kaama thləmaarha hai ngga, wanmanggina Yahudaya tə fingya na tə tsaurha a Urshalima! A sahad dūn aten əndfiya wa.

15 Fingya ahur nun a ndaarha nafiniya tərang mbaala kanda teena. Mbə kəkafek ni wa! Tsar ni 'wan ya. Mbə mbaala tərang fiya teena a tsar kiya wa.

16 Awo, 'ya nanun a tsar diya 'wad annabi Djoyel thlökkän kätäm."

17 " 'Ndagha Faara,
a mii ngwala kəshirha, niya fərang Səsəna fiya heu.

Wangginun nda həshya tə nishya na nda a thlək 'ya ndana Faara, Wundəlayi nun na nda a na əngya kyadəng ni kanda, Tə kəm shinggi nun na nda a səsəniirha.

18 Ko aten mafayina ni nda nishya tə həshya heu, Niya fərang səsəna kanda ahu bəngginiya, Tə kəm nanda a pər 'ya ndani.

19 Niya kyad ənwulteena hai a frakh amshi, Tə ənsakhrha hangga a hweede, Fara tə waarha, tə kəm hashmbe tə ine na tikdik.

20 Na nda a tsawang yanfaara wula, Ndəre kəm tsauka yiba kəla fara, Kapa na mamnggit far Chinəm bərha ba.

21 Kala niifa aagha thləm Chinəm, Nən wal hərəkrha.' **

22 Nafiya Isərela, kaama thləmarha hai! Yeeseo tə Nadzarat niifdi kyadəng na Faara kun tə ndaarha ka niifani, ənadə ənwuteengya məmanggən tə ənsakhkya ahur nun kun tə altennun səndunsə.

23 Faara fərga niifdiya a kun tə səndəghən, kun kəm tə thlarra fa mbəlfeyya bəlanggun tə taurha də aten kadīrha.

24 Amma Faara thləng dā sə ahu mərta tə kəm thliida sə tə yibrha, kəsər mbə mərta mbang kəsghən ha a kwarha wa.

25 Ndauda kəm thləkdə pathla atənggən ndəghən, "Nadi Chinəm kətsar a thləmanna. Kəsər nəghən a yisəmanna, mbi tərəm nda wa."

26 "Nanən kee, na hurna a ləghəttə tə wutsefayirha, Tə kəm na miina a falghən!

Na fanna a yibrha tə mbərsaarha.

27 Kəsər mba mal nggi ahu kwad mərta wa,

Tə kəmda mba nggəmfa tə Pədənduwa məthgha wa.

28 Kyadenna kwaman yibrha, Na ləgdeerha tə mbənafa a thləmad wa."

29 Kun wanmanggina numama aten əndiya, mbə Ndauda a ndikrha a altənggən ahu palthdi ndani ya wa, kəsər mərdə pangganda, tə kəm ten kwadghən bəlgghən a thləmannəm.

30 Amma nanən ndəghənggi annabini tə kəm sənda sə ndangga Faara har tə dəf mee, tə ndaarha nən a tərang niifa ahu chichiyighən tsawangghən ahu tsənggam nggən.

31 Nana Ndauda əndi bəgha katərarha hai a mbee thlək pathla nən aten thlid Kərəsti sə ahu mərta tə ndaarha mal wa ndan hu kwarha wa tə kəm mbə thlu fadghən a məthla wa.

32 Faara thləng də Yeeseo sə ahu mərta kəm heu na dəm ndən kəkafek ni.

33 Nanənya fərang nda mbəd tsaurha yi tsənggam mamnggirha a talara a yisəmad Faara. Kəla ndana Chindi nən a fərang Səsəna tə Pədənda, fərangghənən kan kəm ndəghən bəngga ənda ba nun a naarha tə səkrrha a weeriya.

34 Kəsər Ndauda tafadghən 'wawa tərta talara də wa, amma ndəghən,

Chinəm ndənggən China,
"Tsawu a yisəmanna.

35 Kəl a tsawang di fa tsənggiwa,
A kamu saryi wa."

36 "Nanən kee, ngwa tsauka tə sənda ko wunni a Isərela tə ndaarha Faara ənagha Yeeseo diya tawang nun də a tsauka ndəghənni Chinəm tə kəm Kərəsti."

37 Səkna nafini labardi ki Mbiturus tsuwar hur ndan nən fa, ndəngganda Mbiturus tə fingya fa thlənggini, "Wan manggina ma nan a ənaarha?"

38 Nggərangga Mbiturus kanda sə, "Kowunni ahur nun tətani a malənggən dīmiyidghən kyahargha thləmad Faara ba, ənang mbəptisəma

* 2:21 2:21 Djoyel 2:28-32.

nda ahu thlöm Yeeso Kärästi yi chakh dimiyirha, tē nun wal ferra Sēsēna tē Pādēnda.

³⁹ Thlökna nda pathdiya ka kun tē wangginun tē fingya mbuwa wa Yahudaya tē nafiya na Faara a aarha ba kēm.”

⁴⁰ Yiyang thlōmaarha nēn kanda teena; tē fingya pathya hangga tē kēm hwan kanda nēn, “Hərgha man fannun ahu kēshiid weeriya yi mbəlfēerha.”

⁴¹ Fingya thlēgha palth Mbiturus kēm ənang mbaptisēma nda kanda, a fardiya chik nda tē fiya fərgha kəkafek takh nda a səl haru kumngitghēn mahan.

Wum ten fatakkwaya Yeeso

⁴² Wum teena nda tē fingya fattakkwaya Yeeso, dēf teena nda tē tsahad fa thlängya Yeeso ha tē tsau dēdemnggirha tē ndan hu kyang nda mburodi hai tē hwan Faara.

⁴³ Ko wunni tərēm Faara nēn, kəsər fathlänggini a əna ənwuteengya hangga.

⁴⁴ Fa tattkwaya Yeeso tsawa nda a mbərha tal ndəghang ngganda ənggindan hai na nanda tēghēn ha heu.

⁴⁵ Heng ngganda ənggindan dē ndəghang wudəbəlghēnda a fiya na tē billarha.

⁴⁶ Ka fad dathla mbərha fa hai na nda dēfang shilee Faara teena ahu Kən Faara na a Urshalima. Na nda narha wumnda hai ahur wurayindan na nda a kyang mburodi hai hēb ənnarhami nda tē wutsəfayirha tē hura tal.

⁴⁷ Na nda narha fal Faara naghā shili ndan sē a fad fiya heu. Ka parra fara fa na Chinəm narha chighang fingya kanda walgha hərəkrha. Na nda narha fal Faara naghā shili ndan sē a fad fiya heu. Ka parra fara fa na Chinəm narha chighang fingya kanda walgha hərəkrha.

3

Mbiturus kənanng dā səfənda təhwanda

¹ Na fardā sē nda Mbiturus tē Yahaya kanda diye a Kən Faara dē na manggēn a sayid hwanda na fiya ənaarha yi yarra yanfaara hai.

² Ndusang nanda Kən Faara fa na a Urshalima, na niifa sē sēfənda ka nggəttəghēn hai na nda narha dēfang nda a kwatkirəm Kən Faara na manggēn na nda aarha “Kwatkirma na ngga,” ka naghā a hwanang nda fiya na kyarha a pəpal Kən Faara ba na manggēn.

³ Nanən nda Mbiturus tē Yahaya takh nda a kyarha Kən Faara dē hwanang wudəbēla nēn kanda.

⁴ Nda Mbiturus tē Yahaya irang yirha nda fa, ndangga Mbiturus, “Kəlang kan!”

⁵ Səfəndədi kəlanggēn kanda ngga na midghēn sē a fərang wudəbēla nda.

⁶ Amma ndaghā Mbiturus, “Mbə wudəbēla sē a haar na a furoyi wa. Amma ‘ya nani tēghēn ha ndən niya furorha. A hu thlēm Yeeso Kärästi tē Nadzarat, thliu sē wiina!”

⁷ Tərgha Mbiturus kəs harghēn nēn yisəma, thlenggēn sē. A mbədi tsu saryighēn tē kukwathladghēn naghā kanglang.

⁸ Thliigha sē harat ishgha kət tē saryighēn. Katəranggēn wiirha hai, kyaghā kən Faara dē tē kanda naghā a wiirha hai tē pəra sē, naghā a fal Faara.

⁹ Fiya heu naghēn nda a wiirha hai ndəghēn a fal Faara.

¹⁰ Kanda kēm kukwalang ngganda hai ndəghənni na tsaurha a miī kwakirəm Kən Faara na manggēn, na hwanda wa, tərgha ənwulteena kəsanggēn kanda, ka əndi naa nanda.

Labar Mbiturus ahu Kən Faara na a Urshalima

¹¹ Na səfəndədi tsəb tē Mbiturus tē Yahaya ha, fiya heu kəsangga ənwulteena kanda mbəna nda thləmandan ba a mbərha dē na nda aarha Məthlēm Sulemanu.

¹² Nana Mbiturus ndən kee, ndanggēn kanda, “Nafiya Isərela, kama na teena wulang kun kee? Kama kēm nun a kəlang kan kəla

tə səsəmnda alten nan ni nduwa ka takkwa nan Faara ngga ndən ənagha ndən na kamshidi a wiirha ya wa?

¹³ Faara yi Ibrahim tə Ishaku tə Yakubu, Faara yi chichiyinəm ndəghənni manangga mafadghən Yeeso ndən kənanngga niifdiya. Yeeso dani fər nun ka a bəlang ngganda, kar nun a mbed Mbilatus, na midghən sə kwang a kalghənən hai.

¹⁴ Kardun tə Pedənda tə, tə ng-gayirha fa, a meghedghən kada kalla niifda nun hai na bəl farha.

¹⁵ Bəlanggun tə fər yibrha, amma thlengga Faara sə hu mərta. Kan ni kəm nagha ndən!”

¹⁶ “A hu fərkəkafekirha hu thləm Yeeso, ndən walna niifdi kənda ya, kun kəm ‘wadun teena səndun səfənggidghən sə. Fər kəkafek hu thləm Yeeso ndən kənanngga a yid nun.”

¹⁷ “Nanənya shayina, səndisə ‘ya əna nun kun tə mamnggid nun a Yeeso ka yamid sənda ni.

¹⁸ Amma Faara nəghən a ləđang nda əngya ndana annabiya aten Kərəsti tə ndaarha nən tətə ni na səsarha aten əngginiya.

¹⁹ Nanən ya malaman dimiyid nun, kyakhrun a thləmad Faara ba, tənə nda tsabang dīmiyid nun də.

²⁰ Na farghən bayi bəna Chinəm hunang hur nun hai. Nən a nggər thlənang Yeeso kun hai, Kərəsti wur nən.

²¹ Tətani a tsauka a talara, pa bağha sayid dāba nanda a wudang ənggina ba heu ndana Faara a mii annabiya tə pedənda kətəm.”

²² Ndagha Musa, “Chinəm, Faara nun nən a thleng annabi kun sə kəla nggi ahur nafi nun. Kaaman thləmarha fa ahu əngya nən a pərang kun heu.

²³ Kala niifa kargha kang thləmarha annabi dā fa ya na nda a ndəghang hai tə nafiya Faara.”

²⁴ Ka aten Samaila ba, annabiya heu thlək nda ənggini na a katərarha hai a weeriya.

²⁵ Kun chichiya annabi yina ni, nuwun sə kəm ahu dəf mii dī

ndangna Faara chichiya nun. Kəsər ndangga Faara Ibrahim, “A fad chichiyiwa na nafiya kəshiirha a wal parka.”

²⁶ “Thleng na Faara mafadghən sə, ‘waghən thlənanggən kun də Isərelaya, ka a fərang parka nən kun, kyakhrang nən kun ba ahu tar dīmiyid nun.”

4

Mbiturus tə Yahaya a mbed kog-naya

¹ Nana Mbiturus tə Yahaya a kalang fiya sə, fingya firistaya yi Yahudaya, tə mamnda fa kəla Kən Faara ha na manggən, tə fingya sadukiyaya ba nda wal kanda.

² Mamnggini ya billad nda kaan ka nana Mbiturus tə Yahaya a tsahang fiya ha tə ndaarha ahu thləm Yeeso na thliirha sə tə yibrha ahu mərə.

³ Kəsang ngganda kanda, nanən tsə figrha hai muwang ngganda kanda a kəndə kəl a tsar.

⁴ Amma fiya hangga səkka labar ndan fər nda kəkafek, chikka hang nda həshya takh nda a səl haru kum-nggitghən tuf.

⁵ Dalthna mbərha hai mamngya Yahudaya heu tə shingya tə fa maləmgnya ngyakhrha wuma nda hai a Urshalima.

⁶ Hanana mamnda firis na manggən a mbədi, tə Kayafa, tə Yahaya, tə Aledzanda, tə fingya hurfaya firis na manggən.

⁷ Kyang ngganda nda Mbiturus ba tə Yahaya tsahang mee nda kanda, “Tə tur yanggi səsəmnda, nduwa kəm tə thləm wun ənanun əndiya?”

⁸ Tərgha Mbiturus lələgdā tə Səsəna tə Pedənda ndanggən kanda, “Kun mamngya tə shingya chehweed nəm,

⁹ nun a tsahang mee kan ka əna nan ‘ya ngga aten səfəndədi ya wa? Na min nun sə a sən kwaman dā nun walnən kənda wa?

¹⁰ Ngwa pərang nggəni kun a pəpal tə nafiya Isərela heu, tə ndaarha wal nən kənda tə səsəmnda thləm Yeeso

Kæræsti tæ Nadzarat. Niifda ni tawang nun dæ, thleng na Faara sæ ahu mærra.

¹¹ Labar Yeeso ni thlæk na nda ahu deleewar Faara, nda næn, Ferdi kar na fa tängya, ndæn tsauka fer sar kænna.

¹² Mbæ wal hærækrha sæ a ki niifa pak wa! Mbæ thlæma sæ ahu kæshiirha fæ na nda a fiya, næn wal hærækrha sæ wa.”

¹³ Wulangga teena mamnggini ka nana nda hähasyid nda Mbiturus tæ Yahaya. Sænda sæ kæn fathlänggini særi ya pakhtæduya ni, karatawa nda wa. Dal teena nda hai kaar na nda tæ Yeeso.

¹⁴ Amma na nanda a na niifdi kænang nanda kæt a thlæman ndan, mbæ 'yasæ na nda mbang thlækrha wa.

¹⁵ A mbædi kee ndang ngganda nda Mbiturus tæ Yahaya a mal kænnda nda. Tærga kokhnayini ndang ngganda ndan,

¹⁶ “Ma næn a ænaarha tæ nafiniya? Mbæn ngaala tæ ndaarha ænawa nda ænwulteena wa, fiya heu a Urshalima sænda sæ kee.

¹⁷ Amma a nggær nda pær labardiya wa, tama kæs thlæman ndan næn a nggær nda pær labara ahu thlæm Yeeso wa.”

¹⁸ Tærga aah fathlänggina nda bæ ndang ngganda kanda a nggær nda kala sæ tæ kæn tsaha nda ha ahu thlæm Yeeso wa.

¹⁹ Amma Mbiturus tæ Yahaya nggærang ngganda kanda sæ ndanda, “Tamnggun ndaarha na mid Faara sæ a færang mamnggirha nan kun ama ndæghæn wa?

²⁰ Mban tam malang pær 'ya na nan tæ sæk nan wa.”

²¹ Nggær nanda yiyang thlæmaarha kanda teena, kal kanda nda hai. Wu- langga kwamana kanda na a tsætsæl kanda nda, kæsær fiya heu kanda a fal Faara aten ændi katæragha hai.

²² Niifdi kænang nanda tsauka ænwulteena huradghæn kaldæ kumng- git fada.

Hwan Faara yi fatakkwaya Yeeso

²³ Kal na nda kanda hai, Mbiturus tæ Yahaya dænnda thlæma fingya

fatakkwaya dæ pærang ænggina nda kanda ndana mamnda firistaya tæ shingya.

²⁴ Sæk nanda palthdi, tærangga fa- takkwayini urad ndan sæ ka a hwan Faara nda, ndaa nda, Chinæn sani na tæ ngyakhrha ha ænagha talara tæ hweede, wuri aama tæ kæn ængya heu na ahur ndan.

²⁵ Ka kætæn thlækna pathla Sæsæna tæ Pædænnda tæ mii mafadwa Ndauda na chichid nan, tæ ndaarha,

“Kama na nafiya mbuwa Yahudaya tæ sæbrha hura?

Kama na nda a mbætta hai aten numad ængya ka?

²⁶ Kutærya kæshiirha ngwanda fa ka yanda,

Wum kutærya hai na nda a tsan Chinæn tæ Kæræstidghæn.’”

²⁷ Hirdus tæ Mbuntus Mbilatus tæ fiya mbuwa Yahudaya tæ nafiya Isærela ahu wupæri diya wumang nda tendan kar nda mafadwa Yeeso tæ pædænnda, wurna na.

²⁸ Kækafek, kala 'ya æna nanda næghæn tæ sænduwa kæla ndana ka kætæn næn a katærarha hai tæ sæsæmnggit wa tæ nggæmnduwa kænnda.

²⁹ “Nanænaya, Chinæn suwu mbælfed ndan, færang kanlanggirha kan mafayiwa na a pær labar wa næn.

³⁰ Pæpænang harwa dæ yi sæsæmnda kænnda, tæ kæn yi æna ænwuteengya ahu thlæm mafadwa Yeeso tæ Pædænnda.”

³¹ A kwasamaddi hwan na nda Faara, mbædi na nanda sæ ræbgha fa, na nda heu lælægda tæ Sæsæna tæ Pædænnda. Tærga pær labar Faara nda tæ kanglang nggirha.

Kala 'ya yi fatakkwaya Yeeso yin- dan ni heu

³² Fatakkwayini heu hur ndan tæ numad nda tal ni. Tæ kæn 'ya nana nda tæghæn ha mbæ niifa ndaarha yighænni katænggæn wa, na nda ndæghang nda ænggindan hai a pathlang ndan.

³³ Fa thlänggini tæ sæsæmnda pær nanda labar thlid Chinæn Yeeso sæ ahu mærra, mamnggit nggayid Faara nagha aten kowunni ahur ndan.

³⁴ Mbə yamirha sə a fandan wa, kəsər nafiya na tə pəpalya tə wuraya ha heng nda kanda də

³⁵ ba nda ba tə, tə wudəbəlđi fəranggənda fathlängya ndəghang nggənda nafiya mbuwa təghən ha.

³⁶ Kəla, Yisufu, na fa thlängya aarha Mbarnaba, ndəna wan tə shik farha. Tə Lawirha ni bəghən ba a Sayifurus.

³⁷ Na pəpal ghən sə henggən də bagha ba tə wudəbəlghən fəranggənən fathlänggini ndəghang nggənda nafiya mbuwa na 'ya sə a har ndan.

5

Hananiya tə Shafratu

¹ Na niifasə thləmnggən ni Hananiya, thləm nukkun kəm Shafratu, henggən pəpal də.

² Tə sənda nukkun sə, bəbee nda ha ahur wudəbəlđi a altenggən. Amma bagha ba tə tahadghən dəfanggən hai a mbed fa thlänggini.

³ Tərga ndagha Mbiturus, “Sa Hananiya, kama nda na malang nda Sheetan kyagha hurwa hai, na nggabang nda Səsəna tə Pəfənda fa na bəbeng nda tahad wudəbəl heddı a alten wa.

⁴ Kapa na hengdə mbə yiwa ni wa? A kwasamaddı heng nadə kəm, wudəbəlghən mbə yiwa ni əna taara na sə kəla na midwa wa? Kama na əna əndiya kee? Mbə kanni nggabangna fa wa, amma a Faara ni.”

⁵ Səkna Hananiya pathdiya, fəlgha hai mərgha, nafiya heu səkka ndən kəm kəsangga hərənga kanda.

⁶ Thliigha wundəlaya ba fadang ngganda tə kabad pa mərta tərangganda də nda pang nda.

⁷ Tsəbaku kyagha nukkun ba, kula ndəghən sən əndasə katəragha hai.

⁸ Tsahangga Mbiturus mee, “Pərekən, sa tə Hananiya ənda wal nun ahu pəpalđi heng nun də?” Ndəghən, “Nəghən kee.”

⁹ Tərga ndangga Mbiturus, “Kama nun numa 'ya kiya wumanggun mee

ka a kəkəranggun Səsən Chinəm? Kulo! Sar nafini pangga chimadwa a kwatminda, nanda a tərora kəshaadə kəm.”

¹⁰ A mbədi tsu kee fəlgha hai a mbəndan mərgha. Bana wundəlayina ba, ba nda walghən məmərə tərang ngganda kəshaadə də nda pang nda tsau tə chimadghən fa.

¹¹ Kəsgha hərəenga fatakkwaya Yeeso heu tə fingya səkka labardı.

Fa thlängya kənanng nda haaya hangga

¹² Fa thlänggini ənanda ənsakhkya tə ənwuteengya hangga kyadgha səsəmnda Faara. Fa fərkəkafekkyə kətsar na nda naarha wumnda hai ahu Kən Faara na manggən a mbərha na nda aarha, Məthləm Sulemanu.

¹³ Mbə niifa sə a kəshi na midghən wum teena tə kanda wa, ko nanən fiya a fərang mamnggirha kanda.

¹⁴ Həshya tə nishya hangga katərang ngganda fərkəkafek hai a Chinəm.

¹⁵ Kəsər ka ənwultenggini ənana fa thlänggini, nagha fiya a kyang haaya ba hunang ngganda kanda hai a mii kwamana fingya ahu sərya tə dənggəlyə təna shishingnda Mbiturus bərha ten fingya ba a na də a mbəradə.

¹⁶ Fiya hangga wumngga hai bagha nda ba ahu talya na tsətsau tə Urshalima fa, kanda a bərha ba tə haya, tə fingya na tə ənkaheeya fa, kanda heu wal nda kənda.

Səsad fa thlänggini kəsər ka Yeeso

¹⁷ Tərga firis na manggən tə nafiyighən heu na nanda tə kanda, nafiniya Sadukiyaya ni na nda a sərghang fathlänggini fa.

¹⁸ Kəsang ngganda kanda, muwang ngganda kanda ahu porsəna də.

¹⁹ Amma a fidikrha bagha təthlənda Chinəm ba inanggən kwatmingya porsən də də, kyanggən kanda hai. Tərga ndanggən kanda,

²⁰ “Daama ahu Kən Faara də na manggən đun pər labar weerənda yibəddiya a fiya!”

21 Dalthna mbərha hai, fathlänggini kya nda ahu pəpal Kən Faara də na manggən kəla thləghang na tē thlənda Faara kanda. Katərang ngganda tsaharha ha.

Firis na manggən tē fīngya nanən tē kanda aah kognaya nda bə heu tē shingya Isərela. Tərgħa thlən farha nda ahu porsəna də dā nda bərha bə tē fathlänggini.

22 Amma səlna nafina də thlən nanda dūwa nda wal kanda a kən porsəndi wa, wudā nda thləmad mamnggina də ndaa nda

23 “Də dān də dān wal kwatmin porsəndi chicha, fa kəlaya ha kəkət a mii kwatkirəm di. Amma inang nan hai kyanan sadə, walwan niifa sə wa!”

24 Səkna mamnda fa Kən Faara ha tē mamngya firistaya kee, tərgħa wulangga teena kanda tēna mii ngwala əndi a ənarha kən ya.

25 Tərgħa bəgha niifa bə ndanggən kanda kulo nafini muwang nun kanda ahu porsəna də kəkət a pəpal Kən Faara na manggən kanda a tsahang fiya ha.

26 Tərgħa mamnda fa kəla Kən Faara ha tē nafiyighən dənda də ka a dānda bərha bə tē fa thlänggini. Amma mbə tē kanglanggirha wa, kanda a tərəmnda na də fiya muk kanda tē ferya.

27 Tərgħa bə nda bə tē fathlänggini isha nda a mbed kognaya ka a tsahangga mamnda firistaya mee kanda ha.

28 Ndangganda kanda, “Yanang dān kun a pəpal tē ndaarha a nggərdun tsaharha ha tē thləmdiya wa, amma kulo hai tsahang dūn fiya ha hangga a Urshalima, har kun a puwang hakked mərri niifdi kan fa bə ya.”

29 Amma Mbiturus tē fīngya fathlängya nggərang ngganda kanda sə ndaa nda, “Tətani a fərang mamnggirha nan Faara ama ngyakhrha niifa.

30 Faara yi chichi yinan thlengga Yeeso sə ahu mərə, a kwasamaddi

bəlang nun ahu taurha də aten kadīirha.

31 Tərangga Faara a yisəmadghən də, tsawanggən mamnda tē kəm tē hərəkrha, ka a inanggən kwaman chakh dimiyirha də tē chakh dimiyirha a nafiya Isərela.

32 Kan kəm nadan əngginiya kəkafek ni, na Səsəna tē Pədənda kee kəm, fərang na Faara nafiya na sək mighən.”

33 Səkna ndan kee, səbgha hur ndan də kaan na mindan sə a bəlang ngganda kanda.

34 Amma tē farisarha sə ahur ndan na thləmnggən Ngamaliya, təmaləmnda dəlewar ngyakhrha Musa, na fiya heu a fərang mamnggirha thliigha sə ahur kogna yini ndagħa a kyagħa nafini kəshaadə 'wan.

35 Tərgħa ndanggən kanda, “Kun nafiya Isəreela, kwarama tē əndi na minnun ənarha a nafini ya!

36 Huraya mbərgħa də na niifa sə kyagħa bə na nda aarha Tudas, tsawanggən altenggən kəla manda niifa. Nafiya takkwagħa ndən takh nda a səl haru kumnggit fada. Amma bəlang ngganda, weleng ngganda fa takkwayighən də, tsauka mii ngwalan ndan ni.

37 A kwasamadghən kəm a sayyid thlətta fiya, Yahuda tē Nggalilarha kyagħa bə ləm fiya nən fa mbusamadghən nda, ndəghənggima bəlang ngganda, nafiya heu mbuwa samadghən weleng ngganda kanda hai.”

38 “Nanənya, niya pəranggən kun kalama nafina hai ya, malaman kanda wii nda, ana numandan tē tar ndan yi farha ni mbə təra hai wa.

39 Amma ana numandan tē tar ndan yi Faara ni mbə kwamana sə a 'yadanggunun nafina fa ya wa, nun a wal altennun kee a yanda tē Faara.”

40 Palthdi keegħən tsuwardə kanda tərgħa aah fa thlänggina nən bə, tsada kanda nən. Tərgħa ndangganda kanda ma nggər nda ndikrha tē thləm Yeeso wa, a mbəra kal kanda nda hai.

⁴¹ Tərgħa thliigha nda sə a mbed mamnggini na nda a na wutsəfayirha tə ndaarha tsək nda a səsanda ka thləm Yeeso.

⁴² Ka fad dathla mbərha fa hai na nda narha dərha a Kən Faara tə kəm kya nda wure-wure na nda a tsaharhaha tə pər labar Faara tə ndaarha Yeeso ndəna Kərəsti wa.

6

Wur nda nafiya məd

¹ A far yini na fatakkwaya Yeeso aten chikrha, tərgha fingsya Yahudaya na a ndik mii Helenaya na a huhurumnda aten Yahudaya na a ndik mii Aramaya tə ndaarha mba nda dāng nu mər yindan sə hu ndək ənnarhami wa.

² Tərgha fathlänggini kumkap səridi wumang ngganda fa takkwayina ba heu ndaa nda, “Məməlwa wa na a mal pər labar Faara nəm, kyam hu tar ndək ənnarhami də wa.

³ Nanən ya wanmanggina, wurama həshya məd ahur nun na lələgdə tə Səsəna tə kəm na tə huteena fa. Nəm a fərang tardı kanda ya

⁴ kəm dəm mbeedə tə hwan Faara tə tsahad labar Faara ha.”

⁵ Palthdı thlək nanda mbenanggən fiya heu wumngga hai, wur nafina nda ya: Istifanus, niifa ni na tə fərkəkafek fa lələgdə tə Səsəna tə Pədənda, tə Filibus, tə Mburokoras, tə Nikano, tə Teman, tə Mbarminas, tə Nikalas niif Antakiya mbə tə Yahudarha ni wa amma kyagha hu takkwa Yahudaya hai, nanən ya tsaudə kərəsta.

⁶ Nafini məd ya kyadāng nggənda fa thlänggini hwan Faara nda dəfang haara nda kanda teena.

⁷ Welgha labar Faara a mbəya də hangga. Nagha fatakkwaya a chikrha kaan a Urshalima, tə kəm firisyā hangga yi Yahudaya fərgha kəkafek tə Yeeso.

Kəsang nda Istifanus

⁸ Istifanus nəghən lələgdə tə ngayid Faara tə səsəmda kəm, ənadə

ənwultengya tə ənsakhkya hangga ahur fiya.

⁹ Amma fardə sə fingsya nafiya ahu Kən Faara ba na ngguchit na nda aarha yi fiya hərghang nanda kanda hu mafayirha, katərang ngganda ngaala hai təghən. Na Yahudaya sə bagha ba a Sayirin tə Aledzandəriya tə kəm chehweed Kilikiya tə Asiya.

¹⁰ Mbusə ahur ndan na mbang tsan hutən Istifanus tə Səsən Faara na atenggən wa.

¹¹ Tərgha shighang ngganda fingsya fa bəbee a nggabang ngganda Istifanus fa tə ndaarha, “Səkdən ndən a ndik labar sar farha a Musa tə Faara.”

¹² Thlenggən hur fiya, tə shingya tə fa maləmgya dəleewar ngyakhrha Musa. Kəsang ngganda Istifanus dənda teghən a mbed kognaya də.

¹³ Nggabang ngganda fa tə ndaarha, “Niifdiya kətsar nən narha thlək ‘ya dimi aten kən hwan Faara na manggən tə kəm ngyakh Musa.

¹⁴ Kəsər sək dən ndən a ndaarha Yeeso tə Nadzarat nən chang Kən Faara hai na manggən tə kəm mbedenggən əntin Musa hai malang nanda kəm hai.”

¹⁵ Kogna yini heu irang yirha nda Istifanus fa, kəsər pəmnggən nəghən a chimnda fa kəla yi təthlənda Faara.

7

Labar Istifanus

¹ Tərgha Firis na manggən yi Yahudaya tsahang mee nən Istifanus, “Palth yiniya kəkafek ni wa?”

² Nggəmangga Istifanus ndəghən, “Wan manggina tə chinggina, keema thləmaarha fa! Faara tə mamnggitghən dədə thləmad chichid nəm Ibrahim də ndəghən bəldə a Mesopotamiya kapa nən dərha Haran də tə tsaurha.”

³ Ndangga Faara, “Malang chehweed nggəttəwa tə hurfayiwa, dənna ahu chehweed dədə niya saworha.”

⁴ Nanən kee malangga Ibrahim chehweed Kaldiyayini tsauka a Haran. A kwasamaddi mərna chin,

thlönangga Faara ahu chehwedda ba mbædi nanun sê tē tsaurha ya.

⁵ Amma Faara fêrangwa langaarha a mbædiya wa, ko dæf saara tal yi chehweerha. Dæf Faara miighên a ndæghên tē chichiyighên na bayi a samadghên nên a fêrang chehweddi kanda ko nanên mbæ wanggighên sê wa.

⁶ Ndangga Faara Ibrahim, “Na chichiyiwa a tsaurha ahu chehweerha pak, æna tar mafayirha nda sêsangganda kanda yi hurarha haru fada.

⁷ Amma niya sêsang chehweddi kyangga kanda ahu tar mafayirha hai, a kwasamadghên na nda a kyarha sê færee mamnggirha nda a mbædiya.”*

⁸ “Faara kêm fêrang dæf mee nên Ibrahim yi thlee muwa a fardi. Nanên tsauna Ibrahim chin Ishaku, thleng muwa nên a far beena wuvada. Tsauka Ishaku chin Yakubu, tē kêm tsauka Yakubu chin chichiiya Isærela kumkap sêri.”

⁹ “Kæsêr chichiiyini na nda a sêrghang Yisufu fa, hengganda a Masar dæ kæla mafarha. Amma Faara næghên tæghên ha

¹⁰ kyanggên sê ahu bïlladghên heu. Fêrang sênda nên Yisufu tē kêm nagma fadghên pet a mbed Fir'auna kutêr Masar; nanên kee fadangga Fir'auna tsauka ngwamna hu chehweed Masar tē kêm mamnda ahu wuri kutêryidghên.”

¹¹ Têrgha miirha kyagha hu chehweed Masar hai tē yi Kan'ana. Nagha sêsarha sê kaan, têrgha chichiyinêm ngwalagha ænnarhami hai a haar ndan.

¹² Sækna Yakubu ndaarha balgha hwarma sê a Masar, thlên wanggighên nên dæ da nda hiirha ba, kanda tsauka chichiyinêm.

¹³ Wuttê ndan dæ yi sêri, Yisufu chalmang fadghênên wan manggighên, kyadang wanmanggighên nên Fir'auna.

¹⁴ Têrgha Yisufu thlêngga dæ a chin, Yakubu, tē hurfayighên a ba nda a

Masar ba, kanda heu kumggit mæd kap tuf.

¹⁵ Têrgha Yakubu dægha Masar dæ. Mærga a mbædi ndæghên tē chichiyinêm.

¹⁶ Mær yindan têrangganda kanda a Shekem dæ pangganda kanda ahu kwaddi hiina Ibrahim a haar wangya Hamor.

¹⁷ Nduwusna sayidda ba na Faara a lædang nda 'ya ndanên a Ibrahim, hang nda nafinêm a Masar chikka kaan.

¹⁸ Têrgha nggêrga nda æna kutêra a pak a Masar sêngwaa Yisufu.

¹⁹ Kutêr diya huk dæ nafinêm nagha a ngyabang nda fa nggêtya a muwangganda wufar waya dæ nggêt nanda ka a mæra nda.

²⁰ A hu sayiddi nggêt nda Musa, wundakhne ngga a yid Faara. Kêrgêna fa nggêtyighên ahur minda yi ndæree mahan.

²¹ Dêfang nanda a kêsaaadæ, malghênda wutarad Fir'auna têranggên kêrgênên tsauka yighên.

²² Tsahang thladwayid Masarya nda Musa ha heu, ndæghên nggi kêm næghên tē sêsamnda fa hu labara tē æn ænadghên.

²³ Tsæna Musa hurarha kumggit fada, na midghên sê a weng tala nên nafiyighên, nafiya Isærela.

²⁴ Na wan tē Masar nên a dæghang nda tē Isærela dæ. Dægha dæ danggên tē Isærela da sê, bælanggên tē Masar di.

²⁵ Tamngga Musa ndaarha na nafiyighên a sênda sê tē ndaarha na Faara a æna taara tæghên ka a hêrhanggên kanda, amma sêngwa nda sê wa.

²⁶ Dalthna mbêrha hai nggêrgên weng tala kanda faddên dægha wal Isærelaya sêri a kanda ndan a yanda. Midghên sê a ndæhanggên kanda hai, ndanggên kanda, “Kun nafiniya, nuwun a wanmanggi. Kama nda nun a yanda tē ndan?”

²⁷ “Amma yandi na a dæghang nda shadghên dæ puwanggên Musa man patu dæ ndanggên, wunni tsawowa

* 7:7 7:7 Katêrarha 12:7; 15:13-14; Kyarhaba 3:12

kutëra nan, tē ngwa kumarha aten nan?

²⁸ Na a bōleerha kēla bōlang na tē Masar dī bōrarha wa?”

²⁹ Sākna Musa ndən kee, dāagha mal chehweed dā nən dēgha tsau ronggirha a chehweed Mediyān nggēt wangya hēshya nən sēri a mbēdi.

³⁰ “A kwasamad hurarha kumnggit fada, tēthlōnda Faara bāgha thlōmad Musa dē ahu kēssa waarha ahu dēfrha ngguchit a kaheerha na tsau tē wumnda Sōnai fa.

³¹ Nanən ndən kee, kēsgha ənwulteena ndən a mbēdi. Nduwus nən dē ka dēgha kēlang nda, sāk urad Chinəm nən, ndanggən,

³² Nggini Faara yi chichiyiwa, Faara yi Ibrahim, tē Ishaku tē Yakubu.” Tērəmngga Musa naghā fadghən a rēprha fa, nggērwa fadghən ndang nda a dēgha kēlang nda bāl wa.

³³ “Tērgħa Chinəm ndanggən, Kēdang paham wa hai, kēsər ishgha a mbēd tē Pēdānda.

³⁴ Nadī sēsaddī na nafina a saarha fa a Masar. Sēkdī tendan ndən bāni bā a bī hērgħang nda kanda. Nanən ya dūwa dē, kēsər niya thlən sa a wudāna Masar dē.”†

³⁵ “Musa dāni kar nanda tē ndaarha, ‘Wunni tsawowa kutēr nan, tē tē ngwa kumad nan?’ Musa dāni thlōnang na Faara dē dēgha tsaurha kutēr ndan tē kēm tē hērēkrē ndan a mii thlōnda Faara kyadāng nən fadghən ahu dēfēddī kēsgha waarha a kaheerha.

³⁶ Kyanggən kanda sē ahur Masar tē ənsakhkya tē ənwulteengya hangga ənanən. Kyagħa tē kanda tē hur wuri aama na yībā, tē kēm tē hur kaheerha yi huraya kumnggit fada.”

³⁷ “Musa tafadghən ndanggən nafiya Isērela, ‘Na Faara a thlōnang annabi kun bā kēla nggi ahur nafi nun.’‡

³⁸ Na Musa ahur fiya wumngga hai a kaheeddī, tē tēthlōnda Faara ndik dē tēghən tē chingginəm a Wumnda

Sōnai. Thlōdē labara bā yi yibrha fērang nən kēm.”

³⁹ Amma chingginəm kar nda sāk miighən fa. A meghedghən kargħēnda fa ndaa nda ahur ndan a nggushi wudnanda a Masar dē.

⁴⁰ Ndangganda Haruna, Tangsang faarya kēm sē na a naarha a mben nēm, kēsər sēnggum əndī walgha Musa dīya wa kyangga kēm bā a Masar.

⁴¹ 41 Əna dāharha nda kēla wan thlaarha, ənang sataka nda na nda a əna wutsəfayirha a əndī ənana nda.

⁴² Tērgħa Faara kyahargħa ma kanda malanggən kanda na nda a fērang mamnggirha wufēlŋaarya na a fērakh amshi tsawa nda faar yindan. A hu dēleewar annabiya nēghən chichirethlee hai,

Nafiya Isērela, a nggini nun a bēe satakhkya bā tē ən fērya,

Ahu hurayini kumnggit fada a kaheeddī wa?

⁴³ Awo, nggēmnda hur nun nēghən hu takkwa dāhaa yinun

Mbēd paa dāhad Molek

Tē wufēlŋaar dāhad Rifan,

Tē əngya tak sanun tē har nun non a fērang mamnggirha kanda.

Nanən kee niya dērha tē kun hu tar mafayirha dē

A mbērha dē inggun ma Mba-bila.§

⁴⁴ “Chichiyinəm tērang nda cham hwan Faara a kaheeddī. Ənagħa ndan mēməl kēla kyadāng na Faara Musa.

⁴⁵ Thlōna nda cham dāba, chichiyinəm na a kamu Djeshiwa tahang nda ha bā thlē nanda chehwēddī a haar nafini mbuwa Yahudaya rēghang na Faara kanda dē. Tsauka cham dī a mbēdi ta thlakh mbēd Kutēra Ndauda dē.”

⁴⁶ Walgha Ndauda nggayirha a mbed Faara, hwanggənən na a tēnang mbēd tsaurha nən Faara sē yi Yakubu.

† 7:34 7:34 Katērarha 7:31-34 Kyarħabā 3:5-10. ‡ 7:37 7:37 Deleewar Ngwa Kumaarha 18:15 § 7:43 7:43 Amos 5:25

47 Amma Sulemanu ni tängga ndən.

48 Ko nanən kee, Faara Amshi mbə tsaurha ahur minda tənna niifa tə haarghən wa. Kəla ndana annabi,

49 Ndagha Faara, “ ‘Na tsənggam ng-gina a fərahk amshi, Chehweerha ndəna mbəd dəf sarna.

Tsakhka Chinəm mee,

Nun mbang tənə Kən Faara sə ngga kee wa?

Nun mbang tənə mbəd yibrha sə kee wa?

50 Mbə tə haryi na ni ənani nda talara tə hweede wa? ”

51 “Kun nafiya mbuwa wa sək ‘ya! Na hurynun kakrak mbun sək path kəkafek wa. Pa kwandə nun narha kar Səsəna fa tə Pedənda? Chichiy-inun ənanda kee, kun kəm nuwun kee!

52 Aah ma thləm annabi tal səsangwana chichiyinun! Bəlang nda fingsayini thləkka labar bəd ka niifda ba Kərəsti fər nun tə kəm bəlang nun.

53 Thləmən kee kar nun ngyakhrha Faara fa, ko nanən thləwun ndən ba a haar fa thləngya Faara.”

54 Ndengga mamngya Yahudayini pəmnggindan hai ka səbrha hura sək nanda palth Istifanus.

55 Amma Istifanus lələgda tə Səsəna tə Pedənda, kəlagha talara sə na kukwaryid Faara nən a yanda hai, tə kəm na Yeeso kərəsti nən kət a yisəmad Faara.

56 Ndagha, “Kulodə, nadi talara indadə haang Wan niifa kət a yisəmad Faara!”

57 Tərgha nggəlang ngganda thləmayi ndan tə haryi ndan na nda ahuhwaarha. Da nda thləmadghən də

58 rəghang ngganda sə ma taldi katərangganda mukkən hai tə ferya. Fingya mamngya Yahudaya tsangga ndən kədangganda kabayindan hai dəfang ngganda a mbed wundəlarha na nda aarha Shawulu.

59 Muk na ndan, hwangga Istifanus Faara, “Chinəm Yeeso, thlu yibəd na.”

60 Bərga hai tə wadedghən, təranggən uradghən sə, “Chinəm, a kəsna dimiyid ndan ha wa!” Ndanən kee mərga.

8

1 Shawulu nggəmdafa a bəllang ng-ganda Istifanus.

Səsaarha welengdə fatakkwaya Yeeso hai

A farda ni katərana səsarha bərha ten fatakkwaya Yeeso ba na ahur Urshalima, wel nda hai kanda heu a chehweed Yahudiya də tə Samariya. Kəl fa thlənggini kee ndən takhka.

2 Tərga fingsya nafiya na a tərəm Faara pang ngganda Istifanus tənda kaan atənggən.

3 Amma Shawulu katəranggən səsang fatakkwaya Yeeso hai. Na midghənsə a kwənggən kanda hai. Nən kyarha wure-wure nagha a kəsang həshya tə nishya ka a muwanggən kanda ahu porsəna də.

Filibus pərdə labar Faara a Samariya

4 Fingsya weleng na nda kanda hai na nda narha pər labar Faara kala mbərha ndən nda sadə.

5 Filibus dədə hu wupəri Samariya də, pərdə labar Kərəsti a mbədi.

6 Fiya wumngga hai hangga kang nda thləmarha fa ngga, kəsər na mindan sə a sək labarghən nda tə kəm na ənwuteengya nda ənənən.

7 Ənkaheeya hangga kyagha sə tə huhwaarha a fad fingsya fiya. Fiya hangga mərna fandan hai tə səfəngya wal nda kənda.

8 Ko wunni ahu wupəridi kəl əna wutsəfayirha kəsər ka əndi katəragha hai.

9 Na niifa sə a wupəri di tə kulaarha thləmnggən Siman nən əna əngya na fərang ənwulteena Samariyayini. Nən narha ndaarha mbə tə kalləghən sə wa.

10 Nafiya Samariya heu, yi na manggən tə na ngguchit, na nda narha ndaarha, “Niifdiya səsəmda Faara tə pamənda ni atənggən.”

11 Na nda kan thlëmarha fa kësär ka ãnwuteengya nãn narha ãnaarha ka kätãm.

12 Amma fär nanda kækafek a Filibus pär nãn Labara na mbänggãn a kanda yi kutäryid Faara tã kãm aten thlëm Yeeso Kärästi, ãnang mbaptisëma nda kanda, hëshya tã nishya.

13 Siman tã tafadghãn fär dã kækafek tã palth Filibus, ãnang mbaptisëma nda. Katäranggãn mbusamad Filibus hai kala mbärha ndãnãn sadã, nanãn ãnwulteengya tã ãnsakhkya na Filibus a ãnaarha wulangga teena.

14 Fa thlänggini na a Urshalima sækna nda ndaarha nafiya Samariya thlënda labar Faara fa, tärgha thlënanng ngganda nda Mbiturus tã Yahaya a mbädã dã.

15 Sëlna nda dã, hwanang Faara nda kanda teena na wal Säsëna nda tã Pädënda,

16 kësär Säsëna tã Pädënda terwa tendan hai 'wan wa, ko nanãn ãnang nda mbaptisma kanda hu thlëm Chinëm Yeeso.

17 Tärgha Mbiturus tã Yahaya dëfang haara nda kanda teena, wal Säsëna nda tã Pädënda.

18 Nana Siman fathlänggini fär nda Säsëndi hu dëf haara teena, färang wudëlbëla nãn kanda,

19 ndagha "Nggima fereema tur säsëmdädï ya, tãnãn narha kala niifa dëfang ni haara teena wal Säsëna nãn tã Pädënda."

20 Amma ndagha Mbiturus, "Sa tã wudëbël wa mëräma, tamngga ndaarha na mbang heng färä Faara sã tã wudëlbëla wa, wa!

21 Ma njidowa hu tardiya, kësär hurwa mbë mämël a mbed Faara wa.

22 Malang tar mbëlfed wa hwan Chinëm na. Asëmha nãn choho ãn mbëlfeddã dã na ahurwa,

23 kësär nadï sa hur wa säsëbadã tã kãm thluro dimiyirha."

24 Tärgha nggëmangga Siman ndagha, "Hwaneema Chinëm teena nadã tal ahur änggini thlök nun ya wal nggi."

25 A kwasamaddï taarang nanda Mbiturus tã Yahaya mbënda labar Faara fa tã pär labar Chinëm, wudã

nda Urshalima dã. A hu kwamana pär labar dã nda na mbänggãn ahu talya Samariya.

Filibus tã Niif Habasha

26 Nanënya, tã thlängnda Chinëm ndänggãn Filibus, "Thliu sã turu kwamana dëgha a man ki pëlasarya dã hu kaheerha, kyagha bã a Urshalima dëgha Nggaza dã."

27 A mbädï kee thlii wiigha, dëgha këmärha tã mamnda niifa tã Habasha tã dëf wudëbël kwatamnda Habasha na aarha Kandis. Niifdiya dãnãn Urshalima dã ka dëgha dëfang shilee Faara teena.

28 Nanãn a wutta wuredã tsau ahu keke pärshe nëghãn a karata deleewar annabi Ishaya a tärang uradghãn sã.

29 Ndängga Säsëna tã Pädënda Filibus, "Wiudã dã kësang muwa niifdi na tã keke pärschidi."

30 Tärgha Filibus dëgha thlëmadghãn dã sæk fadghãnãn a karata deleewar annabi Ishaya, ndängga Filibus, "Sënanng na ëndã hai na a karatarha ya wa?"

31 Nggëmanggãn, "Awo, kækãn ni sënanng hai? Kël ma fële niifa ndãn hai." Tärgha aah Filibus nãn a dëgha tsaurha tëghãn.

32 Niifdi nëghãn a karata mbärha ahu deleewar Faara tã ndagha:

"Dëgha nda tëghãn a mbäd thlee urarha dã këla chaukhrarha.

Këla na kamnda narha tib a nadë tsëb ahu haara kanda a tsadang wasghãn dã,

Mbangwa inang mighãn hai wa.

33 Kyala nda tëghãn,

Ngwang ngwanda kumad kækafek fa wa.

Mbë niifa sã mbang kala sã aten chichiyighãn wa,

Kësär tärang nda yibädghãn ma këshirha."

34 Mamnda tã Habashadi ndänggãn Filibus, "Annabi diya path wun nãn a thlëkrha? Yighãn wa nduwa yi niifa pak?"

35 Tärgha Filibus katäranggãn pärang labara na mbänggãn aten

Yeeso, katəranggən hai a mbədi karatana niifda sə.

³⁶ (Kanda ahur wiirha nduwang ngganda aama fa, ndagha niifdi, “Kulo, aama ya. Mani a ‘yade mbaptisəma fa?”

³⁷ Ndagha Filibus, “A fər na kəkafek tə hurwa heu, niya ənorha.” Nggəməngga niifdi ndəghən, “Fərđi kəkafek Yeeso Kərəsti Wan Faara ni.”)

³⁸ Fər ngyakhrha nən a isha nda hai. Tərgha kanda kyab təra nda hai kya nda ahu aam da hai, ənangga Filibus mbaptisəma.

³⁹ Kyana nda sə ahur aamdı Səsən Chinəm təranggən Filibus wiigha təghən, niifdi kəm nggərwa naghən wa, amma wii fadghən nən tə mbənafa.

⁴⁰ Ba Filibus kyagha ba ahu wupəri Adzotus. Fər labara nən na mbənggən a mbədi tə fingya talya hangga a kwamana ta səlgha Kaisariya də.

9

Kyaharra Shawulu hai

¹ Shawulu tə hufrrha hura aten dərha mbeedə tə səsang nda fatakkwaya Chinəm kəl bəlang nən kanda, dəgha thləma mamnda firis də.

² Kada deleewar nən, ka a dəgha təghən kən tsahad Yahudaya də na a Ndimaska, a dədə wal fatakkwaya Chinəm nən a kəsang kanda nda həshya tə nishya, bəgha kəngang kanda a wupəri Urshalima.

³ Takh nən a ndusang Ndimaska fa, djargha kukwaryirha tenggən hai a fərakh amshi hai.

⁴ Fəlgha hweeda hai sək urarha nən a ndang nda, “Shawulu! Shawulu! Kama nda na a səsəerha?”

⁵ Ndagha Shawulu, “Wunni sa, Chinəm?” Nggəməngga uraddi, “Nggini Yeeso, na a səsang nda!”

⁶ “Nanən ya thliusə dəna hu wupəri də, na nda a puro ‘ya na a ənaarha.”

⁷ Nafini na wiirha tə Shawulu ka ənwulteena na nanda mbangwa nda kala sə wa, kanda a sək urad niifa, amma mba nda a naghən wa.

⁸ Thliina Shawulu sə a hweede, amma inang nən yidghən hai mbangwa na mana hai wa. Kəs haarghən nda kya nda təghən hur wupəri hai.

⁹ Əna beena nən mahan mbə namanai hai wa. A hu bənggini ya ənawa ‘ya mii wa, sawa aama wa.

¹⁰ A Ndimaska na tə takkwa Yeeso sə thləmnggən ni Hananiya. Aaghəna Faara ahu səsəniirha, “Hananiya!” Nggəmənggən, “Kulo nggi ya Chinəm!”

¹¹ Ndangga Chinəm, “Thliusə dəna minda ki Yahuda də na a mii kwamandi na nda aarha kwamana na ndip, tsakh mee na təna niif Tarsus sə a mbədi na thləmnggən Shawulu. Nanən ya nəghən a hwan Faara.

¹² A hu səsəniirha kyadang di niifa na nda aarha Hananiya dənən dəfang haara teena tənən nggər na mana hai.”

¹³ Nggəməngga Hananiya ndəghən, “Chinəm, səkdi labar kamshidiya aten səsəarha nən a fərang nda nafiya na chahal a Urshalima!”

¹⁴ Banən Ndimaska ba tə deleewar fərang na firis na manggən ka bəgha kəsang nda fatakkwaya Yeeso na a Ndimaska.”

¹⁵ Amma ndangga Chinəm Hananiya, “Duwadə da əna ‘ya ndani. Kəsər Shawulu wurra kari tarna ni ka dəgha tə labarna a fingya də mbuwa Yahudaya, tə kutərya tə nafiya Isərela kahad.

¹⁶ Nggi tafanna niya kyadang əngya heu nən a saarha fa ka nggi.”

¹⁷ Nanən kee dəgha Hananiya də dəgha wal Shawulu. Dəfang haara nən teena ndanggən, “Wan mana Shawulu, Chinəm Yeeso walgha sa a kwamana nana a barha mbəda ba ya. Ndəghən thləngga nggi ba təna nggər na mana hai tə kəm ləgdowa Səsəna tə Pedənda.”

¹⁸ Tsu a mbədi kee, ‘ya kəla bar dərřha mukka hai a yid Shawulu, nggərghən na mana hai. Tərgha thliigha sə ənang mbaptisəma nda.

¹⁹ A kwasamadghən əna ‘ya nən mii wal kanglanggirha nən.

Shawulu a Ndimaska tə Urshal- ima

Shawulu məngga ha a Ndimaska tə fatakkwaya Yeeso.

²⁰ Tsu kee katəranggən pər labar Faara ahu kəngya tsahad Yahudaya nagma a ndaarha Yeeso Wan Faara ni.

²¹ Kala fiya səkka ndən kəsgha ənwulteenə kanda, tsakh mee nda, “Mbə niifdani na a səsang tə bəlang nda fa takkwa Yeeso a Urshalima wa? Mbə banən ba ka a kəsanggən kanda tsawa nda porsəngya mamngya firis wa?”

²² Pər labar Faara na Shawulu a ənaarha aten dərha mbeedə tə kanglanggirha. Yahudaya na a Ndimaska mbangwanda ngaal əngya kyad nən tə ndaarha Yeeso ndəna Kərəsti wa.

²³ A kwasamad bəngya hangga, kənangga mamngya Yahudaya hai a bəlang ngganda Shawulu.

²⁴ Amma səkka Shawulu palthdi kənang nanda hai atənggən. Nda yan fara tə fədikrha na nda narha kəlaghən fa a kwatkirəm wupəridi ka a bəlangganda.

²⁵ Amma a fədikrha fatakkwaya Yeeso kyang ngganda kəshaadə fərgəndə hai hu kutasa tə kwaarha na a fad kad taldi.

²⁶ Səlna Shawulu a Urshalima də midghən sə na wumngga hai tə fatakkwaya Yeeso, amma kanda a tərəmggən. Nggəm ngwanda fa tə takkwa Yeeso ni wa.

²⁷ Tərgha Mbarnaba bagha təghən thləmad fa thləngya Yeeso ba, pəranggənən kanda kwamandi nana Shawulu Chinəm ahu kwamana nən a dərha Ndimaska də. Pərangga Mbarnaba ndən kanda kəm əndi ndangna Chinəm Shawulu tə pər labar Faara ənanən tə kanglanggirha ahu thləm Yeeso a Ndimaska.

²⁸ Tərgha fa thlənggini thlə Shawulu nda fa. A kwasamadghən nən narha kətsar a thləman nda a Urshalima, nagma a pər labar Faara tə kanglanggirha ahu thləm Chinəm.

²⁹ Nən narha ngaala tə Yahudaya na a ndikrha tə mii Helenaya, kanda

kəm a kadə kwamana na a bəlang ngganda.

³⁰ Səkna fatakkwaya Yeeso ndən, tərang ngganda dənda təghən Kaisariya də puwang ngganda hu talghən də, na Tarsus.

³¹ A fardani fatakkwaya Yeeso wumngga teena na a Yahudiya, tə Nggalili tə Samariya wal nanda tsawud dədəmnggirha, na nda a tsərha tə chikrha hu kanglanggirha. Tsaukwa fatakkwaya Yeeso tə tərəm Faara tə tək mbənda Səsəna fa tə Pedənda.

Ənwultengya ənana Mbiturus

³² Na Mbiturus a weng mbəya hai hangga, bagha ahu tala ba na nafiya Chinəm sə na nda aarha Lidda.

³³ A mbədi bagha wal niifa na nda aarha Iniyas mərna fadghən hai kalth hu sərə hurarha wuvada.

³⁴ Ndangga Mbiturus, “Iniyas, Yeeso Kərəsti kənədə thliuse tərang dənggəlwə!” Tsu a mbədi kee thliigha sə.

³⁵ Tərgha hang nda fiya na a Lidda tə Sharon kyakhra nda thləmad Chinəm ba na nanda Iniyas a wiirha hai.

³⁶ Na tə takkwa Yeeso sə a Ndjoppa thləmnggənni Tabita, tə mii Helenaya na nda aaghən Ndokas. Nən əna nggayirha a fiya tə dang nda fa yamiya sə kəm.

³⁷ A hu sayiddi hadgha mərgha. Ngwang nanda fa ka də nda pang nda hunang ngganda hai ahur kənna tən nanda aten shadghən.

³⁸ Nanən na Lidda tsau tə Ndjoppa fa sək ndaarha nda na Mbiturus a Lidda, thlən nafiya nda də səri ka də nda hwanggən, ndang ngganda, “Usaai boba kəkar!”

³⁹ Mbuwa Mbiturus samad ndan də, hərəm nən ndukrha də, dənda təghən ahur kən dədə na aten shadghən. Lə dang nu mərya kəndi kanda a tərha na nda kyad lukkya tə shishamarya imangna Tabita kanda sə nanən tə yibrha.

⁴⁰ Ndangga Mbiturus kanda a kya nda hai ma kəndi. Tərgha mbərgha hai hwan Faara nən. Kyahargha

man thlëmad mërda dë ndëghën, “Thliu së Tabita.” A mbëdi kee inanggën yidghën hai! Nanën Mbiturus thliigha së!

⁴¹ Kësgaha Mbiturus harghënën thlenggën së. Tërgaha aah nu mëryina nën bā tē fīngya fatakkwaya Yeeso, kyadanggënën kanda nëghën tē yibrha.

⁴² Sëkka fiya labardi ahur taldi heu, tē këm fiya hangga fërgaha këkafek a Chinëm.

⁴³ Mëngga Mbiturus ha a Ndjoppa di, tsauka a ki Siman tē huna paama.

10

Të thlënda Faara kalang dë Koneliwus së

¹ A Kaisariya na mamnda sodja Romaya së thlëmnggën ni Koneliwus, ndëghën ni mamnda aten sodjaya haru na nda aarha, Wum ten sodja Italiyaya.

² Të tërëm Faara ni, këla fīngya na ahur mindëghën. Nën yakh fëra a fa yamiya tē këm nën yakh hwan Faara.

³ Na fardasë yarna faara hai, sësëniigha tē ndaarha nadë tē thlënda Faara bayi thlëmadghën bā. Aaghëna tē thlënda Faara, “Koneliwus!”

⁴ Këlangga Koneliwus dë tē hëreenga, ndanggën, “Paba mani?”

Ndangga tē thlënda Faara, “Hwanduwa tē fërrëwa a fa yamiya thlë Faara ndën tsaudë ën dëalani in a fadghën!

⁵ Nanënya thlënu fiya a Ndjoppa dë dā nda oh niifa bā na thlëmnggën Siman Mbiturus.

⁶ Tsaukën a ki Siman, tē huna paama na tē tsaurha a mii wuri aama.”

⁷ Wiina tē thlënda Faara, aagha Koneliwus mafaya wurighën bā sëri tē këm sodja tal tē takkwa Faara, ahur fīngya na a ënang taara.

⁸ Përang ënda nën kanda katëragha hai thlënannggën kanda a Ndjoppa dë.

Mbiturus wengdë tala Koneliwus

⁹ A bindayidghën nana fathlängya Koneliwus a ndusang nda wupëri dā fa, tërgaha Mbiturus a mbërha së

na dangkam ka dëgha hwan Faara. Mëmël yanfaara a sërëkrha,

¹⁰ Kësgaha miirha ndën na midghën së a ëna 'ya nën mii. Amma na nanda a furha, tërangga bëena dë kyadangga Faara ënwulteena.

¹¹ Na fërah amshi nën indadë, 'ya këpakh manggën bayi hweede hai tē kudma fada.

¹² A hu ëndi na këpakh wu na mabi ya së dëdamën-dëdamën, tē ëngya na wiirha tē hura tē wudikkya këm.

¹³ Tërgaha ndangga urarha hai, “Thliusë, Mbiturus, bulu kanda kiina.”

¹⁴ Ndagha Mbiturus, “Mbë tam narha hai wa, Chinëm. Ka nani 'wawi kii 'ya 'yadana ngyakhrha Yahuda yinan wa.”

¹⁵ Nggërgaha uraddi kala së, “A anna 'ya tsabang na Faara dë ën tsanda wa.”

¹⁶ Èndi kyadang na Faara katëra mahan nanën ndën. Tërgaha ëndi na këpakh nggërghën wutta talara dë.

¹⁷ Tsauka Mbiturus hu billarha, ndëghën tē mana ëndi a ndaarha kyadna Faara ya. Tërgaha a mbëdi nafini thlëna Koneliwus walang nda mindëdi isha nda a këshi a mii kwatkirma.

¹⁸ Tsakh mee nda tē mbëdani na Siman Mbiturus së.

¹⁹ Nana Mbiturus a numarha aten ëndi na nën, ndangga Sësëna tē Pëdënda, “Bad nafiya bā mahan kanda a kadā sa.

²⁰ Thliu së turu hai, dëna dë tē kanda a karna fa wa. A billadna wa kësër nggi thlëngga kanda.”

²¹ A mbëdi kee tërgaha Mbiturus hai ndëghën, “Nggini niifdi nun a kadaarha. Kama nda banun bā?”

²² Ndanggan nda, “Koneliwus mamnda sodja Romaya thlëngga kan bā. Ka niifa ni nën tërëm Faara yi Isërela Yahudaya heu na nda fërang mamnggirha. Të thlënda Faara tē Pëdënda ndangga a dëna minda keeghën dë tënënen sək labar wa.”

²³ Tërgaha Mbiturus aah nafina nën bā tsawa nda ronggighën a fidikdi.

Mbiturus a minda ki Koneliwus

Dalthna mbərha hai dəgha də saman ndan, mbuwa fingya fa-takkwaya Yeeso kanda bagha ba a Ndjoppa.

²⁴ Dalthna mbərha hai səla nda Kaisariya də. Koneliwus a kəla kanda fa kəsər aahdə hurfayighən ba tə fingya pashiyighən.

²⁵ Kyana Mbiturus mində dāhai kee, əna Koneliwus thləmadghən də ra kurma nən hai a mbedghən fərang mamnggirha nən.

²⁶ Amma Mbiturus kəs harghənən sə ndanggən, “Thliu sə! Niifa ni nggi kee kəla sa!”

²⁷ A mbədi kee thliigha Koneliwus sə, tsə labara nda kanda kyab kya nda hu kənda də wumna fiya sa hai hangga.

²⁸ Ndagga Mbiturus kanda, “Səndun sə ngyakhrha Yahudaya nggəm ngwa fa kəla nggi bee minda ki niifa ba mbuwa tə Yahudarha kəla yandīya wa. Amma Faara kedee də ndən a numadi aten niifa tə ndaarha ən tsandani wa.

²⁹ Nanən kee thlən nanda farha də a bee ba karyi fa wa. Nanənya pəremadghən əndi aah nun nggi ba.”

³⁰ Ndagha Koneliwus, “Beena fada mbərgha də nggi a hwan Faara ahur kəna məməl yar yan fara hai. Kula səndəna sə, na niifa ni kət tə luwudghən a chimnda fa a mbenna.

³¹ Ndeeghən, ‘Koneliwus, sək Faara hwanuwa, tə kəm nadə fərrəwa a fa yamiya!

³² Nanən kee, thlunu nafiya a Nd-joppa də danda aah Siman Mbiturus ba. Nəghən tə tsaurha a minda ki Siman, tə huna paama na tə tsaurha a mii wuri aama.’

³³ Nanən kee ndən thlənni farha də kəkar, nəghən ngga a bana ba. Nanənya kulo kəm ya heu, a mbed Faara ka a sək əngya nan heu purona Faara.”

Thlək Mbiturus pathla a minda kii Koneliwus

³⁴ Tərgha ndagha Mbiturus, “Nadi ndən ngga Faara mbə wura ha sə wa.

³⁵ Amma nən thlə fiya fa ahu chehweeya heu na a tərəmnnggən kanda kəm a əna ‘ya na məməl.

³⁶ Səndisə səkdun labara na mbənggən thlənang nanda nafiya Isərela də tə ndaarha na tsawud dədəmnggirha sə a thləmad Faara ahu thləm Yeeso Kərəsti, na Chinəm heu.

³⁷ Səndun ‘ya katəragha hai a chehweed Yahudiya, əndīya ‘waghən katəragha hai a Nggalili a kwasamaddi katərang na Yahaya tə Mbaptisəma pər labar Faara aten mbaptisəma.

³⁸ Mbə ngaala sə wa səndun sə Faara ndən fadangga Yeeso tə Nadzarat tə Səsəna tə Pedənda tə səsəmnda kəm. Tərgha Yeeso nagma a wiirha hai tə əna nggayirha tə kənanng nda fiya heu djithlang na Sheetan kanda hai, kəsər na Faara təghən ha.

³⁹ “Kəm fa thləngya Yeeso nadəm ənggini ənanən heu tə yid nəm a chehweed Yahudiya tə wupəri Ur-shalima. Bəlangganda tə taurha də aten kadīirha.

⁴⁰ Amma a kwasamad beena mahan thləngga Faara sə ahu mərra. Tərgha Faara malanggən kyad fadghənən,

⁴¹ mbə a fiya heu wa, amma a kəm ‘wana Faara wura a tsauka kəmni nagma ndən. Kəmni həbgha tə saarha tə ndəghən a kwasamaddi thliinən sə ahu mərə.

⁴² Ndaggən kəm a pər labar Faara nəm ko a yanggi ni kyad ndaarha nəm ndəghən ni wurna Faara a tsauka tə ngwa kumarha heu tə fa yibya tə mərya.

⁴³ Ndəghənni thləkna annabiya pathla a tenggən kətəm, tə ndaarha kala niifa fərgha kəkafek a ndəghən na Faara a chahang dīmiyid ndan kanda də ahu thləmnggən.”

Nafiya mbuwa Yahudaya thlənda Səsəna tə Pedənda

⁴⁴ Nana Mbiturus aten thlək ənggini ya, tərgha Səsəna tə Pedənda aten nafina hai səkka labardi.

⁴⁵ Yahudaya mbuwa samad Mbiturus fərgha kəkafek na ənwulteena nda tē ndaarha fərfa Səsəna tē Pedənda irdə aten fīngya hai mbuwa Yahudaya, kəm.

⁴⁶ Kəsər sək nda fandan a ndikrha tē miyya dədamən-dədamən na nda a fal Faara.

Tərgha Mbiturus tsakh mee nən,

⁴⁷ “Mani ‘yadang mbaptisəma nafiya fa tē aama ya, nanən thlənda Səsəna tē Pedənda kəla kəm?”

⁴⁸ Nanən kee ndagha Mbiturus a ənang Mbaptisəma nda kanda ahu thləm Yeeso Kərəsti. A kwasamadghən hwangga Koneliwus ndən a məngga ha tē kanda.

11

Pər Mbiturus kwamandi tsauna fīngya mbuwa Yahudaya fatakkwaya Yeeso

¹ Tsəbaku fa thlənggini tē fīngya fatakkwaya Yeeso na tē tsaurha a Yahudiya sək ndaarha nda fīngya mbuwa Yahudaya thlənda labar Faara.

² Bana Mbiturus Urshalima ba, nafiya thləng nanda muwa kanda na nda a kikighən fa ndaa nda,

³ “Kyanna a minda ki nafiya hai thlewa muwa tē kəm həb ənnarhami tē kanda!”

⁴ Tərgha Mbiturus pərang nggənən kanda a pəpal ‘ya katəragha hai heu.

⁵ Ndəghən, Fardə sə a Ndjoppa, nani a hwan Faara, tereegha beena dē na ‘ya ni kəpakh tē kudma fada a fərahk amshi bagha thləmadna hai.

⁶ Kəlang ni əndi na kəpakh, na mabiya ni dədamən-dədamən na a wuri tē yi kaheerha, tē fīngya a kakhrha tē hura, tē wudikkya.

⁷ Sək urarha ni tē ndaarha, “Thliusə Mbiturus, bulu kanda kiina.”

⁸ Nggəmanggi ndee, “Mbə tam narha hai wa, Chinəm. Ka nani ‘wawi kii ‘ya ‘yadana ngyakhrha Yahudayi nan wa.”

⁹ Nggərgha uraddi kala sə yi səri, “A anna ‘ya tsabang na Faara dē ən tsanda wa.”

¹⁰ Katəragha ənda hai ya sara mahan kapa na əndi na kəpakh na tē mabiyini wutta talara dē.

¹¹ A sayiddi kee nafiya mahan thlən nanda kanda ba a Kaisariya nduk nda mindəda ba nani sə.

¹² Ndeegha Səsəna a kardi wiirha fa tē kanda wa. Wan mamnggini mikki dəfeegha dē, dan kyarha minda ki niifda hai tsakhka kan.

¹³ Pərang labar tē thlənda Faara nən kan bagha walghən a minda keeghən, ndang nən, “Thlunu farha a Ndjoppa dūn ndang nda Siman Mbiturus a bagha ba.

¹⁴ Nən a puro kwamandi na Faara a hərəworha heu tē nafiya wuri wa!”

¹⁵ Tərgha dəgha Mbiturus mbeedə tē ndaarha, A mbədi di mbeedə tē pərang Labardi kanda na Mbənggən. Katərang ni hai kee, tərgha Səsəna tē Pedənda atəndan hai, kəla ‘wanən təra tennan hai.

¹⁶ Tərgha dal teena ni hai tē palth Chinəm ndanən, “Ənagha Yahaya mbaptisma tē aama, amma na nda a ənang mbaptisma kun tē Səsəna tē Pedənda.”

¹⁷ Nanən kee, nanən fərang Faara fīngyayini mbuwa Yahudaya tur fərrədi fərang nən kan sayiddi fəran kəkafek a Chinəm Yeeso Kərəsti, wunni nggi na ngaalang nda Faara?”

¹⁸ Hərəm nanda səkkən kee, wulangga ‘ya kanda na a thləgha nda. Katərang ngganda fal Faara hai ndaa nda, “Faara kəm fərang dē fīngya mbuwa Yahudaya kwamana na malang ngganda dimiyid ndan wal yibrha nda mbuwa ngwalarha.”

Fa takkwaya Yeeso a Antakiya

¹⁹ Nanən ya, fatakkwaya Yeeso wel nda hai ka səsarha a kwasamaddi bəlang nanda Istifanus. Dənda dē inggun ta Finikiya dē tē Sayifurus tē Antakiya na a chehweed Suriya. Pər labar Faara nda a Yahudaya katen ndan kee.

²⁰ Fīngya fatakkwaya Yeeso thliigha a Sayifurus tē Sayirin dənda Antakiya dē, katərang nda pər labara hai na mbənggən aten Chinəm Yeeso a fīngya mbuwa Yahudaya.

21 Säsämnda Chinäm nēghən tē kanda ha, fiya hangga fērgħa kēkafek kyahar nda thlēmād Chinām ba.

22 Sākna fatakkwaya Yeeso na a Urshalima labardi, thlōnang ngganda Mbarnaba a Antakiya dē.

23 Səl nēn ba nanēn nggayid Faara tē kanda, tēk mbēnda nēn fa, ndanggēn kanda a tsawa nda kētsar tē kēkafek fa a Chinām.

24 Mbarnaba ka niifa ni, nēghən lēlōgdā tē Sēsēna tē Pedēnda tē fērēkēkafek fa kēm. 'Bad nda ba tē fiya hangga a thlēmād Chinām ba.

25 Tērgħa Mbarnaba dēgha Tarsus dē ka dēgha kadā Shawulu.

26 Dēnēn walang nda bāgha tēghēn Antakiya ba. Kanda kyab tsawa nda a mbēdi hurarha tal kanda tē fatakkwaya Yeeso na nda a tsahang fiya ha hangga. A hu tal Antakiya ni 'wana nda aah fatakkwaya Yeeso Kārēstaya.

27 A hu sayiddi, thliigha fīngya annabiya a Urshalima dēnda Antakiya dē.

28 Tal ahur ndan na thlēmnggēn Anggabus thliigha sē a fara tal ahu tsawundan hai thlōk ndaarha nēn na miirha na kyarha hu chehweed Romaya hai kahat. Lēghēdgha palth dī ya a thlakh mbēd kutēryid Kalaudiyus.

29 Fa takkwayini kii Yeeso na a Antakiya kēnang ngganda hai na nda a dāng nda shayindan sē na a Yahudiya. Ko wunni fēr 'ya nēn nggēmna hurghēn.

30 Əndā əna nanda ya, thlōnang ngganda Mbarnaba dē tē Shawulu a dāng ən fēryi ndan nda shingya fatakkwaya Yeeso dē na a Urshalima.

12

Kutəra Hirdus kyang dā fatakkwaya Yeeso hu səsəarha hai

1 Mēməl ahu sayiddā niya katērang na Kutəra Hirdus kyang fīngya fatakkwaya Yeeso hu səsəarha hai.

2 Fēr Yakubu nēn wan man Yahaya a bēlang ngganda tē thlaukh kēlaara.

3 Nanēn əndi ənanēn mbēnang dē mamngya Yahudayini, dēgha mbeedē kēsanggēn Mbiturus kēm. Katēragħa əndā hai ya ahu sayid Wutsəfayid Mburodi kula Mekhna.

4 Muwanggēn hu porsēna dē naghā sodjaya kumkap mikki a kēlagħēn ha, na nda a mbedēghēn ha sodjaya fadā-fadā. Na mid Hirdus sē a ngwang kumarha nēn sē a mbed fiya a kwasamaddi ngwalana wutsəfayiddi.

5 Amma nana Mbiturus ahu porsēndi, naghā fatakkwaya Yeeso a hwan Faara kaan atenggēn.

Təthlənda Faara hērgħang dē Mbiturus ahu porsēna

6 A fēdikdi kapa na mbērha dathla hai na Hirdus a ngwang kumarha Mbiturus sē, Mbiturus kalth a shirha kēnang nda hai tē wuyiwurya sēri, a pathlang sodjaya sēri kēkət atenggēn tē fīngya sodjaya kēm kēkət a kēla kwatkirēm porsēn dā ha.

7 Kula sēndēndan sē kyagħa tē thlōnda Chinām ba djargħa kukwaryirha hai ahu kēn porsēndi. Tsang 'ya nēn fa a kakh pēniighēn mekhneγγēn sē ndanggēn, "Thliuse kēkar!" Wuyiwur yini na a tsabad haaryighēn tsama nda hai.

8 Tērgħa ndangga tē thlōnda Faara, "Kalang luwudwa tē paham wa." Ənagħa kee. Ndangga tē thlōnda Faara, "Nanēnya kawang kootod wa fa mbu samadna na."

9 Tērgħa Mbiturus mal porsēn dā nēn mbu samadghēn. Amma ahu sayiddi wu tamnggēn ndaarha nēghēn a sēsēniirha ni. Sēngwa sē kēkafekni əndi na a katērarha hai wa.

10 Mbērang ngganda mbēd fa kēlaya hai sēri, ba nda kwatkirēm dā ba əna nanda tē dēbēlyā na a kyarha kēshaadē. Inggā dē heu tafadghēn. Kya nda kēshaadē. Katērang ngganda wiirha hai ahur kwaman taldi, tērgħa tē thlōnda Faara kula sēndēndan sē sahadgha ma yidghēn.

11 Tērgħa wudna hutēn Mbiturus ba ndēghēn, "Nanēnya sēndi sē mbē ngaala sē wa Chinām thlōnangga

tæthlændæghæn ba ka a hæryeghæn a haar Hirdus tæ ængya heu na mid Yahudaya a æneegha nda fa.”

¹² Sænanng næn hai kee, dægha minda ki Mairamu dæ man Yahaya na nda aarha Markus, a mbædi wumna fiya sa hai kanda a hwan Faara.

¹³ Ishgha a mii kwatkiræm di dækkænæn. Kyagha mafad wutararha ba na nda aarha Ruda ka bægha nggæmang nda addi na a kwatkiræm di.

¹⁴ Sænanng næn urad Mbiturus hai, tæk mbændæ næn fa kaan. A meghedghæn na a inanggæn kwatkirma hai, wudgha hur minda dæ ka dægha pæranggæn fiya heu tæ ndaarha, “Mbiturus kæt a kwatkirma!”

¹⁵ Ndangganda, “Kyahar na hutæn wa?” Djib pærræghæn næn. A mbædi ndaa nda, “Tæthlændæ Faarghæn ni!”

¹⁶ Amma dægha Mbiturus mbeedæ tæ dæk kwatkirma. Inang nanda kwatkirma hai nana ndan kæsgha ænwulteenæ kanda.

¹⁷ Sahangga Mbiturus haara kanda a nggasa nda hai. Pærang kwaman dæ næn kanda hærgghang na Chinæm na næn ahu porsændi. Ndanggæn kanda, “Pæraman ndæghæn Yakubu tæ fïngya wan mangginæm ændi katæragha hai.” Tærggha dægha mbærha dæ pak.

¹⁸ Dalth na mbærha hai, wulangga teena sodja yini aten ændi katæragha hai tæ Mbiturus.

¹⁹ A kwasamaddi ndaana Hirdus a kadæghæn nda walang ngwa nanda, ra mu sodja yina næn ngga. Fær kanda næn a bælang ngganda kanda mbædi. A kwasamadghæn thliigha Hirdus a Yahudiya dægha Kaisariya dæ tsægha tsæbaku a mbædi.

Mærra Hirdus

²⁰ Nanænuya sæb hur Hirdus dæ tæ nafiya Taya tæ Sidæn. Thlæn farha nda dæ ka dæ nda kadæ kwaman tsawud dædemnggirha tæghæn, kæsær mbærsagha nda tæ ænnarhami na hu chehweedghæn. Nafini thlænna nda dæ kadæ thlaara nda a har Mbilatus, tæ dang nda Hirdus sæ.

²¹ Sælna fardæ ba nanda wuma nda hai tæghæn, kalangga Hirdus kabad kutæryidghæn fa tsauka ahu tsænggamnggæn sæ thlæghang pathla næn kanda sæ.

²² Sækna fiya ndæn tærang ngganda urandan sæ ndaa nda, “Urad faarani mbæ yi niifa ni wa.”

²³ Tsu a mbædi kee, ka fal waana Hirdus Faara dækka tæthlændæ Chinæm ndæn tæ wan haarha, nagha waaya a kiighæn pa mærggha.

²⁴ Amma Labar Faara na Mbænggæn kæl dærha mbee dæ nagha fatakkwaya Yeeso a chikrha kaan.

²⁵ Ngwalang nanda Mbarnaba tæ Shawulu 'ya bængga kanda Urshal-ima bæ, wudæ nda Antakiya dæ, tahangganda Yahaya ha dæ na nda aarha Markus.

13

Wur nda Mbarnaba tæ Shawulu

¹ A hur fatakkwaya Yeeso na a Antakiya na annabiya sæ tæ famalæmngya: Nda Mbarnaba ni tæ Siman na nda aarha “Tæimnda,” Lusiyos tæsærirarha, tæ Maana tsægha sæ tal tæ kutæra Hirdus Antipas tæ Shawulu.

² Fardasæ na nafiniya a tærang shilee Chinæm teena, tæ kar aama, ndagha Sæsæna tæ Pedænda, “wureema nda Mbarnaba tæ Shawulu kæsær ka taara na manggæn na minna a æneegha nda.”

³ Nanæn kee a kwasamaddi ngwalang nanda kar aama tæ hwan Faara, sang haara nda kanda teena yi parka thlæn kanda nda.

Nda Mbarnaba tæ Shawulu a Sayifurus

⁴ A kwasamaddi thlænna Sæsæna tæ Pedænda nda Mbarnaba tæ Shawulu, dænda wupæri Salukiya dæ, tæra nda hu kombuwol hai dænda a wutambar Sayifurus dæ.

⁵ Sæl nanda Salamis dæ kya nda hu kæn tsahad Yahudaya dæ pær labar Faara nda a mbædi. Na Yahaya Markus a samad ndan nagha a dang kanda sæ.

⁶ Weng ngganda talyina hai kahat na ahu wutambar chehweddi ta Pafos dā. A mbədani wal nanda tēmutu Yahudarha sē, annabi tē nggabaarha na thlēmnggən Mba Djeshiwa*.

⁷ Nēghən a ənang taara ngwamna, Sardiyus Mbulus sē, niifa ni na tē sēnda kaan. Thlən farha nən dē dā nda aang nda Mbarnaba ba tē Shawulu, kēsər na midghən sē a sək labar Faara nən.

⁸ Amma Alimas, tēmutu dī (thlēmnggən ni tē mii Helenaya), ndanggən ngwamna dī a kang dē thlēmaarha nda Mbarnaba fa tē Shawulu aten 'ya nanda a thlēghang nda wa. Na midghən sē kyakhranggən hutən ngwamna dā hai a fərdə kəkafek wa.

⁹ Tərgħa Shawulu na nda aarha Mbulus, nēghən lələgdā tē Səsəna tē Pedənda, kələnggən tēmutu dī hu yidsə ndanggən,

¹⁰ "Sa wan Sheetan ni, tē tsan əngya heu na nggəngga! Naa lələgdā tē ən hukkyā tē mbəlfēerha kəm. A kwan na a malang ishang nda fiya ma takkwa kəkafekkid kwaman Chinəm?"

¹¹ Nanənya, na Chinəm a bəng səsəarha a tenwa ba, Na a tsaurha kwamarha. Na a mēndaha mba a na yanfara wa." Tsu a mbədī kee wufiirha tē wula tərgħa atənggən hai, naghā a wiirha hai tēdāk-tēdāk naghā a kādā niifa na a kēs harghənən tənən kyadang kwamana.

¹² Nana ngwamna əndī katəragħa hai, fərkəkafek nən, kēsər kēs ənwulteena ndən ahu tsahaddā ha sək nən aten Chinəm.

Nda Mbulus tē Mbarnaba a Antakiya na a chehweed Pishiidiya

¹³ Tərgħa Mbulus tē ka wiyighən mal Pafos nda, tēra nda ahu kombuwol hai dēnda Pərngga dē na hu chehweed Pamfiliya. A mbədani malna Yahaya Markus kanda wudgha Urshalima dē.

¹⁴ Amma nda Mbarnaba tē Mbulus wii nda tē saara a Antakiya dē na a chehweed Pishiidiya. A far yibrha

Yahudaya kya nda hu kən tsahad Yahudaya dē tsawa nda hai.

¹⁵ A kwasamaddi karatang nanda deleewar ngyakhrha Musa tē yi annabiya, mamnggini na tē kən tsahaddā ha thlənang farha nda kanda dē tē ndaarha, "Wan manggina, ana labara sē a mii nun a kan, thlēgha madghən!"

¹⁶ Thliigha Mbulus sē, təranggən harghən sē ka a nggasa nda hai ndəghən, "Nafiya Isəreela, tē kun fingya mbuwa Yahudaya na a tərəm Faara, keema thlēmaarha fa.

¹⁷ Faara yi nafiya Isəreela ndən wurgha chichiya nəm, malang dē kanda a dēnda mbeedə ahu sayiddi na nanda a chehweed Masar. Tərgħa tē səsəməndəghən na kanglang kyanggən kanda sē ahu chehweddi.

¹⁸ Kərəsgħa tē kanda ahu hurarha kumnggit fadā a kaheerha.

¹⁹ Ndəghən ənaghā ndən bəlang nanda chehweeya dē məd na a Kan'ana fərang chehwedda nən Isəreela tsauka langaad ndan."

²⁰ Ənggini heu ya ənadə huraya 450. "Akwasamadghən, fərangga Faara fa ngwa kumaya kanda əna kutəryirha nda aten ndan ta hu sayid annabi Samaila dē.

²¹ Tərgħa nafini hwan kutəra nda, fərangga Faara Shawulu wan Kish kanda, turya Mbenjemen. Əna kutəryirha nən yi huraya kumnggit fadā.

²² Amma kədangga Faara Shawulu hai fadanggən Ndauda a meyedghən, niifda ndana Faara, 'Ndauda wan Djeeshi tur niifda ni na mid hurna; nən əna əngya heu na minna a əneeghən.'"

²³ "Ahu turya niifda ni ya, bəng na Faara təhərəkraha ba, Yeeseo dā ni ndana Faara nən a thlənang ba!

²⁴ Kapa na Yeeseo bərha ba, Yahaya pərdə labar mal dimiyirha tē kəm mbaptisma a nafiya Isəreela heu.

²⁵ Takhna Yahaya a ngwalang nda targhən tsakh mee nən, 'Nuwun a numad ndaarha nggini Kərəsti wa?

* 13:6 13:6 Thlēmdiya tē mii Aramayarha ni, ndaarha ni "Wan Djeshiwa"

Awo, amma nəghən bayi a samanna, tsikki na a kwasanggi sakh pahamnggən hai wa.'

²⁶ Wan manggina, kun wangya Ibrahim, tə kəm kun fingya mbuwa Yahudaya na a tərəm Faara, labar hərəkrə di ya thlənang nandan kəm ba!

²⁷ Nafiya Urshalima tə mamnggi ndan kukwalang ngwanda Yeeso hai wa, tə kəm sənang ngwanda labar annabiya hai na nda karatang nda kala far yibəd Yahudaya wa. A meyedghən bəlang ngganda Yeeso ka a ləđang ngganda əngya ndaana annabiya.

²⁸ Ko nanən kəsang ngwanda tə 'ya dimi wa, ndang ngganda Mbilatus a bəlang ngganda.

²⁹ Ngwalang nanda ləđang nda əngya heu ndaana deleewar aten mərəghən, tərang ngganda hai aten kadıdđi pang ngganda ahu kwadda hai ra nanda ahu feera.

³⁰ Amma Faara thlenggən sə ahu mərri!

³¹ Ahu bəngya hangga kyad fadghənən a nafini mbuwa samadghən ka a Nggalili ba ta Urshalima də. Kanda ni nanənya na a pəranggən nafinəm.

³² Nanənya banan ba ka a ban pərang labardi kun na Mbənggən ya: 'ya ndaana Faara a chichiya nəm tsaudə kəkafek a thlakh mbəd nan,

³³ tsaunən thleng Faara Yeeso sə. Kəla nanən chichirethlee hai ahu deleewar Dzabura yi səri tə ndaarha,

'Waana ni sa,

A weeriya tsaudi tsu.'[†]

³⁴ Kəsər ndagha Faara nən a thleng sə ahu mərri, balwa nggər mərə wa. Nəghən chichirethlee hai kee ahu deleewar Faara ndaanən, 'Niya furo parkaddi tə Pedənda ndang ni Ndauda.'[‡]

³⁵ A mbərha hu deleewar Dzabura pərda ndən a pəpal tə ndaarha, 'Mba malang nda tə Pedənduwa məthgha hai ahu kwaarha wa.'"[§]

³⁶ "Kəsər a kwasamaddi ngwalang na Ndauda tardi na mid Faara a thlakh mbədghən, mərgha pang ngganda ahu kwat mərri chichiyighən, məthgha thlu fadghən hai.

³⁷ Amma niifdi thleng na Faara sə ahu mərə məthwa thlu fadghən hai wa.

³⁸ Tsaunən kee wan manggina, na minna sə a sənunsə ahu Yeeso diya ndən nanan a pərang ndaarha kun, nun a wal chakh dimiyid nun sə.

³⁹ Kala niifa fərgha kəkafek təghən nən a wal hərəkrha a mbed Faara, 'ya mbuwana ngyakhrha Musa mbang ənaarha.

⁴⁰ Kwarama! A nggəmdun fa 'ya ndaana annabiya katəragha hai tə kun wa. Kəsər ndagha nda,

⁴¹ 'Kaama thləmaarha hai, kun na a waa farha,

nama ənwulteena murun də!

Kəsər niya əna 'ya a thlakh mbəd nun,

'ya mbuwa nun fərəkafek təghən ko pərang na niifa 'ya kun atənggən.' " *

⁴² Na nanda Mbulus tə Mbarnaba a kyarha hai a kən tsahad Yahudaya, hwangga nafini kanda a nggəra nda wutta ba banda pərang labara kanda aten əngginiya a far yibrha na bayi.

⁴³ Welna fiya hai, Yahudaya hangga tə fingya mbuwa Yahudaya kyagha hu takkwa əntin Yahudaya hai mbu samad nda Mbulus nda tə Mbarnaba. Nafini səri ya ndang ngganda kanda a dənda mbeedə tə mbərsaarha tə nggayid Faara.

⁴⁴ Kyahar na far yibəd Yahudaya ba faddən, fiya hangga kaan a wupəri di wuma nda thləman ndan ba ka a sək labar Chinəm nda

⁴⁵ Nana mamngya Yahudaya wumngga hai, na nda a sərəkhrha, na nda a ngaal əngya ndaana Mbulus.

⁴⁶ Tərgha nda Mbulus tə Mbarnaba kula hərəenga ndang ngganda kanda, "Kamdə kwang a pərang

[†] 13:33 13:33 Dzabura 2:7 [‡] 13:34 13:34 Ishaya 55:3 [§] 13:35 13:35 Dzabura 16:10 * 13:41 13:41 Habakuk 1:5

labar Faara nan kun, nanən kardun ndən fa tē kəm kəlang dūn fad nun kamngwa a wal yibrha nu mbuwa ngwalaarha wa, nanənya nan a kyaharra thləma fingya dē mbuwa Yahudaya.

⁴⁷ Kəsər kulo əndi ndang na Chinəm kan ya:

‘Dəfang di kun a tsawun kuk-waryirha a fingya mbuwa Yahudaya,
a bəng hərəkrha nun fiya bə ta mii ngwala kəshiirha dē.’ †

⁴⁸ Səkna fingya yina ndən mbuwa Yahudaya, tək mbənda nda fa usa Chinəm nda ka labarghən. Fingya wurna nda ka yibrha mbuwa ngwalaarha fərkəkafek nda.

⁴⁹ Nanən kee labar Chinəm welda dē ahu chehweddi kahat.

⁵⁰ Tərgħa mamngya Yahudayini shik nishya nda na a tərəm Faara na fiya a fərang mamnggirha kanda, tē mamngya na ahur wupəri di. Shighang ngganda fiya fa, thleng ngganda nda Mbulus fa tē Mbarnaba rəghang ngganda kanda sē ma talđi.

⁵¹ Amma nda Mbulus tē Mbarnaba dəghang ngganda tənidda dē na a saryi ndan a tsauka yiyi thləmaarha ni aten ndan, dənda Ikoniya dē.

⁵² Fa takkwaya Yeeso na a Antakiya tək mbənda nda fa tē kəm ləgdā nda tē Səsəna tē Pedənda.

14

Nda Mbulus tē Mbarnaba a Ikoniya

¹ A Ikoniya, nda Mbulus tē Mbarnaba kanda kyab kya nda hu kən tsahad Yahudaya dē kəla səsən nanda sahai. Pər labar Faara nda tē səsəmda har fiya hangga Yahudaya tē fingya mbuwa Yahudaya fərkəkafek nda.

² Amma fingya Yahudayini kargħa fərkəkafek fa, shik fingya yina nda

mbuwa Yahudaya kyakhrang ngganda hutən nggindan hai ma fa takkwaya Yeeso.

³ Tsawa nda Mbulus tē Mbarnaba a mbədi beena hangga, dənda mbeedə tē pər labar Chinəm kula hərəeenga. Chinəm Yeeso fərang dē səsəmda kanda a əna ənwulteengya nda hangga, ahu əna ‘ya kiya kyadang dē ndaarha fiya labardi kəkafek ni.

⁴ Fiya na a wupəri di tsaha nda hai pəmnggən səri, fingya a samad Yahudayini, fingya kəm fərkəkafek nda tē labar nda Mbulus tē Mbarnaba.

⁵ Tərgħa Yahudaya tē fingya mbuwa Yahudaya heu tē mamnggi ndan kənanng ngganda ‘ya hai na nda a ənanng ndaa nda Mbulus tē Mbarnaba, na mindan sē a kəsang ngganda kanda muk kanda nda tē ferya.

⁶ Səkna fathlängya Yeeso labardi kee dāa nda tē yibəd ndan. Dənda hu chehweed Likoniya dē, ahu wupəri Listra dē tē Ndarbe tē fingya talya.

⁷ Pər labar dā nda na Mbənggən a mbədi.

Nda Mbulus tē Mbarnaba a Listra tē Ndarbe

⁸ Na nanda Mbulus tē Mbarnaba a Listra bə nda wal niifa səfənnə sarghən. Ka nggəttəghən hai nəghən kee, ‘wawa mbang wiirha wa.

⁹ Nəghən a kang thləmaarha Mbulus fa nanən a pər labar Faara. Kəlang na Mbulus hu yidsə naghənən na fərkəkafek sē a fadghən na a wal kənda nən.

¹⁰ Tərgħa Mbulus tərənggən uradghən sē aaghən ndənggən, “Thliu sē!” Tərgħa niifdi thliigha sē harat katəranggən wiirha hai.

¹¹ Fiya na kang thləmaarha Mbulus fa na nanda əndi ənanən tərəng ngganda urad ndan sē ndaa nda tē mii nda yi Likoniyaya, “Faarya ni nafini ya, bənda thləmad nəm bə ahu thlu farha!”

¹² Ahu numad ndan Mbarnaba Ndezeyus ni thləm faara yi Nggirkaya, Mbulus kəm tsaunən ndəghən ni na a fər labara, aaghən nda Hemes.

† 13:47 13:47 Ishaya 42:6, 49:6

¹³ Firis yi kæn Ndzeyustæn nanda a kæsær wupæri di, bagha ba tæ thlaarha tæ shiyya na tæ firra fa a kwatkiræm wupæri da ba, kæsær ndæghæn tæ fiya heu na mindan sæ a ænang sataka nda kanda.

¹⁴ Amma sækna nda Mbarnaba tæ Mbulus ændi na a katærarha hai, njarang ngganda lukki ndan dæ kæsær mbænang ngwa ændi kanda na mindan ænagha wa, daa nda hur fiya dæ na nda ahuhwaarha tæ ndaarha,

¹⁵ “Kun nafiniya, kama nun a æna ændiya? Nafiya ni kan kæla kun! Bang nan labara kun ba na Mbænggæn na a kyakhrun hai malanggun.

¹⁶ Kætæm malang dæ fiya heu tærang shilee nda faarya teena na mindan,

¹⁷ amma ‘wawa mal kanda kula ndæghæn kyad fadghæn tæ æna nggayirha a fiya tæ ndaarha ndæghæn ænagha kæshiirha kahat wa. Na ængya sæ næn naarha dal kæm in, kæla yaara næn narha bang kæm hai tæ parkad ænnarhami tæ kæm lædanggæn hur nun tæ wutsæfayirha.”

¹⁸ Amma ko nanæn kee, nda Mbulus tæ Mbarnaba pærpær ‘yadang na ndan nafina fa a ænanda sataka kanda wa.

¹⁹ Amma fingya Yahudaya bagha nda ba a Antakiya tæ Ikoniya fiya wumngga hai sæk mii ndan nda, muk Mbulus nda, kahang ngganda kæsær tala dæ, tamngganda ndaarha mærdæ.

²⁰ Hærænna fatakkwaya muwang madufu, tærga thliigha sæ wudgha hur wupæri dæ.

Wutta Antakiya dæ tæ Suriya

²¹ Akwasamaddi pær nanda Mbulus tæ Mbarnaba labar Faara a Ndærbe, wal nda fiya hangga malangga dimiyid ndan, wuda nda Listæra dæ, tæ Ikoniya, tæ Antakiya na hu chehweed Mbisidiya.

²² Kanda a færang kaali fatakkwaya, na nda yiyang thlæmaarha kanda in na a isha nda hu færkækafekkid ndan tæ shembe. Ndangganda kanda, “Kæl tæ sæsaarha kaan ndænæm kyarha hu kutæryid talara dæ.”

²³ Akwasamaddi wurang na nda Mbulus shingya sæ hu kængya hwan Faara, hwan Faara nda tæ kar aama aten ndan na a tsauka Faara tæ kanda fær nanda kækafek tæghæn.

²⁴ Tærga kya nda tæ chehweed Mbisidiya dænda Famfiliya dæ.

²⁵ Pær nanda labar Faara a Pærngga, dænda Ataliya dæ.

²⁶ A mbædani ya kya nanda hu nggirggi aama hai wuda nda Antakiya dæ, a mbædani kaar hwanang nanda Faara kanda in tæ ndaarha a lafga nggayid Faara kanda ahu tardæ ngwalang nanda ya.

²⁷ Sæl nanda ba wumangganda fatakkwaya hai pær ænda nda heu ænana Faara aten ndan, tækæm inang kwamana fingya mbuwa Yahudaya kwaminda færkækafek hai.

²⁸ Mæna ndaha a mbædi kanda heu tæ fatakkwaya.

15

Wum ten mamngya a Urshalima

¹ Na nanda Mbulus tæ Mbarnaba a Antakiya na a Suriya, bagha fingya nafiya ba a Yahudiya, katærang ngganda tsahang Kæræstaya ha tæ ndaarha, “Tæta ni a thleng muwa nda kun, kæla tsahang na æntin Musa kæm ha, a mbæ kee wa, mbun wal hærærha wa.”

² Nda Mbulus tæ Mbarnaba ngaal nda pædaghæn tæ kanda. A kwasamadghæn, thlæn nda Mbulus nda tæ Mbarnaba tæ fingya fa færkækafekkya a Urshalima dæ, a thlæma fathlängya Yeeseo dæ tæ shingya aten palthdi.

³ Thlænna fa færkækafekkya a Urshalima dæ, isha nda hai a kwamana ahu talya Finikiya tæ Samariya, pærang nggænda kanda tæ ndaarha fingya mubuwawa Yahudaya fær nda kækafek a Faara. A ten palthdiya fa færkækafekkya kæl æna wutsæfayirha.

⁴ Sæl nanda Urshalima dæ, nda Mbulus tæ Mbarnaba thlægha fa færkækafekkya kanda fa heu tæ fathlängya tæ shingya. Pær ænda nda ænana Faara tæ kanda.

⁵ Amma fingya nafiya na a takkwa Farisaya thlii nda sə ndaa nda, “Təta ni a thleng muwa nda nafini mbuwa Yahudaya tə kəm takkwa ngyakhrha deleewar Musa nda.”

⁶ Fathlänggini tə shingya tsawa nda hai ka tsə labara nda aten palthdiya.

⁷ A kwasamaddi ndik nanda atenggən kaan, thliigha Mbiturus sə ndəghən, “Wan manggina, səndənsə kaar yi wurgha Faara nggi ahur nun sə, ka a pərang labar Faara ni fingya mbuwa wa Yahudaya tənə nda sək Labardi na Mbənggən fərkəkafek nda.

⁸ Faara, ndəghənni səngga hur kowunni, kyaddə ndaarha thlədə kanda fa fərang nən Səsəna kanda tə Pedənda kəla fərang nən kəm.

⁹ Wurwa ha sə a pathlang nəm tə kanda wa, kəsər tsuthlang də hur ndan də kəsər ka fərkəkafekkid ndan.

¹⁰ Nanən kee, kama na minnun sə kəkərang nda Faara nun dəfang rəfrha na haaghən a urad nafiya mbuwa wa Yahudaya fərgħa kəkafek, mbuwana kəm nduwa chichiyinəm mbang ngwanda tərang wa?

¹¹ Awo! Fər dəm kəkafek tə ndaarha ahu nggayid Chinəm Yeeso ni wal nəm hərəkrha, kəla wal nanda.”

¹² Fiya wumngga hai nggasa nda hai tətıp, na nda a kang thləmaarha nda Mbarnaba fa tə Mbulus na nanda a pərang pathla kanda aten ənsakhkya tə ənwultengya, ənana Faara tə kanda ahur nafini mbuwa wa Yahudaya.

¹³ Ngwalana nda, tərgha thliigha Yakubu sə ndəghən, “Wan manggina, Keema thləmaarha fa.

¹⁴ Siman Mbiturus saghang da ndən kəm kwaman di na mid Faara a wurgha hasə ahur nafini mbuwa Yahudaya tsawa nda yighən.

¹⁵ Kyaharrə da hai ki nafini mbuwa wa Yahudaya məməldə tə labar annabiya na chichirethlee hai ahu deleewar Faara tə ndaarha.”

¹⁶ “ ‘Akwasamad əndi ya niya wutta ba,

Nggəryi tənang wuri Ndauda.

Chada hai niya nggər tənang,

Nggəryi thleng nda sə.

¹⁷ Fiya takhka na nda kada Chinəm, Fingya mbuwa wa Yahudaya heu aah ni a tsawa nda yina, Ndagħa Chinəm kee, ənagħa əngginiya,*

¹⁸ Kyad nən ka kətəm.”

¹⁹ “Niyi a ndang nda kun, tama malanggəm billa nafini mbuwa Yahudaya na a kyaharra thləmad Faara ba.

²⁰ A meghedghən, nəm a chireethleng kanda də a malang ngganda kii kala ənnarhami paa nanda dahaya sə, tə kulafayirha tə kəm kii thlu mabiya tefreng nanda urad ndan tə saa fara†.

²¹ Kəsər na nda karatang nda ahu deleewar ngyakhrha Musa ahu kəngya tsahad Yahudaya tə kala wupəri tə kala far yibəd Yahudaya ka chichiiya hangga.”

Chireelth nda deleewar a Nafiya mbuwa wa Yahudaya fərgħa kəkafek

²² Tərgha fathlänggini tə shingya, tə fatakkwaya Yeeso heu kəla nda hai kamdə a wur nafi ndan nda thlənang ngganda kanda a Antakiya də heu nda Mbulus tə Mbarnaba. Wur Yahuda nda na nda aarha Mbarnaba tə Sila, mamngya ni kanda ahur faktakwaya Yeeso.

²³ Kulo deleewar di chireelth nanda haadə ya:

Deleewar diya bagħən ba a har fathlängya Yeeso tə shingya, wan mamngginun na a Urshalima.

A nafiya mbuwa wa Yahudaya fərgħa kəkafek tə Yeeso na a Antakiya, Suriya, tə Kəlikiya, nan a ndang'ya kun fa.

²⁴ Səkdən ndaarha dəd fingya də a mbəda də ya, billad nda kun tə tsang teena kun tə tsahan ndan ha, amma thləngwan kanda a ndang ngganda kun kee wa.

* 15:17 15:17 Amos 9:11-12 † 15:20 15:20 Deleewar Kyarha ba 34:15-17; Deleewar Firistaya 17:10-16, 18:6-23

25 Nanən kee, kan heu tsaudan hai nggəman fa a wur nafiya nan thlənanngan kanda a thləmannun də tə pashiyi nan nda Mbarnaba tə Mbulus,

26 nafini hengga yibəd ndan də ka thləm Chinəm Yeeso Kərəsti.

27 Tsaunən kee, nan a thlənanng Yahuda tə Sila kun də ka da nda pərang ənggini kun chireethleng nan kun də atənggən tə mii ndan.

28 “Nəghən ngga a Səsəna tə Pedənda tə kan kəm mbə ka a fərang rəfrha nan kun pak ma fīngyayini na chichireethlee hai ya wa.

29 Malaman həb ənnarhami pang nanda dāharha, tə saa fara tə kii thlu mābiya tefreng nanda urayindan tə kəm kulafayirha. A laf dūn əngginiya, na tsawud nun a narha ngga. Mal dan kun hu dədəmnggirha.”

30 Nafini wii nda a Antakiya də, da nda wumang nda fatakkwaya Yeeso hai fərang deleewar da nda kanda.

31 Karatangga nafini tək mbənda nda fa ka labardi sək nda.

32 Nda Yahuda tə Sila annabiya ni kanda, thlək palthya nda hangga a Kərəsta yini tə fərang kanglanggirha kanda.

33 A kwasamaddi mən nanda beena ha a mbədi, dəfangganda kanda də hu dədəmnggirha wuda nda a thləmad nafina də thləngga kanda ba.

34 †

35 Amma nda Mbulus tə Mbarnaba tsawa nda a Antakiya, a mbədi kanda tə fīngya hangga na nda a tsahang fiya ha tə pər labar Chinəm a kanda.

Tsakh nda Mbarnaba hai tə Mbulus

36 A kwasamad bəngya ndangga Mbulus Mbarnaba, “Tam wudum dəm weng tala fatakkwaya Yeeso na ahu tal yini ‘wanəm pər labar Chinəm sə, dəm na kanda tənəa nda kən.”

37 Na mid Mbarnaba sə a tahang ngganda Yahaya Markus ha də.

38 Amma Mbulus mbə midghən sə a tahang ngganda Yahaya Markus haadə wa, kəsər maldə kanda a Pamfiliya tə kəm kardə fa na a dənda mbeedə tə tardi.

39 A mbədi kya nda hu ngaala hai kaan pa dəgha nda hai. Tərangga Mbarnaba Yahaya Markus kya nda hu kombuwol hai dənda Sayifurus də.

40 Amma Mbulus wur Sila nən wii nda, fa fərkəkafekkyā hwan nggayid Chinəm nda a təranggən kanda də dədəm.

41 Kya nda tə Suriya tə Kilikiya ka da nda fərang kanglanggirha fatakkwaya Yeeso.

16

Tahang nda Mbulus tə Sila Timoti haadə

1 Nda Mbulus tə Sila ‘wa dərha nda Ndarbe də a dənda Listəra də. A mbədi na tə tsaharha ha sə, thləmnggənni Timoti man tə Yahudarha ni fərgəha kəkafek, amma chin tə Helenarha ni.

2 Fa takkwaya Yeeso na a Listəra tə Ikoniya kanda a falghən.

3 Nanən kee, na mid Mbulus sə a tahang ngganda Timoti haadə, thləng muwanən kəsər ka Yahudaya na a mbədi, kowunni səndasə chin tə Helenarha ni.

4 A sayiddi nanda a wiirha, na nda a takkwa tala-tala kanda a thləghanggən fiya ‘ya kənanng na fathlängya hai tə shingya na a Urshalima na a laf kanda nda.

5 Fa takkwaya Yeeso na nda aten chikrha hu fərkəkafek tə hang nda fiya kafad dalthla mbərha fa hai.

Aagha Faara Mbulus a Makedoniya də

6 Mbulus tə ka wiyyighən weng ngganda chehweed Firijiya hai tə Nggalatiya, kəsər Səsəna tə Pedənda ‘yadang də thlək labar Faara kanda fa a chehweed Asiya.

7 Səlnanda mii chehweed Misiya, tər mindan sə dərha a Mbitiniya

† 15:34 15:34 Fīngya chireethya na nda tə mbədghən 34 ndaanən: Amma kəlana Sila hai nəghən məməl tsauka hai a mbədi

də, amma Səsən Yeeso nggəməngwa kanda fa wa.

⁸ A meghedghən, kya nda tə Misiya səla nda a Turuwas də.

⁹ A fədikrha, səsəniigha Mbulus tə niif Makidoniya kət nagma a hwanggən tə ndaarha, “Bo Maki-doniya ba, ba dāng nda kan sə.”

¹⁰ Nanən kee, ngwan fa ka a dān Makidoniya də, tə numad ndaarha Faara aagha kəm a dəm thlēghang Labara na Mbənggən a kanda.

Fər kəkafekkid Lidiya

¹¹ Kyan ahu kombuwol hai a Turuwas, dān Samutarki də, dalthna mbərha hai tərən hai a Niyapolis.

¹² Thlen a mbədi dān Filibi də manda wupəri na ahu chehweed Makidoniya. Wupəri ni tənna kutəryid Roma; tsawan yi beena hangga a mbədi.

¹³ A far yibəd Yahudaya dān kəsər wupəri da də a mii kufaarha, a mbədi nan a numad ndaarha nan a wal mbəd hwan Faara. Tsawan hai, katəranggan kalang nishya sə wumngga hai a mbədi.

¹⁴ Tal ahur nishyini na a kang thləmaarha kan fa thləmnggən Lidiya na heng kabaya na tə wudəbəla fa, bəghən ba a wupəri Tayatira, nən tərang shilee Faara teena. Chinəm inanggən hurghən də thlə labar Mbulus nən fa.

¹⁵ Ənang mbaptisəma nda heu tə nafiya wurighən, hwan kan nən a dān wuri keeghən də ndəghən, “A nggəmdun fa tə fərəkəfek ni nggi a Chinəm, bama ba bun tsaurha a wuri kyana.” Djib hwan kan nən pa dān də.

Mbulus tə Sila ahu porsəna

¹⁶ Na fardə sə kan diye a mbəd hwan Faara də, kəman tə mafad wee nuwun nəghən tə ənkaheerha fa yi kularha. Walang də kəna turighən sə kaan ahu tar kuladdi.

¹⁷ Nən takkwa samad nan nagma ahuhwaarha tə ndaarha, “Nafiniya mafaya Faara Amshi ni, ba nanda ba ka a pərang kwaman wal hərəkrha nda kun!”

¹⁸ Bengya hangga nən naarha ndaarha kee. Tərgha Mbulus səbgha hurghən də, kyahargha hai ndanggən ənkaheddi, “A hu thləm Yeeso Kərəsti nduwu hai təghən!” Tsu kee ndəkka hai təghən.

¹⁹ Kəlaana turid mafad wee nuwun da hai kwaman walləndan nggəldə, kəsang ngganda Mbulus tə Sila dənda tə kanda ahu kasudə a mbed fa ngwa kumaya də.

²⁰ Dənda tə kanda a mbed mamngya fa ngwa kumaaya də, ndaa nda, “Nafiniya Yahudaya ni, na nda tsang teena nafinan kaan.

²¹ Na nda tsahang əntingya kanha mbuwa məməl tə kəm Romaya.”

²² Fiya wumngga hai a mbədi katərang ngganda har nda Mbulus tə Sila tə yanda, mamngya fa ngwa kumaaya ndanggən fingya fiya a kədang ngganda kanda hai tawalth, dək kanda nda.

²³ A kwasamaddi dək nanda kanda muwang ngganda kanda hu porsəna də ndang ngganda fa kəla mbədə ha a kəla kanda nda ha ngga.

²⁴ Tə kəla kən porsən dāha kəm hərəm nən səkkən kee muwanggən kanda a kambərhədə kaan pang ngganda saryindan ahu dəfrha hai.

²⁵ A manad fədikrha nda Mbulus tə Sila na nanda a hwan Faara tə aagha amshe yi fal Faara, nagma fingya porsəngya a kang thləmaarha kanda fa.

²⁶ Kula səndəndan sə, rəbgha chehweerha fa heu tə sar kən porsən di. Tsu kee kwat mingya porsən di heu ina nda də, wuyiwurya kənanng nanda porsəngya sə heu kwasa nda hai

²⁷ Mehenna tə kəla mbədə ha a beena, kəla hai kwatmingya heu inda də. Kədanggən thləu kəlārgən sə na midghən sə a bəlanggən fadghən, ahu numadghən tamnggən ndaarha porsənggini heu kyanda sə.

²⁸ Amma tərangga Mbulus uradghən sə kaan ndanggən, “A ənang na wundərha fadwa fa wa, kan heu nan a mbədiya!”

²⁹ Tə kəla porsən da ha ndaagha

a ßang patilla nda ba, mbøngga a kända dë børga hweedä hai tē kurumnggän a mbäd nda Mbulus tē Sila, nagha fadghän heu a røbrha fa.

³⁰ Kyagha tē kanda kashaaba tsa-hang mee nän kanda, “Kun mamngya, mani änaarha tēni hæräkrha?”

³¹ Ndang ngganda, “Furu kækafek a Chinäm Yeeso, na wal hæräkrha heu tē wuriwa.”

³² Tørga pørang labar Chinäm nda tē fngya heu na a minda keeghän.

³³ A fädikdi wu tē kälä porsän dāha haranggän kanda, tsabang wundäyindan nän kanda dē. A mbädi käm ängang mbatisäma nda heu tē wurighän.

³⁴ Tørga ßagha tē kanda minda keeghän ßa førang ännarhami nän kanda. Ndøghän tē fa wurayighän heu na nda a äna wutsäfayirha kësär kanda heu fər nda kækafek a Faara.

³⁵ Dalthna mbørha hai, thløngga fa ngwa kuma yini farha a thlömäd tē kälä porsän dädä tē ndaarha: “Kalu häshyina hai ya.”

³⁶ Tē kälä porsän dāha ndanggän Mbulus, “Fa ngwa kumaaya thløngga ßa a kal sa ni hai tē Sila. Nanänya weema ahu dädemnggirha.”

³⁷ Amma nggørangga Mbulus na-fina sē thløn nanda kanda ßa, “Dök nda kan a pøpal kula kanda ngwang kumarha kan sē, muwang ngganda kan ahu porsäna dē kan käm wangya Romaya ni kan. Nanänya na mindan sē kee ween bøbee? Kækafek mbä änaarha hai kee wa! Ndaaman kanda a ßa nda ßa tafandan ßa nda kal kan hai.”

³⁸ Nafini thløn nanda ßa dända dē dā nda pøranggän fa ngwa kumaaya, sæk nanda ndaarha nda Mbulus tē Sila wangya Romaya ni tərma nda.

³⁹ Banda hu kän porsän dā ßa hwan kanda nda a chahanggän nda kanda dē, kyang ngganda kanda sē ma porsän di mal wupäri dā nda.

⁴⁰ A kwasamaddi kya nanda Mbulus sē tē Sila ahu porsän di, dända wuri ki Lidiya dē. A mbäfani wumna nda sa hai tē fatakkwaya

Yeeso førang kanglanggirha nda kanda a wii nda.

17

Nda Mbulus tē Sila a Tasalonika

¹ Kya nanda Mbulus tē Sila tē Amfipolis tē Apoloniya, ßa nda Tasalonika ßa na kän tsahad Yahudaya sē.

² Kälä säsænna Mbulus sa hai kyagha hu kän tsahad Yahudayina dē, a far yibäd Yahudaya katära mahan a miighän a miighän tsä labara nän tē fiya ahu dēleewar Faara.

³ Pørang nggänän kanda a pøpal 'ya ndana dēleewar Faara tē ndaarha Kærästi säsäadē tē käm thliidä sē hu mära. Ndanggän kanda, “Yeeso di niya pørang nda kun ya Kærästi dā ni.”

⁴ Fngya Yahudaya nggämnda fa wum teena nda tē nda Mbulus tē Sila, kälä änana Helenaya hangga na a tørem Faara tē man nishya na tē thlëma in.

⁵ Amma nagha Yahudayini a særäkrha, dā nda wumang fa thlömøngya ßa ahu kasu, thliigha kakyathlänga sē a wupäri di. Dā nda minda ki DJason dē na nda a kadä nda Mbulus tē Sila ka a kyang ngganda kanda ahur fiya ßa wumngga hai.

⁶ Amma nawa nanda kanda, kahang ngganda DJason ßa tē fngya fatakkwaya Yeeso ßa nda tē kanda a mbed mamngya wupäri dā ßa na nda ahuhwaarha, “Nafini ya kanda ni na a tsang teena fiya hu kæshiirha kahat nanänya kulo kanda ya.

⁷ DJason thlödē kanda fa a minda keeghän. Kanda heu kar nda äna taara tē ngyakhrha Kaiser, na nda a ndaarha wai na kutära sē pak, yandi na nda aarha Yeeso.”

⁸ Sæk nanda kee, fiya wumngga hai tē mamngya wupäri di sæbgha hurndan dē tsangga teena kanda.

⁹ Tørga ndang ngganda DJason tē fngya a fər wudäbälä nda a malang ngganda kanda wii nda.

Nda Mbulus tē Sila a Mberiya

¹⁰ Tsäna fidikrha hai, Fa takkwaya Yeeso thlønang ngganda nda Mbulus

tə Sila a Mberiya də. Səl nanda a mbəda də, kya nda ahu kən tsahad Yahudaya də.

¹¹ Nafiya Mberiya kal nda Tasalonikaya hakkilo, kəsər thlənda labar da fa tə haara kikyab na nda naarha huleu labar Faara kətsar tənə nda sən kəkafekkid palthdi pərang na Mbulus kanda.

¹² Yahudaya hangga fərgha kəkafek, kəla ənana Helenaya, man nishya na tə thləma in tə həshya hangga.

¹³ Səkna Yahudaya na a Tasalonika ndaarha na Mbulus a pər labar Faara a Mberiya, dənəda mbədadə kəm, da nda shighang fiya fa wumngga hai tənə nda thleng yanda.

¹⁴ Fa takkwaya Yeeso na a mbədi thlənang ngganda Mbulus a mii wuri aama də, amma nda Sila tə Timoti tsawa nda a Mberiya.

¹⁵ Nafini dəfangga Mbulus a Atina də ndanggən kanda da nda pərang ndaarha Sila tə Timoti ba nda walghən wed.

Mbulus a Atina

¹⁶ Nana Mbulus a kəla kanda fa a Atina, thleegha hurghən nanən taldi ləghəddə tə dahaya.

¹⁷ Nanən kee, dəgha hu kən tsahad Yahudaya də ka dəgha tsə labara tə kanda tə Helenaya na a tərəm Faara. Ka fad dathla mbərha fa hai nən naarha dərha hu kasu də nagma a kalang fingya sə wal nən a mbədi.

¹⁸ Fingya fa maləmngya Abikuriyaya tə Sətokiyaya katərang ngganda ngaala hai təghən ka pərang nən labar Yeeso kanda tə thliidghən sə ahu mərta.

Nanən kee tsakhka fingya mee, “Mana tə pəpethdi a ndaarha ya?” Tə kəm ndagha fingya, “Na midghən sə pər labar weerənda faarya nən.”

¹⁹ Tərgha dənəda təghən ahu wum ten fa səngya də a mbərha na nda aarha Aropaggus ndang ngganda, “Pərang labara kan ngga aten weerənda tsahadda ha kyawa bana ba təghən ya.

²⁰ Nana a lədang thləman nan tə palthya pak, na minnan sə a sən ənggina nan ya ngga.”

²¹ (Atinaya heu tə rongya na tə tsaurha a mbədi na nda naarha tsaurha hai kee kəl tsə labara aten weerənda palthdi kyagha ba.)

²² Thliigha Mbulus sə ahu wum tendi na a Aropaggus ndəghən, “Nafiya Atina! Nadi kun nafiya ni na mindan tərang shilee faarya teena hangga.

²³ Kəsər a nadi a wiirha hai ahur taldi ya ni naarha kəlang nda ənggini nun naarha tərang shilee kanda teena, tə kəm nadi mbəd nji sataka tə chireethla a man tenggən tə ndaarha, ‘A Faara səngwa wa nəm’. Tur faardi nun a tərang shilee teena səngwa wa nun, ndəghənni ni a pərang nda kun.”

²⁴ “Faardi ənagha kəshiirha tə əngya heu na ahurghən ndəghənni Chinəm yi talara tə hweede, mbə tsaurha ahu kənna tənna fiya wa.

²⁵ Mbəm fərang ‘ya tə haara wa, mbə kadā thlaara a haar niifa wa, kəsər ndəghən tafadghən nən fərang yibrha fiya tə fingya əngya heu.

²⁶ A fad niifa tətəl ndən ənənən turya fiya dədamən-dədaməm ahu kəshiirha kahat. Kapa nən əna kanda səndə sayi kamngga tə kanda tə kəm mbərha kamngga a tsawa nda sə.”

²⁷ “Ənana Faara ndən kee tənə fiya kadaghən asəmha na nda walang ngganda, ko nanən mbə inggun ma kəm wa.”

²⁸ “Kəsər nəghəm tə tsaurha ahurghən, tə wiirha hai, ndən nanəm sə a weeriya.”

Kəla ndaana fa amshiiyi nun, “Kəm wanggighən ni.”

²⁹ “Tsaunən kəm wangya Faara ni, məməlwə numam tə ndaarha Faara nəghən kəla daharha taksa fa mbər əngya tə dəbəla, nduwa feera nduwa dəfrha wa.

³⁰ Kətəm djidangwa Faara tə yamid sənda fiya wa, amma nanənya ndanggən fiya heu ko a yanggini a malang ngganda dahayi ndan kyakhra nda thləmadghən ba.

³¹ Kəsər dəfang də fara hai nən a ngwang kumarha kəshirha yi kəkafek tə haar niifdi wur nən. Kyadang də niifdi kowunni a pəpal tə thleng nən sə ahu mərta.”

³² Hərəm nanda sək labara aten thliirha sə ahu mərta, fingya waghən nda, fingya ndanda, “Na minnan sə a nggərgha pərang palthdi kan ya.”

³³ Tərgha malgha Mbulus kogna yini.

³⁴ Amma fingya mbu samadghən nda tsawanda fa fərkəkafekya. A hur ndan na Ndiyonişiyus sə nəghən tal ahur kogna yini, tə nuneefa kəm na thləmnggən Ndamaris tə fingya hangga.

18

Mbulus a Koronti

¹ A kwasamadghən, malgha Mbulus Atina dəgha a Koronti də.

² A mbədi wal tə Yahudarha nən sə na thləmnggən Akila, wan chehweed Pontus. Baghən ba a Italiya kanda tə nukkun Pərisila, kəsər kutəra Kəlaudyus ndanggən Yahudaya heu a mal Roma nda. Dəgha Mbulus də ka a na kanda nən,

³ kəsər nanən targhənni taksa chaama kəla na nanda, tsauka a thləman ndan əna taara nən tə kanda.

⁴ Kala Far Yibrha nən tsə labara tə Yahudaya tə Helenaya ahu kən tsahad Yahudaya, na midghən sə a ləm kanda nən fa.

⁵ Bana nda Sila ba tə Timoti a Maki-doniya, dəfgha Mbulus teena hu pər labar Faara hai, nagha a kyadanggən Yahudaya tə ndaarha Yeeso ndəna Kərəsti.

⁶ Amma ngaalang ngganda Mbulus na nda a 'yarghən, dəghanggən tinid da də na a fad luwudghən ndanggən kanda, “A tsauka hakked nun atennun! Mbə dīmiyirha sə a fanna wa. Nanənya niya dərha a ki nafiya də mbuwa wa Yahudaya.”

⁷ Tərgha Mbulus mal kən tsahad Yahudayina nən dəgha minda ki Titiyus Djustus də, tə tərang shilee

Faara teena. Na kwatkirəm nggən tal tə kən tsahadda fa.

⁸ Tərgha Kəripus mamnda kən tsahad Yahudaya, heu tə wurighən fər nda kəkafek a Chinəm. Fingya Korontiyaya hangga səkka ndən fərkəkafek nda ənang mbaptisəma nda kanda.

⁹ Farda sə a fidikrha kyadangga Faara 'ya Mbulus ahu səsəniirha, ndanggən, “A tərəmna wa; duwa mbeedə tə labar wa, a nggasna hai wa.

¹⁰ Niyi tə sa ha, mbə niifa sə dək sa nduwa əno 'ya nən fa wa, kəsər na nafina sə hangga ahu wupəridi ya.”

¹¹ Nanən kee, tsauka Mbulus yi hurarha tal tə mbeera, nagha a tsahang labar Faara kanda ha.

¹² Amma a thlakh mbəddi na Nggaliyo ngwamna a chehweed Akaya, wumangga Yahudaya tendan ka a thlengganda Mbulus fa ba nda təghən mbed ngwamna ba ka a ngwang kumarha nən sə.

¹³ Ndanda, “Niifdiya nəghən a ləm fiya fa a tərang shilee nda Faara teena ahu kwamana 'yadana ngyahad nəm.”

¹⁴ Nana Mbulus a kalgha sə kee, ndangga Nggaliyo Yahudaya, “Kun Yahudaya, a ndam kəsanggun kamshidiya tə dīmiyirha fa nduwa ənadə 'ya na manggən mbuwa wa ngga, kam niya kang thləmaarha kun fa.

¹⁵ Amma nanən nəghən aten tsakh mee ni ahu labara tə aten thləmngya tə kəm ngyahad nun, ngwalaman palthdi tafad nun, mbi ngwa kumarha aten əngya kiya wa.”

¹⁶ Nanən kee, rəghanggən kanda də ma kən ngwa kumaddi.

¹⁷ Tərgha kyakhrang ngganda Sostanus teena mamnda kən tsahad Yahudaya dəkənda a kwatkirəm kən ngwa kumaddi. Amma djidangwa 'ya Nggaliyo wa.

Wud Mbulus a Antakiya də na a Suriya

¹⁸ A kwasamad əndiya məngga Mbulus ha a Koronti. Tərgha mal fatakkwaya Yeeso nən kyagha hu

kombuwol hai, mbugha nda Päriskila tē Akila samadghən, dēna nda Suriya dē. (Kapa nən wiirha thlērđang dē tenggən dē a Kankiriya kēsər ka dēfmee ənanən.)

¹⁹ Səla nda a Afisa dē, a mbəđi malgha Mbulus Päriskila hai tē Akila. Tərgha ndəghənggi tafadghən kyagha ahu kən tsahad Yahudaya dē ka a tsə labara tē Yahudayini.

²⁰ Hwanggənda a məngga ha, amma kargha fa.

²¹ Amma kapa nən wiirha ndanggən kanda, “A nggəm Faara fa, niya nggər wutta ba.” Tərgha kyagha ahu kombuwol hai mal Afisa nən.

²² Tərnən hai a Kaisariya, dēgha ka ndang'ya fatakkwaya Yeeso dē na a mbəđi a mbərgha a Antakiya dē.

²³ A kwasamaddi mənən ha a Antakiya, thliigha dēgha mbəya dē hangga a Nggalasiya tē Pilisiya, naghā a đang nda fatakkwaya Yeeso sē na a tsawa nda tē kanglanggirha hu chinəm.

Pər Apolos labar Faara a Afisa

²⁴ Na tē Yahudarha sē thləmnggənni Apolos, bəgha Afisa ba. Nggətgha ndan a wupəri Aledzandariya, tē mbərmee ni səndə labar Faara kaan.

²⁵ Tsahang nda kwaman Chinəm ha, tē kəm nəghən a tsahang fiya ha tē mbənafarha fa. Tsahadghən ha aten Yeeso nəghən məməl. Ko nanən, mbaptisəma yi Yahaya ndən sənnən kee.

²⁶ Katəranggən ndikrha hai tē kanglanggirha hu kən tsahad Yahudaya. Səkna nda Päriskila tē Akila ndən aaghən nda a minda kyandan dē pərang kwaman Faara nda məməl.

²⁷ Nana mid Apolos dərha a Akaya dē, fatakkwaya Yeeso chighang kanglanggirha nda tē kəm chireethleng ngganda fatakkwaya Yeeso dē na a mbəđi tēna nda thləghən fa. Sələnən mbədadə, thlar fingya nən kaan fərgha kəkafek tē nggayid Faara.

²⁸ Kēsər kaldə Yahudayina mu ngaal nən tē kanda hu yid fiya hangga, kyadənggənən kanda tē

ndaarha hu dēleewar Faara Yeeso ni Kərəsti.

19

Mbulus a Afisa

¹ Nana Apolos a Koronti, tər Mbulus kwamana ahu chehweddi dēgha Afisa dē. A mbəđani dənən wal fatakkwaya Yeeso sē.

² Tsahang mee nən kanda, “Fər nun kəkafek thləđun Səsəna tē Pedənda fa wa?” Nggərang ngganda sē, “Awo, kyawan sən ndaarha na Səsənasə tē Pedənda wa.”

³ Tsakhka Mbulus mee, “Tur yanggi mbaptisəma ənang nanda kun?” Ndang ngganda, “Mbaptisəma yi Yahaya.”

⁴ Ndagha Mbulus, “Mbaptisəmad Yahaya yi mal dīmiyirha ni. Ndanggən fiya a fərəkafek nda tē niifa na bayi a samadghən, ndəna Yeeso.”

⁵ Sək nanda kee, ənang mbaptisəma nda kanda ahu thləm Chinəm Yeeso.

⁶ Dəfang na Mbulus haara kanda teena, bəgha Səsəna tē Pedənda tendan hai, na nda a ndikrha tē miya pak tē kəm na nda thlək labara bəgha hai a thləmad Faara kəla annabiya.

⁷ Kanda həshya kumkap səri ni.

⁸ Tərgha Mbulus kyagha hu kən tsahad Yahudaya dē naghā a pər labar Faara tē kanglanggirha yi ndəree mahan, naghā a ləm kanda fa tē thləghang labar Kutəryid Faara kanda.

⁹ Amma fingya kar nda labarghən fa. Na nda a ndikrha mbuwa ngga a pəpal aten kwaman Chinəm. Malangga Mbulus kanda, wiigha tē fatakkwaya Yeeso dā nda naarha tsə labara kətsar a mbəd tsaharha ha na a Təranus.

¹⁰ Huraya səri kanda a ənaarha kee, tēna Yahudaya tē Helenaya na tē tsaurhahu chehweed Asiya sək labar Chinəm.

Wangya Skiva

¹¹ Fərang Faara səsəmnda Mbulus a əna ənwulteengya nən na məmanggən.

12 Ko ən pa farha nduwa shishimar tsuwargha ndən fa, a dang ndan haaya də, na nda kənda tə kəm ənkaheeya na a fad ndan a kyarha sə.

13 Fingya wumten Yahudaya na a wiirha hai tala-tala kanda a kyang ənkaheeya sə katərang ngganda əna taara hai tə thləm Chinəm Yeeso. Na nda a ndaarha, “Niyi a ndorha hu thləm Yeeso, na Mbulus a pər labarghən, kyosə!”

14 Wangya həshya məd yi Skiva mamnda firis Yahudaya kanda na a əna əndiya.

15 Fardasə nggərangga ənkaheddi kanda sə, “Səndi Yeeso, tə kəm səndi Mbulus, amma wunni kun?”

16 Tərgha niifdi na tə ənkahedda fa pərga tendan də har kanda nən yanda kal kanda nən mu heu. Dək kanda nən kya nda sə tə daarha ahur mindədi tawalth tə wundiya fa a fad ndan.

17 Səkna Yahudaya ndən tə Hele-naya na tə tsaurha a Afisa, tərma nda heu, fərang mamnggirha nda thləm Chinəm Yeeso kaan.

18 Fingya hangga fərga kəkafek kya nda pəpəl ba na nda a thlək ən mbəlfeyya ndan.

19 Fa kulaya hangga kyagha ba tə deleewar kulayid ndan njang ngganda də a yid fiya. Kirasang nanda deleewar kula yini nən səl wudəbəl raphthlaarha yi beena haru kumnggidghən tuf (50,000).

20 Nanən kee, labar Chinəm aten dərha mbeedə fiya hangga kaan a fərkəkafek.

Kakyathlaanga a Afisa

21 A kwasamad əndi katəragha hai ya, mid Mbulus dərha Urshalima də, nən a kyagha tə Makidoniya tə Akaya. Ndəghən, “A kwasamaddi dini mbəda də, tsaudə tətə a di Roma də.”

22 Thlən nafiya nən də səri na a dang sə nda Timoti tə Irastus a 'wa nda mbee, a Makidoniya də, ndəghənggi tsəgha tsəbaku hu chehweed Asiya.

23 Məməlla sayiddi thliigha kakyathlaanga aten takkwa kwaman Chinəm.

24 Tə bəla na nda aarha Ndemetiriyus, na bəl kən dahad Atemis nggu-ngguchit tə wurirha, walang də tar wudəbəla fa bəlya sə hangga.

25 Wumanggən kanda thləmadghən ba tə fingya na a əna tur tardı, ndanggən kanda, “Waya, səndunsə nəghəm a wal wudəbəla ahu tar di kyanəm ya.”

26 Kəla nanun ndən tə kəm səknun na niifdiya Mbulus a ləm fiya fa hangga a Afisa di ya tə chehweed Asiya heu. Ndəghən, faarya ənana niifa mbə faarya ni wa sam.

27 “Na wad sə mbə ka tar nəm na thləmnggən a weela də katənggən wa, amma kən dahad Atemis nən a səbrha də, tə kəm Atemis tafadghən na nda a dəfang shilee teena ahu chehweed Asiya heu tə kəshirha, nən a kədeng mamnggidghən.”

28 Sək na ndan kee, səbgha hur ndan də katərang ngganda ahuhwaarha hai, “Atemis yi Afisaya nən tə mamnggirha!”

29 Tsəbaku hur wupəri heu tsə teena nda. Kəsangga fiya nda Nggayus tə Aristakus kawiya Mbulus a Makidoniya ba, kowunni kəl daarha mbəd wumteena də.

30 Na mid Mbulus sə a kyagha hur fiya də wumngga hai, amma karang fatakkwaya Yeeso fa.

31 Ko fingya mamngya na hu chehweddi, pashiya Mbulus, thlənang labara nda də a kyadə a mbəd wumten da də wa.

32 Fiya wumngga hai na nda ahu tsə teena. Fingya na nda ahuhwaarha aten 'ya tətəl, fingya aten 'ya pak. Fiya hangga səngwanda əndi bangga kanda mbəda ba wa.

33 Yahudayini puwang ngganda Aledzanda a mbeedə, na a thlək 'ya nən a fiya. Təranggən harghən sə na a nggasgha fiya hai ka kalanggən kanda sə aten 'ya wumngga kanda hai.

³⁴ Amma sönang nanda hai tē Yahudarha ni, kanda heu tērang ngganda urad ndan sē na nda a mbeela fa yi sayi sēri tē ndaarha, “Atemis yi Afisaya nēn tē mamnggirha!”

³⁵ Tē chirethla wupēri di ng-gasanggēn fiya hai wumngga hai ndēghēn, “Nafiya Afisa, kēshirha heu sēnda sē wupēri Afisa ndēghēnni tē Mamnda Atemis ha, tē shishing ndēghēn mukka hai a talara a kēm.

³⁶ Tsaunēn kee, mbē ngaala sē ahu palthdi ya wa, nggasama hai a ēnadun 'ya kula numaarha wa.

³⁷ Ba dūn tē nafini mbēda ba ya, mbē ngaar nanda a kēn dāhad nēm wa tē kēm sar wa nda dāhadnēm wa.

³⁸ A nadē Ndemetirus tē fa taryighēn na nda tē billaarha aten kowunni, na kēn ngwa kumarha sē, dēnda dē da nda huhwaarha.

³⁹ Ana 'ya sē pak na minnun a thluwun daama tēghēn a mbed shingya wupēri dē.

⁴⁰ Kēla nanēnya, nēghēm ahu waarha a nadēm a mbeela fa kiya wa kēsēr ka ēngya na a wiirha hai a weeriya. Nanēn mbē ten palth kakyathlang dā sē ya wa, mbē 'yasē nēm thlērha aten ēndi nun a ēnaarha nanēnya wa.”

⁴¹ A kwasamaddi ngwalang nēn palthghēn kal fiya nēn hai.

20

Kyad Mbulus Makidoniya hai tē Helas

¹ Ngwalana kakyathlaanga, tērga Mbulus aah fatakkwaya Yeeso nēn, a kwasamaddi fērang nēn kanglanggirha kanda, dēgha Makidoniya dē.

² Dēgha mbēya dē hangga naghā fērang kanglanggirha fatakkwaya Yeeso tē palthya hangga ta sēlgha a Helas dē.

³ Tsauka a Helas yi ndēree mahan. Nanēn a ngwarha fa nēn a tēra ahu kombuwol hai ka a dēgha Suriya dē, ashe Yahudayini kēnang nda hai na a ēnang 'ya nda fa, tērga wudgha kyagha tē Makidoniya.

⁴ Nda Sufata wan Farus a Mbiriya, tē Aristakus, tē Sakundus, nafiya Tasalonika, tē Nggayus niif Ndarbe, tē Timoti, kanda nda Tikikus tē Tarofimus, nafiya Asiya, na mindan sē a dēnda Suriya dē tēghēn.

⁵ Nafiniya 'wa nda mbeedē kēla kan nda fa a Torawus.

⁶ Ngwalana wutsēfayid mburodi kula mekhna thlen a Filibi tē ng-girggi, akwasamad beena tuf dān wal fīngyayini a Torawus tsawan a mbēdi yi beena mēd.

Ngwala mii wii tal Mbulus a Torawus

⁷ A katēra thlētta beena wuman hai ka a ndēghanggan mburodi hai. Tērga Mbulus pērang labar Faara nēn kanda. Na midghēn sē mal kanda a dāth mbērha hai dēgha mbeedē tē pēr labar Faara ta manad fidīkrha dē.

⁸ A hu kēndi tēnna nda aten shadghēn wumnan sa hai na patil-laya sē hangga.

⁹ Na niifa sē tsauka hai a kwat kēnna thlēmnggēn Yutikus, na beena a sēsang nda a sayiddi na Mbulus a pēr labar Faara. Tērga tērangga beena Yutikus dē, mukka hai a kwat kēndi tēnna nda aten shadghēn yi mahan, tērang ngganda sē mēmēra.

¹⁰ Nanēn kee, tērga Mbulus hweedā hai, bērga ten wandā hai fēbanggēn, ndagha, “A billadun wa, balghēn tē yibrha.”

¹¹ Tērga nggērgēn wutta talara sē kyanggēn mburodi dā hai kyan heu. Dēgha mbeedē tē pērang labar Faara kanda har dāthgha mbērha hai a wiigha.

¹² Tērga nafini tērang ngganda wundēladdi wure dē tē yibrha na nda a ēna wutsēfayirha.

Thliigha Mbulus a Torawus dēgha Militus dē

¹³ Wiigha Mbulus tē saara a Asus dē. Kan kēm dān mbēdadē tē ng-girggi ka a tēranggan.

¹⁴ Dēnēn wal kan a Asus, tēranggan tē nggirggi a Mitilin dē.

15 Dalthna mbərha hai thlen tē nggirggi səlän Kiyos dē. Nggərna mbərha dathla hai tēdan a Samos dē. A kwasamad beena tal səlän a Militus dē.

16 Mbə mid Mbulus sē a ishgha hai a Afisa wa, kəsər mbə midghən sē a mbədgha hai a Asiya wa, nəghən a yawiirha na a səlgha a Urshalima dē wed, a nadə a ənaarha hai a far Wutsəfayid Pentikos.

Ndik Mbulus tē shingya Kən Faara a Afisa.

17 A Miletus ni thlənna Mbulus farha dē a ang shingya Kən Faara nda ba na a Afisa ba nda walghən.

18 Ba nanda walghən, ndanggən kanda, “Kun tafad nun səndun tur tsawud na a sayiddi nani tē kun ka a fardī dəfang ni sarna a chehweed Asiya hai.

19 Ənangdi taara Chinəm kula manang alteena tē thlee hura kəm, ko nanən saadi kəkərfa fa tē tar mbəlfēerha əneena Yahudaya fa.

20 Səndun sē karwi pərang 'ya kun na thlar kun wa, tē kəm tsahangdi kun ha a pəpal tē wure-wure.

21 Pərangdi ndən Yahudaya tē fingingya mbuwa Yahudaya na a malanganda dimiyid ndan kyakhra nda thləmad Faara ba fərkəkafek nda a Chinəm Yeeso.”

22 “Nanənya, Səsəna tē Pedənda a shik nggi, ka a di Urshalima dē, səngwi əndi dəgha katərarha hai tē nggi a mbədi wa.

23 'Ya sənni sē kee kala wupəri dəni saadə na Səsəna tē Pedənda naarha kəs thləmanna tē ndaarha nda dərha hu porsəna dē tē səsəarha na nda a kəla nggi fa.

24 Amma nggi mbiyi a kəlang yibəna kəla 'ya ni wa, na minna sē kee a ngwalanggi tardī fəree na Chinəm Yeeso a ənee, tar pər Labara na Mbənggən yi nggayid Faara.”

25 “Nanənya, səndisə mbusə ahur nun pərang ni labar Kutəryid Faara na nggər na nggi wa.

26 Tsaunən kee, niya pərang ndaarha kun a weeriya mbə hakked niifa sē atenna wa.

27 Pərangdi 'ya kun heu na mid Faara a sənggunən.”

28 Kəlama altennun ha tē nafiya fərangna Səsəna tē Pedənda kun a laf kanda nun. Tsawama kəla falafya nafiya Faara. Chibədghən ni hiinən tē far Wanggən.

29 “Səndi sē a kwasamaddi malni kun, na məmereeya a kyarha hur nun hai mba nda a mal chibədđi wa.

30 A hur nun kəm na fingingya sē na a thliirha sē thlək palth nggabaarha nda ka a kyang ngganda fingingya sē ahu fərkəkafekiddi, tēna nda mbu samandan.

31 Nanən kee kwarama! Dalama teena hai hurarha mahan 'wawi malang kəs thləman nun nda fidikrha tē yanfaara tē aam yirha wa.”

32 Nanənya wumangdi kun tē Faara tē labar nggayidghən, na mbang tənang kunsə fərang langaarha nən kun heu tē fingingya dəfang nən haara teena.

33 “Wawi suna wudəbəl niifa nduwa karidghən wa.

34 Səndunsə ənayı taara tē harna kərni fadna sē tē fingingya nani tē kanda.

35 A hu əngya ənani heu, kyadang di ndən kun tē ndaarha, tətə ni a əna taara nun kiya tənun thlar fingingya mbuwa təghən ha. Nam a dal teena hai tē palth Chinəm Yeeso ndaanən, 'Nagha parka sē kaan hu fəra ma thlərha.’”

36 A kwasamaddi ngwalang nən labara, bərgħa hai tē kanda heu hwan Faara nda.

37 Kanda heu muk tərha nda fəbghən nda.

38 'Ya səbangga hur ndandə kaan kəsər ka labarghən ndanən mba nda a nggər nang yirha fa wa. Tərgħa dəfang ngganda ahu nggirggi dē.

21

Wii tal Mbulus a Urshalima dē

1 A kwasamaddi mal nan kanda, kyan hu nggirggi hai dan Kos dē. Dathna mbərha hai səlän Rodes dē thlen a mbədi kəm dan Pataara dē.

² Dan wal nggirggi na a dərha Finikiya dē, kyan sa hai wen.

³ Akwasamad dī na nan Sayifurus mbəran dē tsanggan a man kodnan dē, dan Suriya dē. Təran hai a Taya, mal nggirggi da nan ka haarang ngganda rəfrha hai ahurghən.

⁴ A mbədi wal fatakkwaya nan tsawan tē kanda yi beena məd. Nagha Səsən Faara a shik kanda ndang ngganda Mbulus a dədə Urshalima dē wa.

⁵ Amma ləghədna bən tsawud nan tē kanda, wudan bən wal nggirgidi dan mbeedə tē winnan. Fa takkwayini heu kanda tē nishyindan tē wanggindan dəfang ngganda kandə ma wupəridi. A mii wuri aamdī bəran hai hwan Faara nan.

⁶ A kwasamad dī ndək nan hai tē ndan, kyan hu nggirggi hai kanda kəm wuda nda wure dē.

⁷ Dan mbeedə tē winnan a Taya sələn Tolemayis dē, a mbədi ndang'ya nan fa fərkəkafekkya. Tsawan tē kanda yi beena tal.

⁸ Dalthna mbərha hai, nduwan Kaisariya dē, tsawan a minda ki Filibus tē pər labar Faara. Nəghən tal ahur nafini məd wur nanda na a ndək ənnarhami dē.

⁹ Na wutarayighən sə fadā na nda thlək 'ya na a katərərha hai a mbee.

¹⁰ A kwasamaddi tsau nan a mbədi yi beena hangga bəgha annabi bə a Ndjudiya thləmnggən ni Anggabus.

¹¹ Bana Anggabus thləman nan bə, təranggən ən kənda mu Mbulus, kənanggən saryighən tē haryighən təghən. Tərgħa ndəghən, "Ndagħa Səsən Faara, 'Na mamngya Yahudaya a kənanng nda tē ən kən muwa kəla yandīya a Urshalima fəranggənda nafiya mbuwa wa Yahudaya.' "

¹² Səknan ndən kee, kan tē fīngya fatakkwaya na a mbədi, hwan Mbulus nan a dədə Urshalima dē wa.

¹³ Amma ndagħa Mbulus, "Kama nun a tərha? Kun a thləng hurna! Nggi ngwadi fa mbə ka muweegħanda hu porsəna dē a

Urshalima kee wa, amma a məri ka Chinəm Yeeseo."

¹⁴ Mbang ngwanan kyakhrang hurghən hai, ndan kee, "Kəl 'ya ənana Faara."

Səl Mbulus a Urshalima dē

¹⁵ Akwasamad əndīya ngwanggan rəf yinan dan Urshalima dē.

¹⁶ Fīngya fatakkwaya na a Kaisariya mbunda samannan. Dənda tē kan minda ki Manason dē, tē Sayifurus tal ahur fatakkwaya kətəm.

¹⁷ Səl nan Urshalima dē thləgha fatakkwaya kan fa ngga.

¹⁸ Dalthna mbərha hai, kan nda Mbulus dan thləmad Yakubu dē, shīngya Kən Faara heu na nda a mbədi.

¹⁹ Ndangga Mbulus 'ya kanda pərang 'ya nən kanda heu ənana Faara ahur nafiya mbuwa wa Yahudaya ahu targħən.

²⁰ Sək nanda əndi kee fal Faara nda. Tərgħa ndang ngganda Mbulus, "Nannan, wan man, Yahudaya hangga fərgħa kəkafek, kanda heu tər mindan sə a takkwa ngyakhrha Musa.

²¹ Amma pərang ndan kanda tē ndaarha, na tsahang Yahudaya ha na tē tsaurha ahur fīngya mbuwa wa Yahudaya a malangganda tsahad dēleewar Musa. Nana a ndang nda kanda a thləng nda muwa wanggindan wa nduwa kəm takkwa əntin nəm nda wa.

²² Nanənya ma nəm ənaarha? Kəsər na nda a sək ndaarha kəkafek banna bə."

²³ Nanən kee əno 'ya nan a thləworha. Na nafiya sə fadā a thləman nəm a mbədiya dəfgha mee.

²⁴ Duwadə tē kanda ahu Kən Faara dē yi Yahudaya dā wumteena tē kanda ahu tsuthləng kanda dē tē kəm tii wudəbəl thlərəttə ndan. A ənanna kee na fīya sənda sə palthdī na nda a səkrha atenwa nggabaarha ni, sa kəm əna taara na tē 'ya ndaana ngyakhrha Yahudaya.

²⁵ "Amma fatakkwaya mbuwa Yahudaya, chireethləng dan kanda dē tē ndaarha: A malang ngganda

əna 'ya mii thleng nanda dāharha, tə saa faara, tə kii mabi tefreng nanda uradghən tə kulafayirha.”

²⁶ Dalthna mbərha hai harangga Mbulus nafini tsabanggən fadghən də heu tə kanda. Tərgha dərgha hu Kən Hwan Faara də yi Yahudaya ka a pərang ndaarha nən kanda bad far ləghəttə ben tsabrha fandan ba, fardə ni na nanda a əna sataka a kowunni ahur ndan.

Kəsang nda Mbulus

²⁷ Takhna bendi məd a ləghəttə, fingya Yahudaya bagha ba a chehweed Asiya na Mbulus nda ahu Kən hwan Faara yi Yahudaya. Shik fiya nda a kəsang ngganda,

²⁸ tərang ngganda urad ndan sə, “Nafiya Isəreela, daaman kan sə! Niifdani ya na tsahang fiya ha heu ko a yanggi ni aten tsan nafiñəm tə ngyakhrə nəm tə mbədiya kəm. Mbə kee ma wa ba da ba tə Helenaya a kən da ba ya nagha a səbang nda mbəda də na tsətsabadə ya.

²⁹ Nanda Trofimus tə Afisarha ahu wupəri tə Mbulus tamngga nda ndaarha ba Mbulus tərghən kən hwan Yahudaya ba.”

³⁰ Thliigha wupəriđi kahad na nda a kyarha ba a mbəya ba dədamən. Kəsang ngganda Mbulus kahang ngganda kəsha ba ma kən hwan Faardi nggəlang ngganda kwatkirma kəkar.

³¹ Nana mindan a bəlang ngganda, səlgha labara thləmad mamnda sodjaya Roma də tə ndaarha wupəri ahu tsəteena.

³² Tsu kee har fingya sodjaya nən tə mamnggindan dāa nda mbəda də wumna fiya sa hai. Nana fiya mamnda sodjadi tə sodjayighən, malang ngganda dək Mbulus.

³³ Ndagha Mamnda sodja yini a kəsang ngganda kərang ngganda tə wuyiwurya səri. Tərgha tsakh mee nən tə wunni ndəghən mani ənanən.

³⁴ Fingya ahur fiya wumngga hai thlək 'ya nda kiya, fingya kəm pak. Nanən mamnda sodja di walwa kəkafekkid palthdi wa kəsər ka

mbeela, ndəghən a dənda tə Mbulus a mbəd tsawud sodjaya də.

³⁵ Dəna Mbulus a mbəd təra sə, kakyathlaanga mulda hai kaan, tərgha tərangga sodja yini ura ka hang nda fiya.

³⁶ Fiya wumngga hai na a mbu samad ndan tərang ngganda urad ndan sə na nda a ndaarha, “Bəla man, bəla man!”

Kalang Mbulus fiya sə wumngga hai

³⁷ Na sodja yini a dərha tə Mbulus a mbəd ndan də, tsahang mee nən mamnda sodja yini, “na nggəm fa a kaloyi sə wa?” Nggərangga mamnda sodja da sə, “Mbang na mii Helenarha wa?”

³⁸ Mbə sa ni tə Masar di thlengga yanda tə kəm bangga fa bəl faaya haru kumnggidghən fada a kaheerha ba ahu bənggini mbərgha də wa?”

³⁹ Nggərangga Mbulus sə, “Nggi tə Yahudarha ni, bayi ba a Tarsus na a chehweed Silisiya, wupəri na manggən. Niya hwan sa, male kalanggi nafina sə ya.”

⁴⁰ Wal nən kwamana a haar mamnda sodja di, ishgha a mbəd təra tərang haara nən fiya sə a nggasa nda hai. Nggasa nanda hai, ndanggən kanda tə mii Aramayarha:

22

¹ “Kun na wanmanggina tə chinggina keema thləmarha fa pərang əndani kun katərgha hai, ka kyadang ndaarha ni kun əna wii 'ya na dimi wa.”

² Sək nandan kalang də kanda sə tə mii Aramayarha, nggərghanda nggasa titib.

³ Tərgha Mbulus ndanggən kanda, “Tə Yahudarha ni nggi, nggətgha nda nggi a Tarsus, a wupəri Silisiya. Manggi sə a Urshalima, a kamu Nggamaliyel ni tsaha ni əngya heu aten ngyakhrha tə əntin chingginəm. Sərəkdi fərang mamnggirha Faara, kəla nanun a ənaarha a weeriya.

⁴ Səsang di nafiya na a takkwa kwaman Yeeso. Nggi a fər kanda a

bəlang ngganda kanda, nggi a kənannganda fiya həshya tə nishya, muwanggi kanda ahu porsəna də.

⁵ Mamnda Firistayini tə kwagnaya həu na nda pər 'ya atenna. Kəsər a haar ndan ni thləni dəleewar di a bənggəni wanmangginəm bə Yahudaya na a Ndimaska. Dəni mbədədə ka kəsanggi fatakkwaya, a bəe tə kanda a Urshalima bə, ka a səsang ngganda kanda."

⁶ "Nani aten kwamana, takhdi a səla Ndimaska də yanfaara a sərəkra, tərgha djargha kukwaryirha a mbəda hai nani sə.

⁷ Fəli hweeda hai sək urarha ni a ndeerha, 'Shawulu, Shawulu, kama nda na a səsəerha?'"

⁸ "Nggini na Yeeso tə Nadzarat na a səsang nda."

⁹ Nafini na a thləmadna nanda kukwaryiddi, amma sənangwanda uradda hai na kalee sə wa.

¹⁰ "Tərgha tsakh mee ni ndee, 'Chinəm, ma ni ənaarha?' Ndagha, 'Thliusə, kyo ahur Ndimaska hai, a mbədani nanda pəro 'ya na a ənaarha.'"

¹¹ "Kwamadi ka djarra kukwaryidda hai, nafini nani tə kanda ndən kəsgha harna ahur Ndimaska də.

¹² Na niifasə tə tsaurha a mbədi thləmmənggən Hananiya, bəgha thləmanna bə. Niifani na a tərang shilee Faara teena tə kəkəfekkirha tə kəm a laf ngyahad nəm, Yahudaya həu a falghən.

¹³ Bəgha thləmanna bə ndeeghən, 'Wanmana Shawulu, no mana hai!' Tsu a mbədi kee nee a naghən."

¹⁴ Tərgha ndagha Hananiya, "Faara yi chichiyinəm wurdə sa ka a sən 'yana na midghən tə kəm na Nggayid Yanda na sək uradghəna.

¹⁵ Na a tsaurha tə pər labarghən də a fiya heu aten 'ya naa nana tə sək nana.

¹⁶ Nanənya mana a kəlaarha? Thliusə əno mbaptisəma nda tsabo dimiyid wa nda də tənə naarha aah thləm Chinəm."

¹⁷ "Wud ni a Urshalima də, nggi a hwan Faara ahu kən Yahudaya kyadeegha Faara 'ya ahu səsəniirha.

¹⁸ Na Yeeso ni a ndeerha, 'Thliu sə kəkər! Malu Urshalima wed, kəsər nafini a mbədiya mba nda fərkəkafek tə labardi na a thləkrha atenna ya wa.'"

¹⁹ Nggi kəm ndee, " 'Chinəm, nafini ya səndasə ni naarha dərha hu kən tsaharha də tətəl, tətəl nggi a kənanng tə dək fingya fərgha kəkafek a sa.

²⁰ Bəlang nanda tə pər labar wa Istifanus, nggi tə altenna kət a mbədi, kənanng pama ni kanda mu, nggi kəm kəlagha karid nafina ha bəlangga.'

²¹ "Tərgha Chinəm ndeeghən, 'Duwadə, niya thlən sa a mbərha də iunggən a thləmad nafiya də mbuwa wa Yahudaya.'"

²² Nafini wumngga hai kang thləmaarha nda Mbulus fa ta miu ngwala palthghən bə. Tərgha tərang ngganda urad ndan sə, "Weema tə niif diya dūn bəlang nda! Kamngwa a mal kamshi dā nəm tə yibrha hu kəshiiirha ya wa!"

²³ Na nda a huhwarha kanda a muwang parkoyindan də, nanda a thləng təniiirha sə.

Kyad Mbulus fadghən tə Romarha ni

²⁴ Nanən kee, mamnda Sodja Romadi ndagha a dənda tə Mbulus a mbəd tsawud sodjaya də a tsahang mee nda ha tsadaghən nda tə wutəteerha, ka a sən 'ya nda katəragha hai na fiya a huhwarha kee.

²⁵ Amma a kwasamaddi kənanng nanda ka tsadaghən nda, tərgha ndangga Mbulus mamnda sodja na kət a mbədi, "Ashe nən məməl ndana ngyakrha a tsada niifa nda tə Romarha, sa kula ngwang kumarha sə wa?"

²⁶ Səkna sodja Roma yi ndən kee, tərgha dəgha thləmad mamndəda də ndanggən, "Mana ənaarha miya? Niifdiya fa tə Romarha ni,"

²⁷ Tərgha mamndədi ndanggən Mbulus, "pəre kəkafek, tə Romarha

ni sa wa?" Nggëmangga Mbulus, "Ghëng."

²⁸ Tërgha ndagha mamndëdi, "Nggi fa tiidi wudëbëla hangga ka a tsawi të Romarha." Ndagha Mbulus, "Nggi nggëtta të Romarha ni."

²⁹ Nafini na mindan së a tsahang mee nda ha nggëranda samarha dë tsu. Mamndëdi të altenggën sënnënsë Mbulus të Romarha ni tërëmngga, kësër 'wadë teena ndadë a kënëng ngganda të këm tsadaghënda.

Mbulus a mbed kognaya

³⁰ Dalthana mbërha hai mamndëdi na midghën a sën kəkafekkid huhwad Yahudaya aten Mbulus, tërgha kwasanggën hai, aah mamngya firistaya nën të kognaya heu a wuma nda bë. Tërgha baghaba të Mbulus ishinggën a mbendan.

23

¹ Tërgha Mbulus irang yirha nën kognayina fa ndagha, "Kun wanmanggina, ngwalangdi tarna a Faara ahu kwamana na mëmël heu ta weeri da bë ya."

² Səkna Hananiya palthdi keeghën kee ndanggën nafini na tsau të Mbulus fa a mbighënda.

³ Tërgha Mbulus ndanggën, "Na Faara a mbi sa, sa fad këna ni këmonda të penti pëpet, tsauna a mbëdi nana a ngwe kumarha së aten ngyakhrha, amma sa të altenwa hwasang na ngyahaddi ndana a ndək nggi nda!"

⁴ Fingya na kəkët tsau të Mbulus fa ndang ngganda, "Firis na manggën yi Faara ndëna 'yaara?"

⁵ Ndangga Mbulus kanda, "Wanmanggina sëngwi së ndëghënni firis na manggën wa, kësër ndagha deleewar Faara, 'A thlëkna 'ya na dimi aten mamnda nafiwa wa.' "

⁶ Këlaana Mbulus hai, fingya kognaya Sadukiyaya ni, fingya këm Farisaya, tëranggën uradghën së ndagha, "Wanmanggina, të Farisarha ni nggi, chichiyina wai kee.

Niyi ahu kəkërka kësër ka nana mbërsad na aten thliirha së ahu mërka."

⁷ Ndana Mbulus kee, thliigha kakyathlaanga së a pathlang Farisaya të Sadukiyaya, ndəkka kognayina hai mbëdghën sëri.

⁸ Kësër ndagha Sadukiyaya mbë thliirha së hu mërka wa, mbë fathlängya së wa, nduwa sësëngya, amma Farisaya fër nda kəkafek të änggini hëu.

⁹ Tërgha thliigha kakyathlaanga së kaan, fingya fa malëmgya ngyakhrha Musa na Farisaya thlii nda së kët ngaala nda të kanglanggirha. Ndanda, "Nawan 'ya na dimi a fad niifdiya wa. Ana sësëna ni nduwa, tëthlënda Faara ndikka tëghën wu?"

¹⁰ Kakyathlang di mul dë hai kaan har mamnda sodja di tërëmngga na dë nda thlusang nda Mbulus hai kushir-kushir. Ndanggën sodja yini a dë nda tërang Mbulus të kanglanggirha ma thlëmad ndan, bë nda tëghën mbëd tsawud sodjaya bë.

¹¹ Tsëna fidikrha hai ishgha Chinëm kët a thlëmad Mbulus ndanggën, "Ishiu të kanglanggirha, këla përna labarna a Urshalima, tsawo dë fa tëta a përghëna a Roma."

Kënëng nda hai a bëlang ngganda Mbulus

¹² Dalthna mbërha hai, kënangga Yahudayina hai të dëf mee mba nda a hëbrha nduwa saarha wa kël ma bëlang nda Mbulus.

¹³ Nafini änagha tar mbëlfeddi kal nda kumnggit fada.

¹⁴ Dënda thlëmad mamngya firistaya dë të shingya ndanda, "Kënëng dän hai të dëf mee të ndaarha mban a hëbrha të sarha wa kël ma bëlang dän Mbulus.

¹⁵ Nanënya, kun të kognaya ndaman mamnda sodjaya a bagha tëghën a mbed nun bë, këla na minnun së a nggërwun tsahang mee ha ngga, kanggi këm nan nggungwa fa a bëlanggan kapa nën barha bë."

16 Amma sækna yangan Mbulus pathla di kənanɡ nanda hai, dəgha mbəd tsawud sodja yina də pərang nggənən Mbulus.

17 Tərgħa Mbulus aah tal nən ahur sodja Romayini ndanggən, “Duwa tə wundəladdi a thləmad mamnda də na pathla sə na midghən pərang nda.”

18 Nanən kee, sodjadi təranggən wundəladdi dəgha təghən thləmad mamndəda də. “Mbulus wan tə porsəndiya, ndən aagħa nggi, hwan nggi nən a bəe tə wundəladdi a thləmad wa ba ya, kəsər na 'ya sə miighən nən a pərorħa.”

19 Tərgħa mamndədi kəsanggən har wundəladdi dəgha təghən man patu də, tsahang mee nən ha, “Mani a mii wa?”

20 Ndagħa, “Mamngya Yahudaya kənanɡ nda hai nanda hwan sa dəna tə Mbulus a mbed kognaya də a binda, kəla na mindan sə a nggərgħa nda tsahang mee ha ngga.

21 Amma a nggəmanɡ kanda fa wa, kəsər fiya kal nda kumnggit fada tsəb nda hai ka a bəlang ngganda. Nanənya dəf nda mee mba nda a həbrħa tə sarħa wa kəl ma bəlang nda. Na nda a kəla sa fa kee a nggəmana fa,”

22 Tərgħa mamndədi kəs thləmadghənən ndanggən, “Ma pərang nan niifa tə ndaarħa thləyed nan wa.”

Thlənanɡ nda Mbulus a thləmad Ngwamna Felis də

23 Tərgħa aagħa mamnda sodja yini səri ahur sodjayighən ndanggən kanda, “Ngwama fa kəsər nun a dərħa Kaisariya də a fidikrħa, tə sodjaya haru kumnggit səri, tə sodjaya a kəsər pərsaya kumnggit məd, tə sodjaya na yanda tə peela haru kumnggit səri.

24 Kadaman pərsaya Mbulus sə nən a tərħa dən təghən thləmad Ngwamna Felis də kula 'ya tsəwargħən.”

25 Tərgħa chireelth deelewar dā nən ya a ngwamna:

26 A har Kalaudiyus Lisiyas, a Alvari, Ngwamna Felis. Nda 'ya fa hangga.

27 “Kamshidiya, kəsang Yahudaya, takħ nda a bəlang, diya də tə sodjaya kəkər thlanggi sə, kəsər səkdi ndaarħa tə Romarħa ni.

28 Na minna sə a sən 'ya ni ənanən ndən dəni təghən a mbed kognə yindan də.

29 Walanggi əndi ndana nda ənadə nəghən aten ngyahad ndan ni, amma əndi nda nanda ənadə tsəkkwa a kənanɡ ngganda nduwa bəlang ngganda wa.

30 Ndee nanda kənanɡ nda mee na nda a bəlang nda, ndən thlənanɡ ni a thləmad wa ba kəkər. Tə kəm ndang nggi nafini huhwaagħa ndən a pəro ənda nda ənanən.”

31 Nanən kee, sodja yini tərangganda Mbulus a Antifatiris də a fidikrħa kəla ndang nanda kanda.

32 Dalthna mbərħa hai mal sodjaya na a tər pərsaya dənda mbee də təghən, kanda nggi kəm wuda nda mbəd tsawud sodjaya də.

33 Səlna sodja yini na tər pərsaya a Kaisariya də, fərang deelewar dā nda ngwamna, mal Mbulus nda a hargħən.

34 Karatang na ngwamna deelewardi, tsahang mee nən Mbulus tənən tə tsaurħa a manggi. Səknən ndaarħa nən a Kilikiya,

35 ndagħa, “Niya ko thləmaarħa fa a bad nafina ba huhwagħa sa.” Tərgħa ngwamna ndagħa a kəsghən nda ha ahu porsəna na a wuri ki Hirdus tənən.

24

Ngwang nda kumarħa Mbulus a mbed Felis

1 Akwasamad bəena tuf tərgħa mamnda Firis Hananiya bagħa ba tə fingya mamngya Yahudaya, tə kəm tə təngwa kumarħa nanda aarħa Tartulus, a huhwa Mbulus nda a mbed ngwamna.

2 Aah nanda Mbulus a kændə, katərang ngga Tartulus huhwa Mbulus hai a mbed ngwamna ndagha, “Alfari, tsaudan dədemnggirha kaan a kamuwa, kəsər sa na kəlarha mbeedə, mbedəng na əngya hai ahu chehweddiya.”

3 “Kəsər ka ənggini na heu ya, Alfari, nan tə usaarha kaan a thləmadwa də.

4 Amma mbə midna sə a dhanggi midwa də wa, hwanni sa a kee thləmaarha na fa tə 'ya niya pərərha aten niifdiya.

5 Walang dən kamshidiya na pəpeethla sə miighən, nən bərha tə kakyathlaanga a pathlang Yahudaya ba ko a yanggini ahu kəshididiya. Ndəghənni mamnda aten Nadzaraya ndəna nafiya na mbu samad Yeeso.

6 Har ma na midghən sə a kyalgha tə Kən Faara na a Urshalima, ndəghənni kəsang nan.

7 *

8 A ranna mu palthda ha ya na walang kəkafekkidghən tafadwa.”

9 Yahudaya kəm kənang nda pama kanda mu, nggəma nda fa tə ndaarha nəghən kee.

10 Fərang na ngwamna kwamana Mbulus a kalgha sə, ndagha, “Alvari, səndi sə sani tə ngwa kumarha yi chehweddiya yi huraya hangga; tə wutsəfayirha niya kyang altenna sə.

11 A rad na mughən ha ngga na sənda sə kalwa beena kumkap səri dənə Urshalima ka hwan Faara də wa.

12 Nafiya huhwagha nggi nawa nda nggi a ngaala tə niifa ahu Kən Faara na a Urshalima wa nduwa kəm thlənggi kakyathlanga ahu kən tshad Yahudaya wa, nduwa kəm ahu wupəri wa.

13 Mba nda mbang kyado 'ya huhwana nda nggi atənggən wa.”

14 'Ya tal nggəmni fa atənggən, niya takkwa Faara yi chichiyinəm tə kwamandi nda nanda mbə kəkafek ni wa, tə kəm niya fərkəkafek ahu 'ya chireethləng nanda ha

a deleewar ngyakhrha Musa tə deleewar Annabiya.

15 Fərđi kəkafek a Faara, kəla ənana nafini ya, tə ndaarha na thliirha sə ahu mərri, nda nafiya ənagha nggayirha tə fa mbəfeeya.

16 Nanən kee, djitiirha na a tsawi tə nggayirha a mbed Faara tə fiya.

17 “A kwasamad huraya hangga, beə Urshalima ba tə ən fərri nafina a fa yamiya tə kəm əna sataka ni a Faara.

18 Nafini huhwaagha nggi nanda nggi ahu Kən hwan Faara na a Urshalima nani a ngwalang tsabang altenna də. Mbə fiya sə wumngga hai a thləmanna wa tə kəm mbə kakyathlaanga sə wa.

19 Amma na fingya Yahudaya sə bagha ba a chehweed Asiya a mbədi, ana 'yasə a mii ndan na nda a thləkrha atenna, kamdə nanənya a na nda a mbədiya.

20 Tshang mee nafini na a na a mbədiya dīmiiyd ma walna kognaya Yahudaya atenna,

21 ana palth dani thləkni na tətəl keeya, tərang ni uradna sə a mbed ndan tə ndaarha, 'A ten palth thliirha sə hu mərri na nanda a ngwee kumarha sə a mbed nun a weeriya.' ”

Kəs nda Mbulus ha a Kaisariya

22 Felis kəm səndə əngya hangga aten kwaman Yeeso, ishənggən ngwa kumaddi ndagha, “Kəl ma bad mamnda Lisiyaya ba 'wan ndən ni a ngwalang ngwa kumad nun.”

23 “Ndangga Felis mamnda sodja Romaya a kəla Mbulus nən ha, amma malənggən kal farha nən hai tə kəm a 'yadəng də kwamana pashiyighən a fərang 'ya nda na midghən wa.”

24 Akwasamad bəngya ngguchit, bagha Felis ba tə nukkun Durusila tə Yahudarha. Thlən farha nən a ba nda ba tə Mbulus, kang thləmarha nda fa thlək nən pathla aten fərkəkafek a Kərəsti Yeeso.

* 24:7 24:7 Fingya chirethya na nda tə mbədgən 6b ndaanən: Ndaan kwang a ngwang kumarha nan sə kəla ndaana ngyahad nan. Tə kəm mbədgən 7 ndaanən: Amma mamnda Lisiya bagha ba thlənggən sə a har nan tə kanglanggirha.

25 Nana Mbulus a tsə labara tə kanda aten nggayirha, tə kəs al-teenā, tə kəm ngwa kumarha na bayi. Kəsgħa hərəenga Felis ndagħa, “Tsəkđə kee nanənya wiu. A walđi kwamana niya nggər aagħa sa ƒa.

26 Na midghən sə a fərangga Mbulus wudəbəla, nanən kee nagħa a thlən farħa a thləmadghən də atenggən, atenggən nagħa a tsə labara təghən.”

27 A kwasamad hurarħa səri, Pokiyus Festus tsaukwa ngwamna a megħed Felis. Felis kəm na midghən sə a wal nggayirħa nən a mbed Yahudaya malanggən Mbulus ahu porsəna.

25

Mbulus a mbed Festus

1 Akwasamad mbeena mahan səlna Festus a Kaisariya ƒa ka a kəs targħənnən yi ngwamna, thliigha a Kaisariya dəgha Urshalima də.

2 A mbədani huhwaana mamngya firistaya tə fingya mamngya Yahudaya Mbulus a mbedghən.

3 Hwan Festus nda kəkər a wudang ngganda Mbulus Urshalima də kəsər ngwanda ƒa a tsəbghən nda ƒa a kwamana ka bəlang ngganda.

4 Amma Festus nggəranggən kanda sə ndagħa, “Kəs nda Mbulus ha a Kaisariya, nggi tafanna tsəbaku niya dərħa mbədə də.

5 Fingya mamngginun mbu samadna nda ɗa nda thlək 'ya atenggən, a ənadə 'ya na ɗimi huhwaghənun.”

6 A kwasamaddi tsaunən mbeena uvada nduwa kum tə kanda, wudgha a Kaisariya də. Dalthana mbərħa hai kyagħa kən ngwa kumadghən də ndagħa a ƒang Mbulus ƒa.

7 Səlna Mbulus ƒa, Yahudayini ƒagħa ƒa a Urshalima thlii nda sə muwang ngganda madufu, na nda a ɗahang palthya ƒa, mbuwa kəkəfək.

8 Amma Mbulus ngaal ənggina nən thlək nanda atenggən ndagħa, “Ənayi

'ya na ɗimi aten ngyakhrħa Yahudaya, nduwa a Kən hwan Faara na a Urshalima, nduwa a Kaisar wa.”

9 Tərgħa Festus, na midghən sə a əna 'yanən na a mbənanggən Yahudayini, ndanggən Mbulus, “Na midwa sə a ɗəna Urshalima ɗə ɗi nggo kumarħa sə aten əngginiya wa?”

10 Nggəmanngga Mbulus, “Nanənya niyi a kən ngwa kumad Kaisar, mbədə niya kamngga a ngwee kumarħa nda sə. Mbə 'yasə na ɗimi ənang ni Yahudaya ƒa wa, sa tə al-tenwa ma sənnasə.

11 Ana 'yasə na ɗimi ənani kamngga a bəleewun, karwi ƒa wa. Amma ana palthyini ɗeheena Yahudayina ƒa ya mbə kəkəfək sə wa, mbə niifa sə tsəkka a fərang nggi nən kanda wa. Niyi a hwan Kaisar!”

12 A kwasamaddi kənanng na Festus pathla hai tə kogna yini, ndanggən Mbulus, “Hwanna a nggərgħa huhwad wa a mbed Kaisar də, na dərħa mbed Kaisar də.”

13 A kwasamad ƒəngya ngguchit, Kutəra Anggiripa tə wan man Mbanis ƒanda Kaisar ƒa ka ƒa nda ndang Festus aalee.

14 Nanən na nda a məndaha a mbədi, tsəgha Festus labara aten ngwa kumad Mbulus tə kutəra. Ndagħa, “Na niifa sə a mbədiya malena Felis ahu porsəna.

15 Nani a Urshalima, mamngya firistaya tə fingya shingya Yahudaya huhwanda niifdiya na a ngwang kumad mərħa ni sə.

16 Ndanggi kanda, mbə əntin Romaya ni kənanng nggəm niifa kapa nəm ngwang kumarħa wa, kəl ma fərang ɗəm kwamana kalgha sə aten əndi huhwa na ndan kamanggən ka a thlanggən fadghən sə.”

17 “Ba nanda tə nggi mbədə ƒa ya, mbəd wii hai tə palthdi wa, amma ɗalthna mbərħa hai thlən farħa ni bəe niifda nda ƒa.

18 Thliina nafina sə huhwaagħa ndən, mbə pathla sə na ɗimi thlək nanda atenggən niya kya numaarħa wa.

19 Ameyedghən, na palthya sə yi ngaala thlək nanda aten takkwad

ndan tē kēm niifa mērgħa na nda aarħa Yeeseo na Mbulus a ndaarħa nēghēn tē yibrħa.

²⁰ Wuleegħa 'ya na a ənee na a ramu palthda ni ha ya, tsakh mee ni tənən nggēm fa dēgha Urshalima dē dā nda ngwang kumarħa sē a mbēdi aten palth yini ya.

²¹ Amma ndagħa Mbulus a malghēn nda ahu porsēna, kēl sayiddi ngwalang na Kaisar ngwang kumarħa. Nanən kee fērgħēni a kēsghēn nda ha ta sayiddi niya thlēnanggēn Kaisar dē.”

²² Tērgħa Anggiripa ndanggēn Festus, “Na minnasē a sēk fad niifda ni ya tafadna.” Nggērangga Festus sē, “A binda na sēk fadghēn.”

Mbulus a mbed Anggiripa

²³ Dalthna mbērħa hai sēla nda Anggiripa bā tē Mbanis tē karid kutēryid ndan fa nagħa fiya a fērang mamnggirħa kanda, mamngya sodjaya tē mamngya wupēri dī a samad ndan. Thlēngga Festus farħa a kya nda bā tē Mbulus.

²⁴ Ndagħa Festus, “Kutēra Anggiripa, tē fingya na a mbēdiya, nadun niifdiya! Yahudaya heu huhwan ndan a mbenna a Urshalima tē mbēdiya kēm na mindansē a bēlang ngganda.

²⁵ Amma kēlang ni nawi 'ya ənanən tsəkka a bēlang ngganda wa. Nanən kee, ndēghēn a dā Kaisar ngwang kumarħa sē, ndən ndani niya thlēnang a Roma dē.

²⁶ Amma mani a chireethleng nda Kaisar dē? Kēsēr mbē pathla sē tefen kēsang ni tēghēn wa. Nanən kee, ndən bāni tēghēn mbennun bā heu, mbē kēla sa mawa kutēra Anggiripa, a radēm mughēn ha ngga, niya wal 'ya niya chireethleng nda hai.

²⁷ Kēsēr ahu numadna mbē mēmēl thlēnang nda niifa na ahu porsēna a Kaisar dē kula 'ya dīmi atenggēn wa.”

26

¹ Tērgħa ndangga Anggiripa Mbulus, “Fēronda kwamana na a kalana sē.” Tērangga Mbulus haargħēn sē katēranggēn ndikrħa hai ndēghēn,

² “Kutēra Anggiripa, pet fanna a weeriya mbang ni isħa a mbedwa ka a kyanggi altenna sē aten palthya thlēkna Yahudaya atenna.

³ Nanən sēnang əntin Yahudaya hai tē fingya əngya na nanda a ngaalang nda teena. Nanənya niya hwan sa kēsru kee thlēmaarħa na fa.

⁴ “Yahudaya heu sēnda tur tsawud na ka nggi ngguchit, ka a katēradghēn a kyanan, tē kēm a Urshalima.

⁵ Ka kētēm sēnda nggi na nda mbang thlēk 'ya atenna, ana mindan sē, ahu takkwa kēkafekkid nan, tē Farisarħa ni nggi.

⁶ Nanənya niyi a mbedwa ka a ngwee kumarħa na kēsēr fērdi kēkafek tē 'ya ndangna Faara a chichiynēm ka kētēm.

⁷ Nda fēdikrħa tē yanfaara tur yinēm kumkap sēri dēfang nda shilee Faara teena kaan, kanda a kēla parka fa ndanən. Kutēra Anggiripa, kēsēr ka numaddiya, fingya mamngginēm ndən huhwaanda nggi.

⁸ Mani nən naarħa sē ahur nun na ndaarħa mbē ənaarħa hai thlēngga Faara mērya sē wa?

⁹ “Wādī numad ndaarħa a əna 'yani heu ni mbang ka a 'yada thlēn Yeeseo ni tē Nadzarat.

¹⁰ Əndani ənani a Urshalima. Tē sēsəmnda mamnda firistaya muwangdī fatakkwaya Yeeseo ahu porsēna dē. Har ma nggēmdī fa a bēlang nda kanda.

¹¹ Saara hangga ni naarħa kyarħa hu kēn tsahaya Yahudaya dē ka a sēsang ngganda kanda, tē kēm ni naarħa thlēghang palthya kanda fa na dīmi. A hu tēbēnggid na a tendan, ni dērħa hu chehweed kēshi dē nee a sēsang kanda.”

¹² “Fardasē nggi ahu kwaman dērħa Ndīmaska dē, nggungwa fa tē sēsəmnda mamnda firistaya.

¹³ Yanfara a sērēkrħa, Alvari, nani hu kwamana, na kukwaryirħa ni a talara hai, kukwaryidghēn kaldē yanfaara, djargħa tenna hai tē kawiyina.

14 Kan heu fəlan hweedə hai, sək urarha ni tē mii Aramiya, 'Shawulu, Shawulu, kama nda na a səsēerha? Nəghən pədaghən a fadwa a yana aten 'ya na minna.'

15 "Tərgħa tsakh mee ni, 'Wunni sa Chinəm?' Ndagħa Chinəm, 'Nggini Yeeseo na a səsang nda.

16 Nanənya thliusə! Kedo ni fanna ka a furo taara ni (mafayirha ni) tē kəm pər əndə na nana tē 'ya niya kyadorha.

17 Niya hərworha a haar nafiwa tē fingya mbuwa Yahudaya. Niya thlən sa a thləmad ndan də,

18 də inang yiwi ndan də tē kəm kyakhrangga kanda ahu kukwaryirha bə. Thlangga kanda sə a haar Sheetan bana tē kanda a thləmad Faara bə tənə nda wal chakh dimiyirha a thlədang ngganda kanda ahur nafiya Faara hai fərgħa kəkafek a nggi.'

19 "Nanən kee, Kutəra Anggiripa, nggəm di fa tē səsəniddi bagħa hai a talara.

20 'Wayi katərang pər labar Faara hai a Ndimaska, tē a fingya na a Urshalima tē chehweed Yahudiya heu tē kəm nafiya mbuwa Yahudaya, tē ndaarha a malang ngganda dimiyid ndan kyakhra nda thləmad Faara bə a əna əngya nda kyadgha ndaarha malang nda dimiyid ndan.

21 Ndəghənni kəseena Yahudaya a pəpal Kən Faara na a Urshalima na mindan sə a bəleegħa nda.

22 Amma dēd Faara sə ta weeri bə ya, ndən nani kət a mbədiya ka a pəranggəni wundakhnaya tē shingya. Pərangdi ndən kanda 'ya ndaana annabiya tē Musa nən a katərarha hai.

23 Kəkafekni Kərəsti nən a səsəarha, nən a 'wa thliirha sə ahu mərə, nən a bəng kukwaryirha nafiyighən bə tē fingya mbuwa Yahudaya."

24 Mbulus kula ngwalang palthghən kee tərgħa Festus təranggən uradghən sə ndəghən, "Sa Mbulus kyahar hutən wa! Karatadwa mulda hai kyakhrang də hutən wa hai."

25 Nggərangga Mbulus sə ndəghən, "Kyaharwa hutenna hai wa, Alvari, 'ya niya thləkrha kəkafek ni.

26 Sən kutəra ənggina sə ya, ndən niya kal farha hai tē thləkrəghən. Səndisə kutəra Anggiripa səndə ənggini niya thləkrha heu ya kəsər əna wa ndan bəbee wa.

27 Kutəra Anggiripa fərna kəkafek tē annabiya wa? Səndisə fərna kəkafek."

28 Tərgħa ndangga Anggiripa Mbulus, "Tamngga ndaarha a sayi ngguchit kiya na mbang ləm nggi fa tsawi Kərəsta wa?"

29 Ndangga Mbulus, "Ko sayi ngguchit nduwa bəena hangga, niyi a hwan Faara tē ndaarha mbə sa katenwa wa, heu tē fingya na a kee thləmaarha fa a weeriya tsawa nda kəla nggi, amma mbə tē wuyiwurdi ya wa."

30 Tərgħa kutəra, tē ngwamna tē Mbanis tē fingya tsau nanda a mbərha tal wii nda.

31 Mal kəndə nda, na nanda a ndikrha tē ndan, ndanda, "Niifdiya mbə 'yasə ənanən tsəkka a bəlanggəm wa, nduwa muwang nggəm ahu porsəna də wa."

32 Kutəra Anggiripa ndanggən Festus, "A mbə nggərna kamshidi huhwaarha a mbed Kaiser wa, kam nəm a kalghən hai."

27

Dənda tē Mbulus a Roma də

1 Səlna fardə bə ngwan fa dən Italiya də ahu kombuwol, Mbulus tē fingya porsənaya fər kanda nda a haar mamnda sodja Romaya hai na nda aarha Djuliyos nəghən tal ahu sodjaya na a haar Kaiser.

2 Kya nan ahu kombuwol hai a Adəramitiyom, na a dərha ahu fingya talya də na chehweed Asiya, thlii wiirha nan a ten wuri aamdi. Aristakus niif Tasalonika na a chehweed Makidoniya nəghən ahur nan.

3 Dalthna mbərha hai sələn a Sidon də, Djuliyos ənang nggayirha nən Mbulus malanggən dəgha wal pashiyighən tənə nda fərang 'ya na midghən.

⁴ Mal nan Sidon, nagma bereurha a tsang hura kan fa, dan dö tsau tö wutambar Sayifurus fa tñnan hñrñkha ma bereudi.

⁵ Mbñrang nan wuri aamda hai na a Silisiya tö Pamfiliya, sñlan a Mira dö na a chehweed Lisiya.

⁶ A mbñdani walna mamnda Sodja Romaya di kombuwol yi Aledzandñriya na dñrha Italiya dö, kyanggñn kan sa hai.

⁷ ðna bengya nan hangga a kwamana kñsar naghan a wiirha sanna-sanna pñrpñr sñl nan a Kñnidus dö. Malang ngwana bereudi kan dñrha mbeedñ, kyan tö man fad wutambar Kñriti na tsau tö Salmoni fa.

⁸ Pñrpñr mbñrang nan mbñda hai ðan mbñrha ða na nda aarha, mbñd hñrghang nda kombuwol, tsau tö tal Lasiya fa.

⁹ Mbñd dan hai kaan a mbñdi, tsauka wiin nan pñdaghñn kñsar nanñnya mbñr kar aama dö. Nanñn kee, kñsgha Mbulus thlñman ndan ndñghñn,

¹⁰ "Waya, ahu widdi kyanñm ya na ðn tñrñmnda sñ a mbee nanñnya, kombuwol nñm tö rñfñnnñm na nda a sñbrha dö kaan, heu tö yibya hangga na nda a sahatta."

¹¹ Amma mamnda sodja Romaya di kardñ kang thlñmaarha Mbulus fa kñl yi tö hur kombuwoldi tö niif Kombuwoldi.

¹² Nanñn mbñd hñrñkha nggirggi Likiya mbñ ngga na a ðnagma nggirggiya fegrha sñ wa, kñsar ka ðn diya, hang ndñndan ndanda a nggushi dñnda mbeedñ tö wiirha tñna nda sñla Finikiya dö anadñ a ðnaarha hai ðna fegrha nda a mbñdi. Finikiya mbñd isha nggirggiya ni na a Kñriti na a man kii pñlasarya tö hñmnda yanfaara fa tö kñm man kii wufaya tö hñmnda yanfaara fa.

Bereu 'yaara hu wuri aama

¹³ Katñrang na bereurha ðarha ða a man kii pñlasarya ða, tamngganda ndaarha wal nda ðndi na mindan; tñrgha kwasang ngganda nggirggi ndan hai wii nda tö mii wuri aam Kñriti.

¹⁴ Tsñbaku, bereurha ðagma ða kaan a wutambar ða ða a man kii wufaya tö man kyad fara.

¹⁵ Kñsangga bereu 'yaardi nggirggi ða hai mbangwa nji teena ahu bereu dadñ wa, malanggan kee nagma bereudi a pughang kandñ.

¹⁶ Mbñrang nan wutambar ða hai ngguchit na nda aarha Kauda, pñrpñr mbang nan kñnang nda nggirggi ða hai na ngguchit na a saman nan.

¹⁷ A kwasamaddi kahang nanda Nggirggi ða ða na ngguchit kñnang ngganda sakhkya a fad kombuwol di na manggñn amanñn dö fñla dö. Na nda a tñrñmnda na ða nda dñrha hu chehweed Sñrtis dö.

¹⁸ Nana aamdi a ðna kudufulla, nagma a tñtñnang kan, dñlthna mbñrha hai katñrang ngganda thlahang fingya rñf yinan haadñ na ahur nggirggi di ahu aama dö.

¹⁹ Afar ðeena yi mahan muwang ngganda fingya kari taara dö yi nggirggi di.

²⁰ Bengya hangga kyawa yanfaara ða wa, nduwa wufñngaarya, nagma bereurha a piirha kaan, numan tö ndaarha mban a hñrñkha wa.

²¹ A kwasamaddi mñnna nafina ha na ahur nggirggi di kanda kula wal ðnnarhami, tñrgha Mbulus thliigha sñ a mbed ndan ndñghñn, "Waya, a ndam kwang kee dñn thlñmaarha fa kñla ndangni kun a mal dñn wutambar Kñriti wa, kam kya wum hu sñsadda hai ya wa.

²² Amma nanñnya, niya ndang nda kun kñrsaama, kñsar mbñ niifa sñ na a kñdeng yibñdghñn wa, kñl nggirggi di kee ndñn nñm a kñdeng nda.

²³ Fñdik di mbñrgha dö tö thlñnda Faara nani yighñnni tö kñm niya tñrang shilee teena ishñdñ a thlñmadna,

²⁴ ndeeghñn, 'A tñrñmna wa, Mbulus. Na isha a mbed Kaisar nggo kumarha nñn sñ. Faara hu nggayidghñn fñrdñ hñrñkha a fiya heu ka sa.' "

²⁵ Nanñn kee kñrsaama kñsar fñrdi kñkafek a Faara nñn a katñrarha hai kñla pñree nñn.

26 Amma tətani a puwangga bereurha kəm a wutambarra də.

Tim Nggirggi hai

27 A fidik kumkap fada nagma bereudi aten puwang kandə a ten wuri aam Adəriyatik, a manad fidikrha fa hur nggirggi yini sənannganda hai takhdan a ndusang chehweerha fa.

28 Kəkərang ngganda kudim ndəghən səldə saara haru tə kumnggit səri. Tsəbaku nggərgha nda kəkərang nda kudim ndəghən kəla nda hai saara kumnggit wutarihe.

29 Ka tərəmnda nadə nggirggidi dək ferya fa, kal dəbəlyə nda hai fada na həhaaghən a kamu wuri aamda hai tə man samadghən ka a 'yadang wiirha nən fa, hwan Faara nda a dalthgha mbərha hai wed.

30 Tərgha fa hur nggirggi di na mindansə a da nda, tərə nda hu kombuwol da hai na ngguchit kəla nanda a kal dəbəla hai na haaghən a man mbee.

31 Amma ndangga Mbulus mamnda sodjadi tə fingya sodjaya, "A ishwa nafini a thləmad nggirggidi ya wa, mbun a hərəkrha wa."

32 Nanən kee sodja yini thleng nggand sahad kombuwoldi kəsgha ndən ha malghənda hwagha də.

33 Takhna mbərha a dathla hai ndangga Mbulus kanda heu a həb ənnarhami nda. Ndəghən, "Bengya kumkap fada mbərgha də nuwun ahu billarha kaan ənawun ənnarhami wa."

34 Niya ndang nda kun nanənya, ənama 'ya mii tənun wal kanglanggirha. Mbə niifa sə na a kədeng ko was tenggənni wa."

35 Tərgha tərənggən mburodi sə usa Faara nən a mbendan heu. Kyanggən hai nagma a kiighən.

36 Wal kanglanggirha nda əna ənnarhami nda mii.

37 Kan heu haru səri tə kumnggit məd kap mikki na ahur nggirggidi.

38 Ngwalang nanda həb ənnarhami, thlahang ngganda haad nggirggida ha də na nda a irang wan hwalirha də ahur wuri aama hai.

39 Dalthna mbərha hai, sənangwanda chehwedda hai na nanda sə wa. Amma na mbəd tsəchelhomnda, ndanda a nggushi dəna nda tə nggirggidi a mbədədə ananda a mbang nda.

40 Tərgha thleng ngganda sakhkini na tə dəbəl yini həhaaghən mal kanda nda ahu wuri aamdi, tə kəm kwasangganda sakhkina hai na kyakhrang nda nggirggidi. Tərgha thlengganda shishamarda sə na a mbed nggirggidi a bereurha tənən puwang kanda a mii kəkəshbangnda də.

41 Amma nggirggidi tsuwar chehweerha nən kyagha kamughən də mbangwa tsə 'ya fa wa. Tərgha nggirggidi nagma a fəladə ka kudufulla aamdi.

42 Sodja yini na mindan sə a bəlang ngganda porsən nggini ama nanda pəpeethla hərgħa nda.

43 Amma mamnda sodja Romadi na midghən sə a hərgħanggən Mbulus karanggən kanda fa. Ndanggən kanda yi mbangga aama 'wa pəra nən pəpeltgha a mii kəkəshbangnda də.

44 Tərgha ndanggən fingya kəs katako ndan nduwa kukutathla nggirggidi. Kanda heu hərgħa nda səla nda mii kəkəshbang nda də.

28

Mbulus a wutambar Malta

1 A kwasamaddi hərək nan kan a kəkəshbangnda, ndən sək nan tə ndaarha nan a wutambar Malta.

2 Nafiya wutambar di ənanngayirha nda kan kaan. Thlən nda kan fa, dzəghang waarha nda kan sə, kəsər na 'yaara a baarha heu tə mbiirha.

3 Damna Mbulus hwarirha ba, nanən a sang nda hu waarha hai kyagha kwadwasaarha sə ka thlerra waddi billagha ndən, kətghənən a haargħən.

4 Nafiya wutambar di na huthlin da nda nggawal-nggawal a haar Mbulus ndangganda ndan, "Niifdiya tə bəl farha ni, ko nanən hərək də ahu

wuri aama, faar ngwa kumarha mbə a malang tə yibrha wa.”

⁵ Amma Mbulus yiranggən huthlin dā də mukka ahu waarha hai ko 'ya walghən.

⁶ Fiya a numad ndaarha nən a həthla hai nduwa fəlgha hai mərgha. Amma tsəna nda tsəbaku mbə 'yasə walgha ndən wa, nggərang ngganda numad ndan hai ndanda kamshidiya faara ni.

⁷ Tsau tə mbədi katərana ənda hai tə Mbulus na wure sə manggən yi Pubiliyus, mamnda wutambar di. Thlə kan nən fa a minda keeghən tə wutsəfayirha, beena mahan ndəghən a fərang ənnarhami kan.

⁸ Chin Pubiliyus ahu sərə, fadghən bee tə kəm fau a billaghən. Kyagha Mbulus thləmadghən də, hwan Faara nən, sang haara nən fa kəngga.

⁹ Katərana ənda hai kee, tərgha haaya na ahu wutambar di ba nda ba wal kənda nda.

¹⁰ Nagha nafini a fərang mamngirha kan ahu kwamangya hangga. Takh nan a wiirha, fərang əngya nda kan hangga na minnan.

Mbulus a Roma

¹¹ A kwasamad ndəree mahan kyan hu nggirggi Alidzandariya tsauka hai a wutambardi a ndəri mbiirha. Na nggirggidi tə tənda mudad faarya Kasto tə Polus.

¹² Kya nan Sirakus hai əna beena nan mahan a mbədi.

¹³ Thlen dən Rigiyum də. Dalthna mbərha hai piigha bereurha ba a man ki pəlasarya. Akwasamad beena səri sələn Putiyoli də.

¹⁴ A mbədi dən wal fingya fatakkwaya, hwan kan nda əna beena nan məd tə kanda a dən Roma də.

¹⁵ Səkna fatakkwaya ndaarha naghan bayi, thlii nda hwathla kanda fa hu Kasu Apiyus, fingya kəm ba nda wal kan a mbərha na nda aarha Kən rongya mahan. Nana Mbulus nafini kee usa Faara nən wal kanglanggirha nən.

¹⁶ Səl nan a Roma də, malanganda Mbulus tsauka hu kən rongya

katenggən tə sodjadi na a kəlaghən ha.

Pər Mbulus labar Faara a Roma

¹⁷ Akwasamad beena mahan, aagha Mbulus shingya Yahudaya ba. Wumna nda ba, ndangga Mbulus kanda, “Wanmanggina, ko nanən mbə 'ya sə ənang ni nafinəm fa nduwa əntin chichiya nəm wa, kəseegha nda a Urshalima fər nggi nda a Romaya.

¹⁸ Tsahe mee nda ha ngga, na mindan sə a kal nggi nda hai, kəsər mbə 'ya sə ənani tsəkka a bəleegha nda wa.

¹⁹ Amma mamngya Yahudaya kara nda fa, tsaweeghən fa tətə a di a mbed kutəra Kaisar dəgha ngwee kumarha sə, ko nanən bawi mbəda ba ya ka huhwa nafinani wa.

²⁰ Nanən kee, ndən kada ni kwamana a na kunni ka a kalanggi kunsə kiya, kəsər kəneegha nda tə wuyiwurdi ya aten niifdi na Isərelaya a kəlarha fa, Kərəsti. Fərđi kəkafek 'wadə teena bada ba.”

²¹ Ndang ngganda, “Wal wan deleewar a Yahudiya ba atenwa wa, mbə nafinəm Yahudaya bagha ba a mbədi thləkka 'ya atenwa nduwa tsəgha labara mbuwa ngga atenwa wa.

²² Amma na minnan sək 'ya nan fəna kəkafek atenggən, kəsər sən dən sə fiya ko a yanggini a thlək 'ya dīmi aten takkwad Yeeso.”

²³ Fardasə ngwa nda fa kanda hangga ka dā nda wal Mbulus, ba nda mbəda ba nanən sə tə tsaurha. Ka a tsar ta figrha də, ndəghən a thləghang labar kutəryid Faara kanda. Na midghən sə a ləm kanda nən fa ka a thlə Yeeso nda na fa. Ənaghən taara tə deleewarya Musa tə yi annabiya.

²⁴ Fingya nggəm nda fa tə labarghən, amma fingya fər wa nda kəkafek wa.

²⁵ Nggəmgwa nda fa tə ndan wa katərang ngganda wiirha hai a kwasamaddi ngwalana Mbulus palthghən tə ndaarha, “Pər Səsəna tə Pedənda kəkafek a chichi yinun ndanən ahu deleewar Ishaya,

26 ‘Duwa thlomad nafina dē ndangga
kanda,
Nun sək ‘ya amma mbun a sənanğ
hai wa;
Nun a na ‘ya amma mbun kuk-
walang hai wa.

27 Kəsər hur nafiniya nəghən kakrak;
Mba nda sək ‘ya tē thləma yi
ndan wa,
Tē kəm nggəlang nda yiyi ndan.
Kam nandan tē yiyi ndan,
Səgha nda kəm tē thləma yi
ndan,
Sənanğ ngganda hai tē hur ndan,
Kyakhra nda hai,
Kənanğgi kanda.’*

28 Tsaunən kee, na minna sē a
sənun sē ‘wanda teena thlənanğ nda
labar hərəkrha Faara a finyā dē
mbuwa wa Yahudaya, na nda a kang
thləmaarha fa!”

29 Hərəm nən ndaarha kee, tərgha
thliigha Yahudaya sē na nda a ngaala
kaan a pathlang ndan.†

30 Hurarha səri Mbulus tsau ahu
mindədi nanən a tiirha, naghā a thlə
fiya fa heu bəgha thləmadghən bə.

31 Kula tərəm nda ndəghən a pər
labar kutəryid Faara tē tsaharhaha
aten Chinəm Yeeso Kərəsti, mbə niifa
sē mbangga ‘yadangghən fa wa.

* 28:27 28:27 Ishaya 6:9,10 † 28:29 28:29 Finyā chireelthya kaar mba nda tē mbədiya wa

Romaya

Nda'ya

¹ Nggi na Mbulus, mafad Yeeso Kərəsti, aah na nda nggi ka a tsawi tēthlenda Yeeso, wuwura ka a pər labar Faara ni.

² Labardi na mbənggən ya ndən dəfna Faara miighən ka kətəm a mii annabi yighən, kəla nanən chichireethlee hai hu deleewar labar Faara tēpedənda.

³ Labardi na Mbənggən ya aten Wanggən ni, Chinəm Yeeso Kərəsti, ahu thlu farha turya Ndauda ni.

⁴ Kyad ndan a pəpal tē ndaarha Labardi na Mbənggən ya aten Wan Faara ni thliigha sə ahu mərə tē səsəmnda Səsəna tē Pedənda. Ndəghən ni na Yeeso Kərəsti na Chinəm.

⁵ A fadghən ni ndən wal nəm nggayirha tē aarha na a tsawi tē thləndəghən tēni aah fiya ba a fərkəkafek nda təghən na a fərang mamnggirha nda thləmnggən.

⁶ Tsuwar yandi kun fa ya, kun aah na nda a tsawun yi Yeeso Kərəsti.

⁷ A kun heu na a Roma, nggəmna Faara, aagha kun a tsawun nafiyighən tēpedənda. Ngwa tsauka nggayirha tē tsawud dədəmnggirha yi Faara na yinəm china tē kəm Chinəm Yeeso Kərəsti a tsauka tē kun.

Hwanda Faara yi usarha

⁸ A katəradghən niya 'wa usa Faara ahu Yeeso Kərəsti ka kun heu, kəsər na nda a thlək labar fərkəkafekkid nun ko a yanggi ni hu kəshiirha.

⁹ Kəsər Faara niya ənang taara tē hurna tətali ahu pər Labarghən na Mbənggən yi Wanggən, ndən shedagha nggi tē ndaarha ni naarha dəl kun in kətsar ahu hwanda Faara niya ənaarha,

¹⁰ kala sayi a nadi a hwan Faara. Niya hwan Faara tē ndaarha, ana nggəmnda hurghən ni, a wal kwamana ni di thləmad nun dē.

¹¹ Kəsər nəghən a kukwashe fa a na kun ni a danggi kun sə tē fərra səsəna na a fərang kaali nən kun.

¹² 'Ya na minna, nda nggi tē kun a fərang kaali nəm ndan hu fərkəkafek.

¹³ Shayina na minna sə a sənunsə, saara hangga nggi a ngwarha fa na a di thləmad nun dē, amma walwi kwamana wa. 'Ya tərna minna thləmad nun dē ka di haathla ahur nun kəla əna ni ahu fingya mbuwa Yahudaya.

¹⁴ Na hakked fiya sə a tenna, fiya na a wupəri tē fingya mbuwa a wupəri, fingya na tē sənda tē fingya mbuwa tē sənda, tətə ni a pərang labarghən ni kanda heu.

¹⁵ Nəghən a kukwashe fa na a pərang Labaara ni kun na Mbənggən a kun na tē tsaurha a Roma.

¹⁶ Kəsər shidee wa pər labar Faara ni wa, kəsər səsəmnda Faara ni na a əna taara ka a hərəhanggən kowunni fərga kəkafek. 'Waghən aten Yahudaya təkəm dəgha ten fingya dē mbuwa Yahudaya.

¹⁷ Kəsər ahu Labar dā ni na Mbənggən ya kyadna Faara nggayiddi, nəm wal nggayiddi 'yahu fərkəkafek, ka a katəradghən ta mii ngwaladghən dē. Kəla nanən chichireethlee hai ahu labar Faara tē ndaarha, "Niifa na tē nggayirha fa nun tsaurha tē fərkəkafek fa."

Səb hur Faara aten dimiyirha.

¹⁸ Kəsər kyad Faara səbrha hurghən hai a talara, aten yamid takkwa Faara, tē tar mbəlfērha na fiya a ənaarha na nanda a kar kəkafek fa ka tar mbəlfed ndan.

¹⁹ Kəsər 'ya nəm mbang sənda aten Faara nəghən a pəpal a fad ndan, kəsər Faara ndən kyadangga ndən kanda a pəpal.

²⁰ Ka əna nanda kəshiirha ən ənad Faara mbuwa nəm naarha, kəla səsəndəghən yi pakwandə, tē targhən, nad yirha ndən a pəpal, sənang dūn əngya hai əna nanda. Nanən kee mbə 'ya sə na fiya mbang ndaarha wa.

²¹ Ko nanən sənda Faara, mbangwa nda tərang shilee in tē ndaarha

ndəghən ni Faara wa, nduwa usaghən nda wa, amma numad ndan tsaudə mere kee, hur ndan yi nuryirha kəm tsaudə wulghən.

²² Tamngganda ndaarha na nda ndəndəl ashe nurya ni kanda.

²³ Kyakhrang ngganda mamnggit Faara hai mbuwa mərə tə daharha na kəla niifa na mərə, tə kəm dahaya na kəla wudikya, mabiya, tə fingya na kakhrha tə hura kəla nda hulthne tə tusalya.

²⁴ Tsaunən kee malangga Faara kanda dənda mbeedə tə əna tar dimiyirha tərna mindan. Nanən kee, na ndaa əna ən tsanda a pathlang ndan.

²⁵ Kyakhrang ngganda kəkafekkid Faara hu nggabaarha də. Na nda a tərang shilee əngya teena əna nanda ma Faara tafadghən, tsauka ndəghən ni tsəkka a fal ghənda pakwandə. Atsaukake.

²⁶ Nanən kee, ndəghən dani malang na Faara kanda dənda mbeedə tə suna əna tar ən shilee tə ən tsanda. Nishyi ndan kəm mbedeng ngganda hunarha hai nuneefa tə həshneefa tsauka məməl ka kya nanda əna kəshirha, ahu hunarha hai tə shayi ndan nishya, kamngwa wa.

²⁷ Tsaunən sunan ndan kyadə hur ndan hai, tərgha həshya kəm malang ngganda hunarha hai tə nishya kamngga ka kya nanda əna kəshirha. Nagha həshya a əna ən shilee tə ndan. Ahu əna 'ya kiya aang nda tsətsəlla alten ndan fa ba.

²⁸ Tsaunən numawa nda tə ndaarha kamdə a kəs sənda Faara nda ha na nanda təghən ha wa, malangga Faara kanda dənda mbeedə tə numad əngya kamngwa wa a ənaghən nda.

²⁹ Na nda lələgdə tə kala tur yanggi mbəlfēerha, tə dimiyirha tə suna, tə tsan ndan, tə sərəkkihə, tə bəl farha, tə yanda, tə hukrha, tə kəs ndan hur tə kiki farha.

³⁰ Na nda səb thləma, na nda a kar Faara fa, tə 'yar farha, tə taala, na nda kada kwaman tar

mbəlfēerha, tə yamid fərang mamnggirha fa nggətyindan.

³¹ Mbə hakkilo sə a fad ndan wa, mba nda tə kəkafek fa wa, mba nda nggəm ndan wa, tə kəm mba nda hadang ndan fa wa.

³² Səndasə tə ndaarha, ndagha ngyakhrha Faara, fingya na a əna ənggini ya kamdə a mərə nda. Amma mbə ka a na nda a dərha mbeedə tə ənaghən kee wa, amma kənanng paama nda fingya yina mu na a əna kanda.

2

Məməl ni ngwa kumad Faara

¹ Nanən kee, mbə 'yasə na mbang ndaarha wa, ko wunni sa, sa na a ngwang kumarha niifa sə pak. Kəsər a sayiddi na a ngwa kumarha aten niifa, na a ngwang kumarha fad wa ni sə. Kəsər sa tafadwa na a ngwa kumaddi na a əna tur ənggini kəm.

² Nanənya səndəm sə ngwa kumad Faara aten nafiya na a əna tur əngginiya məməl ni.

³ Sa na niifa mere. Sa na a ngwang kumarha fingya sə na a əna tur əngginiya. Amma sa tafadwa a ənarha kee. Tamngga ndaarha na hərəkrha ma ngwa kumad Faara wa?

⁴ Nduwa dəm na hang nda nggayid Faara, tə munyadghən, tə yamid huf hurghən nən a ənaarha atenwa wa? Ashe səngwa sə tə ndaarha nggayid Faara atenwa ndən nən a kyorha hu kwaman kwa pəma ba wa?

⁵ Amma ka kakrakkid tenwa tə kakrakkid hurwa, na a wumang sərbrha hura altenwa fa hai a far sərbrha hur Faara, a far ngwa kumad nggayid Faara nən a kyarha pəpal ba.

⁶ Na Faara a teng kowunni aten 'ya ənanən.*

⁷ A fingya na a nji teena tə əna nggayirha, kada mamnggirha nda tə manang alteena tə yamid mərə, kanda ni na Faara fərang yibrha kanda mbuwa ngwalarha.

⁸ Amma fingya na a nggəm alten ndan, kar nda fərkəkafek fa

* 2:6 2:6 Dzabura 62:12; Karapu 24:12

kəl takkwa mbəlfēerha na səbrha tə hufirha hura sə aten ndan.

⁹ Na billarha tə səsəarha a kəla fingya fa na a əna mbəlfēerha, nən a 'waarha tə Yahudaya ta ten fingya də mbuwa Yahudaya.

¹⁰ Amma fingya na a əna nggayirha na Faara a fərang mamnggirha tə tsawud dəfemnggirha, nən a 'waarha tə Yahudaya a dəgha ten fingya də mbuwa Yahudaya.

¹¹ Kəsər Faara mbə wura hasə wa.

¹² Fingya ənagha dimiyirha səngwanda Deleewar Musa wa, na nda a ngwang kumarha kanda sə aten dimiyirha əna nanda mbə tə ngyakhrha Musa wa. Amma fingya ənagha dimiyirha sənda Deleewar Musa, na nda a ngwang kumarha kanda sə tə 'ya ndaana Deleewar di.

¹³ Mbə sək 'ya ndaana Deleewar ndəna tsang fiya tə nggayirha fa a mbed Faara wa, amma əna taara tə 'ya ndaana Deleewar.

¹⁴ Fingya mbuwa Yahudaya mba nda tə Deleewar ngyakhrha Musa wa, kanda tafad ndan kyad ndan a pəpal 'ya kamngga a əna nda tə 'ya kamngwa a əna nda, ko nanən fərang ngwanda deleewar ngyahad Musa kanda wa.

¹⁵ Ən ənan ndan kyaddə ndaarha əndi ndaana Deleewar di nəghən chichireethlee hai ahur ndan. A hu numad ndan a fara səmən nən ndang kanda ənawa nda ngga wa, a fara səmən kəm ndanggən kanda ənanda ngga.

¹⁶ Labar dani na Mbənggən ya niya pəra, na fara bayi na Faara, ahu Kərəsti Yeeso, a ngwang kumarha kowunni ahu 'ya na bəbee na ahur ndan.

Yahudaya tə tsahad Musa

¹⁷ Kun na a aah fad nun Yahudaya kun a mbərsaarha tə Ngyahad Faara, non a taala tə Faara.

¹⁸ Səndun 'ya na midghən, səndun 'ya na məməl kəsər tsahang nda kun ha aten ngyahaddi.

¹⁹ Sənnasə sani təkəs kəkələd kwamaya ha, tə kəm sani kukwaryid fingya na hu wula,

²⁰ tə tsətsəl nurya, tə tsahang nda wundakhnaya ha, kəsər ahu ngyahaddi ya na lələgdə tə sənda tə kəm kəkafek.

²¹ Sa na a tsahang niifa ha, mba a tsahang alten wa ha wa? Sa na a pər labar Faara tə ndaarha a ngaarna wa, amma sa mba a ngaara wa?

²² Sa na a ndang nda fiya a ənanda kulafayirha wa, mba a əna kulafayirha wa? Sa na a tsan dāharha, amma mba a ngaara hu kən dāharha wa?

²³ Sa na a taala tə ngyakhrha, mba a səbang thləm Faara də tə hwasang nda 'ya ndaana ngyahaddi wa?

²⁴ Kəla nanən chichireethlee hai hu deleewar Faara, "Ka pusususuyid nun ni, na fingya mbuwa Yahudaya a səbang thləm Faara də."

²⁵ Thlee muwa nəghən ngga, a nanna a takkwa 'ya ndaana ngyakhrha. Amma a hwasang na 'ya ndaana ngyakhrha tsauna kəla thleewa muwa wa sam.

²⁶ Ana fingya thlee wa muwa a əna taara tə 'ya ndaana Faara, mbəna Faara tsawang kanda kəla nafiya thleegha muwa wa?

²⁷ Ai, Yi mbuwa tə Yahudarha thlee wa muwa kəsgha ngyakhrha Faara ha ngga nən a nggo kumarha sə sa na tə Yahudarha thleegha muwa na tə ngyakhrha Faara ha amma ənawa taara sə wa.

²⁸ Mbə 'ya na a kəshi ndəna tsaworha tə Yahudarha wa, mbə thlee muwa yi pam farha nəm a naarha wa.

²⁹ Awo, ka tə Yahudarha ndəna niifa na tsawudghən məməl tə Faara. Thlee muwa yi kəkafek ndəna thlee muwa yi hura hu Səsəna, mbə tə əna taara tə 'ya na chichireethlee hai hu ngyakhrha wa. Niifa na kəla kiya nən kadā faala a har Faara, mbə falla fiya wa.

3

Na Faara tə Kəkafek fa

¹ Nanən kee, mani chighəd tsaurha tə Yahudarha? Mani ngga hu thlee muwa?

2 Ai nēghən sē kaan hu kwa-mangya hangga. Yi tal, Yahudaya ndən fərang nanda labar Faara kanda.

3 Amma ana fīngya sē mbuwa tē fərkəkafek wu? Yamid fərkəkafekkid ndan tsaudə mbə Faara naarha tē kəkafek fa kəsər ka fīngya nafiya mbuwa tē kəkafek fa wa?

4 Sam mbə kee wa, Faara nēghən tē kəkafek fa, ko nanən kowunni nən nggabaarha. Kəla nanən chichireethlee hai, “A sēngga fīya sē na kəkafek sē a fadwa, a kalna sē, tē kəm na a thlang fadwa sē hu ngwa kumarha.”

5 Amma ana yamid nggayid nəm ndən na a kyad nggayid Faara a pəpal, ma nəm ndaarha? Nəm a ndaarha na yamid nggayirha sē a fad Faara ka kyad nən səbrha hurghən aten nəm wa? Niyi a kala sē kəla na niifa ndikrha fa.

6 Ko ngguchit! A nadə kee, kəkən na Faara tsaurha tē ngwang kumarha kəshirha?

7 Na niifa ngaala tē ndaarha, “A tsau nggabə na nən kyad kəkafekkid Faara a pəpal chik mamnggit ghənən, Kama nda na nda nggər ngwe kumarha sē tē ndaarha tē dīmirha ni nggi?”

8 Kama mbuwa nəm ndaarha, “Taama əna mbəfeerha nəm tənə əngya na ngga kyarha bə ahurghən?” Kəla na fīngya thlək əngya yi səb thləma na nda a ndaarha, məməl ni a ngwang kumarha nda kanda sē.

Mbə niifa sē na tē nggayirha fa wa

9 Yo, ma nəm ndaarha mbiya? Kəm na Yahudaya kal dəm fīngya fīya wa? A yanggi! Ko ngguchit! ‘Wa dəm teena thlək dəm ndən tē ndaarha, Yahudaya tē fīngya mbuwa Yahudaya heu na tē aibe fa, tē kəm kanda heu na nda a kamu səsəmnda dīmiyirha.

10 Kəla nanən chichireethlee hai ahu Deleewar Faara tē ndaarha, “Mbə niifa sē na tē nggayirha fa wa, ko tətal.

11 Mbə niifa sē na a sənang hai wa, mbə niifa sē kəm na a kadə Faara wa.

12 Kanda heu kang nda kəsəra Faara, kanda heu tsau nda nafiya kee mere. Mbə ka niifa sē wa ko tətal.

13 Ka urad ndan nēghən kəla kwat mərə tsahai, tsau sheneu ndan yi hukrha. Labar ndan nēghən kəla yarhafəd hulthne.

14 Yakh nda ‘yar farha, tē ndikrha i’ikh.

15 Yakh nda bəl farha ka ka,

16 Kala mbərha ndəna nda sadə kəl səbrha hura tē səb əngya.

17 Səngwa nda kwaman dədēmnggirha wa.

18 Mba nda tərəm Faara wa sam.”

19 Nanənya səndəm sē tē ndaarha kala ‘ya ndaana ngyakhrha, nēghən aten fīngya na a kamu ngyakhrha, ənana ndan kee ka amawana fīya kala sē, tē kəm bənggən kəshirha bə heu a kamu ngwa kumad Faara bə.

20 Tsaunən kee, mbə niifa sē na tsaurha kula dīmiyirha a yid Faara ka nanən a əna ‘ya ndaana ngyakhrha wa, ‘ya na ngyakhrha a ənaarha a sənəmsə tē ndaarha ənadəm dīmiyirha.

Nggayirha hu fərkəkafek

21 Amma nanənya, a malang dəm ngyakhrha səndəm nggayid Faara, ngyakhrha tē annabiya fər nda shedawa atənggən,

22 Nggayid dī ki Faara ya, nəm walghən hu fərkəkafek a Yeeso Kərəsti tē fīngya heu fərgəha kəkafek, mbə kyad dədəmnggirha sē pathlang nda Yahudaya tē nafiya mbuwa Yahudaya wa.

23 Kəsər fīya heu ənanda dīmiyirha, kədīnda ma kutəryid Faara.

24 Amma fərə nggayid Faara a fīya ka ni, kowunni waldə tsaurha kula dīmiyirha a mbed Faara hu pəla ənana Kərəsti Yeeso.

25 Fər Faara Yeeso a tsauka sataka hu tər hakked dīmiyid nəm, kəsər hu irra far satakə kən dē na nda a chahang dīmiyid ndan fīya dē hu fərkəkafekkid ndan. Ənana Faara kee ka a kyad nggayid ghənən, ka a lədanggən kərəssəghən na a malanggən dīmiyid dī ‘wana nda ənaarha kaar.

²⁶ Ənanən kee ka a kyad ng-gayidghən nən hu kəshiid weeriya, a kyad ndaarha nən nəghən tə ng-gayirha fa təkəm hərghanggən fingya yini fərgha kəkafek tə Yeeso.

²⁷ Ma nəm a taala atenggən? Mbə 'ya sə wa. Kama ni nanəm a taala? Ka kwaman laf ngyakhrha Musa wa? Awo, kəl tə fərkəkafek.

²⁸ Kəsər fər dəm kəkafek tə ndaarha hu fərkəkafek ni ndəna niifa tsaurha kula dīmīyirha fa a mbed Faara, mbə tə takkwa ngyakhrha wa.

²⁹ Ndo Faara yi Yahudaya ni katen ndan kee wa? Mbə Faarani yi fingya kəm mbuwa Yahudaya wa? Ha'i yi ndan Faara ni kəm,

³⁰ Tsaunən na Faara tal kee. Nən a tsawang nafiya kəm thleewa muwa tsawa nda chahal a fadghən hu fərkəkafek.

³¹ Tsaunən kee, kar nəm ngyakhrha fa tə fərkəkafek wa? Mbu ənaarha hai kee wa, amma nəm a kəs ngyahadda ha.

4

Fərkəkafekkid Ibrahim

¹ Yo, manəm ndaarha aten, ndəghən na Chichid nəm hu thlu farha? Ma wal nən sə atenggən?

² Ana kəkafek ni Ibrahim waldə hərəkrrha hu əna taara, na 'yasə wal nən na a əna taala nən sə, amma mbə a mbed Faara wa.

³ Ma ndaana deleewar Faara? "Fər Ibrahim kəkafek a Faara, kəsər ka kee nəghən tə nggayirha fa a mbed Faara *

⁴ Nanənya a əna niifa taara, wudəbəla na nda a teng nda mbə fəra ni wa, amma yi kəna targhən ni.

⁵ Amma na nafiya a naarha tə nggayirha fa, mbə ka taryinda wa, amma kəsər ka fərkəkafekkid ndan tə Faara na chahang dīmīyid ndan fiya də.

⁶ Kəla ndaana Ndauda parkayid di fərang nanda niifa ndangna Faara nəghən tə nggayirha fa, mbə ka taara ənanən wa.

⁷ Fa parkaya ni nafini chahang nanda dīmīyid ndan kanda də, təkəm tsəbang nanda dīmīyid ndan.

⁸ Tsau parka aten niifa mbuwana Chinəm tam dal dīmīyidghən in."

⁹ Nanənya, na parkaddi ya aten nafiya thleegha muwa kee nuwa? Nduwa heu tə fingyayini thleewa muwa wa? Kəla nəm a ndaarha ahu labar Faara na chichireethlee hai, "Thlə Faara Ibrahim fa kəsər ka fərkəkafekkidghən."

¹⁰ Aten mani ndang nanda kee? Ndang nanda kee akwasamaddi thleng nanda muwa wa, nduwa kapa na nda thleng muwa wa? Mbə a kwasamaddi thleng nanda muwa wa, amma kapa na nda thleng muwa.

¹¹ Thlee mudfi ənanən ənsakhrha ni, tsauka nggayidghən ndəghən kula thlee muwa. Nanən kee, tsaudə china yi səsəna a fingya heu fərgha kəkafek ko thlee wanda muwa wa, na nda a tsaurha tə nggayirha fa kəsər ka fərkəkafekkid ndan.

¹² Tə Ibrahim kəm chin fa thlee muya ni, mbə fa thlee muya kee wa, amma fingya takkwagha tur fərkəkafekkidghən kapa nən thlee muwa.

Dəfmi Faara nəm walghən hu fərkəkafek

¹³ Mbə hu ngyakhrha dəfna Faara miighən nən a fərang langad kəshiirha Ibrahim tə wanggighən wa, amma kəsər ka nggayirha kyagha ba hu fərkəkafek.

¹⁴ Andam dəfmi Faara nəghən aten nafiya na a takkwa ngyakhrha, kam fərkəkafek mbə hu 'ya wa na dəfmididi kəm a tsaurha mere.

¹⁵ Kəsər ngyakhrha nən bəng səbrha hura ba, amma a mbərha mbuwana ngyakhrha sə mbə aibe naarha sə wa.

¹⁶ Tsaunən kee, dəfmee mbərsaghən aten fərkəkafek. Tsaudə hu nggayirha ni fərang nanda chichiya Ibrahim heu, mbə a fingya na a takkwa ngyakhrha wa amma a fingya na tə fərkəkafek tur yi

* 4:3 4:3 Katərarha 15:6

Ibrahim. Ndəghənni tsauka yinəm chiina heu.

¹⁷ Kəla nanən chichireethlee hai, “Tsawo di chin chehweeya hangga,” Ndəghənni na yinəm chiina a a mbed Faara fər nəm kəkafek təghən, Faara na fər yibrha a mərya, na aah əngya ba mbuwa sə na nda sə.

¹⁸ Fər Ibrahim kəkafek aten shiteena, ko nanən mbə 'yasə kamngga na a shiteena nən wa, na a tsauka chin chehweeya hangga, kəla ndaana deleewar Faara, “Na chichiya wa a tsaurha hangga kəla wufəlnəgərya.”

¹⁹ A hu sayiddi səl hurad Ibrahim haru, amma mbid wa fərkəkafekkidghən dəwa nanən fadghən suhur də takhdə a mərə, Saratu kəmda mbərang də hurad nggəttəghən hai.

²⁰ Malwa fərkəkafekkidghən ndən wa, Wulang ngwa teena tə dəfmi Faara wa, Fərkəkafekkidghən ləđang də tə səsəmda, naghə a fal Faara.

²¹ Fərdə kəkafek tə ndaarha na Faara tə səsəmda na a əna əndanən dəf nən miighən kamənggən.

²² Ndəghən də ənaghə ndən, “Kirasang nanda, Nəghən tə nggayirha fa.”

²³ Ndaddi “Kirasang nda nəghən tə nggayirha fa” chireethleng ngwanda hai ka ndəghən katənggən wa,

²⁴ amma ka kəm ni, na Faara a kirasang nggayirha, kəm fərgəhə kəkafek a ndəghən thlengga Yeeso Chinəm sə hu mərə.

²⁵ Fər na ndan a mərgəhə ka dimiyid nəm. Thleng nda sə tə yibrha kəsər ka a tsawum kula dimiyirha a mbed Faara.

5

Shaulirha tə Faara

¹ Tsaunən kee, tsau nəm kula dimiyirha fa a mbed Faara hu fərkəkafek, nəm a tsau dədəmnggirha tə Faara hu chinəm Yeeso Kərəsti,

² A hurghən ni wal nəm kwaman fərkəkafek ahu nggayid dədə ish nəm sə nanənya. Nanən kee, nəghəm a taala hu shiteena yi mamnggit Faara.

³ Mbə kee mawa, nəghəm a əna wutsəfayirha hu səsəd nəm, kəsər səndəmsə na səsəarha bəng kərəsta ba,

⁴ kərəsta nən bəng hakkilo ba na ngga, hakkilo na ngga kəm nən bəng shiteena ba.

⁵ Mbə shiteena kyang kəm hu shilee hai wa, kəsər nggəmda Faara irang də ndən kəm hur nəm hai hu Səsəna tə Pədənda, fərang nanda kəm.

⁶ A hu məməlla sayi, kəm bəldə kula naarha tə səsəmda fa, mərgəhə Kərəsti ka fa dimiya.

⁷ 'Yani na pədəghən na a mərgəhə niifa kəsər ka niifa natə nggayirha fa. Ko nanən asəmhə na niifa sə na mbəng ndəng yidghən a mərgəhə ka məsələmda niifa.

⁸ Amma kyadəng Faara nggəmdəghən kəm tə ndaarha, kəm bəldə fa dimiya, mərgəhə Kərəsti ka kəm.

⁹ Tsaunən wal dəm tsawud nafiya mbuwa tə dimiyirha fa a mbed Faara ka irra far Kərəsti də, sakwata nanənya, na nda a hərəghəng kəm ka ndəghən hu səbrha hur Faara də.

¹⁰ A nadə, a sayidda ni nanəm a əna təsəryirha tə Faara ndən tangsang nanda pathlang nəm tə Faara hu mərə Wanggən, sakwata nanənya 'wanda teena tangsang nda pathlang nəm tə Faara, nəm a wal hərəkrha ka tsawud Wanggən.

¹¹ Mbə ka yandī kee ya wa, amma kəm nəm əna wutsəfayirha tə Faara, hu Chinəm Yeeso Kərəsti, kəsər ndəghən ni taksəngga pathlang nəm tə Faara.

Mərə hu Adamu yibrha hu Kərəsti

¹² Tsaunən kee, kəla kyana dimiyirha hu kəshirha ba tə fad niifa tal, dimiyiddi ya ndən bəngga mərə ba. Nanən kee, tsau mərə aten kowunni hu kəshirha, kəsər kowunni ənadə dimiyirha.

¹³ Kəsər kapa na nda fər ngyakhrha, na dimirha sə hu kəshirha, amma mbə kirasang nda dimiyirha sə aten kowunni a mbə ngyakhrha sə wa.

14 Heu tãkee ka a sayid Adamu dægħa hu sayid Musa dã, ãna mærra kutæyirha aten fiya heu, ko aten fingya ãnawa ðimiyirha kãla ãnana Adamu kar nãn mii Faara fa. Na Adamu kãla Kæræsti balgha kula barhaba.

15 Amma mbã færrædi tal ya wa, aten ðimiyid Adamu tã nggayid færra Faara. Kæsær kækafek ni mær fiya dã hangga ka ðimiyid niifdi tal taarha. Amma mul nggayid Faara hai, nanãn kee færrægħan ni ka a fiya hangga hu nggayid niifdi tal ya, Yeeso Kæræsti.

16 Færra nggayid Faara mbãm kækærang nda tã 'ya na ðimiyid niifa tal bang nda ba wa. Ngwa kumad Faara takkwaghãn ðimiyirha tal bangga mæra ba, amma færrædi takkwaghãn aibeya hangga tsangga fiya kula ðimiyirha fa.

17 Kæsær anadã ka aibed niifa tal, ãnana mærra kutæyirha aten kowun ka niifdi talya, tsaudã fingya walgha nggayid Faara hangga tã færrægħan ka yi nggayirha na nda a ãna kutæyirha tægħan hu tsawud ndan tã niifdi tal na Yeeso Kæræsti.

18 Tsaunãn kee, ka aibed niifa tal bang dã mærra ten fiya ba heu, næghãn kee kãm kæsær ka tar nggayid niifa tal ndãn tsawangga kãm nafiya mbuwa tã ðimiyirha fa a mbed Faara, bangga kal farha ba hu tsawud fiya heu.

19 Kæsær kãla nanãn ka yamid fær mamnggid niifa tal ndãn tsangga fiya hangga tã ðimiyirha, næghãn kee kãm kæsær ka fær mamnggid niifa ta nafiya hangga na nda a tsaurha tã nggayirha fa.

20 Fær nanda nyakhrha tãna aibe chikrha. Amma a chik ðimiyirha, na nggayirha a chikrha kaan,

21 Nanãn kee kãla ãnana ðimiyirha kutæyirha tã mærra, næghãn kee kãm na nggayirha a ãna kutæyirha hu nggayidghãn na a bangga yibrha ba mbuwa ngwalārha hu Yeeso Kæræsti na Chinãm.

6

Mærra hu ðimiyirha, yibrha hu

Kæræsti

1 Manãm ndarha mbiya? A dãm mbeedã tã ãna ðimiyirha tãna nggayirha mula hai wa?

2 Sam, mbã tam ãnarha hai wa, kãm mærgħa ka ðimiyirha, kækãn nãm nggær tsaurha ahurghãn?

3 Nduwa sænggun sæ wa, kãm heu ãnang nanda mbaptisema kãm tã Kæræsti Yeeso, ãnang nanda mbaptisema kãm hu mærrægħan dã.

4 Pangganda kãm tægħan hu mbaptisema pang ngganda kãm tægħan, tsaudãm tal tægħan, næghãm tal kãm hu mærrægħan, kæsær kãla thleng nanda Kæræsti sæ hu mærra tã mamnggit Chindi, næghãm kee kãm na tsawum hu weerinda tsaurha.

5 Tsaunãn næghãm tal tægħan ahu mærrægħan, nãm a thliirha sæ kãm hu yibrha dã kãla ãnanãn.

6 Sændæmsã suhurra fad nãm tawang nda dã tægħan aten kadirha, amawana ðimiyirha wal sæsæmnda aten nãm, amawa nãm tsaurha mafad ðimiyirha.

7 Kæsær kala niifa mærgħa hæræk dã ma ðimirha.

8 Nanãnya a mær dãm tã Kæræsti, fær dãm kækafek tã ndaarha nãm a tsaurha tægħan

9 Sændæmsã hæræmna Kæræsti thliirha sæ hu mærra, mbã a nggær mæra balwa, balwa sæsæmnda mærra sæ a tenggãn wa.

10 Mærði mær nãn, mærgħan katæra tal, hwasanggãn sæsæmnda mærra, amma nanãnya nanãn tã yibrha fa, tsaukãn tã mamnggit Faara.

11 Nanãn kee, kun kãm tsawaman fad nun nuwun mæmæra hu sæsæmnda ðimiyirha, amma nuwun tã yibrha fa hu tsawud dædemnggirha tã Faara hu Yeeso Kæræsti.

12 Tsaunãn kee, a malangdun ðimiyirha ãna kutæyirha nãn tã thlu faddi kyanun na mæra ya wa, non a takkwa ãn mbælfeddi na midghãn wa.

13 A færdun kala mbæd njid fannun ka ãn tar mbælfæerha nun yi ðimiyirha wa. A meyedghãn, færaman fad nun Faara heu, kæsær mær dun, amma nanãnya nuwun tã

weerinda yibrha. Nanən kee, ənama taara kamngga tə fad nun heu ka mamnggit Faara.

¹⁴ Kəsər mbə dimiyirha nggər tsaurha turi nun wa, kəsər mbun a kamu ngyakhrha wa, amma a kamu nggayid Faara.

Tsaurha mafarha hu nggayirha

¹⁵ Manəm ndaarha? Nəm a əna dimiyirha kəsər mbəm a kamu ngyakhrha wa amma a kamu nggayirha? Sam, mbə tam ənaarha hai wa.

¹⁶ Sənggun sə tə ndaarha a fər dən fad nun a kala niifa non a fərang mamnggirha kəla mafarha wa? Tsau dən mafad niifdi nun a fərang mamnggirha, ko mafad dimiyirha ni kun, na a dərha tə kun hu mərta də, nduwa fər mamnggirha a Faara na a dāng kun hu nggayirha də.

¹⁷ Usa dəm Faara. Kaar tsau dən mafaya a dimiyirha, amma nanənya tə hura tal thlədun əndi tsahang nanda kun ha.

¹⁸ Nanənya hərəhang nda kun sə hu tsawud mafayid nuna hu dimiyirha, tsaudun mafaya yi nggayirha.

¹⁹ Niyi a kalang kun sə kəla na niifa kaala sə, kəsər səndisə kədi dən hu thlufarha. Kəsər kəla 'wanun fər fad nun kəla mafaya a ən tsanda nəm a naarha, tə kəm non a chik dərha mbeedə tə əna tar mbəlfərha, nəghən kee kəm nanənya kəl a fər fad nun nən tsawun mafaya a nggayirha, ka a tsawun nafiya na wuwura chahal yi Faara.

²⁰ A sayiddi tsau nun mafaya a dimiyirha, mbə 'yasə njidangga kun tə nggayirha wa.

²¹ Ma wal nun sə tə ənggini əna nun fardi kəsna shilee kun nanənya? Mii ngwala ənggini heu ya mərta ni.

²² Amma nanən hərəhang nda kun hu tar dimiyirha tsaudun mafaya Faara, nun a tsaurha chahal tə yibrha mbuwa ngwalarha.

²³ Kəsər kəna dimiyirha mərta ni, amma fərta Faara ndəna yibrha mbuwa ngwalarha hu Kərəsti Yeeso Chinəm.

7

Bal wum a kamu səsəmnda ngyakhrha wa

¹ Shayina, səndunsə ngga, kəsər niyi a ndikrha tə nafiya səngga ngyakhrha tə ndaarha ngyakhrha nən naarha tə səsəmnda fa aten niifa balgha hai tə yibrha.

² Hu sakrha ndagha ngyakhrha, nuneefa kakhka nəghən a kamu ngyakhrha chimadghən a bal də hai tə yibrha, amma a mər chimadghən balwa ngyakhrha kakhrha sə atənggən wa.

³ Nanən kee, a bal chimadghən hai, a kakh də niifa pak ənadə kulafayirha. Amma a mər chimadghən balwa a kamu ngyakhrha kakhrha wa, tə kəm ənawa kulafayirha a kakh də niifa pak wa.

⁴ Nanən kee, shayina, kun kəm mər dən hu ngyakhrha ahu fad Kərəsti. Tsaudun yi yandi thləng nanda sə hu mərta, tənun tsaurhahu kwamana na ngga na a mbənənggən Faara.

⁵ Kəsər a sayiddi nanəm ahu thlufarha, na ngyahaddi naarha shik sunad dimiyid nəm, nən əna taara hu thlu fad nəm, tar nəm heu nən bāng mərta ba.

⁶ Amma nanənya hərəhang nda kəmsə hu ngyahaddi, kəsər mər dəm ka ndəghən balwa səsəməndəghən a əna taara aten nəm wa. Nanənya nəm a ənang taara Faara hu weerinda kwamana hu Səsəna tə pedənda, mbə ahu hurad chirethla ngyakhrha wa.

Ngyakhrha tə Dimiyirha

⁷ Manəm ndaarha mbiya? Ngyakhrha tafadghən dimiyirha ni wa? Awo, ko ngguchit. Kəsər ngyakhrha ni ənagha ndən sənni dimiyirha. A ndawa ngyakhrha, "A sunad na ən niifa wa," kam səngwi əndi na nda ndaarha suna wa.

⁸ Amma tə ngyahaddi ni, ndən wal na dimiyirha kwamana shik nən kala tur yanggi suna alteena na ahur na. Kəsər a mbə tə ngyahaddi wa, kam na dimiyirha məmərə.

⁹ Tamnggi tē yibrha fa a sayiddi sēngwani ngyakhrha, amma bana ngyakhrha ba, thliigha dimiyirha sē tē yibrha, tēgha nggi mēri.

¹⁰ Walang dī tē ndaarha ngyahaddi kwang ndən kamngga bagha ba tē yibrha, a meyedghən bagha ba tē mēra.

¹¹ Wal dimiyirha kwamana hu ngyahaddi, hukdē nggi kēse mēra nən fa.

¹² Nanən kee, na ngyahaddi chahal, əngya ndanən nēghən chahal, tē nggayirha fa təkəm nēghən ngga.

¹³ Amma 'ya na ngga ndəna kēse mēra fa wa? Awo ko ngguchit. Əna dimiyirha taara tē 'ya na ngga kēse mēra nən fa, ka a kyad ndirwid ghənən yi dimiyirha a pəpal. Ənagha dimiyirha taara tē ngyakhrha Faara na ngga ka lədagngən ən mbəlfedghən.

¹⁴ Səndəmsə ngyakhrha yi səsəna ni, amma nggi mbiyi chahal wa. Henda dē kəla mafarha a dimiyirha.

¹⁵ Səngwi ənda hai əna ni wa. Kəsər əndi na minna a əne ənawi ndən wa, amma əndi kar ni ndən niya ənarha.

¹⁶ Amma a ənadi əndi mbuwana minna a əne, nggəmdi fa tē ndaarha na ngyahaddi ngga.

¹⁷ Kəla nanən, mbə nggini tafanna a nggər ənaghən wa, amma dimiyid dani na ahur na a ənaghən.

¹⁸ Kəsər səndisə tē ndaarha mbə 'yasə ngga tsauka ahur na wa, hu dimiyid na yi thlufarha. Kəsər tər minna sē na a əna 'yani na ngga kwang, amma mbi mbang ənaghən wa.

¹⁹ Kəsər mbiyi a əna ənggini na ngga na minnasə wa, amma mbəlfēerha ndən ni ənaarha kəsar.

²⁰ Nanənya a ənadi əndi mbuwana minna a əne, mbə nggini tafadna a ənaghən wa, amma dimiyirha ni natē tsaurha ahur na, na a ənaghən.

²¹ Nanən kee walang dī tē ndaarha na ngyahaddi a əna taara. Ana minna sē əna 'ya ni na ngga, na mbəlfeddi narha tsau tē nggi fa.

²² Nggi ahur na sē na minnasə

ngyahad Faara kaan

²³ Amma nadi ngyakhrha pak a əna taara ahur na. Ngyakhrha a yanda tē ngyahaddi na a hutenna. Tsawedə hu porsəna yi ngyahad dimiyirha na a əna taara ahur na.

²⁴ Tsaudi ən kawa. Wunni hərye ahu faddi na a mēra ya?

²⁵ Kəl usaarha a Faara, həryegha hu Yeeso Kərəsti Chinəm. Nanən kee, nggi tafadna hu hutenna mafad ngyakhrha Faara ni nggi, amma ahu thlu fadna yi dimiyirha mafad ngyakhrha dimiyirha ni nggi.

8

Yibrha hu Səsəna

¹ Nanən kee, mbə ngwa kumarha sē aten fīngya na yi Kərəsti Yeeso wa.

² Kəsər hu Kərəsti Yeeso ngyahad Səsəndi na fər yibrha hərwo dē hu ngyahad dimiyirha tē mēra.

³ Kəsər 'ya mbuwana ngyakhrha mbang ənaarha kəsər ka kədiina thlu farha, Faara əna dā ndən. Thlən Faara Wanggən ba katənggən na kəla thlu fad nəm yi dimiyirha ka a tsauka satakh dimiyirha, tē kəm walənggən səsəmda dimiyirha dē na hu thlu farha.

⁴ Əna na Faara kee kəsər kala 'ya ndana ngyakhrha a ənam tənən ləghəttə a tennəm, kəm mbuwana tsawud nəm yi thlu farha, amma yi Səsəna.

⁵ Fīngya na a tsaurha hu yi thlu farha na hakkilon ndan naarha aten 'ya na mid thlufarha, amma fīngya tsauka yi Səsəna na hakkilon ndan naarha aten 'ya na mid Səsəna kee.

⁶ Ana hakkilo aten thlu farha nən bang mēra ba, amma ana hakkilo aten Səsəna nən bang yibrha ba tē tsawud dēdemnggirha.

⁷ Hakkilo na thlufarha a əna taara tēghən tsaudə nēghən a yanda tē Faara, fərwa altənggən tē tsahad ngyakhrha Faara wa, təkəm mbə mbang wa.

⁸ Ndən ənagha ndən fīngya balgha a kamu dimiyid thlufarha mba nda tam əna 'ya na a mbənggən Faara wa.

⁹ Kun kam mbə tsawud thlufarha nanun sə wa, amma yi Səsəna, ana kəkafek ni na Səsən Faara tsau ahur nun. Ana niifasə mbuwa tə Səsən Kərəsti, mbə yi Kərəsti ni kanda wa.

¹⁰ Amma ana Kərəsti ahur nun, ko nanən na fannun a mərə kəsər ka dīmiyirha, na Səsəndi fər yibrha kəsər ka nggayirha.

¹¹ Ana Səsən Faara thlengga Kərəsti sə hu mərə ahur nun, ndəghənggi thlengga Kərəsti sə hu mərə nən a fərang yibrha fannun na mərə kəsər ka Səsənggən na ahur nun.

¹² Nanənke, shayina na taara sə a har nəm, amma mbə ka a tsawum kəla na mid thlu fannun wa.

¹³ Kəsər ana tsawud thlu farha nanun sə, nun a mərə, amma a nadun hu tsawud səsən di təkəm bəlanggun tar dīmiyid nun, nun a wal yibrha.

¹⁴ Kəsər fīngya na Səsən Faara a naarha tə kanda, wangya Faara ni.

¹⁵ Səsən di thlənun mbə tsang kun mafaya wa, tənun tsaurha tə hərənga fa faddən wa, amma Səsən di thlənun tsang də kun wanggighən. Nanənya nəm aaghən “Abba, Pəppa.”

¹⁶ Səsən di tafadghən nəghən a fər shedawa heu tə yinəm səsəna tə ndaarha wangya Faara ni kəm.

¹⁷ Tsaunən kəm wanggighən ni, tsau dəm fa har langaayighən. Kəkafek, kəm heu tə Kərəsti tsau dəm fa har langaaya mamnggit Faara. A nadəm a wum teena hu mamnggidghən, nəm a wumteena kəm hu səsadghən.

Mamnggirha na bayi

¹⁸ Niyi a naghən, səsəarha nəm a saarha fa nanənya, mbəm kəkərang tə mamnggidfi na nda a kyadang kəm a mbee wa.

¹⁹ Kəkafek, əngya heu ənana Faara kukwasang kanda fa na a bəgha farda ba na Faara a kyad tə mingya ni ka wangya.

²⁰ Kəsər əngya ənana Faara wulang teena kanda na a sən ənda nda na mindan, mbə tə nggəmnda hurghən wa. Faara ndən tərna midghən a naghə sə kee hu shiteena

²¹ tə ndaarha, əngya ənanən a wal hərəkrha nda hu tar mafayirha yi məthla hai, na a wal mamnggid wal alteena nda yi wangya Faara.

²² Kəsər səndəmsə ta weeri da ba ya əngya ənana Faara heu na nda chichim hatta farha fa, kəla hatta nggəta.

²³ Mbə əngya ənana Faara kee ndəna chichimnda wa, amma heu tə kəm na tə Səsəna fa tsauka katəra fərra Faara, nəm chichimnda kəm, nanəm a kəla Faara fa tsawanggən kəm wanggighən, təkəm hərəghənggən pofad nəm.

²⁴ Kəsər hu shiiten dani ya walnəm hərəkrha. Amma a nadəm əndi nəm a shiteena kamənggən, balwa shiteena ni wa. Wunni nggər shang teena əndi ‘wanən waala?

²⁵ Amma a nadəm a shang teena əndi nawa nəm, nəm kərəsta kəlaghənəm fa.

²⁶ Na Səsəna kee kəm, nən dang kəmsə ahu kədin nəm. Kəsər sənggum ‘ya nəm hwanang Faara atənggən wa, amma səsən di tafadghən a meyed nəm nən hwanang kəmsə tə huhurumngya tə labarya mbuwa nəm mbang pəra.

²⁷ Faara səngga ‘ya na ahur nəm səndə numad Səsəna, kəsər na Səsəna a hwan Faara a meyed nafiya na chahal aten ‘ya na mid Faara.

²⁸ Səndəmsə tə ndaarha hu əngya heu na Faara əna taara ngga ka fīngyayini nggəmngga ndən, aah nanda kan a əna ‘ya nda na midghən.

²⁹ Kəsər fīngyayini ‘wana Faara sənda ka kətəm, tsawang də kanda a na nda kəla wanggən, tənə Wandī tsaurha wan ‘warha ahur wan manggighən.

³⁰ Fīngyayini wurna Faara, kanda ni kəm aah nən, fīngyayini aah nən, ndən tsawang nən kanda kəm nafiya na chahal a mbedghən, fīngyayini tsawang nən kanda nafiya na chahal a mbedghən, kanda ni kəm manang nən.

Nggəmnda Faara hu Kərəsti Yeeso

31 Ma nəm ndaarha aten ənggini ya? Ana Faara tə kəm wunni mbang əna təsaryirha tə kəm?

32 'Yadawa Faara Wanggən wa, amma fərda ndən ka kəm heu, mbə fərang əngya kəm heu tə haara tsahai wa?

33 Wunni mbang huhwa nafini wurna Faara? Faara tafadghən ndagha mba nda tə aibe fa wa.

34 Wunni tsəkka na a ndagha na niifasə tə aibe fa? Mbə Kərəsti Yeeso ni, mərgha, thleng nanda sə hu mərə tə yibrha, na tə tsaurha a yisəmad Faara, ndəghən ni na a hwan Faara ka kəm.

35 Wunni tsaghang kəmhai tə nggəmnda Kərəsti? Səsaarha, nduwa billarha, nduwa miirha, nduwa yamirha, nduwa kakyathlaanga, nduwa mərta?

36 Kəla nanən chichireethlee hai, tə "Kəsər ka sa ni kyanəm hu mərta hai kətsar, tərgha nda kəm kəla chaukhrarha na nda thleng uradghən,"

37 Awo, ahu ənggini heu ya kal dəm ndaarha nafiya ni walgha həbrha kee, yandiya nəghən ahu niifdi nggəmngga kəm.

38 Səndisə mbə 'yasə na ndəghang kəmhai tə nggəmdəghən wa, ko mərta ni ko yibrha, ko fa thləngya Faara, ko ənkaheeya, ko nanənya, ko a far binda, ko səsəngya dədamən dədamən na a talara,

39 ko nzang, ko kudimnggən, ko ngguchit hu 'ya ənana nda, tsəkka na mbang tsahang kəmhai tə nggəmnda Faara hu Kərəsti Yeeso Chinəm wa.

9

Wur Faara Isəreela

1 Kəkafek niya thləkrha mbə niya nggabaarha wa, hutenna, hu Səsəna tə Pedənda, nən fər shedawa,

2 tə ndaarha thlee hurna kaan, təkəm niyi tə səbrha hura kətsar.

3 A ndam kwang shiwed nda, ndəyenda hai tə Kərəsti kəsər nafina, kanda na turyina,

4 nafiya Isəreela. Kanda ni tsawang nən kanda wanggighən,

kyadang mamnggitghən nən kanda, dəfmee nən tə tə kanda fərang ngyakhrha nən kanda, fərang də kwaman tərang shilee teena yi kəkafek, tə kəm thlə dəfmi ghən nda.

5 Kanda na chichi yindan, Ibrahim, tə Ishaku tə Yakubu. Yeeso tafadghən nanən hu thlu farha turya Isəreela ni. Niya hwan Faara, na a əna kutəryirha heu, a fal thləm nggənəm pakwandə. A tsaukwa kee.

6 Mbə kədiina labar Faara wa. Mbə fiya heu na turya Isəreela na Isəreelaya wa.

7 Mbə turya Ibrahim ni heu wangya Ibrahim wa. Amma a meyedghən kəla ndaana deleewar Faara, "Tə Ishaku ndəna nda a kirasang nda tur yiwa."

8 Nəm mbang ndaarha, mbə tsaurha turya Ibrahim, ndəna bəng tsaurha bə wangya Faara wa, amma kəl wangya dəfmee ndəna nda kirasang kanda hu turya Ibrahim.

9 Kulo əndi ndaana dəfmi Faara ya, "A məməlla sayi niya wutta bə, na Saratu a nggət wee həshin."

10 Wandiya chichid nəm ni na Ishaku. A sayiddi kahang nən Rəfkatu nggəddə mudaya.

11 Kapa na nda nggət mudayini nduwa kapa na nda əna 'ya ngga nduwa mbuwa ngga təna wurra Faara tsaurha kəla tərna midghən.

12 Mbə tə taara wa amma təghən aah nən fiya, pərang ndan tə ndarha, "Na təpamənda a ənang taara təfeewunda."

13 Kəla nanən chichireethlee hai, "Nggəmdi Yakubu, kardī Isuwa fa."

14 Yo, manəm ndaarha? Əna Faara yamid nggayirha wa? Awo ko ngguchit!

15 Kəsər ndangga Faara Musa, "Kala niifa wurni na a hadang nggi fa, ndəna a hadəe fa, təkəm kala niifa wurni na a hadəeghən fa ndənən a hadəe fa."

16 Nanən kee mbə aten əndi na mid niifa nduwa shembedghən wa, amma ka hadang na Faara fa.

17 Kəsər ndangga deleewar Faara Fir'auna, "Tsawo ni kutəra təni kyad

səsəməndəna ni a fadwa, təkəm a pər thləmna nda a Kəshirha kahad.”

¹⁸ Tsaunən kee, na Faara hadang niifa fa nggəmna hurghən, təkəm tsanggən hur niifa kakrak tərna midghən.

¹⁹ Na mbang ndeerha, “Mani balna Faara a naa kəm tə aibe fa? Wunni kar ənda fa na mid Faara?”

²⁰ Amma wunni sa niifa tə wasa in, na mbang ngaala tə Faara? ‘Ya tən nanda nən ndang nda niifdi təngga ndən, “Kama nda tənna nggi kiya?”

²¹ Akwasamadghən heu, mbə tə tənda bərha tə tabrha mbang kyakhrang tabrha hai kəla tərna midghən, təkəm nən mbang əna taara tə ta’alla tabrha tal tən bəya nən səri, tal bəd sakhdaarha, tahadghən yi əna taara kee wa.

²² Andam na Faara, ana midghənsə nən kyad səbrha hurghən tə səsəməndəghən a pəpal, amma tə kərəsta kaan aten fingsayini na səbrha hurghən a narha tendan tsəka a mərəna nda.

²³ Təkəm na midghən sə a kyad mamnggidghən, a fingsya nən a hadang fa, tə fingsya dəf nən ka kətəm ka mamnggidghən.

²⁴ Nəghəm kəm ahur nafini wur nən, ahu Yahudaya tə fingsya mbuwa Yahudaya.

²⁵ Kəla pər nən hu dəleewar Hodzaya, “Nafini mbuwa nafina, niya aah kanda nafina. Təkəm fingsya nggəm ngwa ni, niya aah kanda nafiya nggəmni.”

²⁶ Tə kəm, “Məməl a mbəddi ndangna nda kanda, ‘Mbə nafina ni kun wa,’ a mbəda ni kəm na nanda aah kanda, ‘Wangya Faara na tə yibrha fa.’ ”

²⁷ A ten Isəreela tərang annabi Ishaya uradghən sə ndəghən, “Ko na hang nda nafiya Isəreela kəla wuchehweed wuri aama, kəl tahad ndan ni kee na wal hərəkrha.”

²⁸ Kəsər na Chinəm a ngwang kumarha kəshirha kəkar mbə kukwasa wa.

²⁹ Kəla ‘wana annabi Ishaya thləkrha, “A mbə malang na Chinəm

na manggən chichiya kəm hai wa, kam tsawang nda kəm kəla Sodom, nam kəla Nggomara.”

Yamid fərkəkafekid Isəreela

³⁰ Manəm ndaarha, mbiya? Nafiya mbuwa Yahudaya kada wanda nggayirha wa, amma wal ndan, ndəna nggayirha hu fərkəkafek.

³¹ Amma Isəreela kadan nda nggayirha tsauka hu takkwa ngyakhrha, walwa nda kwamana na a ləđang ngganda ‘ya ndana ngyakhrha wa.

³² Ma ənagha ndən kee? Kəsər ish wanda aten fərkəkafek wa amma aten taara əna nanda. Tsaunən kee, kii saara nda tə, “fer kii sardi.”

³³ Kəla nanən chichireethlee hai, “Dəfang di feera hai a Sihiyona na kyang fiya hu kii saara hai tə feera na a fəlanggən kanda hai, kala niifa fərgħa kəkafek təghən, mbə kyarha hu shilee hai wa.”

10

¹ Shayina, əndi na minna tə hwan Faara na a walgha nafina Isəreelaya hərəkrha.

² Ni fər shedawa tə ndarha na mindan ənang taara Faara, amma sənangwa nda hai wa.

³ Hərəm nən naarha sənangwa nda nggayid Faara hai wa, na mindan sə kada yi alten ndan, fər wanda alten ndan hu nggayid Faara wa.

⁴ Kərəsti ndəna nggəl mii ngyakhrha, kala niifa fərgħa kəkafek nən naarha tə nggayirha fa.

Hərəkrha yi kowunni ni

⁵ Chirelthgha Musa aten nggayirha tsauka yi ngyakhrha: “Kala niifa ənagħa əngginiya a əna taara nən sə.”

⁶ Amma nggayirha tsauka hu fərkəkafek ndəghən, “A ndanna ahurwa, ‘Wunni a təra talara də?’ ” Ka dəgha bərha hai tə Kərəsti.

⁷ “Nduwa, ‘Wunni a dərha mbəd tsawud mərəya də?’ ” Ka dəgha thləng Kərəsti sə hu mərəra.

⁸ Amma ma nən a ndaarha? “Na labardi tsau tə sa fa; nəghən hu miwa tə hurwa,” ndəna labar fərkəkafek nəm a pəra.

⁹ A p̄er nan t̄e miwa t̄e ndaarha, Yeeso nd̄ona Chin̄em, t̄e k̄em f̄erna k̄ekafek ahurwa t̄e ndaarha thleng Faara s̄e ahu m̄orra, na wal h̄er̄akraha.

¹⁰ K̄es̄er t̄e hura ni na niifa f̄erk̄ekafek nd̄ona tsaurha m̄em̄el a mbed Faara, t̄e mee k̄em n̄em p̄ergh̄en nd̄en̄em wal h̄er̄akraha.

¹¹ K̄es̄er ndagha d̄eleewar Faara, a “Kala niifa f̄ergha k̄ekafek t̄egh̄en mb̄e kyarha hu shilee hai wa.”

¹² K̄es̄er mb̄e tsawud d̄edam̄en nggirha s̄e a pathlang T̄ayahudarha t̄e f̄ingya mbuwa Yahudaya wa, k̄es̄er Chin̄em d̄ani tal, nd̄ona chin̄em heu, nd̄egh̄en ni na f̄er parka a kala niifa aagha nd̄en.

¹³ K̄ela ndaana labar Faara, “Kala niifa aagha thl̄em Chin̄em n̄en wal h̄er̄akraha.”

¹⁴ Amma k̄ek̄en nanda aagh̄en kanda kula f̄erk̄ekafek? K̄ek̄en nanda f̄erk̄ekafek aten niifdi 'wawa nanda s̄ek labargh̄en? K̄ek̄en nanda s̄ekk̄en a p̄erang ngwa niifa nd̄en kanda wa?

¹⁵ K̄ek̄en na niifa p̄er labar Faara a thl̄en ngwa nda kanda wa? K̄ela nan̄en chichirethlee hai, “'Ya ni na ngga a nafini bagha ba t̄e Labara na Mb̄enḡḡen.”

¹⁶ Amma mb̄e Is̄ereelaya heu f̄ergha k̄ekafek t̄e Labardi na Mb̄enḡḡen wa. K̄es̄er ndagha Ishaya, “Chin̄em, wun f̄ergha k̄ekafek t̄e labardi s̄ek n̄en a mii nan?”

¹⁷ Nan̄en kee, kyagha f̄erk̄ekafek ba hu s̄ek labara, s̄akraha k̄em labar K̄er̄esti ni.

¹⁸ Amma tsakh mee ni, “S̄ekkwa nda Labardi wa?” K̄ekafek s̄ek ndan. K̄es̄er “S̄ek nda urad ndan hu k̄eshiirha heu, s̄ek fiya labar ndan ta mii ngwala k̄eshiirha d̄e.”

¹⁹ Amma ngḡeryi tsakh mee, “S̄enangwa na Is̄ereelaya hai wa? 'Wagha Musa ndaarha, 'Ni kyang kun hu s̄er̄akraha hai t̄e nafini mbuwana chehweed nun tal, t̄e k̄em niya s̄ebang hur nun d̄e t̄e nurya nafiya.' ”

²⁰ T̄ergha t̄erangga Ishaya uradgh̄en s̄e nd̄egh̄en, “Waled nafiya kada wa nggi, kyadang di fadna nafiya tsakhkwa nggi”.

²¹ Amma aten Is̄ereela nd̄egh̄en, “Hu parra fara heu t̄erang di harna s̄e a nafiya mbuwa f̄er mamnggirha t̄e f̄ingya na tendan kakrak”.

11

Karwa Faara Is̄ereela wa

¹ Niya tsakh mee, karna Faara nafiigh̄en wa? Awo, ko ngguchit! Nggi tafad na t̄e Is̄ereelarha ni, chichit Ibrahim, turya Mbenjemen.

² Karwa Faara nafiigh̄en wur n̄en ka k̄et̄em wa. S̄enggun̄ andi ndana labar Faara aten hwan nda Faara ̄anana annabi Iliya aten Is̄ereelaya ndan̄en,

³ “Chin̄em, b̄elang nda annabi yiwa heu, f̄elang nda mb̄ed f̄er satakh ki-iwa d̄e, takhk̄en nggi katenna kee, nggi ma min ndan s̄e b̄oleerha.”

⁴ Ma ngḡerang na Faara s̄e? Ngḡeranḡḡen s̄e t̄e ndaarha, “D̄efang di f̄ingya d̄e kumnggitgh̄en m̄ed 'wa wagha t̄erang shilee dahad Mba'al teena”.

⁵ N̄egh̄en kee k̄em hu k̄eshiid weeriya na f̄ingya s̄e takhka, wurna nda kanda ka nggayirha.

⁶ Wurr̄e di ki Faara ya k̄es̄er ka nggayidgh̄en ni, mb̄e aten taara ̄anana nda ngga wa. K̄es̄er ana wurra Faara n̄egh̄en aten 'ya ̄anana fiya, balwa nggayidgh̄en tsaurha ka nggayirha wa.

⁷ K̄en mbiya? K̄adeng Is̄ereela andi n̄en a kadaarha. K̄el nafiya ngguchit ni kee ahur ndan wur nanda walgha, amma f̄ingya takhka ts̄e tendan kakrak,

⁸ k̄ela nan̄en chichirethlee hai t̄e ndaarha, “F̄erang Faara s̄es̄en yamid s̄enda kanda, mb̄e yindan namana hai wa, thl̄emad ndan k̄em mba nda s̄ek 'ya wa, ta weeri d̄aba ya.”

⁹ Ndagha Ndauda, “Ngwa tsauka wuts̄efayid̄ ̄annad ndan mii ka takhthleera t̄e lashi, fer kii saara, t̄e 'ya na mid ndan a wudgha tendan d̄e.

¹⁰ Ngwa wulgha yindan ama nanda namana hai, k̄ebgha k̄es̄er ndan pakwand̄e.”

H̄er̄akraha f̄ingya mbuwa Yahudaya

11 Niya nggər tsakhmee, kiina Isəreelaya saara, mbangwa nda thli-irha sə wa? A yanggi, ko ngguchit. Kəsər ka dimiyid ndan, səl hərəkrha ten fingya də mbuwa Yahudaya ka a kyang ngganda Yahudaya hu sərəkkirha hai.

12 Amma ana dimiyiddi ənana Isəreelaya bang də parka kəshirha ba, təkəm, ka kədiina nda, bang də parka fingya ba mbuwa Yahudaya, nanən kee, na hang nda parkaddi ya a tsaurha kəkən a kyahar nda thləmad Faara ba.

13 Nanənya niyi a ndikrha tə kun mbuwa Yahudaya. Tsaunən nggini tə thlənda Yeeso yi fingya mbuwa Yahudaya, niyi a taala tə tarna,

14 hu shiteena kiya ni kyang shayina Isəreelaya hu sərəkkirha hai, tənı hərghang fingya ahur ndan.

15 Kəsər a tsau karrə ndan nən bang kwaman shaulirha ba a pathlang Faara tə kəshirha, na thləndan fa tsaurha kəkən? Nən a tsaurha wal yibrha ni a fingya mərgha.

16 A fər nda katəra mburodi ngguchit a Faara na chahal, na mburodi heu tsaurha chahal. Ana thlar dərha chahal, na wuhwar yini naarha chahal kəm.

17 A kyathlang nda wuhwarya də panəm, tərang ngganda wuhwar dəfəd dzaitun na a kaheerha, wumang ngganda kanda kakhrha. Kun mbuwa Yahudaya, nuwun kəla dəfəd dzaitun yi kaheerha, kun ni wumang nanda tə kul di ya, ndəna Yahudaya, a fad ndan ni nun a wal parkaya Faara.

18 A tər dən fad nun kaldən fingya wuhwar yini kyathlang nanda kanda də wa. A ənadun kee, a sənunsə, danggun thlar da sə wa, amma thlar dani dangga kun sə.

19 Na ndaarha, “Ai kyathlang nda wuhwar da də tənə nda wumang nda kan.”

20 Nəghən kee, kyathlang nanda kanda də kəsər fər wanda kəkafek wa, amma kun ish dən ngga hu fərəkəkafek. Nanən kee, ma tal dən wa, amma tərmana Faara.

21 Kəsər a malangwa Faara ka wuhwar di wa, kun kəm mbə malang kun wa.

22 Tsaunən kee, kəla nana Faara tə hadang nda farha ni fa təkəm nəghən ngyangthlang. Nəghən ngyangthlang a fingya mbuwa fərəkəkafek təghən, amma nən naarha tə hakkilo fa a kun a nadun naarha a dərha mbeedə tə fərəkəkafek təghən. Amma a malang dən fərəkəkafek təghən na nda kyathlang kun də ma kul di.

23 A dəwa nafiya Isəreela mbeedə tə yamid fərəkəkafek wa, na nda a wumang kanda, kəsər na Faara tə səsəmda fa na a nggərghən wumang kanda.

24 Kun mbuwa Yahudaya nun kəla dəfəd dzaitun yi kaheerha kyathlang nanda də, nggəra nda wumang kakhrha kanda tə yi wure pa nanda. Əndi ənanda ya mbu hu əntin kakhrha dəfya dzaitun wa. Nanən kee, na Yahuda yini kəla dəf dzaitun yi wure, nən kukwasang Faara fa nggərghən wumang wuhwar yini kyalthgha də hu kul dəf yi ndan sə.

Na Faara hadang kowunni fa

25 Nanən kee shayina, a nzm dən ndaarha nuwun tə thladwayirha fa wa, mbə miina sə a tsawun tə yamid sənda aten kəkafekkiddi na bəbee ya wa. Fingya Isəreelaya na ten ndan kakrak, amma kəl a kyad nafiya ba hangga mbuwa Yahudaya hu kutəryid Faara də.

26 Ahu kwamana kiya na Isəreelaya heu a wal hərəkrha. Kəla nanən chichireethlee hai, “Təhərəkrha nən a kyarhaba a Sihiyona, nən a kyakhrang yamid takkwa Faara ba na ahu Yakubu.

27 Dəfmiina ni tə əna ni tə kanda tə ndaarha niya chahang dimiyid ndan kanda də.”

28 Nafiya Isəreelaya hangga nanənya a tsaurha təsarya Labara na Mbənggən, tənən dang kun sə. Amma kanda ni nggəmna Faara, parkayid chichi yindan.

29 Kəsər fərra Faara tə aadghən mbə tam kyakhrang hai wa.

30 'Wanun tsaurha nafiya mbuwa manang Faara, amma nanənya hadang nda kun fa ka yamid fər mamnggit ndan.

31 Nanən kee, kanda kəm kar nda mii Faara fa na nda hadang Faara fa kəla hadang na Faara kun fa.

32 Kəsər kənanng Faara kowunni ka kar mii ndan fa təna nda hadang Faara fa heu.

Falla Faara

33 Ai kudimnda thladwayirha tə sənda Faara! Mbəm mbang kəkərang nda ngwa kumadghən wa, təkəm kwamanggən kal də sənda niifa mu.

34 Kəla ndaana deleewar Faara, "Wun 'wagha sən hur Chinəm? Wun 'wagha tsaurha pashid shawaradghən?"

35 "Ma 'wana niifa fərang Faara tsauka tətə a tenggənən?"

36 Kəsər a fadghən ni ba, tə ahurghən təkəm a ndəghən ni na əngya heu. Ngwa tsauka mamnggirha yighən ni pakwandə. Atsaukake.

12

Sataka yi wal yibrha

1 Nanən kee, shayina, kəsər ka nanəm a hadang Faara fa, niya hwan kun, fərama fad nun sataka yi wal yibrha na chahal tə ən thlərha a Faara. Kwaman dani ya nun a tərang shilee Faara in yi kəkafek.

2 A nggəm dūn fa dūn mbeedə tə əna ən kəshiddiya wa, amma malaman Faara kyakhranggən hutən nun hai tsawun weerinda nafiya. Hu kiya ndən nun a sən 'ya na mid Faara a fad nun, ndəna 'ya na ngga, na lələgdə mbənanngga Faara.

3 Kəsər ka nggayiddi fəree na Faara niya ndang nda kowunni ahur nun, a numadun tə alten nun kal yandə nən mu kamngga a non wa, amma kowunni numagha ngga, məməl tə kəkərra fərkəkafek fərang na Faara kun.

4 Kəla nana mbəd njiya sə hangga ahu farha, kala mbəd njirha kəm mbə tar ndan heu tal wa.

5 Nəghən kee kəm, ko nanən nəghəm hangga, nəghəm tal hu Kərəsti. Kala niifa kəmni ndan.

6 Nəghəm tə fərra Faara dədəmən aten nggayirha fərang nanda kowunni ahur nəm. Ana fərrə nəm yi thlək 'yani ndana Faara na bəbee, tətani a ənaghən nəm tə fərkəkafekiddi nanəm təghən ha.

7 Ana yi əna tar Faara ni, kəl a ənaghən nəm, ana tar tsaharha ni ha, kəl a tsəham ha ngga.

8 Ana fərrə nun yi fərang kaali ni ndan ni, kəl a dəm mbeedə tə fər kaali. Ana yi fəra ni, kəl a fəram tə haara tsahai a kowunni. Ana yi mamnggirha ni, ənoghən tə thladwayirha. Ana yi hadang nda ndan ni fa, ənoghən tə wutsəfayirha.

Kyad nggəmnda hu əna taara

9 Ngwa tsaukwa nggəm ndə nun yi kəkafek. Tsanama ən mbəlfēerha, dama mbeedə tə əna 'ya na ngga.

10 Nggəmama ndan kəla nuwun a wan manggi, fəraman mamnggirha ndan ma yandī nun a ənang nda alten nun.

11 A tsauna səsahwa wa, a meyedghən ənang taara Chinəm tə hurwa heu.

12 Ənama wutsəfayirha hu shiteena, kərsaama hu səsarha, non naarha hwan Faara kətsar.

13 Ndəgha man 'ya hai nanun təghən ha tə nafiya Faara na chahal ana 'yasə na mindan. Nama a thlə rongya fa tə hura tal.

14 Fəraman parka nafiya na a kar kun fa, fəraman parka kanda a shiwang dūn kanda wa.

15 Ənama wutsəfayirha tə fingya na a əna wutsəfayirha; naama a tərha tə fingya na a tərha.

16 Tsawama dədəm tə ndan. A tal dūn kaan wa, amma fərama fanun wumteena nun tə pakhtaduya. A tərna fadwa na ndədəl wa.

17 A nggərang dūn ndan sə mbəlfēerha tə mbəlfēerha wa. Ənama 'ya kamngga a yid fiya.

18 Ənama 'ya nun mbang ənaarha, na a tsawun dədəm tə kowunni.

¹⁹ Shayina a nggərang dūn haara ndan sə wa, amma malaman səbrha hura Faara. Kəsər nəghən chichireethlee hai, “Nggərri haara mu yina ni, nggini a ənaghən,” Chinəm ndagha kee.

²⁰ A meyedghən, “Ana təsar wa a miirha; fərang ənnarhami, a nadə a hushimnda fərang 'ya saagha. Ahu kiya na a wumang tsal waarha teena.”

²¹ A malang dūn mbəlfēerha kal kun nən mu wa, amma kalama mbəlfēerha mu tə əna nggayirha.

13

Fəraman mamnggirha mamngya

¹ Kowunni tətə ni na a fərang mamnggirha nən mamngya, kəsər bəgha kutəyirha bə a haar Faara, mbədi na fīngya a əna mamnggirha sə Faara ndən dəfgha kanda sə.

² Nanən kee, kala niifa na a əna kakyathlanga tə mamngya nəghən a əna kakyathlanga tə 'ya dəfna Faara hai, təkəm fīngya na a ənaarha kee na nda a kyang fandan hu ngwa kumarha hai.

³ Kəsər mamngya mba nda tərmanng nda fīngya na a əna 'ya məməl wa, amma kəl fīngya na a əna aibe. Na midwa sə a tsawana kula tərəm kutəya wa? Əno 'ya na məməl, kanda kəm na nda a manorha.

⁴ Kəsər mamngya fa tarya Faara ni ka a dəngganda kun sə. Amma a nanna a əna aibe, kəkafek na a tsaurha tə hərəenga, kəsər mbə ka ni na manda kəs thləukh kəlara ha wa. Mafaya Faara ni kanda, na nda tsətsəl fīngya səbāngga hur Faara də ənagha mbəlfēerha.

⁵ Nanən kee tsaudə tətə a fərang mamnggirha nun mamngya, mbə ka tsətsəlla Faara wa, amma ka nagha ten nun tonsong.

⁶ Ndəghən dani nun naarha tii tsamnda, kəsər mamngya fa tarya Faara ni, na nda fər sayin ndan hu əna tar kutəyirha.

⁷ Teeman kumarha kowunni na a takkwa kun. Ana tsamnda alten nun ni teeman də, ana tsamnda rəfīninun

ni fəramadghən. Fərang mamnggirha niifa kamngga, təkəm tərman shilee niifa in kamngga.

Nggəm ndan ndən lədangga ngyakhrha

⁸ Ma takkwa niifa kun kumarha wa, kəl kumad nggəm ndan kəsar, kala niifa nggəmngga kowunni lədang də 'ya ndana ngyakhrha.

⁹ Kəsər ndagha ngyakhrha, “A ənanna kulafayirha wa, a bəlna farha wa, a ngaarna wa, a sunanna 'ya wa,” tə fīngya ngyakhkya wum ngganda heu ahū ndaarha, “Nggəmu tuladwa kəla nggəmna altenwa.”

¹⁰ Nggəmnda mbə ənang 'ya tularha fa mbuwa ngga wa. Tsaunən kee, nggəmnda ləghəttə 'yani ndaana ngyakhrha.

Nduwus ben wutta Kərəsti bə

¹¹ Ənama əndiya, kəsər səndun sayiddi nanəm sə nanənya. Bad sayi bə na mekh nun sə a beena, kəsər sayiddi na nanda a hərəhang kəm nduwus dāba ma sayiddi 'wa nəm fərkəkafek sə.

¹² Tsə fədīkrha inggun, takh mbərha a dathla hai. Taama malang nggəm əngya nəm ənaarha hu wula, kalang nggəm karid yandənəm yi kukwaryirha.

¹³ Tama tsawum nafiya kamngga na ahū kukwaryirha, mbə tə yakh kada tək mbənda fa tə nggala tə mbaala wa, mbə tə əna 'ya nggəmna hura tə kulafayirha wa, mbə tə yanda tə sərəkkirha wa.

¹⁴ A meyedghən, tsawama kəla Chinəm Yeeso Kərəsti. A nggəmdun fa numon aten ən mbəlfēerha na mid thlu farha wa.

14

A fərang na aibe shadwa wa

¹ Thlama fīngya fa kədiina fərkəkafekkid ndan, təkəm a ngaal dūn tə kanda aten 'ya na nanda a numarha nəghən məməl nduwa mbə ngga wa.

² Fərkəkafekkid niifa nggəmang dafa a həb komani nən, amma

niifa kədiina fərkəkafekkidghən kəl ən hudaarha nən ənaarha mii.

³ Niifa na həb kala tur ənnarhami a sarang də niifa də mbuwa həb kala tur ənnarhami wa. Kəmda niifa kəl shii kyakhna nən həbrha a ngwang na kumarha niifa na a həb kala tur ənnarhami wa, kəsər 'wad Faara teena thləda ndən fa.

⁴ Wunni sa na ngwang kumarha mafad niifa? Turi ndan ni ndəna kəlang nda tə ish nda nduwa fəl nda hai. Na nda a mbang isha, kəsər Chinəm ndəna mbang ishang kanda sə.

⁵ Nəghən kee kəm, na fingya saghang paara fara sə kaldə fara səmən. Fingya a numarha kəm kala paara fara nəghən tal. Kowunni ahu numad ndan na nda səndasə.

⁶ Kala niifa tərangga fara sə kaldə fingya fara, ənanən kee a mananggən Chinəm. Fingya na əna kala tur ənnarhami, əna nanda kee ka a mananggən Chinəm, tsaunən na nda usa Faara kapa na nda həb ənnarhami. Fingya kəm na kar həb fingya ənnarhami kəm, nana mindansə a əna 'ya nda na mbəhang nda Chinəm kəsər na nda naarha usa Faara.

⁷ Kəsər mbəm a tsaurha ka alten nəm wa, təkəm mbəm a mərə ka alten nəm wa.

⁸ A tsau dəm, tsau kəm ka Chinəm, a mər dəm, mərghəm ka Chinəm. Nanən kee, ko tsau nəm tə yibrha fa, ko mər nəm, kəm yi Chinəm ni.

⁹ Kəsər kakee, ndən mərna Kərəsti nggərgən thliirha sə tə yibrha ka tsauka Chinəm yi fa yibya tə mərya kyab.

¹⁰ Kama nda na fərang aibe shadwa? Kama nda na sarang shadwa də? A sənəm sə kəm heu nəm a isha a mbed tsənggam ngwa kumad Faara.

¹¹ Nəghən chichireethlee hai tə ndaarha, "A tsaudə niyi tə yibrha fa, ndagha Chinəm, kala wadeerha nən a bəra hai a mbed na, kala sheneurha kəm nən a pərgən tə miighən fal Faara nən."

¹² Nanən kee kowunni ahur nəm nən a pər əndi ənanən tə miighən a

Faara.

A kyang na fingya hu kii saara hai wa

¹³ Tsaunən kee, tama malang nggəm ngwang kumarha ndan sə. A meyedghən, numo tə ndaarha a dəf na fer kii saara nduwa 'yahu kwamana na a fəlanggən shadwa hai wa.

¹⁴ Səndisə tə ndaarha Chinəm Yeeso, mbə 'yasə mbuwa tə paarha fa wa. Amma ana niifa sə ndagha na 'yasə mbuwa chahal, a fadghən ni ndən mbuwa nən chahal.

¹⁵ A billa shadwa kəsər ka ənnarhami na həbrha, mbə tsawud nggəm ndan nana sə wa. A tsau ənnarhami na həbrha səbanggən shadwa də mərna Kərəsti kamanggən wa.

¹⁶ Tsaunən kee a malang na 'ya na a həbrha tsauka ən shilee a Kərəsti wa.

¹⁷ Kəsər kutəryid Faara mbə labar həbrha ni tə saarha wa, amma yi nggayirha ni, tə tsau dədəmnggirha tə wutsəfayirha hu Səsəna tə Pedənda.

¹⁸ A nanna a ənang taara Kərəsti kiya nən mbəhang Faara təkəm na fiya thləghən fa.

¹⁹ Nanən kee taama ndənggəm yid nəm əna 'ya nəm na bəng tsawud dədəmnggirha ba tə fər kaali a ndan.

²⁰ A weleng na tar Faara də ka ənnarhami wa. Ənnarhami heu na nda chahal, amma mbə ngga wa a tsau ənnarhami na niifa həbrha kyang niifa hu kii saara hai wa.

²¹ A nggushi malangna kii thluwa nduwa sa aam inabi na nduwa əna 'yana pak na kyang shadwa hu kii saara hai.

²² Nanən kee kala fərkəkafekkid wa aten əngginiya kəsuwun ha pathlang wa tə Faara. Tə parka ni niifdi fərangwa aibe fadghən tə ndaarha nəghən ngga.

²³ Amma a nanda tə ngaala aten 'ya na nda həbrha, na Faara a ngwang kumarha kanda sə a həb ndan, kəsər ənawa ndan hu fərkəkafek wa. Kala 'ya mbuwa hu fərkəkafek dimiyirha ni.

15

Əno 'ya na a mbənanngən fiya mbə a sa wa

¹ Kəm natə tə shembe fa hu fərkəkafek tama thlar fingya nəm mbuwa tə shembe fa, a nggəm dəm alten nəm wa.

² Kowunni ahur nəm əna əngya nən na a mbənanngən tuladghən, tənə nda wal kaali hu fərkəkafek.

³ Kəsər Kərəsti nggəm ngwa alten nggən wa, amma kəla nanən chichireethlee hai tə ndaarha, "Tur 'yarrə di əno nanda fa wuddə tenna ba."

⁴ Kəsər kaar ənggini chireethleng nanda hai heu, ka a tsahang ngganda kəm ha ni, kəsər a tsawum tə shiteena hu kərəsta tə fər kaali fərang na Labar Faara kəm.

⁵ Faara na fər kərəsta tə kaali fərang tur hutən də nən kun na a tsawun tə ndan kəla ənana Kərəsti Yeeso,

⁶ tənə numad nun tə urarha tal tənun tərang shilee Faara in na Chindi yi Chinəm Yeeso kərəsti.

⁷ Thlama ndan fa, kəla yandi thləna Yeeso kun fa ka a manang ngganda thləm Faara.

⁸ Kəsər niya ndang kun tə ndaarha tsau Kərəsti mafarha yi Yahudaya a meyed kəkafekkid Faara, ka a ləghədgha dəfmi di fərang nən chichiyyi nəm,

⁹ təkəm tənə fingya ni mbuwa Yahudaya tərang shilee Faara in kəsər ka hadang nanda fa. Kəla nanən chichireethlee hai tə ndarha, "Tsaunən kee, niya fal sa ahur fingya mbuwa Yahudaya, niya aah amshe yi fal thləm wa."

¹⁰ Nggərghən ndaarha, "Ənama wutsəfayirha kun mbuwa Yahudaya, tə nafiyyighən."

¹¹ Nggərghən ndaarha, "Falama Chinəm, kun mbuwa Yahudaya heu, ngwa manangga fiya heu."

¹² Ndagha kəm, ndagha Ishaya, "Niifa ahu turya Djeeshi a thlidsə, na a barha ba bagha əna kutəyirha a ten fingya yini mbuwa Yahudaya, na shiiten ndan a naarha a tenggən."

¹³ Ngwa tsauka Faara yi shiteena, lədanggən kun heu tə wutsəfayirha tə tsawud dədəmnggirha hu fərkəkafekkid nun təghən, tənə shiiten nun tsərha tə səsəmnda Səsəna tə Pedənda.

Tar Mbulus a fingya mbuwa Yahudaya

¹⁴ Shayina nggi tafadna səndi sə nanənya nuwun lələgdə tə nggayirha təkəm sənda tə tsahang ndan ha.

¹⁵ Ko nanən chireethleng di kun də a pəpal kaan aten fingya əngya ka a nggəryi dalang nggən kun in, kəsər ka nggayiddi fəre na Faara,

¹⁶ tsawee nən tə tar Kərəsti Yeeso a fingya mbuwa Yahudaya. Fəree də tar firistayirha a pər labar Faara ni, tənə fingya mbuwa Yahudaya tsaurha sataka ən thlərha a Faara, tsawang na Səsəna tə Pedənda kanda chahal.

¹⁷ Tsaunən kee walđi ən taala hu Yeeso Kərəsti hu tardı niya ənang nda Faara.

¹⁸ Mbi əna yamid thləmaarha ndiyyi aten 'ya pak wa kəl 'ya ənana Kərəsti a fadna hu kyadang kwamana fingya mbuwa Yahudaya a fərkəkafek nda tə Faara hu labarna tə taara niya ənaarha,

¹⁹ tə səsəmnda ən sakhkya tə ənwultengya, heu kəm tə səsəmnda səsən Faara. Nanəm kee ka a Urshalima ba dəgha Ilirikum də, pər di Labara na Mbənggən yi Kərəsti.

²⁰ Kətsar nən naarha kukwase fa na a pər labar Faara ni a mbərha səngwa nanda Kərəsti sə, ama wani chik tənda a mbədi mbukh na niifa sahai.

²¹ A meyedghən kəla nanən chichireethlee hai, "Fingya pərang ngwa nanda labarghən kanda tənə nda naghən, təkəm fingya 'wa wa səkkən tənə nda sənang hai."

²² Ənda kəsəegha hai ya səl wani kyanun də.

Ngwad Mbulus fa a wii tala nən a Roma də

²³ Amma nanənya ngwalang di tarna hu chehweeyini ya, tsaunən

huraya hangga tər minna na a na kun ni.

²⁴ Ngwadi fa a əne kee a sayiddi dəni Səpen də. Niyi a shiteena a na kun ni ana di a mbəradə na a thlar nggi nun hu winna a mbəda də, a kwasamaddi tək ni mbənda tsaurha fa tə kun yi sayi ngguchit.

²⁵ Nanənya, niyi hu kwaman dərha Urshalima də kəsər a di thlar nafiya Faara na chahal a mbədi.

²⁶ Kəsər kən hwan faarya na a Makidoniya tə Akaya tər hur ndan a fərang ngganda fa yamiya na ahur nafiya Faara na chahal a Urshalima.

²⁷ Na nda tə wutsəfayirha fa a ənaghən nda, tsawang də kanda fa kəla kumarha ni a fad ndan. Kəsər a tsaudə Fingya mbuwa Yahudaya wal nda yi ndan səsən parka yi Yahudaya, fərang na Yahudaya kumarha kanda na a ndəgha nda tə kanda əngya yi parkaya.

²⁸ Nanən kee, akwasamaddi ngwalang ni tardfi ya səndisə kowunni waldə yighən, niya weng tala kun a nadi a mbəra Səpen də.

²⁹ Səndisə a dədi thləmad nun də, niya bərha ba lələgda tə parkad Kərəsti fa.

³⁰ Niya hwan kun, shayina, hu Chinəm Yeeso Kərəsti təkəm tə nggəmnda fər na Səsəna, deemasə tə hwan Faara kaan kəsər a nggi.

³¹ Hwaneema Faara sə tənji wal hərəkrha a haar nafiya mbuwa takkwa Faara na chahal a Yahudiya, kəsər thlaara niya fəra tsauka ən thlərha ni a fad ndan.

³² Nanən kee, a nggəm Faara fa niya səla thləmad nun də tə wutsəfayirha fa, yibi a thləmad nun.

³³ A tsauka dədəmnggid Faara tə kun heu. Atsaukake.

16

Nda'an Mbulus

¹ Niya ndang nda kun kulo wan manəm Fibi ya ka nuneefa ni. Nəghən a əna taara hu kun hwan Faara na a Kangkiriya.

² Thlamadghən fa hu thləm Chinəm hu kwamana kamngga a thlə niifa

nəm fa na chahal. Ana thlaara sə na midghən damansə, kəsər ndəghən tafadghən nən yakh dang nda fiya sə, təkəm heu tə nggi.

³ Ndaman 'ya Pərisila fa tə Akwila, pashiya tarna ni hu Kərəsti Yeeso,

⁴ heng nda yibəd ndan də kəsər ka nggi. Mbə nggini katenna na a usa kanda wa, amma heu tə fa takkwaya mbuwa Yahudaya.

⁵ Ndaman 'ya fatakkwaya fa na yakh wunda hai a wuri kya ndan. Ndaman 'ya pashid na fa Ipenetus, ndəghən ni 'wagha thlə Kərəsti a chehweed Asiya.

⁶ Ndaman 'ya Mairamu fa, ndəghən ishgha kaan hu ənang taara kun.

⁷ Ndaman 'ya Anduronikus tə Djuniya hurfid na tə Yahudarha muwang nanda kan kyab hu porsəna. Sən fiya kanda kaan ahur fathləngya Yeeso, kanda 'wagha fərkəkafek a Kərəsti ma nggi.

⁸ Ndaman 'ya Amfiliyatus fa, pashid na hu Chinəm.

⁹ Ndaman 'ya Urbanus fa pashid tar nan hu Kərəsti təkəm ka pashid na Sitakis.

¹⁰ Ndaman 'ya Apeles fa, sənna fiya nggayidghən hu Kərəsti. Ndaman 'ya fa wuraya Aristobulus fa.

¹¹ Ndaman 'ya wanmana fa kan ndan Yahudaya, Hiradiyon. Ndaman 'ya fa wuraya Narkisus fa na hu Chinəm.

¹² Ndaman 'ya Tarafina fa tə Tirayifusa, Nishyini ya na nda a əna taara kaan hu Chinəm, tə Farsis, tahad nuneefa kəm ənagha taara kaan hu Chinəm.

¹³ Ndaman 'ya Rufus fa na wuwura hu Chinəm, tə man, tsauka iya kəm.

¹⁴ Ndaman 'ya Asinkiritus fa, tə Fileggon, tə Hermes, tə Paturobas, tə Hermas, tə fingya shayinəm heu na a wumteena tə kanda.

¹⁵ Ndaman 'ya Filologgus fa, tə Djuliya, tə Niriyyus, tə wanman na nuwun, tə Olimfas, tə kəm fa fərkəkafekkyə heu na a wumteena tə kanda.

¹⁶ Ndaman 'ya ndan fa tɔ fɛbrha yi na chahal. Fatakkwaya Kɛrɛsti heu kanda a ndang 'ya kun fa.

Mii ngwala labar Mbulus

¹⁷ Niya hwan kun shayina, kwarama tɔ nafiya na barha ba tɔ tsakh teena hai ahur nun, na kyang kun hu kii saara hai, mbuwa mɛmɛl tɔ tsahaddi wal nun. Nama inggun ma kanda.

¹⁸ Kɛsɛr tur nafini ya mba nda a ɛnang taara Chinɛm Kɛrɛsti wa, amma kɛl 'ya na mid ndan kee. Na nda naarha huk fiya tɔ mii mbɛnda.

¹⁹ Kowunni sɛkdɛ labar fɛr mamnggid nun a Chinɛm. Nanɛn kee niyi lɛlɛgdɛ tɔ wutsɛfayirha kɛsɛr ka kun. Amma na minnasɛ a tsawun tɔ ndɛndɛlyirha aten 'ya na ngga, a kyang dɛn tennun hu tar mbɛlfeerha hai wa.

²⁰ Faara na tɔ tsawud dɛdɛmnggirha fa nɛn a ishang Sheetan hai a tsauka a kamu saryi nun. Ngwa tsauka nggayid Chinɛm Yeeso tɔ kun ha.

²¹ Timoti pashid tarna, a ndang 'ya kun fa, Nda Lusiyus, tɔ DJason, tɔ Sosifata hurfayina Yahudaya kɛm a ndang 'ya kun fa.

²² Nggi, Tertiyus, tɔ chirelthgha deleewar diya a ndang 'ya kun fa hu Chinɛm.

²³ Turina Nggayus nan wumnda hai a minda keeghɛn, a ndang 'ya kun fa. Irastus, tɔ kɛs wudɛbɛl tala ha, tɔ wan manɛm Kwartus kanda a ndang 'ya kun fa.

²⁴ Ngwa tsauka dɛdɛmnggid Chinɛm Yeeso Kɛrɛsti tɔ kun ha heu. Atsaukake.

Mii ngwala hwanda Faara yi Mbulus

²⁵ Nanɛnya mamnggirha yi Faara ni, ndɛghɛn tsɛkka na a fɛrang kaali nɛn kun hu fɛrkɛkafek, aten Labara na Mbɛnggɛn thlɛk ni aten Yeeso Kɛrɛsti, tɔ kɛm kyatta kɛkafekkid ɛndi na bɛbɛe ka kɛtɛm.

²⁶ Amma nanɛnya pɛr ndan, kɛla chirelth na annabiya sɛk fiya ndɛn heu, kɛla ndana Faara yi pakwandɛ, tɛna fingya mbuwa Yahudaya sɛkkɛn

fɛrkɛkafek nda fɛrang mamnggirha nda.

²⁷ Ngwa tsauka fɛr mamnggirha yi Faara na tɔ thladwayirha fa pakwandɛ, hu Yeeso Kɛrɛsti. Atsaukake.

1 Korontiyaya

Nda'ya

¹ Kyagha deleewar dāba ya ahar Mbulus aah na Faara ka a tsauka tēthlenda Kērēsti Yeeso tākēm wan manēm Kastanisū,

² a fatakkwaya Faara na a Koronti, a kun aah na Faara a tsawun nafiyighən na chahal hu Kērēsti Yeeso. Kēla ənənən a fiya heu ko a yanggini na a aah thlēm Chinēm Yeeso Kērēsti, yindan Chinēm tē yinēm.

³ Ngwa tsauka nggayirha tē tsawud dēdemnggirha yi Faara na Chindi tē Chinēm Yeeso Kērēsti tē kun.

Usa Mbulus Faara

⁴ Kēsār ni naarha usa Faar ka kun, kēsār nggayidghən fērrēghən a kun, tsau nun nanənya yi Kērēsti Yeeso.

⁵ Kēsār ka nanun hu Kērēsti wal dūn əngya na nggəngga hangga, hu labara tē sēndə nun heu,

⁶ ndən kyadgha ndaarha 'ya pərang ni kun aten Kērēsti kəkafek ni.

⁷ Nanən kee kədeng nggun fērra səsəna nanun a kēla wutta Chinēm Yeeso Kērēsti fa ba a kukwasang kun fa wa.

⁸ Nən a kēs kun ha ngga non kanglang kula ən 'yaara a fad nun ta fardā dē na Chinēm Yeeso Kērēsti a wutta ba.

⁹ Faara ndən na a əna əndiya, kēsār nəghən tē kəkafek fa a əna ənda nən ndanən, kəmda aah dē kun a mbən ndan nun fa tē Wanggən, Chinēm Yeeso Kērēsti.

Tsakhra hai ahu kən hwan Faara

¹⁰ Hwanni kun, hu thlēm Chinēm Yeeso Kērēsti, a tsawun dēdem tē ndan. Ana tsakhra sē a pathlang nun wa. A meyedghən a nagma mii nun tal. Wuma ma teena ngga, nagma numad nun tal tē 'ya na mid nun ənaarha tal.

¹¹ Kēsār fīngya nafiya bāgha ba a wuri ki Kuluwi pərenda ndaarha a

pəpal, shayina, nuwun a yanda tē ndan.

¹² 'Ya niya ndaarha, fīngya a ndaarha, "Nggi yi Mbulus ni," fīngya a ndaarha, "Nggi yi Apolos ni," fīngya a ndaarha kəm, "Nggi yi Mbiturus ni," nduwa, "Nggi yi Kērēsti ni."

¹³ Ndee tsakh Kērēsti hai wa? Mbulus ni tawang nanda dē ka kun wa? Nduwa ənangganda Mbaptisəma kun hu thlēm Mbulus wa?

¹⁴ Usadi Faara ənang ngwa ni mbaptisəma niifa tal ahur nun, kəl Kəribus tē Nggayus,

¹⁵ nanənya mbə niifa sē na ndaarha ənangganda mbaptisəma kanda hu thlēmna wa.

¹⁶ (Ha'i, ənangdi mbaptisəma nafiya wuri Istifanus ma, amma a mbə fīngya yini ya wa mbi sēnda tē ənangdi mbaptisəma niifa pak wa.)

¹⁷ Ai, thlən ngwa Kērēsti nggi ba ka bi əna mbaptisəma wa. Thlən nən nggi ba ka bi pər Labara na Mbənggən, mbə tē thladwayid sēnda niifa wa, ka tərəmda nadə fiya tsē teena aten səsəmda mērra Kērēsti aten kadiirha.

Kērēsti Səsəmda tē thladwayid Faara ni

¹⁸ Labar mērra Kērēsti aten kadiirha, labar nuryirha ni a fīngya na hu kwaman sahatta, amma kəm walgha hərəkrha sēndəmsə səsəmda Faara ni.

¹⁹ Nəghən chichireethlee hai tē ndaarha "Niya tsawang thladwayid niifa na ndəndəl mere, tē kəmda niya dēfang sēnda fīngya na tē sēnda fa kaan man patu dē."

²⁰ Ai nafini na ndəndəl? Ai famaləmggya ngyakhrha? Ai fīngya na a ndaarha sēnda 'ya? Kyad wa Faara ndaarha thladwayid kəshiddiya nuryirha ni wa?

²¹ Nanən kee, ahu thladwayid Faara, ahu thladwayid kəshiirha səngwa ndan wa. Mbənang dē Faara ahu nuryid pər labardi ka a hərhanggən fīngya fərgha kəkafek.

²² Yahudaya kanda a kada ənsakhkya, Helenaya kəmda kanda a kada thladwayirha,

²³ Kəm a pər labar Kərəsti mərgha aten kadīirha, mbənanng ngwa Yahudaya wa, Helenaya a ndaarha kəmfa mbə ka 'ya ni wa.

²⁴ Amma fīngya aah na Faara kanda hu hərəkrha ba, Yahudaya tē Helenaya kyab, Kərəsti ndəna səsəmnda Faara təkəm thladwayid Faara.

²⁵ Ahu 'ya nəm a kəlang nda tar nuryirha ni ənana Faara ya kaldə ndəndəlyid thladwayid niifa mu, mərfa fad Faara hai kaldə kanglanggid niifa mu.

²⁶ Shayina, dalama teena hai a sayiddi aah nanda kun. Mbuwun hangga na ndəndəl hu yid fiya hu kəshidīya, mbuwun hangga na mamngya wa, mbuwun hangga na wangya mamngya wa.

²⁷ A meyedghən Faara nən wur əngya kəlang na kəshīirha ən nuryirha ni kəsər ka fərang shilee nən fīngya ndagha na nda ndəndəl, təkəm nən wur əngya mbuwa tē səsəmnda fa ka fərang shilee nən fīngya ndagha na nda tē səsəmnda ha.

²⁸ Faara wurdə əngya karna kəshīirha, tē əngya ndəfang ngwa kəshīirha, ka a kyadanggənən kəshīirha əndi kəlang nanda ka 'yani mbə 'yani a yidghən wa.

²⁹ Nanən kee, mbə niifasə na taala a mbed Faara wa.

³⁰ Wumang Faara kun tē Kərəsti Yeeso. Tsang Faara Kərəsti a tsauka thladwayid nəm, A fadghən ni na wal nəm nggayid Faara fa, tē tsaurha chahal tē wal pəla.

³¹ Nanən kee kəla ndana deleewar Faara, "Kala niifa na midghən taala tətə ni a talgha tē 'ya ənana Chinəm."

2

Labara aten Kərəsti tawang nanda dā

¹ A sayiddi bāni thləmad nun bā shayina, pəranggi labar Faara kun na bəbēe tē mbang mee tē thladwayirha wa.

² A sayiddi tsauni tē kun, mbə 'ya sə na minna wa, kəl labar Yeeso Kərəsti tē mərəghən aten kadīirha.

³ Bāni thləmad nun bā, mər fadna hai, fadna a rəprha fa kaan tē tərəmnda,

⁴ tsahad na ha tē pər labar Faara ənani nəghən a pəpal. Mbə tē thladwayid thlufarha tē mbang nda mee wa, mbərsayi tē səsəmnda Səsəna tē Pəfənda.

⁵ Tsaha ni ha tē pər Labar Faara kee kəsər amana fərkəkafekkid nun naarha aten thladwayid niifa amma hu səsəmnda Faara.

Pər Səsəna Thladwayid Faara

⁶ A nadi ahur nafiya shingga hu fərkəkafek, ni tsə labara tē thladwayirha, amma mbə tur thladwayid kəshīirha wa, nduwa a kutərya yi kəshīirha mbuwa kwas mbəttə wa.

⁷ Amma thladwayid di ni a thləkrha ya thladwayid Faara ni na bəbēe. Thladwayidghən yi wulteena ni na bəbēe. Ənagha Faara ndən kapa na nda əna kəshīirha ka mamnggid nəm.

⁸ Amma kutərya kəshīid weeriya kukwalang ngwa nda hai wa; andam kukwalang nda hai kam tawang ngwanda Chinəm dē tē mamnggid wa.

⁹ Kəla nanən chichireethlee hai, "Mbə yirha sə nagha ndən wa, mbə thləmarha sə səkka ndən wa, təkəm mbə huteena sə numagha ndən wa, əngginiya ndən ənana Faara a fīngya nggəmngga ndən."

¹⁰ Amma a kəmni pər na Faara ənggini 'yahu Səsənggən. Kəsər Səsənggən ndən kadagha əngya heu na bəbēe kudimnggən yi Faara.

¹¹ Mbə niifa sə na sən numad niifa wa, kəl səsən niifdi tafadghən, nəghən kee kəm mbə niifa sə na sən numad Faara wa kəl Səsən Faara.

¹² Thlədəm Səsən Faara, mbə səsən kəshīirha wa, tənəm sən əngya fərangna Faara kəm.

¹³ Nanan a pərang ənggini kun ya, mbəm a ndikrha tē thladwayid thlu farha wa. A meyedghən, nan a ndikrha tē labara fərang na Səsəna kan, nan a əna taara tē labar Səsəna ndən nan a pər kəkafekkid Səsəna.

¹⁴ Niifa mbuwana səsəndi təghən fa, mbə thlə əngya yi Səsən Faara wa. Kəsər ən nuryirha ni a fadghən təkəm

mbə sənang kanda hai wa, kəsər tə Səsəna ni nəm sənggən.

¹⁵ Niifa na tə səsən di nən mbang kəkərang əngya heu, amma niifa mbuwa tə səsən di mbə niifa sə na mbang kəkərang wa.

¹⁶ Kəsər, “Wunni sən numad Chinəm? Wun səngga ‘ya ngga na mbang tsahang ha?” Amma kəm numad nəm yi Kərəsti ni.

3

Tsakhrha hai hu kən hwan Faara

¹ Shayina, a sayiddi nani tə kun mbiyi a kalang kunsə kəla nafiya na tə səsəna wa. Niyi a kalang kunsə kəla nafiya na yi kəshiddiya nduwa nuwun kəla wufar waya hu Kərəsti.

² Kərđi kun tə mbee, mbə tə jaarha wa, kəsər ngwa wun fa tə ‘ya na kakrak wa. Pa nanənya bal wun kula ngwarha fa.

³ Balwun tə tar thlu farha ha. A nadun a sərəkra, kun a yanda tə ndan, ndən kyadgha ndaarha mbun tə səsən di wa, nuwun kəla nafiya kəshiddiya.

⁴ A nda niifa ahur nun “Nggi niyi takkwa Mbulus,” yandı kəm a ndaarha, “Nggi niyi takkwa Apolos,” mbə nuwun a ənaarha kəla nafiya kəshiddiya wa?

⁵ Akwasamadghən, wunni Apolos? Wunni Mbulus? Kəm mafaya Faara ni kee ahurghən ni thlə nun Labaara na Mbənggən. Kowunni ahur nəm ənadə tardı fərang na Chinəm kəm.

⁶ Nggi ndən həfangga wiidda hai. Apolos ndən irangga aama mu. Amma Faara ndən na tsang sə.

⁷ Nanən kee, mbə niifdi həfgha ndən tə yandı irangga aama ndən ənagha ‘ya wa, amma Faara na a tsang əngya sə heu.

⁸ Nda tə həfrha, tə yandı irgha aama mu na numad ndan tal, nanda a wal kəna tar ndan məməl hu tar ndan.

⁹ Kəsər kan kyab fa tarya Faara ni, kun ndəna hed Faara, tənda Faara.

¹⁰ Kəsər ka nggayid Faara na a tenna, nggini mbuhangga təndəda

hai kəla tə mbang tənda. Nanənya fingya ni a njirha sə. Amma kala niifa na a njirha sə təta ni a kwargha.

¹¹ Mbə niifasə pak na nggər mbukh təndəda hai ma yandı ‘wa nanda mbuhwang hai wa, ndəna Yeeso Kərəsti.

¹² Kala niifa njigha aten mbukh təndədiya tə təfasa, nduwa tə wurirha, nduwa tə ferya na nggəngga, nduwa tə dəfrha nduwa tə hwaliirha nduwa tə kofa,

¹³ amma a far ngwa kumarha, na nda kuchibang kala tur taara ənana tətəndədi pəpal sə. Tə waarha na nda kəkərang tur nggayid tar niifa.

¹⁴ A bal təndədi sə, na tətəndədi a wal kənaghən.

¹⁵ A i tardadə, mbə ‘yasə na tətəndədi a waala wa. Amma na tə tətəndədi a wal hərəkrha, amma kəla niifa hərəkka tə hur sheneu waarha.

¹⁶ Sənggənsə kun tafad nun wuri Faarani, təkəm Səsən Faara nəghən ahur nun wa?

¹⁷ A səbang niifa Kən Faara də, na Faara a bəlang nda niifdi. Kəsər Kən Faara nəghən chahal, kun tafad nun Kən Faara ni.

¹⁸ A nggəba niifa fadghən hai wa. A nanna a numad ndaarha na ndəndəl kəla nana kəshiirha, tsang fadwa nurghən təna ba tsaurha ndəndəl,

¹⁹ kəsər thladwayid kəshiddiya nuryirha ni hu yid Faara. Kəla nanən chichireethlee hai, “Nən kəsang thladwayid niifa hu ndəndəlyid ndan.”

²⁰ Tə kəm, “Chinəm səndasə numad nafiya na ndəndəl ka ni kee.”

²¹ Nanən kee a talđun aten niifa wa. Kəsər əngya heu yinun ni,

²² ko Mbulus, nduwa Apolos, nduwa Mbiturus, nduwa kəshiirha, nduwa yibrha, nduwa mərta, nduwa əngya nanənya, nduwa əngya na bayi. Ənggini heu ya yinun ni,

²³ kun yi Kərəsti ni, Kərəsti kəm yi Faara ni.

4

Tar fathlangya

¹ Numama aten nan tɔ ndaarha fatarya Kɔrɛsti ni kan, dɔfang nanda kan aten kɔkafekkid Faara na bɔbee.

² Niifa dɔfang nanda aten 'ya kamdɔ a tsauka tɔ kɔkafek fa.

³ 'Yani ngguchit a fanna a ngwe dɔn kumarha sɔ nduwa ngwa kumad niifa. Nggi ma ngwang nggi kumarha altenna wa.

⁴ Ndawi ko ɛnadi 'ya mbuwa ngga wa, mbi ndaarha kɔm ɛnadi 'ya na ngga wa. Chinɔm ndɔn na a ngwe kumarha sɔ.

⁵ Nanɔn kee a 'wadɔn teena ngwang kumarha nun niifa farghɔn kula bɔrhaba wa, kɔlama wutta Chinɔm fa bɔ. Ndɔghɔn ni na a kyang ɛngya kɔshaaba na bɔbee hu wula, chalɔm numad kowunni nɔn. A mbɔdaniya na kowunni a wal faala kamngga a har Faara.

⁶ Shayina, kɔsɔr ka kun ni ɛnani taara tɔ Apolos tɔ nggi a tsauka ɛnsakhrha, ka tsahanggɔn kun ha tɔma na labardi na chichireethlee hai a ndaarha, "A mbɔrang dɔn ɛnda hai chireethleng nanda hai wa." Na minnasɔ a malanggun ndaarha tal ahur nan kaldɔ shadghɔn mu.

⁷ Wunni ndowa kalna fingingya? Mbɔ Faara ni furowa ɛngya nana tɔghɔn ha wa? Anadɔ kee kama na a taala aten ɛngya nana tɔghɔn ha kɔla mbɔ Faara fɔrowa ndɔn wa?

⁸ Nuwun a numad ndaarha 'wadɔn teena wal dɔn ɛngya na mid nun. Nuwun a numad ndaarha nanɔnya 'wadɔn teena tsaudɔn fakɔnaya. Katɔrang dɔn tsau kutɔyirha hai hu kutɔyid Faara kula kan. A ndam kwang katɔrang dɔn tsau kutɔyirha hai, kɔl tsau kutɔyirha nɔm heu tɔ kun.

⁹ Niya a numarha naghɔn kɔla kyad na Faara ndɔn a pɔpal tɔ ndaarha kan fathlɔngya Yeeso dɔnggɔl mee ni ahu ɛngya heu, kɔla pɔrsɔnaya kɔsang nanda kanda hu yanda dɔna nda bɔlang kanda, tsau dɔn kɔshirha heu njang nda yirha kan fa, fathlɔngya Faara tɔ fiya.

¹⁰ Nurya ni kɔm ka nanɔm hu Kɔrɛsti, amma kun nuwun ndɔndɔl tɔ Kɔrɛsti. Mbɔ kanglanggirha sɔ a

fad nan wa, amma kun nuwun tɔ kanglanggirha fa. Sarang nda kan dɔ, amma kun manang nda kun.

¹¹ Nanɔnya ma miirha a kɔs kan tɔ hushimnda, kukwasharya ni a fad nan, kanda a dɔk kan tɔkɔm mbɔ wuri nan sɔ wa.

¹² Kan a ɛna taara ngga tɔ har nan. A shiwang nda kan nan dɔfang parka kanda teena, a sɔsang nda kan nan kɔrɛsta.

¹³ A thlɔk nafiya 'ya mbuwa ngga aten nan, kan nan thlɔk 'ya na ngga aten ndan, nan kɔla ten kirɔrha hu yid kɔshirha tɔ kɔm nan kɔla deng ngwa mbɔrha hu yid fiya heu pa weeri dɔba ya.

¹⁴ Mbɔ ka a fɔrang shilee ni kun chireethleng ni kun dɔ wa, amma a kɔs thlɔmad nun ni kun kɔla wanggina nggɔmni.

¹⁵ Ko nuwun narha tɔ fatsahaya ha kumnggit kum hu Kɔrɛsti amma mbuwun tɔ chingya hangga wa, kɔsɔr nggini chinun hu Kɔrɛsti Yeeso pɔr ni Labaara na Mbɔnggɔn a kun.

¹⁶ Kɔsɔr kee, niya hwan kun, tsahama tɔ nggi.

¹⁷ Kɔsɔr ndɔghɔn dani, thlɔnang ni Timoti kun dɔ waana na tɔ kɔkafek fa nggɔmni hu Kɔrɛsti, nɔn a dɔlang kwaman takkwa Kɔrɛsti kun teena, kɔla tsaha ni ha hu kɔn hwan Faara ko a yanggi ni.

¹⁸ Fingingya ahur nun kanda a taala, kɔla mbiya nggɔr wutta thlɔmad nun dɔ wa.

¹⁹ Amma tsɔbaku a nggɔm Faara fa niya nggɔr wutta thlɔmad nun dɔ, di na nafini na a tɔrang tendan sɔ, tɔ sɔsɔmnda mani sɔ a fad ndan.

²⁰ Kɔsɔr kutɔyid Faara mbɔ labaara ahu mee kee wa, amma yi sɔsɔmnda ni.

²¹ Yanggi na minnun? A bee bɔ tɔ wutɔteerha ka a tsɔtsɔl kun ni wa, nduwa bee bɔ tɔ hur nggɔmnda tɔ sɔsɔn sammayirha wa?

5

Kar Mbulus kulafayirha fa

¹ Pɔrendan naghɔn kee tɔ ndaarha ahur nun na fingingya sɔ na a ɛna

kulafayirha, kamngwa a nagma sɛ ko ahur nafiya sɛngwa Faara wa. Nagha niifa a hunaarha hai tɛ nu chin.

² Non a taala tɛghɛn, amma kamdɛ nagma ɛn sɛbrha hura ni tɛ ɛn shilee, Rɛghaman niifda dɛ ya ma hur nun.

³ Ko nanɛn mbi a thlɛmad nun nanɛnya wa, niyi a thlɛmad nun hu sɛsɛna. Ahu thlɛm Chinɛm Yeeso 'wadi teena ngwang di kumarha niifdi ɛnagma ɛndiya, kɛla niyi a thlɛmad nun.

⁴ Sayiddi wum nun hai hu thlɛm Chinɛm Yeeso, niyi a thlɛmad nun hu sɛsɛna tɛ sɛsɛmnda yi Chinɛm Yeeso,

⁵ Fɛrama niifdiya a Sheetan tɛna faddi keeghɛn na dimi mɛra na a walgha yibɛdghɛn hɛrɛkrha a fara na Chinɛm a wutta ba.

⁶ Mbɛ tallɛ nun ngga wa. Ashe, sɛnggun sɛ mekhna ngguchit a kurdang dɛm tɛ humbarha nɛn safang heu wa?

⁷ Iraman hur mehen dimiyid dadɛ, tɛnun tsaurha chahal. Tɛrgha nun a tsaurha kɛla weerinda mburodi ɛnana nda kula mekhna, kɛla sɛnni nuwun kee. Kɛsɛr Kɛrɛsti tsauka wan kamnda Wutsɛfayid Tɛdaarha, ɛnanda sataka sɛ.

⁸ Tsaunɛn kee, tama ɛna wutsɛfayidda nɛm mbɛ tɛ mburodi yi hura mekhna yi kar ndan fa tɛ mbɛlfeerha wa, amma tɛ weerinda mburodi na kula mekhna na ngga yi kɛkafek,

⁹ 'wa ni chireethleng kun dɛ kaar yi, ndanggi kun a wum dɛn teena tɛ nafiya na a ɛna kulafayirha wa.

¹⁰ Mbiyi a ndaarha fingya fɛrwa kɛkafek na a ɛna dimiyid kulafayirha, tɛ suna, tɛ ngaara, tɛ takkwa dɛharha wa. Anadɛ kee kɛl tɛtani a mal kɛshidda nun ya.

¹¹ Amma nanɛnya niya chireethleng kun dɛ tɛ ndaarha a tam dɛn wum teena tɛ niifa ndagha kɛrɛsta ni mbɛ nagma ɛna kulafayirha, tɛ suna, tɛ takkwa dɛharha, tɛ 'yar farha, tɛ tɛnggal mbaala, tɛ ngaara, a kyadun hɛb ɛnnarhami tɛ tur nafini ya wa.

¹² Ma djidɛgha tɛ ngwang kumarha fingya mbuwa yinɛm? Mbɛ fingya na ahur nɛm ndɛ nun ngwang

kumarha kanda sɛ wa?

¹³ Faara ndɛn na ngwang kumarha fingya mbuwa yinɛm. Ndagha Deleewar Faara, rɛghama tɛmbɛfeddi ya ahur nun.

6

A huhwa dɛn ndan wa

¹ Ana 'yasɛ a pathlang nun tɛ shadwa kɛrɛsta, kama nun dɛrha thlɛmad fa yamid kɛkafekkyɛ dɛ ngwang kumarha nda kun sɛ? A meyedghɛn mani mbuwa nun dɛrha mbed nafiya Faara dɛ na chahal?

² Nduwa sɛnggun sɛ na nafiya Faara na chahal ni a ngwang kumarha kɛshirha wa? Ana kunni a ngwang kumarha kɛshirha, tsɛk kun na a ngwa kumarha nun aten 'ya ngguchit wa?

³ Sɛnggun sɛ tɛ ndaarha nɛm ngwang kumarha fathlɛngya Faara sɛ wa? Sakwata ɛngya tsauka yi tsawud kɛshiddi ya wa!

⁴ Ana ɛn huhwarha sɛ, kama nun dɛrha tɛghɛn mbed fangwa kumaya dɛ mbuwa nafiya Faara?

⁵ Pɛr ni ndɛn kee ka a kyon hu shilee hai. Mbɛ niif nun narha sɛ na tɛ thladwayirha ahur nun na mbang ngwang kumarha kun sɛ a pathlang nun tɛ ndan Kɛrɛstaya wa?

⁶ Amma a meyedghɛn na niifa huhwa shadghɛn a mbed nafiya fɛrwa kɛkafek!

⁷ A huhwa dɛn ndan a mbɛdiya kyaddɛ ndaarha 'wadun teena fɛldun hai kaan. Mbɛ nggushi nggɛmang na ɛndi huhwa nanda sa atɛnggɛn wa? Mbɛ nggushi kɛrɛs na huk sa nda wa?

⁸ A meyedghɛn kun tafad nun ni na a ɛna 'ya mbuwa ngga tɛ kɛm non a huk shayi nun fa fɛrkɛkafekkyɛ!

⁹ Sɛnggunsɛ tɛ ndaarha nafiya fa mbɛlfeeya mba nda wal kutɛryid talara wa? A huk dɛn alten nun wa. Fingya na a ɛna dimiyid kulafayirha, nduwa fingya na a takkwa dɛharha, nduwa susuwaya, nduwa hɛshya na a hunarha hai tɛ ndan hɛshya,

¹⁰ nduwa ngaarya, nduwa nafiya na tɛ suna, nduwa fa sa mbalya,

nduwa nafiya na 'yar farha, nduwa fa fasa farha, ko tatal ahur ndan mbusə na kyarha hu kutəryid Faara də wa.

¹¹ Fingya ahur nun 'wanda ənaarha kee. Amma nanənya tsabang nda kun də, nuwun chahal, tsaufun məməl a mbed Faara ahu thləm Chinəm Yeeso Kərəsti təkəm Səsən Faar nəm.

Falama Faara tə fannun

¹² Fingya ahur nun ndagha nda, "Waldı kwamana na a əna əngya ni heu", amma mbə əngya heu na ngga a fadwa wa. Ko nanən kəm, "Waldı kwaman əna əngya ni heu", mbi tam tsaurna mafad komani wa.

¹³ Nduwun, "Ənagha anda ənarhami ka hura, hura kəm ka ənarhami na Faara a bəlang kanda kyab." Əna wanda farha ka kulafayirha wa, amma a Chinəm, Chinəm kəm ka farha.

¹⁴ Na faara a thleng kəm sə hu mərə tə səsəmdəghən, kəla thleng nən Chinəm sə hu mərə.

¹⁵ Sənggunsə fannun mbəd njiya Kərəsti ni wa? Kəkən na niifa tərang mbəd njiya Kərəsti tsawanggən mbəd njiya susuwarha? Mbə tam ənaarha hai wa.

¹⁶ Sənggunsə wa, kala niifa wumangga fadghən tə susuwarha, tsau nda farha tal wa? Kəsər chirethleng nda hai, "Kanda kyab tsau nda farha tal."

¹⁷ Amma kala niifa wumngga teena tə Chinəm, tsau nda tatal hu səsəna.

¹⁸ Malaman kulafayirha, kala fingya dimiyirha na fiya a ənaarha tsuwar wa fad ndan fa wa. Amma fingya na a əna dimiyid kulafayirha, ənang nanda dimiyirha fandan fa.

¹⁹ Sənggunsə fad nun kən Səsəna tə Pədənda ni na ahur nun fərang na Faara kun wa? Mbə yi altennun ni kun wa, amma a Faara,

²⁰ tiigha kaan aten nun. Tsaunən kee mana man thləm Faara tə pofad nun.

7

Tsaharhaha aten kakhrha

¹ Nanənya aten billad nun chireethlee nun ba. Nəghən ngga a tsuwar niifa nuneefa fa wa.

² Amma kəsər amana niifa kyarha hu kəkərra kulafayirha hai, kala həshneefa tsauka tə nukkun, tə kəm kala nuneefa tsauka tə chimadghən.

³ Chimarha lədanggən yighən 'ya kamngga yi kakhrha a nukkun, nudi kəm waikee a chimadghən.

⁴ Kəsər mbə nudi naarha tə səsəmda fadghən wa, kəl chimadghən, nəghən kee kəm chimadghən mbə naarha tə səsəmda fadghən wa kəl nukkun.

⁵ A 'yadəng dən fannun ndan wa. Ənamadghən tə nggəmda hur nun fa dəgha hu sayi də ngguchit, tənun kəsang altennun ngga hu hwan Faara. Akwasamadghən a nggər wun parha hai kəsər amawana Sheetan huk kun ka yamid kərəssə nun.

⁶ Pərang ni ənggini kun 'yahu shawara, mbə ngyahang ni kun sahai wa.

⁷ Andam na fiya heu kəla nggi kwan. Amma kowunni ahur nun tə yighən fəra fərang na Faara, niifa tal tə tur yandı fəra ha ya, tahadghən kəm tə tur yandı fəra ha taarha.

⁸ Aten fingya balgha kula kakhrha tə fingya mərna chimayi ndan, niya ndang nda kanda a nggushi tsau nanda kula kakhrha kəla nani.

⁹ Amma a mba nda a mbang kəs alen ndan wa, kamdə a kaha nda amawa nanda kyarha hu susuwayirha hai.

¹⁰ Nafiya kakhka niya ndang nda kanda mbə labar altenna wa amma yi Chinəm, ma ndək nuneefa hai tə chimadghən wa.

¹¹ Amma a ndəkda hai təghən, kəl tətə tsauka kee kula kakhrha, nduwa nggərgha nda tangsang mii ndan tə chimadghən. Chimarha kəm a tamdə kal nukkun hai wa.

¹² A fingya niya ndang nda kanda, mbə Chinəm ndagha kee wa, ana yandı sə na tə nukkun fərwa wa kəkafek tə Chinəm a nggəmda fa a tsauka təghən, a tamdə kalghən hai wa.

13 Nuneefa kəm natə chimarha fərwa wa kəkafek tə Chinəm nggəmfa fa a tsauka təghən, a tamdə kalghən hai wa.

14 Chimarha fərwa kəkafek tə Chinəm nən a narha chahal kəsər ka nudī keeghən, nuneefa kəm fərwa kəkafek tə Chinəm nən a narha chahal a fad chimadghən. A mbə kewa mbə wanggiwa narha chahal wa, amma nanənya tsau nda chahal.

15 Amma ana mid chimaddi nduwa nudī fərwa wa kəkafek tə Chinəm na midghən sə ndəkrha hai tə ndan, malaman kanda ndəgha nda hai. Tsaunən chimarha nduwa nuneefa na kərəsta mbə tətə ni a tsawa nda wa, kəsər aana Faara kəm a tsawun dədem.

16 Sa nuneefa kəkən sənnasə na mbang hərəghang chimadwa wa? Sa chimarha kəkən sənnasə na mbang hərəghang nda nuwa wa?

Tsawu kəla aah na Faara sa

17 Kowunni ahur nun dəgha mbeedə tə tsaurha a mbədi dəfona Chinəm sahai, tə kəm tsawana kəla kyana Faara 'wa aah sa ba. Ənda pərang ni kən hwan Faarya heu.

18 Na niifasə 'wagha teena thlee də muwa a sayiddi aah na ndan wa? A nggərdə tsaurha kula thlee muwa wa. Na niifasə thleewa muwa a sayiddi aah na ndan wa? A thlee də muwa bal wa.

19 Mbə 'yani thlee muwa wa, yamid thlee muwa kəm mbə 'yani wa. Takkwa 'ya ndana Faara ndən kamngga.

20 Kowunni ahur nun tsauka kəla nanən a sayiddi aah na Faara kun.

21 Mafarha ni sa a sayiddi aah na nda sa wa? A billad na wa. A nanna mbang wal kwaman altenwa, kađu.

22 Ana mafarha ni sa a sayiddi aah na Chinəm sa ba, walna alten wa nanənya hu Chinəm. A naa tə altenwa a sayiddi aah na Chinəm sa ba, nanənya mafad Kərəsti ni sa.

23 Hiigha nda kun ba pədaghən, nanən kee a tsaudun mafaya fiya wa.

24 Shayina, koma nana niifasə a tsauka tə Faara kəla nanən a sayiddi aah nən ndən ba.

Wutaraya tə nishya mərna chimayi ndan

25 Nanənya aten tsakh miiwa aten wutaraya balgha kula kakhrha. Mbə 'yasə pəree na Chinəm a thləghang nggi kanda wa. Amma Chinəm ka hadang ni fa fəree də sənda na fiya fərkəkafek təghən, ndən niya thləworha ya.

26 Kəsər ka səsəarha nasə a weeriya, niyi a numarha a nggushi tsauna niifa kəla nanən.

27 Ana kakhrha sə a atenwa, a ndək dūn hai wa, A mbə kakhrha sə atenwa wa, a kadanna kakhrha wa.

28 Amma a kakh na ənawa dimiyirha wa, ko wutararha ni kakhka ənawa dimiyirha wa. Amma fingya kakhka na a kyarha hu billarha hai hu tsawud ndan, nana minnasə a hərəghang nggi kun hu billad diya.

29 'Ya niya thləkrha shayina, takhka bəngya ngguchit. Nanənya ta mbeedə fingya kakhka na nda a tsaurha kəla 'wa wanda kakhrha wa;

30 fingya na a tərha na nda tsaurha kəla mba a tərha wa, fingya natə wutsəfayirha fa na nda a tsaurha kəla mba nda tə wutsəfayirha fa wa, fingya hiigha əngya na nda a tsaurha kəla mbə 'yasə a har ndan na a kəsa nda ha wa;

31 fingya na mindan ən kəshirha, ba nanda naarha kəla mbə 'yasə na a kəsa nda ha wa. Kəsər kəshiddiya kəla sən nəm ndən nən a ngwalarha.

32 Na minnasə nduwun hai tə billarha. Niifa mbuwa tə kakhrha nən billarha kee tə əngya na mid Chinəm, təkəm kəkən nən ənaarha na a təkka Chinəm mbənda fa.

33 Amma niifa natə kakhrha nən billarha tə ən kəshirha, kəsər midghənsə na a təkka nukkun mbəndafa,

34 tsakh hutənggən hai səri. Nunefa mbuwa tə kakhrha, nduwa wutararha nən billarha tə tar Chinəm, kəsər na midghənsə naghə chahal hu farha tə səsənggən. Amma nuneefa natə kakhrha nən billarha tə ən kəshirha, kəsər nən əna 'ya na a mbənənggən chimadghən.

³⁵ Thlæk ni ndæn kee ka a danggæn kun sә, mbә a ndelth kunni wa, amma ka a nagma tsawud nun mәmәl kula tsakh huteena hai hu әnang taara Chinәm.

³⁶ Ana niifa sә kadagha wee nuwun ka kakhrha, nagma әnang 'ya wutaradda fa mbuwa ngga har mbәrga sayid kahadghән dә, a balgha midghән sә a kahanggән, nән mbang kahang nda, mbә 'yasә dimi a hurghән wa.

³⁷ Amma ana niifasә kәm ishgha hu numadghән ngyahang ngwanda sahai wa, nән mbang kәsang nda altenggән, mbә kakhrha wa, әnadә ngga.

³⁸ Nanән kee niifa kahangga kya-madghән әnadә 'ya na ngga, yandә kәm kahang ngwa wa ndән na mәmәl kaan.

³⁹ A bal chimad nuneefa hai tsaudә nukkun. A mәр chimadghән nән kal farha hai kakh niifa nән tәrna midghән, amma a nggәmdә Chinәm.

⁴⁰ Amma hu numad na nән narha tә wutsәfayirha a tsaudә kәla nanән, hu numad kәm niyi tә Sәsән Faara fa.

8

Hәb әnnarhami pang nanda daharha

¹ Nanәnya aten әnnarhami pang nanda daharha. Sәndәmsә "Kәm heu nәghәm tә huteena fa." Amma huteena nән bang taala ba, nggәmnda nән bang taksaarha ba.

² A tәр niifa fadghән sәndә 'ya, balghән kula sән 'yasә kamngga a sәnggәнән.

³ Amma kala niifa nggәmngga Faara, sән Faara ndән.

⁴ Aten hәb әnnarhami pang nanda daharha, sәndәm sә hu kәshiddiya daharha mbә a mii 'ya wa, tә kәm mbә Faara sә pak wa, amma kәl tәtal kee.

⁵ Kәsәр ko nanән na fingya sә na nda aarha faarya a talara tә hweede, kәla nanән na faarya sә hangga tә chinәm kәm hangga,

⁶ amma a fad nәm Faara tәtali ni, ndәghәnni na Chindi әnagha әngya

heu, ahurghән ni nanәm sә. Kәmda Chinәm tәtal ni kee, ndәna Yeeso Kәrәsti, ahurghән ni әna nanda әngya heu, ahurghән ni kәm nanәm sә.

⁷ Amma mbә kala niifa na tә sәnda әndiya wa. Fingya sәsәngga hai tә tar daharha a hәb nda әnnarhami na nda numad ndaarha әnnarhami ni pang nanda daharha. Tsauna numad ndan mbә kudimnggән wa, na nda a naghән tsәnda paarha fa hәb nanda әnnaddami, a mbәdiya na fad ndan mәra hai.

⁸ Әnnarhami mbә dang kәm tsau thlәmad Faara dә wa. A hәb wum ndән wa mbә 'yasә nәm kәdeng wa, A hәb dәm ndән mbә 'yasә nән chighang kәm wa.

⁹ Amma kwarama nadә tsawud alten di kyanun ya kyathlang fingya hai mbuwa tә shembe tsawun әn kii saara a kanda.

¹⁰ Kәsәр anad niifa sa, sa sәngga 'ya a hәb әnnarhami pang nanda daharha, mbәнән wal kaali a kәdi hutenggән hәb әnnarhami kәm Pang nanda daharha wa?

¹¹ Nanән kee kәsәр ka sәnduwa shadwa mbuwa tә shembe a mәra, kyana Kәrәsti mәra ka ndәghән.

¹² Ahu әnang dimiyirha shad nun fa kiya, ndә nun әnang dimiyirha Kәrәsti fa kәsәр әnang dun wundәrha hutenggән fa kәdiigha.

¹³ Tsau nән kee, ana 'ya niya hәbrha a kyang shadna hu dimiyirha hai, mbi tam nggәр kii thluwa wa, ka amawa ni kyang shadna hu dimiyirha hai.

9

'Ya kamngga tә tar Tәthlәnda Yeeso

¹ Mbiyi tsahai wa? Mbә tәthlәnda Yeeso ni nggi wa? Nawi Yeeso na Chinәm wa? Mbә kәsәр ka tarna ni tsaunun yi Chinәm wa?

² A mbә tәthlәnda Yeeso ni nggi a fingya wa, tәthlәnda Yeeso ni nggi a kun. Kәsәр kun ndән tsauka shedawa a tenna tә ndaarha nggi tәthlәnda Chinәm ni.

³ Әnda ni nggәrang fingya sә ya a tsahenda mee aten mamnggit na.

4 Kamngwa na a wal ənnarhami nan tə saarha a harnun wa?

5 Kamngwa na a wen hai tə nishyi nan kərəsta kakh nan, kəla fingingya fathlengya Yeeso, tə wanmangya Chinəm tə Mbiturus ənaarha wa?

6 Nduwa nggi tə Mbarnaba ni kee na əna taara həbangan fad nan wa?

7 Wunni əna tar sodja nagha a həbang fadghən? Wunni həf hed inabi mbə kii wan dəfyighən wa? Wunni tə chibrha, kədenggen sa bithlaarha?

8 Nani a pərgən kee ka nggəmnda hur niifa wa? Mbə kee ndaana deleewar ngyakhrha Musa wa?

9 Kəsər nəghən chichireethlee hai ahu deleewar ngyakhrha Musa, "A pang na pupusa mabi mii a sayiddi na nanda a pər hwarma wa." Billagha Faara aten kwel kee wa?

10 Mbə nən a ndikrha aten nan wa? Kəkafek kəsər ka kəmni chirethleng nanda hai. Kəsər kamdə yandı hudagha tə yandı pərangga də na nda a shiiten wal ənnarhami.

11 A həf dan wid səsəna ahur nun, mul nən hai a halth dan ənnarhami kəla yi kəshiddiya a fad nun wa?

12 A dāng dūn fingingya sə pərangga labar Faara kun, kamngwa na a wal thlaara nan kal kanda nan wa? Amma 'wa wan wal kwamana kee wa. A nggushi kərəs nan tə kala 'ya nanan təghən ha heu ma tsawan fer kii saara a Labaara na mbənggen yi Kərəsti.

13 Sənggunsə, fingingya na a əna taara hu Kən Faara na nda wal ənnarhami hu Kən Faara wa, kəmnda fingingya na a əna taara a mbəd nji sataka a mbədani na nda wal yi ndan hu ən sataka wa?

14 Nəghən kee kəm, ndagha Chinəm nafiya na a pər Labaara na Mbənggen a mbəda ni na nda wal thlaara.

15 Amma nggi kam mbusə ko tətəl ahur kwamanggini ya ənani taara sə wa, mbə ka nani a chireethleng hai a əneegha nda kee wa, kəsər a nggushi mər ni ma 'yadēe taala nda fa tə tarna.

16 Ko nanən pər Labaara na Mbənggen mbə 'yani kamngwa a əna taala ni təghən wa. Tsaunən ndən

kyana Faara fəreerha a ənee. Ən kawa ni a fanna a pər wii Labardi na Mbənggen ya wa!

17 Andam niyi a ənaghən tə altenna kam niya wal tiirha. Amma mbi wura hasə wa, kəsər Faara ndən dəfeegha ndən hu haar na hai.

18 Mani kəna tarna? Pər Labaara na mbənggen təkə ni ənaghən. Mbə tə altenna niya pər Labardi na Mbənggen ya wa.

Fər Mbulus fadghən ka a pər Labaara nən na mbənggen

19 Ko nanən niyi tə altenna mbiyi a har niifa wa, tsaudi mafarha a fiya heu ka a bənggi fiya ba hangga a thləma Kərəsti ba.

20 Anadi tə Yahudaya, tsawanggi fanna kəla Təyahudarha ka a ləmanggi Yahudaya thləma Kərəsti ba. Anadi tə fingingya na a takkwa ngyakhrha Yahudaya, tsawi kəmnda niifa na a takkwa ngyakhrha. Ko nanən mbiyi a takkwa ngyakhrha wa, ənani kee tənə bəng nafini na a takkwa ngyakhrha thləmad Kərəsti ba.

21 A sayiddi nani tə fingingya mbuwa Yahudaya kanda mbuwa takkwa ngyakhrha, tsawi kəmnda kəla yi mbuwa takkwa ngyakhrha tənə bəng kanda thləmad Kərəsti ba. Amma karwi ngyahad Faara fa wa, niyi a əna taara tə ngyakhrha Kərəsti.

22 A sayiddi nani tə fingingya kədiina fərkəkafekkid ndan, tsaudi kəla kanda, kəsər na minnasə a ləmanggi fa yamid fərkəkafekkyə thləmad Kərəsti ba. Tsaudi kəla kala əngya turya fiya heu, kəsər ko tə kəkən ni a hərəhang nggi fingingya.

23 Ənani əngya heu ka a pər Labaara ni na Mbənggen tənə wal yina parka.

Mbulus məməlang də fərkəkafekkid fatakkwaya tə yanda tə daarha

24 Sənggunsə tə ndaarha ahu pəpəla daarha kowunni nən kyarha hu daarha hai wa, amma niifa tal ni kee na a həbang nda wa? Nanən kee nama a daarha kee tənun wal kənaghən.

25 Kala nafiya na a bəshad pəpəla daarha na nda tsaharha ngga. Na

nda ənaarha kee təna nda wal kənağhən mbuwa mənda ha, amma kəm nəm ənaarha kee tənəm wal kənağhən yi na tsaurha pakwandə.

²⁶ Tsaunən kee, mbiyi a dərha kula mbərha niya dərha sadə wa, mbiyi a yanda kəla tə yanda tə dəwumnda na dək bəreurha wa.

²⁷ Tsətsəl ni fanna ne kəla tə pəpələd daərha, na a tsaharha na a tsauka ka 'ya. A mbə kee wa, niyi a tərəmnda akwasamaddi pər ni labar Faara a fingya, nggi tə altenna bə nda rək nggi.

10

Kəs thləmarha aten takkwa dāharha

¹ Shayina, mbə minnasə a tsauka kula səndənun wa, chichiyyi nəm kar wiigha nda heu akamu hashmbe, kya nda tə wuri aama.

² Ənang nda mbaptisəma kanda heu ka takkwa Musa ahu hashmbidi tə wuri aamdi.

³ Kanda heu həb nda ənnadda mii na yi səsəna,

⁴ kanda heu kəm san nda aamdi na yi səsəna. Kəsər saagha nda aama ahu feera na yi səsəna yandı wiigha tə kanda, ferdi kəm ya Kərəsti ni.

⁵ Amma təkkwa Faara mbənda fa tə fingya wa, nanən kee bəlangganda kanda pangganda kanda a mbəya dədamən a kaheerha.

⁶ Nanənya katərana ənggina hai ya ka tsauka ənsakhrha aten nəm, amawa nəm əna tar mbəlfēerha kəla əna nanda.

⁷ Nanən kee a tərang shilee dāhaya teena kəla ənana fingya ahur ndan. Nəghən chichireethlee hai, “Nafini tsau nda hai həba nda, saa nda, thlii nda sə basha nda.”*

⁸ A ənadəm kulafayirha kəla ənana fingya ahur ndan wa, kyangga fiya 23,000 hu mərə hai paara tal.

⁹ Kamngwa a kəkərang nggəm Kərəsti†, kəla ənana fingya mər nanda də ka kətta huthlingya wa.

¹⁰ A huhurum dūn kəla ənana fingya wa, bəlangna təthlənda Faara yi mərə kanda.

¹¹ Katərana ənggina hai tə kanda ya ka tsauka ənsakhrha a kəm. Chireethleng nanda hai ka a kəs thləmad nəm nən kəm bəlgaha hai hu kəshiid weeriya.

¹² A numad na ish na ngga, kwaru nadə fəla hai.

¹³ Mbə kəkərra sə hu tsawud nun nanənya pak ma yandı 'wana fingya saarha fa wa. Na Faara tə kəkəfek fa. Mbə fərang kəkərra kun kalgha kun mu wa. A wal dūn kəkərra, nən kyado kwaman kyarha sə təna kərəsta.

Malaman wutsəfayid dāharha

¹⁴ Nanən kee shayina kun nggəmni, naama inggun ma takkwa dāhaya.

¹⁵ Niyyi a ndikrha tə nafiya na ndəndəl. Kəlaman tafad nun ana əndi niya thləkrha kəkəfek ni.

¹⁶ Wuhuleu di hwan nəm Faara a dəf parka nən sahai, mbə wum teena ni hur saa far Kərəsti wa? Kii nəm mburodi di kyang nəm hai, mbə nanəm a tsau dədemnggirha tə fad Kərəsti wa?

¹⁷ Kəsər mburodi tal ni, kəm na hangga farha tal ni, kəsər kəm heu nəm a kii mburodi di tal.

¹⁸ Numama aten nafiya Isəreela. Mbə na nanda tal wumngga hai kiigha thlu sataka fər nanda a mbəd nji sataka wa?

¹⁹ Ma niya ndaarha? Ənnarhami fərang nanda dāharha ndəna 'ya wa, nduwa dāharha ndəna ka 'ya wa?

²⁰ Awo, niyyi a ndaarha satakh kini ya, fərang nggandan ənkaheeya, mbə a Faara wa. Mbə minna sə kəm non a wum teena tə ənkaheeya wa.

²¹ Mbun saarha tə wuhuleu Chinəm nggər wun saarha tə wuhuleu ənkaheeya kəm wa. Mbun həb ənnarhami a mbəd həb ənnadmid Chinəm, nggər wun həb yi ənkaheeya kəm wa.

²² Nana mid nəm nzəwar mii Chinəm tənən sərəkhrha wa? Kal nəm ndən shembe wa?

* **10:7 10:7** Kyarhaba 32:6 † **10:9 10:9** Ndagha fingya dēleewaryaChinəm

Nama a manang thlēm Faara kətsar

²³ Na fingya sə na nda ndaarha, “Malenda kwamana a əna komani” amma mbə əngya heu na ngga a fadwa wa. Ndagha na, “Malenda kwamana a əna komani” amma mbə komani na mbang dəsə wa.

²⁴ A billad na tə 'ya na ngga a fadwa kee wa, amma numo aten 'ya na ngga a fingya fiya.

²⁵ Nanən kee, kyama thluwa heu na nanda a heng də hu kasu, kula kun tsakh mee tə 'ya karna mid nun.

²⁶ Kəsər ndagha Deleewar Faara, “Kəshiiirha tə əngya na hurghən heu yi Chinəm ni.”

²⁷ Ana niifasə fərwa wa kəkafek tə Faara aagha kun ka həb ənnarhami də a minda keeghən na midwa sə a dənə də, həbama kala ənnarhami na a mbed nun kula kun tsakhmee tə 'ya karna mid nun.

²⁸ Amma a ndang niifa kun, “Ənnaddami ya, yi pa dāharha ni,” a həb dūn wa, kəsər ka niifdi pərangga ndən kun, kəsər ka 'ya karna mid nun.

²⁹ Niyi a ndaarha ka numad niifdi aten 'ya na ngga tə mbuwa ngga, mbə yiwa wa. Kama na numad niifa 'yade wal altenna fa?

³⁰ A usadi Faara aten ənnad na mii, kama nda na nda thlək 'ya mbuwa ngga atenna ka həb ənnarhami usa ni Faara atenggən?

³¹ Nanən kee kala 'ya nun a saarha, nduwa həbrha, nduwa 'ya nun a ənaarha, ənamadghən heu kəsər ka mamnggit Faara.

³² A tsaudun fer kisaara a Yahudaya nduwa fingya mbuwa Yahudaya, nduwa fatakkwaya wa.

³³ Ənama kəla niya ənaarha. Mbi əna 'ya na mbəneeghən wa, amma ni əna əngya kamngga a mbənannggən fiya tənə nda wal hərəkra.

11

¹ Tsahama nggi kəla tsaha ni Kərəsti.

Tsaharhaha aten nggəlanda teena

² Niyi a fal kun kəsər nun naarha dal nggi teena, kəsər kəsəfun tsahadaha tə kəkafek 'wani tsahang kun ha kəla malang ni ndən kun ha.

³ Amma na minnasə a sənunsə turi həshneefa ndənə Kərəsti. Turi nuneefa kəm ndənə chimarha, turi Kərəsti kəm ndənə Faara.

⁴ Kala həshneefa hwangga Faara nduwa thləkka 'ya kyadna Faara tenggən nggənggəla sarang də turighən də.

⁵ Kala nuneefa hwangga Faara nduwa thləkka 'ya ndaana Faara tenggən tsahai, sarang nən turighən də nəghən tal a thlərdang də tenggən də.

⁶ A mbə mid nuneefa sə kənannggən tenggən wa, nən mbang tsadang was tenggən də. Amma tsaunən ən shilee a fad nuneefa a tsadang də was tenggən də, nduwa thlərdanggən də, kamdə a kənannggən tenggən.

⁷ Kamngwa həshneefa lələbanggən wasghən wa, kəsər nəghən kəla tə kəm mamnggit Faara ni. Amma nuneefa nəghən a kyad mamnggit həshneefa.

⁸ Kyawa həshneefa ba a fad nuneefa wa, amma nuneefa ndən kyaghən ba a fad həshneefa.

⁹ Əna wanda həshneefa ka nuneefa wa, amma ənagha nda nuneefa ka həshneefa.

¹⁰ Kəsər ka fathləngya Faara, a lələbangga nuneefa tenggən a kyad ndaarha nən nəghən a kamu səsəmnda chimadghən.

¹¹ Amma hu Chinəm mbə nuneefa naarha katenggən kula həshneefa wa, həshneefa kəm mbə naarha katenggən kula nuneefa wa.

¹² Kəsər ənagha nda nuneefa a fad həshneefa, həshneefa kəm nuneefa nggətgha ndən, ənggini heu ya Faara ndən ənagha ndən.

¹³ Kəlaman tafad nun. Məməlni ana nuneefa a hwan Faara mal tenggənən tsahai?

¹⁴ Ən tiina tsahang da ndən kəm ha tə ndaarha ən shilee ni ana was ten həshneefa həling.

¹⁵ Nəghən ngga a fad nuneefa ana was tenggən dzang, kəsər fərang

nanda wasa dzang ka a kənanngən tenggən.

¹⁶ Ana niifasə na tə ngaala mii atenggən, mbə əna 'ya sə dədamən hu kən hwan Faara wa.

Səbang nda ənnadmid Chinəm də

¹⁷ Aten əngginiya, fal yi kun wa. Mbə ka 'yasə ngga hu wum ndənun hai wa, nəghən ka kee.

¹⁸ A katəradghən səkdī ndaarha a wum dūn hai hu kən hwan Faara nun kyad dədamən nggirha, niyi a ndaarha nəghən kəkafek.

¹⁹ Kəsər tətani a nagha kyad dədamən nggirha sə a pathlang nun, tənə niifa sənang fingya hai na ahur nun na tə kəkafek fa kaan.

²⁰ A sayiddī wum nun hai heu a mbərha tal mbə nana mid nun ənnadmid Chinəm wa,

²¹ Kəsər a nadun a həbrha fingya kəl yi ndan kee ndən na nda ənaarha mii mba nda həbrha tə fiya wa. Nanən kee niifa tal tə miirha fa, niifa tal kəm tərangga mbaala in.

²² Mbə wurayinun sə mbuwa nun həbrha tə saarha sə wa? Nduwa nun a fərang shilee fingya mbuwana 'yasə a har ndan na ahur kən hwan Faara? Mani ndang nda kun? A fal kunni wa? Kəkafek mbə ahu yandiya wa.

Həb ənnadmid Chinəm

²³ Əndī fərang ni kun ya, thləyi ndən ba a har Chinəm, tə ndaarha, Chinəm Yeeso a fədikdī fər na ndan təranggən mburodi sə,

²⁴ akwasamaddī usa nən Faara, kyanggən hai, ndəghən, "Fadna ni ya, fər nanda kəsər ka kun. Nama naarha ənaarha kee tənun dal nggi teena."

²⁵ Nəghən kee kəm akwasamad ənnadda mii, təranggən wuhuleurha sə ndəghən, "Wuhuleu diya yi weerinda dəfmiina ni tə kun ənana nda tə farna, nama naarha ənaarha kee kətsar tənun dal nggi teena."

²⁶ Kala fara kii nun mburodi diya tə saarha tə wuhuleu di ya, nanun a pər mərri Chinəm ni də, kəl a nggər də wutta ba.

²⁷ Nanən kee, kala niifa kiigha mburodi di ya, saagha tə wuhuleu diya na yi Chinəm kamngwa wa ənadə dimiyid sarang nda far Chinəm də.

²⁸ Kəl kəlang na niifa fadghən ngga kapa nən kii mburodi di tə saarha tə wuhuleu di.

²⁹ Kala niifa kiigha mburodi di tə saarha tə wuhuleu di fərangwa mamnggirha Chinəm, aang nən ngwa kummad Faara tenggən fa ba.

³⁰ Ndən ənagha ndən fingya ahur nun mba nda tə shembe wa, tə kəm mba nda kanglang wa, fingya ma mər nda də.

³¹ Amma a kəlang dəm fad nəm ngga 'wan, mba nda ngwang kumarha kəmsə wa.

³² Ana Chinəm ni a ngwang kumarha kəmsə, tsətsəl nanda kəm amawa nəm mərə heu tə kəshirha.

³³ Shayina, a wum dūn hai heu kun a həb ənarhami, kəlama ndan həbun heu.

³⁴ Ana niifa sə na miirha a kəsə, əna 'ya nən mii a wuri, amawa nun aang ngwa kumarha fad nun fa ba. Aten fingya əngya kəm a badiba bəni kyadang kwamanggən kun.

12

Fərra Səsəna tə Pedənda

¹ Nanənya shayina aten fərra Səsəna mbə minna sə a tsawun kutunggən wa.

² Səndunsə sayiddī nanun kun kula kyarha hu kərəstayirha hai, sakh dang nda kun hu kwamangya hangga non a takkwa dahaya mbuwa kalasə.

³ Nanən kee na minnasə a sənunsə tə ndaarha mbə niifasə na Səsən Faara a shikkən na mbang ndaarha, "Shiwang nda Yeeso wa." Mbə niifasə kəm na mbang ndaarha, "Yeeso Chinəm ni," kəl nanən tə Səsəna tə Pedənda.

⁴ Na tur fərra səsəna sə dədamən, amma Səsən də ni tal fərgha ndən.

⁵ Na kwaman tər tarya sə hangga, amma Chinəm tal ni.

⁶ Na tarya sə hangga, amma Faara tətəl ni na shik kanda heu hu ko yanggi ni.

7 Kowunni ahur nəm waldə fərfa Səsəna ka a danggən kəmsə heu.

8 Na Səsəndi fər labar thladwayirha niifa, a niifa pak kəm fərang labar sənda nən.

9 Səsən dani na fərang fərkəkafek niifa, Səsən dani kəm na fərang səsəmnda niifa yi kənanng nda haarha.

10 Na Səsəndi fərang nda niifa səsəmnda yi əna ənwultengya, a niifa pak kəm fərang pər əngya kyad nən, a niifa kəm səsəmnda yi hwathlang nda Səsən Faara hai tə səsəngya pak. Niifa pak kəm fərang mbang ndikrha tə tur miyya dədamən tə pər 'ya nda nanda tə tur miyya pak.

11 Ənggini heu ya Səsən dani tal na a ənaghən tə kəm fərang nggənən kowunni kəla tərna midghən.

Kəm heu farha tal ni tə mbəd njiya hangga

12 Kəla nana thlu farha tal, faddi kəm tə mbəd njiya hangga, ko nanən na mbəd njiyini hangga, farha tal ni, nəghən kee kəm tə Kərəsti.

13 Kəsər ənangganda mbaptisəma kəm heu tə Səsəna tal a tsawum farha tal, Yahudaya nduwa nafiya mbuwa Yahudaya, mafaya nduwa nafiya mbuwa mafaya, fərang nda Səsəndi kəm tal a sam.

14 Nanən kee mbə mbəd njirha tal ni hu faddi wa, amma mbəd njiya hangga.

15 Andam na saara a ndaarha, "Mbə haara ni nggi wa, mbiyi hu farha wa," mbə nzang tsaurha fa mbəd njirha hu faddi wa.

16 A ndaa thləmaarha kəm, "Tsaunən mbə yirha ni nggi wa, mbə mbəd njirha ni nggi hu faddi wa," mbə 'yadang tsaurha fa a naghə mbəd njirha hu faddi wa.

17 Andam farha heu yirha ni, kəkən na naa 'ya? A tsau faddi heu thləmaarha, kəkən na sək 'ya?

18 Amma fad nəm heu nəghən tə mbəd njiya hangga, dəfang Faara kala mbəd njirha a mbərha na midghən tsauka sə.

19 Ana faddi heu tə mbəd njirha tal, na tahad faddi tsaurha kən?

20 Kəla nanən mbəd njiya hangga ni, amma farha tal.

21 Mbə yirha ndang nda haara, "Njidewa 'ya tə sa wa." Nduwa teena ndanggən sarya, "Njidewa 'ya tə kun wa!"

22 Mbə kee mawa, mbəd njirha nəm a naarha mbə tə shembe wa ndən tsauka kadghən.

23 Mbəd njiya nəm a naa kanda kəla kədi shili ndan ma fingya, kanda dani nəm fərang mamnggirha. Mbəd njiya kəm mbuwa nəm a naarha nəm laf kanda ngga.

24 Mbəd njiya na ngga hu yirha mbə 'yasə nəm ənang kanda wa. Taksa Faara farha tsanggən fingya məd njiya mbuwa tə shilee fa na nda tə mamnggirha,

25 təna wum teena naarha sə, na nda a laf ndan ha ngga.

26 A wal mbəd njirha tal wundərha fa, kanda heu na nda tək hattəghən fa, a fal nda mbəd njirha tal, kanda heu na nda əna wutsəfayirha.

27 Kun heu fad Kərəsti ni, kowunni kəm mbəd njidghən ni.

28 Kulo mbəd njiya ya dəfang na Faara kanda ahur kən hwan Faara, yi tal fathləngya Yeeso, yi səri ndəna annabiya, yi mahan ndəna fatsahaya ha, tə fingya na əna ənwultengya, tə fingya na tə fəra yi kənanng nda haya, tə fathlarya, tə fingya na a laf fiya hu kən hwan Faara, tə fingya na ndikrha tə miyya pak.

29 Fiya heu ni na fathləngya Yeeso wa? Fiya heu ni na annabiya wa? Fiya heu ni famaləmgəna wa? Fiya heu ni na əna ənwultengya wa?

30 Fiya heu ni natə fəra yi kənanng nda haya wa? Fiya heu ni natə fəra yi ndikrha tə miyya dədamən wa? Fiya heu ni na mbang kyakhrang ndikrha hai wa?

31 Amma a nggushi kukwasang na fəra kun fa na mam, niya kyadang kwamana kun na ngga kalgha yanda mu ya.

13

Kwaman nggəmnda

¹ Ko mbang ni ndikrha tē miiya yi fiya, nduwa tē yi fathlängya Faara, amma a mbə nggəmnda sə ahur na wa, tsaudi kəla ndəndolong nduwa huho'yok na riirha kee.

² Ko niyi tē fərra thlək əngya kyadna Faara, nggi a sənang kulish əngya hai heu, ne tē huteena fa, tē fərkəkafek fa ngga, ni mbang kyakhrang mbəd tsawud wumnda hai, amma a mbə nggəmnda sə ahur na wa, niyi mere kee.

³ A fərdi əngya nani təghən ha heu a fa yamiya, ko fəni fadna njegha nda dē tē yibrha, a mbə nggəmnda sə ahur na wa, mbə 'yasə chiye nən wa.

⁴ Na nggəmnda tē kərəsta fa tē nggayirha, mbə nggəmnda sərəkra wa, mbə taala wa, təkəm mbə tərang altənggən sə wa,

⁵ mbə naarha ngyangthlang wa. Mbə wurahasə wa, mbə hufirha hurwed wa, mbə kəs ndan ha wa.

⁶ Mbə nggəmnda əna wutsəfayirha tē tar mbəlfəerha wa, amma kəl nən əna wutsəfayirha tē kəkafekkirha.

⁷ Nggəmnda nən kərəsta ko hu mani, tē fərkəkafek ko hu mani, tē shiteena ko hu mani, tē ndiyirha ko hu mani.

⁸ Mbə nggəmnda tam ngwalaarha wa. Amma thlək əngya kyadna Faara, tē ndikrha tē miiya, tē huteena yi sənda heu bənən ngwalarha.

⁹ Kəkafek ləghədwa səndə nəm wa, təkəm thlək əngya kyadna Faara mbə lələgdə wa.

¹⁰ Amma a fara bəna yandə bə na lələgdə, yi mbuwa lələgdə nən a mbəradə.

¹¹ A sayiddi nani wundakhne, ni ndikrha kəla wundakhne. Ni numarha kəla wundakhne, səndəna kəm yi wundekhneyirha ni. Amma a sayiddi shing ni, malang di ən wundekhneyirha.

¹² Nanənya nəghəm a naa əngya kəla nəm kəlang kanda hu tolokar, amma na fara bayi bə nəm naa kanda

yirha tē yirha. Nanənya mbə səndə nəm lələgdə wa, amma na fara bayi bə nəm sən əngya heu, kəla sənna Faara kəm ngga.

¹³ Nanənya tsau ənggini na mahən ya, ndəna fərkəkafek, shiteena tē nggəmnda. Amma yandi na manggən ahur ndan ndəna nggəmnda.

14

Thlək 'ya ndana Faara

¹ Ngwa tsauka nggəmdə nun a mbee, təkəm kukwasangga fərra Səsəna tē Pəfənda kun fa, mbəma kəla yi thlək 'ya ndaana Faara wa.

² Kala niifa na a ndikrha tē miiya pak mbə a ndikrha tē fiya wa, amma tē Faara, mbə niifasə na sən əndi nən a ndikrha wa kəsər nəghən a thlək 'ya na bəbee tē səsəmnda Səsəna.

³ Amma yandi na a thlək 'ya ndaana Faara nəghən a fərang shembe fingya, fərang kaali nən kanda, nggab kanda nən.

⁴ A ndik niifa tē miiya pak, dang nən fadghən sə. Amma a thlək niifa 'ya ndaana Faara nən a dang kən hwan Faara sə tənən dərha mbeedə.

⁵ Na minnasə kun heu a ndiyun tē miiya pak, amma ndik 'ya ndaana Faara ndən tərna miina. Niifa na a ndik 'ya ndaana Faara kaldə niifa na a ndikrha tē miiya pak, kəl ana niifasə na a kyakhrang 'ya hai na a thləkrha tənə fiya heu na ahur kən hwan Faara wal kaali.

⁶ Nanənya shayina a baadi thləman nun bə ne a ndikrha tē miiya pak, ma nən chighang kun? Amma a bang di 'ya kun bə kedee na Faara, nduwa sənda nduwa 'ya ndee nən a thləkkən ni nduwa tsahad labar Faara ha ndəna dang kunsə.

⁷ Nəghən kəla əngya mbuwa tē yibrha fa kəla nda mbəmbeerha nduwa perima, kəkən na niifa kukwalang ənda hai na perima a ndaarha nduwa mbəmbeerha mbə kəl kyana urad ndan sə dədamən wa?

⁸ A kyawa pii kodwomnda sə kaan yi aah farha wa, wunni ngwarha fa a ka yanda də?

⁹ Nən naarha kee tə kun kəm. A ndik dūn tə mee səngwa nəm, kəkən na niifa sən əndi na a thləkrha? Na a ndikrha kee hu bəreurha də.

¹⁰ Na tur miiya sə hangga hu kəshirha, kanda heu na nda ngga.

¹¹ A mbi a sək tur miidi wa, tsaudi rongga a niifdi na a ndikrha, niifdi na a ndikrha kəm rongga ni a fadna.

¹² Nəghən kee kəm tə kun. Tsaunən na fərra Səsəna a kukwasang kun fa kəl ndeng nun yid nun fər shembed nun nən tənun dang kən hwan Faara sə dərha mbeedə.

¹³ Nanən kee, kala niifa na a ndikrha tə tur miiya, kəl a hwan Faara nən na a fərang sənda nən yi kyakhrang nda 'ya hai thlək nanda.

¹⁴ Kəsər a hwan di Faara tə tur miiya pak, səsəna ni na a hwanda, amma səngwi əndi niya thləkrha wa.

¹⁵ Nanən kee mani ənaarha? Niya hwan Faara tə səsəna, niya hwan Faara kəm tə səndəna. Niya aah amshe tə səsəna, niya aah amshe kəm tə mee sənni.

¹⁶ Kəsər a nanna a fal Faara ni kee tə səsəna, kəkən na fəngya səngai hai na a fal Faara heu tə kanda? Kəkən na nda wum teena tə sa hu usaarha tsaunən səngwanda ənda hai na a thləkrha wa?

¹⁷ Usadna ngga, amma dangwa fiyasə na a sək sa wa.

¹⁸ Usadi Faara mbang ni ndikrha tə tur miiya pak ma kun heu.

¹⁹ Amma hu wumten fatakkwaya hai a nggushi thlək ni mee tuf səkkəna fiya ma thlək palthya ni haru kum tə miiya mbuwana fiya səkrha.

²⁰ Shayina, a numadun kəla wundakhnaya wa. A meyedghən tsawama kəla wufar waya hu tar əna mbəlfəerha, amma tsawama tə numad shingya.

²¹ Nəghən chichireethlee hai ahu Deleewar Faara, "Niya kalang na-fina sə tə tur miiya pak, tə barmi rongga. Amma ko nanən mba nda kee thləmarha fa wa." Chinəm ndagha kee*

²² Ndikrha tə tur miiya pak

ənsakrha ni, mbə yi fa fərkəkafekkyā ni wa, amma a nafiya fərwa kəkafek. Thlək 'ya ndana Faara yi fa fərkəkafekkyā ni, mbə yi nafiya ni fərwa kəkafek wa.

²³ A tsaudə, wum fatakkwaya hai na nda heu a ndikrha tə tur miiya pak, ana rongga sə nduwa fəngya sə fərwa kəkafek kyagha ahur nun ba, mbəna nda ndaarha kyaharna hutən nun wa?

²⁴ Amma anadun heu a thlək 'ya kyadang na Faara kun, tərgha fəngya sə fərwa kəkafek nduwa fəngya səngwa 'ya na a katərarha hai kyanda hur nun ba, na nda a naa dīmiyid ndan a pəpal ngwang kumarha nda fandən sə tə 'ya thlək nun.

²⁵ Na nanda a kathləmaarha hai 'ya na bəbēe ahur ndan kyadə kəshaaba, na nda bəra hai tə waded ndan fərang mamnggirha nda Faara, ndanda "Kəkafek Faara nəghən ahur nun."

Kwaman tərang shilee Faara in

²⁶ Nəghən kee shayina, a wumdun hai heu ka a fal Faara nun, niifa tal a aah amshe yi fal Faara, tal kəm a tsaharhaha, tal a pər 'ya kyadangna Faara, tal a ndikrha tə miiya pak, tal a kyakhrang ənda hai thlək nanda. Amma ənggini heu ənanun ya tətani a chik kun heu nən.

²⁷ Ana fəngya sə na ndikrha tə miiya pak, a tsauka nafiya səri, a padida hai nafiya mahan. A nanda a ənaghən, ənaghənda tətal tətal, niifa tal kəm a pər əndi thlək nanda.

²⁸ Amma a mbə niifa sə a mbədi na a pər əndi thlək nən wa, tsaudə tətə a nggasa nda tip ahu kən hwan Faara na midghən ndikrha tə miiya, a ndikka kee a fad ndan tə Faara.

²⁹ A naghā annabiya səri nduwa mahan na a thlək 'ya kyadna Faara, fəngya kəm a kəkərang əndi thlək nanda.

³⁰ Ana niifasə kyadangna Faara 'ya tsau hai, yandi 'wagha katərang ndikrha hai nggasgha hai.

³¹ Hu kwamana kiya, kun heu na Faara kyadang 'ya kun tətal tətal,

* 14:21 14:21 Ishaya 28:11,12

kowunni kəm nən wal tsaharhaha tər fər kaali.

³² Dalama teena hai, annabiya na a thlək 'ya kyadangna Faara kanda na nda laf səsən ndan malang kwamana nda shayindan.

³³ Kəsər Faara mbə yi tsə teena ni wa, amma yi tsawud dādemnggirha ni, kəla nanən hu wumnda nafiya Faara hai na chahal.

³⁴ A tsauka nishya tətīp a wum fa takkwaya hai, məməlwā na a kala nda sə wa. Kəl a fər altendan nda, kəla ndaana ngyakhrha.

³⁵ Ana 'yasə na mindan a sənggənda, tsahang mee nda chimayi ndan a wuri. Kəsər ən shilee ni kalgha nuneefa sə hu kən hwan Faara.

³⁶ Katəragha labar Faara hai tər kun wa? Nduwa kun katen nun ni kee səl nən thləmad nun dər?

³⁷ Ana niifasə tərgha fadghən annabi ni, nduwa nəghən tər fərfa Səsən Faara, a sənggasə əndi niya chireethleng hai Faara ndən ndeegha kee.

³⁸ A kukwalangwa niifa ənda hai ya wa, ndəghənggi ma mba nda a kukwalang hai kəm wa.

³⁹ Nanən kee shayina, a kukwasangga thlək əngya kun fa kyadna Faara, təkəm a 'yadang dūn ndikrha niifa fa tər miya pak wa.

⁴⁰ Amma tətā ni a əna əngya nun heu ngga, tər kəm məməl.

15

Thlid Yeeso sə hu mərfa

¹ Nanənya shayina, niya dālang Labardi kun in na Mbənggən 'wani pərang nda kun, thlənun ish nun təghən ngga.

² Hu Labar dani na Mbənggən ya nun wal hərəkrha, a kəsəndun labar dāha ngga pərang ni kun. A mbə kee wa, fərəkəfekkid nun mere ni.

³ 'Ya thləni bā ndən pərang ni kun tər ndaarha, mərgha Kərəsti ka dīmiyid nəm, kəla ndaana Deleewar Faara,

⁴ pang nda, thləngganda sə hu mərfa akwasamad beena mahan kəla ndaana Deleewar Faara.

⁵ Kyaddə fadghən a Mbulus. Tərgha a dəgha kyad fadghən a kumkap səri dī.

⁶ Akwasamadghən, kyaddə fadghən a shayinəm kalgha haru tuf hu sayi tal, hangga ahur ndan bəlgha nda hai, fīngya kəm shinda beena.

⁷ Tərgha dəgha kyadang fadghən Yakubu, təkəm a fathləngya Yeeso heu,

⁸ a mii ngwaladghən heu, bəgha thləmad na bā kəm, ko nanən niyi kəla niifa nggət nanda hu sayi kamngwa wa.

⁹ Kəsər nggini ngguchit ahur fathləngya Yeeso heu, tsəkki na a aah nggi nda təthlənda wa, kəsər səsang dī fiya na a takkwa Faara.

¹⁰ Amma kəsər ka nggayid Faara ni tsauni kəla nani ya, nggayiddi əne nən tsauka mere wa. Ənadi taara kaan kaldi kowunni ahur ndan, ko nanən mbə nggini a ənaghən wa, amma nggayid Faara ni na tər nggi ha.

¹¹ Yo, ko nggini nduwa kanda, naghan a pər labar Faara ni, ndəghən dani fər nun kəkafek.

Thlid mərfa sə

¹² Amma a pər nda labar Faara tər ndaarha thlid Kərəsti sə hu mərfa, kəkən na fīngya ndaarha ahur nun mbə mərfa thliirha sə wa?

¹³ A mbə mərfa thliirha sə wa, thliiwa Kərəsti sə wa.

¹⁴ A thliiwa Kərəsti sə wa, pər labar Faara nan a ənaarha mere ni, fərəkəfekkid nun kəm mere ni.

¹⁵ Tərgha fər dəm shedawa nggabang nda Faara fa, kəsər ndaghəm thləng Faara Kərəsti sə hu mərfa. Amma mbə kəkafek sə ahu 'ya thlək nan wa a mbə mərfa a thliirha sə wa.

¹⁶ Kəsər a mbə mərfa a thliirha sə wa, ko Kərəsti ni thliiwa sə wa.

¹⁷ A thliiwa Kərəsti sə wa, fərəkəfekkid nun mere ni, ta weeri dā bā ya bəl wun hu dīmiyid nun.

¹⁸ Tərgha fīngya kəm mərgha hu Kərəsti, mər nda dər.

¹⁹ Ana shiiten nəm hu Kərəsti nəghən kəla tsawud nəm katənggən

kee, nəm kal fiya heu na a hadangganda kəm fa.

²⁰ Amma kəkafek thleng nda Kərəsti sə hu mərri, ndəghən ni katəra nakhda wan dəfrha aten nafiya shiigha beena.

²¹ Tsaunən kyagha mərri ba a fad niifa, thliirha sə hu mərə kəm kyaghən ba a fad niifa.

²² Kəla kyana mərri ba a fad Adamu, nəghən kee kəm kala niifa tsauka yi Kərəsti na nda a fərang yibrha.

²³ Amma na nda a thleng kowunni sə tətakkwa, Kərəsti ndəna katəra nakhda wan dəfrha, a tərgha fingsya na yighən a fara nən a wutta ba.

²⁴ Tərgha akwasamadghən a bagha mii ngwaladghən ba, a nadə a wudang kutəryiddi Faara ha na Chindi, akwasamaddi weleng nən kutəryirha də, tə mamnggirha tə səsəmnda.

²⁵ Tsaudə tətə a ənagha Kərəsti kutəryirha ishanggən fatsangghən hai tə sarghən.

²⁶ Təsara yi mii ngwalarha na nda a bəlang ndəna mərri.

²⁷ Kəsər ndagha Deleewar Faara, “Dəfang Faara əngya heu a kamu mamnggitghən ba.” Ndanən “əngya heu na nda a kamu mamnggitghən,” Faara tafadghən mbə a hura wa, ndəghən ni dəfangga əngya heu a kamu səsəmnda Kərəsti.

²⁸ Tərgha, nana əngya heu a kamu mamnggitghən, Wandi kəm nən a tsaurha a kamu mamnggit Faara, Faara fərangga mamnggirha Wanggən tsauka aten əngya heu, ndəghən ni a tsaurha aten əngya heu ko a yanggini.

²⁹ Nanənya a mbə mərəya a thliirha sə wa, mana fingsya yini ənaarha ənang nanda mbaptisəma kanda a meyed mərəya. A mbə mərəya a thliirha sə sam wa, kama na nda ənang mbaptisəma fiya ka kanda?

³⁰ Kama nən kyang fad nəm hu səsarha hai kətsar?

³¹ Kətsar ni naarha ka kəfarha tə mərə, shayina, kəla nanən kəkafek ni naarha taala aten nun hu Kərəsti

Yeeso tsauka Chinəm.

³² A yandi tə mabi heeya a Afisa, ahu shiiten niifa, ma chiye nən? A mbə mərəya a thliirha sə wa, “Taama kim sam, kəsər a binda nəm a mərə!”

³³ A huk nda kun wa: “Tsaurha tə fa mbəfeeya na nda səbang ka niifa də.”

³⁴ Wudəama hu numad nun ba na ngga, malaman əna dimiyirha. Kəsər fingsya ahur nun səngwanda Faara wa. Thlək ni ndən kee tənə shilee kəsang kun.

Weerinda fad nəm a kwasamad thliirha sə hu mərə

³⁵ Amma na fingsya a tsakhmee ndanda, “Kəkən na nda thleng mərəya sə? Na nda thliirha sə tə tur yanggi farha?”

³⁶ Sa nura! ‘Ya həf na mbə kyarha sə tə yibrha wa kəl a mərdə.

³⁷ ‘Ya həf na kəm, mbə ndəna kad əndi na a kyarha sə wa, wiirha ni kee, ko yi wan hwaliirha, nduwa tur wiirha pak.

³⁸ Amma Faara ni na fərang farha wiirha kəla tənə midghən, kala wiirha tə tur yighən farha.

³⁹ Mbə thluwa tur tal wa. Fiya tə tur yi ndan, mabiya tə tur yi ndan, wudikkya tə tur yi ndan, təngya kən tə tur yi ndan.

⁴⁰ Na farha sə yi talara, na farha sə kəm yi hweede. Amma mamnggit yi talara pak, mamnggit yi hweede kəm pak.

⁴¹ Yanfara tə mamnggitghən, ndəree tə yighən, wufəlngarya tə yindan. Na mamnggit wufəlngaara sə kəm pak ma shadghən wufəlngaara.

⁴² Na thlid mərəya naarha kee. ‘Ya həfang nanda hai nən məthla, ‘ya thleng nanda sə kəm mbə tam məthla wa.

⁴³ Na nda həfang hai kula mamnggirha, na nda thleng sə kəm tə mamnggirha. Na həfang hai kula shembe, na nda thleng sə tə shembe.

⁴⁴ Na nda həfang hai hu thlufarha, na nda thleng farha sə hu səsəna. Ana thlu farha sə, na farha sə kəm yi səsəna.

45 Nəghən chichireethlee hai, “Adamu katəra nanda ənaarha, tsaudə niifa tə yibrha.” Amma Adamu nggəlgəha mee kəm ndəna fər yibrha yi səsəna.

46 Amma mbə yi səsəna ni 'wagha wa, yi thlufarha 'wagha kapa yi səsəna.

47 Katəragha nda əna niifa hu kəshirha, tə pəpər chehweerha; amma niifa yi səri baghən ba a talara hai.

48 Fingya na yi chehweerha na nda kəla niifdi əna nanda tə chehweerha, fingya na yi talara na nda kəla niifdi na a talara.

49 Tsaunən nəghəm kəla niifdi əna nanda tə chehweerha, a fara səmən ba nəm tsaurna kəla niifdi na a talara.

50 'Ya niya pərang kun shayina, mbə ənaarha hai thlufarha tə fara wal kutəryid Faara nən wa, nəghən kee kəm məthla mbə har langaad 'ya mbuwa məthla wa.

51 Kama thləmaarha hai, niya pərang 'ya kun na bəbee. Mbəm a shirha heu wa, amma kəm heu na nda a kyakhrang kəm hai,

52 hu shibrha yirha, hu ngwala sək pii kodwomnda. A pinda kodwomnda, fingya mərgha na nda a thleng kanda sə tə farha mbuwa məthla, kəm natə yibrha fa na nda a kyakhrang kəm hai.

53 Faddi kyanəm na məthla ya tətə ni na a kyakhrang ngganda hai hu farha də mbuwa məthla hai, farha na mərə kəm tətə ni na a kyakhrang ngganda hai hu farha də mbuwa mərə.

54 A kyakhrang nda fadda hai kyanəm na məthla 'yahu yandadə mbuwa məthla hai, təkəm faddi kyanəm na mərə ya kyakhrang ngganda hu yandadə mbuwa mərə, a fadda ni labardi na chichireethlee hai a ləghəta, “Kal ndan mərə mu, bəlang nda.

55 Sa mərə kalwanda sa mu wa? Sa mərə ai yar hafəd wa?”

56 Dimiyirha ndəna yar hafəd mərə, səsənggit dimiyirha ndəna Deleewar ngyakhrha.

57 Amma malaman usaarha tsauka yi Faara, fərangga kwaman kal farha kəm mu hu Chinəm Yeeso Kərəsti.

58 Tsaunən kee, shayina nggəmni, ishama ngga. A tsang 'ya kun fa wa. Kəsar nama yakh əna tar Chinəm, kəsər səndunsə taara nun a ənaarha hu Chinəm mbə tsaurna mere wa.

16

Dang nda nafiya Faara sə

1 Nanənya aten tsakh mii nun aten wudəbəla wumang nun hai a nafiya Faara na chahal a Urshalima. Na minnasə a ənaghənun məməl kəla ndang ni nafiya Faara na a Nggalatiya.

2 A katəra paara yi beena məd kowunni ahur nun kada 'ya nən, nagha a dəfang də kala 'ya wal nən ha, mbə kəl a bənifa a wum 'ya nun wa.

3 A badiya niya thlən nafini nggəmna hur nun wur nun, chireethleng deleewar ni kanda sə a dənda tə yinun fəra a Urshalima də.

4 A nadə məməl ni a diyadə, na nda mbang mbu samadna.

Ngwad Mbulus fa yi wii tala

5 Niya weng tala kun ba, akwasamaddi weng ni chehweed Makedoniya hai, kəsər niya kyarha tə Makedoniya.

6 Asəmha niya tsərha tsəbaku a kyanun, a nadə a ənarha hai ngwalagha fegrha nggi a mbədi, tənun deerha sə kala mbərha niya dərha saadə.

7 Mbə nggəmnda hurna ni a nadi a mbəridə nanənya naa kunni kee wa, na minnasə a nggəm Chinəm fa məniha a thləmad nun.

8 Amma niya naarha a Afisa ta far wutsəfayid Pentikos də,

9 kəsər inenda kwamana hai manggən yi taara na ngga, ko nanən na fa sarya sə hangga.

10 A bad Timoti ba, ngwa kal farha nən hai a thləmad nun, kəsər ndəghənggi ma nəghən a əna tar Chinəm kəla niya ənaarha.

11 A sar niifa ndən wa. Anadə a wutta thləmanna ba fəraman 'ya nən

a kɛsa ha ba, kɛsɛr niyi a kɛlaghɛn fa tɛ fingya shayinɛm.

¹² Aten shadnɛm Apolos, fɛrang di kaali na a dɛgha wal kun tɛ fingya shayinɛm, amma mbɛ midghɛnsɛ dɛgha wal kun nanɛnya wa. Nɛn a baarha ba a waldɛ kwamana.

Mii ngwalad labar Mbulus

¹³ Tsawama nggungwa fa, ishun ngga hu fɛrkɛkafek, non tɛ kaali fa tɛ shembe.

¹⁴ Kala 'ya nun a ɛnaarha ɛnamadghɛn tɛ nggɛmnda.

¹⁵ Sɛndunsɛ tɛ ndaarha wuri Istifanus kanda ni 'wagha thlɛ labar Faara a Akaya, fɛr nda fad ndan ka a ɛnang taara nda nafiya Faara na chahal. Hwanni kun shayina,

¹⁶ fɛraman mamnggirha tur nafini ya, tɛkɛm a kowun wumngga teena hu tardi ya tɛ sɛsaarha ka ndɛghɛn.

¹⁷ ɛnadi wutsɛfayirha bana Istifanus ba tɛ Fartunatus, tɛ Akaikus, tsawee dafa kɛla kun bagha ba.

¹⁸ Kɛsɛr ɛn kaali ni a fadna kaan, kɛla nananda a kun. Tur nafiniya kamdɛ a wal faala nda.

Mii ngwala nda ɛn Mbulus

¹⁹ Kɛn hwangya Faara na a Asiya kanda a ndang'ya kun fa, nda Akila tɛ Mbɛrɛskila, heu tɛ fatakkwaya na wumnda hai a minda kya ndan kanda a ndang'ya kun fa kaan hu thlɛm Chinɛm.

²⁰ Shayinɛm heu na a mbɛdiya kanda a ndang'ya kun fa. Ndaman 'ya ndan fa tɛ fɛbrha yi nggɛmnda na chahal.

²¹ NNGI MBULUS NDONA A CHIREETHLENG NDA ɛNDA HAI YA Tɛ HARNA.

²² Ana niifasɛ mbuwa a nggɛm Chinɛm tsaudɛ shiwang nda. Boba, Chinɛm.

²³ A tsauka nggayid Chinɛm Yeeso tɛ kun.

²⁴ A tsauka nggɛmndɛna tɛ kun heu hu thlɛm Kɛrɛsti Yeeso.

2 Korontiyaya

Nda'ya

¹ Kyagha deleewar dāba ya a har Mbulus, tēthlōnda Yeeso Kārēsti wurna Faara, tē wan manēm Timoti, a nafiya Faara na a Koronti, heu tē nafiya Faara na chahal a Akaya.

² A tsauka nggayirha tē dēdemnggid Faara Chinēm tē yi Chinēm Yeeso Kārēsti a nagha tē kun.

Usa Mbulus Faara na a nggab fiya heu

³ Parka yi Faara ni, Chin Chinēm Yeeso Kārēsti, Chindī na fiya hadang fa, tē nggab farha.

⁴ Nggab kēm hu sēsād nēm heu, tē nēm mbang nggab fīngya ahu sēsāarha na nanda sē, tē tur nggabirha kēm wal nēm a fad Faara.

⁵ Kēsēr kēla mul na sēsād Kārēsti hai a kēm, nēghēn kee kēm mul nggabirē nēm hai ka Kārēsti.

⁶ A nadan a sēsāarha, nan a saghēn fa ka nggabirē nun, tē hērēkrē nun, a wal dān nggabirha, wal nan ndēn ka nggabirē nun, na a fērang kārēsta kun hu tur sēsaddī nēm a saarha fa ya.

⁷ Na shiiten nan tē kun kanglang, sēndānsē kēla nanun a wum teena tē kan hu sēsād nan, nuwun kee kēm a wum teena tē kan hu nggabirē nan.

⁸ Shayina, mbē minna sē a tsawun tē yamid sēnda wa, aten sēsāarha saanan fa a Asiya. Sēsāadān kaan, kalgha kan mu, har takh dān a mēra.

⁹ Kan ndaghan kee nan a mēra. Amma katēra nēn hai kee kēsēr a malanggan mbēsarha tē alten nan mbēsan tē Faara, na a thlēng mērya sē.

¹⁰ Ndēghēn hērgħangga kan sē hu tur sēsād mērrē dīya, ndēghēnni kēm na a nggēr hērgħang kan. Ndēghēn ndēn shang nan teena fa nēn a nggēr hērgħang kan,

¹¹ a sayiddī nun a dāng kansē tē hwan Faara aten nan. Nanēn kee, fiya hangga na nda a usa Faara a meyed nan, kēsēr ka parkaddī ēnang

nanda kan, thlēna Faara hwanda fiya hangga ēna nanda a tēnnan.

Kyakhrang Mbulus hutenggān hai

¹² 'Ya ēnagha ndēn nanan a taala, fēr hutēn nan shēdawa tē ndaarha tsawud nan hu kēshiddīya nēghēn chahal tē hura tal mbē kēla tsawud nan tē kun mawa, ēnaghan ndēn tē mbēsarha tē nggayid Faara, mbē tē thladwayid kēshiirha wa.

¹³ Chireethlēng ngwan 'ya kun dē mbuwa nun mbang karatang sēnanggun hai wa. Niyi a shiteena tē ndaarha, a fara sēmēn bānun a sēnang hai ngga,

¹⁴ kēla katērang nun sēnang ēnggina hai ya. A fara na Yeeso a wutta bā bānun sēnang ēnggina hai ngga, non a taala tē kan, kēla nanan kēm a taala tē kun.

¹⁵ Kēsēr nggēmđi fa kee, ndēghēn ni na katēra bārha thlēmad nun bā, na a wal parka nun katēra sēri.

¹⁶ Na minnasē a wēng tala ni kun a nadi a dērha Makidoniya dē, nggēryi kyārha tē thlēmad nun a nadi a wutta bā a makidoniya, na minnasē kēm a dēewun sē a nadi a dērha Yahudiya dē.

¹⁷ Nun a numad ndaarha hu ngwad dī kyana ya sēngwi 'ya niya ēnaarha wa? Nduwa nuwun a naghēn ngwa ni fa yi thlu farha, a ndee, "Yo" nggēryi wutta bā ndee, "Awo" wa?

¹⁸ Kēla nana Faara tē kēkafek fa, 'ya nanan a thlēghang nda kun mbē naarha a pathlang "Yo" tē "Awo" wa.

¹⁹ Kēsēr Wan Faara, Yeeso Kārēsti, nggi, tē Sila tē Timoti pērang nan labarghēn kun, mbē "Yo" sē tē "Awo" wa, 'ya tsauka yi Faara "Yo" ni kēsār.

²⁰ Kēsēr dēfmi Faara heu nēghēn lēlēgda hu Kārēsti, tē ndarha "Yo", tē kēm hu Kārēsti nēm ndaarha, "Atsaukake", a mamnggit Faara.

²¹ Faara ndēn wumangga kan tē kun ishim tē shembe hu Kārēsti. Ndēghēnni wurgha kan,

²² ndēghēn dēfangga njaara kēm fa hu ndaarha kēm yighēn ni. Tē kēm ndēghēn ni fērangga Sēsēnggēn kēm

ahur nəm hai hu ndaarha kala 'ya ndaanən ba nəm walghən a mbee.

²³ Faara ndəna shedawanna ndani kəsər a nggər di chighang səsaarha kun wa ndəghən wudwa ni Korinti də.

²⁴ Mbə nanan a ngyabang kun hu 'ya hai nun a fərkəkafek təghən wa, amma nanan a əna taara heu tə kun, kəsər ka wutsəfayid nun, aten kəkafekkid nun ni kəm, ish nun tə shembe.

2

¹ Nanən kee, niyi a numad ndaarha mbi nggər weng tala kun na a dang səbgha hura ni kun də wa.

² Kəsər a səbang di hur nun də, wunni takhka na a fəre wutsəfayirha nən, a mbə kun səbang ni hur nun də wa?

³ Ndən da Chireethleng ni kun də kəla ni tə ənaarha, nən də tsaurha a ba di ba, a səb hurna də tə fingsayini na fəree wutsəfayirha wa. Kəkafek səndun sə heu wutsəfayid na nən kyarha ba ahu wutsəfayid nun.

⁴ Kəsər chireethleng nggi kun də nggi hu billarha har tə amyirha kaan, mbə ka a kyanggi kun hu səbrha hura hai wa, awo, kəsər ka a kyadang nggəmdəna ni kun.

Chakh dimiyirha a niifa

⁵ A bang niifa səbrha hura ba, mbə nggi katenna bang nən ndən ba wa, amma bang nən ndən kun ba.

⁶ Niifdiya, tsətsəlla ənang na fiya hangga ahur nun tsək də kee.

⁷ Nanənya, a nggushi chahang nun ndən də, tə kəm nggab wunun, nadə səbrha hura kaan kalghən mu.

⁸ Kəsər kakee, niya hwan kun, nggəra man kyadang nggəmdə nun.

⁹ Əndi ənagha ndən chireethleng ni kun də tənī səndasə tənun mbang kərəsta tə kəkərrədi ya, non kəm a əna taara tə 'ya ndang ni kun.

¹⁰ A chahang dūn dimiyirha kowunni də, nggi kəm chahang di ndən də. Əndi chahang ni ndən də kamanggən, ana 'yasə pak kamngga a changgənəm də, kəsər ka kun ni chahang ni ndən də a mbed Kərəsti.

¹¹ Ənani kee nadə Sheetan dathlang kəm fa. Tsaunən səndəm thladwayidghən heu.

Fatarya weerənda dəfmee

¹² A sayiddi bāni a Toruwas ba ka bi pər Labaara na Mbənggən yi Kərəsti, wal di ine Chinəm kwamana hai.

¹³ Amma hunawa hurna hai wa kəsər dəwi wal wanmana Titus a mbədi wa. Nanən kee mal fingsa fatakkwaya ni di Makidoniya də.

¹⁴ Usaarha a Faara na dang kəmsə tə wal həbrha hu Kərəsti. Faara kəm a dang kəmsə hu pər sənda Kərəsti nəm ko a yanggini, səndədiya kəm nəghən kəla səd urdi.

¹⁵ Kəsər a fad Faara kəm səd Kərəsti ni hu fingsa walgha hərəkrha, tə fingsa sahadgha.

¹⁶ A wumten fingsa, səd mərri ni, a fingsa kəm, səd yibrha ni. Wunni tsəkka na a əna tur tarda nən ya?

¹⁷ Mban a tsam Labar Faara ka a wal chikrha nan kəla na fingsa hangga ənaarha wa. A meyedghən, naghan a thlək Kərəsti a mbed Faara tə kəkafek, kəla nafini thlənna nda kanda ba a thləmad Faara.

3

¹ Nəm a nggər fal ten nəm fadən wa, nduwa na mid nan deleewar faala a kun, nduwa a haar nun wa?

² Kun tə altennun kunni deleewar nan, yandī chireethleng nanda hai ahur nun, kəsər kowunni a sənggənən, təkəm karatanggən.

³ Kyad dūn ndaarha kun deleewar ni bəgha ba a kii Kərəsti, kəsər ka tar nan, mbə yandī chireethleng nanda hai tə ashilee wa, kəl yandī na tə Səsən Faara na tə yibrha. Mbə aten feera wa, kəl yandī na ahur fiya.

⁴ Həhasiyid diya ndən nanəm təghən hu Kərəsti a mbed Faara.

⁵ Mbə 'yasə nəm mbang kyatta tə ndaarha tə mbang ndə nan ni nana əna tardī ya wa. Mbang ndə nan kyaghən ba a haar Faara.

⁶ Ndəghən ni fərangga mbang nda kan hu tsawud nan fa tarya weerənda dəfmee mbə tə yandī na chichireethlee hai wa, amma yi

Səsəna, kəsər chireelth di, nən bəl farha, Səsəna kəm nən fər yibrha.

⁷ Ana tardı bang mərta ba chireeth-leng nanda hai aten feera, bəda ba tə mamnggirha kaan har mbangwa Isəreelaya kəlang yid Musa wa kəsər ka kukwaryidghən padigha hai kaan, ko nanən mbərda də.

⁸ Mbə mamnggit tar Səsəna kal yandı mamnggirha ya wa?

⁹ Ana tardı na a bang ngwa kumarha fiya tə mamnggirha kaan kiya, taara na a bang nggayirha ba nən a naarha manggən kaan.

¹⁰ Kəsər 'ya kaar na tə mamnggirha fa kaan, mbə mamnggirha sə a fadghən nanənya wa, a kəkərang dəm tə mamnggirha nanəm təghən nanənya.

¹¹ Ana 'ya na mbərədə tə mamnggirha fa, yi pakwandə, kəkafek nən naarha tə mamnggirha fa kaan.

¹² Tsaunən nəghəm tə shiteena kiya, mbə tərəmdə sə a fad nan wa.

¹³ Mban kəla Musa wa, lələbanga yidghən amana Isəreelaya naa mamnggit djarra kukwaryiddi na a mbərədə.

¹⁴ Amma tsə hur ndan kakrak ta weeri daba ya, balgha lələbrha ten da sə a nanda karata deleewar ngyakhrha. Kəl hu Kərəsti ni kee katenggən ndəna lələbrha ten di haara də.

¹⁵ Ta weeri daba ya, kala sayi a nanda a karata deleewar ngyakhrha Musa, lələbəddi ya nən nggəlang hur ndan.

¹⁶ Amma a sayiddi kyaharna niifa thləmad Chinəm ba, na lələbəddi a haara də.

¹⁷ Chinəm ndəna Səsəna, kala mbərha na Səsən Chinəm sə, a mbəda ni na wal alteena sə.

¹⁸ Kan heu harang nanda lələbəd da də a tennan naghan a kyad mamnggit Chinəm, na kyakhrang kan hai tsawan kəla ndəghən, hu mamnggirha yi chikrha, kəsər bəghən ba a fad Chinəm na Səsəna.

4

Kəna hu wuchiwilteya

¹ Nanən kee, ka hadang nəm Faara fa ndən na nəm tə tardı ya, mbə fad nəm a mərə hai wa.

² Kar dan tar ən shilee fa na bəbee, mban hukrha wa, nduwa nggaben hai tə labar Faara wa, a meyedghən naghan a pər kəkafekkirha a pəpal. Nan pər kəkafek a mbed Faara kowunni na tə kəkafek fa nən a sənggənən.

³ Ko nana labardi nan a pəra nəghən bəbee, nən naarha bəbee kee a fingya na a sahatta.

⁴ Sheetan faara yi kəshiddiya tsang də hur nafiya fərwa kəkafek kakrak, amawa nanda naa kukwaryid labara na Mbənggən na a kyad mamnggit Kərəsti, ndəghən na kəla Faara.

⁵ Kəsər labara na Mbənggən nan a pəra mbə yi alten nan ni wa, nan a pər ndaarha Yeeso Kərəsti ndəna Chinəm, kan kəm mafayinun ni kəsər ka Yeeso.

⁶ Kəsər Faara ndən ndagha, "Ngwa yangga kukwaryirha hai hu wula," ndəghən ni yangga hai ahur nəm, ka a fərang kukwaryid sənda nən kəm aten mamnggit Faara hu yid Kərəsti.

⁷ Amma nəghəm tə tur kənadi 'yahu wuchihulteya, ka a kyad mamnggit ənwulten səsəmdə da nən ya kyaghən ba a thləmad Faara mbə a fad nan wa.

⁸ Səsang nda kan ko tə manggi ni, amma kalwanda kan mu wa, ko səngwa nan 'ya nan a ənaarha, malang ngwan shiiten nan wa.

⁹ Səsang nda kan, amma kar wa Faara kan wa, dəghang nda kan hweede hai, amma bəlang ngwanda kan wa.

¹⁰ Kətsar nəghəm a wiirha hai tə mərta Yeeso ahu farha, tənəm kyad tsawud Yeeso a fad nəm.

¹¹ Kəm balgha tə yibrha fa, kətsar tsawud mərta nanəm sə kəsər ka Yeeso, təna nda naa tsawud Yeeso hu faddi kyanəm ya yi mərta.

¹² Nanən kee, mərta nəghən a əna taara ahur nan, amma yibrha nəghən a əna taara ahur nun.

¹³ Nəghən chichireethlee hai tə ndaarha, "Fərđi kəkafek, ndən kal ni

sə.” Tsaunən nəghəm heu tə səsən fərkəkafek, ndən fər nan kəkafek kəm kal nan sə.

¹⁴ Kəsər səndəm ndaarha ndəghən ni thlengga Chinəm Yeeso sə hu mərta, nən a thleng kəmsə heu tə Kərəsti, nən a bəng kəm a mbedghən ba heu tə kun.

¹⁵ Ənggini heu ya ka a danggən kun sə ni, kəla na nggayid Faara a weela ten fiyadə hangga, na usaarha a naarha sə kaan yi manang nda Faara.

Tsaurha tə kəkafekkirha

¹⁶ Tsaunən kee, mərwa fad nan hai wa. Ko nanən fad nəm na yi mərə nən səbrha də, amma a hura na fad nəm naarha nggəra hai kala parra fara.

¹⁷ Səsaddi kyanəm ya nəghən ngguchit mbə kwas mbəra də wa. Ndəghən ni na a walang mamnggirha kəmsə mbuwa ngwalarha mbuwa nəm mbang sakhkən.

¹⁸ Kəsər mbə əngya na yirha a naarha ndən nəm a kəlang wa, kəl fingya mbuwa nəm naarha. Kəsər əngya nəm a naarha mba nda kwas mbəradə wa, fingya mbuwa nəm naarha kəm, nən tsaurha pakwandə.

5

Mbəd tsawud nəm a talara

¹ Kəsər səndəmsə a chang nda chamda hai kyanəm yi kəshiddiya, na tən ndənəm sə a thləmad Faara, kəna a talara mbuwa tam chaarha hai yi pakwandə, tən ngwana niifa tə haara.

² Kəsər hu chamdi ya nəm chichimnda, nagma a kukwasang kəm fa kyangganda kəm hu wurida hai kyanəm na a talara kəla kalla lukrha.

³ Kəsər a ngwang nda kəm fa təghən, mba nda ba wal kəm tawalth wa.

⁴ A sayiddi bal nəm hu chamdi ya, nəm naarha chichimnda kəsər ka billarha nanəm sə, kəsər mbə nana minnəm sə a kalang ngganda luwudda hai a fad nəm ya wa, amma ka a ngwang ngganda kəm fa tə yi talara, kəsər 'ya na məmərə nən wal yibrha.

⁵ Faara ndən ənagha kəm a tsawum kiya, ndəghən fərangga Səsəna kəm a meyed ən dəfrha də, kəsər ka 'ya na bayi a mbee.

⁶ Tsaunən kee, nəghəm tə həhasyirha fa kətsar. Səndəmsə tə ndaarha, tsawud nəm hu kəshiddi ya, nəghəm ndəndəgha hai tə Chinəm.

⁷ Kəsər tsawud fərkəkafekkirha nanəm sə, mbə yi naarha tə yirha wa.

⁸ Nəghəm tə həhasyirha fa tə kəm na mid nəm sə ndəkrha hai tə faddi ya, dəm tsaurha tə Chinəm a talara.

⁹ Nanən kee na mid nəm a əna 'ya nəm na a mbənanggən, ko nəghəm hu faddi ya, ko mbuwum sə wa.

¹⁰ Kəsər kəm heu tətə ni a wuməm hai a mbed tsənggam ngwa kumad Kərəsti, kəsər kowunni nən a wal kəna əndi əna nən hu faddi ya, ko nəghən ngga, ko mbə ngga wa.

Labar shaulirha

¹¹ Nanən kee, hərəm nəm sən tə mani tərəm Chinəm, nəghəm a djitirha a ləm fiya nəm ba. Kəsər sən Faara kəm kwarkwar, niyi a shiiten ndaarha səndun kan ahur nun.

¹² Mbə nanan a nggər fal fad nan a kun wa, amma ka a fərang kwamana nan kun non a taala tə kan, tənun nggərang fingya yina sə na a taala tə 'ya nəm a naarha tə yirha kee, ma yi hura.

¹³ A tsaudə kəla sauta nəm ni, kəsər ka Faara ni, ana hutən nan məməl, kəsər ka kun ni.

¹⁴ Nggəmnda Kərəsti ndən kyadangga kwamana kəm, kəsər səndəmsə, mər niifa ka fiya heu, tsaunən kee mər nda də heu.

¹⁵ Mər nən ka fiya heu, tsaunən kee fingya balgha hai mba nda tsaurha ka fad ndan bal wa, amma a niifdi mərgha ka kanda, nggər nanda thleng sə.

¹⁶ Nanən kee, nanənya ta mbeedə, mban nggər tər niifa yi kəshiirha ni wa. Ko nanən kaar tərghan Kərəsti kee, amma nanənya mban nggər ənaarha kee wa.

17 Nanən kee, kala niifa na hu Kərəsti, tsaudə weerənda niifa, hurad əngya heu mbər dadə, kyad weerəndəghən ba.

18 Ənggini heu ya Faara ndən ənagha ndən, ndəghən ni ənangga shaulirha kəm təghən hu Kərəsti, fərang tar shaulirha nən kan a fiya,

19 Shauli Faara kəshiirha ta fadghən hu Kərəsti, kirasang ngwa dimiyid fiya aten ndan wa, ndəghən fərangga labar shaulirha kəm.

20 Nanən kee, fathləngya ni kəm yi Kərəsti, kəla na Faara a ndikrha tə kəm. Nan a hwan kun a meyed Kərəsti, shaulima tə Faara.

21 Səngwa Kərəsti dimiyirha wa, kyang Faara hu dimiyirha hai kəsər ka kəm, tənəm wal nggayid Faara.

6

1 Nanan a əna taara tə Faara naghan a hwan kun a thlədun nggayid Faara mere wa.

2 Kəsər ndəghən, “Səkdi fadwa a sayid nggayirha, thlardi sa a far wal hərəkra.” Niya ndang nda kun, nanənya nun a wal nggayid Faara, nanənya kəm far wal hərəkra.

Səsad Mbulus

3 Mbə mid nan sə a tsawang nggan kowunni ən kii saara wa, ka amawa nanda 'yar tar nan.

4 Amma a meyedghən, ahu 'ya nan a ənaarha heu nan kyad fad nan fa tarya Faara. Kan a kərəsta tə səsaarha, tə kətəlla, tə billarha,

5 tə sa dəkrha fa, tə kənda hu porsəna, tə wal wundərha fa, tə kətəlla tə taara, tə yamid beena, tə miirha,

6 tə naarha chahal, tə sənda, tə kərəssa tə nggayirha, hu Səsəna tə Pedənda na tə kan ha, tə nggəmnda,

7 tə pər kəkafekkirha, tə səsəmnda Faara. Kəs dan karid nggayirha ha a har yisəma tə yikawa.

8 Kanda a manang nda kan, kanda kəm a kyala tə kan, tə səbang thləm nan də, tə fal kan. Tərgha nda

kan fa nggabaya ni, amma nan thlək kəkafek.

9 Sən fiya kan, tər kan nda kəla səngwanda kan wa, kəla naghan a mii mərə, ko nanən kee naghan tə yibrha fa, tsətsəl nda kan, ko nanən kee bəlang ngwanda kan wa,

10 hu səbrha hura, parang kan tə wutsəfayirha fa. Hu yamiya, kan kəm a ənang kəna fiya hangga. Mbə 'yasə a har nan wa, kan ni kəm na tə əngya ha heu.

11 Kun Korontiyaya, pərang dan kəkafek kun a pəpal, tə kəm na hur nan tsahai a kun.

12 Bəbəngwan hura kun wa, kun ndən bəbəngga hura kan.

13 Niya a ndikrha tə kun nanənya kəla wanggina, kun kəm inaman hur nun də a kan.

Kəs thləmaarha aten daharha

14 Ma wum dun teena tə nafiya fərwa kəkafek wa. Kəkən na tar nggayirha wumnda hai tə yi mbəlfəerha? Nduwa, na kukwaryirha tsaurha tə wula?

15 Pashid Kərəsti ni Sheetan wa? Na 'yasə wumangga nafiya na a takkwa Chinəm tə fəngya fərwa kəkafek wa?

16 Yanggi dəfmee ni a pathlang nda kən Faara tə daharha? Kəsər kəm wuri Faara ni na tə yibrha fa. Kəla ndana Faara, “Niya tsaurha tə kanda ha, wii hai kəm ahur ndan, niya tsaurha Faara a kanda, kanda kəm tsawa nda nafina.”*

17 Tsaunən kee, “Kyama sə ahur ndan, wura man fad nun də ma kanda, Chinəm ndən ndagha kee, A tsuwar dun 'ya fa na tə paarha fa wa, nggi kəm niya thlə kun fa,†

18 tsawi china a kun, kun kəm tsawun wanggina nda həshya tə nishya, Chinəm na tə səsəmnda ha heu ndən ndagha kee.”‡

7

1 Tsaunən kee Shayina, nanən nəghəm tə dəfmi yini ya, kəl a tsawum chahal ma əngya mbuwa chahal na

* 6:16 6:16 Edzekiyel 37.27; 1 Kor 3.16; 6.19 † 6:17 6:17 Ish 52:11 ‡ 6:18 6:18 Sam 7.14; 1 Tar 17.13; Ish 43.6; Irm 31.9

səbang fad nəm də, tə səsəna kəm. Taama tsawum lələgdə chahal na a fərang mamnggirha Faara.

Wutsəfayid Mbulus

² Niya ndang nda kun inaman hur nun kandə. Mbə niifa sə ənang nan aibe fa wa, mbə niifa sə səbang nan 'ya fa wa, mbə niifa sə huk nan wa.

³ Ndawi kee ka a fərang aibe ni kun wa. Kəsər 'wacdi teena pərang di ndən kun nggəm dan kun kaan, mbə 'yasə na ndəghang kəm hai wa, ko hu mərə ni, mərəm kyab nduwa wal yibrha kyab.

⁴ Nggəmdi fa tə kun kaan, niyi a taala tə kun kaan. Waldi kaali kaan. Hu səsad nan heu niyi lələgdə tə wutsəfayirha.

⁵ Kəsər ko a sayiddi banan chehweed makidoniya ba, yib wan wa, amma wal billarha kan kaan, a kəshi kakyathlana, ahur yi nan hərənga.

⁶ Amma Faara, ndəghən na fərang kaali fiya na tə səbrha hura, wal dan kaali tə bad Titus ba.

⁷ Mbə ka bad Titus ba kee ndən nan a əna wutsəfayirha wa, amma waldə kaali a fad nun. Pərang da ndən kan tə ndaarha na mid nun sə na nggi, tə səbrha hura ənanun aten ənggini katəragha hai, tə fər ten nun na a deewun sə. Ən dani ya nggərgha fəree wutsəfayirha kaan.

⁸ Kəsər ko səbang ni hur nun də hu deleewar di chireethleng ni kun də, ənawi masəndi kee təghən wa, ko nanən kaar ənadi masəndi kee, kəla ni hai deleewar di səbang də hur nun də, amma yi beena ni ngguchit kee.

⁹ Nanənya niyi tə wutsəfayirha fa, mbə ka səbang ni hur nun də wa, kəl səbrha hur nun kyang də kun hu kwamana hai. Amma səbrha hura ənanun ndən malang nun dimiyid nun, kəsər tur yandə ni na mid Faara a naghə nafiighən təghən fa, nanən kee ənang ngwa 'ya kun fa mbuwa ngga wa.

¹⁰ Kəsər səbrha hura yi tərəm Faara ndəna kyang niifa hu mal dimiyirha hai wal hərəkrha nən, mbə masəndi

kee sə wa, amma səbrha hura yi kəshiirha nən bang mərə ba.

¹¹ Tur yandə səbrha hura ya nəghən hu kwamana na mid Faara. Bangga 'ya kun ba na ngga, kyang də kun hu əna əngya hai na ngga, na mid nun sə kyadang nda fiya ənadun 'ya məməl. Səb hur nun də aten dimiyirha. Na mid nun sə a əna 'ya nun ndaana Faara. Na mid nun sə nggər əna 'ya na ngga. Na mid nun sə a əna 'ya nun mbənanngga Faara. Na mid nun sə a tsətsəl kowunni nun ənagha aibe. A hu ənggini heu ya kyad dən ndaarha nuwun tə kəkafek fa. Ənadun əngya heu kamngga hu palthdiya.

¹² 'Ya ənagha ndən chireethleng ni kun də, mbə a ten niifdi ənagha aibe wa nduwa kəm aten niifdi ənang nanda aibe fa wa, amma a kyadang nggənda kun a mbed Faara hu fər alten nun a kan ənanun.

¹³ Hu ənggini heu ya wal dan kaali. Hu chighəd kaali di wal nan, tək dan mbənda fa nanan Titus a əna wutsəfayirha, kəsər ka kun heu fərangga kaali, huna hurghən hai.

¹⁴ Kəsər ko ndang ni, niyi a taala tə kun, fəree wun shilee wa. Kəla ni naarha pərang kəkafek kun, kyaddə ndaarha taala niya ənani a tennun a Titus kəkafek ni.

¹⁵ Nanən kee nggəmda Titus aten nun nəghən aten chikrha, kala sayiddi nən dal teena hai tə kun hu mamnggirha nun fərang nda, təkəm thlənun ndən fa tə da shilee hai tə fər mamnggirha kaan.

¹⁶ Niyi tə wutsəfayirha, kəsər mbərsadi tə kun kaan.

8

Fəra tə hura tsahai

¹ Nanənya shayina, na minnan sə a sən ən danun bang na nggayid Faara hu kən hwan Faara nafiya Makidoniya ba.

² Kəsər kətəl nda fa kaan hu səsaarha kya nanda sahai, amma ka nana nda tə wutsəfayirha fa kaan ndən ənagha ndən fər nanda tə hura tsahai, ko nanən fa yamiya ni kanda kaan.

³ Kəsər səndisə fərgha nda hu 'ya na nanda tēghən ha, har kalgha kanda mu. Kanda tē fad ndan,

⁴ hwarda kan kaan ka a wal kwaman fəra nda ka dāng ngganda nafiya Faara sə. Təna nda wal kwaman kyarha hur nafiya hai na a thlar nafiya na chahal na hu chehweed Yahudaya.

⁵ Kaldə 'ya kya nəm shiteena atenggən, katərang ngganda 'wa fər alten ndan a Chinəm, tərgha a fər alten ndanda a kan kəla na mid Faara a əna nda.

⁶ Kəla nan hai kee hwan dān Titus kəla 'wanən katərang hai, a dəgha mbeedə ngwalanggən əna tar nggayiddi ahur nun.

⁷ Tsaunən nuwun a əna 'ya ngga kiya hu fərəkəfek, hu labaaara, hu sənda, tē njiteena, tē nggəmdə nun a kan, kəl a dūn mbeedə tē əna tar nggayiddi ya kəm.

⁸ Mbiyi a ndaarha tsaudə tətə a ənaghənun wa, amma nana minna sə a kəkərang nggi kəkəfekkid nggəmdə nun ni, tē kəkərang nda djiten fingya.

⁹ Kəsər səndun nggayid Chinəm Yeeso Kərəsti, ko nanən tē kənani, tsaudə tē yamirha kəsər ka kun, kəsər hu yamidghən, ndənun a tsaurha tē kəna ha.

¹⁰ Kulo 'ya niya ndang nda kun ya. A kwasarha, kun 'wagha fəra, nggər wun tsaurha nafiya 'wagha djiteena tē ənaghən.

¹¹ Nanənya ngwalaman tardfi katərang nun hai. Djiteena kyad nun a katəradghən a məməlgha tē fərrənun. Fərama 'ya kamngga tē wallə nun ha.

¹² Kəsər anadə tē nggəmdə hur nun, na nda a thlə fərrədi, hu 'ya nana niifa tēghən ha, mbə hu 'ya kəm mbuwa na niifa tēghən ha wa.

¹³ Mbə niyi a ndaarha a dāng ngganda fingya sə kun a kətəlla fa wa, amma ka a nagha 'ya məməl,

¹⁴ nanənya ana 'yasə a harnun kəl thlar fingya yina nun tē 'ya na mid ndan. Təna nda thlar kun hu wallə ndan ha tē 'ya na mid nun a fara səmən kəm, a mbədiya komani

məməldə,

¹⁵ kəla nanən chichireethlee hai tē ndaarha, "Yandı wumangga hai hangga, wumang ngwa hai kalgha 'ya na midghən wa, yandı wumangga hai ngguchit kəm, kədeng ngwa 'ya na midghən wa."

Thlənda Titus a Koronti də dəgha thlə ənda ba fər nanda.

¹⁶ Usadi Faara, kəsər ka nggayidghən tsawang nən hur Titus məməl kəla na mid na ənaarha a kun.

¹⁷ Mbə nggəm nən fa tē hwardə nan kee wa, amma tərna midghən dərha thləmad nun də tafadghən.

¹⁸ Kəlama hai ya thlərang dān shad nan də a samadghən, falna nafiya kən hwan Faara heu ka targhən yi pər Labar Faara nən a ənaarha.

¹⁹ Wurna fiya ndən na ahu kən hwan Faara nagha a takkwa kan ahu əna tar nggayiddi nanan a ənaarha kəsər ka manang nda thləm Chinəm, tē kyad djiten nan yi thlaara.

²⁰ Naghan a də 'yaara hai, tē kwamandı nan a ənaarha tē fərrədi.

²¹ Kəsər na minnan sə a əna 'ya nan məməl mbə a mbed Chinəm kee wa amma a mbed fiya kəm.

²² Naghan kəm a thlərang tahad shad nan də a samad nafini səri ya. Saara hangga kan a kəkərang targhən, na taara a kukwasang fa tē kəm na kəkəfek sə a fadghən. Nəghən a kukwasang fa kaan a dəgha thləmad nun də ka a thlar kun nən, kəsər ka nən fa mbərsa nən tē kun.

²³ Titus kəm, pashid tarna ni ahur nun, kəla fingya shayi nan, thlən nanda kanda hu kəngya hwan Faara də, yi manang nda Kərəsti.

²⁴ Tsaunən kee, kyadaama tur nggəmdə di nanun tēghən ha a nafini ya a kəngya hwan Faara heu, tē ndaarha kəm taala nan a ənaarha a tennun kəkəfek ni.

9

Thlaara a nafiya Faara

¹ Mbə kəl chirethleng ni kun də aten thlaara a nafiya Faara na chahal a Urshalima wa,

² sændisə nəghən a kukwasang kun fa a furun. Niyi a taala atenggən a nafiya na a chehweed Makidoniya. Niyi a ndaarha, “Nafiya Faara na a chehweed Akaya ngwanda fa ka a kwasarha a fər yi ndan thlaara nda.” Tur djiten di nanun təghən ya thleng də fingya sə hangga.

³ Amma niya thlənang shayina də ya, kəsər nadə tallə nan aten nun tsaurha mere, tənun tsaurha nggungwa fa, kəla ndani aten nun.

⁴ Kəsər a bad nafiya Makidoniya ba a samadna, bagha wal kun ngwa wun fa wa, na shilee a kəsang kan, sakwata kun, kəsər ka nggəm nan fa tə kun.

⁵ Tsaunən kee, niyi a numarha kamdə a hwan shayina nan ya a weng tala nda kun kapa na sayiddi barhaba, ka a ngwalang ngganda ngwarha fa aten fəra tə hura tsahai dəf nun mee kaman nggən. A tsauka fərrədi tə hura tsahai mbə tə ngyabrha wa.

Faara na midghən tə fəra tə wutsəfayirha

⁶ Dalama teena hai tə labardiya, “Amma kala niifa həfgha ngguchit nən hathla ngguchit, amma kala niifa həfgha hangga, nən hathlang hai hangga.”

⁷ Kowunni ahur nun fərgha kəla tərna hurghən, mbə tə ndaarha a səndi kee wa nduwa tə ngyabrha wa, kəsər Faara na midghən tə fəra tə wutsəfayirha.

⁸ Na Faara a fərang parka kun hangga kalgha 'ya na mid nun, kəsər kətsar a wal kala əngya nun hangga na mid nun ənaarha hu əna taara na ngga.

⁹ Kəla nanən chichirethlee hai hu Deleewar Faara, “Hu fəra na harghən tsahai, fərang də fa yamiya tə haara tsahai, nggayidghən mbə tam ngwalarha wa.”

¹⁰ Faara ndəna a fər wiirha a tə həfrha, ndəghən ni na a fər ənnarhami ka a həbəm, nəghən kee kəm nən a fərang kun nggərghən chik wallu nun ha, halth nggayirha nun hangga.

¹¹ Kətsar na Faara fərang kəna kun hu kwamangya hangga, tənun fəra tə haara tsahai kala sayi. Nanən kee fiya hangga na nda a usa Faara hu fəra nun a thlənang kanda də a harnan.

¹² Tardi nun a ənaarha ya, mbə ka a danggən nafiya Faara sə na chahal katen ndan wa, amma na fiya hangga a chik usarha a Faara.

¹³ Tar nggayiddi kyanun ya, kyad nən fərəkəkafekkid nun ni, na fingya a manang thləm Faara kəsər nggəm dūn fa tə labar Kərəsti, kəmda kəsər ka fərrənun haara tsahai əngang nun kanda tə fingya.

¹⁴ Kanda kəm nanda a hwanang Faara kun sə, na nda naarha dal kun teena kəsər ka nggayid Faara kalgha mbərha mu kyadang nən kun.

¹⁵ Taama usa Faara nəm kəsər ka nggayid fərrəghən kalgha mbərha mu!

10

Kal Mbulus sə aten targhən hu kən hwan Faara

¹ Nggi Mbulus tafadna niya hwan kun tə sammayirha tə hakkilo tur yi Kərəsti, nggi na nda aarha, “Bayirha” a nadi a thləmad nun, amma, “tə ndeethla” a mbi a thləmad nun wa.

² Niya hwan kun a nggehe dūn hu ngyangthlanggirha hai a ba di ba wa, kəsər sændisə niya naarha ngyangthlang aten nafini na a numarha tə ndaarha əndi nan a ənaarha ya yi kəshiirha ni.

³ Ko nanən nəghəm hu kəshiirha, mban a yanda kəla na kəshiirha ənaarha wa.

⁴ Kəsər karid yanda nanan təghən ha, mbə karid yanda kəshiirha ni wa, yi səsəmnda Faara ni, na changgəlang mbəya hai na kəkanglang tə ngaala yi nggabərha.

⁵ Kan nan changgəlang kala 'ya hai na 'yada sənda Faara, nan wudang kala tur yanggi huteena ba nagh a əna taara tə 'ya ndaana Kərəsti.

⁶ Naghan nggungwa fa kəm a tsətsəl kowunni nan kargha əna

taara fa tē 'ya ndaana Kārēsti, a hārēm dūn lēdang 'ya ndaana Kārēsti.

⁷ Nuwun a kēlang ēndi na yid nun a naarha kee. A nggēm niifa fa tē ndaarha ndēghən nggi yi Kārēsti ni, ngwa ngērgha numarha ngga, kēla nanən yi Kārēsti ni, kan kēm nan kee.

⁸ Nanən kee, ko ēnani taala aten sēsēmnggid dī fērang na Chinēm kan ka a dang nggan kun sē, mbē waleng nggan kun dē wa, mbē shilee a kēseerha wa.

⁹ Mbē minnasē a nzēmnggənun tē ndaarha nana minna sē a tēmang nggi kun tē deleewar yina wa.

¹⁰ Kēsēr ndagha fīngya, “Deleewar yīghən na nda haaghən tē shembe kaan, amma a kēma dūn hai yirha tē yirha mbē hēhasasē sē a fadghən wa, tē kēm mbē 'ya sē hu labarghən wa.”

¹¹ Tur nafiniya kamdē a sēna nda sē tē ndaarha 'ya nanan a thlērha hu deleewar nan a sayiddi mbuwa nan a thlēmād ndan, ndēghən dani nan a thlērha a sayiddi nanan a thlēmād ndan.

¹² Kēsēr kan billa wan na a mēmēlang nggan fad nan tē fīngya na mindan puwang fad ndan mbeedē wa. Amma tur fīngya na kēkērang fad ndan tē ndan, tē kēm mēmēlang ngganda fad ndan tē ndan, mba nda ndēndēl wa.

¹³ Amma kan mban taala kal mbēra nən mu wa, kēl nan taala tē taara kyadang na Faara kan a pēpal, wumngga heu tē kun kēm

¹⁴ Mban dērha dē inggun hu taala wa, kēla 'wa wan weng tala kun wa, kēsēr kan 'wagha dērha thlēmād nun dē tē Labaara na Mbēnggən yi Kārēsti.

¹⁵ Mban taala kalgha mbērha mu ahu taara ēnana fīngya wa. Amma nan a shiteena nana fērēkēkafekkid nun aten chīkrha, na tar nan a chīk dērha mbeedē a pathlang nun kēm,

¹⁶ tēnan mbang pēr labar Faara hu chehweeya na inggun ma kun. Kēsēr mban taala aten taara 'wana nda ēnaarha a mbēd tar niifa wa.

¹⁷ Amma, “Kala niifa na a taala, tēta ni a talgha tē Chinēm.”

¹⁸ Kēsēr mbē niifa na a fal fadghən

ndən na nda nggēm fa tēghən wa, kēl yandī fal na Chinēm.

11

Mbulus tē fa thlōngya Yeeso fa nggabaya

¹ Niyi a shiteena tē ndaarha kērsaama tē nuryid na. Kērsaama tē nggi!

² Niya sērērha aten nun kēla na Faara sērērha. Nuwun kēla wurōngā dēf ni miina nun a kakh chimarha tal, ndēna Kārēsti.

³ Amma niyi a tērēmnda, nən dē naarha kēla kyadang na huthne ndēndēlyid nggabaarha Hauwawu, nadē numad nun sakhdang kun malanggun kēkafekkid 'ya na chahal ndaana a Kārēsti.

⁴ Kēsēr nun yakh thlē nafiya fa pēpa na bāng labar Yeeso kun bā pak ma yandī Yeeso pērang nan kun, nduwa thlē sēsēna nun pak ma sēsēn dī thlōnūn, nduwa Labaara na Mbēnggən ma yandī 'wa nun thlērha a har nan.

⁵ Mbiyi a numad ndaarha nafini nun aarha “Mamngya fathlōngya Yeeso” kal nda nggi wa.

⁶ Ko nanən tsahe wanda kwaman ndīkrha ha wa, niyi tē sēnda. Kyadang dān ēndi kun 'yahu kwamangya hangga.

⁷ Pērang dī Labar Faara kun na Mbēnggən tēka. Manang ngwi tenna wa, kēsēr ka a manang ngganda kun. ēnadi dimi wa?

⁸ Nani a ēna taara tē kun, na fīngya kēn hwan Faara dēsē, nən naarha kēla niya fasa kanda ka a ēnang taara ni kun tēka.

⁹ A sayiddi nani a thlēmād nun billayi kun a dēewun sē ana minna wudēbēla wa. Fa takkwaya bāgha bā a Makidoniya fēreenda 'ya na minna. Tsauki billarha a kun kaar wa, tēkēm mbi tam tsaurha billarha a kun wa.

¹⁰ Kēla nana kēkafekkid Kārēsti ahur na, mbē niifasē hu chehweed Akaya heu na mbang ndeerha a malang nggi taala wa.

11 Kama nda niya ndaarha kee? Nggəmgwa ni kun wa? Sən Faara sə nggəmdi kun.

12 Niya dərha mbeedə tə əna 'ya ni yaxh ənaarha. Təni 'yadang kwa-mana nafina fa na a ndaarha na nda məməl tə kan hu ənggini na nda a taala atənggən.

13 Nafiniya fa nggabaya fathləngya Yeeso ni, na nda a nggaba fiya hai hu tar ndan, tərgha nda fad ndan kəla fathləngya Kərəsti.

14 Ma wulang teena kun wa, kəsər ko sheetan ni tə altənggən tərde fadghən kəla təthlənda kukwaryirha ni.

15 Kəsər kakee, mbə ənwulteena ni wa, a tər mafayighən fad ndan hai kəla mafaya nggayirha. A mii ng-waladghən na nda a wal kənaghən məməl tə 'ya ənana nda.

Səsəd Mbulus ka Kərəsti

16 Niya nggər thləkkən, a tər niifa nggi nura ni wa. Amma a tərduun nggi kee, kəl thlə nggi nun fa kəla nun thlə nura fa, kəsər təni taala ngguchit.

17 Ahu taala niya ənaarha, mbiyi a kaala sə kəla na Chinəm ənaarha wa, a meyedghən niyi a ndikrha fa kəla yi nuryirha.

18 Tsaunən fiya hangga a taala tur yi thlu farha, nggi kəm niya ənaarha kee.

19 Kəsər kun nuwun ndəndəl kaan, amma kun a tsaurhahu wutsəfayirha tə nurya.

20 Kəkafek, kun a mbang tsaurha tə niifa kyangga kun hu tar mafayirha hai, nduwa huk kun nən, nduwa tsəgha hasə tə kun, nduwa tərənggən tenggən sə, nduwa mbi kun nən hu kəmeegha.

21 Na shilee kəseerha a ndadi kədi dan ma əna ənggina nan ya, ana niifasə na a taala aten 'ya nggi kəm ni ənaarha kee, niyi a ndikrha fa kəla nura.

22 Nafiya Ibraniyaya ni kanda wa? Nggi kəm niyi kee. Nafiya Isəreelaya ni kanda wa? Nggi kəm niyi kee. Turya Ibrahim ni kanda wa? Nggi kəm niyi kee.

23 Mafaya Kərəsti ni kanda wa? Niyi a ndikrha fa kəla təpabirha, amma kaldi kanda tsaurha ka mafarha. Kaldı kanda əna taara kaan, kənənda hu porsəna saara hangga, saadi dəkrrha fa tə wutəterha, tə kəm kətsar takhdi a mərə saara hangga.

24 Sara tuf tsada na Yahudaya nggi tə wutəterha kumnggit mahan kap wutarihe.

25 Sara mahan kanda a dək nggi tə səsaala, sara tal kanda a mbəmbə nggi tə ferya. Sara mahan nggirggi aama timda hai, nggi ahurghən. 'Wadi mənda pari hu wuri aama.

26 Kətsar nggi hu wiirha, səsaadi tə aam afa afa tə kəm a haar fa fasa faaya, səsaadi a har nafina Yahudaya tə nafiya mbuwa Yahudaya, səsaadi hu wupəriya, səsaadi a kaheerha, səsaadi hu wuri aama, səsaadi a har nafiya ndagha fər nda kəkafek ashe fa fərəkəfekkyə fa nggabaya ni.

27 Kətəl di fa kaan, kulo yamid shibeena saara hangga. Saadi miirha fa tə hushimnda, saara hangga ni naarha kula ənnarhami. Kəse mbi-irha saara hangga tə yamid ən kaala fa.

28 Ma fingya yini ya, kala parra fara ni billarha tə laf fa takkwaya hu kən hwan Faara heu.

29 Wunni mbuwa tə shembe, təkwa ni yamid shembedghən fa? Wunni kyagha hu dimiyirha hai billawa nggi fa?

30 A əna di taala, niyi a taala aten fingya əngya kyadgha yamid shem-bed na.

31 Faara chin Chinəm Yeeso Kərəsti, tsauna faala ka manggən pakwandə, səndəsə mbə nggabərha niya thləkrha wa.

32 A Ndimaska ngwamna di na a kamu kutəra Aretis, dəf də nafiya a kwakirəm wupəri Ndimaska kəsər a kəseegha nda,

33 amma dəfeegha nda hu kuta-tasa hai fər nggi nda hai tə kwad halth maana yi Ndimaska həryi ma ndəghən.

Əngya kyadang na Chinəm Yeeso Mbulus

¹ Tsawee dafa təta a dī mbeedə tə əna taala. Ko nanən mbə a deesə wa, niya ndikrha aten əngya kedee na Chinəm kəla səsəniirha tə əngya na bəbēe.

² Səndi niifa hu Kərəsti huraya kumkap fada mbərgha də tərang nanda talara də yi mahan. Ko hu farha ko mbə hu farha wa, mbi sənda wa, kəl Faara ndən səngga ndən.

³ Kəla ndaani, səndi niifdiya, ko hu farha ni, ko mbə hu farha wa, mbi sənda wa, amma Faara ndən səngga ndən,

⁴ kula səndəghənsə tərangga Faara a mbərha də na ngga a talara. Səkdə əngya mbuwa nən mbang thləkrha, tur ənggini mbuwa na niifa mbang kalasə atənggən.

⁵ Ni taala aten niifdiya, amma mbi taala a altenna wa, kəl aten yamid shembed na.

⁶ Kəsər ko nana mid na taala, mbi tsaurha nura wa, kəsər kəkafek ndən niya thləkrha. Amma mbiya ndikrha kaan atənggən wa, kəsər mbə minna sə a falgha niifa nggi ma 'ya nanən hu tsawud na wa, nduwa sək nən ahu labar na wa.

⁷ Kəsər ni də taala tə ənwultənggini kedee na nda, thlənən nda ndaha bə hu thlu fadna, təthlənda Sheetan ni thlənna nda bə ka bəgha səsəerha tə kəm 'yadə taala nən fa.

⁸ Katəra mahan nggi a hwan Faara ka a ndəgheghən hai təghən.

⁹ Amma nggəreghən sə, “Ng-gayid na tsuwodə, səsəmnggit na nəghən manggən hu yamid shembe.” Tsaunən kee, niya nggər taala kaan tə wutsəfayirha aten yamid shembed na, təna səsəmnggit Kərəsti tsaurha a tenna.

¹⁰ Tsaunən kee, nggəmdī fa tə yamid shembed na, tə 'yaara, hu kətəlla fa, hu səsəarha, hu billarha kəsər ka Kərəsti. A sayiddi mbuwa ni tə shembe, hu sayidda ni, ni naarha tə shembe.

Billad Mbulus ka fa takkwaya na a Koronti

¹¹ Ənadi nuryirha, amma kunni keegha sahai. Kunni kəm kamngga a fal nggi nun. Ko nanən mbiyi a mii 'ya wa, tsauka tə ndaarha mamngya fa takkwaya Yeeso na yinun kal nda nggi wa.

¹² Tsaunən kee, ənadi ənwultəngya hangga ahur nun, kərəs ni hu əna tar na. Ənwultənggini ya pər ndan tə ndaarha nggi təthlənda Yeeso ni yi kəkafek.

¹³ Hu yanggi kwamanggi ni kyadgha ndaarha mbuwun tal tə fingya kən hwan Faara? Kəsər ka karang ni kun fa a thlar dūn nggi tə wudəbəla wa? Nanən kee, chehema dimid dādə ya!

¹⁴ Nanənya, ngwadī fa na weng tala ni kun yi mahan. Mbiya kətəlang kun wa, kəsər kun ndəna minna, mbə wudəbəl nun wa. Kamngwa wundakhnaya tər rəfəd chinggindan nda wa, amma chingya ndəna tər rəfəd wanggindan.

¹⁵ Nanən kee, ni tək mbənda fa a bəlang dī 'ya nani təghən ha heu tə altenna ka a dānggi kun sə. A nggəmdī kun kaan, nun thlahang nggəmdə dā hadə wa?

¹⁶ Nun a nggəm fa tə nggi, tə ndaarha tsaukwi haghən a kun wa. Amma na niifa ndaarha ənang ni thlərbuyirha kun, wal yi kun tə kwaman nggəbaarha.

¹⁷ A hur nafini thlənang ni kun də na yandə sə hukka kun wa?

¹⁸ Hwandī Titus a dəgha thləman nun də, thləndi wanma nəm də a samadghən. Nduwa huk na Titus kun wa? Mbə Səsəna tal na a laf kəm wa? Mbə kwamana tal nəm a takkwarha wa?

¹⁹ Nuwun a numad ndaarha nan a thlang fad nan sə a har nun wa? Awo, naghan a ndikrha kəla na mid Kərəsti ndiyim a mbed Faara. Shay-ina nggəm ni, kala 'ya nəm a ənaarha, nan a ənaghən ka a dānggən kun sə.

²⁰ Kəsər niyi a tərəmnda, a badiəba, mbi bə wal kun kəla na minna wa, kun kəm mbun bə wal nggi kəla na mid nun wa. Niyi a tərəmnda asəmha naghə yanda sə, tə sərəkra,

tə hufirha hura kaan, tə nggəm alteena, tə səb thləma, tə kiki ndan, tə manang alteena, tə kakyathlanga.

²¹ Niya tərəmnda a nggər di wutta thləmad nun də, na Faar na a tse ngguchit a mbed nun, tə kəm səbgha hurna də kəsər ka fingya ənagha dimiyirha kaar, malang ngwanda dimiyid ndan wa, ən tsanda, tə əna kulafayirha, tə ən shilee kyana nda sahai.

13

Nggəlmi kəs thləmad Mbulus

¹ Yandiya ndəna wii tal na yi mahan a thləmad nun də. Kəla ndaana deleewar Faara, “Təta ni a kyagha 'ya ba a mii shedawayə səri nduwa mahan.”

² Hu wii tal na yi səri 'wadi teena kəsdi thləmad nafini ənagha dimiyirha tə fingya heu a malanganda əna dimiyirha. Nanənya mbuwani a thləmad nun, niya nggər kəs thləmad nun, kəsər a badiəba mbə niifa sə hərəkrha ma tsətsəlla wa.

³ Na minnun sə a kyadang ndaarha ni kun na Kərəsti a ndikrha tə nggi. Mbə kədeng nən shembe hu ən ənadghən a fad nun wa, amma nəghən tə səsəmnda fa ahur nun.

⁴ Ko tawang na nda də hu yamid shembe aten kadfirha, amma tə səsəmnda Faara ni nanən tə yibrha fa. Ko nanən mbəm tə shembe ahurghən wa, amma tə səsəmnda Faara nəm a tsaurha təghən ahu taara nan a ənaarha a kun.

⁵ Kəkəraman fad nun ko nuwun a takkwa Yeeso Kərəsti tə kəkafek, nama naarha kəkərang nda fad nun. Sənggünsə tə ndaarha na Yeeso Kərəsti ahur nun wa? Amma a mbə Kərəsti ahur nun wa, tsaudə fəldun hai hu kəkərrədi.

⁶ Niyi a shiteena nun a səndasə fəlwum hai hu kəkərdi wa.

⁷ Amma naghan a hwan Faara nun də əna 'ya mbuwa ngga. Mbə ka a nagha fiya ndən tsauka kəla pedna fad nan hu kəkərrədi wa, amma a sənunsə ənadun əndi kamngga, ko nanən asəmha nəghəm a naghən fəldəm hai.

⁸ Kəsər mbə 'yasə nəm ənang nda kəkafek fa wa, amma kəl a kəkafek kee.

⁹ Nan naarha tə wutsəfayirha fa a mban tə shembe fa wa, amma kun nuwun tə shembe fa. Naghan a hwan Faara a tsawun lələgdə kəla nanun kaar.

¹⁰ Ndəghən dani niya chireethleng ənggini kun hai ya nggi kula naarha a thləmad nun, kəsər a badiəba, nən ba tsawee fa ne ngyangthlang a kun ni tə səsəmdədi fəree na Faara a fərang kaali ni kun, mbə a weleng nggi kun də wa.

Mii ngwala nda ən Mbulus

¹¹ A mii ngwaladghən shayina, kəl fara səmən. Djitima tsawun lələgdə kəla nanun kaar. Səghama hwandəna. A tsauka numan nun tal tə ndan, tsawama dədəm tə ndan, hu tsaurha kiya Faara na tə nggəmnda tə dədəmnggirha nən tsaurha tə kun.

¹² Ndamən 'ya ndan fa tə fəbrha yi nggəmnda na chahal.

¹³ Nafiya Faara na chahal heu a ndang'ya kun fa.

¹⁴ Ngwa tsauka nggayid Chinəm Yeeso Kərəsti, tə nggəmnda Faara, tə wumten tsawud dədəmnggit Səsəna Tə pedənda tsauka tə kun heu.

Nggalatiyaya

Deleewar Mbulus chireethleng nən Nggalatiyaya də

¹ Kyagha deleewar dāba ya a har Mbulus, tēthlōnda Yeeso Kārēsti, mbə nafiya nduwa niifa aagha nggi wa, amma Yeeso Kārēsti tē Faara na Chindi, thlengga Yeeso sə ahu mər̄ra.

² Shayina na heu na a thlēmanna kanda a ndang 'ya fatakkwaya kəngya hwan Faara fa na a Nggalatiya.

³ A tsauka nggayirha tē dōdemnggirha yi Faara na Chindi tē Chinəm Yeeso Kārēsti tē kun.

⁴ Ndəghənni fərga yibədghən ka dimiyid nəm a hərgənggən kəm ahu kəshiid mbəlfeddī nanəm sə ya, kəla sakha Faara na Chindi.

⁵ Fəraman mamnggirha Faara pak-wandə. Atsaukake.

Labara na Mbənggən tal ni

⁶ Kəs ənwulteena nggi. A hu bəngya ngguchit na minnun sə a malanggun Faara wurgha kun tē nggayid Kārēsti kəkər. Tərga minnun kyaharra hu weerinda "Labara də na Mbənggən" pak.

⁷ Amma kəkafek mbə "Labara sə na Mbənggən" pak wa, amma na nafiya sə na a tsang teena kun na mindan sə a mbedeng ngganda kəkafekkid Labara hai na Mbənggən yi Kārēsti.

⁸ Amma kō kəmni, nduwa tēthlōnda Faara a talara hai, a pərang labar Faara kun pak ma yandīya, na Faara a shiwang nda.

⁹ Kəla 'wa nan teena pər dān ndən kətəm, niya nggər pəranggən kun, a pərang niifa labara kun pak ma yandī pərang nan kun ya, na Faara a shiwang nda.

¹⁰ Nana minnasə a thləgha fiya nggi fa wa, nduwa Faara wa? Nduwa tamnggun ndaarha nana minna sə a thlək 'ya ni na a mbənggən fiya wa? Awo, andam niyi a thlək 'ya na

a mbənggən fiya kee, kam tsauki mafad Kārēsti wa.

Wurna Faara Mbulus

¹¹ Shayina, na minna sə a sənunsə, labardi na Mbənggən pər ni kyawa ba a mii niifa wa.

¹² Mbə a har niifa thləni labardiya wa, tē kəm mbə niifa ni tsahegha ndən ha wa, Yeeso Kārēsti tē al-tənggən kedeegha ndən.

¹³ Sək dūn tur tsawud na kaar tam ni a takkwa Yahudaya, səsang ni fatakkwaya Faara, har na minna sə na a bəlanggi kanda.*

¹⁴ Səndunsə kal dī fīngya shayina tsənan sə hu takkwa Yahudaya aten sərək əntin chichiya nəm.

¹⁵ Amma Faara tē nggəm ndəghən wurghən nggi kapa na nda nggət nggi, aah də nggi hu nggayidghən, tək də mbənda fa

¹⁶ kedee Wanggən tēni pər labara atənggən a pathlang nafiya mbuwa Yahudaya. Katəra nən hai kee, tsa-hanggi mee niifa wa.

¹⁷ Dəwi Urshalima də a thləmad fathləngya də 'wagha ma nggi wa, amma kəs kwamana ni a chehweed Arabiya də, tsəbaku wudī a wupəri Ndimaska ba.

¹⁸ A kwasamad huraya mahan ndən dəni a Urshalima də, dī na Mbiturus. Tsawi təghən yi bəngya kumkap tuf.

¹⁹ Nawi fīngya fathləngya wa kəl Yakubu wanman Chinəm.

²⁰ Əndī chireelth ni kəkafek ni, mbiyi a nggabarha wa, a mbed Faara thləkni ndən.

²¹ A kwasamadghən wii ahu Chehweed Suriya də tē Kelikiya.

²² A sayiddī fatakkwaya Yeeso na ahur Kən hwan Faara na a Yahudiya, səngwanda nggi tafan ndan wa.

²³ Sək fiya ndaarha, "Niifda ni tamngga səsang kəm ya ndəghənni na a thlək labar fərkəkafek na midghən bəlang nda kaar."

²⁴ Fal nda Faara kəsər ka nggi.

* 1:13 1:13 Tar Fathləngya Yeeso 8:3; 22:4-5; 26:9-11

2

Fingya fathlangya Yeeso thlenda Mbulus fa

¹ A kwasamad huraya kumkap fada nggäryi wutta a Urshelima dë. Nggi të Mbarnaba wudgha dë, tahang nggan Titus hadë këm.

² Dëghi mbëdadë kësär Faara ndën kedeegha ndën ahu säsëna 'ya na midghän a ëne. Säl ni a mbëda dë tsawan hai të shingya Kën Faara bëbee. Thlëghang Labar dani kanda na Mbënggën yandë përang ni fingya mbuwa Yahudaya. Na minna së a sënise nadë pëpëla dän na tsaurha mere.

³ Pashid wiid na Titus, ko nanën të Helenarha ni, mbë niifa së ndangga tëtani a thleng muwa nda wa.

⁴ Thliigha labar da së ya kësär ka fingya shayinëm fa nggabaya kyagha ba bëbee. Kyana nda ba ka sëbang ngganda wal alteena dë nanëm tëghän ahu Yeeso Kërësti, na mindan së a tsawang ngganda këm mafaya.

⁵ Amma nggëmang ngwan kanda fa ko ngguchit wa, kësär na minnan së a kës kəkafekkid labar da nan ha na mbënggën ya ka kun.

⁶ Amma fingya kamngga a na nda mamngya, mbë 'yasë djidëgha të wunni kanda wa. Mbë Faara a tattaha wa. A hur mamnggini mbë 'yasë chik nanda aten labar na wa.

⁷ A meyedghän, tër nda ndaarha fërena Faara taara na a përang labar da ni na mbënggën ya a fingya mbuwa Yahudaya, këla fërang nën taara Mbiturus a për labara nën na mbënggën a Yahudaya.

⁸ Kësär Faar dani ënagha taara ahur Mbiturus kësär a tsauka të thlenda Yeeso a Yahudaya, ndëghän ënagha taara këm ahur na a tsawi tëthlenda Yeeso a nafiya mbuwa Yahudaya.

⁹ Nda Siman Mbiturus, të Yakubu, të Yahaya kandani sënna nda fërang nanda mamnggid fatakkwaya kanda, thlë kanda fa kan të Mbarnaba të hura tëtäl. Nggëm

dän fa a dän thlëghang labara Faara fingya mbuwa Yahudaya, kanda këm dënda a thlëmad Yahudaya dë.

¹⁰ Ndangga nda kan a nan naarha dal fa yamiiya in kee, nggi këm ënda ni na mina a ënee ya ka këtëm.

Yanang Mbulus Mbiturus a Antakiya.

¹¹ Bana Mbiturus a Antakiya ba, tërgha yanang di hu yidghän së, kësär ka 'ya ënanën mbuwa ngga.

¹² Kapa na fingya yini thlëna Yakubu kanda sëla ba, na Mbiturus yakh hëb ënnarhami të fingya mbuwa Yahudaya fërgha kəkafek. Amma a kwasamaddi sëlina nafina ba, tërgha kyanggän fadghän mu nggërwa hëb ënnarhami të fingya yini mbuwa Yahudaya wa, kësär nëghän a tërëm nafiyini na mindansë a thleng muwa nda nafiya mbuwa Yahudaya.

¹³ Nanën kee, fingya Yahudaya na Kërëstaya takkwanda thlërbuyid Mbiturus, tsang teena nda Mbarnaba kyangganda hu thlërbuyid ndan hai.

¹⁴ Amma këla ni hai mba nda a takkwa kəkafekkid labar Faara wa, ndanggi Mbiturus a mbed ndan heu, "Tsaunën të Yahudarha ni sa, malangga takkwa ngyakhkya Yahudaya tsawana këla nafiya mbuwa Yahudaya. Kama këm na a kyang nafiya mbuwa Yahudaya ahu ëntin Yahudaya hai?"

Hërghang nda Yahudaya të fingya mbuwa Yahudaya

¹⁵ "Këm kyab Yahudaya nggëtgha këm, mbë fa dimiya këla nafiya mbuwa Yahudaya wa.

¹⁶ Tëkee, sëndëm së mbë niifa narha chahal a mbed Faara ka nanën a takkwa deleewar ngyakhrha Musa wa, amma kël fërəkəkafek a Yeeso Kërësti. Nanën kee, këm këmda fër dëm kəkafek a Yeeso Kërësti nëm a naarha chahal hu Kërësti mbë takkwa ngyakhrha wa, kësär a nadëm a ëna taara të ngyakhrha mbë niifa së na naarha chahal a mbed Faara wa.

17 Ana min nəm sə tsawum chahal a mbed Faara hu fərkəkafek tə Kərəsti, ɓa nda wal kəm tə dimiyirha kəsər ka malang nəm takkwa ngyakhrha. Kyad nən ndarha kyang na Kərəsti kəm hu dimiyirha wa? Awo, ko ngguchit.”

18 “A nadi a nggər tənang nda əngya chang ni hai kaar, tsaudi tə dimiyirha.

19 Kəsər ka tsahad ngyakhrha Musa tsaudi məmərə aten ngyahaddi, malang di əna taara tə 'ya na midghən təni tsaurha yi Faara.

20 Tawang nda suhurra fadna də tə Kərəsti. Nanənya mbə nggini tə tsaurha wa, amma Kərəsti ni na tə tsaurha ahur na. Nanən kee, tsawuddi nani sə təghən yi farha yi kəshiddiya fər ni kəkafek tə Wan Faara, nggəmngga nggi, fər nən al-tənggən ka nggi.

21 Kalwi kəshibu tə nggayid Faara fa wa, kəsər ana dəm a wal nggayirha hu ngyakhrha, tsaudə mərgha Yeeso ka kee.”

3

Takkwa Ngyakhrha nduwa fərkəkafek a Yeeso wa.

1 Kun nurya Nggalatiyaya, wun mbəlfēegha kun? Kyadang di ndən kun a pəpal mərğa Yeeso Kərəsti aten kadiirha.

2 Nanənya na minna sə a tsahang mee ni kun tətəl kee. Thlənun Səsən Faara ka labar ngyakhrha Musa wa, nduwa fər nun kəkafek ka labara sək nun aten Kərəsti wa?

3 Tur nuryid mani əna nun ya? Katərang nggun tsawun nun hai hu Səsən Faara, amma kama na minnun sə ngwalang nda hu tar thlu farha?

4 Səsən nun aten əngya hangga tsaudə ka kee wa? Kəkafek ni tsaudə ka kee wa?

5 Niya nggər tsahang mee kun ha, fərang na Faara səsən nggən kun, əna ənwultengya nən ahur nun, kəsər ka nanun a takkwa ngyakhrha wa, nduwa kəsər ka fər nu kəkafek tə labara səkunun aten Kərəsti wa?

6 Kəlaman Ibrahim, “Fərdə kəkafek tə Faara, ndən thlədang na Faara ahu tar nggayidghən hai.”

7 A sənunsə, nafiya fərgħa kəkafek a Faara tsau nda wangya Ibrahim.

8 Labar Faara na chichirethlee hai ka kətəm kyaddə ndaarha fīngya mbuwa Yahudaya, na Faara thlə kanda fa kəsər ka fərkəkafekkid ndan. Ndən pərang na Faara labara Ibrahim na mbənggən tə ndarha, “Na fiya heu a wal parka hai a fadwa.”

9 Nanən kee, fīngya fərgħa kəkafek tə Kərəsti na nda a wal parka heu nda Ibrahim, kəsər ka fərkəkafekkidghən.

10 Amma kala nafiya mbərsagħa tə ngyakhrha shiwang nda kanda. Kəsər nəghən chichireethlee hai tə ndaarha, “Kala niifa ənawa taara tə 'ya na ahu ngyakhrha Musa heu shiwang nda.”

11 Nanənya nəghən a pəpal tə ndarha mbə niifa wal nggayirha a nadə a takkwa ngyakhrha Musa wa, kəsər ndagħa deleewar Faara, “Kala niifa natə nggayirha fa, nən a wal hərəkrha a fərdə kəkafek tə Faara.”

12 Kwaman fərkəkafek nəghən pak ma takkwa ngyakhrha, kəla ndanən, “Kala niifa ənagħa taara tə 'ya ndana ngyakhrha nən wal yibrha.”*

13 Amma nanənya Kərəsti pəl də kəm ama shiwid takkwa ngyakhrha, tərang də dimiyid nəm də, a kwasamaddi tawang na nda də a ten kadiirha, kəsər nəghən chichirethlee hai tə ndaarha, “Kala niifa wagħang nanda də a urad dəfrha shiwang nda a mbed Faara.”

14 Ahu Kərəsti Yeeso ni, fərangna Faara parka a nafiya mbuwa Yahudaya tə tur parka fərang nən Ibrahim, kəm na fa fərkəkafekkya, hu kəkafek tənəm wal Səsəna tə Pedənda dəfna Faara miighən.

'Ya ndəghang ngga pathlang nda Ngyakhrha hai tə dəf mii Faara

15 Shayina, niya fərang ənsakhrha kun aten əngya səsən nun sahai, ana nafiya sə səri kənanngga 'ya hai təkəm nggəm nda fa a tsauka kee, mbə

* 3:12 3:12 Livitikus 18:5

niifa sə na mbedeng hai wa nduwa fahwanggən də wa.

¹⁶ Faara dəf də miighən tə Ibrahim a chichiyighən. Ndawa Deleewar Faara, “Chichiya wa,” a fiya hangga, amma “Chichidwa,” tal ni kee. Chichiddiya Kərəsti ni.

¹⁷ ‘Ya niya ndaarha, dəf Faara mee tə Ibrahim təkəm tsaudə kee. Bagha nda ba tə ngyahad Musa akwasamad huraya 430, mbə mbang mbedeng nda dəfmidī ənana Faara kətəm wa.†

¹⁸ Andam tsaudə əna taara nəm tə ngyahad Musa tənəm wal parkaya Faara, kam parka yini ya mbə barha thləmad nəm ba kəsər dəfmi Faara wa. Amma Ibrahim aten dəfmi Faara ni wal nən parka.

¹⁹ Ana də kee, kən bana nda ba tə tsahad ngyakhrha Musa? Chik na ndan tə tsahadda ha ya ka a kyad dimiyid fiya nən a pəpal. Bana nda ba təghən a kyat ndarha nən na nda a əna taara sə ta fardadə na chichiya Ibrahim a barhaba, nanən ndəghən ni dəfna nda miidī atenggən. Fathlengya Faara ndən fərgha ngyahaddi ya, a har niifa hai na a pathlang nda niifa tə Faara.

²⁰ Nanənya tə tsaurha a pathlang nəm nən thlaara ana fiya hangga a kəng pathla hai. Amma Faara na tal ənawa taara tə təttsaurha a pathlanga, a sayiddi dəf nən mee a Ibrahim wa.

‘Ya na mid Faara a tsauka Deleewar Ngyakhrha

²¹ Na ngyakhrha əna təsaryirha tə dəfmi Faara wa? Awo, sam mbə kewa! Kəsər andam na ngyahaddi fər weerinda yibrha, kam nəm wal nggayirha hu ngyakhrha.

²² Amma ndagha deleewar Faara, kəshirha heu na nda a kamu səsəmnda dimiyirha, nanən thlədəm dəfmi Faara yi hərəkrha hu fərəkəkafek tə Yeeso Kərəsti.

²³ Amma kapa na sayid fərəkəkafek barhaba, ngyahaddi ya kəng dəf kəm kəla porsənaya, kəl sayiddi na fərəkəkafek a kyarhaba.

²⁴ Nanən kee, ngyakrha kəlagha kəm ha kapa na Kərəsti barhaba, ndəghən lafgha kəm tənəm tsaurha tə nggayirha a mbed Faara hu fərəkəkafek.

²⁵ Nanənya bana fərəkəkafek ba, mbə ngyakrha ni a kəla kəm ha balwa.

²⁶ Nanənya tsaudun ka wangya Faara kəsər ka fərəkəkafekkid nun hu Yeeso Kərəsti.

²⁷ Kəsər kun heu əngang nanda mbaptisəma kun hu Yeeso Kərəsti tsaudə kaldun Yeeso Kərəsti fa.

²⁸ Balwa aarha sə tə Yahudarha nduwa fingya mbuwa Yahudaya wa, mafarha nduwa niifa mbuwa mafarha wa, həshnefa tə nuneefa wa. Nanənya kun heu nuwun tal hu Yeeso Kərəsti.

²⁹ A tsaudun yi Kərəsti, tsaudun ka wangya Ibrahim. Nun a har langad əndi dəfna Faara miighən aten Ibrahim.

4

¹ Niya a ndaarha, tə har langaarha a baldə wundakhne, kalwa mafarha wa, ko nanən əngya heu na ahur wuri di yighən ni.

² Nən narha ahar niifa kərang ngga sə ta far dadə dəfna chin miighən.

³ Nəghən kee kəm tə kəm kapa nəm sən kwaman Kərəsti, nəghəm kəla wundakhnaya, mafaya ni kəm hu səsəmngya səsən kəshiddiya.

⁴ Amma a sayiddi bana fardə ba, tərgha thlənggən wanggən ba nggətna nuneefa, nggətna nda kamu ngyakhrha Musa.

⁵ Ka a hərəhanggən fingya na a kamu ngyakhrha tənən tsang kəm wangya Faara.

⁶ Nanənya tsau nəm wanggighən, ndəghən ni thləngang na Faara Səsən wanggən ahur nəm hai. Səsən diya aaghən Faara, “Abba, Pəpa.”

⁷ Nanən kee, bal wa mafarha ni sa wa, amma wan Faara. Tsaunən wee ni sa yi Faara, tsawod Faara tə har langadghən.

† 3:17 3:17 Kyarhaba 1240

Billad Mbulus kaan aten Nggalatiyaya

⁸ Kaar, sɛngwa nun Faara, nun naarha tɛrang shilee dɛhaya in tɛkɛm tsawun mafaya a fɛngya ɛngya mbuwa faarya.

⁹ Amma nanɛnya sɛndun Faara, nduwa ndam kɛm sɛn Faara kun, kama nda nun nggɛr wutta ahu sɛsɛmnda sɛsɛngya kɛshiirha dɛ mbuwa tɛ shembe? Kama nun nggɛr tsaurha mafaya a ndɛghɛn fadɛn?

¹⁰ Nun kɛs bɛngya ha, tɛ ndɛriya tɛ sayi tɛ huraya.

¹¹ Niya a tɛrɛmnda ka kun. Tsaudɛ sɛsanna mere ni sani fa ka kun.

¹² Niya hwan kun shayina, tsawama kɛla nggi, kɛsɛr nggi tsaudi kɛla kun, mbɛ 'yasɛ 'wanun ɛne fa mbuwa ngga wa.

¹³ Sɛndunsɛ sayiddi nana fadna bɛe, ndɛn pɛrang ni labara kun na mbɛnggɛn a katɛra bɛd na ba.

¹⁴ Ko nanɛn bɛerha faddi kyana billa dɛ kun fa kaan, malee wun nduwa kar nggi nun fa wa. A meyedghɛn thlɛdun nggi fa kɛla tɛthlɛnda Faara a talara hai, nduwa Yeeso Kɛrɛsti fa tafadghɛn.

¹⁵ Tɛk dɛn mbɛnda fa kaan a fardɛ! Nanɛnya, ai wutsɛfayiddi ɛna nun ka nggi? Sɛndisɛ a fardɛ anadɛ a ɛnaarha hai kam kɛdang dɛn yiyi nun hai fɛree kɛnun.

¹⁶ Tsaudi tɛsar nun kɛsɛr thlɛghang ni kɛkafek kun wa?

¹⁷ Nafiniya kɛs nda kun ha ngga, amma mbɛ hu kwamana na ngga wa. Mbɛ mid ndan sɛ a wum teena nun tɛ nggi wa tɛnɛn naarha kala 'ya heu non naarha dɛrha thlɛman ndan dɛ.

¹⁸ Ana niifasɛ na midghɛn sɛ a ɛnang 'ya nɛn kun na ngga nɛghɛn ngga; malaman kanda ɛnaghɛn nda kɛtsar, mbɛ kɛl nani a thlɛmad nun wa.

¹⁹ Kun wanggina, katɛra sɛri ni nanɛnya niya tɛk hatta nggɛtɛnun fa, tɛ kɛm niya dɛrha mbeedɛ tɛ tur sɛsaddiya kɛl ma tsau Kɛrɛsti ahur nun.

²⁰ Andam kwang niya a thlɛmad nun nanɛnya, kam niya kyakhrang

uradna hai. Kɛkafek billadi kaan ka kun.

Karapu aten nda Hadjara tɛ Saratu

²¹ Pɛremadghɛn, kun na minnun sɛ takkwa ngyakrha dɛleewar Musa, sɛkkun ɛndi ndana ngyahaddi wa?

²² Kɛsɛr nɛghɛn chichirethlee hai tɛ ndarha, wangya Ibrahim sɛri ni hɛshya, tal wee nggɛt na mafarha, tahadghɛn kɛm wan nudi na tɛ altengghɛn.

²³ Wan mafad nudi, nggɛtgha ndan kɛla nanda nggɛt wundakhnaya. Amma tahad wandi na nggɛtna nudi na tɛ altengghɛn nggɛtgha ndan hu dɛfrha mii Faara.

²⁴ Nishyini kyab ya tsau nda ɛn sakhrha aten dɛf mii Faara sɛri. Nuneefa yi tal, Hadjara, ndɛn tsauka wumnda Sɛnai thlɛna fiya ngyakhrha sɛ kyangga kanda hu mafayirha hai.

²⁵ Nanɛnya Urshalima nɛghɛn kɛla wumnda Sɛnai ahu chehweed Arabiya, kɛsɛr ndɛghɛn tɛ wangghighɛn tsau nda mafaya hu ngyakhrha.

²⁶ Amma tahad nudi, Saratu ndɛna ameyed Urshalima na a talara, nɛghɛn tɛ altengghɛn, tɛkɛm manɛm ni.

²⁷ Kɛsɛr nɛghɛn chichirethlee hai tɛ ndarha, "ɛno wutsɛfayirha sa nuneefa na kwarenga mbuwa nggɛtta, tɛrang urad wa sɛ huhwana sa 'wa wagha tɛk hatta ngɛtta fa, kɛsɛr wangya nudi malna chimadghɛn tsɛnda hangga, kal nda wangya nudi na chimadghɛn sɛ."

²⁸ Nanɛnya shayina, kun kɛmda wangya dɛfmee ni kɛla Ishaku.

²⁹ Kɛla nanɛn kaar wandi nggɛt nanda yi thlu farha thleng dɛ wandi fa nggɛt nanda tɛ sɛsɛmnda Sɛsɛn Faara. Ta weeriba ya nɛghɛn kee.

³⁰ Amma ndagha labar Faara kɛn? "Rɛwu mafad nudiya tɛ wangghɛn, kɛsɛr mbɛ wan mafad nudi har langarha kyab tɛ wan nudi mbuwa mafarha wa."

³¹ Nanɛn kee shayina, mbɛ wangya mafad nuda ni kɛm wa, amma wangya nuda ni mbuwa mafarha.

5

Wal alteena hu Yeeso Kārēsti

¹ Kāsər Yeeso Kārēsti ndən hərghangga kəm tənəm tək mbənda fa tē wal alten nēm. Nanən kee, ishama tē kanglanggirha hu fərəkəkafek. A nggəm dūn fa nggər wun tsaurha mafayirha hu ngyakhrha Musa wa.

² Kama thləmarha hai, nggi, Mbulus, niya ndang nda kun, a nggəmdūn fa thleng muwa nda kun wa, tsaudə mbə 'ya sē dāng na Kārēsti kun sē wa.

³ Niya nggər ndang nda kun, kala niifa nggəmnngga fa thleng muwa nda, tsaudə tēta ni takkwa ngyahad Musa nən.

⁴ Kunna na minnun a wal hərəkrha nun a mbed Faara non a takkwa ngyakhrha deleewar Musa, tsaudə kyang dūn alten nun sē hu takkwa Yeeso Kārēsti, nuwun inggun ma nggayid Faara.

⁵ Amma kəm na hu Səsəna nəghən a kukwasang kəm fa ka a thlə nggayid Faara nēm tē fərəkəkafek dēf nən miighən.

⁶ A nadəm a takkwa Yeeso Kārēsti nda thleng nanda muwa kəm nduwa thlengwa nda kəm wa mbə 'yasə ahurghən wa. 'Ya kamngga ndəna fərəkəkafek tē nggəm ndan kee.

⁷ A katəradghən kun a dərha mbeedə kaan, wun 'yadangga takkwa kəkafek kun fa?

⁸ Huwuddiya bəwa bə a thləma Faara aagha kun wa.

⁹ Mekhna ngguchit nən safang nda mburodi.

¹⁰ Mbərsadi tē Chinəm ndən mbuwa nun sək mii niifa pak ma yina. Yandī na a billa kun ya na nda ngwang kumarha sē, ko ndəghənni wun.

¹¹ Shayina, andam bal yi a pər labar Faara aten thlee muwa, kəla ndana fīngya niyi a ənarha, kama balna nda a səsəerha? Andam balwi a pər labar hərəkrha hu kadid Kārēsti wa kam tsaukwi ən kii saara a fīngya.

¹² Niyi a ndarha nafini na a billa kun ya a nggushi tsau nanda fīrya.

¹³ Shayina, aah nanda kun ka a wal alteena nun, amma a tsawang dūn

wal alten dī ya tsawun hu səsəmda dimiyirha wa. A meyedghən ngwa tsaukwa nggəmda ahur nun non a ənang taara ndan.

¹⁴ Kāsər ngyakhrha Deleewar Musa nəghən aten labara tal, ndəna, "Nggəmu tuladwa kəla alten wa."

¹⁵ Amma ana dūn a kət ndan, kun a kii ndan. Kwarama, nun a bəlang nda ndan.

Səsən Faara tē yi thlu farha

¹⁶ Nanən kee niya ndang nda kun ana Səsən Faara a laf kun, mbun əna tar thlu farha wa.

¹⁷ Kāsər 'ya na mid thlu farha mbə ndəna mid Səsən Faara wa, Səsən Faara kəm mbə midghən sē 'ya na mid thlu farha wa. Kanda kyab na nda a yanda tē ndan, nanən kee, mbun mbang əna 'ya na minnun wa.

¹⁸ Amma ana Səsən Faara ni a kəla kun ha, mbun nggər naarha a kamu ngyakhrha Musa wa.

¹⁹ Tar thlu farha nəghən a pəpal, bəreukirha, tē kulafayirha, tē suna ən kəshiirha,

²⁰ tē takkwa dāharha, tē thlərəfyirha, kar ndan fa, tē sərəkkihra, tē səbrha hura, tē nggəm alteena, tē ndəkrha hai tē ndan.

²¹ Tē kəs ndan hur, tē sa mbaala, tē fīngya əngya, niya kəs thləman nun kəla 'wani ənang nda kun kaar, tē ndarha nafiya na a əna tur əngginiya mba nda wal kutəryid Faara wa.

²² Amma 'ya na Səsən Faara ənarha ndəna, nggəmda, tē wutsəfayirha, tē tsau dədəmnggirha, tē kərəsta, tē hakkilo tē nggayirha, tē kəkafekkirha.

²³ Tē sammayirha, tē kəs alteena, mbə ngyakhrha sē 'yadagha əngginiya wa.

²⁴ Fīngya na yi Yeeso Kārēsti tawang nda ən thlu farha dē tē ən mbəlfəeya heu aten kadīirha. Balwanda nda a takkwa tur əngginiya wa.

²⁵ A tsau dəm yi Səsən Faara, tama wiim hai kəm tē Səsən dī.

²⁶ Ana dəm a taala wa. Ana dəm a səbang hur ndan dē wa. Ana dəm a suna ən fiya wa.

6

Daman ndan sə

¹ Shayina, a nadun niifa kyadə hu tar dimiyirha hai, kun na tə Səsəna tə Pedənda wudaman hu kwamana ba na ngga. Amma ənamadghən tə sammayirha, kəsər nun də mukrha hu kəkərra hai kəmda.

² Daman ndan sə, anadun a dang sə ahu 'ya kiya lə dang nun ngyahad Kərəsti.

³ Ana niifa a numad ndaarha ka niifa manggən, amma mbə kewa, huk nən altenggən.

⁴ Kowunni kəkəranggən targhən, a nagma a taala a tafadghən, mbə kəl kəkərang nən altenggən tə shadghən wa.

⁵ Kəsər kowunni nən a tər rəfəd altenggən.

⁶ Kala niifa tsahang nanda labar Faara ha, nən ndəghang ənggighən hai na ngga tə niifdi tsahangga ha.

⁷ A nggaba dūn altennun wa. Kəsər mba ndəndəlang nda Faara fa wa. Na niifa wumang ənnarhami ahu 'ya həf nən.

⁸ Kəsər yandī həfgha yi thlu farha, nən a dang ahu mərta də. Amma a həf də yi Səsəna tə Pedənda nən a dang ahu yibrha də mbuwa ngwalarha.

⁹ Nanən kee, a təkədə kəm tə əna əngya na ngga wa. Kəsər a təkəwa kəm mal əngya nəm na ngga nanəm a ənaarha wa, na sayi bayi ba nəm halth yi parka.

¹⁰ Nanən kee, a wal dūm kwamana, tama danggəm fiya sə heu, kəla shayinəm na hu Kərəsta.

Mii ngwala shawarid Mbulus

¹¹ KƏLAMAN TUR CHIREELTH DI NA MƏMANGGƏN NIYA CHIREETHLENG KUN DƏ TƏ HARNA

¹² Nafiyini na a taala tə alten ndan, kanda ni na a ngyabang thlee muwa kun fa na mindansə ana kanda nda ngga. Na nda a ənaarha kee kəsər na nda a tərəm səsaddi na nda a kyarha sahai kəsər ka kadid Yeeso.

¹³ Ko nafini thleng nanda muwa kanda, mba nda a takkwa 'ya ndaana ngyakhrha deleewar Musa wa. Na mindan sə a thleng muwa nda kun təna nda narha taala tə

ndaarha kanda kyangga kun hu thlee muwa hai.

¹⁴ Amma nggi kəm mbi tam taala tə altenna wa, kəl aten kadid Chinəm Yeeso Kərəsti. Kəsər sunanna heu tauda də aten kadiddi, Suna ən kəshirha heu kəm mərta ahur na.

¹⁵ Mbə 'ya sə hu thleegha muwa nduwa niifa thlee wa muwa wa, 'ya kamangga kee a tsauka niifa weerənda nggəta.

¹⁶ Ngwa tsauka dədəmnggirha tə nggayid Faara tə fingya takkwagha əndi thlək ni ya, kəmda aten ka nafiya Isəreela yi Faara.

¹⁷ A kwasamadghən, a nggər dūn billa nggi aten ənggini bal wa, kəsər kwad wundəyini na a fadna ya, kyaddə ndarha mafad Yeeso ni nggi.

¹⁸ Nggayid Chinəm Yeeso Kərəsti, a tsauka tə səsən nun, shayina. Atsaukake.

Deleewar Mbulus a Afisaya.

Ten labaara.

Mbulus ndən chirethgha deleewar diya a sayiddi nanən ahu porsəna a Roma, asəmha ahu hurarha kumggit mikki a kwasamad nggətta Yeeso. Thlənang na Mbulus deleewar diya a Afisaya də tə numa ndaarha a ngwalang nda karatang nda, nggəra nda thlənanggən fingya də pak fa-takkwaya.

'Ya na manggən ahu deleewar diya ndəna kwamana ənana Faara na a wumanggən nafiya na ahu kəshirha həu a kamu ngyakhrha Yeeso Kərəsti ba, mbə ma fiya kee wa, amma heu tə yibya heu ənana Faara a talara tə hweede.

Deleewar diya fərang də kaali fiya na a tsawa nda ahu kwamana na a kyad ndaarha tsau nda tal yi kəkafek, mbə ahu mee kee wa.

Ahu deleewar diya katəranggən tsə labaara hai aten wum teena, kyaddə kwamana wurna Faara nafiyyighən, kyadə kəm nggayidghən hu kwaman chakh dīmiyyid ndan ənang nən kanda, kyang nən kanda sə ahu ngyakhrha dīmiyyirha kəsər ka mərəra Kərəsti Yeeso, tə dəf nən miighən hu tar Səsəna tə Pedənda.

A hu deleewar diya na karapuya sə kyadgha wum ten nafiya Faara tə Kərəsti. Səghang nda nafiya Kərəsti tə fad niifa, Kərəsti kəm ndəna teena. Səghang nda kanda sə tə wuronga, Kərəsti kəm ndəna wut-samnda. Səghang nda kanda sə tə dəf sar kənnə na tsauka tə shembe. Ənana Faara əndiya kəsər a tərang ngganda thləmnggən sə.

Əngya na ahurghən

Katəra labara 1:1-2

Tsaurha tə ndan tal hu Kərəsti 1:3-3,21

Kwamana na kyad ndaarha nəghəm tal 4:1-6,20

Mii ngwala labaara 6:21-24

Deleewar Mbulus chirethleng nən Afisaya də

¹ Kyagha deleewar dāba ya a har Mbulus, wurna Faara ka a tsauka təthlənda Yeeso Kərəsti. Niyi a chirethleng nafiya Faara də na chahal a Afisa, nafiya na a dərha mbeedə tə fərkəkafek fa ahu Yeeso Kərəsti.

² Ngwa tsauka nggayirha tə tsawud dədəmnggirha yi Faara na yinəm China tə Chinəm Yeeso Kərəsti a tsauka tə kun.

Parkaya yi Səsəna ahu Kərəsti

³ Tsau faala yi Faara tə Chin Chinəm Yeeso Kərəsti. Fərangga parka kəm a talara hai tə kala Səsən parka hu Kərəsti.

⁴ Kapa nən əna kəshirha, nggəm Faara kəm wurdə kəm ahu Kərəsti a tsawum chahal kula ən 'yaara hu yidghən.

⁵ Faara 'wadə teena kətəm na a tsawum fa wurayighən tə wumang nda kəm a thləmadghən ba tsawum wanggighən ahu Yeeso Kərəsti. Əndani na midghən ya a ənagha, ka a mbənanggən kaan.

⁶ Nanən kee faala mə Faara kəsər ka mamnggit nggayidghən fərang nən kəm təkə ahu Wanggən nggəm nən.

⁷ Kəsər ka far Kərəsti ndən wal nəm pəla, ndəna, chahang nda dīmiyyid nəm kəm də. Kəsər ka nggayidghən mulgha hai,

⁸ fərang nən kəm hangga heu tə thladwayirha tə sənda.

⁹ Nanənya kyadang Faara səndəghən kəm na bəbee aten Kərəsti, 'ya ənanən ka a lədagngən 'ya na midghən ahu Kərəsti.

¹⁰ A ləghəd sayi, na Faara a əna əngya heu na midghən, na Kərəsti a wumang əngya heu na a talara tə na a hweede nagha a harghən.

¹¹ Kəsər ka nanəm hu Kərəsti, thlə dəm langaarha a har Faara, kəsər kətəm 'wadə teena wurdə kəm, tsanggən əngya əna nda kəla na midghən ənaarha.

¹² Taama kəm Yahudaya 'wagha shiteena tə Kərəsti tama tsawum fal mamnggitghə nəm.

13 Nanənya kun mbuwa Yahu-daya sək dūn labar kəkafek di kəm, labardi na mbənggən yi hərəkrha. A sayiddi fər nun kəkafek tə Kərəsti, fərang Faara Səsəna kun tə Pedənda kəla dəf nən miighən kətəm, tsaudə kəla ənsakhrha na kyat ndarha kun yighən ni.

14 Səsən tə pedənda ndən kyadangga ndarha kəm dəf Faara miighən a nafiyighən, ndən kyadangga ndaarha kəm na Faara a fərang alteena fingya tsauka yighən. Taama fal mamnggitghən nəm.

Hwan Mbulus Faara ka nafiya Afisa

15 Nanən kee, sək ni labar fərkəkafekkid nun fər nun a Chinəm Yeeso, tə kəm nggəm ndənun a nafiya Faara na chahal,

16 malanggwi usa Faara ka kun wa. Ni naarha hwan Faara ka kun kətsar,

17 hwan Faara ni Faara yi Chinəm Yeeso Kərəsti, tə Chindi na manggən, fərang Səsəna nən kun yi thladwayirha tə sənda tənun chik sənggən ngga.

18 Niya hwan Faara a inanggən hur nun də na kukwaryidghən nun, tənun sən təmani shiiten di aah nən kun ka kamanggən, tə kəm sən hangnda mamnggit parkayidghən dəf nən miighən a nafiyighən na chahal.

19 Niya nggər hwanda kəm tənun sən mamnggit səsəmdəghən kalgha mbərha mu, na a əna taara ahur nəm, kəm fərgha kəkafek. Səsəmdədi na əna taara ahur nəm, nəghən tal tə mamnggit səsəmdədi.

20 Ndən ənagha taara ahu Kərəsti a sayiddi thleng nanda sə hu mərta, tə kəmda fərang də tsənggam tsaurha a yisəmadghən a talara.

21 A mbəda ni na Kərəsti a əna kutəryirha sə aten kutərya heu tə səsəmda, nduwa tə shembe tə kutəryirha. Nəghən tə thləma kalgha thləma mu heu na nda a fəra, mbə hu kəshiddi kee ya wa, ta hu kəshiirha də na bayi

22 Faara dəfang də komani a kamu sar Kərəsti, tsau də teena yi kutəryid əngya heu, ka a thlar Kən hwan Faara nən*

23 na fadghən, nəghən lələgda hu Kərəsti, kəla nanən tə altənggən lədfang nən əngya heu.†

2

Thliirha sə hu mərə ahu yibrha də tə Kərəsti

1 Kətəm nuwun məmərə hu səsəna, kəsər ka kar mii nun fa tə dimiyirha.

2 Takkwa dūn kwaman kəshiddiya əna taara nun tə 'ya na mid ənkaheerha. Ndəghən ni na a əna kutəryirha hu kəshiirha, tə kəm na Səsənggən tə səsəmda fa aten kowunni mbuwa əna taara tə 'ya na mid Faara.

3 Kəm heu nəghəm kee kətəm, kəm a takkwa 'ya na mid thlu fad nəm, nəghəm a takkwa 'ya na mid fad nəm tə numad nəm kee, hu kiya kəsər ka ən ənad thlu farha, kəm kaar bəd səbrha hur Faara a tennəm bə kəla nanən aten fingya wangya kəshiddiya.

4 Amma na niifa hadang Faara fa kaan, tə kəm nggəmdəghən a kəm muldahai,

5 ko nanəm məmərə ka dimiyid nəm, fərang yibrha nən kəm sə heu tə Kərəsti. (Kəsər ka nggayid Faara ni hərəghang nanda kun.)

6 Thlenggən kəm sə tə Kərəsti Yeeso, fərang mbəd tsaurha na kəm a talara təghən.

7 Ənana Faara əndiya kəsər ka kəshiirha na bayi a kyad nggayid ghənən mbuwa nəm mbang sakhkən, nadə kəmhai tə nggayid di keeghən kyadang nən kəm hu Yeeso Kərəsti.

8 Kəsər ka nggayid Faara ni wal nun hərəkrha hu fərkəkafek. Yandiya mbə ka 'ya əna nun yi alten nun ni wa, fərra Faara ni

9 mbə ka əna taara wa, nadə niifa taala.

10 Kəsər kəm karid tar Faara ni, ənənən hu Yeeso Kərəsti tənəm əna

* 1:22 1:22 Dzabura 8:7 † 1:23 1:23 Kolosiyaya 1:18

taara na ngga, 'wanən fərang kəm ka kətəm a ənam.

Tama tsawum tal tə Yeeso Kərəsti

¹¹ Tsaunən kee, dalama teena hai tə tsawud nən kətəm kun mbuwa Yahudaya ni nggətgha kun aah nanda, “nafiya thleewa muwa” a mii fingya aagha fad ndan, “nafiya thleegha muwa” (kulo hai mbiya thlee mu diya, yi thlu farha ni kee na nda ənaarha tə haara.)

¹² Dalama teena hai a sayiddi nanun ndəndəgha hai tə Yeeso, rongya ni kun mbuwun ahur nafini wurna Faara wa. Mbuwun ahur dəf miidi wa, tsawud nun hu kəshiddiya mbuwun tə shiteena tə kəm mbuwun tə Faara wa.

¹³ Amma nanənya nuwun hu Kərəsti Yeeso, kun kətəm nuwun inggun tə Faara, amma nanənya bənda bə tə kun tsau tə ndəghən fa ahu far Kərəsti.

¹⁴ Kəsər kərəsti tafadghən bəng də tsawud dədemnggirha kəm bə. Wumang nən Yahudaya tə fingya mbuwa Yahudaya tsawa nda nafiya tal, hu farghən irang nən də aten kadiirha, changgən kalman də hai ndəghangga kanda hai tsawangga kanda təsaryi.

¹⁵ Malanggən əna taara tə ngyakhkya Musa wumanggən Yahudaya tə fingya mbuwa Yahudaya tsawa nda nafiya tal. Ənanən ndən kee ka a tsawum hu dədemnggirha.

¹⁶ Ənanən kee kəm ka a tangsanggən pathlang ndan kyab tə Faara. A tsawa nda farha tal hu mərrəghən a ten kadiirha. Ndəghang də kanda hai tə tsawud təsaryiddi nana nda sə kətəm.

¹⁷ Ba dāba tə pərang Labara kun na mbənggən yi tsawud dədemnggirha, a kun mbuwa Yahudaya na inggun tə Faara, tə Yahudaya kəm na tsau tə Faara fa.

¹⁸ Kəsər ka Kərəsti ni kəm kyab nəm mbang dərha thləmad Pəpa də hu Səsəna tal.

Kən Faara yi Chinəm

¹⁹ Nanən kee, kun mbuwa Yahudaya, mbə rongya ni kun bəlwa, kun

nafiya ni na tə altendan heu tə nafiya Faara na chahal. Kun wangya wu-raya na yi Faara.

²⁰ Kun heu nuwun kəla kənna tənna nda aten mbukhrha kənna hai ənana fathlengya Yeeso tə annabiya, Yeeso Kərəsti tafadghən ndəna fer sar təndədi.

²¹ A hurghən ni Wumna təndədi heu tsəgha sə tsauka Kən Faara chahal yi Chinəm.

²² A hurghən ni kəm tənna nda kun heu ka a tsawun a mbərha na Faara sə tə tsaurha tə Səsənggən.

3

Pər Mbulus Labar Faara a nafiya mbuwa Yahudaya

¹ Tsaunən kee, nggi Mbulus wan porsəna ka Kərəsti Yeeso ka kun mbuwa Yahudaya.

² Səndisə səkdun labara aten nggayid Faara fəree nən tar diya ka a thlar kun ni,

³ kəla 'wani chireethleng 'ya hai kedena Faara ənwulteena ənanən.

⁴ A karatang dūn əndi chireethleng ni hai, nun a walang 'ya sənni aten Kərəsti.

⁵ Amma kaar əndi na bəbee ya pərangwəndan fiya wa, kəla pərang na Səsəna tə Pəfənda fathlengya Faara tə annabiya na chahal,

⁶ ndəna, pər labara na Mbənggən yi Yeeso Kərəsti, fingya mbuwa Yahudaya tsau nda fa har langaarha kəla kəm Yahudaya. Kəm tə kanda tsau dəm thlu farha tal. Kanda kəm na nda wal yindan kənaghən ahu dəfmi Faara a kəm hu Yeeso Kərəsti.

⁷ Tsawed nda fa tətə a əna tar pər labarda ni na mbənggən hu fərra nggayid Faara tə səsəmdəghən na a əna taara ahur na.

⁸ Ko nanən nggini ngguchit ahur nafiya Faara na chahal, nggini fəree nanda nggayid diya ka a pər labar dani ahur nafiya mbuwa Yahudaya aten Kərəsti mbuwa nəm mbang kirasang nda kənaghən.

⁹ Wurna nda nggi ka thləghang nggəni fiya heu kwaman di na bəbee

bəbeng na Faara ka kətəm, ənağha əngya heu.

¹⁰ Na midghən sə nanənya nafiya na hu Kən hwan Faara, a pər sənda Faara nda dədamən-dədamən a kutərya tə səsəmnda ha a talara.

¹¹ Ənda na midghən Faara ya ka kətəm, ləđang də 'ya na midghən hu Yeeso Kərəsti Chinəm.

¹² Kəsər ka fərkəkafekkid nəm a ndəghən, nanənya ndənəm mbang dərha thləmad Faara də kula hərəenga.

¹³ Nanən kee, niya hwan kun, a mər fad nun hai ka səsaddi niya səsərha fa ka kun ya wa, səsaddiya kəsər ka a manangganda kun.

Hwan Faara ka nafiya Afisa

¹⁴ Kəsər ka kee niyi a bəra hai tə waded na a mbed Chindi,

¹⁵ ahurghən ni na fa wurayighən heu na a talara tə hweede a wal ka thləm ndan sə.

¹⁶ Niyi a hwanggən a fərang mamnggit kənaghənən kun tənən fərang shembe nən tsawun tə səsəmnda Səsənggən a hur nun,

¹⁷ tənə Kərəsti tsaurha ahur nun hu fərkəkafek. Niya hwan Faara a non kanglang, kəmđa non a tsərha hu nggəm ndan

¹⁸ tənun wal səsəmnda sənang nda hai, kun tə fingya na chahal heu, tənun sən hangnda nggəmnda Kərəsti, ndəna kəthləng ndəghən tə nzanggidghən, tə kudimnggidghən.

¹⁹ Tə kəm a sən nggəmnda Kərəsti nun, ko nanən mbəm sənang hai heu wa, ləđdun ngga tə sənda Faara.

²⁰ Mamnggirha heu yi Faara ni, na səsəmdəghən a əna taara ahur nəm, heu tə əngya mbangwa nəm hwanda, nduwa numawa nəm.

²¹ A tsauka mamnggirha tə Faara ahu Kən hwan Faara tə kəmđa Yeeso Kərəsti pakwandə! Atsaukake.

4

Tsaurha tal tə ndan hu Kərəsti

¹ Tsaunən kee, kəla nani hu porsəna kəsər ka Chinəm, niya hwan

kun tsawama tə ndan hu kwamana aah na nda kun kamanggən.

² Kətsər tsawama məsələmnda nafiya tə sammayirha, tə kərəsta. Munyaama tə ndan hu nggəmnda.

³ Ndeeman yid nun laf wumten da nun ha kyanun fərang na Səsəna kun, ahu dədemnggidđi wumangga kun heu.

⁴ Thlu farha tətəl ni, Səsəna tə Pedənda kəm tətəl ni, kəla na shiteena aah nanda kun kamanggən tətəl ni,

⁵ na Chinəm tal, fərkəkafek kəm tətəl ni, tə mbaptisma tətəl.

⁶ Faara tal Chin kowunni heu, na aten əngya heu, ahu heu kəmđa.

⁷ Amma fərang Kərəsti nggayirha kowunni ahur nəm.

⁸ Kəla ndana labar Faara, "A sayidđi tər nən talara sə har də porsəngya haadə, Fərang də ən ənaarha fiya dədamən-dədamən."*

⁹ (Mani ndarha "tərdə talara sə"? Nəghən a kyad ndaarha tərđa hai ta kamu chehweerha də.

¹⁰ Niifđi tərgha hai, ndəghənni kəm tərgha talakh talara sə, ka a ləđdanggən talara tə hweede heu.)

¹¹ Ndəghənni kəm fərangga fingya fathləngya Yeeso, fingya annabiya, fingya fa pər Labara na Mbənggən, fingya pastoya tə famaləmgya,

¹² ka a ngwanggən nafiya Faara fa na chahal ənang taara nda yi tənang nda fad Kərəsti,

¹³ Nən a dərha mbeedə kee kəl a səl wumten nəm hu fərkəkafek tə sən Wan Faara tsawum lələđđa tsəkka yi Kərəsti.

¹⁴ Tərgha mbəm a nggər tsaurha kəla wundakhnaya wa, nduwa tsawum kəla fingya na nanda tsang teena kanda tə tur tsaharhaha na a kyakhrang hutən ndan hai, nafiya na ndəndəl kanda a nggaba kanda tə huk kanda tə 'ya əna nanda.

¹⁵ Ameyedghən, a pər kəkafek nəm hu nggəmnda, manəm sə heu ahurghən ndəghənggi na teena, ndəna Kərəsti.

¹⁶ Kəsər ndəghənni wumangga mbəd njiya farha heu chik tsərha nda kala

* 4:8 4:8 Dzabura 68:18

mbəd njirha əna targhən nda hu nggəmnda.

Weerinda yibrha hu Kərəsti

¹⁷ Niya ndang nda kun, niya nggər ndang nda kun hu thləm Chinəm, tə ndaarha a nggər dūn tsaurha kəla nafiya mbuwa Yahudaya wa, mbuwana numad ndan məməl

¹⁸ hutən ndan lələgdə tə wula. Ndəghang nda kanda hai tə yibrha na Faara a fəra, kəsər ka yamid səndəndan, tə hur ndan na kakrak.

¹⁹ Mbə shilee sə a yid ndan wa fər nda fad ndan ka tar kulafayirha, na nda sunad kala ən tsanda.

²⁰ Mbə kee tsaha nun atən Kərəsti wa.

²¹ Səndisə pərang nda labara kun atənggən tsau nən nafiighən ni kun, tsahang nda kun ha atən kəkafek na ahu Yeeso.

²² Nanən kee, malaman dīmiyid nun tə ən ənad nun yi kaar, ən ənaarha na səbang kun də kəsər ka nggəm əngya mbuwa ngga.

²³ Ngwa kyakhrangga səsəna numad nun hai.

²⁴ Tərama weerənda tsaurha ənana Faara na kəla altənggən, yi nggayirha, tə tsaurha yi kəkafek chahal.

²⁵ Tsaunən kee, malaman nggabaarha, kowunni nagha a thləghang kəkafek nən tuladghən, kəsər kəm ni ndan heu.

²⁶ A səb hur nun də, a nggəmdūn fa kyangga səbrha hura kun hu dīmiyirha hai wa, tə kəm a nggəm dūn fa həmnga yanfaara hai hur nun səsəba də wa.

²⁷ Amma a malang dūn kwamana Sheetan wa.

²⁸ Niifa na a ngaara a nggərdə ngaara wa. Ameyedghən əna taara nən yi kəkafek tə harghən, tənən wal 'ya ha a fəranggən fa yamiya.

²⁹ A kyad labara ba mbuwa mbənggən a mii nun wa, kəl tur labara na mbənggən na fər kaali yi taksarha tə ndan, hu ənaarha kiya nən dāng nda nafina sə na a səkkən.

³⁰ Kwarama nun də səbang hur Səsəna Tə Pədənda də yi Faara na tə yibrha. Dalama teena hai a tsauka

Səsəndi shedawa atən nun na a kyad ndarha a fara səmən nun a wal alten nun hu dīmiyirha.

³¹ Ndəghama hai tə tur labara na i'ikh, tə hufirha hura, tə səbrha hura tə yanda, tə 'yar farha tə səb thləma tə kala tur yanggi kaara.

³² Ənəman nggayirha ndan, non a hađang ndan fa, non a chahang dīmiyirha ndan də kəla chahang na Faara dīmiyid nun kun də hu Kərəsti.

5

Tsaurhahu kukwaryirha

¹ Tsaunən kun wangya Faara ni nggəm nən, tsahama tsaurha kəla ndəghən,

² tə kəm tsawama yi nggəm ndan, kəla nggəmna Kərəsti kəm, fər nən fadghən ka kəm, sataka na sədghən mbənggən, sataka yi Faara.

³ Amma ahur nun a sək nda ko labar kulafayirha wa, ko tur yanggini, nduwa nagha suna sə ahur nun wa, kəsər kamngwa tə nafiya Faara na chahal wa.

⁴ Nəghən kee tə labara na mbuduhul tə palhya yi nuryirha nduwa na i'ikh kamngwa tə kun wa. Ameyedghən nama narha usa Faara.

⁵ A sənunsə tə ndaarha, niifa na a əna pəteyirha nduwa susuwayirha, nduwa suna, tsau də tal tə takkwa dəharha, mba nda wal langaarha hu kutəryid Kərəsti tə yi Faara wa ko ngguchit.

⁶ A nggaba niifa kun tə labarya mere wa. Kəsər tur ənggini ya ndəna səbang hur Faara də atən nafiya ənawa taara tə 'ya ndanən.

⁷ Tsaunən kee a wumdūn teena tə kanda wa.

⁸ Kəsər kun kaar nuwun hu wula, amma nanənya, wal dūn kukwaryirha a fad Chinəm. Nanən kee, tsawama nafiya na hu kukwaryirha,

⁹ Kəsər kukwaryirha na ahur nun ndəna bang 'ya ba na ngga, tə tsawud nggayirha tə kəkafek.

¹⁰ Tsahama əngya na a mbənannggən Chinəm.

11 Ndəghama hai tə ən wula mbuwa ngga, a meyedghən pəramadghən.

12 Kəsər ən shilee ni a pər ənggina nəm na nda a ənaarha bəbee.

13 A bə ənggini a mbəd kukwaryirha bə, kowunni nən naghən.

14 Kəsər kukwaryirha ndən kyangga 'ya pəpal bə. Ndəghənni nda nanda,

“Mekhnu sa na a shiirha!

Thliu sə hu mərri!

Na Kərəsti a fəro kukwaryirha.”

15 Nanən kee, kwarama tə tsawud nun. A tsawudun kəla nurya wa, amma tsawama kəla nafiya na ndəndəl.

16 Ənama taara tə kwamana wal nun yi nggayirha, kəsər bənggini nanəm sə yi mbəlfēerha.

17 Tsaunən kee a nadun nurya wa, kəl sən 'ya nun na mid Chinəm.

18 A nggal dūn tə aam inabi wa, yandī na dāng kun hu ən shilee də wa. Ameyedghən ləgdāama tə Səsəna tə Pedənda,

19 kalaman ndan sə tə labarya yi Dzabura, tə amshiya yi faala, tə amshiya yi səsəna. Aama amshe a Chinəm tə hur nun heu.

20 Kətsar nama narha usa Faara China ənagha əngya heu, ahu thləm Chinəm Yeeso Kərəsti.

Tsawud nishya tə həshya hu kakhrha

21 Fəraman altennun ndan hu Kərəsti.

22 Nishya na tə kakhrha teena fəraman fannun a chimayinun kəla nun ənənggən Chinəm.

23 Kəsər chimarha ndəghən ni aten nukkun, kəla na Kərəsti aten Kən hwan Faara, Ndəghənggi tafadghən ndəghənni tə hərəkrha faddi.

24 Kəla fərna fatakkwaya alten ndan a Kərəsti, nishya kəm fərama alten nun a chimayi nun ko hu mani.

25 Kun həshya nggəmama nishy-inun kəla nggəmna Kərəsti fatakkwayighən har fər nən yibədghən ka kanda

26 ka a nagha chahal, tsabənggən də tə aama tə səsəmnda labərgħən.

27 Əna nən kee fər nən altənggən a walgha fatakkwaya mamnggirha na chahal kula ən 'yaara fa nduwa ən tsanda nduwa 'ya dīmi.

28 Nəghən kee kamdə, həshya a nggəm nishyindan nda kəla nggəm nanda fad ndan. Kəsər kala niifa nggəmngga nukkun, nggəm nən altənggən.

29 Mbə niifa sə 'wagha kar fadghən wa, amma nən narha həbāng nda kəlagħən nən ha ngga, kəla na Kərəsti laf fatakkwayighən,

30 kəsər kəm ndan ni hu fadghən.

31 Kəla ndana Deleewar Faara,

“Na niifa mal man tə chin,

Thləthləbānggən nukkun fa,

kanda kyab tsawanda thlu farha tətal.”

32 Ən dīya nəghən bəbee kudimnggən kaan, amma niyi a ndaarha Kərəsti ni tə fatakkwaya.

33 Nanən kee, kala həshnefa tətani a nggəm nukkun nən kəla nggəm nən altənggən, kala nuneefa kəm tətani a fərang mamnggirha nən chimadghən.

6

Tsawud wundakhnaya tə fa nggətyindan

1 Kun wundakhnaya, təraman shilee fa nggətyinun teena kəsər kun yi Chinəm ni, kəsər ndəna məməl.

2 Ngyakhrha yi tal əna nanda tə dəfmee ndəghən, “Tərang shilee nda muwa tə tsu teena,

3 tənə tsawud nun naarha ngga, tə kəm na yibəd nun a naarha dzang hu kəshīirha.”

4 Kun chingya, a səbāng dūn hur wangginun də wa; a meyedghən, kəraman kanda sə hu kwamana na ngga, tə kəm tsaha man labar Chinəm kanda ha.

Mafaya tə tuwurayindan

5 Kun mafaya, təraman shilee tuwurayinun teena na hu kəshīirha. Fəraman mamnggirha kanda, koma

nun a ənaarha ənamadghən tə hura tətali, kəla nun a ənang Kərəsti.

⁶ A fərang dūn mamnggirha kanda ka tərəm hu yirha tənən mbənang fiya wa. Amma kəla mafaya yi Kərəsti, ənama 'ya na mid Faara tə hura tətali.

⁷ Ənama taara tə hura tətali, kəla nun a ənang taara Chinəm ni, mbə fiya wa.

⁸ A sənunsə, na Chinəm a fərang kənaghən kowunni ahur nəm kala 'ya əna nəm ngga, ko mafaya ni, nduwa nafiya na tə alten ndan.

⁹ Kun tuwuraya, kunggi ma ənaman mafayinun kee. A nadun a tərang kanda wa. A sənunsə kun kyab na tuwuri nun tal a talara, ndəghənggi kəm mbə wura hasə wa.

Kəsəmnda Faara

¹⁰ A mii ngwaladghən tsawama tə shembe ahu Chinəm tə səsəmnda mamnggitghən.

¹¹ Ngwama fa tə kəsəmnda yanda yi Faara fərang nən kun, tənun mbang pa kəfarha tə Sheetan ana midghən huk kun.

¹² Kəsər mbəm a yanda yi thlu farha tə fara wa, amma tə səsən kəshiid mbəlfeyya mbuwa nəm naarha, tə kutərya tə fiŋgya na tə tə səsəmnda ha, tə fiŋgya na tə kutəryid kəshiid wula a har ndan.

¹³ Tsaunən kee, kalaman kəsəmnda yanda heu yi Faara, tənun mbang isha a fardī mbuwa ngga na bəyi. A kwasamaddi ngwalang nun yanda nun narha tə shembe isha kət.

¹⁴ Ishama tə shembe, kəkafek tsauka kəla ən kən munun, nggayid Faara na kəsəm ndəghən laf kun nən,

¹⁵ na a kyad ndaarha ngwa dūn fa ka a pər Labaara nun na Mbənggən kəla pa pakhma yi tsawud dədemnggirha.

¹⁶ Ngwa tsauka fərkəkafek kəsəm ndənun tənun mbang bəlang wad hafya hai na tə mbəlfeddi a charha ba.

¹⁷ Tərama tətər tasau yi hərəkrha, tə kəm thlaukh kəlar Səsəna, ndəna labar Faara.

¹⁸ Hwanama Faara kəsar tə səsəmnda Səsəna. Hwanama Faara aten əngya dədamən-dədamən. Kəsər non a kəla alten nun ha ngga a sayiddi nun a hwanda aten fatakkwaya heu.

¹⁹ Nggi kəm Hwaneema Faara in, tənə Faara fəre 'ya kamngga a thləyi, pər Labarghən ni na Mbənggən yi ənwulteena a fiya kula hərənga.

²⁰ Kəsər ka labardi na mbənggən ya ndən tsauni a meyed Yeeso, ko nani hu porsəna. Hwaneema Faara in tənə pər labar Faara kamngga a əne.

Mii ngwala nda 'ya

²¹ Tikikus, wanmanəm nggəm nəm, na a əna taara hu kwamana na ngga a Chinəm, Nən a pərang 'ya kun heu, tənun sən 'ya niya ənaarha tə kwamandi niya ənaghən.

²² Thlənni ndən thləman nun də kəsər a sən 'ya nun nanan a hurghən, tə kəm fərang kaali kun nən.*

²³ Shayina, ngwa tsauka dədemnggid Faara na chindi, tə Chinəm Yeeso Kərəsti tə nggəmnda tə fərkəkafek tə kun.

²⁴ Ngwa tsauka nggayid Faara aten kowunni nggəmngga Chinəm Yeeso Kərəsti tə nggəmnda mbuwa tam ngwalarha. Atsaukake.

* 6:22 6:22

Filibiyaya

Nda'ya

¹ Kyagha deleewar dāba ya a har nda Mbulus tē Timoti mafaya Yeeso Kārēsti, a fīngya heu na a takkwa Yeeso Kārēsti na tē tsaurha a Filibi heu tē shīngya tē fīngya na a dāng kun sē.

² Ngwa tsauka nggayid Faara na yīnām China tē Chinām Yeeso Kārēsti tē kun.

Hwanda Mbulus aten fatakkwaya Yeeso

³ Ni naarha usa Faara a sayid dī dāl ni teena hai tē kun.

⁴ Kātsar a nadi a hwan Faara a tennun ni ānaghān tē wutsēfayirha.

⁵ Tākdi mbēnda fa kāsār wum dām teena hu pēr labara na Mbānggān, ka a katārādhān ta weeri dā ba ya.

⁶ Sāndisē Faara katārāngga tar dā hai na ngga ya ahur nun, nān a dārha mbeedā tēghān kee ta fardā dē na Yeeso Kārēsti a wutta bā.

⁷ Māmēl ni a fadna a ni naarha dāl kun teena heu kēla ānani tē wutsēfayirha, kāsār nuwun ahur na, nuwun a wum teena tē nggi ahu nggayid Faara, heu tē muwenda hu porsēna dē ish ni aten kākafekkid Labara na Mbānggān.

⁸ Faara sēndasē nggām dī kun tē kām nān a kukwase fa a na kunni tē tur nggāmnda Yeeso Kārēsti na niifa hadang fa.

⁹ Hwandāna kee, a mulgha nggāmndā nun hai, hu huteena tē sēnda kwaman Faara.

¹⁰ Nān dāng kunsē a wur 'ya nun kamngga, kāsār a fara na Kārēsti a wutta bā a non chahal kula ān 'yaara.

¹¹ Ngwa tsaukwa yībēdwa lālēgdā tē nggayid tarwa kyaghabā hu fērākafekkid wa hu Yeeso Kārēsti. Katāra nān hai kee kāsār ka a manang ngganda thlēm Faara ni, tē fallēghān kām.

'Ya na mid Mbulus a pēr Labara nda na Mbānggān

¹² Shayina, na minna sē a sēnunsē, āndi katārāgha hai tē nggi ya nggēr dē inang kwamana hai na a dēgha labar Faara mbeedā.

¹³ Kowunni, heu tē sodjaya na a kēla minda ki kutāra ha tē chehweddi kahad sēndasē muwegha nda hu porsēna dē kāsār ka nani mafad Kārēsti.

¹⁴ Kāsār ka nani hu porsēna fa takkwa Chinām heu wal nda kanglanggirha na a pēr labar Faara nda kula hēreenga.

¹⁵ Fīngya na nda pēr labar Kārēsti ka sērākkirha tē nggām alteena kee, amma fīngya na nda āna yīndan yi nggayirha.

¹⁶ Na nda a pēr labar Faara yi nggāmnda, sēndasē fēree nanda tar dīya a tsawi kāsāmnda yi pēr Labara na mbānggān.

¹⁷ Fīngya yini taarha na nda a pēr labar Kārēsti yi nggām alteena kee, mbē tē hura tal wa, na mindan sē a sēsee ahu porsēna.

¹⁸ Amma mbē 'yasē wa. Ko na nda a sak 'ya ngga nduwa mbuwa ngga, nduwa kākafek ni na nanda a pēr labar Kārēsti, niyi tē wutsēfayirha, kākafek niya chik dārha mbeedā tē āna wutsēfayirha.

¹⁹ Sāndisē ahu hwandā nun a tenna heu tē thlarra Sāsān Yeeso Kārēsti sēndisē na nda a kal nggi hai.

²⁰ Niyi a nām ndaarha mbē 'yasē na keerha hu shilee hai malang nggi tar na wa, amma niyi tē fērākafek na a tsawi tē kanglanggirha hu Yeeso kēla kaar. Fērdi kākafek tē ndaarha ngwa manang ngganda thlēm Kārēsti a fad na ko nggi tē yibrha fa nduwa a mērdi.

²¹ A fad na yibrha yi Kārēsti ni, a mērdi walla chikrha ni.

²² Amma a mēryi wa, niya āna taara kaan yi Kārēsti. Nānān kee sēngwi āndi na minna wura wa.

²³ Tsakh tenna hai sēri. 'Ya na minna a dī thlēmād Kārēsti dē tsawan kyab, yāndiya ndāna māmēl a fanna.

²⁴ Amma kāsār ka kun na minnun sē a ne tē yibrha fa.

²⁵ Sāndisē nēghān kee, sēndisē kām niya naarha tē kun heu tēnun

wal chikrha tē wutsəfayirha, hu fərkəkafekkid nun.

²⁶ A nggər dī wutta thləmad nun dē, nun a wal ən taala kaan tē Yeeso Kərəsti kəsər ka əngya nən a ənaarha a tenna.

Tsawama kəla wangya talara

²⁷ 'Ya kamngga, tsawama kəla wangya talara, na a wuddi ka kəlang kun bə ko wudwi dē wa, a sək ndaarha ni, ishɔun ngga, mii nun tal hu 'ya nun a ənaarha kəsər ka fərkəkafekkid dī yi Labar Kərəsti na mbənggən.

²⁸ A tərəm dūn fatsangginun wa. Tsawama tē həhasyrha ndəna a kyad ndaarha na nda a bəlang kanda, kun kəm na nda a hərghang kun, ko Faara tafadghən.

²⁹ Kəsər fərangwa kwamana kun na fərkəkafek nun hu Kərəsti Yeeso kewa, amma a səson kəm ka ndəghən.

³⁰ Kun a habbaarha tē tur yandī nanun sani fa, ndəghən ni kəm sək nun bəl ni fadghən.

2

Tsawama tē məsələmnda Kərəsti

¹ Nuwun a wal kaali ka tsau nun yi Kərəsti wa? Nduwa nuwun a wal nggabrha ahu nggəm ndəghən wa? Nduwa nuwun ahu tsawud dədemnggirha hu Səsəna wa? Nduwa kəm nuwun a nggəm ndan tē hadang nda ndan fa wa?

² Niya hwan kun, ngwa ləghədgha wutsəfayid na ahu tsawud nun tē numarha tal, tē nggəmnda tal, non hu səsəna tal tē 'ya na minnun tal.

³ Ana dūn a əna 'ya tē nggəm alteenə nduwa tē manang nda alteena wa, amma tsawama məsələmnda nafiya. Kowunni naghə tər shadghən niifa ni kalgha ndən mu.

⁴ A kəlang na 'ya na midwa kee wa, amma kəlang əngya na mid fīngya kəm.

⁵ Tsawama tē halla Kərəsti Yeeso fa.

⁶ Ko nanən Faara ni ndəghən, məməlangwa fadghən tē Faara na a kəsgənən tē shembe wa.

⁷ Tsawanggən altenggən kəla mbə ka niifa ni wa, tərghən fadghun kəla mafarha, ahu thlu farha nggət na ndan, kyad fadghənən kəm hu thlu farha.

⁸ Tsaunən kəla niifa, manang ngwa altenggən wa, tē kəm naghə a əna taara tē 'ya na mid Faara tē kəm nggəm dā fa na a mərgha, mərə kəla tē mbəlfēerha aten kadīirha.

⁹ Tsaunən kee, fərang Faara mamnggirha kaan, dəfang thləma nən kalgha tur thləma,

¹⁰ kəsər ka thləm Yeeso kala niifa nən a bərang nda hai tē wadēdghən, a talara tē kəshīirha tē kamu chehweerha.

¹¹ Kala sheneurha nən a ndaarha Yeeso Kərəsti Chinəm ni, kəsər a manangganda Faara na Chindī.

Ngwa djargha kukwaryid nun hai hu kəshīirha

¹² Tsau nən kee, kun shayina nggəm ni, niya hwan kun, kəla nun yakh nggəm miina fa hu sayiddī nani tē kun, ko mbuwa ni a thləman nun nanənya, daama mbeedə tē əna taara tē 'ya nun a səkrrha a miina. Ndeeman yid nun tē əna taara tənə kwaman hərəkrə nun kyarha pəpal bə, ənamadghən tē tərəm Faara, naghə fad nun a rəprha fa.

¹³ Kəsər Faara ndəna a əna taara ahur nun, tənun əna 'ya tərna midghən.

¹⁴ Kala 'ya nun a ənaarha ənamadghən kula huhurumnda nduwa ngaala,

¹⁵ tənun tsaurha kula ən 'yaara fa, non chahal kəla wangya Faara mbuwa tē dīmiyirha fa ahu sayid kəshiddiya na ten fiya kakrak, fa mbəlfēeya naghə kukwaryid nun a djaara hai ahur ndan kəla kukwaryirha hu kəshiddiya.

¹⁶ Tē kəm kəsəama labar wal yibrha, tēni wal ən taala a far bəd Yeeso bə səsanna tē tərna mbə tsaurha mere wa.

¹⁷ Amma ko na nda ireedə kəla ən saarha yi fəra a mbəd fər sataka tē əna taara kyaghə

ba ahu fərkəkafekkid nun, niyi tə wutsəfayirha tə kun heu.

¹⁸ Nanən kee kun kəm təgha mbənda fa əna wutsəfayirha nun tə nggi.

Timoti tə Abaforiditus

¹⁹ Niyi a ndaarha a nggəm Chinəm Yeeso fa, tsəbaku niya thlənanng Timoti a thləman nun də, təni wal kaali a səkdi labar nun ba.

²⁰ Mbə niifa sə nani təghən kəla Timoti wa billagha kaan tə kun wa.

²¹ Kowunni kəl 'ya billagha kanda fa kee, mbə yi Yeeso Kərəsti wa.

²² Amma kun səndun tsawud Timoti, əna dan tar pər Labaara na Mbənggən kəla nda wee tə chin.

²³ Tsaunən kee niyi a ndaarha niya thlənanng a thləman nun də a hərəm di sək 'ya na a katərarha hai tə nggi.

²⁴ A nggəm Chinəm fa tsəbaku nggi tafanna ma niya dərha də.

²⁵ Amma kəla di hai kəm kamdə a nggəryi thlənanng Abaforiditus kun də wan maana. Pashid tarna ni, nan a əna tar sodja kyap, təthləndə nun ni puwang nun ba ka bagha deesə.

²⁶ Nəghən a kukwasang fa ka a na kun nən heu, tə kəm billa də kaan kəsər səkfun ndaarha mbə kanglang wa.

²⁷ Kəkafek haddə kaan har takhdə a mərə. Amma hadang Faara fa, mbə ndəghən katənggən wa, heu tə nggi. A mbə kee wa kam na hurna a səbrha də kaan.

²⁸ Tsaunən kee ndən ndaani niya nggər thlənggən a thləman nun də tənun naghən tək mbənda nun fa, nggi kəm mbi billarha kaan wa.

²⁹ Thlamadghən fa tə wutsəfayirha ahu thləm Chinəm. Fəraman mamnggirha tə fingya na kəla ndəghən.

³⁰ Takhdə a mərə kəsər ka tar Kərəsti. Nəghən a fər yibədghən kəsər a deeghən sə tə taara yi mbangwa nun ənaarha.

3

Nggayirha yi kəkafek

¹ A miı ngwala labarna, pashiyina, ənama wutsəfayirha tə Chinəm. Mbə billa nggi fa a nggəryi chireethleng

kun də aten ənggini 'wani pərang kun wa, kəsər a ənadı kee nən a dang kun sə.

² Kwarama tə wudayini ya na a əna tar mbəlfəerha, na a ndaarha kəl thleena niifa muwa ndənən wal hərəkrha.

³ Kəsər kan ni fathlee muya yi kəkafek, kan na a fərang mamnggirha Faara tə səsənggən, na a əna taala tə Yeeso Kərəsti, mbərsa wan tə tar thlu farha wa.

⁴ Ko nanən nggi ni mbang mbərsaarha tə tar altenna. Ana niifa sə na a ndaarha nəghən a mbərsaarha tə tar altənggən, nggi kaldı ndən mu.

⁵ Thleegha nda muwa a sayiddı səl ni beena wuvada, nggi tə Isəreela ni, turya Mbenjemen, wangya Ibraniyaya. Aten tsahad deleewar ngyakhrha Musa, nggi tə Farisarha ni.

⁶ Niyi a ndi farha hai aten takkwa ngyakhrha Musa, ni naarha səsang nda fa takkwaya Yeeso. Aten nggayirha niyi a takkwa ngyakhrha məməl.

⁷ A fərdi numayi tə ndaarha ka 'ya niya ənaarha. Amma nanənya kəlang di mbə ka 'yani wa kəsər ka Kərəsti.

⁸ Tsawang di əngginiya mbə ka 'yani wa, kəsər ka sənda Kərəsti Yeeso Chinəm. Kəsər ka ndəghən ni malang ni əngya heu, tsawang nggi kanda əngya ni mere kee təni wal chikrha ka tsauna Kərəsti yina,

⁹ təni tsaurha ahurghən. Mbə ka nggayid na niya laf ngyakhrha deleewar Musa wa, kəsər ka nggayid di ni waala a fad Yeeso hu fərkəkafek.

¹⁰ Na minna sə a sən Kərəsti ni tə səsəmda thliidghən sə ahur mərə, na miina sə a səsee təghən, tsawi kəla ndəghən ahu mərəghən,

¹¹ na minnasə ko kəkən ni a wal thliirha ni sə ahu mərə hu yibrha də.

Ndiyirha hu 'ya na minnəm

¹² Mbiyi a ndaarha 'wadı teena waldı əngginiya wa, nduwa tsawi kəla Yeeso wa. Amma niyi a ndeng yidna təni wal əndı kyana Yeeso Kərəsti kəs nggi ha kamənggən.

¹³ Awo, Shayina, nawi fanna kəsdi ndən ha wa. Amma djanggi yirha 'ya tal kee, mbəde 'ya mbərgha də, niyi a ndeng yinna a əna ənda ni na a mbee.

¹⁴ Niyi a ndeng yinna a wal əndani na miina, təni wal kəna əndi kyana Faara aah nggi talara hai hu Kərəsti Yeeso.

¹⁵ Tsaunən kee kəm shinggi ahu səsəna tama nam tə tur hallədi thləkni ya. Amma ana fingya sə na tə 'ya mii pak, na Faara a kyadanggən kun a pəpal.

¹⁶ 'Ya kamngga tama dəm mbeedə təghən kee.

¹⁷ Shayina, takkwama 'ya ənani, tə kəm kəlaman wid fingya na məməl kəla nəm ənaarha.

¹⁸ Kəla ni 'wani pərang nda kun, nanənya ma niya nggər pəranggən kun, tə aam yirha hu yidna, na fingya sə ahu windan hai, kyaddə ndarha fatsangya kadid Kərəsti ni.

¹⁹ A mii ngwaladghən na nda a dərha ahu hwanga də. Faar ndan hur ndan ni. Yamid shili ndan ndəna nda taala sə, numan ndan heu nəghən aten ən kəshiirha.

²⁰ Amma wangya kutəryid talara ni kəm, nəghən a kukwasang kəm fa kəla bad Təhərəkə nəm fa Chinəm Yeeso Kərəsti, a talara hai.

²¹ Ndəghənni tə səsəmnda na a bəng əngya bə heu a kamu kutəryidghən bə. Tə səsəmnggit də ni keeghən nən a kyakhrang mərfa fad nəm hai tsawanggən kəla fadghən yi mamnggirha.

4

¹ Tsaunən kee, shayina nggəmni, tsawama tə shembe hu Chinəm. Nggəmđi kun har nəghən a kukwaseefa a na kunni. Shayina kunni wutsəfayid na tə kəna tarna.

Isha tə shembe ka Chinəm

² Niyi a hwan Yudiya tə Səntiki, a tsaukwa mii ndan tal hu Chinəm.

³ Sa na ka pashid tarna na tə kəkafek fa, niya hwan sa dang nishyina sə kyab ya na a tsawa nda dədəm tə ndan, kəsər habban nda tə nggi ahu pər Labardi na Mbənggən

ya. Ənanda taara heu tə Kəlamen tə fingya pashiya tarna, kanda na thləm ndan chichireethlee hai ahu Deleewar fər Yibrha.

⁴ Tsawama kəsər tə wutsəfayirha fa ahu Chinəm, niyi a nggər ndaarha tsaama tə wutsəfayirha fa.

⁵ Kərsaama tə kowunni, a sənunsə takh chinəm a bəarha bə.

⁶ A billadun tə koma wa, amma kala 'ya katəragha hai pəra man ndəghən Faara hu hwanda tə usa Faara kəm.

⁷ Dədəmnggid Faara, kalgha sənda niifa mu, nən a laf hur nun tə hutən nun ahu Kərəsti Yeeso.

⁸ A mii ngwaladghən shayina, kala 'ya na tə kəkafek fa, komani yi fər mamnggirha, komani na məməl, komani na chahal, komani yi nggəmnda, komani yi suna, a na 'ya sə na ngga kaan, nduwa yi faala, numama aten əngginiya.

⁹ Ənama taara tə 'ya tsaha nun tə thlənun, tə kəm sək nun, tə nanun a fadna. Faara na tə tsawud dədəmnggirha ha nən a naarha tə kun ha.

Usa Mbulus Filibiyaya ka fərrə ndan

¹⁰ Ənadi wutsəfayirha kaan tə Chinəm kəsər nanənya kyaddə ndaarha nggərdun billarha tə nggi. Kəkafek billadun tə nggi, amma wal wun kwamana kedee kunun wa.

¹¹ Mbə nani a ndarha kee ka yamirha wa, kəsər tsaha di kərəsta tə 'ya na a harna.

¹² Səndi kwaman tsawud na ko hu yamirha ko hu walaha. Ni mbang kərəs tsaurha ko nəghən kəkən, ko hu mirha ni ko hu nggaala, ko hu yamirha ko hu walaha.

¹³ Ni mbang əna əngya heu hu Kərəsti na a fəre shembe.

¹⁴ Ko nanən kee, dəe dūn sə a sayiddi nani hu səsəarha.

¹⁵ Kun Filibiyaya səndunsə hu sayiddi katərang ni pər Labar də hai na Mbənggən, malni chehweed Makidoniya mbə nafiya sə na a takkwa Yeeso wumngga teena tə nggi hu fəra tə thlərha wa kəl kun katen nun kee.

¹⁶ Kəsər ko a sayiddi nani a Tasa-
lonika, nun thləne əngya də na
minna.

¹⁷ A ndaadun na minna sə a fəre
'ya nun wa, awo, 'ya niya kadaarha
kee tənun wal kəna tar nun.

¹⁸ Nanənya kala 'ya na minna asə
a harna kalgha mbərha mu, tsau
nən waldi əngya fəre nun a har
Abaforiditus. Fər yini ya na sədghən
mbənggən, sataka ni kəm na Faara a
thlərha tə wutsəfayirha.

¹⁹ Na Faar na a fərang əngya kun
na mid nun mamnggid kənaghən hu
Kərəsti Yeeso.

²⁰ Mamnggirha tsaudə yi Faara na
Chindi pakwandə. Atsaukake.

Ngwala mii nda'ya

²¹ Ndaman 'ya nafiya Faara fa hu
Yeeso Kərəsti.

Shayina nanan a mbədiya kanda a
ndang'ya kun fa.

²² Nafiya Faara heu na a mbədiya
kanda a ndang'ya kun fa, mbə
kələma fingya na a minda ki Kaisar
wa.

²³ Ngwa tsauka nggayid Chinəm
Yeeso Kərəsti tə kun. Atsaukake.

Kolosiyyaya

Deleewar Mbulus chireethleng nən Kolosiyyaya də

¹ Kyagha deleewar da ba ya a har Mbulus təthlənda Yeeso Kərəsti wurna Faara ka a tsauka tə pər labar Yeeso Kərəsti kanda kyab tə Timoti wan manəm.

² A fa fərkəkafekkya Yeeso Kərəsti na tə tsaurha a Kolosiya. Ngwa tsauka dədəmnggid Faara Chinəm tə nggayidghən aten nun.

Usaarha tə hwan Faar Mbulus

³ Kəsər nan naarha usa Faara, Chin Chinəm Yeeso Kərəsti, ana dan a hwan Faara a ten nun.

⁴ Kəsər sək dan labaara aten fərkəkafekkid nun a Yeeso Kərəsti tə nggəmnda nun a ənang nda nafiya Faara heu.

⁵ Kəsər ka shiteena nanun təghən aten 'ya dəfang na Faara kun də a talara. 'Wadun teena sək dun ndən ka a fardī sək nun Labaara yi kəkafek na Mbənggən.

⁶ Labardi na Mbənggən bağha thləmad nun ba nəghən a weela hu kəshirha də kahad, a kyakhrang wid fiya hai hangga. Kəla kyakhrang nən wid nun hai ka a fardī sək nun labar nggayid kəkafekkid Faara.

⁷ Tsaha wun 'ya aten Labardi na Mbənggən pərangna Abafaras kun pashid tar nan nggəm nan. Ka mafad Kərəsti ni nəghən a əna tar kəkafekkirha a meyed nun.

⁸ Ndəghənni kəm pərangga labara kəm aten nggəmnda a fingya fərang na Səsəna tə Pedənda kun.

⁹ Nanən kee, ka a fardī sək nan fad nun malang ngwan hwan Faara aten nun wa. Hwan dan Faara a lədanggən kun tə sənda nggəmna hurghən kəmda fərang huteena nən kun tə thladwayirha yi Səsəna.

¹⁰ Tərgħa tsawama hu kwamana na məməl kəla na mid Chinəm kəmda kətsar nən əna əngya mbənangga. Ahu tsawud nun ənama tur əngya

heu na nggəngga, non naarha tsərha tə chik sənda Faara.

¹¹ A fərangga Faara kaali kun yi kanglanggirha hu səsəməndəghən, tənun naarha tə munyarha tə mbənafa fa tə kərəsta.

¹² Nama naarha usa Chindi kətsar, ndən tsawangga kəm wal nəm kənaghən ahu əngya dəfang nən nafiyyighən də ahu kutəryid kukwaryirha.

¹³ Ndəghənni hərəhangga kan ba ahu kutəryid wula, dəgha tə kan hu kutəryid Wanggən də nggəm nən.

¹⁴ A fadghən ni wal nəm hərəkrha, chahang də dimiyid nəm kəm də.

Mamnggit Yeeso Kərəsti

¹⁵ Kərəsti nəghən məməl kəla Faara mbuwa nəm naarha tə yirha. Wan 'waarha ni aten əngya ənana nda heu hu kəshirha.

¹⁶ Kəsər a fadghən ni ənana Faara əngya heu na a talara tə hweede, na yirha a naarha tə fingya mbuwana yirha naarha, tə kutəryirha, nduwa səsəməngya a talara, nduwa kutərya. Ənagħa Faara kəshirha heu a fadghən tə kəm a ndəghən.

¹⁷ Na Kərəsti sə kapa na nda əna əngya heu, ndəghənni kəsgha əngya ha heu ənana Faara a mbərha na ngga.

¹⁸ Ndəghənni teena yi farha, ndəna fatakkwaya, ndəghənni katərarha tə 'waagħa thliigha sə ahu mərə, tənən tsaurha ndəghən tafadghən 'wagħa ma əngya heu.

¹⁹ Kəsər Faara tafadghən ndən ndaagħa na wanggən a tsaurha lələgdə kəla Faara.

²⁰ A fad wandə ni ndana Faara nən a bang kəshirha heu a thləmadghən ba. Nən a bang tsawud dədəmnggirha ba aten fərgħən irang nən də aten kadiirha. Wudanggən əngya ba heu ənanən a thləmadghən ba, əngya na hu kəshirha nduwa na a talara.

²¹ Kaar yi nuwun inggun ma Faara. Fa tsan nggighən ni kun kəsər ka numad tar mbəlfed nun.

²² Amma nanənya, wudang Faara tsawud dədəmnggirha ba ka mərəra

Kərəsti hu farha a tsawanggən kun chahal a mbedghən kula ən 'yaara.

²³ Amma tətə ni a dūn mbeedə tə fərkəkafek ishun ngga aten kəkafek. A nggəmdun fa wudun samaddə ahu kaali fərang ni kun a sayiddi səknun labardi na mbənggən. Labardi na mbənggən ya pər ndan də ahu kəshirra də kahad, nggi Mbulus ndən wurna nda a tsawi mafad Faara a pərgəni də.

Tar Mbulus a fa takkwaya Yeeso

²⁴ Nanənya niyi a tək mbənda fa kəsər ka səsəarha niya ənaarha aten nun. Kəsər ahu səsaddə ni ndən niya ləđang 'ya takhka yi səsad Kərəsti a meyed fadghən, ndəna fa takkwayighən.

²⁵ Faara ndən wurgha nggi ka a tsawi mafad fa takkwaya Yeeso, a pər labar Faara ni na lələgdə,

²⁶ Labardiya, nəghən bəbee ka kətəm. Amma nanənya kyadə pəpal ba a nafiya Faara.

²⁷ Na mid Faara sə a sən kəna tə mamnggirra yi Kərəsti yi nafiya ni mbuwa Yahudaya kəmdə. Əndani na bəbee ya, na Kərəsti ahur nun. Ndən fərangga shiteena kun na a pər mamnggid ghən nun.

²⁸ Kərəsti ni nan a pər 'ya atənggən, tə sənda nanan təghən ha heu, nan kəs thləmaarha, tə tsahang nda kowunni ha. A ba đan tə kanda thləmad Faara ba, na minnan sə a tsawa nda kəla Kərəsti. Na minnan sə a tsənda kəla nafiya Kərəsti.

²⁹ Ndəghən đani niya əna taara kaan kəmdə niyi a əna taara tə səsəmda heu fəree nən.

2

¹ Na minna sə a sən tur tar đə nun niya djitiirra ka kun, tə fingya fa fərkəkafekkyə na a Lawudikiya, heu tə fingya kəm 'wawaa na nggi.

² 'Ya na minna a wal kaali nda ahur ndan tə kəm wumangga nggəm kanda, təna nda wal shiiten sənda kaan, tə sən ənwulən tar Faara na bəbee, ndəna Kərəsti tafadghən.

³ A hurghən ni bəbeng na nda kəna thladwayirra sə tə sənda heu.

⁴ Pərang ni ndən kun amawa na niifa huk kun tə mii mbənda.

⁵ Ko nanən nggi tafadna mbiyi a thləmad nun hu thlu farha wa, amma hu səsəna niyi tə kun. Niyi tə wutsəfayirra fa kaan sək ni ishđun ngga, kun a dərha mbeedə ahu fərkəkafek hu Kərəsti.

Na wal weerinda yibrha sə hu takkwa Yeeso

⁶ Hərəm nun thlə Yeeso Kərəsti fa tsauka Chinəm, đaama mbeedə tə tsaurra ahurghən.

⁷ Ngwa nagha thlar nun kudimnggən ahurghən, təngga yibəd nun atənggən. Tənun tsaurra kanglang hu fərkəkafek, kəla tsahang na nda kun ha, dūn mbeedə tə usaghən kətsar.

⁸ Kwarama a nggaba niifa kun tə sənda kəshiddiya tə kəm sənda yi hukrha wa, kyagha nda ba a fad fiya, tə səsəmda səsəngya yi kəshiddiya, kyawa ba a har Kərəsti wa.

⁹ Kəsər ahu Kərəsti ni ləghədna əngya Faara sə heu hu farha.

¹⁰ Kun kəm tsau dūn lələgdə ahurghən, ndəghən na manggən aten kutəryirra tə səsəmda.

¹¹ A hurghən ni thləng na nda muwa kun, mbə thlee mbuwa na niifa mbang ənaarha, amma yandı ənang na Kərəsti kun, tsahangga kun hai tə ən ənad nun yi đimirra.

¹² Kəsər pang nda kun tə Kərəsti hu mbaptisma. Thləng nda kun sə kəm heu tə Kərəsti hu fərkəkafekkid nun ahu səsəmda Faara thləngga sə ahu mərə.

¹³ Kar nuwun məməra kəsər ka đimiyid nun tə kəm kəsər tsahang ngwanda kun hai tə đimiyid nu yi thlu farha wa. Amma thləng Faara kun sə tə yibrha ahu Kərəsti. Kəsər chahang də đimiyid nəm kəm də.

¹⁴ Fahwang Faara əndə də chireethləng na nda hai mbuwa ngga a tənəm tərənggən də ahu tawang nda də aten kadiirra.

¹⁵ Thlang də karid yanda yi kutərya tə səsəngya, fərang shilee nən kanda a pəpal, kal nən kanda mu aten kadiirra.

Takkwa ngyakhkya tsakkwa wa

¹⁶ Tsaunən kee a nggəmdun fa ngwang ngga niifa kumarha kun aten 'ya nun a həbrha tə saarha wa, nduwa far laf wutsəfayirha, nduwa kyad ndərid wutsəfayid teera, nduwa far yibəd Yahudaya wa.

¹⁷ Ənggini heu ya shishing nda ni kee aten 'ya na bayi kyadang nən fiya, amma Kərəsti ndəna kadghən.

¹⁸ Tsaunən kee, a nggəmdun fa hukka fiya kun tə kyad ndaarha mba nda a manang alten ndan wa tə kəm na nda tərang shilee fathləngya Faara in, kəsər kyadang Faara 'ya kanda. Ka numad dimiyid ndan na nda a taala.

¹⁹ Bal wanda tə Kərəsti wa, ndəghən na teena hu thlu farha heu. Kərəsti ndən wumangga farha tə maasa tə mbəd njiya, nən naarha tsərha kəla na mid Faara.

²⁰ Tsaunən mur dun tə Kərəsti, tə kəm ndəghang də kun hai tə səsəmda ənkaheeya kəshidđiya. Kama nun a əna əngya mbuwa ngga kəla kun yi kəshiirha ni? Kama nda nggəm nun fa tə ngyakhkya kəshidđiya ənana fiya tə ndaarha,

²¹ "A kəsang na wa! A taarang na wa! A tsuwar nan fa wa?"

²² Tur ngyakhkini ya yi tsahad thlu farha ni mbuwa kwas təla də, ana dun a əna taara sə.

²³ Tur ngyakhkini ya nəghən tə thladwayirha, tə tər shilee yi alteena, na nda a numad ndaarha mba nda a manang alten wa, amma na nda a səsang fandan ni kee. Amma tur ngyakhkya kiya mbə səsəmda sə na a dānggən niifa sə 'yadang 'ya nən fa nggəmna thlu farha fa wa.

3*Tsaurhahu weerinda yibrha*

¹ Tsaunən thleng nda kun sə hu weerinda yibrha tə Kərəsti, dəfaman yirha əngya fa na a talara hai a mbədī na Yeeso Kərəsti sə tə tsaurha a yisəmad Faara.

² Numama a ten əngya na talara, mbə aten ən kəshiirha wa.

³ Kəsər mər dun, yibəd nun nəghən bəbēe tə Kərəsti hu Faara.

⁴ A bəd Yeeso bə tsauka yibəd nun hu kəshidđi ya, nun a naarha təghən heu hu mamnggitghən.

Tsaurha chahal

⁵ Nanən kee, bəlaman dimiyid di tə ən kəshiirha tərna mid nun, kəla, bəreukirha, kulafayirha, suna, mbəlfēerha, kwidhura ndəghən nggima tar dāharha ni.

⁶ Kəsər ka əngginiya, ndəna hur Faara səbrha də aten fīngya kargha takkwaghən fa.

⁷ Kaar nun ənaarha kee, nun naarha wiirha hai hu tur əngginiya.

⁸ Amma nanənya tətani a nduwun hai tə əngginiya kəla nda; hufrha hura, kar farha, tə mbəlfēerha, səb thləma nduwa kyagha labaa bə a miiwa mbuwa ngga

⁹ A nggabang dun ndan fa wa, tsaunən malang dun tur tsawud nun yi thlu farha tə tar mbəlfēerha yi kaar.

¹⁰ Nanən kaldun weerinda farha fa, tsaudun nafiya pak. Tərdun weerinda tsaurha na nda kyakhrang hai hu sənda shishingnda tə nggəttəwa.

¹¹ Tsaunən wal dun weerinda tsaurha, balwa ndaarha sə tə Yahudarha nduwa mbə tə Yahudarha wa, nduwa tə thleegha muwa tə yandī thlee wa muwa, təmbəng nduwa dalthwa wa, nduwa niifa na tə altənggən nduwa mafarha. Kərəsti ndəghən ni əngya heu, nəghən kəm ahur nəm.

¹² Wurna Faara kun tsawun nafiighən na chahal nggəm nən kaan. Nanən kee, tətani non a hadang ndan fa, ənaman nggayirha ndan, malaman manang nda alteena, tə hakkilo, tə munyarha.

¹³ Kərsaama tə ndan. Chahaman dimiyirha ndan də, ana 'yasə a pathlang nun tə ndan, chahaman ndəghən ndan də kəla chahang na Chinəm dimiyid nun kəm də.

¹⁴ Ahu əngya heu, nggəmda ndəna manggən ma əngya heu, kəsər

nggəmnda ndəna wumang əngya heu hu tsaurha tal.

¹⁵ Ngwa tsauka dədemnggid Kərəsti ahur nun, kəla nanəm tal aah nanda kun a tsawun hu farha tal. Tsawama nafiya na yakh usa Faara kətsar.

¹⁶ Ngwa tsauka labar Kərəsti ahur nun kətsar kəla mbəd dəf wudəbəla. Non naarha tsahang nda ndan ha, kəs thləman ndan nun hu thladwayirha. Non naarha aah amshi yi Dzabura tə yi fal Faara, tə yi səsəna, non naarha kəm usa Faara ahur nun.

¹⁷ Kala 'ya nun a ənaarha, yi labaara nduwa yi taara, ənamadghən ahu thləm Chinəm Yeeso, non naarha usa Faara na Chindī hu fadghən.

Tsaharhaha a wuri Kərəstaya

¹⁸ Kun nishya na a chimarha, fərama fad nun a chimayi nun, kəla nafiya tsauka yi Chinəm.

¹⁹ Kun həshya kəm nggəmama nishyi nun. A nadun ngyangthlang a tendan wa.

²⁰ Kun wundakhnaya səghama mii fanggətyi nun ko ahu mani, kəsər ndəna mid Chinəm.

²¹ Kun chingya a billadun wangginun wa, kəsər na hur ndan səbrha də mərgha fad ndan hai.

²² Kun mafaya fəraman mamnggirha turayinun na ahu kəshirha ko ahu mani. A ənadun taara ka nana nda a na kun tənə nda fal kun wa. A meyedghən ənama taara pathlang nun tə Faara, kəla nafiya na a tərəm Chinəm.

²³ Kala 'ya nun a ənaarha, ənamadghən tə hura tal kəsər nun a ənanggən Chinəm ni, mbə a niifa wa.

²⁴ A sənunsə na Chinəm a fərang langaarha kun yi kəna tar nun. Kəsər nuwun a əna taara yi Chinəm Kərəsti.

²⁵ Tə əna tar mbəlfəerha kəm, nən a wal kəna tar mbəlfedghən, kəsər mbə Faara tattaha wa.

4

¹ Kun na tə mafaya ha ənaman nggayirha kanda, a sənunsə na tuwuri nun sə kəm a talara.

Fər kaali yi hwan Faara

² Nama naarha a hwan Faara kətsar, tsawun nggungwa fa tə usa Faara kəm.

³ Hwana man Faara kansə kəm, tənə Faara inang kwamana kan hai na a pər labarhə nan. Pər labar ənwulten tar Faara nan na bəbee, ndəna labar Kərəsti. Kəsər ka labar dani ya muweena nda hu porsəna də.

⁴ Hwaneema Faara in tənə pər labardi na bəbee ya ngga, kamngga a əne.

⁵ Nama ndəndəl tə tsawud nun tə fingya fərwa kəkafek tə Yeeso, tə kəm ənama taara ngga tə kwamana wal nun.

⁶ Kətsar naghə labar nun mbənggən, tə kəm sən kwamana nun kamngga na nggəranggun fiya sə.

Ngwala mii nda'ya

⁷ Na Tikikus a pərang 'ya kun a tenna. Ka niifa ni ahu tar Faara. Kan təghən nan a əna tar Chinəm.

⁸ Niya thlənggən a thləman nun də ka dəgha fərang kaali kun tə kəm pərang 'ya nən kun na nan ahurghən.

⁹ Nən a tahang nda Onisimus hadə wan tal nun, na nda a pərang 'ya kun na a katərarha hai a mbəfiya.

¹⁰ Aristakus nanan hu porsəna tal a ndang'ya kun fa, tə Markus wanman Mbarnaba. Pərang ndan kun yi tə ndaarha, a bəd Markus bə thlamadghən fa tə haara kikyab.

¹¹ Djeshiwa na nda aarha Djustus kəm a ndang'ya kun fa. Ngwala nafiya Yahudayina ni ya mahan na ahur nafiya nan a əna taara yi Kutəryid Faara, nggab nda nggi kaan.

¹² Niif nun na nda aarha Abafaras mafad Yeeso Kərəsti a ndang'ya kun fa. Nən naarha kətsar a hwan Faara a tennun na a tsawun tə kanglanggirha ahu əngya na mid Faara.

¹³ Niyi tə wutsəfayirha fa a pərang ndaarha ni kun nəghən a əna taara kaan ka kun tə kowunni na a Lawudikiya tə Hirapolis.

¹⁴ Təpuwuddi Luka nggəm nəm tə Ndimas kəm, kanda a ndang'ya kun fa.

¹⁵ Ndaman 'ya shayinəm fa na a Lawudikiya tə Nimfa kəm tə fa

takkwaya na a wumnda hai a minda keeghən.

¹⁶ A kwasamaddi karatang nun deleewar di ya, karata man ahu kən hwan Faara kəm na a Lawudikiya. Kun kəm karata man deleewar di thlənang nan nafiya Lawidikiya də.

¹⁷ Ndaman Arkibus a kwargha ng-walanggən tardi fərang na Chinəm ahu harghən hai.

¹⁸ Nggi, Mbulus, tə harna niya chireethleng nda ənna kun fa də. Dalama teena hai niyi hu porsəna. A tsauka nggayid Faara tə kun.

1Tasalonikaya

Nda'ya

¹ Kyagha deleewar da ba ya a har nda Mbulus, tɔ Sila, tɔ Timoti. Chireethleng nandan a fatakkwaya Yeeso dɛ na a Tasalonika a nafiya Faara na Chindi tɔ Chinɛm Yeeso Kɛrɛsti. Ngwa tsauka nggayirha tɔ tsawud dɛdemnggirha tɔ kun.*

Fɛr kɛkafekkid Tasaonikiyaya tɔ tur tsawud ndan

² Nan naarha usa Faara kɛsɛr ka kun heu, nan naarha kɛm hwanang Faara kun teena kɛtsar.

³ A nadan a hwan Faara aten nun nan dal teena hai tɔ tar fɛrkɛkafekkid nun nanun tɛghɛn a mbed Faara Chinɛm, tɔ dɛrha mbeedɛ nanun tɛghɛn hu nggɛmnda, tɔ kɛrɛsta kɛsɛr ka shiteena nanun tɛghɛn aten Chinɛm Yeeso Kɛrɛsti.

⁴ Sɛndansɛ Shayina, nggɛmna Faara kun wurnɛn kun a tsawun nafighɛn.

⁵ Kɛsɛr bɛng dɛn Labaara kun ba na Mbɛnggɛn, mbɛ labara katenggɛn wa, amma tɔ sɛsɛmnda, tɔ Sɛsɛna Tɛ Pedɛnda pɛrangga kɛkafek kun. Sɛndun tur tsawud nan ɛna nan tɔ kun ka a thlar kun nan.

⁶ Tsaundun nafiya tsahagha tɔ kan, tɔ kɛm Chinɛm, thlɛ labar Faara nun tɔ wutsɛfayirha fɛrna Sɛsɛna Tɛpedɛnda, ko nanɛn sɛsaa dɛn kaan.

⁷ Kɛsɛr ka kee tsaundun ɛn sakhrha a fa takkwaya heu na a chehweed Makidoniya tɔ Akaya.

⁸ Nanɛnya labar Faara wel da dɛ kɛsɛr ka kun mbɛ a chehweed Maki-doniya tɔ Akaya kee wa, amma fɛrkɛkafekkid nun a Faara sɛk fiya ndɛn ko a yanggi ni. Tsaunɛn kee, mbɛ minnan sɛ kalang sɛ a tenggɛn wa.

⁹ Kɛsɛr fiya ni tafad ndan na a thlɛk labar thlɛn nan fa ɛna nun, tɔ kɛm ndɛghɛn nun hai tɔ tar dɛharha, kyakhrun thlɛmad Faara ba, ka a

tɛrang shilee nun Faara ɛn na tɔ yibrha tɔ kɛkafek.

¹⁰ Nun naarha kɛla bɛd Wanggɛn fa ba a talara hai. Faara ndɛn thlengga Wan da sɛ ahu mɛrya, ndɛna Yeeso ndɛghɛn ni na a thlang kɛm sɛ ahu sɛbrha hur Faara na bayi.

2

Tar Mbulus a Tasalonika

¹ Shayina, kun tafad nun sɛndunsɛ bɛd nan thlɛmad nun ba tsauka mere wa.

² Kɛla sɛnnunsɛ tɛk dɛn sɛsaarha fa a Filibi. Amma fɛrang Faara kaali kan na a pɛrang Labar da nan kun na Mbɛnggɛn atenggɛn, ko nanɛn kar fiya labarghɛn fa.

³ Kɛsɛr labar dɛ pɛrang kun mbɛ nggabarha sɛ wa, nduwa mbɛlfeerha, nduwa hukrha wa.

⁴ A meyedghɛn nan narha pɛr 'ya na mid Faara, kɛsɛr kɛlang dɛ kan kam dɛn a pɛr Labaara nan na Mbɛnggɛn, mbɛ ka a mbɛnanggɛn fiya wa, amma Faara ndɛghɛn na a kɛkɛrang nda hur nɛm.

⁵ 'Wawan thlɛk labar yi mbɛnda mee ka a lɛm kun nan kee wa, tɔ kɛm mban tɔ numad suna ahur nan wa. Faara ndɛna shedawan nan.

⁶ Mban a kada faala a fad fiya wa, mbɛ a fad nun wa, kala ko wunni. A ndam na minnan sɛ kee, kɛla nanan fa fathlɛngya Kɛrɛsti kam kada dɛn thlaara a har nun.

⁷ A meyedghɛn nɛghɛm kɛla wun-dakhnaya ahur nun, kɛla na maana kɛr wanggighɛn.

⁸ Kɛsɛr nggɛm dɛn kun kaan mbɛ ka a pɛrang Labar Faara nan kun na Mbɛnggɛn kee wa, amma heu tɔ yibɛd nan kɛm.

⁹ Shayina, dɛlama teena hai tɔ taara ɛna nan. ɛna dɛn taara nda fɛdikrha tɔ yanfara amawa nan sɛsang kun a sayiddi nan a pɛrang labar Faara na mbɛnggɛn kyagha ba ahu thlɛm Faara.

* 1:1 1:1 Tar Fathlɛngya 17:1

¹⁰ Nadun əndi nan a ənaarha, Faara kəm wai kee, nanan chahal, tə ng-gayirha, tə kəkafekkirha ahu ən ənan nan a kun fa fərkəkafekkyā.

¹¹ Səndunsə ənang dən əngya kun heu kamngga, kəla na china ənang nda wanggighən.

¹² Hwan dən kun, fərang kaali nan kun, tə nggab kun nan, na a tsawun ahu kwamana na məməl a mbed Faara, ndəghən ni aagha kun ahu kutəryidghən də tə mamnggidghən.

¹³ Tsaunən kee, malang ngwan usa Faara kəsər fər dən kəkafek tə labar Faara pərang nan kun. Labardi yi Faarani mbə yi niifa ni wa. Thləwun ndən tə ndaarha labar Faara ni, nanənya nəghən a əna taara ahur nun.

¹⁴ Kun shayina tsahama nafiya na a takkwa Faara hu Yeeso Kərəsti, na hu chehweed Yahudiya, kəsər səsədun ahar nafiya chehweed nun, kəla səsə nanda ahar Yahudaya.*

¹⁵ Yahudaya ni bəlangga Chinəm Yeeso tə annabiya, kanda ni kəm rəkka kan. Na nda naarha səbəng hur Faara də kaan, tə kəm na nda kar kowunni fa! †

¹⁶ Na nda karang kan fa a pərang labar Faara nan fīngya mbuwa wa Yahudaya, kəsər amawa nda wal hərəkrha. Ahu ənaarha kiya na nda chik kyarha hu dimiyirha hai. A kwasamadghən səb hur Faara də kaan tə kanda.

Na mid Mbulus sə a nggərghən weng tala Tasalonikaya

¹⁷ Kun shayina, akwasamaddi tsakh nəm hai, na tennan tekħ tə kun habba dən na a nggərghən wutta thləmad nun də, a nggərghəm kəmarha hai na ndan nəm.

¹⁸ Mbə ngaala sə wa na minnan sə a wudan thləmad nun də, nggi na Mbulus, na minna sə a nggər yi dərha də saara hangga, amma kəsə Sheetan hai.

¹⁹ Akwasamadghən heu mani ən shiiten nan tə wutsəfayid nan, tə kəm

tallə nan a mbed Chinəm a wudda ba, mbə kunni wa?

²⁰ Kəkafek kunni ən tallə nan tə wutsəfayid nan.

3

¹ Nanən kee mbang ngwa nan kərəsta, ndan kamdə a mal kanda a Atina katen nan.

² Thlən dən Timoti pashid nan hu tar Faara a thləmad nun də ka a fərang kaali nən kun ahu fərkəkafekkid nun,

³ amana səsaddi kyakhrang hutən nun hai. Kun tafad nun səndunsə nəm a tək səsəarha fa,

⁴ A sayiddi nanan tə kun 'wa dən pəranggən kun tə ndaarha, nəm a tək səsəarha fa. Tsaudə kee kəla sənnunsə.

⁵ Nanən kee, mbang ngwa ni kərəsta, ndən thlən ni Timoti a sək labar fərkəkafekkid nun ni. Tərəm di nən də narha tə thlərbuddi, Sheetan huk də kun, tsauka tar nan mere.

⁶ Amma nanənya wudna Timoti a thləmad nan ba bəng də labaara kan ba na mbənggən aten fərkəkafekkid nun tə nggəm ndan. Nggərghən ndang nda kan nuwun a däl teena hai tə kan kətsar, tə kəm nəghən a kukwasang kun fa a na kan nan kəla na mid nan kəm a na kun nan.

⁷ Nanən kee shayina, ahu səsəd nəm tə kətəllə nəm fa wal dəm kaali kəsər ish dən ngga hu fərkəkafekkid nun.

⁸ Nanənya nəm a nggər chik wal shembe tsaunən ish dən ngga hu Chinəm.

⁹ Tur yanggi usaayi nan a ənang nda Faara ka kun, ka wutsəfayirha nanəm təghən aten yinəm Faara ka kun?

¹⁰ Nda yanfara tə fədikrha nan naarha hwan Faara na a nggərghən na kun na a dāng nggan kun sə tənə fərkəkafekkid nun chikrha.

¹¹ Ngwa tangsangga Faara na Chindi tə Chinəm Yeeso kwamana də na a dən wal kun.

¹² Ngwa chighangga Chinəm hur nggəm ndan kun tə fiya heu kəla nanan təghən a kun.

* **2:14 2:14** Tar fathləngya 17:5 † **2:15 2:15** Tar fathləngya 9:23,28, 13:45,50, 14:2,5,19, 17:5,13 18:12

¹³ A fərangga Chinəm kərəsta kun, tənun narha chahal kula ən 'yaara a mbed Faara na Chindī. Ngwa tsauka kee a sayiddi na Chinəm Yeeso a wutta ba tə nafiighən heu na chahal.

4

Tur tsawuddi na mid Faara

¹ A mii ngwaladghən shayina, nan a hwan kun, nan kəm a kəs thləmad nun kəsər ka Yeeso tə ndaarha, tsawama hu kwamana na məməl na a mbəנגgən Faara, kəla tsahang nan kun ha. Ko nanən nuwun tə tsaurha kee, amma nan a fərang kaali kun na a nggər wun chikkən.

² Kəsər səndun ənggini tsahang nan kun ha tə ngyahad Chinəm Yeeso.

³ Tsaunən kee, 'ya na mid Faara a tsawun chahal, nama inggun ma kulafayirha.

⁴ Kowunni ahur nun sən kwaman da nən na a kəs altənggən tənən naghā chahal tə mamnggirha,

⁵ kula suna naarha ahur nun non kəla nafiya səngwa wa Faara wa.

⁶ Atam niifa huk shadghən tətakkwarha nduwa səbəנגgən hurghən də kada nukkun nən wa, kəsər na Chinəm a ngwang kumarha tur ənggina sə ya, kəla pərang nan kun a katəradghən kəs nan thləmad nun.

⁷ Aawa Faara kəm a tsawun kula naarha chahal wa, amma a nam chahal.

⁸ Tsaunən kee, kala niifa kargha tsahadda fa ya, mbə kar nən niifa fa wa, amma Faara ndən kar nən, ndəghən fərang Səsənggən kun Təpedənda.

⁹ Aten nggəm ndan, kamngwa a nggərghan chireethleng nda kun də wa, kəsər kun tafad nun tsahang Faara ndən kun ha tə ndaarha, nggəmama ndan.

¹⁰ Kəkafek, nuwun a nggəm shayi nun heu na a chehweed Makidoniya. Nanən kee na minnan sə a chik dərha nun mbeedə tə nggəm ndan.

¹¹ Dəfaman kəs alten nun a mbee, nun narha əna tardi na a mbed nunya təkəm nama a əna taara tə haryi nun kəla pərang nan kun.

¹² A nadun a ənaarha kiya nafiya mbuwa wa Kərəstaya, na nda fərang mamnggirha kun təkəm a mbərsa dun tə niifa wa.

Wutta Chinəm ba

¹³ Amma shayina, mbə minnan sə a tsawun tə yamid sənda aten fingya mərgha wa, nanən kee, nadə hur nun səbrha də kəla fingya mbuwa tə shiteena.

¹⁴ Kəsər kətəm fər dəm kəkafek mər Yeeso, nggər də thliirha sə, tə kəm səndəmsə ngga a wuddaba, na Faara a thleng fingya yina sə tə yibrha mərgha fərgha kəkafek.

¹⁵ Nan a pəranggən kun kəla ndaana tsahad Chinəm Yeeso, kəm balgha tə yibrha fa a fara na Chinəm barha ba, mbəm 'wa thliirha ma fingya 'wagha mərə wa.

¹⁶ Kəsər Chinəm tafadghən nən a tərā hai a talara, tərənggən uradghən sə naghā a aah farha, tə urad tətəhənda Faara na manggən, tə pii kodwomnda yi aah Faara. Fingya mərgha fərgha kəkafek tə Yeeso kanda ni na 'wa thliirha sə.

¹⁷ Tərgha kəm balgha tə yibrha fa, na nda a tərang kəm də tə kanda ahu hashmbe dəm kəmarha tə Chinəm a fərakh amshi. Nəm a tsaurha tə Chinəm pakwandə.*

¹⁸ Tsaunən kee nama a fərang kaali ndan aten labardi ya.

5

Ngwama fa ka bad Chinəm ba

¹ Nanənya shayina aten sayi nduwa fara na ənggini a katərarha hai ya, mbə kəl nggər nan chireethleng kun də wa.

² Kəsər kun tafad nun səndun sə a fara na Chinəm a barha ba nən naarha kəla bad ngaara ba a fədikrha.*

³ A sayiddi na fiya a ndaarha, "Nan a tsau dədemnggirha tə kwassa hura

* **4:17 4:17** 1Kor 15:51-52 * **5:2 5:2** Matta. 24:43, Luka. 12:39, 2Mbit. 3:10

hai.” Kula sændəndan sə kəl baġha səsaaŋha a tendan ba kaan, mbə kwa-man hərəkrha sə wa, kəla na hatta hur nggətta kəsang nuneefa na ahur.

⁴ Amma kun shayina mbuwun hu wula wa, na də fardī wal kun ya kula sændənun sə kəla ngaara.

⁵ Kəsər kun heu wangya kuk-waryirha ni kun, yi yanfara kəm. Kəm mbə yi fədīkrha ni nduwa wula wa.

⁶ Tsaunən kee a shii dəm kəla na fīngya ənaarha wa. Amma taama tsawum nggungwa fa nam a kəlarha də.

⁷ Kəsər fīngya na a shiirha na nda ənaghən a fədīkrha, fīngya kəm a fədīkrha ndəna mbaala tərang kanda in.

⁸ Amma tsaunən kəm yi yanfara ni, taama ngwam fa, kal luwud dəbəla nəm yi fərəkəfek tə yi nggəmda, sheng teena nəm walla hərəkrha fa tsauka ndəna tətər dəbəl nəm.†

⁹ Wurwa Faara kəm ka a naghə səbġha hurġhən aten nən wa, amma na midġhən sə a wal hərəkrha nəm ahu Chinəm Yeeso Kərəsti.

¹⁰ Ndəġhən ni mərġha ka kəm, kəsər ko nanəm tə yibrha fa, nduwa mər dəm a fara wud nən ba, a tsawum təġhən.

¹¹ Tsaunən kee nama a fərang kaali ndan, non a dāng ndan sə, kəla nanun a ənaarha nanənya.

Ngwalad mii yiyi thləmaarha

¹² Amma nan a hwan kun, shayinan, nama a fərang mamnggirha fīngya na a əna taara kaan ahur nun, mamnggi nun ahu Chinəm na a fərang labar Faara kun.

¹³ Fəraman mamnggirha kanda ngga tə nggəmda kəsər ka tar ndan. Tsawama dədem tə ndan.

¹⁴ Nan a hwan kun shayinan, yana man fīngya na səsahun, fəraman kaali fīngya na tə shilee yid. Daman fīngya sə mbuwa kəkanglang. Kərsaama kəm tə kowunni.

¹⁵ Kwarama nun də nggərang mbəlfēerha niifa sə tə mbəlfēerha. A

meyedġhən əna man nggayirha ndan tə kəm a kowunni.

¹⁶ Kətsar nama tə wutsəfayirha.

¹⁷ A malang dūn hwan Faara wa.

¹⁸ Ko a huma ni usama Faara, kəsər ənda na mid Faara a kun 'yahu Kərəsti Yeeso.

¹⁹ A bəlang dūn wad Səsən Faara hai wa.

²⁰ A sardūn 'ya thləkna annabiya wa,

²¹ kəkəraman əngya heu, kəs fīngya yina nun ha na ngga.

²² Malaman kala tur tar mbəlfēerha.

Ngwalad mii nda'ya

²³ Ngwa tsauka Faara tafadġhən na a fər tsawud dədemnggirha, a tsabanggən kun də heu non chahal. A laf səsən nun nən, tə yibəd nun, tə fad nun heu, a tsawun nafiya mbuwa tə dīmiyirha fa a fara na Chinəm Yeeso Kərəsti a wutta ba.

²⁴ Yandī aaghə kun nəġhən tə kəkəfek fa, nən a ənaghən.

²⁵ Shayina, hwanaman Faara kan teena.

²⁶ Ndaman 'ya shayinəm fa heu tə nggəmda yi fa takkwaya.

²⁷ Hwanni kun tə thləm Chinəm, karataman deleewar diya a fa-takkwaya heu.

²⁸ Ngwa tsauka nggayid Chinəm Yeeso Kərəsti tə kun.

† 5:8 5:8 Ish, 59:17; Afisaya. 6:13-17

2 Tasalonikaya

Deleewar Mbulus chireethleng nən Tasalonikaya dā

¹ Kyagha deleewar dāba ya a har nda Mbulus, tē Sila tē Timoti. Chireethleng nggan ndən fatakkwaya Yeeso dā na Tasalonika, a kun tsauka yi Faara na Chindi tē Chinəm Yeeso Kərəsti. *

² A fərangga Faara na yinəm China, tē Chinəm Yeeso Kərəsti nggayirha kun tē tsawud dādemnggirha.

Hwan Faara tē usaarha

³ Shayina, kamdā a usa Faara nan kətsar kəsər ka kun, tsaunən fərkəkafekkid nun aten chikrha kaan, heu tē nggəməndə nun a ndan aten chikrha.

⁴ Ndən ənagha ndən, nan taala tē kun ahur fingya fatakkwaya Yeeso, kəsər ka kərəssə nun, tē fərkəkafekkid nun tē səsəarha nanun ahurghən.

⁵ Ənggini heu ya kyaddə ndaarha ngwa kumad Faara mbə wura hasə wa, məməl dūn a tsawun hu kutəryid Faara kəsər aten kutəryidda ni ya nun a səsəarha kamənggən.

⁶ Na kəkafek sə a fad Faara, kəsər nən a səsang fingya yini səsangga kun,

⁷ amma nən a yibang kun ahu səsəarha nanun sə tē kan kəm, a sayiddi na Yeeso a barha hai a talara heu tē mamngya fathləngya Faara.

⁸ Tē sheneu waarha, nən a səsang fingya kargha sənda Faara, kəmda tē fingya kargha əna taara tē Labara na mbənggən yi Chinəm Yeeso.

⁹ Na nda a tək səsəarha fa yi mərə pakwandə, tsaha nda hai ma yid Chinəm tē səsəmnda mamnggidghən. †

¹⁰ A fardī nən a wutta ba, nafiyighən heu na nda a fərang mamnggirha. Kala niifa fərgha kəkafek na nda a na ənwulteena tē Chinəm, kəsər fərdun kəkafek tē 'ya pərang nan kun.

¹¹ Nanən kee nan naarha hwan Faara a ten nun kətsar, tē ndaarha a tsawun ngga tē Faara aagha kun. Nan a hwan Faara a fərang səsəmnda kun na a ləgdənggun ənggini heu na nggəngga nun a ənaarha hu fərkəkafek.

¹² Nan a hwan Faara tənə nda manang nda thləm Chinəm Yeeso ahur nun, kun kəm ahurghən, hu nggayid Faara tē Chinəm Yeeso Kərəsti.

2

Na təmbəfeddi a 'wa barha ba, ma Chinəm

¹ Shayina aten wutta Chinəm Yeeso Kərəsti ba nəm a wumnda thləmadghən ba. Nan a hwan kun,

² a billa dūn nduwa thliigha hakkilod nun kəkər aten ndaarha far bad Chinəm ba 'wadə teena bada ba wa. A fər dūn kəkafek tē kanda wa, ko ndaana nda hu labaara yi səsəna səkna ndan, nduwa səsəna kyadgha ndən, nduwa wal na nda deleewar a haar nan ba wa.

³ A nggəm dūn fa nggabagha niifa kun wa. Kəsər mbə fardī a barha ba kee wa, kəl katərana kakyathlaanga hai aten Faara kyagha təmbəfedda ba 'wan, ndəghənggi kya nanda əna mərə kamənggən.

⁴ Na təmbəfeddi nən tərang al-tənggən sə tē kəm mbə midghən sə a sək 'ya nən tsauka yi Faara, nduwa kala 'ya na nanda a tərang shilee teena wa. Nən a tsaurhahu Kən Faara ndagha ndəghən ni Faara.

⁵ Dal wun teena hai 'wadi pəranggən kun a sayiddi nani tē kun wa?

⁶ Nanənya səndun əndi 'yadəngga barha fa ba, kəsər na nda a kyadghən a məməlla sayidghən.

⁷ Kəsər səsəmnda təmbəfeddi katərang dā əna taara hai bəbee, nən a tsaurha bəbee yandi 'yadəngga baarha fa ba malang dā kwamana.

⁸ Tərgha na təmbəfeddi a kyarha ba, amma a bad Chinəm Yeeso ba, nən a bəlang nda tē səsəmnda bereu yibədgən.

* 1:1 1:1 Tar Fat. 7:1 † 1:9 1:9 Ish. 2:10

⁹ Bad tæmbælfedda ba ya næn a naarha tæ sæsæmnda Sheetan fa, næn a æna tar ænwulteena, tæ ænsakhkya yi nggabaarha dædamæn-dædamæn,

¹⁰ næn naarha huk fingya na ahu kwaman mærra. Na nda a mæra kæsær kar nda nggæm kækafek fa na a wal hærækrha nda.

¹¹ Nanæn kee na Faara a thlæng sæsæmnda sahatta huteena kanda fa ba ka a færkækafek nda tæ labar nggabaarha.

¹² Tærga na nda a ngwang kumarha fingya sæ kargha thlæ kækafek fa amma na nda a tæk mbænda tar mbælfæerha fa.

Tsawama tæ shembe hu kækafek

¹³ Amma kan shayina tsaudæ tæta a usa Faara nan ka kun kætsar, kun shayina nggæmna Chinæm, kæsær a katæradghæn wur Faara kun ahur fingya 'wagha a wal hærækrha nun ahu tar Sæsæna hu færkækafek.

¹⁴ Aaghæn kun ka a wal hærækrha nun a sayiddi pærang nan Labara kun na Mbænggæn, tænnun wal mamnggit Yeeso Kæræsti.

¹⁵ Tsaunæn kee shayina, kærsaama, kæs ænggina nun ha tsahang nan kun ha, ko hu pær labar Faara ni, ko ahu deleewar chireethleng nan kun dæ.

¹⁶ Nanænya Chinæm Yeeso Kæræsti tafadghæn, tæ kæm Faara na chindi kyanum, nggæmdæ kæm ahu nggayidghæn yi pakwandæ nggab næn kæm tæ shiteena.

¹⁷ A nggab kun næn tæ kæm færang kaali næn kun ahu kala 'ya nun a ænaarha tæ thlækrha.

3

Hwana man Faara kan teena

¹ A mii ngwaladghæn shayina, hwana man Faara kan teena tæna labar Chinæm Yeeso weela dæ kækær, tænæn wal mamnggirha kala mbærha dænæn saadæ, kæla 'wanæn bærha thlæmad nun ba.

² Hwanama Faara, kæmda, tænæn wal hærækrha a har fa mbælfæeya, kæsær mbæ fiya heu natæ færkækafek fa wa.

³ Amma Chinæm næghæn tæ kækafek fa, næn færang kaali kun laf kun næn amana tæmbælfeddi ænang 'ya kun fa.

⁴ Mbærta dæn tæ Chinæm kæla nun a ænaarha, dæama mbeedæ tæ æna taara tæ 'ya pærang nan kun.

⁵ Nanænya ngwa kyakhrangga Chinæm hutæn nun aten nggæmnda dæ yi Faara, tæ kæræsta kæm hu Kæræsti.

Kæs thlæmaarha aten sæsaukirha

⁶ Nanænya shayina, nan a ndang nda kun ahu thlæm Chinæm Yeeso Kæræsti, ndæghama hai tæ sæsaukya fingya fa færkækafekkyæ mbuwa a takkwa ænggini tsahang nan kun ha.

⁷ Kæsær kun tæ altænnun sændunsæ kamdæ a takkwa tur ænggina nun tsahang nan kun ha, kæsær a sayiddi na nan tæ kun mbæ sæsaukya ni kan wa.

⁸ 'Wa wan thlæ ænnarhami a har niifa kula kan tiighæn wa. Nan æna taara nda fædikrha tæ yanfaara, amawa nan kætælang kun fa.

⁹ Nan mbæng ndang nda kun færaman ænnarhami kan, amma na mid nan sæ a tsawan ænsakhrha a tsaha kan nun.

¹⁰ Ko a sayiddi na nan tæ kun, ndanggan kun, "Kala niifa kargha æna taara fa a færang dæn ænnarhami wa."

¹¹ Kæsær sæk dæn ndaarha fingya ahur nun na sæbrha a yid ndan. Mbæ 'ya sæ na nda ænaarha wa kæl muk mee hu labar fiya hai kee.

¹² Tur nafiniya, nan a ndang nda kanda, nan kæm a kæs thlæmad ndan ahu thlæm Chinæm Yeeso Kæræsti, æna taara nda, na nda naarha hæbang fad ndan.

¹³ Amma kun shayina a dækh mid nun dæ tæ æna ængya kamngga wa.

¹⁴ Ana niifa sæ kargha mii nan fa ahu deleewar diya, a wum dæn teena tæghæn wa tæna shilee kæsang.

¹⁵ Amma a tsawan dæn kæla tæsaara wa, kæl a kæs thlæmadghæ nun kæla wanmana.

Mii ngwala nda æn Mbulus

¹⁶ Nanænya Chinæm na tæ dædemnggirha ha, ndæghænggi tafadghæn færang dædemnggirha kun

kətsar, ko hu mani. A tsauka Chinəm
tə kun heu.

¹⁷ NNGI NA MBULUS, KULO NDA
ƏNNA YA CHIRETHLENG NI HAI
TƏ HARNA NI ƏNAARHA KEE TƏ
DELEEWARYA HEU NI CHIREETHLA
TƏNƏN KYAD NDAARHA KYAGHƏN
BA A HARNA.

¹⁸ Ngwa tsauka nggayid Chinəm
Yeeso Kərəsti tə kun heu. Atsaukake.

1 Timoti

Nda'ya

¹ Kyagha deleewar dāba ya a har Mbulus, tēthlōnda Yeeso Kērēsti, fadang nda tē sēsēmnda Faara tē Hērēkrēm tē kēm Yeeso Kērēsti nēm shengteena fa.

² A Timoti ka waana ahu fērēkēkafek. Ngwa furowa Faara na China tē Kērēsti Yeeso na Chinēm nggayirha, a hadowun fa, tē dēdēmnggirha.

Yiyi thlōmaarha aten tsahad nggabaarha

³ Nani a wiirha a Makidoniya dē, hwandī sa a tsawa na a Afisa 'wan tēna kēs thlōmad fīngya nafiya a mbēdī a malang ngganda tsahan ndan ha yi nggabaarha.

⁴ Kamdē a kēs thlōmad ndan na a malang ngganda mbētta hai aten sāk asēdaya mbuwana kēkafek, tē thlētta thlēmngya chichīya mbuwana mii ngwaladghēn sē. Kēsēr tur ēngginiya nēm baarha ba tē ngaala. Mbē dang niifa sē a ēna tar Faara nēm tē fērēkēkafek.

⁵ Fērni ngyahaddīya tēna fa-takkwaya Yeeso narha tē nggēmnda fa bāgha ba ahu hura na chahal tē hura tsahai na, tē kad fērēkēkafek.

⁶ Amma fīngya famalēmngya sē 'wanda teena kyalth nda hai ma ten labardiya kahad, mbēda nda hai tē thlōk labar nuryirha.

⁷ Na mindan sē a tsawanda kēla fa malēmngya ngyakhrha Musa. Amma sēngwanda 'ya nanda thlōkrha wa, a sakwata ēndī na nda njib ndaarha sēnda 'ya na nda a thlōkrha.

⁸ Sēm dēm sē tē ndaarha na ngyahaddī ngga, a ēna dēm taara sē ahu kwamana na mēmēl.

⁹ Sēm dēm sē kēm tē ndaarha, mbē ka nafiya mbuwa dīmi ēna nanda ngyakhkya wa, kēl nafiya mbuwa takkwa ngyakhrha tē sāk 'ya, tē nafiya mbuwana ēn ēnandan kēla yi Faara, tē nafiya na dīmi, tē nafiya

mbuwana hur ndan pēpet, tē nafiya na sar Faara, tē nafiya na bēlang chinggindan, ko manggindan, tē fa bēl faaya.

¹⁰ Ngyakhkini ya ēna nan ndan ka kulafaya, nduwa hēshya na mēnda tē hēshya, nduwa nishya na mēnda tē nishya nduwa fa ngar faaya, nduwa fa nggabaya tē niifa na pēr nggabaarha ko ndanēm nēm a pēr kēkafek, tē kēm kala 'ya heu mbuwa mēmēl tē tsaharha ha yi kēkafek.

¹¹ Tsahadda ha ya nēghēm mēmēl tē Labara na Mbēnggēm yi Faara na tē parka na manggēm fēre nanda hu haara hai a pērghēm ni dē.

Usarha ka nggayid Faara

¹² Niya usa Kērēsti Yeeso Chinēm, fēreegha kanglanggirha. Kēleedē ka niifani nggi wurnēm nggi ka a ēnang taara ni.

¹³ Ko nanēm kētēm ni naarha sar Kērēsti, tē mbēlfeerha sēsangga nafiyyighēm. Amma hadang dī fa kēsēr 'ya ēna ni heu nēghēm hu yamid sēnda ni tē yamid fērēkēkafek.

¹⁴ Nggayid Chinēm lēdeedē kaan tē kēm fēre dē fērēkēkafek tē nggēmnda bāgha ba a thlōmad Kērēsti Yeeso.

¹⁵ Labardiya kēkafek ni, tē kēm kowunni a fērēkēkafek nēm tēghēm. Kērēsti Yeeso bānēm hu kēshīrha ba ka a hērghanggēm fa dīmiya ahur ndan heu nggi kalgha kanda tē dīmiyirha.

¹⁶ Amma kedēe Faara nggayirha, nggi kalgha nafiya dīmiyirha, Yeeso Kērēsti kērēs dē tē nggi kaan ka tsawi ēnsakrha ka fīya heu bāgha fērēkēkafek tēghēm tē kēm wal yībrha nda mbuwa ngwalarha.

¹⁷ Ngwa tsauka mamnggirha tē faala a Faara pakwandē. Ndēghēmni kutēra yi pakwandē, mbuwa nēm naarha, mbuwa mēra; ndēghēmni Faara katēnggēm. A tsaukwa kee.

¹⁸ Timoti, waana, niya pēro palthdīya kēsēr ka 'ya 'wa na annabiya pēra a ten wa ka kētēm. Kēsēr ahu laf ēngginiya na mbang yanda ngga kēla ka sodja.

¹⁹ Kəsü fərkəkafekkid wa ha ngga ahu Kərəsti. Tsawu tə hura tsahai, kəsər fīngya nafiya tə thləmən kar nda əngginiya; kəsər ka əndi ya ndən ənagha ndən fəlna nda hai.

²⁰ A hur ndan na Himeniyus sə tə Aledzanda, fərang ni Sheetan ka tsahang huteena nən kanda ha ka malang ngganda sar Faara.

2

Kwaman tərang shilee Faara teena

¹ Niya ndang nda kun, 'waama hwanang Faara fiya teena heu. Hwana man Faara a dānggən kanda sə na a hadānggən kanda fa, tə kəm usaghənun ka kanda.

² Hwana man Faara kutərya teena kiya tə fīngya mamngya, tə nəm tsau dədemnggirha kula mbeela, tə tərəm Faara tə hura chahal.

³ Tur hwandədi ya nəghən ngga, nən mbənanng Faara tə Hərəkrənəm.

⁴ Na mid Faara sə kowunni a hərəkka tə kəm a sən kəkafekidda nən heu.

⁵ Faara nəghən tətəl, Yeeso Kərəsti ni katənggən na bəng kəm thləmad Faara ba. Yeeso kəkafek niifa ni, fərdə fadghən ka a hərghanggən kəm.

⁶ Fərdə yibədghən ka heng wal alteena nən kəmsə. Kyadang Faara əndi kəm ya ahu məməlla sayi.

⁷ Ndəghən dani ənagha ndən wurna Faara nggi a tsawi tə təthlənda Yeeso tə kəm tə pər Labar Faara na Mbənggən. Niya pər kəkafek, mbi a nggabaarha wa. Thləngga Faara nggi ba a tsahang nggi nafiya ha mbuwa Yahudaya aten fərkəkafek tə kəkafek.

⁸ Nanən kee a wum dūn hai ka dəfang shilee nun Faara in, na mid na sə həshya tərang ngganda haryindan sə na chahal a talara sə hwan Faara nda, kula səbrha hura ko ngaala tə ndan.

⁹ Akwasamad yandīya na mid na sə nishya a ngwang ngganda fandan fa tə kari kamngga, a sakhdang nda wasyindan wa, nduwa kal kari nda fa na tə wudəbəla fa wa nduwa kən ən urarha nda əna nanda tə təfasa fīngya əngya na chimnda fa.

¹⁰ Amma nishya ndagha nggəmnda Faara, kamdə a əna əngya nda na ngga.

¹¹ Ngwa tsauka nishya fa thlə tsaharha ha tətīp tə fər mamnggirha.

¹² Fəranggi kwamana nishya a tsahang ngganda həshya ha wa nduwa a tsawa nda aten ndan wa. A kəthləmaarha nda hai tətīp.

¹³ Kəsər Faara 'waghən əna Adamu ambəra əna Hauwawu nən.

¹⁴ Mbə Adamu ni nggaba nanda wa, amma nuda ni nggaba nanda tsaunən tə dimiyirha.

¹⁵ Amma nishya na nda a wal hərəkrha ahu nggəta a dənda mbeedə hu fərkəkafek tə nggəmnda tə hura chahal, tə kəs alteena.

3

Mangya Kən Faara

¹ Nəghən kəkafek tə ndaarha kala niifa na midghən sə tsaurha shingnda aten fatakkwaya taara ni na ngga.

² Mamnda tsaukwa kula ən 'yaara a mbed fiya, a tsauka tə nuneefa tətəl, kəsənggən altənggən, niifa ni huhwar, na a takkwarha tə altənggən ngga, na thlə rongya fa, mbangga tsaharha ha.

³ A tsauka niifa ni mbuwa sa aam inabi ni na a təranggən teena wa, niifa mbuwa yanda, amma tsauka məsələm nda niifa, mbuwa nggəm kakyathlaanga fa, tə kəm mbə niifa ni na yakh nggəm wudəbəla wa.

⁴ Tətani a tsauka niifa na mbang laf wurighən ngga, tə wanggighən ana nda a fərang mamnggirha ahu 'ya na heu.

⁵ Kəsər niifa mbang ngwa wa laf wurighən ngga, kəkən nən mbang kəla nafiya ha na takkwa Faara?

⁶ A tsaudə weerənda niifa ni fərgha kəkafek wa, kəsər nən manang nda altənggən ka wurna ndan wet, na nda a ngwang kumarha sə kəla Sheetan.

⁷ Tə kəm, nafiya mbuwa faktkwaya, thlək 'ya ngga a tēnggən amawanən mukrha ahu takthlər

sheetan hai fəlgha hai tsauka ən shilee.

⁸ Nəghən kee kəm ahu fīngya nafiya na a əna taara ahur fatakkwaya, tətani a tsawanda nafiya ni na nda fərang mamnggirha kanda, na tē ən ənandan ngga, mba nda tē mee səri wa, mbə nafiya na sa aam inabi kaan wa nduwa nafiya na ngingiləm tē wudəbəla wa.

⁹ Tətani a kəs fərkəkafekkid nəm ha kyadang na Faara kəm tē hura tsahai.

¹⁰ Tətani a 'wa nda teena kəkərang ngganda kanda a mbə ən'yaara sē a fad ndan wa, ngwa tsawa nda fa tarya.

¹¹ Nəghən kee kəm nishyindan a tsawa nda kula ən'yaara fa, mbə fa kikifaya wa, nafiya kəsangga alten ndan, kanda a əna 'ya tē kəkafek ahu əngya heu.

¹² Niifa na a əna taara ahur fatakkwaya, a tsaukwa tē nukkun tətal, na mbang laf wanggighən tē fīngya fa wurayighən ngga.

¹³ Nafiya na a əna taara ngga ahur fatakkwaya na nda wal kənaghən, na nda fərang mamnggirha kanda ma fiya, tē kəm na nda wal chikrha kanlanggirha hu fərkəkafekkid ndan hu Yeeso Kərəsti.

¹⁴ Niya chireethläng ənggini kun də nanənya, ko nanən na mid na sē dərha thləmad nun də a mbee.

¹⁵ Amma a mbəddi hai, na sən kwamana na fiya a takkwarha tē altendan ahu Kən Faara. Nafiya ni yi Faara na tē yibrha fa, ndəna həhərshe tē sar kənna na a kəs kəkafek ha.

¹⁶ Mbə ngaala sē wa 'ya na bəbee aten fərkəkafekkid nəm nəghən manggən: bəgha Yeeso bə ahu thlu farha. Kyad ndan tē kəkafek ni hu Səsəna tē Pədənda, nad fa thləngya Faara ndən. Pər nda labar Yeeso a chehweeya. Fiya na ahu kəshiirha fər nda kəkafek təghən, tərang nda talara də hu mamnggirha.

4

Yiyi thləmaarha aten tsaharha ha yi nggabarha tē ka kəna

¹ Səsən Faara tē Pədənda thlək də ndən a pəpal tē ndaarha, a mii ngwala kəshiirha fiya hangga nanda kyaharra ma fərkəkafekkid ndan. Nanda takkwa səsəngya yi nggabarha tē tsaharha ha tur yi ənkaheeya.

² Tur fa tsahayini ya fa thlərbuya ni tē fa nggabaya. Nanda nggaba fandan fatakkwaya ni, amma mbə hurryi ndan tsahai wa.

³ 'Yadang nda kakhrha fiya fa tē həb fīngya ənnayami. Amma Faara ənagha ənnayini mii, təna fīngya fərgħa kəkafek tē kəm səngga kəkafekkid labarghən na nda thlə ənnaddami usaghənda.

⁴ Kəsər 'ya ənana Faara heu nəghən ngga, mbə 'yasə nəm kaara wa, a thlədəm ndən tē usaarha.

⁵ Sən dəm sē nəghən chahal ka 'ya ndana Faara, tē kəm hwanda nəm a ənaarha kapa nəm əna 'ya mii.

Tə taara na ngga yi Yeeso Kərəsti

⁶ A tsahangna ənggini fatakkwaya ha ya, na tsaurha ka mafad Yeeso Kərəsti. Na kyad ndaarha tsənna ahu labar fərkəkafekkid nəm tē tsahadda ha ngga takkwana.

⁷ No inggun ma sək əngya ka ka tē asədəd nuryirha. Tsətsəlu altenwa tsawa na kəla na mid Faara.

⁸ Ko nanən tsətsəl thlu farha nən ngga, amma tsaurha kəla na mid Faara kalda ndən ko ahu yanggi kwamana, kəsər nən bərha bə tē parka yi yibrha nanənya tē yi na bayi.

⁹ Labardiya kəkafek ni, kowunni a thləghənən fa.

¹⁰ Nəm a əna taara kaan tē səsarha ka a fərgħa fiya kəkafek, kəsər shi-iten nəm nəghən a thləma Faara na tē yibrha fa, tē hərgħang nda fiya heu, mbə kəla nafiya fərgħa kəkafek mawa.

¹¹ Tsahang ənggini fiya ha ya njib kowunni na a tsahaghənən.

¹² A nggəmna fa a sargħa niifa sa kəsər ka nana wundakhne wa. Tsawu ənsakhrha a nafiya heu fərgħa kəkafek ahu 'ya na thləkrha, tē kwamana na wiirha, ahu nggəm nduwa,

færkækafekkid wa, tē tsawudwa chahal.

¹³ Kapa ni bārha ba, dū mbeedē tē karata deleewar Faara a fiya, tē pēr labar Faara tē tsaharha ha.

¹⁴ A malang na ənfəra tē pedənda fərona Faara wa a sayiddi kal na annabi sē wumna shingya Kən Faara hai dəfo nanda haara teena.

¹⁵ Tsahu ənggini ya tē sammayirha. Furu altenwa a kanda, tēna kowunni na dədwa mbee də.

¹⁶ Kwaru wiid wa hai, tē kəm a sənəsə 'ya na tsaharha ha aten Faara nəghən məməl. Kətsar dū mbee də tē əna əngginiya, kəsər a ənanna kee na hərghang alten wa tē fiya na sək fadwa.

5

Əngya kamngga a ənagha fingya fatakkwaya

¹ A yanang na shingnda tē njaara wa, hwanuwun tē sammayirha kəla yiwa china. Wundəlaya kəm, kalang kanda sē kəla wan manggiwa.

² Fərang mamnggirha suhurya nishya kəla manggiwa, kalang wangya nishya sē kəm kəla wan manggiwa tē hura chahal.

³ Dang nishya mərya sē na a kada thlaara tē kəkafek.

⁴ Amma ana nu mərri sē na tē wanggighən sē nduwa kaghayighən, a takkwa samad Faara nda 'wan, na nda a əna taara tē əndi tsahana nda. Na nda a kəlang hurfayindan, na nda a dang chingindan sē tē kaghayindan kəla 'wa na nda ənang kanda, kəsər nən mbənang nda Faara.

⁵ Nu mərri na midghən thlaara mal nandan katənggən nən shengteena Faara fa tē kəm nən dərha mbeedē tē hwan Faara nda fidikrha tē yanfaara a danggən sē.

⁶ Amma nu mərri na tsaurha ka tək mbənda fa kee, 'wadē teena mərdē ko bal nən a yibrha fa kəsər tsakh pathlanggən hai tē Faara.

⁷ Pərang ənggini fatakkwaya ya amawana kowunni tsaurha ən 'yaara ahu əngginiya.

⁸ Nafiya mbuwa dang hurfayindan sē, mbə kəla ma nafiya nananda ahur minda tal wa, kaar nda 'ya fər nəm kəkafek atənggən. Tur nafini ya kal nda nafiya fərwawa kəkafek səbrha də.

⁹ Kapa nəm thlədang nda nu mərri ahur nishya mərya hai na fatakkwaya dang kanda sē, kəl a kaldē hurarha kumnggit mikki, tē kəm ka nuneefa ni hu sayiddi bal na chimadghən hai.

¹⁰ Tətani a fərangga fiya mamnggirha kəsər ka 'ya ənanən na ngga. Kərang də wanggighən sē ngga wa? Nən thlə rongya fa tē ənnarhami wa? Nən ənang taara fingya fatakkwaya kula manang nda altənggən wa? Nən dang nda nafiya sē na hu billarha wa? Nəghən nggungwa fa kətsar ka a əna 'ya nən na ngga wa?

¹¹ Nishya mərya balgha weerən, a thlədang dūn kanda ahu nishya mərya hai wa, kəsər bənda narha ngingiləm tē həshya ndusənggən hurndan də ma Kərəsti, tərgha mindan dərha chimaddē.

¹² A nggər nda kakhrha na Faara a tsətsəl kanda, kəsər hwasang nda dəf mii ndan 'wa nanda ənaarha*.

¹³ Mbə ma kee wa, na nda tsaha səsaukirha, na nda naarha wii hu wuraya. Mbə tsawud səsaukirha kee wa, amma har tē kiki farha fa tē kyarha hu 'ya hai mbuwa yindan, nanda thlək əngya kamngwawa.

¹⁴ Nanən kee niya ndang nishya mərna chimayindan balgha weerən, a nggərgha nda dərha chimaddē, nggət wundakhnaya nda, kəla wurayindan nda ha. Tərgha tē tsanda mbə mbang thlək 'ya dīmi aten ndan wa.

¹⁵ Kəsər fingya nishya mərya balgha weerən 'wanda teena kyahar nda hai ma Faara, mbusamad Sheetan nda.

¹⁶ A na nuneefa sē tē fərəkəkafek na

* **5:12 5:12** Kəsər dəf nda mee kətəm mba nda nggər dərha chimaddē wa ndən thlədang nanda kanda ahur nishya mərya hai ka a dangga fatakkwaya kanda sē.

hur fayighən sə mərna chimayindan, tətani a danggən kanda sə, a fərang də hər fatakkwaya wa. Tərgha na fatakkwaya dang nda nishya mərnyina sə mbuwana fa thlarəndan sə.

¹⁷ Shingya na əna tar ndan məməl kamdə a fərang mamnggirha nda kanda, tə kəm teng ngganda kanda ngga, mbə kəla ma nafiya na əna taara kaan yi pər labar Faara tə tsaharha ha wa.

¹⁸ Kəsər ndagha deleewar Faara, “Mbəm nggəlang mii kwel anadə a dək hwarma tə wiirha hai atenggən wa”†, tə kəm, “Tə taara kamdə teng thləthlən ndəghən nda”‡.

¹⁹ A kangna thləmarha huhwaarha fa aten shingnda wa, kəl ana nafiya sə səri nduwa mahan bəgha ba tə tur huhwaddi.

²⁰ Kala shingnda ənagha 'ya na dīmi kəs thləmadghənun a mbed fatakkwaya heu tənə fingya tərəm Faara ngga.

²¹ A mbed Faara tə Kərəsti Yeeso tə fathləngya Faara na wuwura, niyi a kəs thləmad wa a takkwa ənggina na ya a wurna hasə wa, nduwa kar yanda na ya, nggəm yi da na taarha wa.

²² A nanna kəkaryirha hu dəfang nda niifa a tsauka shinggən aten tar Chinəm wa. A ənanna 'ya na dīmi kəsər ka ənana fingya wa, amma tsawu chahal.

²³ A sanna aama kee wa, so aam inabi ngguchit ka hatta hurwa tə beerha farha na tə ənorha.

²⁴ Dimiyid fingya nafiya nəghən a pəpal, tə kəm dīmiyid ndan 'wadə mbeedə kapa na nda ngwang kumarha kanda sə. Amma fingya dīmiyid ndan nən kyarha pəpal ba a samarha.

²⁵ Nəghən kee kəm tarya na ngga nanda a pəpal, ko mba nda a pəpal ma wa, mba nda narha bəbee wa.

6

¹ Fatakkwaya na hu tsawud mafayirha ana nda a fərang mamng-

girha turayindan amana thləm Faara tə tsahadghən ha tsaurha ən shilee.

² Fingya mafaya na turayindan fatakkwaya, a fərang mamnggirha nda kanda kaan, kəsər kanda ni a wan manggi ahu Kərəsti. A ənang taara nda kanda kaan, kəsər thlarrədi kyandan a dang turayindan sə nggəmna nda kanda kaan. Tsahang ənggini fatakkwaya ha ya, fərang kaali kanda a ənaghənda.

Yiyi thləmarha aten tsaharhaha yi nggabarha

³ Fingya nafiya na nda tsaha 'ya ha mbuwa kəkafek məməlwə tə tsahad Chinəm Yeeso Kərəsti wa. Mba nda tsahang əngya fiya ha na dang nda fiya sə əna 'ya nda kəla na mid Faara wa.

⁴ Tur nafini kargha fa na nda taala tə alten ndan, amma mbə 'ya sə sən nanda wa. Na nda numa mbəlfēerha hu ngaala aten labarya. Nanda barha ba tə sərəkra, tə yanda, tə 'yar farha, tə numad mbəlfēerha aten ndan,

⁵ tə pəpeethla tə ndan. Mba nda mbang dəghang 'ya hai na ngga tə mbuwa ngga wa. Mba nda mbang sən 'ya na kəkafek wa. Na nda numarha takkwa Faara kwaman wal kəna ni.

⁶ Kəkafek ni! Ana hur niifa huhuna hai tə 'ya nanən təghən ha, na kəna sə kaan ahu takkwa Faara.

⁷ Kəsər bawum hu kəshīirha ba tə 'ya ha wa, tə kəm mbəm a kyarha sə tə 'ya ha wa.

⁸ Amma ana ənnarhami sə tə luwud kaala fa, əngginiya ma tsəghang də kəm kee.

⁹ Nafiya na mid ndan kəna nanda kyarha hu kəkərra hai, tə takhtler ən nuryirha hangga tə nggəm əngya mbuwa ngga, tə 'ya na huk kanda səba nda də.

¹⁰ Kəsər nggəm wudəbəla ndəna kul mbəlfēerha. Fingya nafiya ahu nggəm kəna kyahar nda ha ma fərkəkafek, muwang ngganda fad ndan ahu səbrha hura hai kaan.

Nggəmi yiyi thləmarha

† 5:18 5:18 Deleewar Nggər Kumaarha 25:4 ‡ 5:18 5:18 Luka 10:7

11 Amma sa, niif Faara, ɗau ma ɛnggini ya, kaɗu nggayirha, ɛn ɛnad wa a nagma kɛla yi Faara, tɔ fɛrkɛkafek, tɔ nggɛmnda, tɔ kɛrɛsta kula huhwafyirha.

12 Yanu ka yanda yi fɛrkɛkafek. Thlu kɛnanghɛn yi yibrha mbuwa ngwalarha furo na Faara a sayiddi pɛrna ndaarha fɛr na kɛkafɛk a Yeeso Kɛrɛsti a mbed fiya hangga sɛkka fadwa.

13 Niya hwan sa a mbed Faara na fɛr yibrha a ɛngya heu, tɔ kɛm Yeeso Kɛrɛsti pɛr nɛn kɛkafɛk a mbed Mbuntus Mbilatus.

14 Niya ndorha, lafu ngyakhkini ya tɔ hura chahal, amawana niifa wal sa tɔ 'ya ɗimi nanɛnya ta farda ɗɛ na Chinɛm a wutta ba.

15 Nɛn a barha ba a fardi sakhna Faara. Faara katenggɛn ndɛghɛnni kutɛra kamngga a falghɛnɛm, Kutɛr kutɛrya, Chinɛm yi chingya.

16 Ndɛghɛnni katenggɛn mbuwa tam mɛrra, nɛn tsaurhahu kukwaryirha mbuwana niifa ndusang fa. 'Wawana niifa tɔ yibrha naghɛn nduwa na mbanggɛn naghɛn wa. Mamnggirha, tɔ sɛsɛmnda yighɛnni pakwandɛ. Atsaukake.

17 Pɛranggɛn nafiya na tɔ kɛna ha ahu kɛshiddiya a tɛrang nda altendan sɛ nduwa shengteena nda kɛna fa, kɛsɛr wudɛbɛla mbɛ kwas ngwalaarha wa. Amma a shengteena nda Faara fa na fɛrang ɛngya kɛm heu, na mid nɛm ka tɛk mbɛnda nɛm fa.

18 Pɛranggɛn kanda ɛna nggayirha nda, ɛna tarya nda nggɛngga tɔ kɛnayindan, nagma harndan tsahai a fingya mbuwana 'yasɛ a har ndan. A ndɛghang ngganda ɛngya hai fɛrang na Faara kanda tɔ fiya tɔ hura tal.

19 A nanda a ɛnaarha kee ɗɛfang kɛna altendan ɗɛ a talara, a tsauka kul tsawud ndan a mbee, tɛna nda wal ka yibrha.

20 Timoti, kulo 'ya ha fɛrona Faara hu haara hai. Ma wumna teena tɔ fiya na a thlɛk labar sar Faara wa, tɔ kɛm no inggun ma fiya kargha kɛkafekkid tsaharhaha yi Faara. Na

nda ndaarha na nda a tsaharhaha yi kɛkafek, amma mbɛ kɛkafek ni wa.

21 A hu takkwa tur tsahayini ya fingya nafiya 'wanda teena kyath nda hai ma fɛrkɛkafek. Nggayid Faara a tsauka tɔ kun.

2 Timoti

Nda an Mbulus a Timoti

¹ Kyagha deleewar daba ya a har Mbulus, tæthlenda Yeeso Kæræsti, wurna Faara a tsauka tæthlenda Kæræsti Yeeso. Thlænna nda nggi a di pær 'ya ndanæn a finginga aten yibrha ahu færkækafek hu Yeeso Kæræsti.

² A Timoti ka waana. Ngwa furowa Faara na China tæ Kæræsti Yeeso na Chinæm nggayirha, a hadowun fa, tæ dædemnggirha.

Fær kaali tsawud kækafek

³ Usadi Faara niya ænang taara, kæla ænana chichiyina tæ hura tsahai, nda fædikrha tæ yanfaara ni naarha dæl sa in ahu hwan Faara niya ænaarha.

⁴ Daldî teena hai tæ aam yidwa a sayiddî ndæk næm hai, na minna sæ a na sa ni tæni læghætta tæ wutsæfayirha.

⁵ Daldî teena hai tæ færkækafekkid wa tæ hura tal, kæla ænana kaghad wa Loyis tæ muwa Yunis, sændisæ nanænaya tur færkækafekkid ndan ndæna a dærha mbeedæ tæ kanglanggirha ahurwa.

⁶ Nanæn kee niya dæløkæn in a hænangga wad ænfæra tæ pedænda færona Faara a sayiddî dæfoni haara teena.

⁷ Kæsær Faara færangwa sæsæn hæreenga kæm wa, amma yi sæsæmnda tæ nggæmnda tæ kæs alteena.

⁸ Nanæn kee a shidodæ a pærang labar Chinæm na finginga wa. A shidodî wa, ko nanæn niyi ahu porsæna ka Kæræsti wa. Tæ sæsæmnda færona Faara, nggo fa a sæsaana tæ nggi ka a pær Labara na Mbænggæn, mbærsana tæ sæsæmnda Faara

⁹ Faara ndæn hærghangga kæm, ndæghænni wurgha kæm a nagma tsawud næm chahal. Æna næn ændiya, mbæ ka taara æna næm wa, amma kæsær ænda ni na midghæn kætæm kapa na nda æna kæshiirha, ka a kyad nggæm ndæghæn næn tæ nggayidghæn a kæm ahu Yeeso Kæræsti.

¹⁰ Nanænaya kyadang nda ndæn kæm a pæpal ahu bad Kæræsti Yeeso tæ

hærkrænæm, ahu kæshiirha ba, kalgha sæsæmnda mærra tæ kæm kyadang dæ kwamana kæm yi yibrha pakwandæ ahu Labardi na Mbænggæn.

¹¹ Wur Faara nggi a tsawi tæ pær labar Faara, tæthlenda, tæ kæm tæmalæmnda yi Labardi na Mbænggæn ya.

¹² Ndæghæn da ænagha ndæn niya sæsaarha ahu porsændi ya. Amma shidewa wa, kæsær sændi niifdi fæni kækafek a ndæghæn tæ kæm sændi sæ næn a laf ændi færee næn ta fardæ dæ næn a wutta ba.

¹³ Kæsu kwaman tsahadda ha kyana tsahoni ha. Dalu teena hai a nana tæ færkækafek fa tæ nggæmnda nana tæghæn ahu Yeeso Kæræsti.

¹⁴ Tæ thlarra Sæsæna tæ Pedænda na ahur næm, no naarha laf kækafekkid Labardi na Mbænggæn tsahoni ha tæ sammayirha.

¹⁵ Kæla sænna sæ, fatakkwaya heu bagha ba a chehweed Asiya kenda kæsæra, ko nda Paidjelus tæ Hamodjenis ni ma winda.

¹⁶ A kyadangga Faara nggayirha Onesiporus heu tæ wurighæn kæsær næn naarha barha thlæmanna ba færee kaali. Shidangwa ka nani ahu porsæna wa.

¹⁷ Banæn a Roma ba, kætælgha ka kada nggi næn waleeghæn.

¹⁸ Ngwa kyadangga Faara nggayirha Onesiporus a fara wudna Kæræsti ba. Sænna sæ tafad wa deeda sæ kaan ahu sayiddî nani a Afisa.

2

Ka Sodja Yeeso Kæræsti

¹ Sa waana Timoti, no kanglang ahu nggayirha færona Faara ahu Yeeso Kæræsti.

² Sækna fanna tsahangdi ængya fiya ha hangga thlægha ndæn fa. Tsahang kækafekkini ka fiya ha kanda kæm tsahang nggænda finginga ha.

³ Kærsu tæ sæsaarha tæ nggi kæla ka sodja Yeeso Kæræsti.

⁴ Kæla sodja Kæræsti, a kyang na fadwa hu ængya kæshiirha hai wa, kæsær a ænanna kee mba æna 'ya na a mbænanggæn mamnduwa wa.

⁵ A naa niifa a pöpöla ðaarha, a takkwawa ngyakhrha wa mbə wal kənaghən wa.

⁶ Tə hudaarha ənagha targhən ngga ndəghənni a 'wa tək mbənda ənnad hedghən mii.

⁷ Numo aten 'ya niya thləworha. Chinəm Faara ndəna a fəro sənda ənggini heu ya.

⁸ A mbədodə tə ndaarha Yeeso Kərəsti niifa ni nggət nanda ahu turya Ndauda hai thliigha sə ahu mərri wa. Labar ðani na Mbənggən niya pəra ya.

⁹ Kəsər ka Labardi na Mbənggən niya pəra ya, niyi a səsarha kəneegha nda tə wuyiwurra kəla tə ðimirha. Amma mbə niifa sə na mbang kənanng labar Faara wa.

¹⁰ Tsaunən kee kərəsdi tə əngya heu, kəsər ka fingya wurra Faara, tənə nda fərkəkafek a Kərəsti Yeeso hərga nda, wal mamnggirha nda mbuwa ngwalaarha.

¹¹ Labara ni na kəkafek ya: A mər ðəm tə Kərəsti nəm a tsaurha təghən.

¹² A kərəs ðəm nəm a tsau kutəyirha təghən. A ngaal ðəm ndən, nən a ngaal kəm.

¹³ A mbə kəkafek sə a fad nəm wa, ndəghənggi na kəkafek sə a fadghən, kəsər mbə kar altənggən wa.

¹⁴ No a ðalang ənggini fiya teena ya, ndang kanda ahu thləm Faara a malangganda yanda tə ndan. Ngaala kəla yandīya mbə ka 'yani wa, kəl nən səbang fingya də na a ka thləmaarha hai.

¹⁵ Əno taara ngga a fara kyadang na fadwa Faara nən a mbənanng nda, tsawu tə taara mbuwana targhən shidang nda, tə kəm tsawu tə taara na tsaha ka labar ða ha məməl.

¹⁶ A kyang na fadwa ahu palth nuryirha tə kəm mbuwa ngga wa, kəsər fingya na a thlək tur palth nuryiddiya na nda tsaurha inggun ma Faara.

¹⁷ Labaryindan nən weela də kəla wundərha na həlthwud mbuwa kənda. Himeniyus tə Pilitus na nda kee.

¹⁸ Malang nda labar kəkafekkirha, na nda a pər nggabaarha, ndanda thlid mərya sə 'wadə teena tsəda hai; ka tur labaryini ya 'yadang fərkəkafek fingya fa.

¹⁹ Amma kəkafekkid Faara tsaudə kəla dəf sar tənda na tə feera nanən chichireethlee hai tə ndaarha, "Sən Chinəm nafiya na yighən,"* tə kəm, "Fingya na a ndaarha kanda yi Chinəm ni tətani a malang ngganda tar mbəlfēerha."

²⁰ Ahu minda na manggən fingya bəya tə dengya ənagha ndan tə təfasa fingya kəm tə wurirha. Fingya ənagha nda kanda tə dərha tə kəm tabrha. Dengya əna nanda tə təfasa tə wurirha ka tar teera, dengya əna nanda tə dərha tə yi tabrha ka tar hur minda.

²¹ A tsauna kula ən 'yaara, na tsaurha kəla deng tar Faara. Na naarha chahal, nggungwa fa ka turi wa a əna taara nən tə sa ngga.

²² Kyang fadwa sə ma 'ya na ðimi na mid wundəlaya. Takku əngya kamngga məməl a ənana. Kadu fərkəkafek tə nggəmnanda tə tsawud dədemnggirha, tə kəm əno wutsəfayirha tə fingya na a tərang shilee Chinəm teena tə hura chahal.

²³ Niya nggər ndaarha no inggun ma labar nuryirha, tə ngaala kaka na bang yanda ba wa.

²⁴ Niifa na a ənanng taara Chinəm mbə yanda wa, a meyedghən tsaudə tətə a nagma əna nggayirha a fiya heu. Tsaudə kəm tətə a tsahənggən fiya ha məməl aten kəkafekkid labar Faara, a kərəsgha tə fingya na tendan kakrak.

²⁵ A nagma tsahadghən ha tə sammayirha a fingya kargha kəkafek fa. Asəmha na Faara a kyaarha hurndan hai malang ngganda ðimiyid ndan sən kəkafek nda,

²⁶ tənə hutən ndan wutta ba hərga nda ma takthler sheetan. Kəsang takthler Sheetan kanda tənə nda əna 'ya na midghən.

* 2:19 2:19 Deleewar Thlätta 16:5

3

A mii ngwala kəshirha

¹ A sənəsə, Timoti, a mii ngwala kəshirha na səsaaarha a naarha sə kaan.

² Kəsər na fiya a nggəm alten ndan kee tə nggəm wudəbəla. Na nda naarha taala tə tərang nda tendan sə, na nda 'yar farha ka ka, tə sar fa nggətyindan, tə yamid usaarha, tə kəm mba nda tərəm Faara wa.

³ Mba nda nggəm ndan wa, mbə chakh dīmiyirha sə wa, na nda nggabang nda fiya fa ka ka, mba nda mbang kəsang alten ndan wa, na nda əna tar mbəlfēerha, na nda tsan 'ya na ngga.

⁴ Na nda heng nda pashiyi ndan a fa saryi ndan, kala 'ya na nda ənaarha mba nda numang wa, na nda lələgdə tə tər alteena, tə nggəmnda mbənafa ma Faara.

⁵ A kəshi na nda kyad ndaarha na nda a takkwa Faara, amma kar nda səsəmnda Faara fa na a kyad ndaarha fatakkwaya ni. Ndusu də ma tur nafiniya.

⁶ Tur nafinani ya na yakh dərha a minda ki fiyadə na nda a ləm nishya fa mbuwa ndədəl kəsang na dīmiyirha kanda hai, tə kəm numad ən mbəlfēeya a əna taara tə kanda.

⁷ Tur nishyini ya yakh nda takkwa weerənda tsaharha ha, amma mba nda sənang kəkafekkirha hai wa.

⁸ Kəla kətəm sarang nanda Djenes tə Djambres* Musa də, na famaləmmnggini kee ya, sar nda palth kəkafek kəl numad ən mbəlfēerha, fərkəkafekkid nafiniya nəghən ka kee.

⁹ Amma mba nda mbang dərha də inggun tə tar nuryid ndan wa. Na fara sə bəna kowunni sənang hai, kəla 'wanən katərarha hai tə nda Djanes tə Djambres.

'Ya ndana Mbulus a Timoti a anagha

¹⁰ Amma sa Timoti sənna 'ya tsahang ni fiya ha, tə tsawud na, tə 'ya na minna a ənee. Sənna fərkəkafekkid

na tə səsadna. Sənna nggəməndəna tə kərəssəna.

¹¹ Sənna kaara tə səsaaarha saani fa. Heu sənna tur səsaddi saani fa a Antakiya tə Ikoniya tə Listəra, amma hərəyed Chinəm ahurghən.

¹² Kəkafek, kala niifa na midghən sə a əna 'ya nən na a mbənanggən Faara tə kəm fərdə kəkafek a Yeeso Kərəsti, nən a taarang səsaaarha fa a har fiya.

¹³ Amma fa mbəlfēeya tə fa nggabaya na nda naarha chik səbrha də. Na nda naarha nggaba fiya, kanda ma na fiya naarha nggaba kanda.

¹⁴ Amma sa, duwa mbeedə tə fərkəkafek aten ənggini tsaho nanda ha. Sənna sə nəghən kəkafek tə kəm sənna nafini tsahowa ha.

¹⁵ Tsahonda Labar Faara ha tə Pedənda ka sa ngguchit, tə kəm fəron nda sənda yi wal hərəkrha ahu fərkəkafek a Yeeso Kərəsti.

¹⁶ Labar Faara heu kyaghən bə a mii Faara, tə kəm nəghən ngga a əna taara nəm sə ahu tsahang kəkafekkid labar Faara fiya ha, a yanang nggəm fiya aten 'ya əna nanda mbuwa ngga. Labar Faara nəghən ngga ahu tangsang nda fiya a mbərha kyalth nanda sa hai tə kəm tsahanggən fiya ha a əna 'ya nda kamngga.

¹⁷ Kwaman Faara niya na a ngwanggən nafighən fa a əna tarya nda heu na ngga na midghən a əna nda.

4

¹ A mbed Faara tə Kərəsti Yeeso, tə ngwang kumarha a nafiya balgha tə yibrha fa tə mərya, a wudda bə ka bagha əna kutəryirha, niya ndorha:

² Puru labar Faara. Nggo fa a pər labar də na ahu sayiddi na mid fiya sə tə sayiddi mbuwa na mid ndan sə. Kərsu lumu fiya fa, yanang kanda, fərang kaali nafiwa tə tsaharha ha ngga.

³ Kəsər na fara bayi bəwa na fiya nggər kang thləmaarha tsahad kəkafek fa. Na nda a takkwa nggəmnda hur ndan tə kəm na nda

* **3:8 3:8** Nafiniya fa kulaya ni sargha Musa a mbed Fir'auna (Kyarhaba 7:11-22)

kada famaləmgnya a pərang 'ya nda kanda na mindan səkrha.

⁴ Mbə mid fiya sə a kang thləmaarha kəkafekkid labar Faara fa wa. A meyedghən na nda kang thləmaarha asədaya fa mbuwa kəkafek.

⁵ Amma kəsu altenwa ngga, kərsu tə səsaarha, puru labar Faara, əno taara heu fərona Faara.

⁶ Niya pəro palthdi ya, kəsər bad sayidda ba na nda fər yibədna ka sataka a Faara. Nduwus ben mərrəna ba.

⁷ Yandi ngga, ngwalangdi tardfi ndeena Yeeso Kərəsti a ənee, tə kəm kəs di fərkəkafekkid na ha.

⁸ Nanənya kəna tarna a kəla nggi fa, kəna əna 'ya na mid Faara, bana Chinəm, tə ngwa kumad kəkafek fəreerha a fardi. Kəna di ya mbə a nggi katenna wa, amma a fngya heu na a kəla badghən fa ba.

Nggəl mii labar Mbulus

⁹ Ndeng yidwa ba wal nggi wet.

¹⁰ Mal Ndemas nggi dədə Tasa-lonika də kəsər nggəmdə ən kəshiirha. Kəresen dədə Nggalatiya də, tə kəm Titus dədə Ndalmatiya də.

¹¹ Kəl Luka kee ndəna a thləmadna. A nanna a barha ba tahang Markus ha ba, kəsər banən deesə ahu tarna.

¹² Thləndi Tikikus a Afisa də.

¹³ A nanna a barha ba tahee luwud mbinna ha ba malni a har Karbus a Toruwas. Tə kəm tahang deleewar yina ha ba, mbə kəla fngyayini na chireelth yighən ahu pama wa.

¹⁴ Aledzanda təbəla hukdə nggi kaan. Chinəm banən ngwang kumarha sə aten 'ya ənanən.

¹⁵ Kwaru wun, kəsər tsandə tsa-hannəm ha aten Kərəsti.

¹⁶ A fardi 'wa nanda barha tə nggi a thləma tə ngwa kumarha ba, mbə niifa sə a samadna wa. Kowunni maldə nggi. Niya hwan Faara a kirasang də tur əndi mbərna nda fa ya aten ndan wa.

¹⁷ Amma Chinəm Yeeso ishdə tə nggi fəree kanglanggirha nən, a pər Labara ni na Mbənggən ngga təna fngya mbuwa Yahudaya heu səkkən. Həryegha Kərəsti a mii ləfariya.

¹⁸ Na Chinəm a həryerha ahu tar mbəlfəerha heu, nən a təreerha də tə sammayirha ahu Kutəryidghən də a talara. Mamnggirha heu yi Faara ni pakwandə. Atsaukake.

Ngwala mii nda ən Mbulus

¹⁹ Ndang'ya Mbəriskila fa, tə Akila tə minda Onesiforus.

²⁰ Na Arastus a Koronti, malyi Tərufemus fadghən bee a Miletus.

²¹ Boba wet kapa ndəri mbiirha tsərha hai. Nda Yubulus, tə Fudens, tə Lainus, tə Kaludiya heu tə fa-takkwaya Yeeso kanda a ndo 'ya fa.

²² A tsauka Chinəm tə səsənwa ha, tə kəm nggayidghən a tsauka tə kun heu.

Titus

Nda ən Mbulus fa

¹ Kyagha deleewar dāba ya a har Mbulus, mafad Faara tēthlōnda Yeeso Kārēsti. A chik pēr labar fērēkēkafek ni a fīngya fērgha kēkafek wurna Faara. Tsahang ngi kanda ha a sən kēkafek nda na a kyad ndaarha na nda a wiirha hai ahu kwaman Faara mēmēl,

² ahu shiteena yi wal yibrha mbuwa ngwalaarha. Faara mbuwa nggabaarha ndən fērangga dēf mi-ighən kēm ka a katērad kēshiirha.

³ Tērgha a mēmēlla sayiddi pēr dā ndən hu labarghənən, fēre na ndan hu haara hai ndaana Faara tē hērēkrē nēm.

⁴ Niya chireethleng nda Titus dē ka Waana hu fērēkēkafek nanēm tēghən. Ngwa tsauka nggayirha tē dēdemnggirha yi Chinēm Faara tē Yeeso Kārēsti tē hērēkrē nēm naghā tē kēm.

Tar Titus a Kiriti

⁵ Mal ni sa a Kiriti ka a ngwalangga tahad tar nēm, tē kēm fadangga Mamngya ahu talya heu kēla pēro ni.

⁶ A naghā mamnda kula ən 'yaara a mbed fiya, tsauka tē nuneefa tal. Wanggighən kēm fēr nda kēkafek tē Yeeso Kārēsti. Wanggighən a sən kanda nda mbē waya ni mbuwa əna bereukirha nduwa sarfarha wa.

⁷ Tsaunən kee, mamnda na a əna taara hu kən hwan Faara a naghā niifa ni sənna nda na ən ənadghən ngga. Mbē niifa ni na ngyangthlang wa, nduwa niifa na hufrha hur ka ka wa. A tsauka mbē sa mbaala nduwa yakh yanda tē fiya wa. Mbē niifa ni na suna wudēbēla wa.

⁸ A meyedghən tsauka niifa ni na thlē rongya fa, niifa na midghən əna 'ya na ngga, niifa ni mbuwa ngingilēm, niifa ni chahal, niifa ni na tē kēkafek fa, tē kēm niifa ni na a kēs altenggən ngga.

⁹ Kala mamnda wurna a tsauka fērdē kēkafek kanglang tē labar

Yeeso, fērang kaali fīngya hu pēr labar Faara tē tsaharha ha yi kēkafek, a tangsanggən fīngya na a sērək tsahadghən ha.

¹⁰ Na fīngya sē hangga na a əna kakyathlanga, na thlēk labarya kaka, mbē kēla fīngya Yahudaya wa tsauka fatakkwaya.

¹¹ Tēta ni a yanang ngganda kanda a nggasa nda hai, kēsər thleng nda huden fa wuraya kaan tē tsahang 'ya kanda ha kamngwa wa ka wudēbēla.

¹² Ko niif ndan tal tsauka annabi thlēkdē ndaarha, "Kiritaya kēsər fa nggabaya ni kanda, fa mbēfēeya, na sēbrha a yindan, fa kwaya hur ni kanda."

¹³ Labardi ya kēkafek ni. Tsaunən kee yanang kanda ngga, tēna nda naarha kanglang hu fērēkēkafek,

¹⁴ tēna nda malang sək asədād Yahudaya, tē kēm takkwa ngyakhkya fiya malangga fērēkēkafek.

¹⁵ Kala 'ya na chahal yi nafiya ni natē hura chahal. Amma mbē 'yasē na naarha chahal a fad fīngya fēr wa kēkafek nduwa chahalla hura kēsər ən ənad ndan tē huden ndan heu mbē chahal wa.

¹⁶ Sən ngganda Faara hu mee kee, amma hu tar ndan mēmēl wa tē sēnda Faara wa. Kar Faara kanda, mba nda fēr mamnggirha wa, mba nda əna 'ya na ngga wa.

2

Kwaman tsawud Kārēstayirha

¹ Amma sa tēta ni a tsahangga fiya ha əngya na mēmēl tē tsahad kēkafek.

² Tsahang suhurya hēshya ha a kēs alten nda ngga, fēr mamnggirha nda, tsawa nda mēsələmnda nafiya, isha nda ngga ahu fērēkēkafek, tē nggēmnda tē kārēsta.

³ Tē kēm tsahang suhurya nishya ha a tsawa nda nishya kamngga tsau na nda fatakkwaya, mbē fa nggabaya aten fīngya wa, nduwa fīngya ngwanang na sa aam inabi kanda. A tsahang əngya nda fiya ha na ngga,

⁴ tēna nda tsahanggən wangya nishya ha na a nggəm chimayi ndan nda tē wanggindan.

⁵ A tsahang ngganda kanda ha kəm a kəsangganda alten ndan, a na nda chahal, əna taara nda ahu wura yindan, fərang mamnggirha nda chimayi ndan, ama waana niifa sar labar Faara.

⁶ Nəghən kee kəm yanang wundəlaya a kəs alten ndan nda ngga.

⁷ Ahu əngya heu kyadu fad wa niifa ni sa na a əna taara ngga, tsauka ən tsaharha. Ndeng yidwa tē tsahad wa ha tē kəkafek,

⁸ tē kəm labaara na ngga mbuwa na ən 'yaara sə ahurghən. Ahu 'ya kiya na fərang shilee fa kar yiwa, a walwa nda 'ya na nda a thləkrha aten nəm wa.

⁹ Ndang mafaya a fərang mamnggirha nda təwura yindan ko hu ma ni, tēna nda tək mbəndə ndan fa. A nggərang nda pathla kanda mii wa,

¹⁰ nduwa ngaarang ngganda kanda. A meyedghən a kyad ndaarha nda ka nafiya ni kanda na tē kəkafek fa. Ahu 'ya heu əna 'ya nda na a manang nda tsahadda ha na aten Faara Təhərəkə nəm.

¹¹ Kəsər Faara kyaddə nggayidghən ka a hərəhanggən fiya heu.

¹² Nggayid dī ya nəghən a tsahang ndaarha kəm ha a malang nggəm əngya mbuwa ahu kwaman Faara, tē nggəm ən kəshiiirha, kəs altennəm nən ha ngga. A tsawum ka nafiya na a əna 'ya na ngga, a tsawum nafiya na tē kəkafek fa yi Faara ahu kəshiiddi ya.

¹³ Hu sayiddi nəm a kəla shiteena ahu parka na bayi ndəna wutta Faara ba hu mamnggidghən tē Təhərəkra Yeeso Kərəsti.

¹⁴ Yeeso ndən fərgha fadghən ka a hərəhanggən kəm ahu tar mbəlfēerha, kəsər tsawanggən fīngya chahal a altenggən a tsawa nda nafiya tərna mid ndan fīngya mbuwa na səbrha yid ndan ahu əna taara na ngga.

¹⁵ Tsahang ənggini fiya ha ya, fərang kaali fīngya na a sək sa, tē kəm

yanangga kanda ngga. A nggəmna fa sargha niifa tsahad wa ha wa.

3

Halla fa Takkwaya Yeeso

¹ Dalanggən fatakkwaya teena a fər alten ndan nda, fərang mamnggirha nda mamngya tē kutərya, ngwa nda fa ka a əna taara nda na ngga.

² Ndang kanda a chahang nda labaara niifa sə mbuwa mbənggən wa, a tsawa nda hu dədēmnggirha, ana ten ndan kakrak wa, a tsauka ən ənən ndan ngga a fiya heu.

³ Kaar nurya ni, mbəm fər mamnggirha wa, kəl əna əngya mbuwa ngga. Suna ən kəshiiirha dədāmən dədāmən thluranggən kəm, tsauka tsawud nəm yi kwidhura ni tē kəs ndan ha ahur. Kargha fiya kəm, kar kanda nəm kəm.

⁴ Amma a sayiddi kyana nggayirha tē nggəmda Faara a pəpal ba,

⁵ hərəhang dē kəm. Əna nən kee mbə ka əna nəm əngya na ngga wa, amma kəsər hadang nəm fa ndən tsabang nən kəm dē ahu Səsəna Təpedənda fərangga weerənda nggətta kəm tē yibrha.

⁶ Fərang Faara Səsəna kəm hai Təpedənda hangga ahu Yeeso Kərəsti Təhərəkə nəm.

⁷ Kəsər ka nggayidghən ni chahang na Faara dīmiyid nəm kəm dē nanəm a shang teena haar langaad yibrha fa mbuwa ngwalaarha.

⁸ Labardiya kəkafek ni. Na minna sə a ngərgha chik pər əngginiya ngga, kəsər fīngya fərgha kəkafek a Faara dənda mbeedə tē əna əngya na ngga. Əngginiya na nda ngga kaan, tē kəm na nda dang nda kowunni sə.

⁹ Amma malaman ngaala mere, tē kirəssa thləm chichiya, tē kakyathlānga aten ngyakhkya Yahudaya. Əngginiya mbə ka əngya ni wa.

¹⁰ Ana niifa sə na a thlək labara na tsahang teena hai ahur nun kəsə thləmad ndan yi tal tē yi səri. Akwasamadghən nduwu hai tē kanda.

¹¹ A sənāsə nafiya kəla yandīya mba nda hu kwaman kəkafek wa,

dĩmiyid ndan ngwang dɛ kumarha kanda sɛ.

Ngwalad mii pathla

¹² Na minna sɛ thlɛn Artimas ni nduwa Tikikus a thlɛmad nun dɛ, ndeng yidwa banaba ba wal ngi a Nikafolis, kɛsɛr na minna sɛ a ɛna fegrha ni a mbɛdi.

¹³ Ɖno 'ya na a mbang ɛnaarha dangga Dzinan sɛ tɛ mbɛrmee, tɛ Apolos tɛra nda hu kwamana hai. Dang kanda sɛ ma kɛdeng nda 'ya wa.

¹⁴ Tɛta ni nafi nɛm a tsaha fɛr alten ndan nda hu ɛna ɛngya na ngga, na nda a dang ndan sɛ hu ɛngya kamngga na mindan. A tsau nda nafiya mbuwa ɛna taara wa.

¹⁵ Nafiya nanan heu a mbɛdiya kanda a ndo'ya fa. Ndang'ya shayi nɛm fa na hu fɛrkɛkafek. Ngwa tsauka nggayid Faara tɛ kun heu.

Filimon

Chirethleng Mbulus Filimon dā

¹ Kyagha deleewar dāba ya a har Mbulus chang nanda hu porsēna dā ka thlēm Yeeso Kārēsti, tē kēm a har wan manēm dā Timoti tē Filimon pashid tar nēm nggēm nēm.

² Tē kēm wan manēm Afiya tē Arkibus pashid tar sodjad nēm, tē fatakkwaya Yeeso na wumnda hai a minda kyawa.

³ Ngwa tsauka nggayid Faara na Chindi tē tsawud dādemnggirha tē yi Chinēm Yeeso Kārēsti tsauka tē kun.

Hwan Faara a Filimon

⁴ Kāsar a nadi a hwanda ni usa Faara ka sa,

⁵ kāsēr sākdi fārēkafekkid wa ahu Chinēm Yeeso tē kēm nggēmnda nana tēghen a nafiya Faara.

⁶ Niyi a hwan Faara tē ndaarha tsawud dādemnggid nēm tē ndan fa takkwaya nēn a kyado sēnda ānggini nanēm tēghen hu Kārēsti.

⁷ Sa wanmana, nggēm nduwa fēree dā wutsēfayirha kaan tē kaali, kāsēr hur nafiya Faara wal nda kaali a fad wa.

Kalang Mbulus Filimon sē aten Onisimus

⁸ Tsaunēn kee, ahu Yeeso Kārēsti ni mband ndorha a ēna 'ya na kamngga.

⁹ Amma kāsēr ka nggēmni sa na minna sē hwan sa ni nggi Mbulus, nggi suhurgha nanēnya, nggi kēm na ahu porsēna kāsēr ka Yeeso Kārēsti.

¹⁰ Niya hwan sa a meghed waana Onisimus ahu Kārēsti, tsaudi kēla Chin, nani ahu porsēna.

¹¹ Kaar dōwasē wa, amma nanēnya kēkafek nēghen a dang kēmsē kyab.

¹² Niyi a wudang thlēmād wa dē, ndēghēnggi mbēnegha hur kaan.

¹³ Na minnasē a tsauka a thlēmanna a mbēdiyahu porsēna tēnēn dēesē ahu tar Labaara na Mbēnggēn.

¹⁴ Amma mbē minnasē a ēna 'ya ni kula sēnduwa wa, ama nēn naarha

nggayid wa a fadna ba tsaurha tēta ni.

¹⁵ Asēmha ēndi ēnagha ndēn mal Onasimu sa yi beena ngguchit tēna nggēr thlēghen fa tsauka tē sa pakwandē.

¹⁶ Bālwa kēla mafarha a sa wa. Kaldē mafarha, kāsēr ka wanmana ni nggēm nēm. Nanēnya nēn a dōrha sē kaan, ahu tsawudghen niifa tē shadnēm hu Chinēm.

¹⁷ Nanēn kee ana pashid tarwa ni nggi, thluwun fa kēla na thlē nggi fa.

¹⁸ A ēno Onisimus 'ya fa mbuwa ngga nduwa thlēdē kumarha a harwa nggini a teukēn.

¹⁹ NGGI MBULUS NIYA CHIRETHLEU ƏNDA HAI YA TƏ HARNA TƏ NDAARHA NGGINI A TEUKƏN. MBƏ SEE DALONI NDƏN IN FƏREE NA YİBƏD WA.

²⁰ Nanēn kee wanmana hwan ni sa ēne 'ya tal kee ka thlēm Chinēm. Tērang hurna sē hu Kārēsti.

²¹ Mbērsadi ndēn chirethleu ni deleewar dādē ya, sēndisē na ēna ēndi hwan ni sa kamānggēn ko kal yandā nēn mu ya.

²² Takh 'ya tal faddēn, takse kēnna sē dēni tsaurha sē, kāsēr fērdi kēkafek na Faara a sēk hwandē nun na a wudeeghen thlēmān nun dē dādem.

Mii ngwala nda 'ya

²³ Na Abafaras a ndang 'ya kun fa nan ahu porsēna kyab ka thlēm Yeeso Kārēsti.

²⁴ Tē kēm dā na nda Markus tē Aristakus tē Ndimas tē Luka nan a ēna taara.

²⁵ Ngwa tsaukwa nggayid Chinēm Yeeso Kārēsti tsauka tē sēsēn nun. Atsaukake.

Ibraniyaya

Kalgha Faara sə tə mii Wanggən

¹ Kaar, kalang Faara chichiyinəm sə ahu kwamangya hangga tə kəm hu sayi hangga tə mii annabiya.

² Amma ahu bengginia na yi mii ngwala kəshirha, kalang də kəm sə tə mii Wanggən. Tə Wan da ni ənana Faara əngya heu, təkəm wur da ndən a thlə əngya nən heu.

³ Ndəghən ni kukwaryid mamng-gid Faara tə kəm ndəghən ni thləgha Faara fa. Ndəghən ni kəsgha əngya heu ahu labarghən na tə səsəmnda. A kwasamaddi tsabang nən kəm də hu dimiyid nəm, tsauka a talara a yisəmad Faara na tə səsəmnda fa kaan.

Kal Wandī fathləngya Faara

⁴ Nanən kee wal mamnggirha nən kalgha fathləngya Faara kəla dəfang na nda thləma kalgha yi ndan mamnggirha.

⁵ Kəsər mbə təthlənda Faara sə 'wana Faara ndang nda,

“Waana ni sa,
Tsaudi Tsu a weeriya.”

Nduwa kəm,
“Niya tsaurha Chin,
Ndəghənggi kəm tsauka Waana wa.”*

⁶ Amma 'wanən thlən Wan 'wadghən hu kəshirha də, ndəghən,
“Ngwa fərangga fathləngya Faara mamnggirha.”*

⁷ Aten fathləngya Faara, ndaaghən,
“Na Faara tsang fathlənggighən kəla səsəna,
mafayighən kəm tsawa nda kəla sheneu waarha.”*

⁸ Amma aten Wandī ndəghən,
“Tsənggam kutəryid wa, Faara,
nən a tsaurha pakwanni də,

Səsal kutəryid wa yi nggayirha ni
⁹ Tar nggayirha ndəna midwa,
Kar na tar mbəlfēerha!
Tsaunən kee, yiwa Faara ndən dəfowa aten shayiwa,
kəmo fədeerha nən fa yi mbəna farha.”**

¹⁰ Ndəghən kəm,
“Ka a katəradghən, Chinəm,
Sa ənagha kəshirha,
Talara kəm tar harwa ni.

¹¹ Na nda a ngwalarha,
Amma sa na a naarha sə;
kanda heu na nda a təla də kəla kabarha na kabaarha ənaarha.

¹² Na a fadang kanda kəla bə kabarha,
Na nda a nggərang kanda hai kəla na niifa mbedeng karidghən hai.

Amma sa mba tam kyaharra hai wa,
Mbə hurad wa tam ngwalarha wa.”*

¹³ Ahur fathləngya Faara mbusə 'wana Faara ndang nda,
“Tsawu a yisəmanna
kəl tsawang ni fatsanggiwa akamu saryiwa.”*

¹⁴ Fathləngya heu səsən fatarya ni kee. Thlənna Faara kanda ka a dangganda fīngyayina sə na har langaad hərəkrha.

2

Yiyi thləmaarha aten kyathla hai

¹ Tsaunən kee, taama kwarəm aten əngya sək nəm, a kwar wum wa nəm a kyathla hai ma kwamana.

² Tsaunən labardi thlək na fathləngya Faara kəkafek ni, fīngya kargha takkwaghən, nduwa kar da fa a əna taara nda təghən wal nda yindan tsətsəlla kamngga a kanda.*

³ Kəkən nəm wal hərəkrha a kar wum tə mamnggid hərəkrha wa? Kəsər Chinəm tafadghən, ndən katərangga pərrəghən hai, fīngya

* 1:5 1:5 Dzabura2:7; 2 Samaila7:14; 1 Deleewar fa səngya17:13 * 1:6 1:6 Deleewar nggər ngwa kumarha32:43 * 1:7 1:7 Dzabura104:4 * 1:9 1:9 Dzabura45:7-8 * 1:9 1:9 Dzabura45:6,7 * 1:12 1:12 Dzabura102:25-27 * 1:13 1:13 Dzabura110:1 * 2:2 2:2 Ibraniyaya 1:1; Nggurub ngwa kumarha 33.2; Tar fathləngya 7:53; Ibraniyaya 10:28

sækka ndən kanda pərangga ndaarha kəm kəkafek ni.

⁴ A mbədiya chikka Faara yighən shedawa aten yindan tə ənsakhkya, tə ənwultengya tə əngya məmanggən dədamən-dədamən, tə fərra Səsəna tə Pedənda dədamən-dədamən, ndəghang nən də kəla tərna midghən.

Tsau Yeeso Niifa

⁵ Malangwa Faara ndən fathlənggighən əna kutəryirha nda aten Kəshiddi na bayi nəm a ndikrha atənggən nanənya wa.

⁶ Amma na mbərha sə hu dəleewar Faara ndagha:

“Mani nafiya tə waasa in na billarha tə kanda,

Nduwa wan niifa na lafrha?

⁷ Tsang na kanda ngguchit ma fathləngya Faara,

Fadang na kanda tə yi mamnggirha tə həhasyrha,

⁸ fərang səsəmnda kanda aten əngya heu.”

Malang də əngya heu a kamu ndan, mbə 'ya sə dəfang na Faara man patu də ma kanda wa. Ko mbuwa nəm nanənya a naa əngya heu na a kamu ndan wa.†

⁹ Amma kəm nadəm Yeeso, tsauka ahu sayi ngguchit a kamu fathləngya Faara, nanənya fadang nda nəghən tə mamnggirha tə həhasyrha hu səsadghən yi mərta. Nanən kee, ka nggayid Faara ni, kəsna Yeeso mərta fa ka kowunni.‡

¹⁰ Kəsər məməl ni ənanən əngya heu təkəm nana əngya sə heu, ahu bang nda wundakhnaya ba hangga ahu mamnggirha ba. Nanən kee, məməl ni tsang nən tə inang nda kwam hərəkrə ndan hai chahal hu səsəarha.§

¹¹ Kəsər ndəghən na a tsang niifa chahal tə fingya 'wa nanda tsang kanda chahal, na nda hu minda tal.

Nanən kee mbə shilee kəsang Yeeso a aahdə kanda shayighən wa,

¹² ndəghən,

“Niya pər thləm wa a shayina.

Niya fal thləm wa a pathlang fiya a wum nda hai ka a tərang shilee nda Faara in.” *

¹³ Nggərghən ndaarha,

“Niya mbərsaarha təghən.”

Tə kəm,

“Kulo nggi ya tə wanggini fəree na Faara.”†

¹⁴ Tsau nən wanggini na nda tə thlu farha fa tə fara, ndəghənggi kəm tsaudə kee. Əna nən kee kəsər hu mərəghən, bəlang də səsəmnda tə kəs mərə ha, ndəna Sheetan, ‡

¹⁵ kwasənggən fingya hai hu tsawud ndan na a əna tar mafayirha kəsər ka tərəm mərta.§

¹⁶ Kəsər kəkafek mbə fathləngya Faara nən a dang kanda sə wa, amma chichiiya Ibrahim.

¹⁷ Tsaunən kee, ngwa tsauka kəla kanda, ko kəkən ni tsauka tə hadang nda fiya fa tə firis na manggən tə kəkafek fa hu tar Faara. Tənən fər sataka yi chahang dimiyid ndan fiya də.*

¹⁸ Kəsər ndəghən tafadghən tək də səsəarha fa a sayiddi kəkərang na nda, tsək də kəm na a danggən fingya sə a nanda a kəkərang kanda.†

3

Kal Yeeso Musa mu

¹ Tsaunən kee shayina fatakkwaya na chahal, kun pet na fad nun walgha addi na a talara, sheeman teena Yeeso fa, nəm aarha təthlənda Faara tə kəm firis na manggən sheeda nəm.*

² Ənadə taara tə kəkafekkirha a niifdi thləngga ndən ba, kəla ənana Musa kəkafekkirha ahu targhən ahur nafiya Faara.†

† **2:8 2:8** Dzabura 8:4-6; 1Korontiyaya 15:25 ‡ **2:9 2:9** Tar Fathləngya Yeeso 2:33; 3:13; Filibiyaya 2:9;

Filibiyaya 2:7-9; Yahaya 3:16; 2 Korontiyaya 5:15 § **2:10 2:10** Romaya 11:36; Luka 24:26; Ibraniyaya

7:28 * **2:12 2:12** Dzabura 22:22 † **2:13 2:13** Ishaya 8:17; Ishaya 8:18; Yahaya 10:29 ‡ **2:14**

2:14 Yahaya 1:14; 1 Korontiyaya 15:54-57; 2 Timoti 1:10; 1 Yahaya 3:8 § **2:15 2:15** 2 Timoti 1:7

* **2:17 2:17** Filibiyaya 2:7; Ibraniyaya 5:2; Ibraniyaya 4:14,15; 7:26,28; Ibraniyaya 5:1 † **2:18 2:18**

Ibraniyaya 4:15 * **3:1 3:1** Ibraniyaya 2:11; Ibraniyaya 2:17; Ibraniyaya 4:14 † **3:2 3:2** Deleewar thlətta 12:7

³ Heu tē kee, wal Yeeso ferra mamnggirha kaan ma Musa, kēla niifa tēngga kēna kaldē kēndi mamnggirha.

⁴ Kēsər kala wure na niifasē tēngga ndən, amma tē tən əngya heu Faara ni.

⁵ Nana Musa tē kəkafek fa ahu əngya heu a mbed nafiya Faara, fərdē shedawa tē əngya bana Faara thləkrha a mbee.‡

⁶ Amma Kərəsti nəghən tē kəkafek fa tsaunən ndəghən ni Wee na aten nafiya Faara heu. Kəm ni wurighən, a dədəm mbeedē tē shembe tē shiiten dī nəm a taala sē.

Kəs thləmaarha aten yamid fərkəkafek

⁷ Nanən kee, kēla ndana Səsəna tē Pedənda,

“A weeriya a sək dūn kwad uradghən,

⁸ a na hur nun kakrak wa, kēla əna nun kakyathlanga, a sayid kəkərra na a kaheerha wa.

⁹ A mbədi kəkəree na chichiya nun sē, ko nanən nanda taara ənani yi huraya kumnggit fada.

¹⁰ Ndəghən dani səbna hurna dē tē nafiya kəshiid fardi ndən ndaani,

‘Na ahur ndan inggun ma nggi, kar əna ‘ya ndang ni kanda.’

¹¹ Hərəmna hurna səbrha dē aah Faara ni ndee,

‘Mba nda tam kyarha hu yibədna hai wa.’ ”§

¹² Shayina, kwarama, nadē hur nun naarha tē mbəfeerha, tē yamid fərkəkafek, na a kyakhrun hai malanggun Faara na tē yibrha wa.

¹³ Amma nama narha fərang kaali ndan kala dathla mbərha fa hai. Ənama taara tē fara nəm aarha, “Weeriya,” amana niifa narha tal ahur hukrha dīmiyirha ndən naghahurghən kakrak.*

¹⁴ Nəm a wumteena tē Kərəsti a ish dēm tē shembe kēla ‘wa nəm fərkəkafek ta mii ngwaladghən dē. †

¹⁵ Kēla ndaana nda,

“A weeriya a sək dūn uradghən,

A tsang dūn hur nun kakrak kēla a sayid kakyathlang dī wa.”‡

¹⁶ Nda wunni səkka uradghən, nggəra nda əna kakyathlaanga tēghən? Mbə nafina ni kyang na Musa kanda sē a chehweed Masar wa?§

¹⁷ Nda wunni səbna hur Faara dē tē kanda yi hurarha kumnggit fada? Mbə nafina ni ənagha dīmiyirha, mərna nda a kaheerha wa?

¹⁸ Nda wunni aah na Faara thləmnggən aten ndan tē ndaarha mba tam wal yibrha a mishim ndəghən wa? Mbə nafina ni kargha miighən fa wa?*

¹⁹ Kēla nəm hai kee ashe ka yamid fərkəkafekkid ndan ni walwa nanda yibrha a mishim ndəghən.†

4

Far yibəd nafiya Faara

¹ Tsaunən kee, hərəmna dēf miighən yi kyarha hu yibrha hai balghən sē, tama kwarəm kaan, amana tal ahur nun kədeng kyarha sahai.

² Kēsər sək dēm Labardi na Mbənggən kēla kanda kəm, amma labardi dang ngwa kanda sē wa, thləwa ndan fa tē kəkafekkirha wa.

³ Amma kəm fərga kəkafek, kəm ni na a kyarha hu yibəd dā hai. Dalama teena hai tē labar Faara ndanən, “Səb hurna dē aah ni thləmna tē ndaarha, ‘Mba nda tam kyarha hu yibrha hai wa.’ ” Ndaana Faara kee ko nanən ‘wadē teena ngwalang dē targhən ka a sayiddi ənanən kəshiirha.

⁴ Kēsər ahu ma mbərha thlək dē labar beena yi məd tē ndaarha, “Afar beena yi məd yib Faara ahu targhən ənanən heu.”

⁵ Tē kəm nggər nda thləkkən tē ndaarha, “Mba nda tam kyarha hu mbəd yibəd na hai wa.”

‡ 3:5 3:5 Kyarhaba 14:31; Deleewar thlətta 12:7 § 3:11 3:11 Ibr 4.3,5; Dzabura 95.7-11 * 3:13 3:13 Ibraniyaya 10:24,25; Afisaya 4:22 † 3:14 3:14 Mbədgən 6 ‡ 3:15 3:15 7:8; Dzabura 95:7,8 § 3:16 3:16 Deleewar Thlətta 14.29; Dzabura 106.26 * 3:18 3:18 Deleewar thlətta 14:20-23; Ibraniyaya 4:6 † 3:19 3:19 Yahaya 3:36

⁶ Kaar pər nda labardi ya na mbənggən aten yibəddi, amma finginga pərang na nda Labar Faara kanda kyawa nda sahai wa kəsər fərwanda kəkafek təghən wa.

⁷ Tərgha nggərghən dəf fara, aaghənən, “Weeriya”. Thləkkən fardiya akwasamad huraya hangga a mii Ndauda, kəla ndaana labar Faara na chichireethlee hai kaar, “A weeriya a sək dūn urad Faara, a tsang dūn hur nun kakrak wa.”

⁸ A ndam fərang Djeshiwa yibrha kanda, kam nggər wa Faara sakh fara səmən yi far yibrha wa.

⁹ Ta weeri dāba ya Balgha far yibəddā sə ya yi nafiya Faara.

¹⁰ Kəsər kala nafiya kyagha hu yibəddā hai ki Faara ya, yib nda hu tar ndan kəla yibna Faara ahu yighən taara.

¹¹ Tsaunən kee, taama djitəm na a kyam hu yibəddā hai ya, amawana niifa kyarha hu yamid kar mii Faara fa kəla ənana nafiya Isəreelaya.

¹² Kəkafek, na labar Faara nəghən tə yibrha fa, tə shembed taara kəm. Chimndghən kaldə yi thlaukh kəlara na tə mee səri. Nən kyathla ta ahur niifa də, ndəghənggən səsəna hai tə yibrha, tə kəm ta hu shileerha də. Nən sənang numad 'ya hai na mid niifa tə numadghən.

¹³ Mbə 'yasə ənana nda hu kəshiirha na bəbee a yid Faara wa. Əngya heu nəghən a pəpal hu yidghən ndəghən nəm a fərang kirəssa əngya əna nəm.

Yeeso ndəna mamnda Firistaya

¹⁴ Tsaunən nəghəm tə mamnda Firis ha, Yeeso Wan Faara dəgha talara də ta mbed Faara də, taama ishim aten fərkəkafekkid nəm kəla ndaa nəm.

¹⁵ Kəsər mamnda Firis di kyanəm ya mbə yanda ni mbuwa nəm hadang fa ka kədi nəm wa. Amma nəghəm tə mamnda Firis kəkərang na nda hu kwamangya hangga kəla nanəm, amma ndəghən nggi mbə tə dimiyirha fa wa.

¹⁶ Tsaunən kee taama nam hwas-dəm də tsau tə tsənggam

kutəryid Faara fa, tənəm hadang nda fa kada nggayirha nəm na a dang kəm sə ana mid nəm sə thlaara.

5

¹ Kala manda Firis na nda wurghən sə ahur fiya kəsər a əna tar Faara nən a meyed fiya, ndəghən ni fər ən fəra tə əna sataka yi chakh dimiyirha.

² Tsaunən ndəghənggi nəghən tə yighən kədiirha, nən mbang takkwarha tə finginga na tə yamid sənda tə sammayirha tə finginga na a kyathla hai.

³ Ndəghən dā nən əna sataka yi altənggən yi chakh dimiyirha tə yi fiya kəm.

⁴ Mbə niifa sə na wur fadghən tsauka mamnda firis ka nana midghən a fərang mamnggirha nda wa. Na niifa mbang tsaurha firis na manggən kee a aah Faara ndən kəla aah nən Haruna.

⁵ Nəghən kee kəm, mbə Kərəsti ni wurgha altənggən tsauka Firis na manggən wa. Faara ndən wurgha ndən, ndən ndangna Faara, “Waana ni sa. A weeriya tsaudi Tsu.”

⁶ Nggərghən ndaarha a mbərha pak, “Firis ni sa pakwandə, kəla saghang na Melkidzedek hai.”

⁷ A sayiddi na Yeeso hu kəshiirha, hwan də Faara tə tərha kaan har tə aam yirha, a niifdi na mbang hərəghang nda ma mərta. Sək Faara hwardəghən kəsər nən əna taara tə 'ya ndang na Faara tə fərang mamnggirha.

⁸ Ko nanən Yeeso Wan Faara ni, tsaha də əna taara hu əngya sanən fa.

⁹ A sayiddi tsaunən lələgdā, tsauka ndəghən ni kwaman hərəkrha yi pakwandə a finginga heu na a əna taara tə 'ya ndaanən,

¹⁰ ahu kiya ni fadang na Faara tsauka Firis na manggən kəla saghang na Melkidzedek hai.

Yiyi thləmarha aten wutta samarha də

¹¹ Aten labar diya na əngya sə hangga na minnan thləkrha, amma

nəghən pədaghən na a pərang nggənan kun, kəsər mbun mbang sənang 'ya hai wed wa.

¹² Kam də kun nanənya tsawun fa tsahaya ha, amma na mid nun sə a nggərgha niifa tsahanggən kun ha aten əngya kamngga hu labar Faara. Kəl bi thlaarha kee ndən balna mid nun, ma yaarha.

¹³ Kala niifa tsauna bi thlaarha ənnadghən mii, wufar wee ni, səngwa əna kwaman 'ya na ngga wa.

¹⁴ Amma ənnarhami na kakrak ndəna yi finglya mangga, na a əna taara tə numad ndan kətsar, na a hwathlang ngganda 'ya hai na ngga tə tar mbəffeerha.

6

¹ Tsaunən kee, taama malang nggəm djib katəra tsaharhaha 'wa nəm waala aten Kərəsti, dəm mbeedə, tə chik sənda. Kamngwa a nggərghəm katərang tsaharhaha aten mal dimiyirha aten əngya na bəng mərə ba tə fərkəkafek a Faara wa,

² təkəm sək labaara aten mbaptisma, tə fər parka, tə yi thliirha sə hu mərə, tə ngwa kumad ngwala kəshiirha.

³ A nggəm Faara fa, nəm a dərha mbeedə.

⁴ Kəsər nəghən pədaghən mbanggəm wudang finglya thləgha labarda fa nggəra nda samarha də. Finglya 'wa nanda bəng kanda hu kukwaryid Faara ba, taaranga əngya fa na ngga a talara, wal nda yindan Səsəna tə Pedənda,

⁵ təkəm taaranga mbənda labar Faara fa tə səsəmnda kəshiirha na bayi.

⁶ Amma finglya wudgha samarha də hu fərkəkafekkid ndan mbə kwamana sə na a wudang nggəm kanda ba na a mal dimiyid ndanda wa. Kəsər na nda a nggər tawang Wan Faara də aten kadiirha, fərang shilee nda a pəpal.

⁷ Chehweerha na a sang aam 'yaara na a barha tenggən hai kətsar, na kyang həfya sə fər ənnarhami nən ka a thlar finglya yina nən na a hudaghən, nən wal parkad Faara.

⁸ Amma ana chehweerha a kyang ndakhkya sə tə hwaliya mbə ngga wa, na Faara a shiwang nda. A kwasamadghən nən a djirha də.

⁹ Shayina, ko nanən thlək dən tur labardiya, səndansə nun a thlə parka na ngga yi hərəkrha na finglya a waala.

¹⁰ Faara mbə tə yamid nggayirha fa wa. Taara ənang nun tə nggəmnda kyadang nun hu thlaara a nafiyighən, kəla nanun a dərha mbeedə tə dəng kanda sə.

¹¹ 'Ya na minnan ndəna kowunni ahur nun na a djitigha kee ta mii ngwaladghən də, təna ənggini nun a shiteena atenggən ləghəta.

¹² Mbə minnan sə a tsawun nafiya na tə səbrha yid wa, amma tsahama finglya yini hu fərkəkafek, tə kərəsta har langaad dəf mii da nda.

Kəkafek ni dəf mii Faara

¹³ A sayiddi dəfna Faara miighən a Ibrahim, dəf də miighən tə aah thləmnggən. Tsaunən mbə niifa sə kalgha ndən na a aah thləmnggən nən wa, ndən aah nən thləmnggən.

¹⁴ Ndagha Faara, "Kəkafek, niya fəro parka, niya tsawang chichiwiwa na nda hangga kaan."

¹⁵ A kwasamaddi kərəs na Ibrahim kaan, tərgha fərangga Faara əndi dəf nən miighən.

¹⁶ Na fiya aah Faara aten niifa kalgha kanda mamnggirha. Aah Faara ndəna a kyad mii ngwala ngaala.

¹⁷ Nəghən kee kəm, ana mid Faara sə a kyad ndaarha nən 'ya ndanən kəkafek ni a nafiya dəfnən miighən nən aah thləmnggən ka a kyanggən ngaala də ahur ndan a kyad ndaarha nən mbə tam kyakhrang miighən hai wa.

¹⁸ Na əngya sə səri mbuwa tam kyaharra hai, mbuwana Faara nggabarha atenggən. Nanən kee kəm walgha mbəd tsaurha nən a fərang kaali kəm kaan na a kəs ənda nəm ha nəm a shang teena fa na a mbed nəm.

¹⁹ Shiiten di kyanəm ya kəkafek ni nən ishang hutən nəm. Nən kyarha

hura dɛ kaan, ta kɛsɛr shishamar dɛ dɛ na a mbɛrha chahal a talara.

²⁰ Yeeso ndɛn 'wagha kyarha mbɛda dɛ a meyed nɛm, tsaunɛn ndɛghɛn ni Firis na manggɛn yi pakwandɛ kɛla saghang na Melkidzedek hai.

7

Tsaurha Firis tur yi Melkidzedek

¹ Melkidzedek kutɛr Salem ni, tɛ kɛm Firis yi Faara na manggɛn kalgha mbɛrha mu. Kɛmaghɛn tɛ Ibrahim a sayiddi nɛn a wutta ba a kwasamaddi hɛb nɛn yanda ɛnanɛn tɛ kutɛrya kal nɛn kanda mu, kɛma na nda hai, dɛfang parka nɛn in.

² Tɛrgha Ibrahim fɛrang ɛnfɛra nɛn tal hu kum yi ɛngya wal nɛn ba hu yanda. Thlɛm Melkidzedek ndaarha ni, "Kutɛra yi nggayirha." Tɛkɛm, "Kutɛr Salem ni," ndaarha ni, "Kutɛr tsawud dɛdɛmnggirha."

³ Mbɛ chireethla sɛ kyadgha chin Melkidzedek tɛ man nduwa turyighɛn wa. Mbɛ katɛra bɛnggɛn sɛ nduwa mii ngwala tsawudghɛn wa. Amma firis ni ndɛghɛn yi pakwandɛ, nɛghɛn kɛla Wan Faara.

⁴ Kɛlaman tur mamnggid niifɛdiya. Ko Ibrahim riigha mii na chichid nɛm fɛrang dɛ tal hu kum ɛngya har nɛn ba ka yanda.

⁵ Nanɛnya dɛleewar ngyakhrha Musa kyaddɛ ndaarha turya Lawiya tsauka firis na nda thlɛ ɛnfɛra tal hu kum a haar nafiya Isɛreela ko nanɛn turya Ibrahim ni.

⁶ Amma Melkidzedek mbuwa tur Lawiya, thlɛdɛ ɛnfɛra a haar Ibrahim, dɛfang parka nɛn Ibrahim teena ndɛghɛnggi 'wagha thlɛ dɛfmi Faara.

⁷ Mbɛ ngaala sɛ wa yi na fɛr parka kaldɛ yandɛ na a thlɛ parka mamnggirha.

⁸ A mbɛdiya, firistaya na hu turya Lawiya nafiya ni mɛrgha, na nda thlɛ ɛnfɛra tal hu kum a haar fiya. Amma aten Melkidzedek, thlɛgha ɛnfɛra a haar Ibrahim thlɛk ndan tɛ ndaarha nɛghɛn tɛ yibrha fa.

⁹ Nanɛn kee, nɛm ndaarha Lawi tafadghɛn, tsauka turyighɛn ni na thlɛ ɛnfɛra, fɛrdɛ yighɛn ɛnfɛra haadɛ a haar Ibrahim,

¹⁰ kɛsɛr a sayiddi kɛmana Ibrahim hai tɛ Melkidzedek nggɛt wanda Lawi 'wan wa, amma nɛghɛn hu turya chichidghɛn.

Na Yeeso kɛla Melkidzedek

¹¹ Nanɛn kee, a ndam firistayirha yi Lawiya nɛghɛn mɛmɛl tɛ yi dɛleewar ngyakhrha Musa fɛrang na nda Isɛreelaya, kama na firis nggɛr kyarha ba pak, na mɛmɛl tɛ tur yi Melkidzedek, mbɛ tur yi Haruna wa.

¹² Kɛsɛr a nggɛrang nda kwaman firistayirha hai, tsaudɛ tɛta ni a nggɛrang ngganda tsahad ngyakhrha hai kɛm.

¹³ Kɛsɛr firisdi nɛm a thlɛk ɛnggini atɛnggɛn ya, nɛghɛn hu turya pak, mbɛ niifa sɛ kɛm ahur tur yini 'wagha ɛna tar firis a mbɛd nji sataka wa.

¹⁴ Kɛsɛr nɛghɛn a pɛpal tɛ ndaarha Chinɛm bɛghɛn ba ahu turya Yahuda, mbɛ 'ya sɛ 'wana Musa thlɛkrha aten firistaya tɛ ndaarha na nda kyarha ba ahu turya Yahuda wa.

¹⁵ Labardi thlɛk nɛm ya tsaudɛ kɛkafek, hɛrɛm nɛn naarha na firis sɛ na kɛla Melkidzedek kyagha ba.

¹⁶ Ndɛghɛnggi tsauka firis mbɛ ka ngyakhrha nduwa ɛntin thlufarha wa, amma nɛghɛn aten sɛsɛmnda yibrha mbuwana mii ngwaladghɛn sɛ.

¹⁷ Kɛsɛr pɛr ndan tɛ ndaarha, "Firis ni sa yi pakwandɛ, kɛla tur yi Melkidzedek."

¹⁸ Malang nda tsahad kaar a man patu dɛ kɛsɛr ka yamid sɛsɛmndɛghɛn tɛ yamid thlarɛghɛn.

¹⁹ Kɛsɛr tsahad dɛleewar Musa mbɛ tsawang 'ya lɛlɛgdɛ wa. Amma nanɛnya na shiteena sɛ na ngga kaan ndusangga kɛm thlɛmad Faara ba.

²⁰ Yandiya mbɛ kula tɛ aah thlɛm Faara wa. Fingya tsauka firisya, aah wa nda thlɛmnggɛn Faara wa.

²¹ Amma aahdɛ thlɛm Faara kyanɛn hu tar firis hai ndangna Faara, "Chinɛm aah dɛ thlɛm Faara

mbə tam hwasang 'ya ndanən wa, 'Firis ni sa pakwandə.' ”

²² Kəsər ka aah Faardi ya, Yeeso ni katenggən na mbang tsawang nda dəfmi diya tsauka ngga tə Faara.

²³ Firisyā yi kaar na nda hangga, kəsər mərri ndən 'yadangga mana kanda fa a dənda mbeedə tə tar ndan.

²⁴ Amma kəsər na Yeeso tə yibrha fa pakwandə, Yighən firistayirha yi pakwanni də.

²⁵ Tsaunən kee, nən mbang hərgəhang nda nafiya bəgha thləmad Faara bə tə man fadghən. Kəsər nən naarha tsə labara tə Faara a meyed ndan.

²⁶ Tur mamnda firis dani ya na mid nəm kəsər nəghən chahal, chahal kula ən 'yaara fa, nəghən inggun ma fa dimiya, tə mamnggirha a talakh talara.

²⁷ Mbə kəla fingya mamngya firistaya wa. Mbə midghənsə naghā a fər sataka kətsar wa. 'Waghən fər sataka ka dimiyid aal fadghən, a nggərgha ənarha ka dimiya fiya. Fərgən sataka katəra tal ka dimiyid ndan a sayiddi fər nən fadghən.

²⁸ A hu dəleewar ngyakhrha Musa na nda wur mamnda firis hu kədiirha nanənsə ahur fiya. Amma aah thləm Faara, bəghən bə a kwasamad ngyahaddi, wurghən Wandī, tsauka chahal pakwandə.

8

Yinəm Mamnda Firis ndəna Kərəsti

¹ 'Ya nəm a ndaarha nanənya ndəna, nəghəm tə Mamnda firis na tsau hu tsənggam kutəyirha a yisəmad Faara a talara,

² tə əna taara a mbərha na chahal, ahu ka chamdi na ngga ənana Chinəm, mbə yandi ənana niifa wa.

³ Kala mamnda firis targhən ni fər ənfəra tə sataka, nanən kee mamnda firis di kyanəm ya tətani a fər 'ya nən.

⁴ Andam nəghən hu kəshiirha ni, kam mbə tam tsaurha firis wa, kəsər na firistaya sə na fər satakhkya kəla sakhna dəleewar ngyakrha.

⁵ Na firistayini ya əna tar ndan a mbərha na chahal na kəla əngya na a talara. Kəsər a sayiddi na Musa a taksa chama yi Faara, kəs nda thləmadghən tə ndaarha, "A sənəsə a əna əngya na heu kəla kyado ni a wumnda."

⁶ Amma nanənya fərang nda tar firis Yeeso yandi na ngga kaan kalgha yi kaar, kəla nana weerinda dəfmidi ngga kaan, nanən Yeeso ni ishgha a pathlang Faara tə fiya. Kəsər ənaghā ndan aten weerinda dəfmee na ngga.

⁷ Kəsər andam mbə 'yasə dimi aten dəfmidi na kaar ya wa, kam mbəm nggər kada dəfmee pak wa.

⁸ Amma Faara nadə dimiyid nafiyyighən ndən ndaanən, "Na sayi bayi, ndana Chinəm,

niya nggər fər weerinda dəfmee tə nafiya Isəreela həu tə nafiya Yahuda.

⁹ Mbə a naarha kəla dəfmidi ənani tə chichiyindan wa,

a fardi kəs ni haar ndan kyang ni kanda sə hu chehweed Masar, kəsər ish wanda aten dəfmina wa, kang kəsəra ni kanda, Chinəm ndaghā kee.

¹⁰ Kulo weerinda dəfmina ni ya, niya ənarha tə nafiya Isəreela, ndaghā Chinəm,

niya chireethləng nggyahad na hai ahu hutən nggindan tə hur yindan.

Niya tsaurha Faar ndan

kanda kəm nafina.

¹¹ Mba nda nggər tsahang tula yindan ha,

nduwa nggədayi ndan tə ndaarha, 'sənna Chinəm.'

Kəsər ko wunni nən a sən nggi, katərarha aten təfeewunda dəgha hu təpamənda də.

¹² Kəsər niya chahang dimiyid ndan kanda də,

təkəm mbi nggər dāl dimiyid ndan teena bälwa."

¹³ Ndikna Faara aten weerinda dəfmee, tsang də yi katəradghən suhurghən. Təkəm 'ya na yi kətəm,

tsaudə suhur də, tsəbaku nən a sahata.

9

Hurad ngyakhrha aten तरंग shilee Faara in

¹ Hu katəra dəfmee a pathlang Faara tə nafiya Isəreela, na kwaman तरंग shilee Faara in sə, tə mbəd तरंग shilee Faara in hu kəshiiirha.

² Na kəngya sə səri ahu cham Faardi. A hu yandi kəna na a mbee na mbəd dəfəd patilla sə, tə tebər, tə mburodi dəfang nanda də. Yandi mbərha ya ndən na nda aarha mbərha na Chahal.

³ A pəm shishamar dī ndəghang nanda kənda sahai, na kəna sə yi səri na nda aarha mbərha na Chahal kaan.

⁴ A hur kəndi na mbərha sə tangsang nanda tə təfasa ndəna nda nji urdi sə na sədghən mbənggən a tenggən, tə akwati dəfmee. Ənggini na səri ya kəmang nda fadghən tə təfasa. Ahur akwatid dəfmidi na tasau sə yi əna nanda tə təfasa na tə Manna ahurghən, tə səsal Haruna təfgha shee, tə mbəd chireethla yi feera səri yi dəfmidi.

⁵ Aten Akwatidi na əngya sə taksa na nda tə pakhkya fa na a kyad mamnggit Faara, kanda ni na fərang mishimnda mbədi na nda aarha mbed tər hakked dīmiyirha. Amma nanənya mbəm mbang kala sə tətəl tətəl a tenggən wa.

⁶ A wumang nanda ənggina hai ya kiya, na firistaya kətsar narha kyarha hu kən yi tal də, nanda narha əna tar firis yindan sə.

⁷ Amma mamnda Firis katənggən ndəna kyarha hu kən yi səri də, nən kyarha mbədədə saara tal hu hura kee. Mbə kyarha mbədədə kula fara wa, nən əna sataka yi altənggən, təkəm fiya ənagha dīmiyirha kula səndəndan sə.

⁸ Hu kiya Səsəna tə Pedənda a kyaddə ndarha kwaman kyarha a mbədədə na Chahal ingwadə a bal Chamda sə kət wa.

⁹ Yandiya ənsakhrha ni a kəshiid weeriya. Nən a kyat ndarha ən fər yini tə satakhkini na nanda a fəra mbə tsang hur nafini na a तरंग shilee Faara in lələgdə wa.

¹⁰ Tur ənggini ya nəghən a ten həbrha tə sarha tə tsabya dədamən-dədamən. Tur əngginiya ngyakhkya ni kee a ten thlu farha na a ənagha fiya taara təghən kapa na weerindəghən barha ba.

Far Yeeso ndana ka far sataka

¹¹ Amma bad Kərəsti ba ndən tsaunən ka mamnda Firis a ten əngya na nggəngga nasə nanənya. Kyadə hur Chamda də ənawana niifa tə haara, mbə tur yandi əna nanda kəshiiirha wa.

¹² Kyadə mbədədə na chahal kaan sara tal kee. Kyawa sadə tə far 'walya nduwa yi wan thlaaya wa, amma tə yighən fara, walang nən kəmsə hərəkrha yi pakwandə.

¹³ Ngyakhrha Musa kyaddə ndaarha nanda washang far 'walya tə far kwelya tə fish wan thlaaya a fiya fa ənagha ən tsanda. Yandiya ndəna tsang fīngya natə paarha fa tsawa nda chahal hu farha.

¹⁴ Nanən yandiya kəkafək ni, ma nəm ndaarha tə far Kərəsti? Ndəghən mbuwa tə ən 'yaara fa, fərdə altənggən a Faara hu Səsəndi tə Pedənda yi pa kwandə, kəkafək na fardi tsabang numad nəm də, hu əna əngya mbuwa ngga kəsər ka dəfang shilee nəm Faara in na tə yibrha.

Ləghəd dəfmi dī hu mərta Yeeso

¹⁵ Tsaunən kee, Kərəsti ndən ishgha hu weerinda dəfmi diya, kəsər nafiya aah nanda na nda a thlə langaarha yi dəfmidi pakwandə, kəsər 'wadə teena mərdə shaulənggən fiya ahu dīmiyid ndan kətəm ahu katəra dəfmee.

¹⁶ A mal niifa dəf miighən hai aten langadghən, kəl a mər niifdi a tsə labaara nda atənggən.

¹⁷ Kəsər dəfmee aten langaarha mbə əna taara wa kəl a mər niifdi, kəsər mbə əna taara a bal niifdi tə yibrha wa.

18 Ndən ənagha nden dəfmidī yi kətəm mbə tam əna taara wa kəl tē irra fara dē.

19 Akwasamaddi pərangna Musa əndi fiya na ahu ngyahaddi, təranggən far wan thlaaya sē tē yi 'walya, wumanggən tē aama, nggərhən tərang wuhwar dəfrha sē na nda aarha isob, tē was chaurarha na yiba tē fardī washang nggənən deleewar tsahadda fa tē fiya kəm.

20 Tərgəha ndəghən, "Yandıya ndəna fardī tsaukwa yi dəfmidī ndaana Faara a lafghən nun".

21 Təkəm washang nggən fardī aten chamdi, tē aten kari heu na nanda manang thləm Faara təghən.

22 Ndagha ngyahad Musa kala əngya kəl ana nda chahal tē fara, mbə chakh dimiyirha naarha sē a irr wa fara dē wa.

23 Tsaudə tətə ni əngginiya ana nda məməl, tsawa nda ən sakhkya na a talara na nda chahal. Amma əngya na a talara tafad ndan kamdē a na nda chahal, tē satakhkya na ngga ma fiyya yini ya.

24 Kəsər Kərəsti kyawa mbərha dē na chahal tənna niifa wa, ənsakhrha ni kee kəla mbərha. Dəghən talara dē tafadghən, ka dəgha kyad fadghən a mbed Faara kəsər ka kəm.

25 Mbə dənən talara dē ka a nagha a fər altenggən atenggən-atenggən wa, kəla na firis na manggən kyarha mbərha dē na chahal ka fad hurarha fa, tē fara mbuwa yighən.

26 A nadə kee, kəla tək Yeeso səsarha fa atenggən-atenggən, ka a katəra əna kəshiirha. Amma nanənya kyaddə altenggən katəra tal kee hu ngwala mii kəshiirha kəsər ka a tranggən səsəmnda dimiyirha dē hu fər satakh fadghən.

27 Kəla na niifa mərə katəra tal, akwasamadghən kəl ngwa kumad Faara,

28 nəghən kee kəm fər Kərəsti fadghən katəra tal kəsər ka a təranggən dimid fiya dē hangga. Ndəghən nggi kəm nən a nggər wutta bə yi səri, mbə ka a təranggən

dimiyirha dē wa, amma kəsər a hərhanggən fiyya na badghən bə a kukwasang kanda fa.

10

Satakh Kərəsti katəra tal ni kee təkəm a heu

1 Ngyahad deleewar Musa nəghən kəla mishimnda əngya ni na ngga balgha bayi a mbee, mbə kad ənggina ni ya wa. Nanən kee tsəkkwa kala fiyya na a ndusang Faara fa tsawa nda lələgdə aten satakhkini na nda fəra ka fad hurarha fa wa.

2 A ndam na ngyahaddi mbang, kam malang nda əna sataka. Hərəmna nafiya na dəfang shilee Faara teena 'wanda teena tsau nda chahal, balwa nda nggər numarha aten dimiyid ndan balwa.

3 Amma aten turya satakhkini ya, na dəl dimiyirha in sē ka fad hura fa,

4 kəsər mbə tam ənarha hai far kwelya tē yi 'walya tsuthlang nda dimiyirha dē wa.

5 Tsaunən kee, sayiddi bəna Kərəsti hu kəshiirha bə, ndəghən, "Satakhkya tē ən fərya mbə midwasə wa, amma farha ndəna a ngweerha fa təghən.

6 Mba tək mbənda fa tē sataka yi njirha tē yi tsuwulth dimiyirha wa.

7 Tərgəha ndee, 'Kulo nggi ya, Faara, bəni bə a əna 'ya ni na midwa, kəla nanən chichireethlee hai aten na ahu ngyakhrha.' "

8 Katəraghən ndaarha, "Satakhkya, tē ən fərya, tē satakhkya yi njirha, tē satakhkya yi tsuthlang nda dimiyirha dē, mbə midwa sē wa, mba tək mbəndə ndan fa wa." Ko nanən fərna ndan kəsər ka 'ya ndana ngyakhrha.

9 Tərgəha ndəghən, "Kulo nggi ya Faara, bəni bə a əna əndani na midwa." Dəfanggən katəra dəfmee a man patu dē ka a əna taara nda tē yi səri.

10 Kəsər ka nggəmnda Faara fa tsau dəm chahal hu fərra satakh fad Yeeso Kərəsti katəra tal tē heu kəm.

11 Kala parra fara kala firis nən isha aten targhən, nən fər tur sataka

* 10:7 10:7 Dzabura 40:6-8

tal mbuwa tam tsabang dimiyirha dɔ.

¹² Amma Kɛrɛsti fɛrdɔ fadghɛn sataka katɛra tal yi kakwan, tɛrgha tsauka a yisɛmad Faara,

¹³ ka a fardɛ nɛghɛn a kɛla fat-sangghɛn fa na a tsawa nda a kamughɛn.

¹⁴ Kɛsɛr ka fɛr sataka katɛra tal tsawang dɔ nafiya Faara a na nda chahal pakwandɔ.

¹⁵ Sɛsɛna tɛpɛdɛnda kɛm fɛrdɔ shedawa, kɛsɛr ndɛghɛn,

¹⁶ “Yandiya ndɛna dɛfmiina niya ɛnarha tɛ kanda, a kwasamad sayiddɛ, ndagha Chinɛm, niya dɛfang ngyahad na ahur ndan hai, tɛkɛm chireethlɛng nggi hai ahu hutɛn ndan.”

¹⁷ Tɛrgha ndɛghɛn, “Mbi dɛl dimiyid ndan teena tɛ aiben ndan bal wa.”

¹⁸ A chahang nda dimiyirha dɔ, balwa satakh dimiyirha sɛ wa.

Taama dɛm mbeedɔ tɛ naarha tsau tɛ Faara fa

¹⁹ Nanɛn kee, shayina, fɛrang far Yeeso kaali kɛm na a mbanggɛm dɛrha mbɛda dɔ na chahal.

²⁰ Ndɛghɛn inangga kwamana kɛm hai, ndɛna kwaman yibrha, tɛ shishamar dɛ thlɛwusgha, ndɛna fadghɛn.

²¹ Nɛghɛm tɛ firis na manggɛn na a ɛna kutɛryirha hu wuri Faara,

²² Nanɛn kee taama ndusɛm a thlɛmad Faara dɔ tɛ hura tsahai, tɛ hɛhasyirha bagha ba hu fɛrkɛkafɛk. Tama tsawum tɛ hura chahal, nagha hur nɛm tsahai kula ɛn 'yaara a fad nɛm, tɛ kɛm fad tsab dɛdɛ tɛ aama na ngga.

²³ Tama kɛs shiiten da nɛm ha kula rɛbrha fa, fɛr nɛm shedawa tɛ shembe kɛsɛr niifdɛ dɛfgha mee a kɛm nɛghɛn tɛ kɛkafɛk fa.

²⁴ Tama kada kwamana nɛm na a danggɛm ndan sɛ hu nggɛmnda tɛ ɛna tɛrya na ngga.

²⁵ A malang dɛm wumteena kɛla na fingya ɛnarha wa. A meyedghɛn, taama fɛrang kaali nɛm ndan,

kɛla sɛnnunsɛ takh far Chinɛm a nduwussa ba.

²⁶ A dɛdɛm mbeedɔ tɛ ɛna dimiyid thlɛmɛn a kwasamaddɛ wal nɛm sɛnda yi kɛkafɛk, mbɛ fɛr sataka sɛ takhka na a tsabanggɛn dimiyid nɛm dɔ wa.

²⁷ 'Ya takhka kee kɛl kɛla ngwa kumarha fa tɛ thlerra waarha na a njang nda fa sarya faara dɔ.

²⁸ Kala niifa kargha ngyakhrha Musa fa na nda a bɛlang nda kula hadang nda fa, aten 'ya thlɛkna shed-awaya sɛri nduwa mahan.

²⁹ Nafiya na a wal tsɛtsɛlla kaan ndɛna fingya kargha Wan Faara fa. Kanda ni nafiya ɛnagha ɛngya mbuwa chahal a far dɛfmidɛ tsawangga kanda chahal. Fingya ni kɛm sargha Sɛsɛna tɛ Pedɛnda bangga nggayid Faara ba. Sɛnggunsɛ nafiya kiya kamdɔ nagha tsɛtsɛllɛ ndan pak ma fingya fiya wa?

³⁰ Kɛsɛr sɛndɛm niifdɛ ndagha, “Nggɛr haara mu yina ni, niya ti-ighɛn.” Nggɛrghɛn ndaarha, “Na Chinɛm a ngwang kumarha nafighɛn sɛ.”

³¹ ɛn tɛrɛm nda ni na a kyagha niifa hu har Faara hai na tɛ yibrha ha.

³² Dalama teena hai tɛ tsawud kɛtɛm akwasamaddɛ wal nun kukwaryid Faara. Kɛrɛs nun kaan hu yanda lɛghɛdgha tɛ sɛsaarha.

³³ Fara sɛmɛn na fiya a 'yar kun sɛsangganda kun a mbed fiya. Fara sɛmɛn kɛm na nda wumang kun tɛ nafiya na a sa tur sɛsadda fa ya.

³⁴ Nuwun a sɛsaarha kɛla fingya na hu pɛrsɛna, kun a kyad wutsɛfayirha akwasamaddɛ thlang nanda karid nun, kɛsɛr sɛndun sɛ mbɛ ngaala sɛ wa nun a wal kɛnagghɛn na ngga yi pa kwandɔ.

³⁵ Nanɛn kee a muwang dun hɛhasyidda dɛ kyanun ya wa, kɛsɛr na kɛnagghɛn sɛ kaan.

³⁶ Kamdɔ a kɛrsun nanɛnya, tɛnun dɛrha mbeedɔ tɛ ɛna 'ya na mid Faara. Nun a wal ɛndɛ dɛf nɛn mi-ighɛn a kun.

³⁷ Kɛsɛr “takhkɛn ngguchit,

ndəghən ndagha nəghən bayi nən a barhaba mbə a tsərha titing wa.

³⁸ Nafina na tə nggayirha fa na nda a tsaurha tə kəkafek fa. Amma a wud niifa tal ahur ndan a samarha də, mbi tək mbənda fa wa.”

³⁹ Amma kəm mbəghəm ahur nafini na wutta samarha də sakhda nda wa, kəm nəghəm ahur nafini fərgha kəkafek walgha hərəkrha.

11

Kyad fərkəkafekirha

¹ Nanənya fərkəkafek 'yani nəm shiteena atenggən, tsauka 'ya ni mbuwa nəm mbang naarha tə yirha.

² Hu fərkəkafek ni walna nafiya kaar faala a har Faara.

³ Hu fərkəkafek ni sənang nəm hai tə ndaarha tə thləghəd Faara ni əna nanda kəshirha, heu tə əngya nəm naarha, kyagha nda ba hu əngya mbuwa nəm a naarha.

Həshya fərgha kəkafek

⁴ Tə fərkəkafek ni fəna Habila sataka na ngga a Faara kalgha yi Kayinu. Hu fərkəkafekkidghən ni wal nən faala a har Faara tə ndaarha nəghən tə nggayirha fa. Ko nanən Habila mərdə, amma kəsər ka fərkəkafekkidghən balghən aten kaala sə.

⁵ Tə fərkəkafek ni tərang nanda Enok talara də, kəsər amawa nən mərta. Ndagha Deleewar Faara, nawa ndan wa kəsər tərang Faara də. Kapa na nda tərang fər nda shedawa tə ndaarha ənadə 'ya mbənangga Faara.

⁶ A mbə tə fərkəkafek wa mbəm tam ənaarha hai əna 'ya nəm na a mbənanggən Faara wa. Kəsər kaala niifa na ndusang Faara fa tətani a fərkəkafek nən tə ndaarha na Faara sə nən a fər kəna taara a nafiya kadagha ndən.

⁷ Tə fərkəkafek Nuhu, a sayiddi yiyang nanda thləmaarha fa aten əngya nawa na yirha, hu tərəmnda yi na chahal taksa nggirggi aama nən ka a hərəhanggən nafiyighən. Hu fərkəkafekkidghən ngwang də kumarha kəshirha sə, tsauka tə har

langaad nggayirha na kyarha ba hu fərkəkafek.

⁸ Tə fərkəkafek Ibrahim ənadə taara tə 'ya ndangna Faara a dəgha mbərha dənən a thlə langadghən sə, kula ndəghən sən mbədi nən dərha saadə.

⁹ Tə fərkəkafek tsaudə kəla rongga hu chehweddi dəfna Faara mighən nən a fəranggən. Tsauka hu chamgya, kəla ənana Ishaku tə Yakubu, kanda tsauka kəm fa har langaad dəf miidi.

¹⁰ Kəsər Ibrahim nəghən a kəla wupəri da fa tənna Faara, wupəri di tənna Faara.

¹¹ Tə fərkəkafek ni ko Saratu ni waldə wee həshin, ko nanən kwarenga ni, ko nanən Ibrahim suhur də kaan a sayiddi. Fərdə kəkafek tə ndaarha na Faara a kəs dəf miighən.

¹² Nanən kee, a fad niifa tal, suhurgha takhka a mərə, ndən nggətgha turya hangga kəla wufəngarya a fərah amshi, təkəm kəla wuchehweed kufaarha na a mii wuri aama mbuwa nəm mbang thlədang.

¹³ Nafini heu ya mərgha nda də hu fərkəkafek. Thləwanda ənggini dəfna Faara mighən wa, amma naghanda ənggina də ya inggun, təkəm nggəmnda fa tə ndarha rongya kanda aten kwamana hu kəshiddi ya.

¹⁴ Nafini na ndaarha kiya, kkyat nən ndaarha na nanda a kəlarha mbeedə a wal chehweerha nda yi altendan.

¹⁵ Andam na nda a numarha aten chehweddi mal nanda a samarha, kama wal nda kwamana wutta də.

¹⁶ Amma dəf nda teena aten chehweerha na ngga kaan a talara. Ndəghən dani shidang ngwa nən Faara a aaghən nda Faar ndan. Kəkafek, tangsang də wupəri kanda sə.

¹⁷ Tə fərkəkafek ni Ibrahim a sayiddi kəkərang nanda, fər nən Ishaku ka sataka. Wato, ndəghən thləgha dəf miidi nəghən nggungwa fa a fər wanggən nən na tətal kee,

¹⁸ ko ndang na Faara, “A fad Ishaku ni na nda thlədang nda tur yiwa.”

¹⁹ Ibrahim numadə tə ndaarha,

Faara ndæna mbang thleng mærya sê. Hu karapu, thleng ngganda Ishaku sê hu mærra.

²⁰ Tê fêrkækafek fêrang Ishaku parka Yakubu tê Isuwa aten ængya na bayi a mbee.

²¹ Tê fêrkækafek, Yakubu a sayiddi nanæn a mæra, fêrang dæ parka wangya Yisufu kyab, têrang dæ shilee Faara in a sayiddi teheng næn fadghæn aten sêsalmhæn.

²² Tê fêrkækafek a sayiddi takh na Yisufu a mæra, ndik dæ aten kyad wangya Isæreelaya sê a chehweed Masar, tækæm maldæ pathla hai aten pangnda aal yighæn.

²³ Tê fêrkækafek ni a sayiddi nggæt nanda Musa bøbengga fa nggætyighæn ndæree mahan. Ænanda kee kæsær sændæ sê tæ ndaarha wandiya næghæn ngga, tækæm tærem ngwanda tæ 'ya ndaana kutæra wa.

²⁴ Tê fêrkækafek sayiddi manna Musa sê, kar dæfa a aaghæn nda wan wutarad Fir'auna.

²⁵ Wurdæ a sêsagha tæ nafiya Faara ameyed tæk mbændæ fa hu dimiyarha yi beena ngguchit.

²⁶ Numadæ a sêsagha ka Kæræsti ma wal kænæ Masar næn, kæsær njang dæ yirha 'ya næn a waala a mbee.

²⁷ Tê fêrkækafek ni malna Musa Masar, tærem ngwa sæbrha hur kutæra wa. Njidæ teena dærrha mbeedæ kælæ nanæn a njang yirha yandi mbuwana yirha a naarha.

²⁸ Tê fêrkækafek ni laf na Musa wutsæfayid tædaarha dæ, tækæm wash dæ fara a mii kwad kirma kæsær amawana tæthlændæ Faara bæl fad wan 'waya tsuwar wan 'waya Isæreelaya fa.

²⁹ Tê fêrkækafek ni kyana Isærelaya dæ tæ wuri aama na yiba kælæ aten chehweerha na hwarghæn. Amma na mid Masar yini ænaarha kælæ kanda hwaa nda dæ.

³⁰ Tê fêrkækafek ni chana kalthman Djariko hai, akwasamaddi tiurang nanda hai yi beena mæd.

³¹ Tê fêrkækafek ni Rahab sæsuwaddi, bælång ngwanda hæu tæ nafini kargha mee fa wa, kæsær

thlædæ fa harmu chehweddi tæ dædemnggirha.

³² Ma ni nggær ndaarha? Mbæ kwamana sê a harna na kalisæ aten Nggidiyon, tæ Mbarak, tæ Samsæn, tæ Yefta, tæ Ndauda, tæ Samaila, tækæm annabiya wa.

³³ Tê fêrkækafek ni thlang nanda kutæryirha, æna nggayirha nda, wal nanda ængya dæf nanda mighæn tsauka kækafek, nggælång nanda mii læfariya.

³⁴ Bælångganda sheneu waarha hai, hærgaha nda ma chimnda thlaukh kælara. Tsångganda sêsaukhkirha tsauka kanglang. Ræk sodjaya chehweeya nda.

³⁵ Fingya nishya thlændæ mær yin-dan thleng nanda kanda sê hu mærra. Fingya ahur nafiniya sêsang nda kanda, amma kanda kæm kar nda fa a kal kanda nda hai, tæna nda wal thliirha sê hu mærya hu tsaurha dæ na ngga.

³⁶ Fingya waa kanda nda, tsadæ kanda nda, fingya kæm kænang ngganda kanda tæ wuyiwurra, muwangganda kanda hu porsæna dæ.

³⁷ Fingya bælång ngganda tæ mukrha tæ ferya, fingya kudmang-ganda kanda hai særi, fingya kæm bælångganda kanda tæ thlaukh kælara. Na nda a wiirha hai tæ pam chauraya tæ pam 'walya a fad ndan. Tsawa nda hu yamirha, tæ sæsarha, tæ kæm kyala nda tæ kanda.

³⁸ Mbæ kæshiddi ngga a kanda ya wa. Na nda a wiirha hai kælæ rongya a kaheerha tæ wumngya. Na nda naarha mændæ a kabæeya, tæ kwaya na kamu chehweerha.

³⁹ Nafini hæu ya ko fal na Faara kanda aten fêrkækafekkid ndan, amma ko nanæn kee, thlæwanda æn dæf miidi wa.

⁴⁰ Kæsær Faara 'wadæ teena fêrang dæ 'ya kæm na ngga, nanæn kee mba nda tam læghætta kula kæm wa.

12

Tsætsælyid Faara kyad næn nggæmnda

1 Tsaunən kee, nanən muwang fa shedawa kəm madufu, tama muwanggəm kala 'yadə na a 'yadanggən kəm fa. Taama muwanggəm dimiyirha də kəsgha kəm ha kenkeng, tama kəm kərsəm tə pəpəla daddi na a mbed nəm.

2 Tama irang yirha nəm Yeeso fa, ndəghən na katəra fərkəkafekid nəm təkəm tə banga ləghəta fərkəkafekid nəm ba. Kəsər ka wutsəfayirha na a mbədgən, kərəs də kadiddi, tsawang də ən shilee kəla mbə 'yani wa, nanənya nəghən tsau a yisəmad tsənggam kutəryid Faara.

3 Numama tə niifdi kərəsgha tə kaara ənangna fa dimiya fa, amawana mid nun dākrha də, nduwa malanggun shiiten nun.

4 A hu yan ndənun tə dimiyirha, tsəkkwa na a irgha yinun fara də wa.

5 Mbədgən nən kun tə labar fər kaali ndangna Faara kun kəla na china ndang nda wanggighən wa? Ndanən, "Waana, kothləmaarha hai ana Chinəm a taksorha, ma malang na sheng teena fa anadə a yanorha wa.

6 Kəsər na Chinəm tsətsəl kala niifa nggəm nən, təkəm nən tangsang kala niifa thlənen tsauka wanggən."*

7 Kərsaama tə səsarha nun a tək fa, a tsauka tsətsəlla ni na Faara a ənang nda kun kəla wanggighən. Na wee sə mbuwa na chin tsətsəlla wa?

8 A tsətsəl wanda kun kəla na wundakhnaya waala wa, wumiterya ni kun, mbə wangya hur minda ni kun wa.

9 Mbə kee ma wa, nadəm tur tsətsəlla ənang na chingginəm kəm, fərang mamnggirha nəm kanda atənggən. Ashe, məməlwa a nggəməm fa tə tsətsəlla Chinəm yi Səsəna, kəsər ka a wal yibrha nəm wa?

10 Chingginəm yi thlu farha nanda tsətsəl kəm yi sayi ngguchit kee yi nggəmnda hur ndan, hu numad ndan nəghən ngga, amma Faara nən tsətsəl kəm kəsər ka a danggən kəmsə, hu

ənaarha kiya nəm a tsaurha nafiya na chahal, kəla ndəghən.

11 Mbə tsətsəlla sə nəm tək mbəndəghən fa hu sayiddi na nanda a ənagħən wa, nən hatta fa. Amma a kwasamadghən nən bəng tsawud dədəmnggirha ba tə nggayirha a fingya walgha tsətsəlla təghən.

12 Tsaunən kee pəpənaman haryi nun də tə wadeeyi nun targha,

13 Pəpənanggun kwamangya də na ngga a saryi nun, kəsər amawana səfəngya wal tsərbathla, a meyedghən wal kənda nda.

Yiyi thləmarha aten kar nggayid Faara fa

14 Kadama tsawud dədəmnggirha tə kowunni, tsawama kəm chahal, kəsər mbə niifa sə na naa Chinəm wa kəl a nadə chahal.

15 Kwarama nadə niifa kədeng nggayid Faara. Kwarama nadə niifa tsaurha ndəghən ni kul ndikrha səghən na bəng nda səbrha ba, səbanggən fiya də hangga.

16 A sənunsə, a əna niifa kulafayirha, nduwa mbə tərəm Faara wa kəla Isuwa hengga mamnggidghən də yi wan 'warha ka deng ənarhami tətali kee.

17 Akwasamadghən, kəla sənunsə, ana midghən sə a har langad parkad də nən, kar ndan fa. Mbə 'yasə nən mbəng ənaarha na a nggəranggən ənda hai ənan nən wa, ko nanən na midghən sə a wudanggən parkadda nən ba tə aam yirha.

18 Bawun ten wumnda Sənai ba nəm mbəng tsuwara fa wa, ko a thləmad waarha ba na kəssa wa, ko a thləmad wula ba na tikdik wa, nduwa kad 'yaara,

19 nduwa pi kodwomnda, nduwa urarha na a ndikrha fa fingya na a səkkən a hwana nda tə ndarha a dənda mbeedə tə kalang nda kanda sə wa.

20 Kəsər mbəngwanda kərəsta tə 'ya ndaana nda, "Ko mabi ni tsuwargha wumndəda fa, kəl a muk kanda nda har mərə nda."

* 12:6 12:6 Karapu 3:11-12

21 Əndi na nanda ya tsaudə ən tərəmnda ni kaan, ndən ndaana Musa, “Fadna a rəbrha fa kəsər ka həreenga.”

22 Amma bədun wumnda Urshalima ba, wupəri Faara na tə yibrha fa, Urshalima yi talara, tə wumten wutsəfayid fathləngya Faara mbuwa nəm mbang thlədang nda kanda.

23 Bədun thləmad fa takkwaya ba wan 'waya na thləmnggi ndan chichireethlee hai a talara. Bədun thləmad Faara ba na ngwang kumarha kowunni sə, tə thləmad səsəngya nafiya Faara na tə nggayirha fa lələgda.

24 Bədun thləmad Yeeso ba, ndəghən ishgha tə weerinda dəfmee a pathlang Faara tə fiya, təkəm fardi irang nanda də na a ndikrha fa ngga kaan ma far Habila.

25 Kwarama, a kardun yanda fa na a ndikrha fa wa. A sənunsə nafiya kargha sək Musa fa yiyangga thləmarha kanda fa hu kəshiddiya hərəkəwa nda wa. Kəkən nəm wal hərəkəra a kar dəm yanda fa na a yiyang thləmarha kəm a talara hai?

26 A sayiddi urad Faara tsang də 'ya kəshirha fa. Amma nanənya dəf də mee tə ndaarha, “Niya nggər tsang 'ya kəshirha fa, mbə kəshirha katənggən kee wa, amma heu tə talara.”

27 Labardi ya, “Katəra tal faddən,” kyadgha ndaarha na nda a kədəng ənda də tsang nanda 'ya fa, wato nanda a kədəng ənggina də əna nanda, tənə ənggini mbuwa tsə 'ya fa tsaurha.

28 Tsaunən nəm a thlə kutəryirha mbuwa tsə'ya fa, tama tsawum tə usarha, tərang shilee nəm Faara in kamngga hu tərəmnda tə fər mamnggirha,

29 kəsər Faar nəm kəssa waarha ni.

13

Satakhkya na mbərang Faara

1 Dama mbee də tə nggəm ndan yi wanmanggirha.

2 A malang dun ənang nggayirha nun rongya wa, kəsər hu əna 'ya

kiya ndən ənang na fingya taara fathləngya Faara, kula səndə ndan sə.

3 Dalama teena hai tə fingya kənang nanda kanda hai hu porsəna, tsauka kəla nuwun kəkəna heu tə kanda. Təkəm fingya na nanda a səsəng kanda, tsauka kəla kunni na a səsərha tə kanda.

4 Kun heu a fərang mamnggirha nun kakhrha. Ngwa tsauka wusər kahad nun chahal, kəsər na Faara ngwang kumarha nafiya sə na əna susuwayirha tə kulafayirha.

5 Nama inggun ma nggəm wudəbəla, usama tə 'ya nanun təghən ha. Kəsər ndagha Faara,

“Mbi tam mal sa wa,

Mbi tam kar sa fa wa.”

6 Nanən kee, taama nam hwas-hwas ndam,

“Chinəm tə thlarrə na ni,

mbi tam tərəm nda wa.

Mana niifa tə wasa in əneerha?”

7 Dalama teena hai tə mamnggi nun pərangga Labar Faara kun. Kəlaman tsawud ndan, tsahama tur tsawud fərkəkafekkid ndan.

8 Yeeso Kərəsti ndəghən da na a bərarha, tə weeriya tə pakwandə.

9 Ma sakhdang weerinda tsahaya hutən nun wa. Kamdə a wal kaali nəm tə nggayid Faara, mbə tə ən tiina dədamən-dədamən yi həb ənnarhami mbuwa thlar nafiya na a takkwaghən.

10 Nəghəm tə mbəd nji sataka mbuwana ko firistaya yi Cham Faara həbrha sə.

11 Na mamnda firis dərha tə far mabiya a mbərha də na chahal ka a fər sataka nən yi chakh dimiyirha, amma thlu mabiyini nanda njang nda də a kəsər mbədi.

12 Nəghən kee kəm səsagha Yeeso a kəsər wupəri ka a tsənggən fiya chahal tə farghən.

13 Nanən kee tama kyam sə dəm thləmadghən də, a kəsər mbəda də, kərsəm tə tur sara sanən fa.

14 Kəsər kəshiddiya mbə wuri tsawud nəm ni yi pakwandə wa; amma nəm a kada wupəri na bayi.

15 Tsaunən kee, tama dəm mbee də fər sataka yi fal Faara hu

Yeeso, ndəna falla pər mamnggid thləmnggən.

¹⁶ Ma malang dūn əna nggayirha tə wumteena tə 'ya nanun təghən ha wa, kəsər tur satakhkini ya nən mbənanng Faara.

¹⁷ Fəraman mamnggirha mamnggi nun təkəm fəra man aal tennun kanda, kəsər na nda kəla yibəd nun ha kəla nafiya na a fər kirəssa tar ndan. A fərang dūn mamnggirha kanda na nda a əna tar ndan tə wutsəfayirha, a mbə kee wa, na nda a ənaghən tə səbrha hura, anadə kee mbə 'yasə nən dāng kun sə wa.

¹⁸ Hwanaman Faara kan teena. Sən fad nan sə na hur nan chahal, na mid nan sə a əna 'ya nan na ngga kətsar.

¹⁹ Niya hwan kun, a hwane Faara nun teena təni wutta thləman nun də tsəbaku.

Parka tə ngwala mii labara

²⁰ Faara na fər dədəmnggirha ndən thləngga Yeeso Chinəm sə hu mərta. Yeeso nanənya na tə lafrha na manggən ənana nda taara tə farghən ka a tangsanggən dəf mii Faara yi pakwandə tə chibədghən.

²¹ Ngwa fərangga Faara əngya kun na nggəngga kəsər ka ənanun əngya na midghən, ngwa əna taara nən ahur nəm mbənanngga hu Yeeso Kərəsti ndəghən tsauna mamnggirha təghən pakwandə. A tsauka kee.

²² Niya hwan kun shayina, kərsaama tə yiyi thləmaddi ya, kəsər mbə labara ni nzang chireethləng ni kun də wa.

²³ Na minnasə a sənunsə tə ndaarha wanmanəm Timoti kal ndan bə hu porsəna. A bada bə wet, nan a bərha bə kan kyab a ban na kun.

²⁴ Ndaman 'ya mamnggi nun fa tə nafiya Faara na a mbədi. Nafiya Faara na a Italiya kanda a ndang 'ya kun fa.

²⁵ Nggayid Faara a tsauka tə kun həu.

Yakubu

Nda ən Yakubu fa

¹ Kyagha deleewar dāba ya a har Yakubu mafad Faara tē yi Chinēm Yeeso Kārēsti. Niya chireethlenggən turya dē kumkap səri yi Yahudaya fərgha kəkafek welgha hu chehweeya dē. Niya ndang'ya kun fa.

Fərəkafek tē kārēsta

² Kun wanmanggina hēshya tē nishya, a kyadun hu kəkərā hai ngwa tsauka ən mbənafarha fa a fad nun.

³ Kəsər səndun sē a kəkərang nda fərəkafekkid nun, na kārēssē nun naarha kanglang.

⁴ Nanən kee, malang kārēssē wa tsəgha ngga, na naarha kanglang ahu ən ənad wa tē kəm nggungwa fa ka əngya heu, mbə 'ya sē na kədeng nda wa.

⁵ Ana niifa sē ahur nun na midghən huteena, a hwan Faara nən, kəsər na Faara fəra haara tsahai a fiya heu kula kada 'ya dīmi, nən a fəranggən.

⁶ Amma a hwan dā ndən, tətani a fərəkafek nən kula ngaala, kəsər niifa ngalgha nəghən kəla kudufulla wuri aama na thlumbərā pengdē nagha a kyaharra hai.

⁷ Tur niifdiya, a numadē nən wal 'ya a har Chinēm wa.

⁸ Mba nda ishang numad ndan a mbərha tal wa. Na nda dərha mbeedē wudā nda samarha dē ahu əngya na nda ənaarha heu.

Fa kənaya tē fa yamiya

⁹ Fatakkwaya na tē yamirha fa na 'ya sē a harndan na nda taala kamanggən, kəsər na nda manggən a mbed Faara.

¹⁰ Fatakkwaya na tē kəna ha na 'ya sē a harndan na nda taala kamanggən, kəsər na nda ngguchit a mbed Faara. Na nda a hwaara kəla fit hwalirha.

¹¹ Yanfara na yanggən a kyada bā nən hwarang nda hwalirha dē kaan;

na fitghən hərə dē, təlgha ndəttəghən dē. Nəghən kee kəm, fa kənaya na nda a ndəkrha hai tē əngya nana nda a ənaarha heu.

Səsaarha tē kəkərā

¹² Tē parka ni niifdi kārəsgaha ahu kəkərā, kəsər a kārəs dē kəkərā, nən a thlə kənaghən yi yibrha ndana Faara nən a fərang nda nafiya nggəmnngga ndən.

¹³ Ana 'ya sē kyangga niifa hu tar mbəfeerha hai, a nda dē Faara kəkərangga wa. Kəsər mbəm kəkərang nda Faara tē mbəfeerha wa, nduwa kəkəranggən niifa a əna tar mbəfeerha nən wa.

¹⁴ Kəkərā nən baarha bā ahu 'ya dīmi na mid nəm, ləm kəm nən wiigha tē kəm.

¹⁵ Ənggini na dīmi tərna mid nəm nən dərha hur nggət tar mbəfeerha nən. Tē kəm tar mbəfeerha a shing dē, nən nggət mərā.

¹⁶ Wan manggina hēshya tē nishya nggəmni, a nggabanda kun wa.

¹⁷ Kala 'ya na ngga tē ənfəra na lələgdā bəghən bā a thləmad Chindi na ahu kukwaryid talara, mbuwa kyaharra hai kəla mishimnda na kyaharra hai.

¹⁸ Nggəm dā fa a fərang yibrha nən kəm hu labarghən na kəkafek, ahu əngya ənanən heu tsau dēm wuwura ma fīngya.

Thlə labar Faara tē əna taara sē

¹⁹ Wan manggina nggəmni, nama a kəthləmaarha hai kəkər, a kaldun sē kəkər wa, tē kəm a səb hur nun dē wet wa.

²⁰ Kəsər səbrha hur niifa dē mbə bārha bā tē tsaurha na mid Faara wa.

²¹ Tsaunən kee tətani a malanggun ən mbəfeeya heu na a fad nun. Kula manang nda alteena thlaama labar Faara hēf nən ahur nun hai tsəkka a hərghanggən kun.

²² Amma a kang dūn thləmaarha labar Faara fa kee wa. Tətani a əna 'ya nun ndanən. A mbə kee wa nun a nggaba alten nun.

²³ Kala niifa səkka labardi amma ənawa taara sē wa, nəghən kəla niifa kələngga yidghən ahu tolokar.

24 A kwasamaddi kəlang nən fadghən, wii fayighən nən tsu kee mbədfangga yiddi keeghən.

25 Amma tətani a kəlana ahu ngyakhrha na ləlgda, tə sammayirha, na a kyosə hu dimiyirha. A kanna thləmarha hai əna taara na təghən, tə kəm mbədowa wa, na Faara fəro parka ahu 'ya na ənaarha heu.

26 A nanna a numarha tə ndaarha tətakkwarha ni sa, amma mbang ngwa kəsang miiwa wa, na a nggaba altenwa, takkwad wa kani kee.

27 Dəfang shilee Faara teena na Chindi tə hura chahal kula ən 'yaara hu yidghən ndəna: dəng wumirya sə tə nishya mərna chimayi ndan na a səsarha. Tə kəm a nggəmna fa a tukhbowa tsawud dimiyid kəshiddiya wa.

2

Tətani fa fərkəkafekky a malang ngganda wura hasə

1 Wan manggina həshya tə nishya, ahu tsawud nəm fa fərkəkafekky ahu mamnggit Chinəm Yeeso Kərəsti, a wur dūn hasə wa.

2 A ndam bəd niifa hu wumten nun bə nggungwa fa tə wulenduwa yi təfasa tə kari ngga, tə kəm kyagha tə yamirha bə tə kukwasharya fa.

3 A fərang dūn mamnggirha niifdi ngwagha fa tə kari ngga ndon, "Kulo mbəd tsaurha na ngga ya." Amma ndanggun tə yamid di, "Ishiu a mbəddi taarha" nduwa "Tsawu a hweede a man sarna."

4 Kyad wa nun kaara a pathlang nun wa? Tsaukwa wanun kəla fa ngwa kumaya tə numad mbəlfearha wa?

5 Keema thləmarha fa, wanmanggina həshya tə nishya nggəmni: Wurwa na Faara tə yamirha hu kəshiddiya tsauka tə kəna hu fərkəkafek wa? Mbə kanda ni na har langad kutəryid Faara ndanən nən a fərang finyā nggəmngga ndən wa?

6 Amma kun sardun tə yamirha. Mbə fa kənaya ni na kyaala tə kun

dənda tə kun ahu kən ngwa kumarha də wa?

7 Mbə kanda ni na a sar Yeeso Kərəsti, thləma na tə mamnggirha sənna nda kun təghən wa?

8 Nən narha ngga a laf dūn ngyakhrha Faara kutər nəm chireethleng nanda hai ahu deleewar Faara tə ndagha, "Nggəmu tuladwa kəla altenwa."

9 Amma anadun a wura hasə ənadun dimiyirha. Hwasang dūn 'ya ndana ngyakhrha.

10 Kəsər kala niifa lafgha ngyakhkya heu, amma a hwasang də tal ahurghən, tə dimid ni kəla yandi hwasangga ngyakhrha Faara heu.

11 Kəsər ndagha Faara, "A ənanna kulafayirha wa," tə kəm ndəghən, "A bəlna farha wa." A ənawa kulafayirha wa, amma bəlna farha, tsauna tə hwasang nda ngyakhrha.

12 Nanən kee kala 'ya na a thləkrha, nduwa 'ya na a ənaarha, dalu teena hai na nda a nggo kumarha sə tə ngyahaddi kyowa sə hu dimiyirha.

13 Mba nda a hadang nda nafiya fa hadang ngwa wa finyā fa wa. Amma ana fiya a hado fa, na Faara a hado fa anadə a nggo kumarha sə.

Fərkəkafek kula taara na ngga nəghən məmərə

14 Wan manggina həshya tə nishya, mani mbəndəghən nun ndaarha na fərkəkafek sə a fad nun amma mbun a əna taara na a kyad ndaarha nən na fərkəkafek sə a fad nun wa? Na tur fərkəkafekkid di hərəghang kun wa?

15 Ndam nanna wan tsu nduwa wan muwa kula ənarhami nduwa lukrha.

16 A ndang niifa ahur nun, "Ndang'ya wure fa, a fəro wa Faara ənarhami tə lukrha," amma fərangwa ənarhami nduwa lukrha niifdi wa. Mani mbəndəghən?

17 Nəghən kee kəm, fərkəkafek tafadghən, a mbə kula taara wa, nəghən məmərə tə kəm kani kee.

18 Amma na niifa mbang ndaarha, "Sa nagha tə fərkəkafek, nggi kəm niyi a əna tarya na ngga." Kedee fərkəkafekkid wa kula taara, nggi kəm

niya kedfo fərkəkafekkid na ahu tarya na ngga niya ənaarha.

¹⁹ Fər na kəkafək na Faara tətali. Məməl ni. Amma ko ənkaheeya ma fər nda kəkafek kee nagha fad ndan a rəprha fa ka həreenga.

²⁰ Sa nura! Na mid wa sə a kedfo ndaarha nda fərkəkafek kula taara kani kee wa?

²¹ Balowa nən in chichid nəm Ibrahim nda nanda ka niifa ni a mbed Faara kəsər fərnən wanggən Ishaku ka sataka wa?

²² Kulo hai, fərkəkafekkidghən tə targhən na nda wiirha hai kyab, tə kəm fərkəkafekkidghən lələghəddə ka tardī əna nən.

²³ Katəraghən hai kee kəla ndana deleewar Faara, “Fər Ibrahim kəkafek a Faara, ndən ndaana Faara ka niifa ni.” Ndəghən ni na nda aaghən pashid Faara.

²⁴ Kulo hai, ka ən ənad nəm ndəghənni ndana nda nəghəm məməl a mbed Faara, mbə tə fərkəkafek katənggən kee wa.

²⁵ Nəghən kee kəm tə Rahab səsuwaddi. Kyad ndan tə ndaarha ənadə 'ya na məməl a mbed Faara a sayiddi bəbeng nən fa har muyini, fərang nən mbəd mənda kanda tə kəm kyadang kwamana nən kanda pak wii nda.

²⁶ Nanən kee, kəla nana pofad niifa məməra kula yibrha, na fərkəkafek kee məməra kula tarya na ngga.

3

Kwarama mii nun

¹ Wan manggina həshya, mbə kun hangga kamgga a tsawun famaləmgga ahu Kən Faara wa, kəsər kan na a tsaharhaha na nda a ngwang kumarha kan sə kaan ma fmgga mbuwa tsaharha ha.

² Kəm heu nəm kyathla hai hangga, amma a kəsang dəm mii nəm, nəm a tsaurha lələgda, mbənggəm kəsang altənnəm ahu kala tur yanggi kwamana.

³ A pang dəm lidzaama pərshe mii nəm mbəng kyakhrang a mbəya də na mid nəm.

⁴ Nduwa ndam kəla nggirnggi. Ko nanən nəghən manggən na bəreurha na kanglang naarha puwang nda də, tə hurghən nən tsuwar 'ya fa ngguchit kyakhranggən nggirnggi di a mbəda də na midghən.

⁵ Nəghən kee kəm sheneurha 'ya ni na ngguchit a fad niifa, amma nən taala kaan. Kəlaman kyathla shinatu na njang kaheerha də.

⁶ Sheneurha waarha ni. Kəshiirha ni yi mbəlfəerha na ahu thlu farha, nən tukhəbang nda niifa də kahat. Nən səbang tsaurha də kahat, nəghən kəla waarha na a hwanga.

⁷ Na fiya laf tur mabiya dədamən, wudikkya, tə mabiya na kakhrha tə hura, tə təngya,

⁸ amma mbə niifa sə na mbəng laf sheneurha wa. Tə mbəlfəerha ni mbə tam yibrha wa, nəghən lələgda tə warkami.

⁹ Tə shenneu di ndə nəm fal Faara sə na China, tə ndəghən ni kəm nəm shiwang nda fiya əna nanda kəla Faara.

¹⁰ Tə mii dani nəm shiwang nda niifa tə fal Faara kəm. Wan manggina həshya tə nishya mbə ngga kee wa.

¹¹ Na aam shishaurha tə na mbənggən ngətta sə hu fereerha tal wa?

¹² Wan manggina həshya tə nishya, na dəf shibaarha nggət wan dəfya dzaitun wa, nduwa dəf inabi nən nggət wan dəfya shibarha wa? Nəghən kee kəm aam fereerha na shishau mbə bəng aama na mbənggən wa.

Huteena na ngga nən barha ba a thləmad Faara

¹³ Wunni ndəndəl na sənang nda 'ya hai ahur nun? Ngwa kyadghənən hu widghən hai ngga, tə kəm ahu taryighən nən a ənaarha kula taala na barha ba ahu sənda.

¹⁴ Amma ana dūn a sərəkra kaan tə nggəm alteena ahur nun, a bəbeng dūn kəkafek tə taala tə nggabaarha wa.

¹⁵ Kəsər sərəkra tə nggəm alteena mbə tur sənda Faara ni wa. Tur ənggini ya yi kəshiirha ni, mbə yi

Səsəna ni tə Pedənda wa, yi Sheetan ni.

¹⁶ Kəsər mbərha nana sərəkrha sə tə nggəm alteena, na wal kakyath-laanga sə tə tur mbəlfēeya dədəmən.

¹⁷ Amma huteena bəgha bə a ta-lara hai ahu katərədhən nəghən chahal. Nən bərhaba tə nggəm dədəmnggirha, kətsar ka niifa ni, mbə tenggən kakrak wa, lələgda tə hadang nda niifa fa tə ən ənadghən ngga. Mbə wura hasə wa, Kətsar nəghən tə kəkafek fa.

¹⁸ Fingya na a nggəm dədəmnggirha na nda həf wiya yi dədəmnggirha halh nggayirha nda.

4

Yiyi thləmaarha aten kəs pashiyirha tə kəshirha

¹ Mani bərhaba tə kakyathlanga tə yanda a pathlang nun? Mbə bənən bə tə ən mbəlfēerha na mid nun na a yanda ahur nun wa?

² Na mid nun 'ya mbuwa nun təghən ha, nanən kee nun bəl farha ka a walghənun. Nun sərghang əngya fiya ha aten əngya na nanda təghən ha, amma mbun tam walghən wa, nanən kee nun har kanda yanda ka a thlanggun hai a har ndan. Ko nanən kee mbun wal əndi na mid nun wa, kəsər 'wawun hwanang Faara wa.

³ Ko hwanang nun, mbun walghən wa kəsər numad nun heu mbə ngga wa. Na mid nun sə 'ya kee na a tək mbənda nun fa.

⁴ Kun kulafaya! Sənggun sə tə ndaarha əna pashiyirha tə kəshiddiya nun tsaurha fasaryi tə Faara wa? Niya nggər pərghən, ana mid nun tək mbənda kəshidda fa ya, mbun tsau pashiyi tə Faara wa.

⁵ Ma numa nun aten 'ya ndaana deleewar Faara, nda nanda, dəfang Faara səsəna ahur nəm hai, nəghən a sərəkrha aten səsən di ka a tərang shilee nəm teena tə kəkafekirha?

⁶ Amma fərang də nggayirha kəm kaan. Ndəghən dani ndaana Deleewar Faara, "Kar Faara niifa na

a taala, amma nən fərang nggayirha yandi mbuwa a taala."*

⁷ Fərang altenwa Faara. Karama Sheetan fa, ndəghənggi kəm nən a daarha ma kun.

⁸ Ndusu a thləmad Faara də, Faara kəm nən a nduwussa thləmad wa bə. Kun fa dīmiya; tsaba man haar yi nun də, kun fa thlərbuya tsabaman hur nun də nəgha chahal.

⁹ Taama aten əngya əna nun mbuwa ngga. Tsawama tə thlee hura a meyed maasa, tə kəm ndenggun pəm nun hai a meyed wutsəfayirha.

¹⁰ A manang na alten wa a mbed Chinəm wa, ndəghənni a manorha.

Yiyi thləmaarha aten ngwang kumarha fingya

¹¹ Wan manggina nda həshya tə nishya, a thləghang dūn 'ya ndan na dīmi wa. A ndik na aten shadwa tə kəm ngwang kumarha na sə, na a ndikrha tə ngwa kumad ngyakhrha Faara. Amma tarwa ndəna a əna taara na tə ngyahaddi. A ngwanna kumarha mba a əna taara sə wa, tsawang na fadwa tə ngwa kumarha atənggən.

¹² Faara katənggən ndən fərgha ngyahaddi tə kəm ndəghən ni tə ngwa kumarha. Ndəghən katənggən ndəghənni tə səsəmnda hərəkrha ha nduwa bələnggən. Nanən kee wun furowa kwamana na a ngwang kumarha na tulad wa sə?

Yiyi thləmaarha aten Taala

¹³ Nanənya kama thləmaarha hai, kun na a ndaarha, "A weeriya nduwa a binda nəm a dərha mbəda də ya, nduwa a wupəri dādə taarha, tsawum sə yi hurarha tal a mbədi, əna shafili nəm wal wudəbəla nəm."

¹⁴ Kəkən sənna ənda sə na a katərərha hai a binda? Kəsər yibəd wa nəghən kəla wufid thləthləbəd tsar, na nəghən nanənya tsəbaku hargha də.

¹⁵ 'Ya kamngga a ndon, "A nggəm Chinəm fa, nəm a naarha tə yibrha əna ənda nəm ya tə yandi taarha."

* 4:6 4:6 Karapu 3:34

16 A meyedghən non naarha taala aten 'ya na mid nun ənaarha. Tur taala kiya 'yani na dīmi.

17 Tsaunən kee, kala niifa səngga 'ya kamngga a ənagha, ənawa ndən wa, ənadə dimiyirha.

5

Yiyi thləmaarha a fa kənaya

1 Nanənya keema thləmaarha fa kun fa kənaya, tama (nama a tərha) tə huhwaarha kəsər ka səsaarha na bayi tennun ba.

2 Kəna nun məth da də, lukki nun na nggəngga kyang wupədəlhya tsau nda kukwasharya.

3 Yinun təfəsa tə wurirha tsaudə ka kee. Kənadi nun a thlətta ya nən a kyang thlu fad nun kəla waarha. Kəna di wumang nun hai ya nən a kyad ən sakhrha a tennun a far ngwa kumarha.

4 Kaama thləmaarha hai! Nafiya hathlangga kun sə hu heeyi nun kula kun teng kanda, kanda a tərha ka kun. Təddi ki fa halthyini səldə ahur thləmad Chinəm də na tə Mamnggirha.

5 Tək dūn mbənda fa ahu kəshirha, nggalun tə əngya na mid nun. Ndaurang dūn fannun kəla mabiya na nggungwa fa ka far thlee urarha.

6 Ngwang kumarha nun ka nafiya bəlanggun kanda, yangwanda kun wa.

Kərəssa hu səsaarha

7 Wan manggina həshya tə nishya, kərsaama ta far dādə na Chinəm a wutta ba. Kəlaaman fahudaya na kərəsta tə kəla wan 'wad 'yaara fa tə 'yar kwasamarha. Nən kukwasang kanda fa a nakhdagha ənnarhami.

8 Kun kəm kərsaama. Ndeeman yid nun kəsər takh Chinəm a wutta ba.

9 A huhurum dūn tə ndan wa, wanmanggina həshya tə nishya, ama nanda ngwang kumarha kun sə. Kəsər na tə ngwa kumarha kət a mii kwat minda!

10 Ndam, kəla kərəsta ahu səsaarha, wanmanggina həshya tə nishya, tsahama annabiya kal nanda sə tə thləm Chinəm.

11 Nan fərang mamnggirha fingya kərəsga hu səsaarha. Sək dūn labar kərəssa Ayuba. A kwasamadghən dangga Chinəm sə, kəsər Chinəm nən dang niifa sə tə kəm hadanggən fa.

12 Amma aten əngya heu, wanmanggina həshya tə nishya, atam dūn aah Faara tə talara wa, nduwa tə hweede wa, nduwa tə komani wa. Ngwa tsauka palth nun, ha'i nduwa awo, amanun əna dimiyirha ngwang kumarha nda kun sə.

Səsəmnda hwan Faara

13 Na niifa sə ahur nun na a səsaarha wa? Hwan Faara nən. Na niifa sə ahur nun na a əna wutsəfayirha wa? Dəgha mbeedə tə aah amshe yi fal Chinəm.

14 Na niifa sə ahur nun na fadghən bəe wa? Ngwa aah shingya Kən Faara nən hwanang Faara nda in tə kəm irang fədeerha nda fa hu thləm Chinəm.

15 Hwan Faara tə fərkəkafek nən kənang niifa na fadghən bəe; na Chinəm a kənang nda. Kala niifa ənagha dimiyirha, na nda a chahanggən də.

16 Pəra man dimiyid nun ndan, tə kəm hwana man Faara ndan teena tənun wal kənda. Hwanda ka niifa nəghən tə səsəmnda nən dang nda niifa sə kaan.

17 Ilya niifa ni kəla kəm. Hwan də Faara tə fərkəkafek a bad 'yaara wa, bəwa 'yaara yi huraya mahan tə ndəree mikki wa.

18 Nggər nən hwan Faara, bəgha 'yaara hai a talara, fərgha chehweerha ənnarhami.

Wuda man fa takkwaya ba kyalthgha hai

19 Wan manggina həshya tə nishya, ana niifa sə ahur nun kyalthgha hai ma kwaman kəkafek, ngwa wudangga niifa ba tal ahur nun.

20 A sənunsə kala niifa wudangga tə dimirha ba hərghang də niifdi wu ma mərə yi pakwandə, tə kəm na Faara a chahang dimiyidghən də heu.

1 Mbiturus

Nda'ya

¹ Kyagha deleewar dāba ya a har Mbiturus tēthlōnda Yeeso Kārēsti, a nafiya wurna Faara na a tsau ronggirha welgha dē a chehweeya Fontus, tē Nggalatiya, tē Kafadokiya, tē Asiya, tē kēm Mbitiniya.

² Faara na Chindī sēndē kun kētēm ndēn wurnēn kun, tsawangga kun chahal tē Sēsēnggēn, tēnūn ēna taara tē 'ya ndang Yeeso Kārēsti kun ka a tsawun chahal hu irra farghēn dē. A fērangga Faara chikrha nggayirha kun tē dēdemnggirha.

Shiteena yi wal yibrha mbuwa ngwalarha

³ Taama fal Faara nēm, Chin Chinēm Yeeso Kārēsti. Ka hadang nēm fa kaan ndēn nggēr nēn nggēdang kēm hai hu shiiten wal yibrha hu thlid Yeeso Kārēsti sē hu mērra,

⁴ ahu har langaarha dē mbuwa sēbrha dē, nduwa tēlgha dē, dēfang nanda dē a talara ka kun.

⁵ Hu fērkēkafekkid nun laf nanda kun tē sēsēmnda Faara ta far hērēk dādē na tahai na nanda a kyatta a mii ngwala kēshiirha.

⁶ Aten ēndiya heu, tēghama wutsēfayirha fa kaan, ko nanēn nun a sēsāarha tē kēkērya dēdamēn dēdamēn hangga yi sayi ngguchit.

⁷ Katēra nun hai kee ka kēkērangganda fērkēkafekkid nun, kēla na nda kēkērang nda tēfasa tē waarha, ko nanēn fērkēkafekkid nun kaldē tēfasa mu. A bal fērkēkafekkid nun tē shembe ahu kēkērya hangga, nēn a bāng faala kun fa ba hangga tē mamnggirha a fara na Yeeso Kārēsti a wutta ba.

⁸ Ko nanēn 'wawun naghēn wa, nuwun a nggēmnggēn, ko nanēnya mbun a naghēn wa, nuwun a fērkēkafek tēghēn, nuwun lēlēgdā tē wutsēfayirha kaan, mbuwa nēm mbang thlēkkēn,

⁹ Nanēn kee nuwun a thlē kēna fērkēkafekkid nun, ndēna kēna hērēkrha yibēd nun.

¹⁰ Aten hērēkrē dani ya ndēn kēlang na annabiya ngga thlēkka labara aten fērrēdī na Faara a fērang kun.

¹¹ Kadan nda na a sēn tē a kwan na ēndī a katērarha hai ya, tē kēkēn na nda a ēnaghēn, a sayiddī na Sēsēn Kārēsti a ndikrha ahur ndan, kyadang dā ndēn kanda kwamandī na Kārēsti a sēsāarha tē mamnggidī takkwagha ndēn.

¹² Pērang ndan kanda tē ndaarha, mba nda a ēnang taara fandān sē wa, amma a kunni, thlēk nanda labara aten ēnggini pērang nanda kun nanēnya sēk nun a mii nafini bāngga Labaara kun ba na Mbēnggēn tē sēsēmnda Sēsēna tē Pedēnda thlēn nanda hai a talara. Ko fathlēngya Faara ni kukwasang dē kanda fa na a sēn ēnggina nda ya.

Tsawama chahal

¹³ Nanēn kee, numama kēsānggun alten nun ngga, naghā shiiten nun aten nggayiddī na nanda a bāng kun ba a sayiddī na Yeeso Kārēsti a bārhaba.

¹⁴ Tsawama kēla wundakhnaya na a ēna taara tē 'ya ndang nanda kanda, a kyadun hu sunad tar mbēlfēerha hai kēla sayiddī nanun hu wula wa.

¹⁵ Amma yandī aagha kun ba nēghēn chahal, kun kēmnda tsawama chahal ahu ēngya heu nun a ēnaarha.

¹⁶ Kēsēr nēghēn chichireethlee hai tē ndaarha, "Tsawama chahal, kēsēr nggi niyi chahal."

¹⁷ Tsaunēn nuwun a aaghēn Pēpa ndēghēn na a ngwang kumarha kowunni aten targhēn mbē tam wu-rahāsē wa, tsawama tē tērēm Faara ta fardā dē nun a ngwalang tsawud ronggirha nanun sē hu kēshiddīya.

¹⁸ Kēsēr sēndun sē tē ndaarha mbē tē ēngya na sēbrha dē kēla tēfasa nduwa wurirha thlē nanda kun ba hu tsawud mere malang na chichiyyi nun kun hai,

¹⁹ amma tɔ far Kɔrɛsti, wan kamnda na kula 'ya dɛmi nduwa ɛn tsanda a fadghɛn.

²⁰ Wurgħa ndan kapa na nda ɛna kɛshirha, amma kyadgha ndan a mii ngwala sayiddi ya ka kun.

²¹ A fadghɛn ni fɛr nun kɛkafek tɔ Faara, thlengga sɛ hu mɛra, fɛrang mamnggirha nda. A fadghɛn ni kɛmda nanun tɔ fɛrkɛkafek tɔ shiteena tɔ Faara.

²² Nanɛnya tsawang nun fad nun chahal kun a takkwa fɛrkɛkafekiddi, non a kyad nggɛm ndan, nggɛmama ndan ngga tɔ hur nun heu.

²³ Kɛsɛr nggɛr nda nggɛdang kun hai, mbɛ tɔ wiirha na sɛbrha dɛ wa, amma tɔ yandi mbuwa sɛbrha dɛ, hu labar Faara na tɔ yibrha fa mbuwa ngwalarha.

²⁴ Kɛsɛr nɛghɛn chichireethlee hai "Fiya heu na nda kɛla hwaliirha, mamnggid ndan kɛm na nda kɛla fid dɛfya, na hwaliirha hwara dɛ, fid dɛfya kɛm na nda hɛra dɛ,

²⁵ amma labar Faara nɛn a tsaurha pakwandɛ." Labar dani na Mbɛnggɛn ya pɛrang nanda kun.

2

¹ Tsaunɛn kee, ndɛghama hai tɔ tar mbɛlfeerha tɔ hukrha, tɔ nggabarha, tɔ kiki ndan, tɔ kɛm sɛb thlɛma.

² Kɛla weerinda nggɛtta wufar waya, nama a suna mbee yi sɛsɛna, kɛsɛr ahurghɛn ni nun a tsɛrha tɔ wal hɛrɛkrha,

³ nanɛnya taarang nun nggayid Chinɛm fa.

Fer yibrha tɔ nafiya Faara

⁴ Bama thlɛmadghɛn ba, fer yibrha karna fiya amma wur Faara ndɛn nɛghɛn ngga a fadghɛn.

⁵ Kun kɛmda, nuwun kɛla ferya na tɔ yibrha fa, na nda tɛn wure sɛ yi sɛsɛna ka a tsawun firisyana chahal, non a ɛna sataka yi sɛsɛna, ɛn thlɛrha a fad Faara hu Yeeso Kɔrɛsti.

⁶ Kɛsɛr nɛghɛn chichireethlee hai hu deleewar Faara tɔ ndaarha, "Kulo hai pang di feera hai a Urshalima, wupɛri Faara, feera na wuwura

tsauka fer sar kɛnna na tɔ mamnggirha fa, kala niifa fɛrgha kɛkafek tɛghɛn mbɛ shilee a kɛsang wa."

⁷ A kun fɛrgha kɛkafek, fer diya nɛghɛn ngga. Amma fɛngya fɛrwa kɛkafek, "Fɛrdi karna fa tɛngya, ndɛn tsauka fer sar kɛnna."

⁸ Nɛghɛn chichireethlee hai tɔ ndaarha, "Fɛrdiya ndɛna kyang fiya hu kii saara hai tɛkɛm fɛrdiya ndɛna fɛlang fiya hai." Kinda saara kɛsɛr kar nda fa a ɛna taara tɔ labar Faara ɛnda ni numana Faara ya nɛn a katɛrarha hai tɔ kanda.

⁹ Amma kun nafiya ni wurna Faara, mamngya firisyana, turya na chahal, yi Faara. Kɛsɛr ɛnana Faara kee tɛnun pɛr ɛnwulten nggini ɛnang nɛn kun, aah nɛn kun ba hu wula ahu kukwaryid wultenggɛn dɛ.

¹⁰ Kaar mbɛ nafiya ni kun sɛngga Faara wa, amma nanɛnya nafiya Faara ni kun. Kaar hadang ngwa Faara kun fa wa, amma nanɛnya hadang Faara kun fa.

¹¹ Shayina, niya hwan kun, tsaunɛn rongya ni kun hu kɛshiddiya, ndɛghama hai tɔ ɛn suna yi dɛmiyirha na a yanda tɔ yibun nun.

¹² Ngwa tsakkwa ɛn ɛnad nun ngga ahur fa takkwa dɛha yini, ko na nanda a 'yar kun tɔ ɛna 'ya dɛmi, na nda a naa tar nggayid nun, na nda a fal Faara a sayiddi nɛn a baarha ba ka bagħa ngwa kumarha.

Fɛr mamnggirha a mamngya

¹³ Tsaunɛn kee, fɛraman mamnggirha mamngya ka Chinɛm, ko kutɛra ni na hu chehweedghɛn,

¹⁴ nduwa a nggomnaya, thlɛngga fɛngya ka a ngwang kumarha nda nafiya ɛnagħa dɛmi tɔ kɛm fal fɛngya nda ɛnagħa ngga.

¹⁵ Kɛsɛr na mid Faara sɛ a ɛna 'ya nun ngga, tɛnɛn nggɛlang labar nuryid fiya.

¹⁶ Tsawama kɛla nafiya na tɔ alten ndan, a ɛna dɛn taara tɔ wal alten nun non a ɛna tar mbɛlfeerha tɛghɛn wa, amma tsawama kɛla mafaya Faara.

17 Fəraman mamnggirha kowunni. Nggəmama shayi nun fatakkwaya, tərnamama Faara, fərang mamnggirha nun kutəra.

Tsahama tə səsad Kərəsti

18 Kun mafaya fəraman mamnggirha tuwurrayinun ngga, mbə kəl nafiya na a əna nggayirha tə fingsya na tə hakkilo kee wa, amma kəm tə fingsya na ngyangthlang.

19 Kəsər ən faala ni ana niifa a kərəsta aten 'ya mbuwa ndəghən ni ənagha ndən, kəsər səndasə na Faara sə.

20 Amma a dək nda kun kərsun aten 'ya ənanun dīmi, ko kərəs wun kəkən, mbə 'yasə nən chighang kun wa. Amma a əna dūn taara ngga, a səson a tenggən, təkəm kərsun, na Faara a fərang parka kun.

21 Kəsər aagha nda kun bə kamanggən, kəsər səsagha Kərəsti ka kun, kyadang də kwamana kun na a ənon kəla ndəghən.

22 'Wawa əna dīmiyirha wa, tə kəm 'wawa nggabang niifa fa wa.*

23 Hərəm nanda 'yarghən, nggərangwa kanda sə wa, səsang nanda, tsəwa kəla nən a nggəra sə wa. A meyedghən, fər altenggən nən a tə ngwa kumarha na ngga.

24 Ndəghən tafadghən tərangga dīmiyid nəm də, q2 aten kadīirha, kəsər q1 a tsawum məmərə hu dīmiyirha, q2 Tə wal yibrha hu nggayirha, q1 Hu wal wundədghən fa, q2 ndən wal nun kənda † q1

25 Kəsər kaar nuwun kəla chauraya, q2 sahadgha, q1 amma nanənya bə dūn thləmad təlafəd nun bə, q2 na a kəla yibəd nun ha.

3

Nishya kakhka

1 Nəghən kee kəm, kun nishya kakhka, fəraman mamnggirha chimayi nun, ko na fingsya chimaya

sə fərwagha kəkafek tə labar Faara, hu nggayid nishyi ndan na nda fərkəkafek kula kun kalang kanda sə.

2 A nanda tsawud nun chahal tə fər mamnggirha.

3 A tsau ndədyid nun yi sakhda farha kee wa, kəla nda yamnda tə karid sakhdaarha yi təfasa tə kəm kal kari fa na tə wudəbəla fa kaan wa.

4 Ameyedghən, ndədyid nun kamdə a tsauka kəla ən ənad nun na ngga na a kyarha bə ahur nun sə, ndədyirha mbuwa təla də na ngga tə kəm məsələmnda səsəna, na ngga kaan a mbed Faara.

5 Kəsər nishya na chahal kaar ənaarha kee, na nda shang teena Faara fa na nda sakhđang fad ndan ngga, fərang mamnggirha nda chimayi ndan,

6 kəla Saratu, fərangga mamnggirha Ibrahim, aaghən ndən chinəm. Kun wanggighən ni kun a nadun a əna əngya kamngga, təkəm a nggəmnnggun fa tərmanngga 'ya kun wa.

Chimaya

7 Nəghən kee kəm, kun chimaya tsawama məməl tə nishyi nun, non a manang nda kanda, tsaunən mba nda tə shembe kəla kun wa, kəsər kun tə nishyi nun heu wal dūn nggayid langaad yibrha a har Faara. Nama ənaarha kee amawa 'ya 'yada sək hwandə nun a Faara.

Kərəstaya heu

8 A mii ngwaladghən, kun heu a naghə numad nun tal hu 'ya nun a ənarha, nggəmama ndan, hadaman ndan fa, kula manang alteena.

9 A nggərang dūn ndan sə mbəlfēerha tə mbəlfēerha wa, nduwa 'yaara tə 'yaara wa, kəl a meyedghən nggəranggun ndan sə tə parka, kəsər ndəghən dani aah nanda kun bə kamanggən, tənun har langaad parka nun.

10 Kəsər ndagha deleewar Faara, "Niifa na midghən sə a tək mbənda tsawudghənən fa, na bənggighən nən ngga, tətani a kəsənggən sheneukən

* 2:22 2:22 Ishaya 53:9 † 2:24 2:24 Ishaya 53:5

ma thlæk ən mbəlfēerha, tē labar nggabaarha.

¹¹ Tətani malanggən mbəlfēerha əna nggayirha nan, tətani kada kwaman tsawud dədemnggirha nən, don də samadghən.

¹² Kəsər na yid Faara naarha aten nafiya na a əna nggayirha, thləmayighən a sək hwandə ndan, Amma na Chinəm a əna təsaryirha tē nafiya na a əna tar mbəlfēerha.

¹³ Wunni ənang 'ya kun fa ana dūn a əna nggayirha?"

¹⁴ Amma ko səsaa nun aten 'ya kamngga, nuwun tē parka. "A tərəmdūn tē 'ya na nanda a ənang kun fa wa, a pel dūn hai wa."

¹⁵ Amma ahur nun tsawaman Kərəsti a meyed Chinəm. Non kətsar nggungwa fa na a nggəranggun niifa sē na a tsahang mee kun aten shiiten dī nanun tēghən. Amma ənamadghən tē sammayirha tē fər mamnggirha,

¹⁶ tē numarha ngga, kəsər fingya na a thlæk palth mere aten tar nun na ngga hu Kərəsti na shilee a kəsang kanda aten səb thləma əna nanda.

¹⁷ Nən naarha ngga kaan, a kyadə naarha ənda na mid Faara, a səsam ka əna nggayirha nəm ma əna tar mbəlfēerha.

¹⁸ Kəsər səsagha Kərəsti kəm ka dimiyirha katəra tal, tē nggayirha tē fingya mbuwa əna nggayirha, ka a bənggən kun a thləmad Faara ba. Bəlang nda hu thlu farha, amma thleng nda sē tē yibrha hu Səsəna.

¹⁹ Akwasamaddī thleng nanda sē tē yibrha, dēgha də dēgha pərang labar Faara səsəngya na hu porsəna,

²⁰ fingya kaar ənawagha taara tē 'ya ndaana Faara munya nən a thlakh mbəd Nuhu a sayiddī nanən a taksa nggirggi. Nafiya ngguchit ni kee kyagha sa hai, kanda wuvadā ni hərghang nanda kanda hu aama.

²¹ Aam diya sakhrha mbaptisəma ni hərghangga kun, mbə pang nda paarha ni də hu farha wa. Amma hu hwan Faara tē hura tsahai, tē thlid Yeeso sē hu mərə,

²² dēgha talara də, nəghən kəm a yisəmad Faara, tē fathləngya Faara,

tē kutərya tē səsəngya na a kamughən.

4

Tsaurha ka Faara

¹ Tsaunən kee, hərəmna Kərəsti səsəarha hu thlu farha, kun kəm ngwama fa kəla ndəghən, kəsər kala niifa səsəagha hu thlu farha kardə dimiyirha fa.

² Nanən kee, mba nda a ngwalang tsawud ndan hu kəshiiirha tē sunad əna tar thlu farha yi mbəlfēerha wa, amma tē 'ya na mid Faara.

³ Kəsər mbəddūn hai kaan kaar hu tsawud nun, wur ənggina nun na fingya səngwawa Faara a tək mbəndəghən fa, nuwun a kada tək mbənda fa yi yamid shilee kəla nda, tsawud kulafayirha, suna thlu farha, nggaala tē mbaala, sərəkkirha, əna wutsəfayid sa mbaala kula kəs alteena, tē tərang shilee dəhaya in.

⁴ Wulang teena kanda a sayiddī na nanda kun mbun a wum teena tē kanda hu tar dī na nda a ənaarha wa, na nda a 'yar kun.

⁵ Amma tsaudə tətə na a fər kirəssa ən ənad ndan nda a Faara na nggungwa fa na a ngwang kumarha nən nafiya na tē yibrha fa tē mərya.

⁶ Ndəghən dani pərang nanda Labar Faara na Mbənggən a fingya na məmərə nanənya, ko nanən ngwang nda kumarha kanda sē hu thlu farha, amma na səsənggindan a tsaurha tē Faara.

Tətani a əna taara nəm tē fərra Faara məməl

⁷ Mii ngwala əngya heu takhdə a nduwus ba. Nanən kee numama ngga tsawun nggungwa fa, tənun mbang hwan Faara.

⁸ Aten əngya heu, nggəməma ndan tē hura tsahai, kəsər nggəmənda ndən bəngga chakh dimiyirha ba.

⁹ Thlama ndan fa tē wutsəfayirha.

¹⁰ Kowunni waldə fərra Faara dədamən dədamən yi səsəna. Nanən kee, ənama taara tēghən ngga a shayi nun.

¹¹ Fingya na tē fərra pər Labar Faara, tətani a dēgha mbeedə tē pər

Labar Faara. Fingya nana tē ferra yi əna taara, dənda mbeedə tē əna taara tē shembeddī fərang na Faara kanda. Kəsər hu əngya heu a fal Faara nəm hu Yeeso Kərəsti tsauna mamnggirha tē səsəmnda yighən pakwandə. Atsaukake.

Səsaarha hu tsawud Kərəsta

¹² Shayina nggəmni, a wulang teena kun hu kəkərra nun a saarha fa wa, kəla yiwan 'yani na a katərarha hai tē kun wa.

¹³ Amma ənama wutsəfayirha tē ndaarha nuwun a tək səsaarha fa yi Kərəsti, tənun wal wutsəfayirha kaan a fara kyad nanda mamnggitghən.

¹⁴ A 'yar nda kun kəsər ka thləm Kərəsti, fa parkaya ni kun, kəsər Səsən mamnggirha tē yi Faara nəghən aten nun.

¹⁵ A səsədun, ma tsaudə aten bəl farha, nduwa ngaara, nduwa tar mbəlfəerha, nduwa kiki farha fa wa.

¹⁶ A səsədun kəsər ka tsaunun Kərəstaya, a kəs shilee kun wa, amma kəl a fal Faara nun nanun tē thləmdiya.

¹⁷ Kəsər ba sayi ba na nanda a ngwang kumarha nafiya Faara, a katəra da hai tē kəm, mani a katərarha hai tē fingya mbuwa a əna taara tē 'ya ndaana Faara?

¹⁸ Kəsər ndagha deleewar Faara, "A hərək nafiya na a əna nggayirha pərpər, mani a katərarha hai tē fingya mbuwa a tərəm Faara tē fa dimiya?"

¹⁹ Nanən kee, fingya na a səsaarha kəla tərna mid Faara kamdə a fər al-ten ndanda a ndəghən ənagha kanda, tē kəm dənda mbeedə tē əna 'ya na ngga.

5

Fər kaali a shingya

¹ Nggi na shad nun shingnda, niya fərang kaali shingya na ahur nun. Nggi ni fər shedawa aten səsaddī saana Kərəsti fa, niya naarha ahur nafini a fara na nanda a kyad mamnggitghən.

* 5:5 5:5 Karapu 3:34

² Tsawama falafya chibəd Faara, fərang nanda kun hu haara hai. Naama a kəla kanda ha, mbə tətə wa, amma tē nggəmnda hur nun, kəla na mid Faara a tsawun. Ma ənadun ndən ka suna wudəbəla wa, amma kəsər na mid nun sə a əna taara nun.

³ A kyad dūn səsəmnda aten nafini fərang nanda kun hu haara hai wa, amma kyada man kwaman tsaurha kanda hu kwamana na ngga tənə nda tsaha kun.

⁴ A fara kyana mamnda təlafəd dāba, nun a thlə mamnggit matuwel fattə nun mbuwa təla də.

Fər kaali a wundakhnaya

⁵ Kun wundəlaya kəm, fəraman mamnggirha shinggi nun. Kun heu, ahu tsawud nun tē ndan tsawama məsələmnda nafiya, kəsər ndagha deleewar Faara, "Na Faara əna təsaryirha tē niifa na a taala, amma nən fərang nggayirha məsələmnda nafiya."*

⁶ Tsaunən kee, tsawama məsələmnda nafiya a kamu har səsəmnda Faara, tənən manang nda kun ahu məməlla sayi.

⁷ Fəraman billad nun heu, kəsər ndəghən ni na a kəla kun ha.

⁸ Kəsaman alten nun, tsawun kəm nggungwa fa. Kəsər təsər nun Sheetan nəghən a wiirha hai kəla ləfari kəsna miirha a kada niifa na a kəsanggən.

⁹ Ishama ngga təghən, kəs fərkəkafek nun ha ngga. Dalama teena hai tē ndaarha shayi nun fə-takkwaya ko a yanggini hu kəshiirha kanda a sa tur səsadda fa ya.

¹⁰ Faara na tē nggayirha ha heu, aagha kun hu mamnggirha ba hu Kərəsti, a kwasamaddī tək nun səsaarha ngguchit, ndəghən tafadghən ni a thləng kun sə, danggən kun sə, fərang kaali nən kun tē shembe.

¹¹ A tsauka səsəmnda təghən pakwandə. Atsaukake.

Mii ngwala nda 'ya

¹² Niya thlənang deleewar di kun də ya a haar Sila ka wanmana hu Chinəm, nana minnasə a fərang kaali ni kun, tə kəm a pərang ndaarha ni kun kulo nggayid Faara ya. Tsawama tə shembe ahurghən.

¹³ Ndəghən na a Mabila[†] na wuwura heu tə kun, a ndang'ya kun fa, tə waana Markus kəm.

¹⁴ Ndaaman 'ya ndan fa tə fəbrha yi nggəmnda. A tsauka dədemnggid Kərəsti tə kun heu.

[†] **5:13 5:13** Asemha tal Roma ni na mindan ndaarha

2 Mbiturus

Nda'ya

¹ Kyagha deleewar daba ya a har Siman Mbiturus, mafarha të tethlenda Yeeso Kërësti, a fïngya fërgha kəkafek kəla kəm hu nggayid Faar nəm të təhərəkra Yeeso Kërësti.

² A fərangga Faara nggayirha kun të tsawud dədemnggirha hangga hu sənda Faara të yi Yeeso Chinəm.

Sənu aadwa të wurra wa

³ Hu səsəməndəghən, fərang Faara əngya kəm na minnəm ka a tsawum nafiya na a takkwaghən të kəkafekkirha. Thlədəm ənggini heu ya kəsər ka sənəm ndən, ndəghən aagha kəm ahu mamnggitghən bə të nggayidghən.

⁴ Hu əngginiya ndən fər nən dəf miighən na ngga a kəm, kəsər ahur ndan ni, ndən nun mbang wumteena təghən hu tar Faarghən, təkəm wal hərəkrha nun ahu tsawud mbəlfērha yi kəshīirha, bəngga sunad əngya bə dədəmən dədəmən.

⁵ Nanən kee, ndeeman yid nun na a chikka fərəkəkafekkid nun të nggayirha, nggayiddi kəm të chik sənda.

⁶ Aten səndənun chighamadghən të kəs alteena, a kəsang dūn alten nun kəm kəsun, a kərəs dūn nama a tərəm Faara,

⁷ a nađun a tərəm Faara, nama ndan hai. A nađun a na ndan hai kəm nggəməma ndan.

⁸ Anađun a əna əngginiya, nun naarha hwas-hwas të chik sənda chinəm Yeeso Kërësti.

⁹ Amma kala Niifa kədeng ngga əngginiya mbə a namana də inggun wa. Mbədang də të ndaarha tsabang nda dīmīyidghən də yi kaar.

¹⁰ Nanən kee shayina, chighama dərha mbee də tənən kyad ndaarha nafiya ni kun aah na nda təkəm wurna Faara. A nađun a tsaurha kiya, mbun tam fəla hai wa.

¹¹ Tərgha na Faara a kyadang kwamana kun ahu kutəryirha də mbuwa

ngwalarha yi chinəm të təhərəkra Yeeso kərësti.

Dəf teena të labar Faara

¹² Nanən kee, niya naarha dalang ənggini kun teena ya kəsar, ko nanən səndun kanda, të kəm tsaudun të shembe ahu fərəkəkafekkid dī thlənun.

¹³ Ahu numad na məməl ni a nee naarha dalanggən kun teena a bəl dī të yibrha fa.

¹⁴ Kəsər ndeegha Chinəm Yeeso Kërësti tsəbaku tətani a mal kəshidda ni ya.

¹⁵ Nanən kee, niya əna taara kaan tənun naarha dāl ənggini teena ya a akwasamaddi wiini.

¹⁶ Mbə asədaarha tsəna nda të thladwayirha takkwa nan aten bəd Chinəm Yeeso Kërësti bə wa. Awo, asədaarha ni yi kəkafek, kəsər nadan mamnggitghən të yid nan.

¹⁷ Naghan sə a mbədi a sayiddi manang na nda të mamnggit Faara na chindi, sək nan urarha hai ahu mamnggit kutəryid Faara, “Waana niya nggəmni, niyi a tək mbəndəghən fa kaan”.

¹⁸ Kan të alten nan sək dən uraddi a talara hai a sayiddi nanan təghən a wumnda të pedənda.

¹⁹ Ənggini heu ya kəkafek kyadang də 'ya kəm thləkna annabiya kaar atənggən. Nanən kee tama dəf teena nəm ngga ahu 'ya chireelth nanda, kəsər na palth ndan kəla patilla na a djaara hai ahu wula pa dalthgha mbərha hai, a sayiddi kəm na Wufəlngar Tsar a djaara hai ahur nun.

²⁰ Ahu əngya heu, a sənunsə të ndaarha, mbə labara sə thləkna annabiya hu deleewar Faara tsauka yi huden ndan wa.

²¹ Kəsər 'wawa labaara kyarha bə a mii niifa wa, amma a mii annabiya shik na Səsəna të Pedənda kanda thlək 'ya ndaana Faara.

2

Fa nggabaya annabiya të famaləmgya

¹ Amma a faryini annabiya fa nggabaya kyanda ahur nafiya

Isæreela ba. Nəghən kee kəm nanənya na famaləmgya fanggabaya a narhasə ahur nun. Tə ndəndəl yid ndan na nda a barha ba tə tsaharhaha pak bəbee, tsahang nggabarha nda fiya ha na a səbanggən kanda də, kar Chinəm nda fa hərghangga yibəd ndan. Ahu ənarha kiya nən a bang mərri kanda fa ba.

² Fiya hangga na nda a takkwa kulafayirha tə sarang nda kwaman kəkafek də.

³ Hu sunad ndan na nda huk kun tə labara na mbənggən yi nggabaarha. Amma ka kətəm 'wanda teena ngwang nda kumarha kanda sə, kəsər shiwa Faara na a bəlang kanda wa.

⁴ Kəsər ko fathləngya Faara ni ənagha dimi mbə Faara a malang kanda wa. A meyedghən nən a kənanng kanda tə wuyiwurra muwang kanda hu hwanga də, a mbərha də na kudimnggən wulghən kaan, a mbədani na nda a kəla far ngwa kumarha fa.

⁵ Malangwa Faara nafiya kətəm wa, amma malang də Nuhu ndəghən na pər Labar nggayirha tə fingya nafiya məd, a sayiddi banən ba tə aam afa afa hu kəshirha ba hwanggən fiya də mbuwa takkwa Faara.

⁶ Tsanggən wupəriya Saduma tə Nggomara fishe, tsauka ənsakhrha bagha katərarha hai tə fingya kargha takkwa Faara fa.

⁷ Hərghang Faara Lutu niifa na chahal, səbna hurghən də tə tar kulafayid nafiya na a thləmadghən.

⁸ Kəsər ka nggayid niifa, tsauka ahur ndan ka fad dathla mbərha fa hai. Nagha nggayid haredghən a səbrha də aten yamid takkwa ngyakhrha nən a naarha tə səkrha.

⁹ Nanən kee Faara səndə kwa-mandı na a hərghang nggən fingya na a takkwaghən ma kəkərri, kəs nafina nən ha mbuwa tə nggayirha fa hu tsətsəlla kəl far ngwa kumarha.

¹⁰ Mbə kəla fingya kyagha hu sunad thlu farha hai ma wa, na nda sar kutəryirha. Nafini ya fa nggabaya

ni, mbə shilee sə a yid ndan wa. Na nda naarha tərang altendan sə. Mbə 'yasə na nda tərəmnda wa, kəl yakh 'yar əngya na məmanggən a talara.

¹¹ Ko fathləngya Faara ni tafad ndan kanda na kəkanglang tə səsəmnda fa ma famaləngya fanggabaya, 'yar wanda kanda a mbed Chinəm wa.

¹² Amma nafini ya na nda thlək labara mbuwa ngga aten əngya sənangwa nanda hai. Na nda kəla mabiya na hee mbuwa tə numarha fa, na nda a takkwa suna 'ya na mid ndan kee, nggət nanda kanda kəsər a kəsang ngganda kanda bəlang ngganda kee. Na nda a mərə kəla mabiya na a hee.

¹³ Kəla səsang nanda fiya, na nda a səsang kanda kee kəm. Tərgha nda tək mbənda fa 'yani na ngga a yanfara. A nanda a həbrha tə kun, na nda dərha mbeedə tə tək mbənda fa tə kwaman hukrha, səbang ngganda kun də kyangganda kun hu shilee hai.

¹⁴ Na nda lələgdə tə əna kulafayirha hu yid ndan, mba nda tam malang dimiyirha wa. Na nda a huk fingya mbuwa tə shembe hu fərkəkafek. Mbang nda kada əngya tərna mid ndan kaan. Bana Faara ngwang kumarha kanda sə.

¹⁵ Malang nda kwaman kəkafek kyath nda hai takkwa kwaman Mbala'am nda wan Mbeyo na midghən sə kəna tar mbəlfērha.

¹⁶ Yanang nda aten əna dimiyidghən, har kwara ma ndən 'wagha ndikrha fa kəla niifa, nana midghən sə a ishanggən annabiya hai ka tar nuryidghən.

¹⁷ Nafiniya suhwadya ni mbuwana aama sə, tə kəm wufiia ni na bəreurha pengdə. Taksang Faara mbərha kanda sə na wulghən tikdik.

¹⁸ Kəsər na nda taala tə thlək palth nuryirha tə yakh əna kulafayirha, na nda naarha ləm fiya fa hərəkka məngwa ha hu malang nda dimiyid ndan.

¹⁹ Dəfang mee kanda hai yi wal

alteena, amma kanda tafad ndan mafaya ni, kəsər fiya tafad ndan mafarha ni kanda aten 'ya kalgha kanda mu.

²⁰ A wal fiya hərəkrha hu tar mbəlfed kəshiddiya hu sənda Chinəm tə Təhərəkra Yeeso Kərəsti nggərgha nda tanggəlla sahai, kaldə kanda mu, na nda a səbrha də kaan a mii ngwal-adghən ma katəradghən.

²¹ Nən a tsawang kanda fa ngga a kyawa nda sən kwaman nggayirha wa, ma sənggənda nggərgha nda wutta samarha də kar ənda nda fa malang nanda kanda hai a tsawa nda chahal.

²² Aten ndan ni ləghədna kəkafekkid karapudi ndagha, “Wud wude ten fənekrəghən də,” tə kəm, “Fanang nda kələngarra, nggərdə wutta hu yabarha də.”

3

Dəf mee yi bad Chinəm ba

¹ Pashiyina nggəmni, deleewar nani ya yi səri chireethleng ni kun də. Kanda kyab niyi a dalang ənggini kun teena 'wa nun sənda, kəsər a fərang kaali ni kun na a numon ngga.

² Na minnasə a dal labar annabiya nun in na chahal kaar tə 'ya ndaana Chinəm tə Təhərəkra thlək nən a mii fathlənggi nun.

³ Kamdə tətə na a 'wa sənda nun sə tə ndaarha, a mii ngwala kəshirha na fa wa faya a baarha ba, na nda a wa kun, na nda a takkwa suna fad ndan.

⁴ Na nda a ndaarha, “Ai labar bad dāba dəfnən miighən? Ka mərna chichiya nəm də kaar, amma əngya heu balghanda kəla nadghən ka əna nanda kəshirha.”

⁵ Amma ənagha ndan thləmən ka a mbədangga labar Faara kanda ənanən talara, tə kəm hu aama ni sə əna nanda kəshirha, kəshirha kəm muwangga aama madufu.

⁶ Tə aam də ni kəm a fardi hwangna aam afa afa kəshirha də.

⁷ Amma tə labar də ni kəm, nda talara tə hweede nasə nanənya, na nda a kəla far mərə ndan fa tə waarha. Dəfang nanda kanda də ka

far ngwa kumarha na nda a ənan nda fiya mbuwa tərəm Faara, ka a bələngganda kanda də.

⁸ Amma shayina nggəmni a mbədang əndi kun na tal ya wa. A fad Chinəm beena tal nəghən kəla huraya haru kum, huraya haru kum kəm nəghən kəla beena tal.

⁹ Chinəm mbə naarha sammasamma a nadə a lədang nda dəf miighən wa, kəla na fingya a numarha wa. A meyedghən nəghən a kərəsta tə kun, mbə midghən sə a mərgha niifa ko tətəl ahur nun wa, amma kowunni na a malanggən dimiyirha.

¹⁰ Amma a fara na Chinəm a bərhəba nən a naarha kəla bad ngaara ba. Na talara a sahatta lədangga mbeela fərah amshi, əngya na ahurghən na nda a njirha də tə waarha mərə nda də, kəshirha kəm tə əngya na ahurghən heu nən a sahatta.

¹¹ Tsaunən na nda a bələng əngya heu kiya, nun a tsaurha tur yanggi nafiya? Kamdə a tsawun chahal tə tərəm Faara,

¹² kəla na bad Faara ba a kukwasang kun fa, non a tsang fardi ya bagha ba wet. A fardi ya na nda a njang talara tə waarha, kala əngya heu ənana nda talara tə hweede sə na nda a ngəttə də.

¹³ Amma ka dəf miighən ənanən nəghəm a kəla weerinda talara tə hweede fa, a mbədə ni na nggayirha a naarha sə.

Ngwala mii labara

¹⁴ Nanən kee, shayina, nanən nuwun a kəla farda fa ya, djitima bagha wal kun chahal, kula ən 'yaara a fad nun, tsawun dədem təghən.

¹⁵ Dalama teena hai tə ndaarha, 'ya ənagha ndən na Chinəm a kərəsta tənə fiya wal kwaman hərəkrha. Ənda 'wana shad nəm Mbulus chireethleng kun də tə thladwayiddi fərang na Faara.

¹⁶ Nən naarha kaala sə aten ənggini 'yahu deleewarghən heu. Ahu deleewar yighən na əngya sə na səndəghən pədaghən, ndən na fingya fiya djidəngwana 'ya kanda tə fingya

kəsang ngwa ten ndan kyakhrang labarda hai ndanən. Na nda ənarha kee tə fingya labara hu deleewar Faara. Hu ənaarha kiya na nda aang mərta fad ndan fa ba.

¹⁷ Tsaunən kee, pashiyina, 'wanun in səndun əngginiya, kwarama amana nafini mbuwa takkwa ngyakhrha thlulang tennun dūn kədfeng mbəd ishshi nun.

¹⁸ Amma ishama hu nggayirha tə sənda Chinəm təhərəkra Yeeso Kərəsti. Mamnggirha heu a tsauka yighən nanənya ta pakwandə. At-saukake.

Yahaya

Labar Yibrha

¹ Nan a përang labara kun aten yandî na a katëradghën nëghën sê, sêk nëm tã këm nanëm. Nadëm ndën tã yid nëm tã këm tsuwar dëm ndën fa tã haryi nëm. Ndëghën dã ni nan a përlabara atënggën yi wal yibrha.

² Yandî na fër yibrha kyadã ba, na dëm ndën kan ni shedawa ëndî nanan. Nanënya nan përang labar yibrha kun mbuwa ngwalaarha, nëghën tã Chindî ka këtëm tã këm badë thlëmad nëm ba.

³ Nan a përang 'ya kun nanan tã sêk nan, tënëm tsau dëdemnggirha tã kan. Dëdemnggid nëm nëghën tã Faara na Chindî tã wanggën, Yeeso Kërësti.

⁴ Chireethleng nan kun dë ka a lëghëdgha wutsëfayid nan.

Tsawud kukwaryirha

⁵ Labar dã ni sêk nan ya a mii Wanggën ndëghën ni nan a përanggën kun. Faara kukwaryirha ni, mbë wula sã a fadghën wa ko ngguchit.

⁶ A nda dëm nëghëm a tsau dëdemnggirha tã Faara amma nam naarha wiirha hai hu wula, nggaba nëm hai mbëghëm a wiirha hu kækafek wa.

⁷ Amma a *nadan a wiirha hai hu kukwaryirha, këla nana Faara hu kukwaryirha, nëghëm a tsau dëdemnggirha tã ndan. Tërgha na far Yeeso, wanggën, tsabang këm dë heu hu dimiyid nëm.

⁸ A ndadëm mbë dimiyirha sã a fad nëm wa, nëm a nggabang fad nëm fa, mbë kækafek sã a fad nëm wa.

⁹ Amma a përang dëm dimiyid nëm Faara, nëghën tã kækafek fa nën a chahang dimiyid nëm këm dë tsabanggën këm dë hu tar mbëlfed nëm.

¹⁰ A nda dëm ëna wum dimiyirha wa, tsawang dëm Faara tã

* 1:7 1:7 * 2:7 2:7 1Yah. 13:34

nggabaarha ni mbë labarghën sã ahur nëm wa.

2

Kërësti ni na a dang këm sã

¹ Wanggina niya chireethleng nda kun dë amawa nun ëna dimiyirha. Amma a ëna niifa dimiyirha, na niifa sã na a dang këmsã a mbed chin di. Ndëghënni na Yeeso Kërësti na chahal.

² Ndëghën tafadghën ni sataka yi chakh dimiyid nëm, mbë dimiyid nëm katen nëm wa, amma heu tã nafiya këshiirha.

³ A ënadëm taara tã 'ya ndana Faara, ndën kyadgha ndaarha sëndëm ndën.

⁴ Kala niifa ndaagha, "Sëndî Faara," amma mbë ëna ëndî ndaana Faara wa, tã nggabaarha ni, tã këm mbë kækafek sã a fadghën wa.

⁵ Amma fingya ënagha taara tã 'ya ndaana Faara, kyaddë ndaarha nggëmndan. Ana dëm a ënaarha kiya ndënëm sën ndaarha këm yi Faara ni.

⁶ Kala niifa ndagha yi Faara ni, ngwa nagha tsawudghën këla yi Yeeso.

Weerinda ngyakhrha

⁷ Kun shayina mbë niya chireethleng kun dë ka a fërang ngyakhrha ni kun pak wa, amma yi 'wa nun sërha ka a katëradghën. Ændî 'wa nanda përang kun tã ndaarha nggëmama ndan ndën 'wanun sërha*.

⁸ Amma niya chireethleng weerënda pathla kun dë. Tsauka kækafek a fadghën tã kun këm, kësër wula a weela dë kukwaryid kækafek katërang dë njaara hai.

⁹ Kala niifa ndagha niyi hu kukwaryirha, amma a kar shadghën fa, niifdiya balghën hu wula.

¹⁰ Amma kala niifa na a nggëm shadghën, nëghën a tsaurha ahu kukwaryirha, tã këm mbë tsaurha kwan kisar niifa wa.

¹¹ Niifa na a kar shadghën nëghën hu wula, tã këm nëghën a wiirha hai

hu wula, sängwa mbædi nən a dərha saadə wa kəsər wula kwamang də.

¹² Kunna wangya Faara niya chireethleng kun də kəsər chahang nda dimiyid nun kun də hu thləm Yeeso.

¹³ Kun chingya, niya chireethleng kun də kəsər sændun niifdi ka a katəradghən. Kun wundəlaya tə wutaraya, niya chireethleng kun də kəsər kaldun tə mbəlfeddi mu. Kun wundakhnaya, niya chireethleng kun də kəsər sændun Chindi.

¹⁴ Chireethleng ni kun də wundakhnaya kəsər sændun Chindi. Chireethleng ni kun də kun Chingya kəsər sændun Kərəsti, nasə ka a katəradghən. Chireethleng ni kun də kun wundəlaya tə wutaraya kəsər nuwun kanglang, tsau labar Faara ahur nun, tə kəm kaldun tə mbəlfedda mu.

¹⁵ A nggəmdun kəshiddiya tə ənggini na ahurghən wa, kəsər a nggəm dun kəshiirha, mbə nggəmda chin da sə ahurghən wa.

¹⁶ Kəsər ən kəshiirha heu, ən sunad thlu farha ni kee, tə kəm sunad kəlaarha tə yirha, tə taala aten 'ya nanəm təghən ha. Əngginiya bəwanda ba a thləmad Chindi wa amma ahu kəshiirha ba.

¹⁷ Kəshiirha tə əngya na yi suna heu nən mbəra də, amma kala niifa na a əna 'ya na a mbənanang nda Faara, nən wal yibrha mbuwa ngwalaarha.

Yiyi thləmarha aten tətənda Kərəsti

¹⁸ Kun wanggina əngginiya nən a kyad ndaarha nduwus mii ngwala kəshiirha ba. Kəla 'wanun səkrha tə ndaarha, tə kar Yeeso nəghən bayi, ko nanənya nafiya na kar Kərəsti fa 'wanda teena sə nda ba. Hu 'ya kiya ndən sən nəm sə nduwus mii ngwala kəshiirha ba.

¹⁹ Nafini na a kar Kərəsti fa tamngganda ahur nəm, amma mal nda kəm, ka a katəradghən kanda mbə yinəm ni wa. Ana yinəm ni kanda, kam bəlgha nda tə kəm. Amma mal nda kəm, ndən kyadgha ndən a pəpal tə ndaarha mba nda tə kəm wa.

²⁰ Amma kun mbun kəla kanda wa, kəsər Təpedəndədi fərang də Səsənggən kun, kəsər kun heu sændun kəkafek.

²¹ Nanən kee Chireethleng ni kun də mbə ka sängwa nun kəkafek wa, amma kəsər sændun ndən. Səndunsə mbə nggabarha kyarha ba hu kəkafek wa.

²² Wunni tə nggabaddi? Kala niifa ndaarha Yeeso mbə Kərəsti ni wa. Kala niifa ngalgha Chindi tə Wandī ndəghən ni kargha Kərəsti fa.

²³ Kala niifa ngalgha wandi mbə tə Chindi wa. Amma kala niifa thləgha Wandā fa, thlənən Chindi kəm.

²⁴ Daama mbeedə tə takkwa əndi 'wa nanda tsahang kun ha ka a katəradghən. Andam tsau tsahad di 'wa nanda tsahang kun ha ka a katəradghən ahur nun, kun kəm nun a tsaurha ahur Wandī tə hu Chin di kəm.

²⁵ A hu tsaurha kiya nəm wal yibrha mbuwa ngwalarha dəfnən miighən a kəm.

²⁶ Chireethleng ni ənggini kun də ya kəsər ka fingya na mindan sə a kyathlang ngganda kun hai.

²⁷ Amma Kərəsti fərang də Səsəna kun Təpedənda na ahur nun, mbə se nggər na niifa pak tsahang kun ha aten kəkafek wa. Kəsər Səsən di tsahang də əngya kun ha hangga kamngga a sənun, əngya tsahang nən kun ha kəm yi kəkafek ni, mbə nggabaarha sə wa. Tsaunən kee, kəla tsahang nən kun ha daama mbeedə tə tsaurha dədem tə Kərəsti.

Wangya Faara

²⁸ Nanənya kun wanggina, tsawama dədem tə Kərəsti kəsər a fara nən a wutta ba kal farha nun hai tənəm tsaurha kula hərəenga tə shilee a mbedghən.

²⁹ Sən nun sə tə ndaarha Kərəsti nəghən tə nggayirha fa, nun a səndasə tə ndaarha kala niifa na a əna 'ya kamngga wan Faara ni.

3

¹ Kəlaaman tur mamnggid nggəmdədi nggəmma Chin di kəm, pa na nda aah kəm wangya Faara,

kəkafek ni nəghəm kee. Ndəghən dani səngwaana nafiya kəshiirha kəm kəsər səngwa ndan wa*

² Kun nggəmni, nanənya wangya Faara ni kəm. Saghang ngwanda tur tsawud nəm kəm a mbee 'wan wa. Amma səndəm sə a wud Kərəsti ba nəm a tsaurha kəla ndəghən, kəsər nəm a naghən kəla nanən.

³ Kala niifa na a shiteena tə Kərəsti nən tsawang altenggən chahal, kəla nanən chahal.

⁴ Kala niifa na a əna dimiyirha, tədang nən ngyakhrha Faara teena. Dimiyirha ndəna yamid takkwa ngyakhrha.

⁵ Səndunsə tə ndaarha bəna Yeeso ba ka a təranggən dimiyid nəm də, tə kəm mbə dimiyirha sə a fadghən wa†.

⁶ Tsaunən kee kala niifa na a tsaurha ahur Kərəsti mbə nggər dərha mbeedə tə əna dimiyirha wa. Kala niifa dəgha mbeedə tə əna dimiyirha, 'wawa tam na Yeeso wa, tə kəm 'wawa sənggən wa.

⁷ Kun wanggina na nggu-ngguchit, a kyathlang niifa kun ha wa. Kala niifa na a əna 'ya kamngga a mbed Faara nəghən tə kəkafek fa tə nggayirha kəla nana Kərəsti tə nggayirha fa.

⁸ Ka a katəradghən Sheetan tə dimiyirha ni. Tsaunən kee kala niifa na a dərha mbeedə tə əna dimiyirha yi Sheetan ni. 'Ya ənagha ndən ba na Wan Faara hu kəshiirha ba ka səbānggən tar Sheetan də.

⁹ Kala niifa na ahur wangya Faara mbə dərha mbeedə tə əna dimiyirha wa, kəsər ka yibrha mbuwa ngwalaarha na a thləmad Faara nəghən ahurghən. Mbə nggər dərha mbeedə tə əna tar dimiyirha wa, kəsər tsaudə wan Faara.

¹⁰ Kəlo kwamandi nəm səng wangya Faara hai ya, tə kəm wangya Sheetan. Kala niifa mbuwa əna 'ya kamngga mbə wan Faara ni wa, tə kəm yandi mbuwa nggəm shadghən mbə wan Faara ni wa.

Nggəmama ndan

* **3:1 3:1** Yah. 1:12 † **3:5 3:5** Yah. 1:29 ‡ **3:11 3:11** Yahaya13:34 § **3:12 3:12** Katəra thlətta. 4:8

* **3:14 3:14** Yah. 5:24

¹¹ Labar da ni sək nun ya ka a katəradghən, tə ndaarha nggəmama ndan.‡

¹² A tsaudun kəla Kayinu tsauka yi Sheetan bəlang nən wanman wa. Kama nda bəlang nən wanman? Bəlang nən kəsər ka ən ənadghən yi mbəlfēerha ni, amma wanman nəghən tə nggayirha fa.§

¹³ Shayina a kəs ənwulteena kun ana nafiya kəshiirha a kar kun wa.

¹⁴ Səndansə 'wa dan teena mbərang dan mərri hai ahu yibrha də, kəsər nan a nggəm shayinan, amma kala niifa mbuwa a nggəm shayighən bəlgən ahu tsawud mərri.*

¹⁵ Kala niifa na a kar shadghən, tə bəl farha ni. Səndunsə tə ndaarha mbə tə bəl farha sə na wal yibrha pakwandə wa.

¹⁶ Kəlo kwaman nggəmnda sən nan ya, fər Yeeso yibədghən ka kəm. Kamdə kəm ma a fər yinəm yibrha nəm ka shayinəm.

¹⁷ Ana niifa tə 'ya ha heu na midghən, na shadghən nən mbuwa na 'yasə a harghən kar thlarrəghən fa, kəkən na nggəmnda Faara naarha sə ahurghən?

¹⁸ Kun wanggina nggəmni a nggəmdun ndan hu mee kee wa, amma kyadama nggəmdə nun ahu taara tə kəkafek kəm.

Kalama farha hai a mbed Faara

¹⁹ A nadəm a nggəm ndan nən kyad ndarha na kəkafek sə ahur nəm, nəm kal farha hai isha a mbed Faara.

²⁰ Amma a təkdam fannəm fa mbəm kal farha hai a mbed Faara wa, Faara kaldə sənda 'ya nəm a təkra fa, kəsər səndə hur nəm heu.

²¹ Kun shayina nggəm ni, a sən dəm sə chang ngwa hur nəm kəm hai wa, nəm kal farha hai a mbed Faara.

²² A hwan dəm 'ya na minnəm heu nəm walghən a harghən, kəsər ənadəm taara tə 'ya ndang nən kəm, tə kəm a əna əngya kəm na midghən.

²³ Ngyahaddi ndəna: a fərkəkafek nəm a thləm Wanggən Yeeso Kərəsti, kəm kəmda a nggəm ndan nəm kəla ndang na Kərəsti kəm.†

²⁴ Kala niifa na a əna taara tə 'ya ndana Faara nən tsau dədəmnggirha təghən, ndəghən kəm tə kanda. Kwamandı nəm sənda sə nəghən ahur nəm ahu Səsəna fərang nən kəm.

4

Kəkəraman Səsəngya

¹ Shayina mbə kala Səsəna nun fərkəkafek təghən wa, amma kəkəraman kanda 'wan tənun sən yanggi Səsəna bagha ba a thləmad Faara. Kəsər na annabiya fa nggabaya wel nda hu kəshirha hai.

² Kəlo kwamandı nun a sənang hai tə ndarha Səsən Faara sə ahur ndan. Kala niifa thləkka ndaarha bagha Yeeso hu kəshirha ba ahu thlu farha, tə kəm baghən ba a thləmad Faara, niifdiya nəghən tə səsən Faara fa.

³ Amma kala niifa thləkwa wa kee a ten Yeeso, səsən di nanən təghən mbə yi Faara ni wa. Səsən di yi kar Yeeso Kərəsti ni, sək nun tə ndaarha nəghən bayi, nanənya ma 'wadə teena badə hu kəshirha ba.

⁴ Amma kun yi Faara ni, 'wadun teena kaldun annabiya fa nggabaya mu. Kəsər səsən Faara na ahur nun kaldə səsən di na ahur nafiyini na hu kəshirha.

⁵ Nanən nafiniya yi kəshirha ni, kala 'ya na nda a thləkrha yi kəshirha ni, na kəshirha kəm a kang thləmarha kanda.

⁶ Amma kəm yi Faara ni, kala nafiya səngga Faara nən kang thləmaarha kəm fa. Niifa səngwawa Faara mba kang thləmaarha kəm fa wa. Kwaman dani ya nəm sən niifa na tə Səsən kəkafek tə niifa na tə Səsən nggabaarha.

Taama nggəm ndan nəm kəla nggəmna Faara kəm

⁷ Shayina, tama nggəm ndan nəm kəsər bagha nggəmnda ba a thləmad

Faara. Kala niifa na nggəm farha fa wan Faara ni tə kəm səndə Faara.

⁸ Kala niifa mbuwa nggəm farha fa, kyawa sən Faara wa, kəsər Faara nggəmnda ni.

⁹ Kwamana kyad na Faara nggəm ndəghən a kəm, thlənang nən Wanggən ba katənggən ahu kəshirha ba ka a wal yibrha nəm.

¹⁰ Kəlo nggəmnda yi kəkafek ya. Mbə kəm ni nggəmngga Faara wa, ndəghən ni nggəmngga kəm, har thlən nən Wanggən ba ka tsauka sataka yi chakh dīmiyid nəm də.

¹¹ Shayina nggəmni, tsaunən nggəm Faara kəm kiya, kamdə a nggəm ndan nəm kee.

¹² Mbə niifa sə 'wagha tam na Faara wa, amma a nadəm a nggəm ndan, na Faara ahur nəm, na nggəm ndəghən lələgdə ahur nəm.

¹³ Tsaunən kee, səndəmsə nəghəm ahurghən ndəghənggi kəm ahur nəm, kəsər fərang də Səsənggən kəm.

¹⁴ Kəm nadəm ndən tə yid nəm sheeda dəm ndən tə ndaarha, Chindi thlənang də Wanggən ba ka a tsauka təhəkrha kəshirha.

¹⁵ Kala niifa pərga ndən tə mighən Yeeso Wan Faara ni, nəghən ahur Faara, Faara kəm ahurghən.

¹⁶ Səndəm sə nggəm Faara kəm, fər dəm kəkafek hu nggəmdəghən. Faara nggəmnda ni, kala niifa na a kyad nggəmnda, nəghən ahur Faara, Faara kəm ahurghən.

¹⁷ Kəla nanəm ahur Faara, na nggəm ndənəm chikrha nagha chahal. Nanən kee mbəm tərəm nda a far ngwa kumarha wa, nəm a dərha thləmadghən də fannəm tsahai, kəsər tsau kəm kəla Yeeso ahu kəshidfiya.

¹⁸ Mbərha na nggəmnda Faara sə, mbə tərəmnda naarha sə wa, kəsər nggəmnda na chahal nən rək tərəmnda. Kəsər tsətsəlla ndəna tərəng niifa. Ənda kyadgha ndaarha ya kala niifa na a tərəmnda mbə nggəmnda sə kaan ahurghən wa.

¹⁹ Nəghəm a nggəmnda kəsər ndəghən katərəngga nggəm kəm hai.

† 3:23 3:23 Yah. 13:34, 15:12, 17

20 Amma a nda niifa, "Nggəmdfi Faara," nagha a kar shadghən fa, niifdiya tē nggabaarha ni. Kala niifa mbuwa nggəm shadghən nən a naarha tē yirha, mbə mbang nggəm Faara mbuwa nən a naarha?

21 Fərang Kərəsti ngyakhrha kəm tē ndaarha, kala niifa na a nggəm Faara, tsaudə tətə a nggəm shadghən nən kəm.

5

Kwaman kal kəshirha mu

1 Kala niifa fərgha kəkafek tē ndaarha Yeeso Kərəsti ni, tsau niifdiya wan Faara. Kala niifa nggəmnngga Chindfi nggəm dē wanggighən kəm.

2 Kwamandı nəm a səndasə nəghəm a nggəm wangya Faara ndəna a nadəm a nggəm Faara, kəm a əna taara tē 'ya ndang nən kəm a ənam.

3 Kəsər nggəm ndənəm a Faara, ndəna a takkwa 'ya nəm ndang nən kəm, Ngyahaddi mbə i'yang wa*

4 Kəsər kala wan Faara na səsəmnnda sē a fadghən na a kal kəshirha nən mu. Fərkəkafekkid nəm a Yeeso Kərəsti ndən fərangga kwamana kəm na a kal kəshirha nən mu.

5 Wunni mbang kal kəshirha mu? Kəl niifdi fərgha kəkafek tē ndaarha Yeeso Wan Faara ni.

Wunni Yeeso

6 Niifda ni ya bəgha bə tē aama ha tē fara, ndəna Yeeso Kərəsti. Bawa bə tē aama ha kee wa, amma heu tē aama tē fara. Səsəna yi kəkafek ndən pərangga ndən kəm, kəsər Səsəndfi kəkafekni.

7 Kəsər na shedawaya sē mahan kyadangga ndaarha kəm Yeeso Wan Faara ni.

8 Səsəna, aama tē faara, kanda mahan diya na nda thlək 'ya tal.

9 Ana dē fər dəm kəkafek tē 'ya ndang na fiya kəm, yi Faara thlək nən kaldə yi fiya. Faara ənadə shedawa aten Wanggən.

10 Kala niifa fərgha kəkafek a Wan Faara, na shedawadda sē ya ahurghən. Amma kala niifa fərwa wa kəkafek tē Faara, tsawang dē Faara tē nggabaarha, tsaunən kardə fərkəkafek tē 'ya ndaana Faara aten Wanggən.

11 Shedawa dani ya tē ndaarha fərang Faara yibrha kəm mbuwa ngwalarha, na yibəd diya ahur Wanggən.†

12 Kala niifa natə Wandfi, nən tē yibrha. Amma kala niifa mbuwa tē Wan Faara mbə yibrha sē a fadghən wa.

Yibrha yi pakwandə

13 Kun fa fərkəkafekkyā tē Wan Faara, chireethleng ni ənggini kun hai ya tənun səndasə nuwun tē yibrha yi pakwandə.

14 Nəm kal farha hai a mbed Faara, kəsər səndəmsə nən sək kəm kətsar a hwan dəm tur 'ya na midghən.

15 A səndəmsə nən sək kəm kala fara hwanang nəm 'ya, səndəmsə nəm a wal əndfi hwanang nəm.

16 A na niifa shadghən a əna dimiyirha səlwaā yi mərə, ngwa hwanangga niifdi Faara in. Na Faara a fərang yibrha tē dimiyiddfi. Na dimiyirha sē səlgha yi mərə, ndawi a hwanang Faara nun teena wa.

17 Əna 'ya heu mbuwa ngga dimiyirha ni, amma na dimirha sē tsəkkwa wa yi mərə.

18 Səndənsə tē ndaarha wangya Faara heu, mba nda dərha mbeedə tē əna dimiyirha wa, kəsər Wan Faara nən laf kanda, amana Sheetan tsuwar kanda fa.

19 Səndəm sē wangya Faara ni kəm, ko nanən kəshirha heu nəghən a haar Sheetan.

20 Səndəm sē Wan Faara badə hu kəshirha bə, kyadang dē sənda Faara kəm kəsər a sənggənəm ndəghən ni tē kəkafek fa. Kəm nəghəm ahurghən ndəghən tsauka tē kəkafek fa, ahu Wanggən na Yeeso Kərəsti. Ndəghən ni Faara na tē kəkafek fa tē fər yibrha mbuwa ngwalarha.

* 5:3 5:3 Yahaya14:15 † 5:11 5:11 Yahaya 3:36

²¹ Kun wanggina, lafama alten nun
amanun takkwa dahaya.

2 Yahaya

Nda'ya

¹ Kyagha deleewar da ba ya a har mamnda kən hwan Faara, a nuneefa tē wanggighən nggəmni kaan, mbə nggi katenna wa, amma heu tē fīngya səngga fərkəkafek,

² kəsər fərkəkafekiddi na ahur nəm nən a tsaurha təkəm pakwandə.

³ Ngwa tsauka nggayirha tē hadang nda ndan fa tē tsawud dədəmnggirha bagha ba a thləmad Faara na Chindi tē Yeeso Kərəsti Wan Chindi a tsauka tē kəm hu kəkafek tē nggəmnda.

Tsaurhahu kəkafekkirha

⁴ Ənadi wutsəfayirha kaan nani fīngya wangginun kanda a takkwa kəkafekiddi, kəla ndangna Chindi kəm.

⁵ Nanənya shayina, niya chireethleng kun dē ka a dālang nggəni kun teena a nggəm ndan nun. Mbə 'yasə pak niya pərang kun wa, amma yandi nanəm təghən ha ka kətəm.

⁶ Nggəmnda ndaarha ni a əna ənda nəm ndang na Faara kəm, ndanggən kəm a nggəm ndan nəm kəla sək nəm ka a katəradghən.

⁷ Pərang ni ndən kun kee kəsər wel fa nggabaya hu kəshirha dē. Nggəm ngwa nda fa tē ndaarha ba Yeeso Kərəsti ba ahu thlu farha wa. Tur nafiniya na nda tukhəang hutən fīngya, tē kəm kanda ni na kalang nda fatsangya Kərəsti.

⁸ Tsaunən kee, kwarama nun dē kədəng kəna tar nəm, tənəm wal kəna tar nəm ngga.

⁹ Kala niifa ishwa wa ahu tsahad Kərəsti mbə tē Faara wa. Amma kala niifa ishgha aten tsahad Kərəsti, nəghən tē Chindi tē Wandī kəm.

¹⁰ A bad niifa thləmad nun ba a nadə a tsaharhaha pak ma kəkafekkid Kərəsti, a thlədun ndən fa hu wura yinun wa, nduwa a ndang'ya nun wa.

¹¹ Kala niifa ndangga 'ya tur niifdi ya, wum nən teena təghən hu tar dimiyidghən.

Mii ngwala labaara

¹² Na əngya sə hangga na minna a pərang nggi kun, amma mbə minna sə a chireethleng nggi hai ahu deleewar di ya wa, a meyedghən, niyi a shiteena a weng tala ni kun tsə labaara nəm yirha tē yirha, təna wutsəfayid nəm ləghəta.

¹³ Wangya wanmuwa wurna Faara kanda a ndo'ya fa.

3 Yahaya

Nda'ya

¹ Kyagha deleewar dāba ya a har mamnda kən hwan Faara a pashidna Nggayus nggəmni tē kəkafekkirha.

² Pashidna, niyi a ndaarha na kanglang hai hu thlu farha kēla nani sa kanglang hai kəmḍa hu səsəna.

³ Təkḍi mbənda fa kaan sək ni ndaarha a mii shayinəm tē ndaarha sa kəsna fərkəkafekkid wa ha ngga.

⁴ Mbə 'yasə mbənegha kaan ma wa sək ni ndaarha na wanggina a takkwa kəkafek.

Fal nda Nggayus

⁵ Pashidna, na tē kəkafek fa aten əngya na a ənaarha aten shayinəm, ko nanən rongya ni kanda a fadwa.

⁶ Pər ndan hu kən hwan Faara aten nggəm nduwa. Niya hwan sa ḍu mbeedə tē ḍang nda fa maləmngya sə ahu kwamana na a mbənanggən Faara.

⁷ Kyagha nafina ḅa ya ka a pər labar Kərəsti nda, kula thlə 'ya a haar nafiya fərwa wa kəkafek.

⁸ Tsaunən kee, məməl ḍə na a ḍanggəm nafina sə ya, tənəm tsaurha pashiya taara hu kəkafek.

Ndiyotarifs tē Ndimitiriyus

⁹ Chireethleng ḍi fatakkwaya ḍə na a kyawa, amma Ndiyotarifs, na midghən sə a tsauka mamndə ndan, kar ḍə thlə labar nəm fa.

¹⁰ A ḅadiba, ḅani pər fingya əngya nən ənaarha, tē labar nggabarha nən narha thləkrha aten nan. Ndəghən tafadghən kardə thlə fa fərkəkafekkya fa. Ndanggən fingya kəmḍa a thlənda kanda fa wa. A ḍang fingya kanda sə, nən rək kanda ma kən hwan Faara.

¹¹ Pashidna, a tsahad na 'ya mbuwa ngga wa, amma tsahu 'ya na ngga. Kala niifa na a əna 'ya ngga yi Faara ni, niifa kəm mbuwa a əna 'ya na ngga səngwa Faara wa.

¹² Kowunni kəl tsə labara aten Ndimitiriyus, tē labar kəkafekkidghən

tafadghən. Kəm ma tsəḍəm labara na ngga atənggən, sənnasə tē ndaarha 'ya thlək nəm kəkafek ni.

Ngwala mii nda'ya

¹³ Na əngya sə hangga na minna a pəro kəni, amma mbə minnasə a chireethleng nggi hai hu deleewar wa.

¹⁴ Tsəḅaku na minna sə a na sa ni, ndən nəm a tsə labaara nda yirha tē yirha.

¹⁵ A tsauka ḍəḍemnggirha tē sa. Pashiya wa heu na a mbəḍiya kanda a ndo'ya fa. Ndang'ya pashiya nəm fa na a mbəḍi tətal-tətal.

Yahuda

Nda'ya

¹ Kyagha deleewar da ba ya a har Yahuda mafad Yeeso Kərəsti wanman Yakubu. Niya chireethlenggən nafiya də aah na Faara kanda na Chindi, tsauka hu nggəm ndəghən, na Yeeso Kərəsti a laf kanda.

² Ngwa a hadowa Faara fa, tə dədemnggirha tə nggəmnda a tsauka tə kun.

Famaləmngya fa nggabaya

³ Shayina, kukwashe da fa na a chireethleng nggi kun də aten hərəkrha wal nəm. Amma tsawee da fa tətə na a chireethleng nggi kun də a fərang kaali ni kun a ishun ngga hu fərkəkafek fərang na Faara fa takkwayighən na chahal katəra tal kee.

⁴ Kəsər na fingya sə ngərgha hur nun ba, kanda kətəm 'wanda teena thlək ndan na nda ngwang kumarha kanda sə. Mba nda a takkwa Faara wa. Tərgha nda nggayid Faara kəla kwaman kulafayirha ni. Ngaal nda Yeeso Kərəsti tsauka kutər nəm tə Chinəm.

⁵ Ko nanən səndun əngginiya heu, niya dalang nggən kun in, kwamandı hərghang na Chinəm nafiya Isəreela a chehweed Masar, amma a kwasamadghən bəlanggən fingyayina də kəswa wa fərkəkafekkid ndan ha.

⁶ Niya dalang nggən kun in kəm aten fathləngya Faara ənawa tar ndan tə ngyakhrha fərang na Faara kanda, amma malang ngganda mbəd ndan kamngga. Na Faara a kəs kanda ha hu porsəna, kənannggən kanda tə wuyiwurra ahu wula kəla fardə nda fa na bayi bana nda ngwang kumarha kanda sə.

⁷ Dalama teena hai tə talya Saduma tə Nggomora heu tə tula yindan, na nanda a əna kulafayirha. Tal yini ya njang nda kanda də tə waarha tsau nda ən sakhrha aten ngwa kumad Faara hu waarha yi pakwandə.

⁸ Naghən kee kəm tə nafiniya numan ndan yi dīmiyirha ni səbang nda fad ndan də, kar nda ngyakhrha Faara fa, na nda ndiyang fathləngya Faara fa səghən.

⁹ Amma ko Mikailu ni, mamnda fathləngya Faara ənawa tur əndi ya wa. A sayiddi nən a yanda tə sheetan, kanda a ngaala aten mərta Musa, ndəghən nggi na Mikailu mbangwa əna kanglanggirha na nggəranggən sə tə ndikrha səghən wa. Ndəghən kee, "Bal Chinəm nggo kumarha sə."

¹⁰ Amma nafiniya ndik nda səghən aten əngya heu sənang ngwana nda hai. Kəm ənggini sən nanda ahu thlu farha, na nda kəla mabiya na təmbəng. Tur ənggina ni ya na kəsang bəla kanda fa.

¹¹ Kawa a kanda! Takkwad nda tar mbəlfed Kayinu, bəlangga wanman. Kəla Mbalaam kəm, huk nanda tə wudəbəla sahad nda kəla Mbalaam. Kəla ənana Kora, mər nda də kəsər ka kakyathlaanga ənana nda.

¹² Tsawud nafiniya ahur nun ən tərəmnda ni, kəsər na nda həb ənnarhami kula tərəmnda tə shilee. Na nda kəla falafya na həbang alten ndan kee. Na nda kəla kad 'yaara na bəreurha puwang də, kula 'yaara. Na nda kəla dəfyə na kula waya a wufara, nduwa kəla dəfyə kədang na nda kanda sə mərə nda də heu.

¹³ Na nda kəla kudəfəlla aama, nanda a taala tə ən shiliiya na hufrha hai hu mii ndan kee. Na nda kəla wufəlngaarya na yakh wiirha hai kəlaara, dəfang Faara wula kanda də yi pakwandə.

¹⁴ Enok chichiya məd ni tsauka hu kəshiirha a kwasamad Adamu, thlək də labaara aten tur nafiniya tə ndaarha, "Kəlama də Chinəm bayi tə fathlənggighən na chahal hangga,

¹⁵ kəsər nən ngwang kumarha kowunni sə. Nən kyadang tar mbəlfedghən kowunni hu 'ya ənana nda mbuwa ngga, tə labarya na səghən thləkna fadimiya atənggən."

¹⁶ Tur nafiniya fa huhurumngya ni, na nda əna tar dīmiyirha tərna hur ndan. Na nda taala tə fad ndan.

Na nda nggaba fiya tē mbēnda mee ka a wal 'ya nda na mid ndan.

Tsawama hu nggāmnda Faara

¹⁷ Amma kun shayina, dālama teena hai tē 'ya thlākna fathlōngya Chinēm Yeeso Kārēsti 'wa nanda thlākra.

¹⁸ Ndang ngganda kun, "A mii ngwala kēshirha na fa wa faya a naarha sē, na nda takkwa 'ya na mid ndan mbē yi Faara wa.

¹⁹ Nafina ni ya bāngga tsakhrha bā a pathlang nun, fa takkwa sunad farha. Mbē Sēsən Faara sē ahur ndan wa."

²⁰ Amma kun shayina, tēnaman fad nun aten fērēkafekkid nun, tē kēm hwana man Faara tē sēsāmnda Sēsēna Tē Pedēnda.

²¹ Tsawama tē nggāmnda Faara ahur nun, non a kēla fardā fa na Chinēm Yeeso Kārēsti a hadang kun fa fērang yibrha nēn kun mbuwa ngwalarha.

²² A hadangga fīngya kun fa balgha a ngaala.

²³ Hērgħa man fīngya kēla nuwun a kēdang kanda sē ahu waarha. Fīngya kēm a hadang ngganda kun fa ka nananda a tērāmnda ka dīmīyid ndan, amma tsanama karid ndan sēbgha dē ka dīmīyid ndan.

Hwan Faara tē faala

²⁴ Falama Faara ndēghēn na a laf kun amawa nun fēla hai, tē wutsēfayirha nēn a kyang kun ahu mamnggidghēn dē kula 'ya dīmi.

²⁵ Faala ma Faara ndēghēn katēnggēn na tēhēkrēnēm, hu Yeeso Kārēsti Chinēm. Ngwa tsauka mamnggirha, tē kutēyirha tē sēsāmnda ngyakhrha tsauka yighēn ka a katēradghēn tē nanēnya tē pakwandē. Atsaukake.

Səsən kukwaryirha

Katəra labara

¹ Əndani kyadangna Faara Yeeso Kərəsti ya, tsauka təta a pərang nggənən mafayighən ənggini bağha katərarha hai a mbee. Tərgəha Kərəsti thlən təthləndəghən nən a thləmad mafad ghən də Yahaya,

² ndəghən fərgha shedawa aten əngya heu nanən, ndəna labar Faara tə fər shedawa aten Yeeso Kərəsti.

³ Tə parka ni niifa karatangga labardı thləkna nda ya, tə fəngya səkka labardı, na nda kəm a laf əndi chireethleng nanda hai hu dəleewar di pər nanda, kəsər a sayiddi na ənggini a katərarha hai ya nduwusda ba.

Nda'ya a kəngya hwan Faara məd

⁴ Nggi, na Yahaya niya chireethleng nafiya Faara də a mbəya də məd na hu kəngya hwan Faara na a chehweed Asiya. Nggayirha tə tsawud dədəmnggirha tsaukwa tə kun, a fad Faara ba yandı nasə nanənya, ndəghənni yi kaar, ndəghənni təkəm yandı na bayi, tə kəm a thləmad Səsən nggini məd na a mbed tsənggam kutəryid Faara,

⁵ tə kəm Yeeso Kərəsti, na ka shedawa, wan 'wad thliirha sə hu mərə, na a aten kutərya kəshiiirha. Ndəghən ni nggəmngga kəm hərgəhangga kəm hu dīmiiyd nəm hu irang nda fərgən də.

⁶ Ndəghən tsawangga kəm əna kutəryirha nəm tə kutəryid firistaya fa əna tar Faara na chin. Nanən kee, ngwa thləgha Yeeso Kərəsti mamnggirha tə kutəryirha tə səsəmnda pakwandə. Atsaukake.

⁷ Kəlama hai, nəghən bayi hu hashmbe, kowunni nən a naghən, har tə nafini kuthlangga tə peela, tur kəshiiirha heu kəm na nda a tərha kamənggən. Kəkafek əndiya nəghən kee. Atsaukake.

⁸ "Nggini Alfa tə Omegga," ndaana Chinəm Faara. Ndəghənni nanənya,

ndəghənni kaar, tə kəm ndəghənni na bayi, ndəghənni natə Səsəmnda ha heu.

Səsən Yahaya aten Wan Niifa

⁹ Nggi, Yahaya, na wanmanu tə shad nun hu səsəarha, tə kərəsta, tə kutəryirha, tə ndiyirha tsauka yinəm hu Yeeso. Təregəha nda tə shembe hu wutambar Mbadmos də kəsər ka pər ni labar Faara tə fər shedawa aten Yeeso.

¹⁰ A far Chinəm, a sayiddi tərna Səsən Faara tenna hai, sək urarha ni manggən na riirha a samanna kəla yi boogha.

¹¹ Ndəgha uraddi, "Chireethleng ənda hai naa na hu dəleewar, thlənang dəleewar da na kəngya hwan Faara də a mbəya dədəmən məd, ndəna nda, Afisa, tə Simirna, tə Mbirgamum, tə Tiyatəra, tə Sardisu, tə Filadelfiya, tə Lawudikiya."

¹² Kyakhri hai ka a na niifda ni na a kalesə. Kyahar ni hai na səsəl təfasya ni məd yi dəf patilla.

¹³ A madufud səsəl dəf patilla yini na niifa ni kəla Wan Niifa kəldə lukrha fa nzang, kəfadghən kəm kənang də tə kabten təfasa.

¹⁴ Tenggən tə wasghən nəghən pəpet kəla kabad pəpetta, pəpet kəla humba kabaarha, wan yiyighən kəla sheneu waarha.

¹⁵ Saryighən kanda a chimnda fa kəla wurirha fahwang nanda də, əna nanda a kən kwafaarha, uradghən a riirha, kəla hwad aama.

¹⁶ A yisəmadghən kəsədə wufəlngarya ha məd, ahu miighən kəm thləukh kəlyarha a kyarha ba na tə miighən səri chimnggən. Yidghən a chimnda fa kəla yanfara a sərəkra.

¹⁷ Nani ndən, fəli hai a mbedghən kəla mərə. Amma dəfee harghənən fa yi səma, ndəghən, "A tərəmna wa. Nggini na a katəradghən, nggini mii ngwaladghən.

¹⁸ Nggini Na tə Yibrha. Kaar mərđi, amma nanənya, niyi tə yibrha pakwandə, niyi kəm tə ən inda səsəmnda mərə ha tə hwanga.

19 Nanən kee, chireethleng ənggina hai nana nanənya, tə əngya kəm bağha katərarha hai akwasamad yandıya.

20 Kulo sənda wufəlngar yini məd nana a yisəmadna, təkəm səsal təfas yini məd yi dəf patilla. Wufəlngar yini məd ya, fathləngya Faara ni məd yi kən hwan Faara məd, Səsal təfasya nana məd yi dəf patilla, kən hwan Faara ni məd.”

2

Deleewar a Afisa də

1 “Chireethleng fathləngya Faara də yi kən hwan Faara na a Afisa, tə ndaarha, ‘Kulo labardıya bağha ba a mii yandı kəsgha wufəlngarya ha məd a yisəmadghən, yandı na a wiirha hai a pathlang səsalya təfasa məd dəfang nanda patillaya sə.’”

2 “Səndi ən ənad wa. Səndi habbad wa ənana na hu tar takkwarha tə kərəsta ənana. Səndisə mba a mbang kərəsta tə fa mbəfeeya wa. Təkəm kəkərang na fingya na a ndang nda fad ndan fathləngya Yeeso ni, amma mba nda kee wa, ashe mbə fathləngya Yeeso ni kanda wa, fanggabaya ni.

3 Səndisə na kərəssa, təkəm sa a ndiyirha hu səsaarha kəsər ka thləmna, təkwa sa wa.

4 Amma kulo aibed wa ya, malang na nggəmnda wa yi kaar.

5 Dalu teena hai a mbəddi fəl na sahai. Malang dimiyidwa wuda na hu tarwa ba ‘wana ənaarha a katəradghən. A malangwa dimiyidwa wa, niya bərha thləmad wa ba təranggi səsal di kəsgha patillad wa ha ma mbəd dəfədgən.

6 Amma a man patu ənanna ngga tsanna tar Nikolaitaya fa kəla tsan ni ndən kəm.”

7 “Kala yandı na tə thləmad səkrha səkkənən ‘ya na Səsəna a ndang nda fatakkwaya heu! Kala yandı walgha həbrha, niya fərang kwaman kii wan dəfya na fər Yibrha ahu hed Faara.”

Deleewar a Simirna

8 Chireethleng təthlənda Faara də yi fatakkwaya na a Simirna tə ndaarha, “Kulo labardıya a mii yandı na katəradghən tə mii ngwaladghən, mərgha nggərgha thliirha sə tə yibrha.”

9 “Səndi səsarha nana sə ahurghən, təkəm səndi yamid wa, amma na kəna sə a har wa yi səsəna. Səndi labar səb thləma a mii nafini na a ndaarha Yahudaya ni kanda amma mba nda kee wa, kəsər kanda yi Sheetan ni.

10 A tərəmna tə səsaarha bana saarha fa wa. Kulo hai mbiya, na tə mbəfeddi a muwang fingya ahur nun hu porsəna də ka a kəkərang ngganda kun. Nun a tək səsaarha fa yi beena kum. Amma tsawu ka niifa hu fərəkəfek ko hu mii mərna ni. Niya fado teena yi yibrha.”

11 “Kala yi na tə thləmad səkrha, sək ənda nən na səsəna a ndang nda fa takkwaya. Kala niifa həbgha, mərə yi səri mbə a tsuwarghən wa ko ngguchit.”

Deleewar a Mbirgamum

12 Chireethleng fathləngya Faara də a fatakkwaya na a Mbirgamum tə ndaarha, “Kulo ‘ya thləkna niifdi kəsgha thləukh kəlara ha chimnggən na miighən səri.”

13 “Səndi sə tə ndaarha na tə tsaurha a mbədi na Sheetan a əna kutəryirha sə. Heu tə kee kəsü thləmna ha tə shembe, təkəm ‘wawa malang fərəkəfek a nggi wa. Karnə fa a ngaal thləmna na, ko nanən ahur nun bəlang nda Anifas ka niifa fərgha shedawa atenna, bəlang na nda ahu wupərid nun, na Sheetan sə tə tsaurha.

14 Amma na əngyasə ngguchit tsan ni sa təghən fa. Na fingya sə ahur nun kəsgha tsahad Mbalaam ha, tsahangga Mbalak ha na a kyanggən Isəreelaya hu dimiyirha hai, həb ənnarhami nda fər nda sataka a daharha tə əna kulafayirha.

15 Nəghən kee kəm, sa kəm na tə fingya ha kəsgha tsahad Nikolaitaya ha.

¹⁶ Malang dimiyidwa nanənya! A mbə kee wa, mbiya məndaha wa niya barha thləmad wa ba, har sani yanda tə thləukh kəlar mii na.

¹⁷ Kala yi na tə thləmad səkrha, sək ənda nən na səsəna a ndang nda fa takkwaya. Kala yandı walgha həbrha, niya fərang manna bəbeng nanda. Təkəm niya fərang feera pəpet chireethleng nanda weerənda thləma sahai səngwana niifa thləmdi, kəl yandı thləgha ferdi.”

Deleewar a Tiyatəra

¹⁸ Chireethleng deleewar təthlənda Faara də yi fatakkwaya na a Tiyatəra tə ndaarha, “Kulo labar Wan Faara, na yidghən kəla sheneu waarha, na saryighən a chimnda fa kəla wurirha fahwang nanda də.

¹⁹ Səndi ən ənad wa, tə nggəməndə wa, tə fərkəkafekkid wa, taryiwa tə kərəssə wa. Səndisə tə ndaarha taryiwa nanənya kaldə yandı ənana a katəradghən.

²⁰ Amma kulo aibe kəsoni sə təghən ya, malangna nudiya, Dje-jibel, ndangga fadghən annabi ni. A hu tsahadghən ha nən tsang teena mafayina kya nda hu əna kulafayirha hai tə həb ənnarhami fər nanda sataka a dahaya.”

²¹ Fərang di kwamana na a malanggən dimiyidghən yi əna kulafayirha amma kardə fa.

²² Nanən kee, niya hunang hu sərə də səsang nggi tə wanhaarha, tə kəm fingya na a əna kulafayirha təghən na nda a səsəarha kaan, kəl a malang nda dimiyiddi na nda a ənaarha tə nudi.

²³ Niya bəlang fingya na a takkwaghən. Fa takkwaya heu na nda a səndasə nggini na a sən numad kowunni tə 'ya na ahurghən. Niya fərang kəna targhən kowunni aten 'ya ənanən.

²⁴ “Amma kun fingya na a Tiyatəra takkwa wun tsahad mbəlfedghən wa. Tsaha wun 'ya na fingya aarha, 'Kulish Sheetan na bəbee wa.' Niya ndang nda kun, mbiya fərang rəfrha kun wa,

²⁵ kəsaama fərkəkafekkid nun ha tə shembe, kəl a wuddi ba.

²⁶ Kala yandı walgha həbrha, dəgha mbeedə tə əna 'ya na minna ta mii ngwaladghən də, niya fərang səsəmnda əna kutəryirha nən aten chehweeya.

²⁷ Nən a əna kutəryirha aten ndan tə səsəl dəbəla, nən a fəlang kanda də kəla bəd tabrha.”

²⁸ Kəla thləni səsəmnda ba a haar pəpa, niya fərang wufəlngar tsar.

²⁹ Kala yi na tə thləmad səkrha, sək ənda nən na səsəna a ndang nda fa takkwaya.

3

Deleewar a Sardis

¹ Chireethleng təthlənda Faara də yi fatakkwaya na a Sardis tə ndaarha, “Kulo labar yandı na əna kutəryirha aten səsəngya məd yi Faara, tə wufəlngarya məd. Səndi ən ənad wa, na nda a na sa kəla na tə yibrha fa, amma na məmərə.

² Mekhnu na a fərang kaali na fingya takhka na a mii mərə, kəsər nawi tarwa ləghəddə məməl a mbed yina Faara wa.

³ Tsaunən kee, əndi thləna təkəm səkna kəl a lafghəna ngga, malangga dimiyid wa. A mehengga wa, niya barha thləmad wa ba kəla ngaara, təkəm mba sən sayiddi niya barha thləmad wa ba wa.

⁴ Ko nanən na fiya sə ngguchit ahur nun a Sardisu kərang ngwa wa lukki ndan hai, na nda wiirha hai tə nggi tə lukkyə fa pəpet, kəsər kamang də kanda fa.

⁵ Yandı həbgha nən a kal kari fa pəpet kəla kanda. Mbiya kədang thləmnggən də ahur deleewar yibrha wa, niya pərghən tə ndaarha niifdi ya yina ni a mbed pəpa təkəm a mbed fathləngya Faara.

⁶ Kala yi na tə thləmad səkrha, sək ənda nən na səsəna a ndang nda fa takkwaya.”

Deleewar a Filadelfiya

⁷ Chireethleng təthlənda Faara də yi fatakkwaya na a Filadelfiya tə

ndaarha, “Kulo labara ya a mii yanda ba na chahal na tē kəkafek fa. Ndəghən ni natə ən cha kwaminda ha yi kutəra Ndauda, a inang dādə mbə niifasə na mbang nggəlang wa, təkəm a nggəlang də mbə niifasə na mbang inang də wa.”

⁸ “Səndi ən ənad wa. Kulo hai mbiya inang di kwaminda də a mbed wa mbuwana niifa mbang nggəlang nda. Təkəm səndi shembed wa ngguchit ni, ko nanən kee, sa a əna taara tē ‘ya pəro ni, təkəm ngaal wa thləmna wa.”

⁹ Kulo hai, niya tsang fingya na a wumteena tē Sheetan, tərgha fad ndan Yahudaya ni kanda, amma mba nda kee wa, na nda a nggabərha hai kee. Niya bərhaba tē kanda ba nda bəra hai tē wadəd ndan a mbed wa kwang ngganda tendan hai, tēna nda səndasə nggəmdi sa.

¹⁰ Hərəm na əna taara tē ‘ya thləwo ni har kərəs na, niya laf sa ahu sayi yi kəkərə, na a bərha hu kəshirha ba heu, kəsər a kəkərang ngganda nafiya kəshirha.

¹¹ Niya bayi, mbiya mbə məndaha wa. Kəsü ənda ha nana təghən ha, amawana niifa thlang matəwellə wa, ndəna kənawa fərona Kərəsti.

¹² Kala niifa walgha həbrha niya tsawang nda həhərshe hu kən yina Faara. Niifdiya mbə nggər wal kwan kyarha ba ahurghən wa. Niya chireethleng thləm yina Faara hai a tenggən tē thləm wupəri yina Faara, ndəna weerinda Urshalima tərgha hai a thləmad yina Faara a talara hai. Təkəm niya chireethleng weerinda thləmna hai a ten ndan.

¹³ Kala yi na tē thləmad səkrha, sək ənda nən na Səsəna a ndang nda fatakkwaya.”

Deleewar a Lawudikiya

¹⁴ “Təthlənda Faara də yi fatakkwaya na a Lawudikiya tē ndaarha, Kulo labara ya a mii yanda ba na nda aarha Atsaukake, ka niifa ni na tē kəkafek fa na fər shedawa, a fadghən ni ənana Faara əngya heu.”

¹⁵ “Səndi ən ənad wa, mba shishiu nduwa bəbad wa. Na minnasə kwang nana shishiu nduwa bəbad.

¹⁶ Amma nana ləddə, mba shishiu nduwa bəbad wa, nanən kee, na a madufu niya chaho də a miina.

¹⁷ Kəsər ndana, ‘Niyi tē kəna ha, waldı kəna ha mbə ‘yasə na minna wa’. Amma səngwa sə sa tafadwa mbə ‘yasə nana təghən ha wa, tsauna ən hatta fa, tē yamirha, nagma tawalth, təkəm kwamərha.

¹⁸ Nanən kee, niya fəro shawara hiu təfasa a harna, təfasa tsabang nanda də tē waarha, tēna wal kəna ha yi səsəna, təkəm lukkyā na pəpet kalang nggəna fadwa fa ka a lələbanga shilid tsawud wa tawalth. Təkəm hiu fədeərha a harna ənana hu yidwa hai, tēna mbang na mana hai ngga.

¹⁹ Fingya nggəmi ni kəs thləmad ndan tē kəm tangsanggi kanda. Nanən kee ndeng yidwa malangga dimiyid wa.

²⁰ Kulo nggiya, kət a mii kwaminda a dəkəkən. A sək niifa uradna inangga kwaminda hai, niya kyarha də həb ənnarhami nəm kyab, kəla pashiya.”

²¹ Yandi həbgha, niya fərang kwamana tsauka tē nggi hu tsənggam kutəryid na, kəla həb ni tsauni tē pəpa hu tsənggam kutəryidghən.

²² “Kala yi na tē thləmad səkrha, ngwa sək ənda nən na Səsəna a ndang nda fatakkwaya!”

4

Kutəryid talara

¹ Akwasamadghən, kələedə na kwaminda ni tsahai a talara. Uraddi ‘wani səkrha kəla kodwomnda, ndəghən, “Turu mbəda ba ya, niya kedo ‘ya tsauka tətə a katəragha hai akwasamad yandıya.”

² Tsu kee tərgha səsəna a tenna hai, na tsənggam kutəryirha ni a talara, niifa sə tsau a tenggən.

³ Niifdi na tsau a ten tsənggam kutəryiddi a chimnda fa kəla ferya na ngga, ndəna djespa tē kanaliyan. Na kongnda sə kəm muwangga

tsənggam di a maɖufu na a chimnda fa kaan kəla feera na nda aarha pəlara.

⁴ Tsənggam kutəryiddi kəm muwang fɪngya tsənggam kutəryirha maɖufu kumnggit səri kab faɖa, tsauna shingya sə kumnggit səri kab faɖa a tenggən. Kal nda lukkyfa pəpet-pəpet tətər kutəryirha yi tɛfasa a tendan.

⁵ Tərgħa naghā kukwaryirha a njaara hai a mbəɖa ba na tsənggam kutəryidda sə, tə huhwaarha, tə tər 'yaana. A mbed tsənggam kutəryiddi na patillaya sə məd na a kəsa, kanda ni na səsəngya məd yi Faara.

⁶ A mbed tsənggam kutəryiddi kəm na 'yasə na kəla wuri aam tolokar, a chimnda fa kəla tolokar a yanfara. Na əngyasə na tə yibrha fa faɖa tə yiya fa nggəlangga samaarha tə mbee.

⁷ Ənggini na tə yibrha fa yandī na a mbee nəghən kəla ləfari, yi səri nəghən kəla kwel, yi mahan nəghən kəla niifa, yi faɖa nəghən kəla nggəfaha na a pəra a talara.

⁸ Ənggini na tə yibrha na faɖa ya na nda tə pakħkya fa mikki, faɖ ndan heu nəghən tə yiya fa tə kamu pakħki ndan. Nda fəɖikrha tə yanfara na nda naarha a ndaarha, "Təpəɖənda, Təpəɖənda, Təpəɖənda, Chinəm Faara na tə mamnggirha fa, ndəghən ni na kaar, ndəghən ni nanənya, ndəghən ni na a barha ba."

⁹ A na ənggini na tə yibya fa faɖa ya, aah amshe yi faala, tə fər mamnggirha, tə yi usaarha a yandī na tsau hu tsənggam kutəryirha, a yandī na tə yibrha fa pakwandə. A nanda a ənaarha kee,

¹⁰ shinggini na kumnggit səri kab faɖa ya, na nda fəla hweede hai a mbed yandī na ahu tsənggam kutəryiddi, na nda naarha tərang shilee teena, ndəghən na tə yibrha fa pa kwandə. Na nda dəfang tətər kutəryid ndan hai a hweede a mbed tsənggam kutəryiddi, na nda a ndaarha,

¹¹ "Chinəm tə yinan Faara, məməl

nana a fal sa nda, tə mamnggirha, tə səsəmda. Kəsər sa ndən ənaghā əngya heu, tə kəm 'ya ndaana na nən tsaurha kee, na nda sə."

5

Deleewar fəɖa tə wan Kamnda

¹ Nadi deleewar fəɖa a yisəmad yandī na tsau aten tsənggam kutəryirha. Deleewar di na fəɖa na chireethla sə nda hurghən tə kəsərghən, nggəlang nda ngga təkəm dəf nda haara sahai dəɖamən məd.

² Nadi mamnda təthlənda Faara a kal mee tə urarha manggən a ndaarha, "Wunni kamngga na a thləbānggən dəf har dəɖə ya təkəm inānggən deleewar ɖa hai na fəɖa ya?"

³ Mbə niifasə a talara, nduwa a hweede, nduwa a kamu chehweerha tsəkka na a thləbānggən də, inānggən deleewar ɖa hai na fəɖa, kəlagħa sahai wa.

⁴ Tədi kaan, kəsər walwa nda niifa kamngga a thləbānggən də, ko inānggən deleewar ɖa hai fəɖa, kəlagħa sahai wa.

⁵ Tərgħa tal ahur shinggini ndeegħən, "A tənna wa! Kulo hai mbiya! Ləfari di na ahu turya Yahuda, kiwad Ndauda 'wadə teena həb də aten fatsānggighən, nəghən tə səsəmda ha na a mbaŋgən thləbānggən dəf har dəɖə məd, inānggən deleewar dəɖə na fəɖa."

⁶ Nadi wan kamnda kət a maɖufu tsau tə tsənggam di, tə ənggini na tə yibrha fa faɖa, tə shinggini muwang nda maɖufu. Wan Kamnda di kəm kyaghən ba kəla thləng nanda uradghən. Nəghən tə bəngya məd tə yiya məd, ndəna səsəngya məd yi Faara thlən nanda hu kəshirha ba.

⁷ Tərgħa Wan Kamnda di dəgha də thlə deleewar ɖa nən na fəɖa a yisəmad yandī na tsau hu tsənggam kutəryiddi.

⁸ Thlənən deleewar di na fəɖa, tərgha ənggini na tə yibrha fa faɖa tə shinggini kumnggit səri kap faɖa di fəla nda hai a mbed Wan Kamnda di. Kowunni kəsə də kəliŋga ha tə tasau

təfasa lələgda tə urdi na sədghən mbənggən, ndəna hwanda yi nafiya Faara na chahal.

⁹ Tərgħa aah yiwad amshe nda, na nda a ndaarha, “Kamo dafa a thlə deleewar dana na fəfada, təkəm thləbang na dəf har dafə. Kəsər kaar bəlonda, təkəm hu far wa yi sataka hərəghang na fiya ba a Faara, ko hu yanggi kiwa ni, tə miiya, tə tur, tə chehweeya.

¹⁰ Tsawang na kanda kutəryirha yi firistaya na a ənang taara nda yinəm Faara, na nda kəm a əna kutəryirha hu kəshirha.”

¹¹ Nggər ni kəlaarha də, sək urad fathləngya Faara ni kumnggitghən kum katəra kumnggitghən kum. Kanda kəkət muwang nda tsənggam kutəryiddi a madufu, tə ənggini na tə yibrha fa na fada tə shinggini,

¹² tərəngganda urad ndan sə a aah amshe na nda a ndaarha, “Wan Kamndədi bəlang nanda, kamdə a thlə səsəmnda nən, tə kəna, tə thladwayirha, tə sənda, tə shembe, tə dəf shilee, mamnggirha, tə faala!”

¹³ Nggəryi sək kala 'ya na tə yibrha fa a talara, tə na a hweede, tə na a kamu chehweerha, tə na ahu wuri aama, tə kala əngya na ahur ndan kanda a aah amshe, “Faala, tə mamnggirha, tə tər shilee in, tə səsəmnda, tsauka yi yanda ni na tsau hu tsənggam kutəryidghən, tə a Wan Kamndədi pakwandə!”

¹⁴ Tərgħa ənggini na tə yibrha fa fada ndanda, “Atsaukake,” shinggini kəm fəla nda hweede hai tərəng shilee nda Wan Kamndədi in.

6

Wan Kamnda thləbang də dəf har dafə

¹ Tərgħa na Wan Kamndədi ni thləbang də dəf har dafə yi tal ahur məd di. Sək urad tal ni ahur ənggini na tə yibrha fa fada kəla tər 'yaana ndəghən, “Boba!”

² Kəla ni də, na pərshe ni pəpet. Yandı na a tərəghən kəsədi riye ha, fərang tətər kutəryirha nda. Kyagħa

ba kəla tə həbrha ka a dəgha nggər həbrha ba.

³ Tərgħa thləbang na Wan Kamnda dəf hardi sahai yi səri, sək urarha ni yi səri ahur ənggini natə yibrha fa ndəghən, “Boba!”

⁴ Tərgħa kyagħa pərshe ba pak yiba. Yandı na a tərəghən fərang səsəmnda nda na a kyənggən tsawud dədəmnggirha də hu kəshirha, fərang thləukh kəlara nda manggən, tənə fiya narha bəl ndan.

⁵ Thləbang na Wan Kamndədi dəf hardi sahai yi mahan, sək urarha ni yi mahan ahur ənggini natə yibrha fa ndəghən, “Boba!” Kəlani də, na pərshe ni i'im. Yandı na a tərəghən kəsədi wudə kəkərra ha.

⁶ Sək 'ya ni kəla urarha a kyarhaba a madufud ənggini natə yibrha fa fada a ndaarha, “Tasau wan hwalirha ndəna kəna tar tə rəpathlarha yi paara tal, tasau mahan yi mbale ndəna kəna tar tə rəpathlarha yi paara tal, amma a səbang na fədəd dzaitun də tə aam inabi wa!”

⁷ Thləbang na Wan Kamnda dəf hardi sahai yi fada, sək urad yi fada ni ahur ənggini natə yibrha fa ndəghən, “Boba!”

⁸ Kəlani də, na pərshe ni tənə fadghən də. Thləm tə tərəghən Mərra, hwanga kəm a mbusamadghən. Fərang səsəmnda nda kanda tal hu fada yi fa tsaukya hu kəshirha, ka a bəlangganda kanda hu yanda, tə mirha, tə patal, tə mabiya yi kaheerha.

⁹ Thləbang na Wan Kamndədi dəf hardi sahai yi tuf, na shingya ni a kamu mbəd nji sataka fingya bəlang nanda kanda ka labar Faara təkəm shedawa fər nanda.

¹⁰ Tərgħa tərəngganda urad ndan sə na nda a ndaarha, “Chinəm natə Səsəmnda ha heu, təpədənda natə kəkafek fa, akwan na a ngwang kumarha nafiya na hu kəshirha tsətsəl kanda na kəsər ka bəlang nda kəndə.”

¹¹ Tərgħa kowunni ahur ndan fərang lukrha nda pəpet, ndəngganda kanda yiba nda tsənda tsəbaku kəl a ləghəd hang ndən ndan

shayi ndan fatakkwaya, tə fingya na a ənanğ taara Faara na a bəlanğ ngganda kanda.

¹² Nggi a kəlanğ nda Wan kamnda a sayiddi nən a thləbanğ dəf hardi sahai yi mikki. Tərgha rəbgha kəshiiirha fa. Tsəgha yanfara i'im kəla kooto yi was 'waala, ndəre kəm tsauka yiba kəla fara.

¹³ Wufəlnğaarya a fərahk amshi na nda a mukrha hweede hai kəla na wan shibarha həra hai a tsanğ bereurha 'ya fa.

¹⁴ Tərgha sahadgha fərahk amshi kəla na nda fadānğ dənğgəla, kədānğanda wumngya sə tə mbəya na dədānğkam a mbədi nana nda sə.

¹⁵ Tərgha kutərya kəshiiirha tə fingya mamngya, tə mamngya sodjaya, tə fakənaya, tə fingya na tə səsəmnda ha, tə fiya heu, mafaya tə fingya mbuwa mafaya, bəbənğ ngganda fad ndan a kabeyya, tə mbəya na dədānğkam, tə wumngya.

¹⁶ Na nda a ndanğ wumngya tə mbəya na dədānğkam, "Muwama tennan hai bəbənğ nggun kan ma yid yandi na tsau hu tsənggam kutəryirha ya, təkəm ma səbrha hur Wan Kamnda ba.

¹⁷ Kəsər bad manda far səbrha hur ndan ba, wunni mbanğ isha!"

7

Bəbənğ nda nafiya Faara a hərgħa nda

¹ A kwasamad yandiya, na fathlənğya Faara ni fada kəkət a kudma fada yi hu kəshiiirha, 'yadānğ kwamana nda bəreukina fa fada piirha fa aten chehweerha, ko aten wuri aama, ko aten kala tur dərha.

² Nggəryi na təthlənda Faara a təra sə a man kyad yanfara ba, kəsde ən dəf haar Faara ha na tə yibrha fa. Tə urarha mangğən nagh a aah fathlənğya Faara na Fada fəranğ nanda səsəmnda kanda na a səbanğ ngganda chehweerha də tə wuri aama.

³ Ndagħa təthlənda Faara, "A ənanğ dūn wundərha kəshiiirha fa wa, ko wuri aama ni, ko dəfya ni, kəl a

dəfanğ dəm haara mafaya Faara fa a pəm ndan."

⁴ Tərgha sək hang nda nafina ni dəfanğ nanda haara kanda fa hu turya kumkap səri yi Isəreela, kanda kumnggitghən haru tə kumnggit fada kap fada (144,000).

⁵ Dəf hardi ənanğ nanda turya Isəreela nəghən kiya. Turya Yahuda 12,000, turya Roben 12,000, turya Nggad, 12,000,

⁶ turya Ashir, 12,000, turya Naftali, 12,000, turya Manasa, 12,000,

⁷ turya Siman, 12,000, turya Lawi 12,000, turya Issakar, 12,000,

⁸ turya Dzabuluna, 12,000, turya Yisufu, 12,000, turya Mbenjemen, 12,000.

Teera na mangğən yi nafiya na lukkyfa pəpet

⁹ A kwasamad yandiya, kəlee də na manda teera ni yi fiya mbuwa nəm mbanğ thlədanğ kanda. Kyagħa nda ba hu chehweeya, tə kiwa, tə turya, tə miiya, kanda kəkət a mbed tsənggam kutəryirha tə a mbed Wan Kamnda kəm. Kanda tə lukkyfa fa pəpet, təkəm kəs nda wuhwar dəf temburu ha.

¹⁰ Təranğganda urayi ndan sə na nda a ndarha, "Bagħa hərəkħa ba a thləmad yinəm Faara, yandi na tsau hu tsənggam kutəryirha təkəm a thləmad Wan Kamnda ba!"

¹¹ Fathlənğya Faara heu kanda kəkət muwang nda tsənggam kutəryiddi a madufu, tə shingğini, tə əngğini natə yibrha fa fada. Tərgha bəra nda hai kwang ngganda tendan hweede hai a mbed tsənggam kutəryiddi, təranğ shilee nda Faara in,

¹² na nda a ndarha, "Atsaukake! Faala tə fər mamnggirha, tə thladwayirha, tə usaarha, tə mamnggirha, tə səsəmnda, tə shembe, a tsauka yi yinəm Faara ni pakwandə! Atsaukake!"

¹³ Tərgha tal ahur shingğini tsahe mee nən, "Nda wunni ya natə lukkyfa fa pəpet kiya? Təkəm bagħa nda ba a yanggi?"

14 Tərgha ndanggi, “Mbarkama, sənnasə.” Tərgha ndeeghən, “Kanda ni kyagha ba hu səsarha na thlerghən. Tsabang nda lukki ndan də tə far Wan Kamndədi, ndən tsau nanda pəpet.”

15 Ndən ənagha ndən, “Na nanda kəkət a mbed tsənggam kutəryid Faara, na nda a ənang taara sə nda fədikrha tə yanfara hu kənggən. Yandı na tsau hu tsənggam kutəryiddi nəghən a kəla kanda ha hu chamnggən a mbədi nanən sə.

16 Mbə miirha nggər kəs kanda wa, mbə hushimnda nggər kəs kanda wa, mba nda nggər tək yanfara fa wa nduwa tək kala ən thleera nda fa wa.

17 Kəsər Wan Kamndədi na a madufud tsənggam kutəryiddi nən a tsaurha təlafəd ndan, nən a takkwarha tə kanda a mbəya ngətta aama də na fər yibrha. Na Faara a pang aam yid ndan də heu.”

8

Thləbang Wan Kamnda dəf har dadə yi məd

1 Thləbang na Wan Kamnda dəf haar dadə yi məd, nggasgha talara hai tip yi sayi ngguchit.

2 Tərgha na fathləngya Faara ni məd na kəkət a mbed Faara, fərang kodwomnda nda kanda məd.

3 Bəgha pak təthlənda Faara ba kəsəda ina ha yi təfasa yi nji urdi na sədghən mbənggən ishgha a mbed nji satakh di. Fərang urdi nda hangga na a wumənggən tə hwan Faara tə fiya heu na chahal yi Faara, na a a fərghənən a mbəd nji sataka yi təfasa na a mbed tsənggam kutəryiddi.

4 Ini urdi di heu tə hwan Faara yi nafiya na chahal thlii nda sə a haar təthlənda Faara na kəkət a mbed Faara.

5 Tərgha təthləndə di ki Faara tərənggən indi yi nji urdi, ləđənggən tə tsal waarha na a mbəd nji satakh di, muwənggən hu kəshiiirha hai. Tsəgha mbərha 'ya fa kəla tər'yaana, naghə mbərha a riirha, tə kyatta kukwaryirha, tə rəprha chehweerha fa.

6 Tərgha fathlənggini ki Faara na məd natə kodwomnda ha məd ngwanda fa ka a pii kanda nda.

7 Təthlənda Faara yi tal pii yighən kodwomnda nən. Tərgha wutsamnda tə waarha, kukurda tə faara, irang ngganda hu kəshiiirha hai. Tal hu mahan yi kəshiiirha njigha də, njənggən dəfya də tal hu mahan, tə hwaliirha na nduwun.

8 Təthlənda Faara yi səri pii yighən kodwomnda nən. Tərgha 'ya na kəla wumnda mənggən a kəsə tə waarha, muwəngganda hu wuri aama də, wuri aama yi mahan tsauka fara.

9 Tal hu mahan yi əngya natə yibrha fa na hu wuri aamdi ya mərənda də, tal hu mahan yi nggirggi aama na a mbədi mərənda də.

10 Təthlənda Faara yi mahan pii yighən kodwomnda nən. Tərgha wufəlngaara mənggən mukka hai a fərakh amshi djargha kukwaryidghən hai kəla waarha, mukka ten tal hai hu mahan yi kufaya təkəm fered aama.

11 Thləm wufəlngardi ya, “I'ikh.” Tal hu mahan yi aamdi tsauka i'ikh, fiya hangga saagha aamdi mərənda də kəsər ka i'ikh kidghən.

12 Təthlənda Faara yi fada pii yighən kodwomnda nən. Tərgha tal hu mahan dək yanfara nda, tal hu mahan yi ndərə, təkəm tal hu mahan yi wufəngarya, har tal hu mahan nda yi kukwaryid ndan tsauka wula. Hu kiya tsauka mbə kukwaryirha sə tal hu mahan yi parra yanfara wa, nəghən kee kəm tal hu mahan yi fədikrha.

13 Tərgha kələnggi, sək urad nggəfaha ni na a pəra a madufud bəreurha a fərakh amshi tərənggən uradghən sə naghə a ndaarha, “Kawa, kawa, kawama kun natə tsaurhahu kəshiiirha, a pinda fingya kodwomnda takhka na fathləngya Faara mahan a piighən.”

9

Kodwomnda yi tuf

¹ Təthlənda Faara yi tuf pii yighən kodwomnda nən. Na wufəlngaara ni mukda hai a fərahk amshi hu kəshirha hai, fərang ngganda ən cha kwaminda na inang kwaminda kwadda də na kudimnggən kaan.

² Inangga wufəlngardi mii kwadda də na kudimnggən kaan, tərgha kyagha ine sə kəla ini henggel bərha. Yanfara tə bəreurha wulangga inidi kanda.

³ Kyagha mbeeya bə hu inidi, təranda hu kəshirha hai, fərang səsəmnda charha nda kanda kəla yi ngərdaya.

⁴ Ndangganda kanda a ənang nda 'ya hwaliya fa na a hweede wa, nduwa dəfrha ni, nduwa kala 'ya kyagha sə, kəl nafini kee mbuwa tə dəf haar Faara fa hu pəm ndan.

⁵ Nggəməng ngwanda kanda fa a bəlang ngganda nafiniya wa, kəl a səsang ngganda kanda kee yi ndərə tuf. Hatta səsaddiya nəghən kəla hatta chad ngərdarha.

⁶ Hu bəngginiya na fiya kada mərka a mərə nda, amma mba nda a walghən wa, na mərka kukwasang kanda fa, amma na mərka darha ma kanda.

⁷ Mbeeyini ya na nda kəla pərsaya ngwang nanda kanda fa ka yanda, na əngya sə a tendan kəla tətər təfasa, yindan kəla yi nafiya.

⁸ Was yi ndan kəla yi ten nishya, thlan nggindan kəla thlan ləfari.

⁹ Kənanng nda kəfan ndan tə 'ya na kəla dəbəla, pakhki ndan a riirha kəla pərsaya natə keke yanda na a dərha ka yanda də.

¹⁰ Na nda tə ndusa fa yi charha kəla ngərdarha, na nda tə səsəmnda na a səsangganda fiya yi ndərə tuf tə ndus ndan.

¹¹ Na nda tə kutəra na a əna kutəryirha aten ndan, ndəghənni təthlənda Faara fərang nanda səsəmnda aten kwaddi na kudimnggən. Thləmnggən tə mii Ibraniyaya, "Abaddon." Tə mii Helenaya kəm, "Afolliyon" ndaarha ni, "tə səbang 'ya də".

¹² Kawa billarha nanənya mbərda də, amma takh fingya səsəaya səri

bəyi.

Kodwomnda yi mikki

¹³ Tərgha təthlənda Faara yi mikki pii yighən kodwomnda nən. Sək urad 'ya ni na a kyarha bə hu kudma fada a mbəd nji sataka yi təfasa na a mbed Faara.

¹⁴ Ndangga uraddi təthlənda Faara yi mikki, "Kalu fathləngya Faara hai fada kənanng nanda kanda hai hu Kufad Yufəretus na manggən!"

¹⁵ Kal fathləngya Faara nda hai na fada, kanda ni ngwang nanda kanda fa kəsər ka sayiddi, tə yi fardi, tə yi ndəridi, təkəm yi huraddi kəsər ka a bəlangganda tal hu mahan niifa tə wasa in heu.

¹⁶ Sək hangnda sodjaya ni na tər pərsaya səlgha kumnggitghən kum katəra kumnggitghən kum.

¹⁷ Ahu 'ya nani, nadi pərsaya tə nafiya na a tər kanda, kal nda kəsəmnda a kəfayi nda yi dəbəla yiba kəla waarha, wulerən kəla fərahk amshi, shimarən kəla wad henggel bərha. Ten pərsa yini na nda kəla ten ləfari, waarha tə ine na kəla wad henggel bərha ndəna a kyarha bə hu mii ndan.

¹⁸ Patal yini mahan ya nda waarha, tə ine na kəla wad henggel bərha a kyarha bə hu mii pərsa yini ndən bəlangga fiya də heu tal hu mahan.

¹⁹ Kəsər kəsəmnda pərsa yini ya nəghən hu mii ndan tə ndus ndan. Ndus ndan nəghən kəla huthlingya na tə teena fa, ndəna ənang wundərha fiya fa.

²⁰ Tahad nafiya natə wasa in bəlang ngwa nanda kanda tə patal diya, kwa wanda pəma na a malang ngganda ənggini əna nanda tə har ndan wa. Malang ngwa nda fərang mamnggirha ənkaheeya, tə dahaya əna nanda tə təfasa, tə wurirha, tə təbəla, tə feera, tə dəfrha wa. Dahaya əngya mbuwa na mana hai, nduwa sək 'ya nda, nduwa wii nda hai wa.

²¹ Kwa wanda pəma hu bəl farha na nda a ənaarha, nduwa thrəfkid

ndan, nduwa kulafayid ndan, nduwa ngaara na ndan a ənaarha wa.

10

Təthlənda Faara tə deleewar na fəfada ngguchit

¹ Tərgəha na təthlənda Faara ni həngkəm na tə shembe fa a tərə hai a talara. Nggəlangga hashmbe, tə kongnda a tenggən, Yidghən kəla yanfara, saryighən kəm kəla sheneu waarha.

² Kəsdə deleewar ha na fəfada ngguchit, i'ina hai a harghən. Dəfanggən sarghən yi səma a ten wuri aama, sarghən yi kawa a ten chehweerha.

³ Aah farha nən tə urarha manggən na kəla təd ləfari. Aah nən faddi, tərgəha tər'yan nggini məd rii nda fa kaan.

⁴ Riina tər'yan nggina fa, ngwadi fa na a chireethleng nggi hai, amma sək urarha ni hai a talara ndəghən, "Əndi ndaana tər'yan nggini məd ya, nggəlang a chireethleng na hai wa."

⁵ Tərgəha təthlənda Faara nani kət a ten wuri aama təkəm a ten chehweerha tərənggən harghən sə yi səma a talara sə,

⁶ aah Faara nən tə yandı na tə yibrha fa pakwandə, ənagha talara tə əngya na ahurghən heu, tə kəshiirha tə əngya na ahurghən heu, tə wuri aama tə əngya na ahurghən heu. Ndaagha təthlənda Faara, "Bəlwə kukwasa sə wa."

⁷ Amma a sayiddi na təthlənda Faara yi məd a pii kodwomndəghən, ndəna kulish Faara a ləghəttə, kəla 'wanən pərənggən mafayighən, annabiya."

⁸ Tərgəha nggəryi sək uraddi 'wani səkrha a talara hai ndeeghən, "Duwadə, də thlə deleewar di na i'ina hai a har təthlənda Faara na kət hu wuri aama tə ten chehweerha."

⁹ Nanən kee, diya thləmad təthlənda Faara də ndanggi fəree deleewar dənən na ngguchit fəfada a harghən. Ndeeghən, "Thluwun kyangga, nən

a naarha i'ikh ahurwa, amma hu miiwa nən naarha dədəm kəla dēe."

¹⁰ Tərgəha thlə deleewar fəfada dani na ngguchit a harghən, kyanggi. Tsauka dədəm kəla dēe hu miina, amma a kwasamaddi mudang ni, tsauka i'ikh ahur na.

¹¹ Tərgəha nggərgəha nda ndeerha, "Tsaudə tətə a thlək Labar Faara na a fiya hangga, tə chehweeya hangga, tə miiya hangga, tə kutərya hangga."

11

Shedawaya səri yi Faara

¹ Tərgəha fəree səsal kəkərra nda, ndeegha nda, "Duwadə də kəkərang nda Kən Faara na a Urshelima tə mbəd nji sataka, thlədangga nafiya na a tərəng shilee Faara in a mbədi."

² Amma a kəkərangna pəpal yi na a kəshi ma kən Faara wa, kəsər malang di ndən nafiya səngwa nggi. Na nda a ishang nda wupəri də hai na chahal yi ndərə kumnggit fada kap səri.*

³ Ni a thlən shedawa yina də səri tə lukkyə fa yi ngwala tərha, niya fərəng ngyakhrha thləkrha labarna kanda yi bəngya haru kumnggitghən tal tə haru səri tə kumnggit mikki."

⁴ Shedawa yini ya kanda ni dəfyə dzaitun di səri tə səsal yini səri kəsgha patilla yina ha na kət a mbed Chinəm na yi kəshiirha həu.

⁵ Ana niifa sə na midghən walang wudərha nən kanda fa, na waarha kyarha bə a mii ndan bəlanggən fa saryi ndan də. A hu kiya yandı tərna midghən walang wudərha kanda fa tətani a bəlang ngganda.

⁶ Na nda tə səsemnda nggəlang nda fərakh amshi amana 'yaara bərha ahu sayiddi nanda pər labar Faara. Nanda tə səsemnda ha yi kyakhrang nda aamgya hai tsawanda fara, na nda tə səsemnda kəm na a bəng patal nda kəshiirha bə, kəla tərna mindan.

⁷ Akwasamaddi nggwalangna shedawa yini pər labar Faara, mabiddi na tsaurha ahu kwaddi na kudimgən kyarhaba yangga tə

* 11:2 11:2 Luka 21:24

kanda. Mabiddi kal kanda nən mu bəlanggən kanda də.

⁸ Nanda mal mər yi ndan a ten kwaman wupəri di tawang nanda Chi ndan sə. Sak wupəri də nən tə thləma nanda aarha “Sodom” ko “Masar”.

⁹ Beena mahan tə mbeera chehweeya turya nafiya, tə kiwaya, tə miiya dədamən-dədamən, na nda mbəssang məryina fa, kar nda fa na a pang ngganda mər yini.

¹⁰ Nafiya tsauka yi kəshiddiya na nda a əna wutsəfayirha ka mərri shedawa yini na səri. Na nda wumnda hai ka wutsəfayirha, na nda thlənanğ ənfəra ndan də, kəsər ka shedawa ni na səri bəngga səsərha nafiya bə tsauka hu kəshiirha.

¹¹ Amma a kwasamad bəndi mahan tə mbeera, yibrhafa na fər yibrha yi Faara kyagha fandan hai, thlii nda sə isha nda, tərgha kala niifa naghə kanda kyagha hu tərəmnda hai.

¹² Tərgha shedawa ni na səri sək urarha manggən a talara hai a ndaarha, “Tərəma mbəda bə ya!” Tərgha tərənganda kanda talara sə hu hashmbe, naghə fa tsənggindan a kəlang kanda.

¹³ Məməlla sayiddi kee rəbgha chehweerha fa, tərgha tal hu kum yi wupəri di chaghə hai, mərgha nafiya kumnggitghən məd hu rəbrha chehwedda fa. Tərgha fingya nafiya hərəkkə tərəmanda kaan, tərgha fərang mamnggirha nda Faara na a talara.

¹⁴ Ən kawa di patal yi səri mbərda də, ən kawa di patal yi mahan nəghən bəyi a mbee.

Kodwomnda yi məd

¹⁵ Tərgha təthlənda Faara yi məd penggən kodwomndəghən. Sək uraya nda hai hangga a talara hai kanda a ndaarha, “Tsau kutəryid kəshiddi nanənya yi Chinəm tə Kərəsti na yighən, nən a əna kutəryirha pakwandə!”

¹⁶ Tərgha shinggi na kumnggit səri kap fada di na tsau hu tsənggam kutəryid ndan a mbed Faara fəla

nda hai kwang ngganda tendan hai dəfang shilee nda Faara in,

¹⁷ kanda ndaarha, “Usa dan sa, Chinəm Faara na tə ngyakrha ha həu, sa na sə nanənya, na sə kaar, tə na bəyi, kəsər tərəngna ngyahad wa na manggən sa a əna kutəryirha.

¹⁸ Hufghə chehweeya hur, amma nanənya bəd sayid hufirha hurwa bə, bəd sayi bə nanda ngwang kumarha məryə sə, nanda fərang kəna tar ndan annabiyiwa, tə nafiya chahal na a tərəm thləmwə, nda shingya tə wundakhnaya. Bəd sayi bə na nda a bəlang nafiya bəlangga kəshiirha!”

¹⁹ “Tərghə inang ngganda Kən Faara də a talara, tərghə na Akwatid dəf mee ni ahur Kən Faara. Tərghə na kyatta ‘yaara ni, tə rii əngya fa, tə tər’yana, tə rəbrha chehweerha fa, tə wutsamnda!”

12

Nuneefa tə ənkaheerha

¹ Tərghə na ənsakrha ni manggən a fərakh əmshi. Nuneefa lələbdə tə yanfara, ndərə a kamu sarghən, a man tenggən, tətər kutəryirha yi wufəlngarya kum kab səri.

² Nəghən ahur, naghə a tərha ka hatta hur nggətta kəsər takhdə a nggətta hai.

³ Tərghə nggəryi na ənsakrha a fərakh əmshi, kya Sheetan bə fadghən yiba kəla hulthne tə tengya fa məd tə bəngya kum, tə fatta ten kutəryirha məd hu tenggini.

⁴ Tərghə ndusghən kahənggən tal hu mahan hai ahur wufəlngaryini muwanggən kanda hweedə hai. Sheetan di na kəla hulthne ishghə a mbed nudi, takhka a nggətta hai, tənən kyang wandi a nggədda hai.

⁵ Tərghə nggətghə nuda hai wee həshin, na a əna kutəryirha a ten chehweeya həu tə səsəl dəbəla, amma thlangganda wandi a haar Ənkaheerha, dənda təghən a thləmad Faara də tə tsənggam kutəryidghən.

⁶ Daghə nudi a kaheerha də, a mbərha də taksəngna Faara sə, a mbədi na nda a kəlaghən ha yi

mbeena kumnggidghən tal haru səri tə kumnggit mikki.

⁷ Tərgħa thliigha yanda a talara. Mikailu tə fathlənggighən yana nda tə Sheetan na kəla hulthne, sheetan kəm tə fathlənggighən dənda mbee də tə yanda.

⁸ Amma mbə ənkaheeddi tə shembe na a mbənggən həbrha wa, rək kanda nda tə fa thlənggighən, ka a fardi 'yadəng mbəd tsaurha nda kanda fa a talara.

⁹ Muwangganda ənkaheeddi na manggən hweede hai, Sheetan di na kəla huthlindi ka kətəm, nanda aarha tə mbəlfeddi, nduwa kəm Sheetan tə nggaba kəshirha həu. Muwangganda hweede hai tə fa thlənggighən.

¹⁰ Tərgħa sək urarha ni manggən a talara hai a ndaarha, "Nanənya, hərəkra tə səsəmda tə kutəyid yinəm Faara, tə səsəmda Kərəstidghən. Kəsər tə'yar wanmangginəm, na yakh 'yar kanda a mbed Faara nda yanfara tə fədikra, muwang nda hweede hai.

¹¹ Tərgħa fa takkwaya kalghən nda mu parkayid far Wan Kamndədi tə pər labarğhən fər nanda shedawa atənggən, kəsər nggəm ngwanda yibəd ndan kaan ta hu mərə də wa.

¹² Tsaunən kee ənama wutsəfayirha, kun talarya, tə kun na tə tsaurha ahurghən! Amma kawa a chehweerha tə wuri aama, kəsər təmbəlfeddi tərđə thləmad nun hai! Nəghən lələgdə tə hufra hura, kəsər səndəsə takhka sayi ngguchit kee!"

¹³ Walangna ənkaheeddi muwang nda hu kəshirha hai, katəranggən kada nuda hai nggətgha wee həshin di.

¹⁴ Amma fərang paha nda nudi səri yi Rəfa na manggən a pərgha mbərha də tangsang nanda hai ka ndəghən a kaheerha. A mbəda ni na nanda kəlaghən ha yi hurarha mahən tə mbeera amawana ənkaheeddi kəsang nda.

¹⁵ Tərgħa sheetan di na midghən sə a hwənggən nudadə tə aam afa afa na a hwaarha ba a miighən.

¹⁶ Amma hweede dəng də nuda sə, inangga hweede miighən hai Sanggən aam kufaddi kyagha ba a mii sheetan.

¹⁷ Tərgħa səbgha hur sheetan də tə nudi kaan, thliigha ba yangga tə tahad turya nudi, kanda ni na əna taara tə 'ya ndaana Faara, kanda ni kəm na a takkwa 'ya pərna Yeeso.

¹⁸ Tərgħa sheetan ishgha a ten chehweddi na mii wuri aamdi. Tərgħa ənkaheeddi ishgha a mii kəkəshbang nda wuri aamdi.

13

Mabiddi kyagha sə hu wuri aama

¹ Tərgħa na mabi ni a kyarha ba hu wuri aamdi. Nəghən tə bongya kum tə tengya məd. Na tətəarya sə kum yi kutəra a ten bənggini, kala teena na thləma sə yi sar Faara.

² Mabiddi nani nəghən kəla piyarha, saryighən kəla yi mabi na nda aarha məmeere, miighən nəghən kəla yi ləfari. Sheetan di na fadghən kəla hulthne fərang shembədgħənən mabiddi tə tsənggam kutəyidghən, tə səsəmggighən na manggən heu.

³ Tal ahur tenggini ki mabiddi kəla walang nda wundərha fa na mbəng bəlang, amma wudəddi 'wadə teena kəndə. Mabiddi tərang də hakkilod kəshirha, kəsgha ənwulteena kanda mbusamadghən nda.

⁴ Dəfangga fiya shilee ənkaheeddi teena kəsər fərang də səsəmggighən mabiddi, təkəm tərang shilee mabiddi in, nanda a ndaarha, "Wunni kəla mabiddi ya? Wunni mbəng yanda təghən?"

⁵ Malang nda kwamana mabiddi naghə thlək labarya kəlara tə tərang altənggən sə yi sar Faara, təkəm fərang nda səsəmda na a əna 'ya nən na midghən yi ndəriya kumnggit fadə kap səri.

⁶ Tərgħa inənggən miighən hai naghə a thlək labarya kəlara yi sar Faara, tə sar thləmggən, tə mbəd tsawudghən, tə fingya həu na a talara.

⁷ Fərang nda səsəmnda na a yangga tə nafiya Faara na chahal kal kanda nən mu. Fərang ngyakhrha nda a ten kala turya, tə kiwaya, tə miiya, tə chehweeya.

⁸ Nafiya həu na hu kəshiirha tərang nda shilee mabiddi teena, nafiya heu chireethleng ngwanda thləm ndan hai hu Deleewar fər Yibrha, ka əna nanda kəshiirha tsauka yi Wan Kamnda thleng nanda uradghən.

⁹ Kala yi na tə thləmad səkrha, səkkənən!

¹⁰ Kala niifa tsawangga fa a əna tar mafayirha nən, tsaudə nən a əna tar mafayirha. Kala niifa tsawangga fa tə thlaukh kəlara na nda a bəlang nda, tə thlaukh kəlara ni na nda a bəlang nda. Hu kiya fa fərkəkafekkya tsaudə a kərsa nda, kərsa nda dənda mbeedə tə fərkəkafek.

Mabiddi kyagha sə a hweede

¹¹ Tərgəha nggəryi na mabi yi səri, kyagha bə a hweede. Nəghən tə bəngya səri kəla yi wan kamnda, kalgha sə kəla ənkaheeddi na fadghən kəla huthlindi.

¹² Əna taara nən tə səsəmnda yi mabiddi 'wagha bə. Kyanggən kəshiirha tə nafiya na hurghən heu a tərang shilee nda mabiddi in 'wagha bə, yandı kənna wundəyini keeghən.

¹³ Mabi yi səri di ya ənadə ənwultengya məmanggən, aahdə waarha hai a talara a hweeda hai a yid fiya.

¹⁴ Nggabadə fiya hai həu na hu kəshiirha tə ənwultenggini nggəmang nanda fa a ənagha a yid mabiddi 'wagha bə. Tərgəha mabiddi ndanggən kanda a tən shishingnda nda ka a dəfang shilee nda mabiddi in 'wa nanda walang wundərha fa tə thlaukh kəlara, ko nanən kee, bəlgən tə yibrha fa.

¹⁵ Fərang nda səsəmnda mabiddi yi səri na a fərang yibrha nən shishing nda mabi da fa 'wagha bə tənən kalasə, na a bəlanggən fiya həu kargha dəfang shilee shishing ndəghən fa.

¹⁶ Mabi yi səri diya ngyabang nggən fiya heu na a ənang ndərdaha nda kanda hu haryindan yisəma ko a pəmnggindan, shingya tə wundakhnaya, nda tə kəna, tə nda fa yamirha, tə nda mafarha tə fingya mbuwa mafarha.

¹⁷ Əna nən ndən kee amana niifa hiighən ko henggən, a mbə tə ndərdaha fa wa, ndəna thləm mabiddi ko ndərdakh thləmnggən.

¹⁸ Əndiya na midghən sə thladwayirha. Kowunni na mbang kukwalang 'ya hai kirasanggən ndərdakh di ki mabiddi ndərdakh mabiddi ya yi niifa ni, nən chireethla hai, 666.

14

Wan Kamnda tə nafiya 144,000

¹ Tərgəha kəlee də, a mbed na Wan kamnda kət a ten Wumnda Sihiyona, tə nafiya 144,000 a thləmadghən chireethleng nanda thləm Wan Kamnda hai tə Chin a pəmnggindan.

² Tərgəha sək urarha ni hai a talara a riirha kəla rid hwad aama, kəla tər 'yaana. Uraddi sək ni nəghən kəla riirha dək kəliingya.

³ Kanda a aah amshe pəling a mbed tsənggam kutəryiddi, tə ənggini na tə yibrha fa fada, tə shinggini. Mbə niifa sə na mbang tsaha amshi di wa kəl nafini na 144,000 kee, fingya ni hərgəhang nanda kanda hu kəshiirha.

⁴ Nafina ni ya səbəng ngwa fandan də tə nishya, kəsər tsau nda chahal. Kanda ni mbuwa samad Wan Kamnda kala mbərha dənən sa də. Kanda ni hərəkka ahur fingya nafiya na hu kəshiirha, na nda kəla wan 'wad ənnarhami yi ən hudarha nəm fərang nda Faara tə Wan kamnda.

⁵ 'Wawanda nggabaarha wa, təkəm mbə aibe sə a fandan wa.

Fathlengya Faara mahan

⁶ Tərgəha nggəryi na tətəlanda Faara a pəra hu a fəraxh amshi, nəghən tə Labara mii na Mbənggən yi pakwandə na a pərgəhənən a fingya natə tsaurhahu kəshiirha, a kala

cheweeya, tə a kala turya, tə kala miiya, tə fiya.

⁷ Təranggən uradghən sə kaan, ndəghən, “Tərmama Faara, təkəm fəraman mamnggirha thləmnggən! Kəsər nanənya, bad sayi ba nən a ng-wang kumarha fiya sə həu. Dəfaman shilee in, ndəghən ənagha talara tə kəshirra, tə wuri aama, təkəm fer-eyya aama!”

⁸ Təthlənda Faara yi səri takkwa yanda nən hai 'wagha ba, ndəghən, “Fəlda hai, Mbabila na manggən fəlda hai! Yandı kyangga chehweeya həu hu nggaala tə aam inabi ənana susuwaya!”

⁹ Tərgha təthlənda Faara yi ma-han takkwa finya yina nən hai səri. Təranggən uradghən sə ndəghən, “Kala niifa dəfanga shilee məbiddi teena tə shishing ndəghən, təkəm thlə djarra ndərdakh dənən a pumnggən, ko a harghən,

¹⁰ nən a saa aam inabi yi hufrra hur Faara, əna nanda tə shembedghən irang nanda hu wuhuleurha hai yi hufrra hur Faara. Na nda a səsang nda kaan tə waarha tə tsal waarha, a mbed fathləngya Faara na chahal təkəm a mbed Wan Kamndədi

¹¹ Ini waarha yi səsang kanda nən naarha thliirha talara də pak-wandə. Nafini na a tərang shilee məbiddi teena tə shishing ndəghən mba nda tam wal yibrha wa nda fədikrha tə yanfara tə kala niifa thləgha ndərdaha hu thləmnggən.”

¹² Ndaarha ni nanənya nafiya Faara na chahal na a əna taara tə 'ya ndaana Faara a tsawa nda tə munyarha tə kərəsta na nda tə shembe fərkəkafek fa a Yeeso.

¹³ Tərgha nggəryi sək urarha hai a talara a ndaarha, “Chireethləng ənda hai ya, fa parkayani nafiya na a mərə hu Chinəm nanənya!” Ndagha Səsəna, “Kəkafek na nda a yibrha hu njiten tar ndan, kəsər ka ən ənad ndan nən a takkwa kanda.”

Hathla Kəshirra

¹⁴ Tərgha kəleedə, na hashmbe ni pəpet a frakh amshi, tə niifa

kəla Wan Niifa tsau hu hashmbidi, nəghən tə tətər təfasa yi kutəryirha atənggən, nəghən tə dəhwasarha ha na chimnggən.

¹⁵ Tərgha kyagha təthlənda Faara ba faddən hu Kən Faara aah farha nən tə urarha na manggən a yandı na tsau hu hashmbidi, nagma a ndaarha, “Tərang dəhwasad wa katərangga hathla hai, kəsər sayid hathla bada ba nanənya, nakhda ənnarhami na hu kəshirra nakhda də kaan na a halthgha hai.”

¹⁶ Nanən kee, yandı na tsau hu hashmbidi wiwidənggən dəhwasadghən hu kəshirra hai, hathlang ngganda kəshirra hai.

¹⁷ Nggərgha təthlənda Faara kyagha ba hu Kən Faara a talara, ndəghən nggi kəm nəghən tə dəhwasarha a harghən na chimnggən kaan.

¹⁸ Tərgha nggərgha təthlənda Faara kyaghaba faddən, ndəghən ni aten waddi ha na a mbəd fər sataka. Təranggən uradghən sə aah yanda nən natə dəhwasadda ha na chimnggən, ndənggən, “Tərang dəhwasad wa na chimnggən wumangga kənda wan dəfya inabi na hu kəshirra, kəsər wanggighən nakhdan nda.”

¹⁹ Tərgha təthləndə di muwanggən dəhwasadghən hu kəshirra hai, thlənggən wangya inabi də hai tsamənggən kanda a mbəd 'yada inabi hai yi hufrra hur Faara.

²⁰ Tsathlang ngganda wan dəfya inabi də hai a kəsər wupəri di, nagma fara a ira hai a mbəd 'yada wan dəfya inabi di səl iundəghən a kəkərang dəm tə səsəl kəkərra səldə 1,600, ndam kilomita haru ma-han, kudimndəghən səldə nzang nda lidzam pərshe sara mikki, iundəghən mel hau səri, dāngkam ndəghən pəne tal tə mbeera.

15

Fathləngya Faara məd tə mii ng-wala patal məd

¹ Tərgha na ənsakhrha ni manggən a talara yi fər ənwulteena. Fathləngya Faara məd kanda tə mii ngwala

patalya ha mäd, kəsər kanda ni na mii ngwala səbrha hur Faara.

² Tərgha na 'ya ni kəla wuri aam tolokar kukurda tə waarha. Nadi finyaya yini kalgha mabidda mu tə shishing ndəghən tə hangnda ndərdakh thləmnggən. Kanda kəkət a mii wuri aam tolokar di kəs nda kəliinga ha fərang na Faara kanda.

³ Kanda a aah amshi Musa, mafad Faara, tə yi Wan Kamnda, kanda a ndaarha, "Na taryiwa məmanggən, yi fər ənwulteena, Chinəm Faara na tə səsəmnda ha heu. Na kwaman nggiwa tə kəkafek fa, tə nggayirha kəm, sa na kutəra aten chehweeya.

⁴ Wunni mbuwa tərəm sa, Chinəm? Wunni mbuwa fərang mamnggirha thləmwa? Kəsər sa katenwa təpədənda ni. Na chehweeya heu a bərhəba tərə shilee nda teena, kəsər kyad nggayid taryiwa a pəpal ba."

⁵ Akwasamad yandiya kəlani də, na kən Faara ni a talara, chama yi dəf mii Faara tsahai.

⁶ Tərgha fəthləngya Faara mäd na tə patalya ha kya nda ba hu kən Faara, kanda tə karid alfinti fa, na a chimnda fa, təkəm kabten təfasa a kəfan ndan.

⁷ Tərgha tal ahur ənggini na tə yibrha fa fada, fərang ndaro nən mäd fəthləngya Faara di na mäd yi təfasa, lələgdə tə səbrha hur Faara, na tə yibrha fa pakwandə.

⁸ Tərgha ləghədgha Kən Faara tə ine na a kyarha ba hu mamnggit Faara tə səsəmdəghən. Mbə niifa sə na mbang kyarha hu kən Faara də wa kəl patal yini mäd yi fəthləngya Faara mäd ngwalanda hai.

16

Ndaroya mäd yi hufirha hur Faara

¹ Tərgha sək urarha ni a kaala sə ahu kən Faara a ndang nda fəthlənggini ki Faara mäd, "Damadə dun irang ndaro yina də mäd na lələgdə tə hufirha hur Faara aten kəshirha hai."

² Tərgha təthlənda Faara yi tal iranggən ənda hai na ahur ndarodghən aten kəshirha hai, tərgha

həthgha fad nafiya wubəl-wubəl na hadghən kala yi natə ndərdaha fa yi mabiddi, tə finyaya kəm tərangga shilee shishing ndəghən in.

³ Təthlənda yi səri iranggən yighən ənda də na a ahu ndarodghən ahu wuri aama də. Tərgha kyahargha aam wuri aam də hai kəla far niifa mərgha, ənggini heu na hu wuri aamdi natə yibrha fa mərə nda də.

⁴ Təthlənda Faara yi mahan iranggən yighən ənda də na hu ndarodghən hu aam kufaya də tə suhwadya tsawa nda ka fara.

⁵ Tərgha sək təthlənda Faara ni yi natə səsəmnda aten aamgya a ndaarha, "Na tə kəkafek fa hu ngwa kumad wa, sa Təpədənda, sa na sə təkəm nasə kətsar,

⁶ kəsər irang nda far nafiwa də na chahal tə yi annabiya, kulo hai nanənya fərang na fara kanda a sa nda, ndəna kəna ndan kee."

⁷ Tərgha sək urarha ni a mbəd nji sataka a ndaarha, "Chinəm Faara natə Mamnggirha fa, ngwa kumad wa nəghən məməl tə kəkafekkirha."

⁸ Tərgha təthlənda Faara yi fada iranggən əngyadə na hu yighən ndaro aten yanfaara də, fərang səsəmnda nda yanfara fəfərang nggən fiyadə tə waarha.

⁹ Thlerra waddi 'yanggən fiya də, 'yar thləm Faara nda, ndəghən natə səsəmnda ha aten patal yini ya. Amma kar nda fa a malang ngganda dimiyid ndan fərang mamnggirha nda.

¹⁰ Təthlənda Faara yi tuf iranggən əngya də na hu ndarodghən aten tsənggam kutəryid mabidda də nggəlang wula kutəryidghən, katərangga fiya kət sheneu ndan ka səsarha.

¹¹ Na nda a 'yar Faara na a talara kəsər ka səsəd ndan tə thlerra waddi, amma kar nda fa a malang ngganda tar mbəlfəd nda.

¹² Təthlənda Faara yi mikki iranggən əngya də na hu yighən ndaro hu kufad Yufiritus də hwargha kufaddi, ka a tangsang kwamana nda kutərya sə na a bərha

ba a man kyad yanfara.

¹³ Tərgha na ənkaheeya ni mbuwa ngga mahan na kəla kubaya. Tal kyaghən ba a mii ənkaheerha, tal a mii mabiddi, tal kəm annabi tə nggabaarha.

¹⁴ Səsəngya ənkaheeya ni na a əna tar ənwulteena, dənda thləma kutərya kəshiirha də, na a wumang ngganda kanda ka yana nda tə Chinəm a fardi na manggən yi Faara natə Mamng-girha fa.

¹⁵ Ndagha Chinəm, “Kulo hai, niya barhaba kəla ngaara! Tə parka ni yandi bani waala məmekhne ngwada fa amawa nən wiirha tawalth kəsgha shilee ndən.”

¹⁶ Tərgha wumangga ənkaheeyini kutərya a mbərha tal na nda aarha tə mii Ibraniyaya Armaggeddon.

¹⁷ Təthlənda Faara yi məd iranggən əngya də na hu yighən ndaro hu bereurha də. Kyagha urarha ba kaan hu Kən Faara a tsənggam kutəryirha ba a ndaarha, “Ngwaladə!”

¹⁸ Nagha əngya a kyad waarha, tə əngya a riirha fa, tə tər'yaana, tə rəbrha chehweerha fa. Ka əna nanda niifa 'wawa chehweerha rəbrha fa kee wa. Ndəna rəbrha chehweerha fa 'wagha katərarha hai ka mbara mbərha.

¹⁹ Manda wupəri di tsakhka hai mahan, wupəriya heu na hu chehweeya chanda hai. Dalgha Faara Mbabila in na manggən, kyanggən hu sa wuhuleu aam inabi hai yi hufirha hurghən kaan.

²⁰ Kala wutambarra tima nda hai, wumngya kəmda nggər wanda naghən wa.

²¹ Irgha wutsamngya hai məmanggən a talara na haghən kaan aten fiya hai səldə kilo 45. Tərgha fiya na nda a 'yar Faara ka patal yid wutsamndədi, kəsər patal yiddi padida hai kaan.

17

Susuwarha tə mabi

¹ Tal ahur fathləngya Faara məd natə ndaro yina ha məd bagha thləmad na ba ndeeghən, “Boba, niya

kyadə kwaman di na nda a tsətsəl səsuwaddi ya, na tsau aten kufaya hangga.

² Ənana kutərya kəshiirha kulafayirha təghən. Nafiya kəshiirha tsau nda kəla nafiya nggalgha tə aam inabi ka kulafayirha əna nanda təghən.”

³ Tərgha təthlənda Faara hu səsəna tərəeghən a kaheerha də. A mbədi na nuneefa ni tsau aten mabi həba natə chireelth thləmngya fa yi 'yar Faara, tə tengya məd tə bəngya kum.

⁴ Nudi kaldə kari fa wuleren tə yiba, sakhdə dafa tə kari təfasa tə tur ferya na chimnda fa. Nəghən tsəb tə wuhuleurha ha yi təfasa lələgdə tə ən kaara ən tsanda yi kulafayirha.

⁵ A pəmməngən chirethləng nda ənwulteena hai na səndəghən bəbee: “Mbabila na manggən, man susuwaya heu, tə ən tsəngya yi kəshiirha.”

⁶ Nadi nudi ngaldə tə far nafiya Faara na chahal tə kəm far fəngya fərgha shedawa aten Yeeso. Ne a kəlang nda nudi, kəsəegha ənwulteena kaan.

⁷ Ndeegha təthlənda Faara, “Kama kəsna ənwulteena sa? Niya pəro 'ya heu aten nudiya tə mabiddi nən a təra, natə tengya fa məd tə bəngya kum.

⁸ Mabiddi nana ya 'wadə narha tə yibrha fa, amma balwa tə yibrha fa nanənya wa. Nən a thliirha sə ahu kwaddi na kudimnggən ya ka mərə də. Nafiya na hu kəshiirha chireethləng ngwa nanda thləm ndan hai hu deleewar fər yibrha ka əna nanda kəshiirha na teena a wulang kanda a nanda mabiddi. Nəghən tə yibrha fa yi, nanənya balwa tə yibrha fa wa, amma nən a nggər kyarhaba.”

⁹ Əndiya na midghənsə ənaghə nəm tə thladwayirha. Tenggini məd ya mbəd dāngkamngya ni məd, nana nudasə tə tsaurha atənggən.

¹⁰ Na kutərya sə kəm məd. Tuf ahur ndan fəl nda hai, takhdə tal balgha hai, amma yi məd balghən kula barhaba, a bəda ba nən a tsərha tsəbaku kee.

11 Mabiddi na tə yibrha fa kaar, nanənya balwa hai wa, ndəghən ni kutəra yi wuvada. Nəghən ahur fingingya yini na məd ya, nən a dərha a mbəd mərrəghən də.

12 Bonggini kum nana, kanda na kutərya kum balgha kula thlə səsəmnda yi kutəryirha. Amma na nda a fərang kwamana kanda tə mabiddi əna kutəryirha nda yi sayi ngguchit kee.

13 Kutər yini ya na numad ndan tal, na nda a fərang səsəməndə ndan tə ngyahad ndan a mabiddi.

14 Na nda a yanda tə Wan Kamnda, amma na Wan Kamndədi a kal kanda mu kəsər ndəghən ni Chinəm aten chingya, təkəm kutəra aten kutərya. Fingya na a thləmadghən kanda ni aah nanda, fingya na wuwura tə natə kəkafek fa.

15 Tərgha ndeegha təthlənda Faara, “Aamdi nana ya tsauna səsuwadda sə, kanda ni na turya, tə chehweeya, tə miyya dədamən-dədamən.

16 Bonggini kum nana, kanda tə mabiddi na nda a kar nad səsuwadda fa ya. Na nda a thlang əngya heu nanən təghən ha malghən nda tawalth, na nda a kyang thlu fadghən, njang ngganda də tə waarha.

17 Kəsər fərang Faara kwamana kanda ahur ndan a əna 'ya nda na midghən, nagha numad ndan tal, fərang səsəməndə ndan nda mabiddi ka əna kutəryirha nən kəl fardi ləghəd na labar Faara.

18 Nudi nana ya, ndəghən ni wupəri di na manggən na a əna kutəryirha aten kutərya kəshiirha.”

18

Fəlla Mbabila hai

1 Akwasamad əngginiya nggəryi na təthlənda Faara a pəra hai a talara, tə səsəmnda ha kaan, mamnggitghən fərang kukwaryirha nən kəshiirha.

2 Njargha hai ndəghən, “Fəlda hai! Fəl Mbabila hai na manggən. Tsaudə mbəd tsawud ənkaheeya tə wunurya, tə mbəd tsawud kala tur səsəngya

mbuwa chahal, tə mbəd tsawud wudikkya mbuwa chahal, tə mbəd tsawud mabiya mbuwa chahal tə mabiya tsan nanda.

3 Kyanggən chehweeya heu hu sa aam inabi hai. Kutərya kəshiirha ənanda kulafayirha təghən, fa shafil-iyə kəshiirha wal nda kəna ha hu səsəmnda mbəna fadghən.”

4 Nggəryi sək urarha hai a talara a ndaarha, “Kyama sə, nafina! Kyama sə ahurghən! Kəsər amawa nun kyarha hu dīmiyidghən hai, amawana patalləghən wal kun ha.

5 Kəsər dīmiyidghən padida hai tsədə nzang ta talara də. Faara kəm daldə dīmiyidghən in.

6 Ənəman kəla ənang nən fingingya, ənəman katəra səri aten ən mbəlfəerha ənənən, iraman ən saarha hu wuhuleurha hai katəra səri kal yanda nən mu fərang nən fingya.

7 Kəla tərang nən altənggən sə, tə yakh ən mbənafa, nəghən a taala tə ndaarha, ‘Kwatam ni nggi, mbə nu mərra ni nggi wa, mbi tə mərra wa.’

8 Tsaunən kee, na patal a dəghang hai hu paara tal, nda mərra tə səbrha hura tə miirha. Na nda a njang nda də tə waarha, kəsər Chinəm Faara na a ngwang kumarha sə nəghən tə mamnggirha fa”.

9 Tərgha kutərya kəshiirha ənagha kulafayirha təghən, təkka mbənafa təghən, na nda a tərha tə kukwara atənggən, a sayiddi nana nda ini waddi na a njang də.

10 Na nda a isha inggun ma wupəri di kəsər ka na nda a tərəmnda. Mbə mindan sə a səsə nda kəla ndəghən wa. Na nda a ndaarha, “Kawa! Kawa! Sa wupəri Mbabila na manggən! Hu sayi ngguchit ngwalang nda nggo kumarha sə!”

11 Fa shafəliya yi kəshiirha na nda a tərha tə səbrha hura atənggən, kəsər mbə niifasə na nggər hii karid ndan wa.

12 Na nda a heng kari də natə sakhda təfasa, tə yi wurirha, tə fərya na nggəngga. Kari yi alfinti, tə kari na wulerən, tə siliki na yiba, tə yi natə aam dzarggina fa. Əngya

ənana nda tə dəfya na səd ndan mbənggən, tə fɪngya həbāng nanda də dədamən, tə kari na kəla thlan chiwana, tə kariya ənān nanda tə dəbəlyā dədamən, tə ferya na chimnda fa ngga.

¹³ Urdiya, tə, tə ən njiya na səd ndan mbənggən, tə mur tə fauda, tə ən wum chimbe, tə ən təllafa na sərha mbənggən, tə aam inabi, tə fəded kəmnda fa, tə humbad wan hwalirha, tə wan hwalirha, tə thlaaya, tə chaukhraya, tə Pərsaya, tə keked pərsaya, tə shing nda fiya na nda a heng də kəla mafaya.

¹⁴ Na nda a ndaarha, ənggəni dəfna teena təghən balwa səwa. Kənawa heu tə ən sakh dād wa sahad nda balwa nggər walang kanda balwa.

¹⁵ Fa shafili yini na a heng ənggina də ya wal nda chikrha kəna a fadghən, isha nda də inggun ma thləmadghən ka tərəm səsadghən. Na nda a tərha tə səbrha hura na nda ahuhwaarha,

¹⁶ na nda a ndaarha, “Kwa! Kawa! Wupəri na manggən, sa na kal karid alfinti ngga, wulerən tə yiba na sakhdang fadghən tə karid təfasa, tə ferya na nggəngga na chimnda fa!”

¹⁷ Kəsər hu sayi ngguchit kənədi heu yi wupəri di ngwala da hai!” Mamngya nggirnggi aam fa shafili yini, tə fɪngya na a wiirha tə nggirnggi aamdi, tə fa huryighən tə fɪngya na a kada 'ya na a muwa nda mii hu nggirnggi di, isha nda də inggun.

¹⁸ A sayiddi na nanda inidi na a djang nda də, na nda a ndaarha, “Wa wanda əna wupəri manggən kiya wa!”

¹⁹ Nanda irr tiniirha aten ndan sə, na nda a tərha tə səbrha hura, na nda a ndaarha, “Kawa! Kawa wupəri na manggən, ai nafini heu natə nggirnggi aama na hu wuri aamdi walgha kəna ha tə yighən kəna! Hu sayi ngguchit səb əngya də heu.”

²⁰ “Ənama wutsəfayirha atənggən, talara! Ənama wutsəfayirha kun nafiya Faara! Ənama wutsəfayirha kun nafiya Faara na chahal tə

annabiya! Kəsər ngwang Faara kumarha Mbabila sə kəsər ka kun.”

²¹ Tərgha təthlənda Faara na manggən tərənggən feera sə manggən kəla fen hərha muwanggən hu wuri aama də, nagha a ndaarha, “Tə shembe na nda a muwang wupəri Mbabila hweede hai mba nda nggər walang balwa.

²² Mbəm nggər sək dək kəlinga, fa aah amshiya, tə perəma, tə kodwomngya ahur nun balwa. Mbəm nggər na fa mbər əngya tə fa tarya ahur nun wa. Mbəm nggər sək hərha ahur nun wa tə ənji hərha wa.

²³ Mba nda nggər na kukwaryid patilla ahur nun wa. Mba nda nggər sək fad wutsamnda tə wuronga wa. Kəsər kaar fa shafili yinun kanda ni natə səsəmnda ha hu kəshiirha heu, kəsər chehweeya heu wul tendan tə mutun nun.

²⁴ A hur mbabila ni na nanda far nafiya sə na chahal tə yi annabiya, tə fɪngya thləng nanda urad ndan hu kəshiirha heu.”

19

Wutsəfayirha a talara

¹ Akwasamadghən, sək mbeela ni kəla fiya hu teera a talara. Kanda a ndaarha, “Falama Chinəm! Hərəkra tə mamnggirha tə səsəmnda yi yinəm Faara ni,

² Kəsər ngwa kumadghən yi kəkafek ni mbə wurahasə wa. Ndəghən ni ngwangga kumarha səsuwadda sə səbāngga kəshiirha də tə kulafayidghən. Tsətsəlang Faara teng də kumad faar mafayighən irang nən də.”

³ Nggərgha nda tərəng urad ndan sə na nda a ndaarha, “Falama Chinəm! Nagha ini waddi a təla a talara də hu wupəri di yi pakwandə.”

⁴ Shingini kumnggit fada tə ənggini natə yibrha fa fada fəla nda hweede hai tərəng shilee nda Faara in, yandi tsauka hu tsənggamdi. Na nda a ndaarha, “Atsaukake! Falama Faara!”

⁵ Tərgha kyagha urarha ba hu tsənggam kutəyiddi a ndaarha,

“Falama yinəm Faara, kun na mafayighən, kun na a tərəmnggən, na manggən tənə ngguchit.”

Wutsəfayid kahad Wan Kamnda

⁶ Tərgha sək 'ya ni kəla huh-waarha hu teera, kəla aama na hwaarha a mbəd tsətər, təkəm kəla tər'yaana, kanda a ndaarha, “Falama Faara! Kəsər Chinəm, yinəm Faara na manggən, ndəghən ni na a əna Kutəryirha!

⁷ Tama əna wutsəfayirha nəm, tək mbənda nəm fa, fərang mamnggirha nəm! Kəsər bə sayi bə yi kahad Wan Kamnda, wuronggən ngwada fa.

⁸ Fərang nda lukrha pəpet na a chimnda fa ngga kalanggən fa.” (Luwuddi na a chimnda fa ngga ndəna tar nggayid nafiya Faara.)

⁹ Tərgha ndeegha təthlənda Faara, “Chireethleng ənda hai ya, 'Fa parkaya ni nafini mbu nanda kanda hu wutsəfayid kahad Wan Kamnda dəba.'” Nggərgən ndaarha, “Labarya Faara ni ya yi kəkafek.”

¹⁰ Tərgha fəli hai a mbedghən tərang shilee ni, amma ndeeghən, “A ənanna kee wa! Nggima pashid tar nun ni, sa tə wanmanggiwa, kun kəsgha shedawad kəkafekkid Yeeso ha. Təraman shilee Faara in. Səsən pər 'ya ndana Faara thləkka kəkafek aten Yeeso.”

Niifa a kəsər pərshe pəpet

¹¹ Tərgha kəlee hai na talara ni indadə, na pərshe ni pəpet. Niifdi na a kəsərgən thləmnggən ni, Ka Niifa na tə Kəkafek fa. Nən ngwa kumarha tə nggayirha tə yanda kəm.

¹² Yidghən nəghən kəla sheneu waarha, a tenggən na tətər kutəryirha sə hangga. Na thləma sə chichireethlee hai a fadghən, amma mbə ni-ifasə səngga thləmđi wa kəl ndəghən tafadghən.

¹³ Kabaddi kal nən fa nəghən tə faara. Thləmnggən ni “Labar Faara.”

¹⁴ Sodjaya yanda na a talara kanda a samadghən, kanda tə lukkya fa pəpet-pəpet na chichilbi də a kəsər pərsaya na pəpet-pəpet.

¹⁵ Hu miighən na thləukh kəlaara sə na kyarhaba chimnggən kaan, ndənən a kyathlang nafiya chehweeya sadə təghən. Nən a əna kutəryirha aten ndan tə səsal dəbəla, nən a ishang wangya dəf inabi də a mbəd tsarang nda wangya inabi hai tə səbrha hur Faara kaan natə mamnggirha.

¹⁶ A hu kabadghən təkəm a fədadghən na thləm da sə chichireethlee hai, “Kutər kutərya tə Chinəm yi chingya.”

¹⁷ Tərgha na təthlənda Faara ni kət a yanfara, a njarang wudikkya də na a pəra a fərahk amshi, “Bamaba! Wu-mama bə kəsər ka wutsəfayid Faara.

¹⁸ Mbun kii thluwa yi kutərya, tə thlu mamngya sodjaya, tə yi katsal-laya yanda, tə yi pərsaya, tə yi fingya na tər pərsaya, təkəm thlu fiya heu, yi mafaya tə fingya natə alten ndan, na manggən tə na ngguchit!”

¹⁹ Tərgha na mabidda ni tə kutərya kəshirha tə sodja yindan wumnda hai ka yana nda tə yandı na tsau a kəsər pərshe, tə sodjad ghən.

²⁰ Tərgha kəsang ngganda mabiddi heu tə annabi di tə nggabaddi ənagha ənwulteena a mbed mabiddi. Hu əna ənwulten nggina ni ya ndən huk nən fingya sə natə shishing nda mabiddi, təkəm fingya tərangga shilee shishing ndə di in. Muwang ngganda mabiddi heu tə annabi di tə nggabarha hu waarha də tə tsal waarha na kəla wad henggel bərha.

²¹ Tahad ndan bəlang ngganda kanda tə thləukh kəlar di na chimnggən na a kyarhaba a mii yandı na a kəsər pərshe. Tərgha wudikkya wuma nda hai nggala nda tə thlu mər yini.

20

Huraya kumnggitghən

¹ Tərgha na təthlənda Faara ni a təra hai a talara, kəsə ən cha kwaminda kwadda ha yi kwaarha na kudimnggən tə wuyiwurra manggən.

² Kəsanggən ənkəheddi, huthlin kaar ni, ndəghən ni na tə mbəfeddi,

nduwa Sheetan, kənanngga təthlənda Faara tə wuyiwurra yi kumnggitghən hurarha.

³ Muwangga təthlənda Faara hu kwadda hai na kudimnggən, nggəlanggən kwaddi, changgən kwaddi dəf haara nən atenggən, amawa nən nggər huk fiya, kəl a mbər huraya kumnggitghən də tal. Akwasamadghən na nda a kalghən hai yi beena ngguchit.

⁴ Na tsənggamngya ni, nafini tsauka aten tsənggam nggini fərang nda səsəmnda ngwa kumarha kanda. Na yibəd nafina ni kyathlang nanda tendan də kəsər ka fər nanda shedawa aten Yeeso, tə labar Faara. Kanda ni tərang ngwa shilee mabiddi in, ko shishing ndəghən. Thləwanda njarrədi mabiddi hu pəm ndan nduwa hu har ndan wa. Nggər nda yibrha kəfa əna kutəryirha nda tə Kərəsti yi kumnggitghən huraya.

⁵ Fingya takhka mərgha nggər wanda yibrha kəfa wa, kəl mbər na kumnggitghən hura yina də. Yandiya ndəna katəra thlid mərya sə.

⁶ Fa parkaya ni nafini na chahal katərangga thliirha sə hu mərə. Mbə səsəmnda mərri sə yi səri a tendan wa, amma na nda a tsaurha firisya Faara tə Kərəsti, na nda a əna kutəryirha təghən yi kumnggitghən huraya.

Kal nda shembed Sheetan mu

⁷ A sayiddi mbərna kumnggitghən huraya də, na nda a kal Sheetan hai hu porsəna.

⁸ Nən a kyarha ba nagma a huk chehweeya welgha hu kudma fada də hu kəshiiirha, ndəna Nggok tə Maggok. Na sheetan a wumang kanda ba a tsawa nda fa yanggighən, na hang ndə ndan kəla wuchehweed wuri aama.

⁹ Wii nda, walee nda hu kəshiiirha də, muwang ngganda nafiya Faara a madufu nggəmna Faara, tə wupəri di nggəmnən. Amma bagha waarha hai a talara njanggən kanda də.

¹⁰ Tə mbəfeddi hukka kanda, muwang ngganda hu waarha də

tə tsal waarha, mbədi muwang nanda mabiddi sadə tə annabi di tə nggabarha. A mbəda ni na nda a səsəarha sə nda fədikrha tə yanfara pakwandə.

Mii ngwala ngwa kumarha

¹¹ Tərgha na tsənggama ni pəpət manggən, tə niifdi tsauka atenggən. Sahadgha talara tə hweede a mbedghən, mbə mbərha sə bal ka kanda wa.

¹² Na mərya ni na məmanggən tə nggu-ngguchit kəkət a mbed tsənggam di, inang ngganda deleewarya hai. Nggəra nda inang deleewar hai pak, ndəna deleewar yibrha. Ngwang kumarha nda mərya aten 'ya əna nanda, kəla nanən chichireethlee hai hu deleewar yini.

¹³ Wuri aama fər mərya nən na ahurghən, nda mərri tə hwanga fər mərya nda na ahur ndan, ngwang kumarha nda kowunni aten 'ya əna nən.

¹⁴ Tərgha nda mərri tə hwanga muwang ngganda kanda hu waarha də, waddiya ndəna mərə yi səri.

¹⁵ Kala niifa mbuwana thləmnggən chichireethlee hai hu deleewar yibrha na nda a muwang nda hu waarha də.

21

Weerinda talara tə weerinda kəshiiirha

¹ Tərgha nadi weerinda talara tə weerinda kəshiiirha. Wan 'wad talara tə wan 'wad kəshiiirha mbər nda də, balwa wuri aama sə wa.

² Nadi wupəri di na chahal, weerinda Urshelima, a təra hai a talara a thləma Faara. Ngwang nda fa kəla na wuronga ngwarha fa ka chimadghən.

³ Səkdı urarha a njaara hai ahu tsənggam kutəryiddi a ndaarha, "Kulo hai nanənya, na Faara a tsaurha nafiya. Nən a tsaurha tə kanda, na nda tsaurha nafiyighən. Faara tafadghən nən a tsaurha tə kanda, tsauka yindan Faara.

⁴ Nən a pang aam yid ndan kanda də heu. Mbə mərri a narha səwa,

nduwa səbrha hura, nduwa tərha, nduwa səsarha. Kəsər əngya yi kaar sahad nda də.”

⁵ Yandı na a tsau hu tsənggam kutəryiddi ndaghən, “Kulo hai, nanənya niya tsawang əngya heu weerindəghən.” Tərgha ndeəghən, “Chirethleng hai, kəsər labardi ya nəghən kee, təkəm kəkafek ni.”

⁶ Ndeəghən, “Ngwaladə! Nggini Alfa tə Omegga, Katəradghən tə nggəl mee. Kala niifa na a hushimnda, niya fərang ən saagha təkə ahu fered aama yi fər yibrha.

⁷ Fingya həbgha na nda a har langaad əngginiya heu, niya tsaurha yi ndan Faara, kanda kəm na nda a tsaurha wanggina.

⁸ Amma fingya na a tərəmnda, tə fingya na a həb hakke, tə fingya na a əna ən tsanda, tə fa bəl faya tə kulafaya, tə fa kulaya, tə fa dahaya, təkəm fa nggabaya heu, kəna ndan ahu yandı waarha na a njirha na kəla wad henggel bərha, ndəna mərri yi səri.”

Weerinda Urshelima

⁹ Tərgha tal ahur fathləngya Faara məd diya natə ndaro yi məd ləđang nanda tə nggəl mii patal bagha thləman na ba ndeəghən, “Boba, niya kyadə wukushimnda, nu Wan Kamnda.”

¹⁰ Tərgha səsəna tenna hai, tərəegha təthlənda Faara hu wumnda sə na manggən, kyadə wupəri dənən na chahal, Urshelima, a bayi hai a talara a thləmad Faara.

¹¹ Nəghən a chimnda fa tə mamnggit Faara, chim ndəghən fa nəghən kəla wufeera na nda aarha djespa, na chimnda fa kəla tolokar.

¹² Nəghən tə kalthmaana dzang, tə kwad kirma kumkap səri, tə fathləngya Faara kumkap səri a kwad kirim nggini. A mii kwad kirim nggini chirethleng nda turya Isərelaya hai kumkap səri.

¹³ Kala man patu na kwad kirma sə mahan, mahan a man kyad yanfara, mahan a man ki wufaya, mahan

a man ki pəlasarya, mahan a man həmnda yanfara.

¹⁴ Tənən ngganda kalthman wupəri di tə fer dəf sar kənna kumkap səri, a tendan ni chirethleng nanda thləmngya fathləngya sahai kumkap səri yi Wan Kamnda.

¹⁵ Tə thlənda Faara kaleegha sə nəghən tə səsəl təfasa ha na a kəkəranggən wupəri di, kwad kirim wupəri di tə kalthmanggən.

¹⁶ Wupəri di təngga ndan məməl, dzang ndəghən tə kəthləng ndəghən məməl ni. Kəkərangga təthlənda Faara tə səsəl kəkərrəghən, tsauka nda dzang ndəghən, tə kəthləng ndəghən tə dāng kam ndəghən kilo-mita 2,400 məməl.

¹⁷ Tərgha kəkəranggən kalthman di tsauka mbəmbəng nggidghən sara haru səri tə kumkap mikki tə ən kəkərra na niifa əna taarasə.

¹⁸ Tən ngganda kalthman wupəri di tə feera na ngga na nda aarha njaspa, wupəri di ənagha ndan tə təfasa, nagha a chimnda fa kəla tolokar.

¹⁹ Sakh dāng nda dəf sar kalthman wupəri di tə feera na nggəngga dədamən-dədamən. Djespa ndəna katəra fer dəf sar təndədi, yi səri safaya, yi mahan agata, yi fada zumurrudu,

²⁰ yi tuf onis, yi mikki karnaliyan, yi məd kirisolat, yi uvada mberil, yi wutarihe topas, yi kum ndaimon, yi kumkap tal njasin, yi kumkap səri ametis.

²¹ Kwatkirma kumkap səri di kəm ən sakhdəya kumkap səri ni, ənagha ndan kala kwatkirma tə ən sakhdəarha na tə wudəbəla fa tal. Ənagha nda kwaman hur wupəri di tə təfasa, nagha a chimnda fa kəla tolokar.

²² Nawi kən Faara a wupəri di wa, kəsər Faara Chinəm na manggən təkəm Wan Kamnda ndəna kən Faara.

²³ Wupəri di mbə midghən sə yanfara nduwa ndəre na a njargha tenggən hai wa, kəsər mamnggid Faara ndəna a njaara hai, Wan Kam-

nda ndəna patillad wupəri di.

²⁴ Na nafiya chehweeya a wiirha hai hu kukwaryid wupəri di, kutərya kəshirha na nda a barhaba tə shili ndan hu wupəri dāba.

²⁵ Mba nda tam nggəlang kwatkirma a yanfara wa, kəsər mbə fidikrha sə a mbədi wa.

²⁶ Na fiya a bəng dəf shilee tə mamnggirha yi chehweeya ahur wupəri dāba.

²⁷ Amma mbə ən tsanda sə na kyarha hurghən hai wa, nduwa niifa na əna ən shilee nduwa nggabarha. Kəl fingya chirethleng nda thləm ndan hai hu deleewar yibrha yi Wan Kamnda ndəna nda kyarha sahai.

22

Kufarha tə dəfrha na fər yibrha

¹ Tərgha təthlən ndə di kyade kufarha nən natə aama yi fər yibrha, a chimnda fa kəla tolokar, na a hwarha bə akamu tsənggam kutəryid Faara tə yi Wan Kamnda,

² Nəghən a hwarha a mađufud kwamana na hur wupəri. Kala kəkəshbang nda kufaddi na dəfrha sə yi fər yibrha, nən nggəttə katəra kumkap səri hu hurarha. Shighən yi kənanng nda chehweeya ni.

³ Mba nda nggər wal shiurha wa. Tsənggam kutəryid Faara tə yi Wan Kamndədi nən a narha ahur wupəri di. Mafayighən kəm na nda dəfang shilee teena.

⁴ Na nda na pəmnggən, thləmnggən na nda chirethleng hai a pəmnggindan.

⁵ Mbə fədikrha sə wa, mbə mindan sə patilla nduwa yanfara wa, kəsər Chinəm Faara ni a tsaurha kukwaryid ndan. Na nda əna kutəryirha pakwandə.

Na Yeeso bayi

⁶ Tərgha ndeegha tə thləndədi, “Labar diya kəkafek ni, təkəm nəghən kee. Chinəm Faara, fərangga səsənggən annabiya, thləndə təthləndəghən də na a kyadang ndaarha nən mafayighən ‘ya na a katərarha hai a mbee.”

Yeeso nəghən bayi

⁷ Ndagha Yeeso, “Kulo hai mbiya, takhdi a barhaba! A tsauka parka aten niifdi kəsgha labarda ha chirethleng nanda hai hu deleewardi ya.”

⁸ Nggi na Yahaya, nggini səkka təkəm naghə ənggini heu ya. Hərəm ni ngwalang səkkən tə na kanda, fəli hweede hai na a dəfang shilee ni in a mbed təthləndə di keddeegha ənggini ya.

⁹ Amma ndeeghən, “A ənanna kewa! Mafarha ni nggi heu tə sa tə wanmanggiwa annabiya təkəm tə fingya ənaghə taara tə ‘ya ndaana deleewardi ya. Dəfang shilee Faara in!”

¹⁰ Ndeeghən, “A nggəlang na labardi na hu deleewardi ya wa, kəsər nduwus sayi bə.

¹¹ Yandi na a əna tar mbəlfəerha dəghə mbeedə tə tar mbəlfedghən, təkəm yandi na əna ən tsanda dəghə mbeedə tə əna ən tsandəghən, yandi na əna kəkafekkirha dəghə mbeedə tə kəkafekkidghən, yandi na chahal dəghə mbeedə tə tsaurha chahal.”

¹² Ndagha Yeeso, “Kulo hai takhdi a barhaba. Na kəna taara a harna, na a tenggi kowunni kəna taara ənanən.

¹³ Nggini Alfa tə Omegga, yi ‘waghə tə mii ngwalarha, katəradghən tə Nggəl Mee.”

¹⁴ Parka yi fingya ni tsabangga kari yindan də, təna nda wal kwaman kii wan dəfrha yi fər yibrha təkəm kya nda tə kwatkirma hu wupəri də.

¹⁵ A kəsər wupəri di wudaya ni, tə fa shiriya, tə kulafaya, tə fa bəl faya, tə fa takkwa dəhaya, tə kala niifa na yakh nggabarha.

¹⁶ “Nggi na Yeeso, thləndi təthləndəna də dəghə pəro labardi ya ahu kən hwan Faara. Nggini ka turya Ndauda tə kiwadghən, təkəm wufəlngar hartsar na njaara hai.”

¹⁷ Nda Səsəna tə wuronga a ndarha, “Boba!” Kala niifa səkka ndən, ndagha, “Boba!” Kala niifa na hushimnda a fadghən, bəghə bə, kala niifa na midghənsə, bəghə tsə aam yibrha sə təkə.

Ngwala labara

¹⁸ Niya kəs thləman nun kun səkka labardi na hu deleewardi ya, kala niifa chikka 'ya atenggən, na Faara a chighang patal chirethleng nanda hai hu deleewardi ya.

¹⁹ A kəđang niifa labara də ahu deleewardi ya, na Faara a kəđang

yighən də na hu dəfəd fər yibrha na ahur wupəri na chahal, kəla thlək nanda ahu deleewar diya.

²⁰ Kala yandi shedagha əngginiya, ndagha, "Tsəbaku niyi bayi." Atsaukake. Bəba, Chinəm Yeeso.

²¹ Ngwa tsauka nggayid Chinəm Yeeso tə nafiya Faara. Atsaukake.